

بنام خداوند بخشاینده مهربان

قرآن کریم

ترجمه ساده و روان فارسی

هوشنگ آبان

این ترجمه به‌ویژه برای عزیزانی تهیه گردیده که
می‌خواهند برای بارهای نخستین قرآن کریم را بخوانند.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ
ما قرآن را نازل کردیم و خود نگهبان آنیم.

(قرآن کریم، سوره مبارکه حجر، آیه شریفه ۹)

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيِينًا لِّكُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ
ما قرآن را بر تو نازل کردیم که هر چیزی را به روشنی بیان می‌کند،
و هدایت و رحمت و بشارت برای کسانی است
که تسلیم فرمان خدا هستند.

(قرآن کریم، سوره مبارکه نحل، آیه شریفه ۸۹)

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ
أَن لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

این قرآن مردم را به استوارترین آیین هدایت می‌کند،
و به مؤمنانی که کارهای درست و شایسته می‌کنند،
مژده می‌دهد که پاداشی بزرگ دارند.

(قرآن کریم، سوره مبارکه اسراء، آیه شریفه ۹)

سوره فاتحه ۱ مکی و دارای هفت آیه

- ۱ به نام خداوند بخشنده مهربان
۲ ستایش سزاوار خدای یکتاست که صاحب اختیار جهانیان است؛
۳ بخشنده و مهربان است،
۴ و فرمانروای روز جزاست
۵ خداوندا، فقط تو را بندگی می کنیم و فقط از تو کمک می خواهیم
۶ ما را به راه راست هدایت فرما؛
۷ راه کسانی که به آنها نعمت دادی ، نه آنان که برایشان خشم گرفتی و نه گمراهان

سوره بقره ۲
مدنی و دارای دویست و هشتاد و شش آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم ۱

این کتاب، که هیچ شکّی در آن نیست، راهنمایی پرهیزکاران است؛ ۲
آنان که به غیب ایمان دارند، و نماز می خوانند، و از آنچه روزیشان کرده ایم انفاق می کنند؛ ۳
و آنان که به آنچه بر تو نازل شده و آنچه پیش از تو نازل شده ایمان می آورند، و به آخرت یقین دارند ۴
آنانند که از جانب خداوندشان هدایت شده اند و آنان رستگارانند ۵

برای کافران یکسان است، چه آنها را بترسانی، چه نترسانی، ایمان نمی‌آورند ۶ خدا بر دل‌هایشان و بر گوششان مهر نهاده و بر چشمانشان پرده‌ای است و عذابی بزرگ دارند ۷ برخی از مردم می‌گویند: به خدا و روز قیامت ایمان آورده‌ایم و حال آن‌که ایمان ندارند ۸ می‌خواهند خدا و مؤمنان را فریب دهند، اما نمی‌فهمند که فقط خود را می‌فریبند ۹ در دل‌هایشان مرضی است؛ خدا هم بر مرضشان افزوده است، و به سزای آن‌که دروغ می‌گویند، عذابی دردناک دارند ۱۰ و چون به آنها گفته شود: در زمین فساد و تباهی نکنید، می‌گویند: ما اصلاح‌گریم ۱۱ بدانید که آنها مفسد و تبه‌کارند، ولی نمی‌فهمند ۱۲ و چون به آنها گفته شود: ایمان بیاورید چنان‌که مردم ایمان آورده‌اند، می‌گویند: آیا ما مانند مردم بی‌خرد ایمان بیاوریم؟ بدانید که آنها خود بی‌خردند، ولی نمی‌دانند ۱۳ هنگامی که مؤمنان را می‌بینند، می‌گویند: ایمان آورده‌ایم، و چون با همفکران خود تنها می‌شوند، می‌گویند: ما با شما هم‌عقیده‌ایم، ما آنها را مسخره می‌کنیم ۱۴ خدا آنها را ریشخند می‌کند، و ایشان را همچنان کوردل و سرگردان در سرکشی‌شان وامی‌گذارد ۱۵ اینها کسانی هستند که گمراهی را به‌بهایی هدایت خریدند؛ بنابراین تجارتشان سود نکرد، و هدایت یافته نبودند ۱۶

(۳)

داستان آنها همچون داستان کسانی است که آتشی برافروزند؛ چون آتش اطرافشان را روشن کند، خدا روشنائیشان را ببرد و درحالی که هیچ نمی‌بینند در تاریکی رهایشان سازد ۱۷ کر و لال و کورند و بنابراین نمی‌توانند از گمراهی بازگردند ۱۸ یا چون کسانی که در رگباری گرفتار شده‌اند که از آسمان بیارد و همراه با آن تاریکی و رعد و برق باشد؛ و آنها از بیم صاعقه و از ترس مرگ انگشتان خویش را در گوش‌هایشان نهند؛ و خداست که بر کافران احاطه دارد ۱۹ نزدیک است که برق بینایی آنها را برباید؛ هرگاه برق اطرافشان را روشن کند، در پرتو آن چند گامی راه می‌روند، و چون تاریک شود باز می‌ایستند. اگر خدا بخواهد شنوایی و بینایشان را می‌برد، که خدا بر هر کاری تواناست ۲۰ ای مردم، خداوند خود را، که شما و پیشینیانتان را آفریده است، بندگی کنید، باشد که پرهیزگار شوید ۲۱ خدایی که زمین را برای شما چون فرشی بگسترد، و آسمان را چون بنایی برافراشت، و از آسمان باران فروفرستاد و به‌وسیله آن میوه‌ها را برای روزی شما از زمین بیرون آورد؛ پس برای خدا همتا قرار ندهید، درحالی که خود این را می‌دانید ۲۲ و اگر در قرآنی که بر بنده خود نازل کرده‌ایم شک دارید، پس، اگر راست می‌گویید، سوره‌ای مانند آن بیاورید و در این کار — به جز خدا — یاران خود را به یاری بخوانید ۲۳ و اگر این کار را نکردید — که هرگز نمی‌توانید کرد — پس، از آن آتش بترسید که هیزمش آدمیان و سنگ‌ها هستند و برای کافران مهیا شده است ۲۴

(۴)

و به کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای درست و شایسته کرده‌اند بشارت بده که برایشان بهشت‌هایی است که جوی‌ها در آن روان است. هرگاه میوه‌ای از آن روزی آنها شود، گویند: این همان است که پیشتر از آن بهره‌مند بودیم؛ و همانند آن را برایشان بیاورند. در آنجا همسرانی پاک دارند؛ و در آنجا جاویدانند ۲۵ خدا شرم ندارد که به پشه‌ای یا به کمتر از آن مثل زند. مؤمنان می‌دانند که آن مثل راست و درست و بجا و از جانب خداوندشان است؛ ولی کافران می‌گویند: خدا از این مثل چه قصدی داشته است؟ خدا بسیاری را بدان گمراه و بسیاری را با آن هدایت می‌کند؛ اما تنها بدکاران نافرمان را بدان گمراه می‌کند ۲۶ همان کسانی که پیمان خدا را پس از بستن می‌شکنند؛ و آنچه را که خدا به پیوند آن فرمان داده می‌گسلند؛ و در زمین فساد می‌کنند؛ اینها زیانکارانند ۲۷ چگونه منکر خدا می‌شوید و حال آن‌که مردگان بودید و خدا به شما جان و زندگی بخشید؛ سپس شما را می‌میراند و دیگر بار زنده می‌کند؛ و آنگاه به‌سوی او بازگردانده می‌شوید؟! ۲۸ اوست که هرچه در زمین است همه را برای شما آفرید؛ آنگاه به آسمان پرداخت و هفت آسمان را برافراشت و او به همه‌چیز داناست ۲۹

(۵)

و چون خداوند تو به فرشتگان گفت: من در زمین جانشینی خواهم گماشت؛ گفتند: آیا کسی را می‌گماری که در آن فساد کند و خون‌ها بریزد و حال آن‌که ما تو را به پاکی می‌ستاییم و تقدیس می‌کنیم؟ فرمود: من چیزی می‌دانم که شما نمی‌دانید **۳۰** و خداوند همه نام‌ها را به آدم آموخت؛ سپس آنها را بر فرشتگان عرضه کرد و فرمود: اگر راست می‌گویید نام‌های اینها را به من بگویید **۳۱** گفتند: منزهی تو! ما جز آنچه به ما آموخته‌ای چیزی نمی‌دانیم؛ تویی که دانا و حکیمی **۳۲** خداوند فرمود: ای آدم، نام‌های اینها را به ایشان بگو. چون نام‌های آنها را به ایشان گفت؛ خداوند فرمود: آیا به شما نگفتم که من نهان آسمان‌ها و زمین را می‌دانم و آنچه را آشکار می‌کنید و آنچه را پنهان می‌کنید می‌دانم؟ **۳۳** و به یاد آر آنگاه که به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید. همه سجده کردند به جز ابلیس که سر باز زد و تکبر ورزید و کافر شد **۳۴** و به آدم گفتیم: تو و همسرت در بهشت ساکن شوید؛ و از هر جای آن که خواهید به فراوانی بخورید؛ ولی به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران می‌شوید **۳۵** اما شیطان آنها را به لغزش افکند؛ و از بهشت بیرونشان کرد. گفتیم: پایین روید. شما دشمن هم‌دیگرید؛ و برای شما در زمین تا روز قیامت قرارگاه و وسایل بهره‌مندی از زندگی خواهد بود **۳۶** آنگاه آدم از خداوند خود سخنانی فراگرفت؛ و خداوند توبه او را پذیرفت، زیرا او توبه‌پذیر مهربان است **۳۷**

(۶)

گفتیم: همه از بهشت پایین روید؛ پس اگر از جانب من برای شما هدایتی آمد، کسانی که از هدایت من پیروی کنند نه بیمی بر آنهاست و نه اندوه‌گین می‌شوند **۳۸** و کسانی که کافر شوند و آیات ما را دروغ شمرند، آنها اهل جهنمند؛ و در آن ماندگار خواهند بود **۳۹** ای بنی‌اسرائیل، نعمتم را که بر شما ارزانی داشتم به یاد آورید، و به پیمان من وفا کنید، تا من هم به پیمان شما وفا کنم، و فقط از من بترسید **۴۰** و به قرآنی که نازل کرده‌ام و تصدیق‌کننده تورات شماست ایمان بیاورید؛ و نخستین منکر آن نباشید؛ و آیات مرا به‌بهای اندک نفروشید؛ و تنها از من پروا کنید **۴۱** و حق را به باطل نیامیزید، و درحالی که حقیقت را می‌دانید آن را پنهان نکنید **۴۲** و نماز بخوانید، و زکات بدهید، و با رکوع‌کنندگان رکوع کنید **۴۳** آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و فراموش می‌کنید که خود نیز باید آن را انجام دهید، با این که شما کتاب دینی خود را می‌خوانید؟ آیا نمی‌اندیشید؟ **۴۴** از صبر و نماز یاری بجوید، و این جز برای فروتنان کاری دشوار است **۴۵** همان کسانی که می‌دانند با خداوند خویش دیدار خواهند کرد؛ و به نزد او بازخواهند گشت **۴۶** ای بنی‌اسرائیل، نعمتم را که بر شما ارزانی داشتم و شما را بر جهانیان برتری دادم به یاد آورید **۴۷** و بترسید از روزی که کسی نمی‌تواند برای دیگری کاری انجام دهد؛ و از کسی شفاعتی پذیرفته نمی‌شود؛ و از کسی عوض و توانی گرفته نمی‌شود؛ و کسی یاری نخواهد شد **۴۸**

(۷)

و به یاد آرید هنگامی که شما را از فرعونیان نجات دادیم: شما را به سختی عذاب می‌کردند، پسران‌تان را می‌کشتند و زنان‌تان را زنده می‌گذاشتند، و در این امر آزمایشی بزرگ از جانب خداوندتان بود **۴۹** و هنگامی که دریا را برای شما شکافتیم و شما را نجات دادیم، و فرعونیان را غرق کردیم در حالی که شما غرق شدن آنها را می‌نگریستید **۵۰** و هنگامی که باموسی چهل شب وعده نهادیم؛ آنگاه در غیاب او گوساله را به خدایی گرفتید، و شما ستمکار بودید **۵۱** پس از آن کار، شما را بخشیدیم، باشد که سپاسگزاری کنید **۵۲** و هنگامی که به موسی کتاب آسمانی و فرقان (جداکننده حق از باطل) دادیم، باشد که هدایت شوید **۵۳** و هنگامی که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من، شما با پرستش گوساله به خود ستم کردید؛ اکنون به‌سوی آفریدگار خود بازگردید، و یکدیگر را بکشید، که این کار نزد آفریدگارتان برای شما بهتر است. پس خدا توبه شما را پذیرفت، زیرا او توبه‌پذیر و مهربان است **۵۴** و هنگامی که گفتید: ای موسی، تا خدا را آشکارا نبینیم به تو ایمان نمی‌آوریم. پس درحالی که می‌نگریستید، صاعقه شما را فروگرفت **۵۵** آنگاه شما را پس از مرگتان

زنده کردیم، باشد که سپاسگزاری کنید ۵۶ و ابر را سایبان شما گردانیدیم و برایتان خوراک «مَن و سَلْوٰی» فرستادیم. از خوردنی‌های پاکی که روزی شما کرده‌ایم، بخورید. آنها [با ناسپاسی و نافرمانی خود] بر ما ستم نکردند، بلکه بر خویشتن ستم می‌کردند ۵۷

(۸)

و هنگامی که گفتیم: وارد این شهر شوید، و از نعمت‌های آن، از هر جا که خواستید به فراوانی بخورید؛ و از دروازه آن سجده‌کنان داخل شوید، و بگویید: خداوند، گناهان ما را بریز، تا گناهان شما را بیامرزیم، و بر پاداش نیکوکاران خواهیم افزود ۵۸ اما ستمگران سخنی را که به آنها گفته شده بود به سخن دیگری — غیر از آنچه به ایشان گفته شده بود — تبدیل کردند. بنابراین ما بر آنها، به‌سزای این که نافرمانی می‌کردند، عذابی از آسمان فروفرستادیم ۵۹ و هنگامی که موسی برای قوم خود آب خواست، گفتیم: با عصایت بر آن سنگ بزن. پس دوازده چشمه از آن جاری شد. هر گروهی محل آب خوردن خود را شناخت. از روزی خدا بخورید و بیاشامید و در زمین فساد نکنید ۶۰ و هنگامی که گفتید: ای موسی، ما نمی‌توانیم به یک نوع خوراک قانع باشیم، از خداوند بخواه تا از آنچه زمین می‌رویانند چون سبزی و خیار و سیر و عدس و پیاز، برای ما برویانند. موسی گفت: آیا چیز بهتر را با چیز پست‌تر عوض می‌کنید؟ وارد شهر شوید که در آن هرچه می‌خواهید هست. و خواری و فقر بر آنها مقرر گردید، و گرفتار خشم خدا شدند؛ زیرا آنها منکر آیات خدا می‌شدند، و پیامبران را به ناحق می‌کشتند؛ و این از آن رو بود که نافرمانی کرده تجاوز می‌نمودند ۶۱

(۹)

از میان مسلمانان و یهودیان و مسیحیان و صابئیان، آنها که به خدا و روز قیامت ایمان داشته و کار درست و شایسته کنند، پاداششان نزد خداوندشان محفوظ است. نه بیمی بر آنهاست و نه اندوهگین می‌شوند ۶۲ و هنگامی که از شما پیمان گرفتیم، و کوه طور را بالای سرتان بردیم تا آنچه را که به شما دادیم با همه توان بگیرید و آنچه را در آن است به‌خاطر بسپارید تا پرهیزگار شوید ۶۳ اما شما پس از آن پیمان پشت کردید، و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، مسلماً از زیانکاران می‌شدید ۶۴ قطعاً از میان خودتان کسانی را می‌شناسید که در آن‌روز شنبه از حدّ گذشته و از روی تجاوزگری کار کردند، پس به آنها گفتیم: بوزینگانی شوید خوار و رانده شده ۶۵ و آن مجازات را عبرتی برای مردم آن زمان و آیندگان و پندی برای پرهیزگاران کردیم ۶۶ و هنگامی که موسی به قوم خود گفت: خدا به شما فرمان می‌دهد که گاوی را بکشید. گفتند: آیا ما را به مسخره گرفته‌ای؟ گفت: به خدا پناه می‌برم از این که از نادانان باشم ۶۷ گفتند: از خداوندت بپرس تا بگوید که آن گاو چگونه باشد؟ گفت: او می‌فرماید: گاوی است نه پیر و نه جوان، بلکه میانسالی است بین این دو. اکنون آنچه شما را می‌فرماید انجام دهید ۶۸ گفتند: از خداوندت بپرس تا بگوید که رنگ آن چیست؟ گفت: او می‌فرماید: گاوی است زرد پررنگ که رنگش بینندگان را شاد می‌کند ۶۹

(۱۰)

گفتند: از خداوندت بپرس تا بگوید که آن گاو چگونه است؟ زیرا این گاو بر ما مشتبه شده است، و اگر خدا بخواهد، ما گاو منظور را خواهیم شناخت ۷۰ او می‌فرماید: آن گاوی است که آنچنان رام نیست تا زمین را شخم زند و کشتزار را آبیاری کند؛ بی‌عیب و یکرنگ است و هیچ لکه‌ای در آن نیست. گفتند: اکنون سخن درست آوردی. پس آن گاو را کشتند؛ و نزدیک بود که این کار را نکنند ۷۱ و هنگامی که کسی را کشتید و کشتن او را به گردن یکدیگر انداختید، و خدا آنچه را که پنهان می‌کردید، آشکار ساخت ۷۲ گفتیم: پاره‌ای از آن گاو را به بدن آن کشته بزنید [تا زنده شود]. این چنین خدا مردگان را زنده می‌کند و نشانه‌های خویش را به شما می‌نماید تا بیندیشید ۷۳ پس از آن دل‌های شما سخت شد، همانند سنگ یا سخت‌تر از سنگ شد، زیرا از برخی سنگ‌ها جوی‌ها روان

می‌شود و برخی از آنها می‌شکافد و آب از آن بیرون می‌آید، و برخی از آنها از ترس خدا فرومی‌ریزد، و خدا از کارهایی که می‌کنید غافل نیست **۷۴** آیا انتظار دارید که به سخنان شما ایمان بیاورند؟ در حالی که گروهی از آنها سخنان خدا را می‌شنوند و پس از این که آن را فهمیدند، دانسته معنی آن را عوض می‌کنند **۷۵** چون با مؤمنان دیدار کنند، می‌گویند: ما نیز ایمان آورده‌ایم. و وقتی با یکدیگر خلوت کنند، می‌گویند: آیا آنچه را که خدا برای شما معلوم کرده به آنها می‌گویید تا به‌وسیله آن نزد خداوندتان با شما بحث و ستیزه کنند؟ آیا نمی‌اندیشید؟ **۷۶**

(۱۱)

آیا نمی‌دانند که خدا آنچه را پنهان می‌دارند و آنچه را آشکار می‌کند می‌داند؟ **۷۷** گروهی از آنها بی‌سوادند، و از کتاب الهی جز آرزوها و تصورات خویش چیزی نمی‌دانند، و فقط گمان می‌برند **۷۸** پس وای بر کسانی که با دست خود کتاب می‌نویسند و سپس می‌گویند: این از جانب خداست، تا آن را به‌بهایی ناچیزی بفروشند؛ پس وای بر آنها به‌سبب آنچه نوشتند، و وای بر آنها از آنچه به‌دست می‌آورند **۷۹** گفتند: هرگز آتش جهنم جز چندروزی به ما نمی‌رسد. بگو: آیا از خدا چنین پیمانی گرفته‌اید؟ اگر گرفته‌اید، خدا هرگز خلاف پیمان خود کاری نمی‌کند، یا ندانسته از جانب خدا سخن می‌گویید؟ **۸۰** آری، هر کس کار بد کند و گناهش او را فراگیرد، اهل آتش جهنم است و در آن ماندگار خواهد بود **۸۱** و کسانی که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کنند، اهل بهشتند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۸۲** و به یاد آرید هنگامی که از بنی‌اسرائیل پیمان گرفتیم که فقط خدا را بندگی کنید [مطیع محض و بی‌چون و چرای هیچ‌کس جز خدا نباشید]، و به پدر و مادر، و خویشان، و یتیمان و تهیدستان نیکی کنید، و با مردم به زبان خوش سخن گویند، و نماز بخوانید، و زکات بدهید؛ آنگاه جز اندکی از شما، همگی به پیمان خود پشت کردید و رویگردان شدید **۸۳**

(۱۲)

و هنگامی که از شما پیمان گرفتیم که خون همدیگر را نریزید و یکدیگر را از خانه و سرزمین خود بیرون نکنید؛ پس شما گردن نهاده‌ید و خود بر آن گواهِید **۸۴** اما همین شما یکدیگر را می‌کشید، و گروهی از خودتان را از خانه و سرزمینشان بیرون می‌کنید، و به گناه و ستمگری بر ضدّ آنها با یکدیگر همدستی می‌کنید، و اگر به اسارت شما درآیند، برای آزاد کردنشان فدیّه و عوض می‌گیرید، با آن که بیرون کردنشان بر شما حرام است. آیا به قسمتی از کتاب دینی خود ایمان می‌آورید و قسمتی را نمی‌پذیرید؟ سزای کسی که چنین کند، در زندگی دنیا خواری است و در روز قیامت به سخت‌ترین عذاب‌ها مجازات می‌شود؛ و خدا از آنچه می‌کنید غافل نیست **۸۵** اینها همان کسانی که زندگی دنیا را به‌بهایی آخرت خریدند؛ پس عذاب آنها سبک نمی‌شود، و یاری نیز نمی‌شوند **۸۶** به موسی کتاب تورات را دادیم و پس از او پیامبران را فرستادیم؛ و به عیسی بن مریم دلایل روشن و معجزات آشکار بخشیدیم، و او را با روح‌القدس تأیید کردیم. چرا هرگاه پیامبری احکام و تعلیماتی برایتان آورد که دلخواهتان نبود گردنکشی کردید، پس گروهی از آنها را دروغگو خواندید و گروهی را کشتید؟! **۸۷** گفتند: دل‌های ما در پوشش است. نه، چنین نیست، بلکه خدا آنها را، به‌سزای کفرشان، لعنت کرده است. و چه اندک ایمان می‌آورند **۸۸**

(۱۳)

و چون کتابی از نزد خدا برایشان آمد که تورات را تصدیق می‌کند، با آن که پیش از آن خواستار پیروزی بر کافران بودند، همین که آنچه را که می‌شناختند برایشان آمد، انکارش کردند، که لعنت خدا بر کافران باد **۸۹** خود را به بد چیزی فروختند که از روی حسد و ستم

منکر کتابی شدند که خدا از فضل خویش بر هر یک از بندگان که بخواید فرومی‌فرستد. پس دچار خشم بیشتر خدا شدند. کافران عذابی خوارکننده دارند ۹۰ و چون به آنها گفته شود: به آنچه خدا نازل کرده ایمان بیاورید، می‌گویند: ما به آنچه بر خودمان نازل شده ایمان می‌آوریم؛ و غیر آن را انکار می‌کنند، اگر چه آن حق باشد و کتابشان را تصدیق کند. بگو: اگر مؤمن بودید، پس چرا پیش از این پیامبران خدا را که از خودتان بودند می‌کشتید؟ ۹۱ موسی معجزات آشکار برای شما آورد، و شما پس از رفتن او به میقات، گوساله را به خدایی گرفتید و ستمکار بودید ۹۲ و یاد کنید هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم، و کوه طور را بالای سرتان بردیم، که آنچه را به شما داده‌ایم با همه توان بگیرید، و آن را به کار بندید. گفتند: شنیدیم و نافرمانی کردیم. و به سبب کفرشان علاقه به گوساله در دلشان جای گرفت. بگو: اگر ایمان واقعی داشته باشید، می‌دانید این چیزی که ایمان و اعتقاد باطلتان شما را به آن وامی‌دارد بد چیزی است ۹۳

(۱۴)

بگو: اگر در نزد خدا، سرای آخرت در میان همه مردم تنها به شما اختصاص دارد، پس اگر راست می‌گویید آرزوی مرگ کنید ۹۴ اما به سبب کارهایی که کرده‌اند هرگز آرزوی مرگ نخواهند کرد. خدا ستمکاران را خوب می‌شناسد ۹۵ آنها را به زندگی دنیا آزمندترین مردم و حتی حریص‌تر از مشرکان می‌یابی. هر یک از آنها دوست دارد که هزار سال عمر کند؛ و این عمر هزار ساله هم، اگر عمر کند، او را از عذاب نخواهد رها کند. خدا کارهایی را که می‌کنند می‌بیند ۹۶ بگو: هر کس دشمن جبرئیل است بداند که او، به فرمان خدا، قرآن را بر قلب تو نازل کرده است، که تصدیق‌کننده کتاب‌های آسمانی پیشین و هدایت و بشارت برای مؤمنان است ۹۷ هر کس دشمن خدا و فرشتگان او و پیامبران او و جبرئیل و میکائیل باشد، [بداند که کافر است و] خدا هم دشمن کافران است ۹۸ مسلما آیاتی روشن بر تو نازل کردیم، و فقط بدکاران نافرمان منکر آنها می‌شوند ۹۹ چرا هرگاه پیمانی بستند گروهی از آنها آن را شکستند؟ حقیقت این است که بیشترشان ایمان ندارند ۱۰۰ و چون فرستاده‌ای از سوی خدا برایشان آمد که کتاب آسمانیشان را تصدیق می‌کرد، گروهی از اهل کتاب، کتاب خدا را پشت سر انداختند، چنان که گویی از آن هیچ اطلاعی ندارند ۱۰۱

(۱۵)

و از آنچه شیطان‌ها در زمان فرمانروایی سلیمان می‌خواندند پیروی کردند. سلیمان کافر نشد، ولی شیطان‌ها کافر شدند که به مردم جادوگری می‌آموختند. و نیز از آنچه بر هاروت و ماروت، دو فرشته‌ای که در بابل بودند، نازل شده بود، پیروی می‌کردند. آنها به کسی جادوگری نمی‌آموختند مگر این که پیش از آن به او می‌گفتند: ما وسیله آزمایش هستیم، پس کافر نشو. مردم از آنها چیزی می‌آموختند که به وسیله آن می‌توانستند میان مرد و زنش جدایی بیندازند. آنها نمی‌توانستند با آن به کسی، جز با خواست خدا، زیان برسانند. مردم چیزهایی می‌آموختند که برای آنها زیان داشت و سودی به ایشان نمی‌رسانید. و مسلما می‌دانستند کسی که خریدار آن باشد در آخرت بهره‌ای ندارد. خود را به بد چیزی فروختند، اگر حقیقت را می‌دانستند ۱۰۲ اگر ایمان آورده و پرهیزگاری کرده بودند، مسلما پاداشی که از جانب خدا می‌یافتند از هر چیزی برایشان بهتر بود، اگر این حقیقت را می‌دانستند ۱۰۳ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به پیامبر نگوئید: «راعنا» (ما را رعایت کن)، بلکه بگوئید «اُنْظُرْنَا» (ما را در نظر دار)؛ و این سخن را بشنوید. کافران [کسانی که از راه مخالفت بدین فرمان عمل نکنند] عذابی دردناک دارند ۱۰۴ کافران اهل کتاب و مشرکان دوست ندارند که از جانب خداوندتان خیری به شما برسد، اما خدا هر کس را که بخواید به رحمت خویش مخصوص می‌گرداند. خدا دارای بخشش بیکران است ۱۰۵

(۱۶)

هر آیه‌ای را نسخ کنیم، یا آن را از یادها ببریم، بهتر از آن یا مانند آن را می‌آوریم؛ آیا نمی‌دانی که خدا بر هر کاری تواناست؟ **۱۰۶** آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاص خداست؛ و شما جز خدا یار و یابری ندارید؟ **۱۰۷** آیا می‌خواهید از پیامبران چیزی بخواهید که پیش از این از موسی خواسته شد؟ هر کس کفر را با ایمان عوض کند، مسلماً راه راست را گم کرده است **۱۰۸** بسیاری از اهل کتاب، با آن که حقیقت برایشان آشکار شد، به سبب حسادتی که در دلشان هست، دوست دارند که شما را پس از ایمان آوردنتان، به کفر بازگردانند. پس عفو کنید و درگذرید تا خدا فرمان خویش بیاورد، که خدا بر هر کاری تواناست **۱۰۹** و نماز بخوانید و زکات بدهید، و هر نیکی که پیشاپیش برای خود فرستید، آن را نزد خدا خواهید یافت؛ زیرا خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۱۱۰** گفتند: هرگز به بهشت نرود، مگر کسی که یهودی یا مسیحی باشد. این آرزوی آنهاست. بگو: اگر راست می‌گویید دلیل خود را بیاورید **۱۱۱** آری، هر کس خود را تسلیم خدا کند و نیکوکار باشد، پاداشش پیش خداوندش محفوظ است، و بیم و اندوهی نخواهد داشت **۱۱۲**

(۱۷)

یهودیان گفتند: مسیحیان بر حق نیستند، و مسیحیان گفتند: یهودیان بر حق نیستند، با آن که آنها کتاب آسمانی خود را می‌خوانند. کسانی هم که دارای کتاب آسمانی نیستند و از دانش دینی بهره‌ای ندارند سخنی چون سخن آنها می‌گویند. خدا روز قیامت درباره آنچه در آن اختلاف می‌کردند میانشان داوری خواهد کرد **۱۱۳** کیست ستمکارتر از آن کس که از ذکر نام خدا در مساجد جلوگیری می‌کند، و در خرابی آنها می‌کوشد؟ همین قدر شایسته آنهاست که با ترس به مساجد وارد شوند. آنها در دنیا خوار خواهند شد، و در آخرت عذابی بزرگ دارند **۱۱۴** مشرق و مغرب از آن خداست؛ پس به هر سو که رو کنید، همان‌جا رو به خداست. خدا گشایش بخش داناست **۱۱۵** گفتند: خدا فرزندی دارد. پاک و منزّه است او. هر چه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست و همه فرمانبردار او هستند **۱۱۶** پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است؛ چون به کاری اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش؛ و می‌باشد **۱۱۷** مردم نادان گفتند: چرا خدا با ما سخن نمی‌گوید، یا آیه و معجزه‌ای برای ما نمی‌آید؟ کسانی هم که پیش از آنها بودند سخنی مانند سخن ایشان می‌گفتند. دل‌هاشان همانند یکدیگر است. ما آیات و نشانه‌ها را برای مردمی که یقین دارند به روشنی بیان کرده‌ایم **۱۱۸** ما تو را بحق برای بشارت‌دادن و ترساندن مردم از عواقب کارهایشان فرستادیم؛ و درباره دوزخیان از تو بازخواست نمی‌کنند **۱۱۹**

(۱۸)

یهودیان و مسیحیان هرگز از تو خشنود نمی‌شوند، مگر آن که از آیین آنها پیروی کنی. بگو: هدایت خدا هدایت حقیقی است؛ و اگر پس از این که وحی به تو نازل شد و علم برای تو حاصل گردید باز از دلخواه آنها پیروی کنی، در برابر خدا هیچ یار و یابری نخواهی داشت **۱۲۰** کسانی که به آنها کتاب آسمانی داده‌ایم، و آن را چنان که سزاوار آن است می‌خوانند، به آن ایمان دارند، و کسانی که منکر آن شوند، زیانکارند **۱۲۱** ای بنی‌اسرائیل، آن نعمتم را که بر شما ارزانی داشتم، و این را که شما را بر جهانیان برتری دادم، یاد کنید **۱۲۲** و بترسید از روزی که کسی نمی‌تواند برای دیگری کاری انجام دهد، و از کسی عوض و تاوانی پذیرفته نمی‌شود، و شفاعتی به حال کسی فایده‌ای نمی‌کند، و یاری هم نمی‌شوند **۱۲۳** و چون خداوند ابراهیم او را به کارهایی بیازمود، و او آن کارها را به انجام رسانید؛ خداوند فرمود: من تو را پیشوای مردم می‌کنم. ابراهیم گفت: آیا از فرزندان و نسل من هم کسی را پیشوا می‌کنی؟ خداوند فرمود: پیمان من شامل حال ستمگران نمی‌شود **۱۲۴** و خانه کعبه را برای مردم محل اجتماع و مکان امن قرار دادیم؛ و گفتیم: مقام ابراهیم را نمازگاه خویش بسازید؛ و به ابراهیم و اسماعیل فرمان دادیم که خانه مرا برای طواف‌کنندگان و معتکف‌شوندگان و رکوع و سجودکنندگان پاکیزه دارید **۱۲۵** و ابراهیم گفت: خداوند، این سرزمین را شهری امن گردان، و هر کس از مردم آن را که به خدا و روز آخرت ایمان بیاورد، از محصولات آن روزی ده. خداوند فرمود: و هر کس کافر شود اندکی بهره‌مندش می‌سازم، سپس به عذاب آتش گرفتارش می‌کنم، که بد سرانجامی است **۱۲۶**

و هنگامی که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانه کعبه را بالا می‌بردند، گفتند: خداوند، از ما بپذیر، که تو شنوای دانایی ۱۲۷ خداوند، ما را تسلیم فرمان خویش ساز، و از نسل ما امتی پدید آور که تسلیم فرمان تو باشند، و آداب عبادت‌مان را به ما بیاموز، و توبه ما را بپذیر، که تو توبه‌پذیر مهربانی ۱۲۸ خداوند، در میان آنها، پیامبری از خودشان برانگیز، تا آیات تو را برایشان بخواند، و به آنها کتاب آسمانی و حکمت بیاموزد، و پاکشان سازد، زیرا که تو توانا و حکیمی ۱۲۹ و چه کسی از آیین ابراهیم روی بر می‌تابد، جز آن که بی‌خرد باشد؟ ما ابراهیم را در دنیا برگزیدیم، و او در آخرت نیز از شایستگان است ۱۳۰ هنگامی که خداوند ابراهیم به او فرمود: تسلیم من باش، ابراهیم گفت: تسلیم فرمان خداوند جهانیان هستم ۱۳۱ و ابراهیم و یعقوب فرزندان خود را به همان آیین [تسلیم بودن در برابر خداوند یعنی دین اسلام] سفارش کردند، و گفتند: ای فرزندان من، خدا این دین را برای شما برگزیده است، پس، از دنیا نروید مگر این که مسلمان [تسلیم محض در برابر خداوند] باشید ۱۳۲ آیا هنگامی که مرگ یعقوب فرارسید، شما شاهد بودید؟ آنگاه که به فرزندانش گفت: پس از من چه کسی را بندگی می‌کنید؟ گفتند: خدای تو، و خدای نیاکانت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را بندگی می‌کنیم، که خدای یگانه است، و ما تسلیم او [مسلمان] هستیم ۱۳۳ آنها امت‌هایی بودند که درگذشتند؛ آنچه کردند از آن ایشان است، و آنچه شما می‌کنید از آن شماست، و درباره آنچه آنها می‌کردند، از شما بازخواست نخواهند کرد ۱۳۴

گفتند: یهودی یا مسیحی باشید تا به راه راست هدایت شوید. بگو: راه راست آیین ابراهیم یکتاپرست است؛ او مشرک نبود ۱۳۵ بگوید: ما به خدا، و آنچه بر ما نازل شده، و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان او نازل شده، و آنچه به موسی و عیسی داده شده، و آنچه به پیامبران دیگر از سوی خداوندشان داده شده، ایمان داریم؛ میان هیچ‌یک از ایشان فرقی نمی‌گذاریم؛ و ما تسلیم خدا هستیم ۱۳۶ اگر آنها هم به آنچه شما به آن ایمان آورده‌اید، ایمان آورند، هدایت شده‌اند. اما اگر روی برتابند، فقط سر مخالفت دارند؛ خدا تو را در برابر آنها حمایت خواهد کرد، که او شنوا و داناست ۱۳۷ اسلام رنگ خدایی است، و رنگ چه کسی نیکوتر از رنگ خداست؟ و ما او را بندگی می‌کنیم ۱۳۸ بگو: آیا درباره خدا با ما بحث و مجادله می‌کنید؟ و حال آن که او صاحب‌اختیار ما و شماست؛ کارهای ما از آن ما، و کارهای شما از آن شماست؛ و ما با اخلاص او را بندگی می‌کنیم ۱۳۹ یا می‌گویید: ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندانش یهودی یا مسیحی بودند؟ بگو: شما بهتر می‌دانید یا خدا؟ و کیست ستمکارتر از آن کس که شهادتی را که از خدا در نزد خویش دارد پنهان می‌کند؟ خدا از کارهایی که می‌کنید غافل نیست ۱۴۰ آنها امت‌هایی بودند که درگذشتند؛ آنچه کردند از آن ایشان است، و آنچه شما می‌کنید از آن شماست، و درباره آنچه آنها می‌کردند، از شما بازخواست نخواهند کرد ۱۴۱

مردم کم خرد خواهند گفت: چه چیز آنها را از قبله‌ای که بر آن بودند [از بیت‌المقدس که قبله اول مسلمان بود به سوی کعب] بگردانید؟ بگو: مشرق و مغرب از آن خداست، و خدا هر کس را که بخواهد به راه راست هدایت می‌کند ۱۴۲ بدینسان شما را امتی میانه و معتدل گردانیدیم، تا بر مردم گواه باشید، و پیامبر نیز بر شما گواه باشد. و قبله‌ای را که بر آن بودی فقط برای این گردانیدیم تا کسی را که از پیامبر پیروی می‌کند، از آن کس که به عقاید گذشته‌اش بازمی‌گردد، معلوم داریم. و این کار، جز بر کسانی که خدا هدایتشان کرده، دشوار بود. خدا هرگز ایمان شما را تباه نمی‌کند، زیرا خدا نسبت به مردم رؤوف و مهربان است ۱۴۳ گردانیدن رویت را در آسمان به انتظار

وحی می‌بینیم. بنابراین تو را به‌سوی قبله‌ای که می‌پسندی برمی‌گردانیم. پس روی خود را به‌سوی مسجدالحرام بگردان؛ و شما هر جا بودید رویتان را به‌سوی آن بگردانید. اهل کتاب می‌دانند که آن حق و از جانب خداوندشان می‌باشد؛ و خدا از کارهایی که می‌کنند غافل نیست **۱۴۴** هر آیه و معجزه‌ای برای اهل کتاب بیاوری، باز از قبله تو پیروی نخواهند کرد، و تو هم پیرو قبله آنها نیستی. آنها پیرو قبله یکدیگر نیز نیستند. اگر پس از این که وحی به تو نازل شد و علم برای تو حاصل گردید، از دلخواه آنها پیروی کنی، از ستمگران خواهی بود **۱۴۵**

(۲۲)

اهل کتاب پیامبر را می‌شناسند، همان‌گونه که فرزندان خود را می‌شناسند؛ اما گروهی از آنها، با آن که حقیقت را می‌دانند، آن را پنهان می‌کنند **۱۴۶** حق همان است که از جانب خداوند توست؛ پس تردید نکن **۱۴۷** هر کسی قبله‌ای دارد که رو به‌سوی آن می‌کند. پس در کارهای نیک بر یکدیگر پیشی گیرید. هر جا که باشید خدا همه شما را در روز قیامت گردمی‌آورد، زیرا که خدا بر هر کاری تواناست **۱۴۸** از هر جا بیرون رفتی، روی خود را به‌سوی مسجدالحرام بگردان، که این کار حق است و از جانب خداوند توست. و خدا از کارهای که می‌کنید غافل نیست **۱۴۹** و از هر جا بیرون رفتی، روی خود را به‌سوی مسجدالحرام بگردان؛ و هر جا بودید رویتان را به‌سوی آن کنید، تا مردم، به جز ستمگرانشان، دلیل و دستاویزی بر ضد شما نداشته باشند. پس، از آنها نترسید، و از من بترسید، تا نعمتم را بر شما تمام کنم، و باشد که هدایت شوید **۱۵۰** همچنان که بر شما پیامبری از خودتان فرستادم، تا آیات ما را بر شما بخواند، و شما را پاک سازد، و به شما کتاب آسمانی و حکمت بیاموزد، و چیزهایی را که نمی‌دانستید به شما یاد دهد **۱۵۱** پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم، و سپاس من به‌جای آرید، و ناسپاسی من نکنید **۱۵۲** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از صبر و نماز کمک بجوید، که خدا با صابران است **۱۵۳**

(۲۳)

به کسانی که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده نگویید؛ آنها زنده‌اند، ولی شما نمی‌دانید **۱۵۴** مسلما شما را با چیزی چون ترس و گرسنگی و کاهش مال و جان و محصولات آزمایش می‌کنیم. در این آزمون به آنها که صبورند بشارت ده **۱۵۵** همان کسانی که چون مصیبتی به ایشان رسد صبری می‌ورزند و می‌گویند: ما از آن خدا هستیم و پیش او برمی‌گردیم **۱۵۶** آنان کسانی هستند که درود و رحمت خداوندشان بر آنهاست، و آنانند که حقیقتاً هدایت یافته‌اند **۱۵۷** صفا و مروه از شعایر خداست. پس کسی که حج خانه کعبه کند، یا عمره به‌جای آورد، بر او گناهی نیست که آنها را طواف کند. کسی که به‌کار نیک تمایل داشته باشد، بداند که خدا قدرشناس و داناست **۱۵۸** کسانی که دلایل روشن و راهنمایی‌هایی را که ما نازل کرده‌ایم، پس از آن که آنها را در کتاب آسمانی بیان نمودیم، پنهان می‌دارند [به مردم نمی‌گویند]، آنها هستند که خدا و لعنت‌کنندگان لعنتشان می‌کنند **۱۵۹** مگر کسانی که توبه کردند، و کارشان را اصلاح کردند، و حقایق را برای مردم بیان کردند؛ من توبه آنها را می‌پذیرم. من توبه‌پذیر مهربانم **۱۶۰** آنها که کافر شدند، و در حال کفر مردند، کسانی هستند که لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر ایشان است **۱۶۱** برای همیشه گرفتار این لعنت‌اند؛ عذابشان سبک نمی‌شود، و مهلتی نیز نمی‌یابند **۱۶۲** خدای شما خدایی یگانه است؛ خدایی جز او نیست، او بخشنده و مهربان است **۱۶۳**

(۲۴)

در آفرینش آسمان‌ها و زمین، و آمد و شد شب و روز، و حرکت کشتی در دریا یا سودی که به مردم می‌رساند، و بارانی که خدا از آسمان فرومی‌فرستد و به‌وسیله آن زمین را پس از مردنش زنده می‌نماید، و در انواع جنبندگانی که در آن پراکنده ساخته، و در حرکت باده‌ها، و در ابرهای رام‌شده میان آسمان و زمین، نشانه‌های عبرت‌آموزی برای مردم اندیشمند وجود دارد **۱۶۴** برخی از مردم برای خدا

همانندهایی اختیار می‌کنند، و آنها را، همچون دوست داشتن خدا، دوست می‌دارند؛ ولی کسانی که ایمان دارند خدا را بیشتر از همه کس دوست دارند. هنگامی که ستمکاران عذاب را ببینند خواهند دانست که تمام قدرت از آن خداست، و خدا سخت کیفر است **۱۶۵** آنگاه که پیشوایان [باطل] از پیروان خود بیزاری جویند، و عذاب را ببینند، و رشته‌های پیوندشان گسسته گردد **۱۶۶** پیروان می‌گویند: اگر فرصت دوباره‌ای به ما داده شود، از پیشوایان خود بیزاری خواهیم جست، همان‌گونه که آنها از ما بیزاری جستند. خدا کارهایشان را، که مایه حسرت آنهاست، این‌گونه پیش چشمشان می‌آورد. آنها از آتش بیرون آمدنی نیستند **۱۶۷** ای مردم، از چیزهای حلال و پاکیزه‌ای که در زمین است بخورید، و از پی گام‌های شیطان نروید، که او دشمن آشکار شماست **۱۶۸** شیطان شما را به بدی و زشتکاری فرمان می‌دهد؛ و وادارتان می‌کند که درباره خدا چیزهایی بگویید که نمی‌دانید **۱۶۹**

(۲۵)

و چون به آنها گفته شود که از آنچه خدا نازل کرده است پیروی کنید؛ می‌گویند: ما از عقاید و کارهای پدرانمان پیروی می‌کنیم، اگرچه پدرانشان حقیقت را نشناخته و هدایت نیافته بودند **۱۷۰** داستان دعوت از کافران، داستان کسی است که به حیوانی که جز صدایی و ندایی نمی‌شنود بانگ زند و چیزی بگوید. کردند، لالند، کورند و قدرت درک و فهم ندارند **۱۷۱** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خوردنی‌های پاک‌ی که روزی شما کرده‌ایم بخورید، و اگر خدا را بندگی می‌کنید، شکر او را به‌جای آورید **۱۷۲** فقط گوشت حیوان مرده و خون و گوشت خوک و آنچه به‌نام غیر خدا سر بریده شده باشد، بر شما حرام شده است. کسی که ناچار باشد، در صورتی که سرکشی نکند، و در خوردن زیاده روی ننماید، گناهی بر او نیست که از این چیزهای حرام نیز بخورد، که خدا آمرزنده و مهربان است **۱۷۳** کسانی که کتابی را که خدا نازل کرده است پنهان می‌دارند، و آن را به‌بهایی ناچیزی می‌فروشند، آنها فقط آتش به شکم‌های خویش فرومی‌برند. خدا روز قیامت با آنها سخن نمی‌گوید، و پاکشان نمی‌سازد، و عذابی دردناک دارند **۱۷۴** آنها کسانی هستند که گمراهی را به‌بهایی هدایت، و عذاب را به‌بهایی آمرزش خریدند. چه صبورند آنها در برابر آتش؟! **۱۷۵** این بدان سبب است که خدا کتاب آسمانی را بحق نازل کرده است؛ و کسانی که درباره کتاب اختلاف می‌کنند، مخالفت زیادی با حق دارند **۱۷۶**

(۲۶)

نیکی آن نیست که روی خود را به‌سوی مشرق و یا مغرب کنید، بلکه نیکوکار کسی است که به خدا و روز آخرت و فرشتگان و کتاب‌های آسمانی و پیامبران ایمان آورد، و مال را، با وجود علاقه به آن، به‌خاطر دوستی خدا، به خویشان و یتیمان و تهیدستان و در راه‌ماندگان و درخواست‌کنندگان [محتاج] و در راه آزادکردن بردگان بدهد، و نماز بخواند، و زکات بدهد، و چون پیمان بدهد، به پیمان خویش وفا کند، و در سختی و بیماری و به هنگام جنگ صبور باشند. آنها کسانی هستند که راست گفته‌اند، و آنها پرهیزگارند **۱۷۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، درباره کشتگان، قصاص بر شما واجب شد: آزاد در برابر آزاد، و بنده در برابر بنده، و زن در برابر زن. و هر کس که از جانب برادرش [ولیّ دم، ولیّ مقتول] بخشوده شد، باید به نیکی از آن پیروی کند، و خون بها را به نیکویی به او بپردازد. این تخفیف و لطفی از جانب خداوند شماست. هر کس بعد از آن برخلاف این حکم رفتار نموده و از اندازه درگذرد، عذابی دردناک دارد **۱۷۸** ای خردمندان، برای شما در قصاص زندگانی است، باشد که [از قتل و تعدی] پرهیزید **۱۷۹** بر شما واجب شده است که چون مرگ یکی از شما فرارسد، اگر مالی از او باقی می‌ماند، به‌سود پدر و مادر و خویشاوندان به نیکویی وصیت کند. این وظیفه‌ای برای پرهیزگاران است **۱۸۰** و هر کس وصیت را، پس از شنیدن آن تغییر دهد، بداند که گنااهش بر عهده کسانی است که آن را تغییر داده‌اند، که خدا شنوا و داناست **۱۸۱**

(۲۷)

اما کسی که از وصیت کننده به خاطر انحراف از حق و عدالت یا گناه او بیم داشت، و میان ارث بران را اصلاح کرد، گناهی نکرده است، که خدا آمرزنده و مهربان است **۱۸۲** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما واجب شد، همچنان که بر کسانی که پیش از شما بودند واجب شده بود، تا بر نفس خویش مسلط شده و پرهیزگار شوید **۱۸۳** روزه در روزهای معین و معلومی است. هر کس از شما که بیمار یا در سفر باشد، به جای آن، به همان تعداد، در روزهای دیگر روزه بدارد. و برای کسانی که به زحمت توانایی روزه گرفتن دارند، کفاره آن غذا دادن به یک بینواست. کسی که تمایل به نیکی کردن بیشتر داشته باشد، البته برایش بهتر است؛ و اگر توجه داشته باشید می‌دانید که روزه گرفتن برای شما بهتر است **۱۸۴** ایام روزه، روزهای ماه رمضان است، که قرآن در آن نازل شده است، کتابی که راهنمای مردم، و نشانه‌های روشنی از هدایت و جداکننده حق از باطل است. پس هر کس از شما که به این ماه درآید، باید روزه بگیرد؛ و کسی که بیمار یا در سفر باشد، به جای آن، به همان تعداد، در روزهای دیگر روزه بدارد. خدا برای شما آسانی می‌خواهد و سختی نمی‌خواهد، تا تعداد روزهای روزه را کامل کنید، و خدا را به پاس آن که شما را هدایت کرده به بزرگی بستابید، باشد که سپاسگزاری کنید **۱۸۵** و چون بندگان من، درباره من از تو پرسند، بگو که من به آنها نزدیکم؛ دعای دعاکننده را، هر وقت مرا به کمک بخواند، اجابت می‌کنم. پس آنها هم باید دعوت مرا بپذیرند و به کتاب و فرمان من عمل کنند، و به من ایمان بیاورند، تا به راه راست هدایت شوند **۱۸۶**

(۲۸)

در شب‌های ماه رمضان همخوابگی با زنانان بر شما حلال شده است. آنها لباس شما هستند و شما لباس آنها هستید. خدا می‌داند که شما به خود خیانت می‌کنید، پس توبه شما را پذیرفت و از شما درگذشت. اکنون با آنها همخوابگی کنید و از آنچه خدا برای شما مقرر داشته بهره‌مند شوید، و بخورید و بیاشامید تا هنگامی که رشته سپید صبحدم در تاریکی شب نمودار شود. آنگاه روزه را تا فرارسیدن شب به پایان برسانید. اگر در مسجد معتکف هستید، با زنانان همخوابگی نکنید. اینها حدود احکام خداست، برخلاف آنها رفتار نکنید. خدا آیات خود را این چنین برای مردم بیان می‌کند، باشد که پرهیزگاری کنند **۱۸۷** اموال یکدیگر را به ناحق نخورید، و از آن به قضات رشوه ندهید تا قسمتی از اموال مردم را به گناه بخورید، در حالی که خود می‌دانید که حق شما نیست **۱۸۸** درباره هلال‌های ماه از تو می‌پرسند، بگو: آنها تعیین کننده وقت برای مردم، و مشخص کننده زمان حج‌اند. کار نیکو آن نیست که از پشت خانه‌ها وارد آنها شوید، بلکه نیکوکار کسی است که پرهیزگار باشد. از در خانه‌ها وارد آنها شوید، و از نافرمانی خدا بترسید تا رستگار شوید **۱۸۹** در راه خدا با کسانی که با شما می‌جنگند، بجنگید، ولی تعدی و تجاوز نکنید، زیرا خدا تجاوز کاران را دوست ندارد **۱۹۰**

(۲۹)

کسانی را که با شما می‌جنگند، هر جا یافتید بکشید، و از آنجا که بیرونشان کردند، بیرونشان کنید. فتنه [که آنها کردند] از کشتار [که شما کنید] بدتر است. و در مسجد الحرام با آنها نجنگید، مگر آن که در آنجا با شما بجنگند. اگر با شما جنگیدند، آنها را بکشید، که سزای کافران چنین است **۱۹۱** اگر از جنگ دست برداشتند، خدا آمرزنده و مهربان است **۱۹۲** با آنها بجنگید تا فتنه‌ای نماند، و دین مخصوص خدا شود. اگر دست برداشتند [شما نیز بازایستید، زیرا] تجاوز فقط بر ستمکاران رواست **۱۹۳** این ماه حرام [که شما در آن با آنها می‌جنگید] در برابر آن ماه حرام [که آنها در آن با شما جنگیدند] و شکستن حرمت‌ها را قصاص و معامله به مثل است. اگر کسی به شما تجاوز کرد، همان گونه که به شما تجاوز کرده، به او تجاوز کنید، و از نافرمانی خدا بترسید، و بدانید که خدا با پرهیزگاران است **۱۹۴** در راه خدا خرج کنید؛ و با دست خود، خویشتن را به هلاکت نیندازید؛ و نیکی کنید، که خدا نیکوکاران را دوست دارد **۱۹۵** حج و عمره را برای خدا به طور کامل به جای آورید؛ و اگر از حج بازداشته شدید، تا آنجا که میسر است قربانی کنید؛ و سرتان را نتراشید تا قربانی به قربانگاهش برسد. اگر کسی از شما بیمار و یا سرش دچار ناراحتی بود [که ناچار بود در حال احرام سر خود را بتراشد] به

کفاره آن باید روزه بگیرد، یا صدقه دهد و یا قربانی کند. و چون امنیت پیدا کردید، کسی که از عمره به حج تمتع پرداخت، تا آنجا که برایش میسر است قربانی کند؛ و کسی که قربانی برایش میسر نشد، سه روز در ایام حج و هفت روز هنگامی که از حج بازگشت روزه بگیرد. این ده روز تمام است. این برای کسی است که خانواده اش اهل مسجدالحرام [مقیم مکّه] نباشد. از نافرمانی خدا بترسید، و بدانید که خدا سخت کیفر است **۱۹۶**

(۳۰)

حجّ در ماه های معینی است. کسی که در این ماه ها حجّ به جا می آورد، بداند که در هنگام انجام حجّ هم خوابگی با زنان، و نافرمانی خدا و جدال جایز نیست. هر کار نیکی کنید، خدا آن را می داند. توشه بردارید، که بهترین توشه آخرت پرهیزگاری است. ای خردمندان، از نافرمانی من بترسید **۱۹۷** بر شما گناهی نیست که در هنگام حجّ روزی صاحب اختیار خویش را بجوید [خرید و فروش و تجارت کنید]، و چون از عرفات بازگشتید، خدا را در مشعرالحرام یاد کنید. او را یاد کنید، به پاس آن که شما را هدایت کرده است، درحالی که پیش از آن گمراه بودید **۱۹۸** سپس از آن راه که مردم بازمی گردند، شما نیز بازگردید؛ و از خدا آمرزش بخواهید، که خدا آمرزنده و مهربان است **۱۹۹** وقتی آداب حجّ را به جای آوردید، همان طور که پدران خود را یاد می کنید، یا بیشتر از آن، خدا را یاد کنید. برخی از مردم می گویند: خداوند، در دنیا وضع خوبی به ما بده. آنها در آخرت نصیبی ندارند **۲۰۰** و برخی از آنها می گویند: خداوند، در دنیا به ما نیکی عطا فرما، و در آخرت به ما نیکی عطا فرما، و ما را از عذاب آتش دوزخ حفظ فرما **۲۰۱** آنها از آنچه کرده اند بهرهای دارند. خدا خیلی زود به حساب بندگان می رسد **۲۰۲**

(۳۱)

[در ایام حجّ] خدا را در روزهایی معین [در روزهای تشریق] یاد کنید و [اعمال مخصوص آن روزها را به جا آورید]، کسی که شتاب کند و دو روز جلو بیندازد، گناهی نکرده است، و کسی هم که تأخیر کند، گناهی نکرده است، البته برای کسی که پرهیزگار باشد [و از محرّمات احرام بپرهیزد]. از نافرمانی خدا بترسید و بدانید که همگی در پیشگاه او گردآورده می شوید **۲۰۳** از مردم کسی است که گفتارش درباره زندگی دنیا تو را به شگفت می آورد، و خدا را در مورد آنچه در دلش می باشد گواه می گیرد، و حال آن که او سرسخت ترین دشمن است **۲۰۴** چون از پیش تو برود [و مقام و منصبی یابد] می کوشد که در زمین فساد کند، و کشت و نسل را نابود سازد. و خدا فساد را دوست ندارد **۲۰۵** و چون به او گفته شود: از خدا بترس، تکبر او را به گناه بیشتر وامی دارد. جهنّم برای او بس است. و جهنّم بد جایگاهی است **۲۰۶** و برخی دیگر از مردم برای به دست آوردن خشنودی خدا از جان خویش در می گذرند. و خدا نسبت به [این] بندگان مهربان است **۲۰۷** ای کسانی که ایمان آورده اید، همگی تسلیم فرمان خدا شوید، و به دنبال شیطان نروید، زیرا که او دشمن آشکار شماست **۲۰۸** اگر پس از آن که آیات روشن برای شما آمد، دچار لغزش شدید، بدانید که خدا توانا و حکیم است **۲۰۹** آیا انتظار دارند که خدا و فرشتگان در سایبان هایی از ابر پیش آنها بیایند و کار تمام شود؟ همه کارها به خدا بازگردانده می شود **۲۱۰**

(۳۲)

از بنی اسرائیل بپرس که چه آیات و نشانه های روشنی به آنها دادیم. کسی که نعمت خدا را، پس از این که برای او آمد، دگرگون سازد، بداند که خدا سخت کیفر است **۲۱۱** برای کافران زندگی دنیا زینت داده شده، و مؤمنان را مسخره می کنند، حال آن که پرهیزگاران در روز قیامت بالاتر از آنها هستند. خدا به هر کس که بخواهد بدون حساب روزی می دهد **۲۱۲** مردم امتی یگانه بودند؛ خدا پیامبران را

برای بشارت دادن و بیم دادن فرستاد، و با آنها کتاب‌های آسمانی را بحق نازل کرد، تا میان مردم در آنچه اختلاف دارند حکم کند. کسانی که به آنها کتاب آسمانی داده شده بود، پس از آن که دلایل روشن برای آنها آمد، فقط از روی حسادت و ستم، درباره آن اختلاف کردند. آنگاه خدا، به خواست خود، مؤمنان را در مورد حق و حقیقتی که در آن اختلاف داشتند، راهنمایی کرد. خدا هر که را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند **۲۱۳** آیا می‌پندارید که به بهشت داخل می‌شوید و حال آن که هنوز آن گونه که پیشینیان مورد آزمایش قرار گرفتند، شما مورد امتحان قرار نگرفته‌اید؟ آنها آن چنان دچار سختی و رنج شدند و از هول به لرزه افتادند که پیامبر و مؤمنانی که با او بودند گفتند: پس یاری خدا کی می‌رسد؟ آگاه باشید که یاری خدا نزدیک است **۲۱۴** از تو می‌پرسند: چه چیز انفاق کنند؟ بگو: هر مالی که انفاق کنید به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و تهیدستان و در راه‌ماندگان اختصاص دارد، و هر کار نیکی که کنید، خدا آن را می‌داند **۲۱۵**

(۳۳)

جنگ بر شما واجب شده است، در حالی که شما از آن بدتان می‌آید؛ اما بسا چیزی که شما از آن بدتان می‌آید، و آن به سود شماست، و بسا چیزی که شما آن را دوست دارید، و آن به زیان شماست. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید **۲۱۶** از تو درباره جنگ کردن در ماه حرام می‌پرسند. بگو: جنگ کردن در آن گناهی بزرگ است، اما بازداشتن مردم از راه خدا، و کفر ورزیدن به او، و بازداشتن مردم از مسجدالحرام و بیرون کردن اهل آن از آنجا در نزد خدا گناهی بزرگتر است. و فتنه از کشتار بدتر است. آنها پیوسته با شما می‌جنگند، تا اگر بتوانند، شما را از دینتان برگردانند. کسانی از شما که از دینشان برگردند و کافر بمیرند، اعمالشان در دنیا و آخرت تباہ و نابود می‌شود. آنها اهل آتش جهنم هستند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۲۱۷** کسانی که ایمان آورده‌اند، و کسانی که در راه خدا هجرت و جهاد کرده‌اند، به رحمت خدا امید دارند، و خدا آمرزنده و مهربان است **۲۱۸** درباره شراب و قمار از تو می‌پرسند، بگو: در آنها گناهی بزرگ است، و سودهایی هم برای مردم دارند، ولی گناهشان از سودشان بیشتر است. از تو می‌پرسند: چه چیزی انفاق کنند؟ بگو: آنچه افزون از نیاز زندگی است. بدینسان خدا آیات را برای شما به روشنی بیان می‌کند، باشد که درباره دنیا و آخرت بیندیشید **۲۱۹**

(۳۴)

درباره یتیمان از تو می‌پرسند، بگو: اصلاح امور آنها بهتر است، و اگر با ایشان معاشرت کنید، برادران دینی شما هستند. خدا تبهکار را از درستکار باز می‌شناسد. اگر خدا بخواهد بر شما سخت می‌گیرد، که خدا توانا و حکیم است **۲۲۰** با زنان مشرک، تا ایمان نیاورند، ازدواج نکنید؛ که کنیز بالیمان بهتر از زن مشرک است، اگرچه دل شما را ببرد؛ و به مردان مشرک، تا ایمان نیاورند، زن ندهید، که برده بالیمان بهتر از مرد مشرک است، اگرچه شما را از او خوش آید. آنها شما را به آتش دوزخ می‌خوانند، و خدا بندگان را، به خواست و فرمان خویش، به بهشت و آمرزش دعوت می‌کند؛ و آیات خود را برای مردم به روشنی بیان می‌کند، باشد که متوجه شوند و پند گیرند **۲۲۱** درباره عادت ماهانه زنان از تو می‌پرسند. بگو: آن ناراحت کننده است. در زمان عادت ماهانه از آمیزش با زنان کناره بگیرید، و تا هنگامی که پاک نشده‌اند با آنها نزدیکی نکنید. و چون پاک شدند، از جایی که خدا به شما فرمان داده، با آنها نزدیکی کنید. خدا توبه‌کنندگان و پاکیزگان را دوست دارد **۲۲۲** زنان شما کشتزار شما هستند. هر جا و هر وقت که خواهید وارد کشتزار خود شوید؛ و برای خود کار درست و شایسته پیش فرستید؛ و از نافرمانی خدا بترسید، و بدانید که او را دیدار خواهید کرد؛ و به مؤمنان مژده بدهد **۲۲۳** خدا را دستاویز سوگندهای خویش قرار ندهید که نیکی می‌کنید، و پرهیزگاری می‌کنید، و مردم را با یکدیگر صلح و سازش می‌دهید، که خدا شنوا و داناست **۲۲۴**

(۳۵)

خدا شما را به خاطر سوگندهای بیهوده و ناسنجیده بازخواست نمی‌کند، ولی به خاطر آنچه در دل دارید بازخواست می‌کند. خدا آمرزنده و بردبار است **۲۲۵** کسانی که سوگند می‌خورند که با زنانشان نزدیکی نکنند، چهار ماه مهلت دارند؛ اگر بازآیند، خدا آمرزنده و مهربان است **۲۲۶** و اگر تصمیم به طلاق گرفتند، خدا شنوا و داناست **۲۲۷** زنان طلاق داده شده باید تا سه بار پاک شدن از قاعدگی از شوهر کردن بازایستند؛ و اگر به خدا و روز آخرت ایمان دارند، حق ندارند که آنچه را خدا در رحم‌هایشان آفریده است، کتمان کنند؛ و در این مدت، اگر شوهرانشان بخواهند آشتی کنند، به بازآوردن آنها سزاوارترند. زنان حقوقی شایسته دارند، همانند وظایفی که دارند، و مردان بر آنها درجه‌ای برتری دارند. و خدا توانا و حکیم است **۲۲۸** طلاق دوبار است. پس از آن یا به نیکی آنها را نگاه دارید و یا به نیکی رهایشان سازید؛ و برای شما جایز نیست چیزی از آنچه به ایشان داده‌اید بازستانید، مگر آن که بترسند حدود خدا را رعایت نکنند. اگر ترسیدید که آن دو حدود خدا را رعایت نکنند، در آنچه زن برای جدایی خود به عوض دهد، بر آنها گناهی نیست. اینها حدود خداست، از آن تجاوز نکنید. و هر کس از حدود خدا تجاوز کند، ستمکار است **۲۲۹** اگر مرد، زن را برای بار سوم طلاق داد، دیگر جایز نیست که با او ازدواج کند، تا این که آن زن با مرد دیگری ازدواج کند. چنانچه شوهر دوم او را طلاق داد، بر آنها گناهی نیست که مرد اول دوباره با او ازدواج کند؛ البته به شرط این که فکر کنند حدود خدا را رعایت می‌کنند. اینها حدود خداست که آن را برای مردم دانا به روشنی بیان می‌کند **۲۳۰**

(۳۶)

و چون زنان را طلاق دادید و به پایان عده خود رسیدند، یا به نیکی آنها را نگاه دارید و یا به نیکی رهایشان سازید؛ و آنها را برای زیان رسانیدن به ایشان در خانه نگاه ندارید تا بر آنها ستم کنید. و هر کس چنین کند به خویشتن ستم کرده است. آیات خدا را به ریشخند نگیرید، و نعمت خدا را بر خودتان به یاد آورید، و کتاب آسمانی و حکمتی را، که خدا شما را به وسیله آن اندرز می‌دهد، به یاد داشته باشید. از نافرمانی خدا بترسید و بدانید که خدا به همه چیز آگاه است **۲۳۱** هرگاه زنان را طلاق دادید و به پایان عده خود رسیدند، آنگاه باز با شوهر خود به شیوه‌ای پسندیده درباره ازدواج مجددشان به توافق رسیدند، مانع آنها نشوید. این حکمی است که هر کس از شما که به خدا و روز قیامت ایمان دارد بدان پند داده می‌شود. این برای پاکی شما بهتر و به پاکیزگی نزدیک‌تر است. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید **۲۳۲** مادران به فرزندان خود دو سال تمام شیر دهند؛ این برای مادری است که بخواهد شیردادن را کامل کند؛ و خوراک و پوشاک مادر، به وجه نیکو، بر عهده پدر است. هیچ کس جز به اندازه توانش مکلف نمی‌شود. مادر به خاطر فرزندش زیان نبیند، و پدر هم به خاطر فرزندش زیان نبیند. همین وظیفه بر عهده وارث است. اگر پدر و مادر با رضایت و مشورت یکدیگر بخواهند فرزندشان را از شیر بگیرند، گناهی نکرده‌اند. و اگر بخواهید برای فرزند خود دایه بگیرید تا او را شیر دهد، به شرط آن که مزد دایه را به وجه شایسته به او بدهید، گناهی نکرده‌اید. از نافرمانی خدا بترسید و بدانید که خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۲۳۳**

(۳۷)

کسانی از شما که می‌میرند و همسرانی به جای می‌گذارند، همسرانشان باید چهار ماه و ده روز عده نگاه دارند. و چون به پایان عده خود رسیدند، در کاری که آنها به وجه شایسته درباره خویشتن می‌کنند [همسر برمی‌گزینند و ازدواج می‌کنند] بر شما گناهی نیست. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۲۳۴** و بر شما گناهی نیست که به کنایه از آن زنان [تا در عده وفات هستند] خواستگاری کنید، یا علاقه و قصد خود را پنهان دارید. خدا می‌داند که شما به یاد آنها خواهید افتاد، ولی پنهانی با آنها وعده نگذارید، مگر آن که سخنی شایسته و پسندیده گوئید؛ و تا مدت عده [چهار ماه و ده روز] به پایان نرسیده تصمیم به عقد ازدواج نگیرید، و بدانید که خدا آنچه را که در دل

دارید می‌داند، پس، از نافرمانی او بترسید، و بدانید که خدا آمرزنده و بردبار است **۲۳۵** اگر زانی را که با آنها نزدیکی نکرده‌اید، یا مهری برایشان معین ننموده‌اید، طلاق دهید، مرتکب گناهی نشده‌اید، اما آنها را به بهره‌ای شایسته و نیکو بهره‌مند سازید؛ توانگر به اندازه توانایش و تنگدست به اندازه توانایش. این وظیفه نیکوکاران است **۲۳۶** اگر زنان را پیش از زفاف طلاق دادید، و برای آنها مهری معین کرده‌اید، نصف مهریه را به آنها بدهید، مگر این که خود زن یا کسی که عقد ازدواج به‌دست اوست آن را ببخشد. اگر ببخشید به تقوا نزدیک‌تر است. بخشش و بزرگواری را میان خود فراموش نکنید، که خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۲۳۷**

(۳۸)

نمازها و بخصوص نماز میانه را محافظت نمایید، و با فروتنی برای خدا قیام کنید **۲۳۸** اگر در خطر و دچار ترس بودید، پیاده یا سواره نماز بخوانید، و چون ایمن شدید خدا را یاد کنید، به پاس آن که چیزهایی را که نمی‌دانستید به شما آموخت **۲۳۹** کسانی از شما که مرگشان فرامی‌رسد و همسرانی به‌جای می‌گذارند، باید برای همسرانشان مخارج یک سال راه بدون بیرون کردن آنها از خانه، وصیت کنند، ولی اگر خود بیرون روند، در مورد کارهایی که آنها به‌طور شایسته درباره خود می‌کنند، بر شما گناهی نیست. و خدا توانا و حکیم است **۲۴۰** وظیفه پرهیزگاران دادن هدیه‌ای مناسب به زنان طلاق داده شده است **۲۴۱** بدین‌گونه، خدا آیات خویش را برای شما به‌روشنی بیان می‌کند، باشد که ببینید **۲۴۲** آیا حکایت حال آن هزاران تن راه، که از ترس مرگ از سرزمین خود بیرون رفتند، نشنیده‌ای؟ خدا به آنها گفت: بمیرید، سپس آنها را زنده کرد، زیرا خدا نسبت به مردم لطف دارد، ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند **۲۴۳** در راه خدا بجنگید، و بدانید که خدا شنوا و داناست **۲۴۴** کیست که به خدا وامی نیکو [به بندگان خدا قرض الحسنه] دهد، تا خدا آن را برای او چند برابر کند؟ خدا روزی بندگان را کم و زیاد می‌کند، و به‌سوی او بازگردانده می‌شوید **۲۴۵**

(۳۹)

آیا داستان آن گروه از بنی‌اسرائیل را پس از موسی شنیده‌ای که به پیامبر خود گفتند: برای ما فرمانروایی بگمار تا در راه خدا بجنگیم؟ او گفت: آیا ممکن است اگر جنگ بر شما مقرر گردد، از آن سر باز زنید؟ گفتند: چرا در راه خدا نجنگیم، و حال آن که ما از سرزمینمان و از نزد فرزندانمان بیرون رانده شده‌ایم. اما چون جنگ بر آنها مقرر شد، همگی، جز اندکی از ایشان، سر باز زدند. خدا ستمکاران را خوب می‌شناسد **۲۴۶** پیامبرشان به آنها گفت: خدا طالوت را فرمانروای شما کرده است. گفتند: چگونه او فرمانروای ما باشد، و حال آن که ما به فرمانروایی از او سزاوارتریم، و به او ثروت زیادی داده نشده است؟ پیامبرشان گفت: خدا او را بر شما برگزیده، و بر دانش و نیروی بدن او افزوده است. خدا فرمانروایی را به هر کس که بخواهد می‌دهد. خدا گشایش بخش داناست **۲۴۷** پیامبرشان گفت: نشانه فرمانروایی او این است که صندوق [عهد]، که در آن آرامشی از جانب خداوندتان، و باقی مانده‌ای از چیزهایی است که خاندان موسی و خاندان هارون بر جای گذارده‌اند؛ و فرشتگان آن را حمل می‌کنند، به نزد شما می‌آید. اگر مؤمن باشید، این برای شما نشانه‌ای است **۲۴۸**

(۴۰)

چون طالوت با سپاهیان به راه افتاد، گفت: خدا شما را به جوی آبی می‌آزماید: هر که از آن بنوشد از من نیست، و هر که از آن ننوشد، یا فقط کف دستی آب بنوشد از من است. همه آنها، جز اندکی، از آن آب نوشیدند. هنگامی که او و مؤمنانی که همراهش بودند از آن نهر گذشتند، گفتند: ما امروز توانایی رویارویی با جالوت و سپاهیان او را نداریم. کسانی که یقین داشتند که خدا را دیدار خواهند کرد، گفتند: چه بسیار شده که گروهی اندک، به خواست خدا، بر گروهی بسیار پیروز گردیده است؛ و خدا یار و پشتیبان کسانی است که صبر

و پایداری می‌کنند ۲۴۹ و چون با جالوت و سپاهش رو به رو شدند، گفتند: خداوند، به ما صبر عطا کن، و قدم‌های ما را استوار دار، و ما را بر کافران پیروز فرما ۲۵۰ پس به خواست خدا آنها را شکست دادند، و داود جالوت را کشت؛ و خدا به داود فرمانروایی و حکمت عطا کرد، و آنچه می‌خواست به او آموخت. و اگر خدا برخی از مردم را به وسیله برخی دیگر، بر کنار نمی‌کرد، زمین تباه می‌شد، ولی خدا به جهانیان لطف دارد ۲۵۱ اینها آیات خداست که به‌راستی و درستی بر تو می‌خوانیم؛ و محققا تو از پیامبرانی ۲۵۲

(۴۱)

ما برخی از این پیامبران را بر برخی دیگر از ایشان برتری دادیم. از آنها کسی بود که خدا با او سخن گفت؛ و درجات بعضی از آنها را بالا برد؛ و به عیسی بن مریم معجزات آشکار دادیم، و او را به وسیله روح‌القدس یاری کردیم. اگر خدا می‌خواست، بعد از پیامبران، مردم پس از این که دلایل روشن برایشان آمده بود، با یکدیگر جنگ نمی‌کردند؛ ولی با هم اختلاف کردند؛ برخی از آنها ایمان آوردند، و برخی از ایشان کافر شدند. اگر خدا می‌خواست با یکدیگر جنگ نمی‌کردند، ولی خدا هر چه بخواهد می‌کند ۲۵۳ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از آنچه روزی شما ساخته‌ایم انفاق کنید، پیش از آن که روزی بیاید که در آن خرید و فروش و دوستی و شفاعتی نیست. کافران [کسانی که این حکم را نپذیرند] ستمگرند ۲۵۴ خدای یکتا، که خدایی جز او نیست، زنده و پاینده است؛ نه خمار خواب می‌گیرد و نه می‌خوابد؛ آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست. کیست که بتواند بدون اجازه او در پیشگاهش شفاعت کند؟ آنچه را که پیش روی آنها و آنچه را که پشت سر ایشان است می‌داند، و آنها به چیزی از علم او، جز آنچه خود بخواهد، آگاهی ندارند. کرسی او آسمان‌ها و زمین را فراگرفته است، و نگهداری آنها بر او دشوار نیست؛ و او والا و بزرگ است ۲۵۵ هیچ اجباری در دین نیست. راه درست از راه نادرست آشکار و معلوم شده است. کسی که منکر طاغوت شود و به خدای یکتا ایمان آورد، به دستاویز محکمی چنگ زده است که گسستنی نیست. و خدا شنوا و داناست ۲۵۶

(۴۲)

خدا دوست و یاور مؤمنان است؛ و آنها را از تاریکی‌ها به روشنایی می‌برد. و کافران، دوستان و یاورانشان طاغوت‌ها هستند، که آنها را از روشنایی به تاریکی‌ها می‌برند. آنها اهل آتش جهنم‌اند، و برای همیشه در آن خواهند ماند ۲۵۷ آیا داستان آن کسی را که خدا به او فرمانروایی داده بود نشنیدی، که با ابراهیم درباره خداوندش بحث و مجادله می‌کرد؟ چون ابراهیم گفت: خداوند من آن کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند؛ او گفت: من هم زنده می‌کنم و می‌میرانم. ابراهیم گفت: خدا خورشید را از مشرق برمی‌آورد، تو آن را از مغرب برآور. پس، آن کافر مبهوت شد. خدا ستمگران را هدایت نمی‌کند ۲۵۸ یا مانند آن کسی که از شهری می‌گذشت، که بناهای آن فروریخته بود. با خود گفت: خدا چگونه مردم این شهر را، پس از مرگشان، زنده می‌کند؟ خدا او را به مدت صد سال میراند؛ و بعد او را زنده کرد، و به او گفت: چه مدت در این حال بوده‌ای؟ گفت: یک روز یا قسمتی از روز. خدا گفت: صد سال در این حال بوده‌ای؛ به غذا و نوشیدنی‌ات بنگر که [با وجود گذشت زمان] دیگرگون نشده، و به خرت بنگر [که چگونه پوسیده و از هم پاشیده است]؛ تا تو را آیتی و نشانه‌ای برای مردم سازیم؛ و به استخوان‌های خرت بنگر که چگونه آنها را دوباره به هم می‌پیوندیم و بر آن گوشت می‌پوشانیم. چون [قدرت خدا در زنده‌ساختن مردگان] بر او آشکار شد، گفت: اکنون می‌دانم که خدا بر هر کاری تواناست ۲۵۹

(۴۳)

و یاد کن آنگاه که ابراهیم گفت: خداوندا، به من نشان بده که چگونه مردگان را زنده می‌کنی؟ گفت: مگر باور نداری؟ گفت: چرا، ولی برای این که دلم اطمینان پیدا کند. خداوند فرمود: چهار پرنده بگیر، و آنها را پاره پاره کن، و همه را با هم بیامیز، و بر سر هر کوهی پاره‌ای از آن را بگذار. آنگاه آنها را بخوان تا شتابان پیش تو آیند؛ و بدان که خدا توانا و حکیم است **۲۶۰** داستان کسانی که مالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند، چون دانه‌ای است که هفت خوشه برویاند و در هر خوشه‌ای صد دانه باشد؛ و خدا آن را برای هر که بخواید چند برابر می‌کند. خدا گشایش بخش دانا است **۲۶۱** کسانی که مالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند، و در پی آن منتی نمی‌گذارند و آزاری نمی‌رسانند، پاداششان پیش خداوندشان محفوظ است؛ و بیم و اندوهی نخواهند داشت **۲۶۲** زبان خوش و گذشت، بهتر از انفاقی است که به دنبال آن آزاری باشد؛ و خدا بی‌نیاز و بردبار است **۲۶۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، انفاق خود را با منت گذاردن و آزار رساندن، تباه نکنید، مانند کسی که مالش را به ریا و برای آن که مردم ببینند خرج می‌کند، و به خدا و روز قیامت ایمان ندارد. داستان او، چون داستان سنگ صافی است که روی آن خاکی باشد، و باران تندی بر آن ببارد، و آن خاک را با خود ببرد، و سنگ را همچنان سخت و صاف باقی بگذارد. آنها از کاری که به ریا کرده‌اند بهره‌ای نمی‌برند. خدا کافران را هدایت نمی‌کند **۲۶۴**

(۴۴)

و داستان کسانی که مالشان را در راه خشنودی خدا و برای آرامش قلب خود انفاق می‌کنند، چون داستان باغی است که روی تپه‌ای باشد، و باران تندی بر آن ببارد، و میوه‌اش را دو چندان به بار آورد؛ و اگر باران تند بر آن نبارد، همان باران کم هم کافی است. خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۲۶۵** آیا کسی از شما دوست دارد که باغی از خرما و انگور داشته باشد، که در آن جوی‌ها روان باشد؛ و هر نوع میوه‌ای در آن داشته باشد؛ و خود به پیری رسد و فرزندان خرد و ناتوان داشته باشد؛ و در چنین حالی ناگهان گردبادی آتشین به آن باغ برسد، و باغ بسوزد؟ خدا آیات خود را برای شما این چنین به روشنی بیان می‌کند، باشد که بیندیشید **۲۶۶** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهای پاک که به دست آورده‌اید، و از آنچه برای شما از زمین بیرون آورده‌ایم، انفاق کنید؛ و قصد آن نکنید که از چیزهای بد، چیزی که خود آن را با اکراه می‌گیرید، انفاق کنید؛ و بدانید که خدا بی‌نیاز و ستوده است **۲۶۷** شیطان [شما را از انفاق کردن و تهیدست شدن می‌ترساند و] به شما وعده فقر می‌دهد، و شما را به کارهای زشت وامی‌دارد؛ ولی خدا به شما وعده آمرزش و لطف خویش را می‌دهد. خدا گشایش بخش دانا است **۲۶۸** خدا حکمت را به هر که بخواید می‌دهد؛ و به هر که حکمت داده شده، خیر زیادی به او داده شده است؛ فقط خردمندان متوجه این حقیقت می‌شوند **۲۶۹**

(۴۵)

هر انفاقی یا هر نذری که کرده‌اید، خدا آن را می‌داند؛ و ستمگران یآوری ندارند **۲۷۰** اگر آشکارا انفاق کنید، خوب است، و اگر آن را پنهان دارید و به تهیدستان بدهید، برای شما بهتر است، و پاره‌ای از گناهاتتان را می‌زداید. و خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۲۷۱** هدایت آنها بر عهده تو نیست، بلکه خدا هر کس را که بخواید هدایت می‌کند؛ و هر مالی که انفاق کنید، به سود خود شماست؛ و فقط برای به دست آوردن خشنودی خدا انفاق کنید؛ و هر مالی که انفاق کنید، پاداش آن به تمامی به شما داده می‌شود، و به شما ستم نخواهد شد **۲۷۲** انفاق [صدقات] اختصاص به تهیدستانی دارد که در راه خدا درمانده شده‌اند، و توانایی مسافرت در زمین [برای تأمین معاش خود] را ندارند. کسی که به وضع آنها آشنا نیست، آنها را، به علت آبرو داریشان، بی‌نیاز می‌پندارد. آنها را از حالت چهره‌شان می‌شناسی. با اصرار از مردم درخواست کمک نمی‌کنند. و هر مالی که انفاق کنید، خدا از آن آگاه است **۲۷۳** کسانی که مالشان را در شب و روز، پنهانی و آشکارا انفاق می‌کنند، پاداششان پیش خداوندشان محفوظ است، و بیم و اندوهی نخواهند داشت **۲۷۴**

(۴۶)

کسانی که ربا می‌خورند، فقط مانند کسی که شیطان دیوانه‌اش کرده باشد، در قیامت از گور بر می‌خیزند. این بدان سبب است که گفتند: خرید و فروش مانند رباست؛ و حال آن که خدا خرید و فروش را حلال، و ربا را حرام کرده است. کسی که چون نصیحت خداوندش برایش آمد، از رباخواری دست کشید، سودهای پیشین از آن او، و کارش با خداست. و کسی که باز رباخواری کند، اهل آتش جهنم است و برای همیشه در آن خواهد ماند **۲۷۵** خدا ربا را می‌کاهد و نابود می‌کند و صدقات [انفاق] را افزون می‌کند. خدا هیچ ناسپاس گناهکاری را دوست ندارد **۲۷۶** کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند و نماز خواندند و زکات دادند، پاداششان پیش خداوندشان محفوظ است، و بیم و اندوهی نخواهند داشت **۲۷۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی خدا بترسید، و اگر مؤمنید، هرچه را که از ربا باقی مانده [به بدهکار] واگذار کنید **۲۷۸** اگر چنین نکنید، بدانید که به جنگ با خدا و پیامبر او برخاسته‌اید، و اگر توبه کنید و دست از رباخواری بردارید، اصل سرمایه‌تان از آن شماست، ستم نمی‌کنید، و به شما هم ستم نمی‌شود **۲۷۹** اگر بدهکار تنگدست باشد، به او مهلت دهید تا گشایش یابد؛ و اگر دانا باشید، می‌دانید که چنانچه آن را ببخشید برای شما بهتر است **۲۸۰** از روزی بترسید که در آن پیش خدا بازگردانده می‌شوید، و آنگاه به هر کسی پاداش عملش به تمامی داده می‌شود، و به کسی ستم نخواهد شد **۲۸۱**

(۴۷)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هرگاه وامی تا مدتی معین به یکدیگر می‌دهید، آن را بنویسید. و باید میان شما نویسنده‌ای از روی عدالت و به‌درستی آن را بنویسد. و نویسنده نباید از نوشتن آن، همان طور که خدا به او آموخته است، خودداری کند. باید بنویسد، و کسی که وام می‌گیرد باید بگوید تا او بنویسد، و باید از خدا، صاحب‌اختیار خویش پروا کند، و چیزی از آن را فرونگذارد. اگر وام گیرنده سفیه یا صغیر باشد، یا نتواند بگوید، پس باید سرپرست او، از روی عدالت و به‌درستی، بگوید تا نوشته شود. و دو تن از مردان خود را شاهد بگیرید. اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن را، از شهودی که مورد رضایت شما باشند، شاهد بگیرید، که اگر یکی از آن زنان فراموش کرد، دیگری او را یادآوری کند. و چون شهود برای شهادت دعوت شدند، نباید از شهادت سر باز زنند. از نوشتن آن، چه کم باشد چه زیاد، و از نوشتن مدت آن، خودداری نکنید. این کار پیش خدا عادلانه‌تر، و برای شهادت بهتر، و برای آن که شک نکنید مطمئن‌تر است؛ مگر آن که داد و ستدی نقدی باشد که پول و جنس را دست به‌دست می‌کنید، در این صورت بر شما گناهی نیست که آن را ننویسید. هرگاه داد و ستدی می‌کنید شاهد بگیرید. به نویسنده و شاهد نباید زیان برسد؛ اگر به آنها زیان برسانید از اطاعت خدا خارج شده‌اید. از نافرمانی خدا بترسید. خدا به شما آموزش می‌دهد. خدا هر چیزی را می‌داند **۲۸۲**

(۴۸)

و اگر در سفر هستید و نویسنده‌ای نمی‌یابید، چیزی به گرو بگیرید. اگر به یکدیگر اطمینان کردید، و یکی به دیگری امانتی سپرد، آن کس که امین بوده باید امانت را به صاحبش بازگرداند، و باید از خدا که صاحب‌اختیارش می‌باشد پروا کند. و شهادت را کتمان نکنید، که هر کس شهادت را کتمان کند به دل گناهکار است. خدا کارهایی را که می‌کنید می‌داند **۲۸۳** هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است از آن خداست. اگر آنچه را که در دل دارید آشکار سازید یا پنهان کنید، خدا آن را با شما حساب خواهد کرد؛ آنگاه هر که را خواهد می‌بخشد، و هر که را خواهد عذاب می‌کند. خدا بر هر کاری تواناست **۲۸۴** پیامبر به آنچه از جانب خداوندش به او نازل شده ایمان دارد؛ و مؤمنان همگی به خدا و فرشتگان او و کتاب‌ها و پیامبران او ایمان دارند؛ و می‌گویند: میان هیچ‌یک از پیامبران او فرقی نمی‌گذاریم؛ و می‌گویند: شنیدیم و اطاعت کردیم؛ خداوند، آمرزش تو را می‌خواهیم، که بازگشت همه به‌سوی توست **۲۸۵** خدا هیچ کس را جز به اندازه توانایش تکلیف نمی‌کند. هر کس هر کار نیکی کند به‌سود خود او، و هر کار بدی کند به زیان خود اوست.

خداوند، اگر فراموش کردیم یا خطا کردیم، ما را مجازات نکن. خداوند، تکلیف گران، آن گونه که بر عهده کسانی که پیش از ما بودند گذاشتی، بر عهده ما نگذار. خداوند، آنچه را که طاقت آن را نداریم، بر ما تکلیف نکن. گناه ما را ببخش، و ما را بیمارز، و به ما رحم کن. تو مولای ما هستی، پس ما را بر کافران پیروز فرما ۲۸۶

(۴۹)

سوره آل عمران ۳ مدنی و دارای دویست آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم ۱ خدای یکتا، که خدایی جز او نیست، زنده و پاینده است ۲ قرآن را که تصدیق کننده کتاب های آسمانی پیشین است، بحق بر تو نازل کرد؛ و تورات و انجیل را، ۳ که راهنمای مردم است، پیش از آن نازل کرد؛ و فرقان [جداکننده حق از باطل] را نازل کرد. کسانی که منکر آیات خدا می شوند، عذابی سخت دارند؛ و خدا توانا و انتقام گیر است ۴ هیچ چیز در زمین و آسمان بر خدا پوشیده نیست ۵ او کسی است که شما را در رحم ها، هر گونه که بخواهد، نقشبندی می کند. هیچ خدایی جز او، که توانا و حکیم است، وجود ندارد ۶ اوست کسی که قرآن را بر تو نازل کرد. پاره ای از آن، آیات محکم است. آنها اصل کتابند. و پاره ای دیگر متشابه اند. اما کسانی که در دلشان انحراف و میل به باطل است، در پی متشابهات آن می روند، زیرا خواستار انحراف مردم و خواستار تأویل متشابهاتند، با آن که تأویل آن را جز خدا کسی نمی داند. و آنها که در دانش استوارند می گویند: ما به آن ایمان آوردیم، همه آن از جانب خداوند ماست. فقط خردمندان متوجه این حقیقت می شوند و پند می گیرند ۷ خداوند، اکنون که ما را هدایت کرده ای، دل های ما را به باطل متمایل نساز، و رحمت خویش را به ما عطا فرما، که تو بسیار بخشنده ای ۸ خداوند، تو مردم را در آن روزی که هیچ شکی در آن نیست گرد می آوری. و به یقین خدا برخلاف وعده کاری نمی کند ۹

(۵۰)

کسانی که کافر شدند، اموال و فرزندان شان، هیچ سودی برای آنها در برابر خدا ندارند. آنها هیزم آتش جهنمند ۱۰ به شیوه فرعونیان و کسانی که پیش از آنها بودند، آیات ما را دروغ شمردند؛ و خدا به کیفر گناهانشان آنها را دچار عذاب کرد. خدا سخت کیفر است ۱۱ به کافران بگو: به زودی مغلوب خواهید شد، و در جهنم گرد آورده می شوید؛ و جهنم بد جایگاهی است ۱۲ برای شما در دو گروهی که با یکدیگر برخورد کردند نشانه و عبرتی است: گروهی در راه خدا می جنگیدند، و گروه دیگر کافر بودند، که آنها را به چشم خویش دو برابر خود می دیدند. خدا هر که را بخواهد به یاری خویش نیرومند می سازد. در این امر برای اهل بصیرت عبرتی است ۱۳ دوست داشتن خواستنی ها، چون دوست داشتن زنان و فرزندان و اموال هنگفت از زر و سیم و اسب های عالی نشاندار و چهارپایان و کشتزارها در چشم مردم آراسته شده است. اینها همه وسایل زندگی دنیا هستند؛ و حال آن که بازگشتگاه خوب پیش خداست ۱۴ بگو: آیا شما را به بهتر از اینها آگاه کنم؟ کسانی که پرهیزگاری می کنند، پیش خداوندشان بهشت هایی دارند که جوی ها در آن روان است، و همیشه در آن خواهند ماند؛ و همسران پاک دارند، و خشنودی خدا شامل حالشان است. و خدا بندگان خود را می بیند ۱۵

(۵۱)

بندگان که می‌گویند: خداوند، ما ایمان آورده‌ایم، گناهان ما را بیامرز، و ما را از عذاب آتش دوزخ حفظ فرما **۱۶** بندگان صبور و با استقامت و راستگو و مطیع و انفاق‌کننده و آنها که هنگام سحر از خدا آموزش می‌طلبند **۱۷** خدا و فرشتگان و دانشمندان گواهی می‌دهند که خدایی جز خدای یکتا، که عادل و بر پای دارنده عدل است، نیست، خدایی جز او، که توانا و حکیم است، وجود ندارد **۱۸** دین نزد خدا اسلام [تسلیم محض بودن در برابر خدا] است. اهل کتاب پس از آن که علم برای آنها حاصل شد [و به حقانیت قرآن و پیامبر خاتم آگاه شدند]، فقط از روی حسادت و تجاوز نسبت به همدیگر، با یکدیگر اختلاف کردند. کسی که منکر آیات خدا شود، بداند که خدا خیلی زود به حساب بندگان می‌رسد **۱۹** اگر با تو بحث و مجادله کردند، بگو: من و پیروانم خود را تسلیم خدا کرده‌ایم. و به اهل کتاب و آنها که دارای کتاب آسمانی نیستند، بگو: آیا شما هم تسلیم فرمان خدا شده‌اید؟ اگر تسلیم شده‌اند، هدایت یافته‌اند، و اگر روی برتافتند، وظیفه تو فقط رساندن پیام خداست. خدا کارهای بندگان را می‌بیند **۲۰** کسانی را که آیات خدا را انکار می‌کنند، و پیامبران را به ناحق می‌کشند، و مردمی را که به عدل و داد فرمان می‌دهند می‌کشند، به عذابی دردناک بشارت بده **۲۱** آنها کسانی هستند که اعمالشان در دنیا و آخرت تباه شده است، و هیچ یآوری ندارند **۲۲**

(۵۲)

آیا کسانی را که به‌ره‌ای از کتاب آسمانی یافته‌اند ندیدی که چون دعوت شوند که کتاب خدا میان آنها حکم کند، گروهی از آنها نمی‌پذیرند، و روی می‌گردانند؟ **۲۳** این بدان سبب است که گفتند: آتش جهنم جز چندروزی به ما نمی‌رسد، و دروغ‌هایی که بافته‌اند، آنها را در دینشان فریب داده است **۲۴** پس حالشان چگونه خواهد بود هنگامی که آنها را در روزی که شکی در آن نیست گردآوریم، و پاداش عمل هر کس به تمامی به او داده شود، و به کسی ستم نشود؟ **۲۵** بگو: خداوند، ای فرمانروای هستی، به هر کس بخواهی فرمانروایی می‌دهی، و از هر کس بخواهی فرمانروایی را بازمی‌ستانی؛ به هر کس بخواهی عزت می‌دهی، و هر کس را بخواهی خوار می‌گردانی؛ همه خوبی‌ها به دست توست؛ و تو بر هر کار توانایی **۲۶** شب را داخل روز می‌کنی، و روز را داخل شب می‌کنی؛ از موجود بیجان جاندار می‌آفرینی و از موجود جاندار بیجان پدید می‌آوری؛ و هر کس را بخواهی بدون حساب روزی می‌دهی **۲۷** مؤمنان، کافران را به جای مؤمنان دوست و پشتیبان خود نگیرند؛ و هر که چنین کند، با خدا رابطه‌ای ندارد، مگر این که از آنها بیمناک باشی و تقیه کنی. خدا شما را از نافرمانی و عقوبت خود بیم می‌دهد؛ و بازگشت همه به سوی خداست **۲۸** بگو: اگر آنچه را که در دل‌های شماست، پنهان دارید یا آشکار کنید، خدا آن را می‌داند؛ و آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و خدا بر هر کاری تواناست **۲۹**

(۵۳)

روزی که هر کس هر کار نیک و بدی که کرده، همه را حاضر می‌یابد؛ و آرزو می‌کند که میان او و کارهای بدش فاصله‌ای دور باشد. خدا شما را از نافرمانی و عذاب خود می‌ترساند. خدا به بندگان خود مهربان است **۳۰** بگو: اگر خدا را دوست دارید، از من پیروی کنید، تا خدا نیز شما را دوست بدارد، و گناهاتتان را بیامرزد. خدا آمرزگار مهربان است **۳۱** بگو: از خدا و پیامبر اطاعت کنید. اگر از این کار سرپیچی کنید، بدانند که خدا کافران را دوست ندارد **۳۲** خدا، آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر جهانیان برگزید **۳۳** فرزندان که برخی از نسل برخی دیگرند. و خدا شنوا و داناست **۳۴** و یاد کن آنگاه که زن عمران گفت: خداوند، من فرزندی را که در شکم دارم نذر خدمت به تو کرده‌ام، آن را از من بپذیر، که تو شنوا و دانایی **۳۵** و چون او را بزاد، گفت: خداوند، من دختر زاییده‌ام — و خدا به آنچه زاییده بود داناتر بود — و پسر چون دختر نیست؛ و نام او را مریم نهادم، و او و فرزندانش را از شر شیطان مطرود در پناه تو آوردم **۳۶** پس خداوندش او را به نیکویی پذیرفت، و به خوبی پرورشش داد، و زکریا را به سرپرستی او گماشت. هرگاه زکریا در محراب بر مریم وارد می‌شد، غذایی پیش او می‌یافت. می‌گفت: ای مریم، این غذا از کجا برایت آمده است؟ او می‌گفت: این از جانب خداست، که خدا به هر کس بخواهد بی حساب روزی می‌دهد **۳۷**

اینجا بود که زکریّا خداوند خویش را به کمک خواند و گفت: خداوندا، از جانب خود فرزندی پاک به من عطا فرما، که تو دعا را می‌شنوی ۳۸ درحالی که او در محراب به نماز ایستاده بود، فرشتگان او را ندا دادند که خدا تو را به یحیی مژده می‌دهد، که او کلمه خدا [عیسی بن مریم(ع)] را تصدیق می‌کند، و بزرگوار و خویشتن‌دار و پیامبری از شایستگان است ۳۹ زکریّا گفت: خداوندا، چگونه می‌توانم پسری داشته باشم، درحالی که من پیر شده‌ام و همسرم نازاست؟ فرشته گفت: خدا هر کاری را که بخواهد می‌کند ۴۰ زکریّا گفت: خداوندا، نشانه‌ای برای من قرار ده. خداوند فرمود: نشانه تو این است که سه روز جز به اشاره با مردم سخن نگویی. خداوند خویش را بسیار یاد کن، و شبانگاهان و بامدادان او را به پاکی بستای ۴۱ و یاد کن آنگاه که فرشتگان به مریم گفتند: ای مریم، خدا تو را برگزیده، و پاک و پاکیزه ساخته، و تو را بر زنان جهان برتری داده است ۴۲ ای مریم، از خداوند خویش اطاعت کن، و سجد کن، و با نمازگزاران نماز بگزار ۴۳ این از خبرهای غیب است، که به تو وحی می‌کنیم. هنگامی که قلم‌هایشان را، برای قرعه‌کشی، می‌انداختند که کدام یک از آنها کفالت مریم را به‌عهده بگیرد، تو پیش آنها نبود؛ و وقتی با هم کشمکش می‌کردند تو نزدشان نبود ۴۴ و فرشتگان گفتند: ای مریم، خدا تو را به کلمه‌ای از جانب خود مژده می‌دهد. نام او مسیح، عیسی بن مریم است، که در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان خداست ۴۵

و با مردم در گهواره و در بزرگسالی سخن می‌گویند، و از شایستگان است ۴۶ مریم گفت: خداوندا، چگونه می‌توانم پسری داشته باشم، و حال آن که بشری به من دست نرده است؟ فرشته گفت: خدا هر چه بخواهد این چنین می‌آفریند؛ چون به کاری اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش؛ و می‌باشد ۴۷ و خدا به او کتاب آسمانی و حکمت و تورات و انجیل را می‌آموزد ۴۸ و او را به رسالت به‌سوی بنی‌اسرائیل می‌فرستد، که به آنها می‌گوید: من از جانب خداوند شما برایتان معجزه‌ای آورده‌ام: من برای شما از گل چیزی به شکل پرند می‌سازم، و در آن می‌دمم، و آن به اذن خدا پرند می‌شود؛ و به اذن خدا کور مادرزاد و پیس را شفا می‌دهم؛ و مرده را زنده می‌کنم؛ و به شما از آنچه می‌خورید و آنچه در خانه‌هایتان ذخیره می‌کنید، خبر می‌دهم. اگر مردم باایمانی باشید، مسلماً این معجزات برای شما نشانه راستی رسالت من است ۴۹ و تورات را که پیش از من نازل شده است، تصدیق می‌کنم؛ و پاره‌ای از چیزهایی را که بر شما حرام گردیده، برای شما حلال می‌کنم. من با نشانه‌ای از جانب خداوندتان پیش شما آمده‌ام، پس، از خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۵۰ خدا صاحب‌اختیار من و صاحب‌اختیار شماست، پس او را بندگی کنید، که راه راست این است ۵۱ چون عیسی دریافت که به او ایمان نمی‌آورند، گفت: چه کسانی در راه خدا یاران من هستند؟ حواریون گفتند: ما یاران خدا هستیم؛ به خدا ایمان آورده‌ایم، و گواه باش که ما تسلیم او هستیم ۵۲

خداوندا، ما به آنچه نازل کرده‌ای ایمان آوردیم، و از پیامبر پیروی کردیم؛ ما را در زمره گواهی‌دهندگان بنویس ۵۳ آنها نیرنگ کردند، و خدا هم نیرنگ کرد؛ و خدا بهترین نیرنگ‌کنندگان است ۵۴ و یاد کن هنگامی را که خدا گفت: ای عیسی، من تو را می‌میرانم، و تو را پیش خودم بالا می‌برم، و تو را از کافران پاک می‌سازم، و تا روز قیامت پیروان تو را بالاتر از کافران قرار می‌دهم. آنگاه بازگشت شما پیش من است، و من درباره آنچه در آن اختلاف می‌کردید، میان شما حکم می‌کنم ۵۵ و اما کافران را در دنیا و آخرت به‌سختی عذاب

می‌کنم، و آنها هیچ یآوری نخواهند داشت ۵۶ و کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، خدا پاداششان را به تمامی به ایشان می‌دهد. خدا ستمگران را دوست ندارد ۵۷ اینها آیات و اندرزهای حکمت‌آمیز است که بر تو می‌خوانیم ۵۸ آفرینش عیسی پیش خدا، همچون آفرینش آدم است، که او را از خاک آفرید، و آنگاه به او گفت: باش؛ و او وجود یافت ۵۹ سخن راست و درست همان است که از جانب خداوند توست، پس، از تردید‌کنندگان نباش ۶۰ اکنون که علم و آگاهی برای تو حاصل شده است، به کسانی که درباره عیسی با تو بحث و مجادله می‌کنند بگو: بیایید تا ما فرزندانمان را و شما فرزندانمان را، و شما زنانمان را، و ما خودمان را و شما خودتان را فراخوانیم، آنگاه دعا و تضرع و نفرین کنیم، که لعنت خدای بر دروغگویان باشد ۶۱

(۵۷)

این داستان حقیقی مسیح است؛ هیچ خدایی جز خدای یکتا نیست؛ و خدای یکتاست که توانا و حکیم است ۶۲ اگر نپذیرفتند مفسدند و خدا مفسدان را خوب می‌شناسد ۶۳ بگو: ای اهل کتاب: بیایید از همان کلمه‌ای که میان ما و شما یکسان است پیروی کنیم؛ و آن این که تنها خدای یکتا را بندگی کنیم، و چیزی را شریک او نسازیم، و برخی از ما برخی دیگر را، به جز خدا، صاحب‌اختیار خود نگیرد. اگر نپذیرفتند، بگوئید: گواه باشید که ما تسلیم فرمان خدا هستیم ۶۴ ای اهل کتاب، چرا درباره ابراهیم بحث و مجادله می‌کنید، و حال آن که تورات و انجیل بعد از او نازل شده است، آیا نمی‌اندیشید؟ ۶۵ این شما هستید که درباره چیزی که می‌دانستید مجادله کردید، پس چرا درباره چیزی هم که نمی‌دانید مجادله می‌کنید؟ خدا می‌داند و شما نمی‌دانید ۶۶ ابراهیم یهودی یا مسیحی نبود، بلکه موحد و مسلمان بود، و مشرک نبود ۶۷ نزدیک‌ترین مردم به ابراهیم، پیروان او، و این پیامبر، و کسانی هستند که به این پیامبر ایمان آورده‌اند، و خدا دوست و یاور مؤمنان است ۶۸ گروهی از اهل کتاب دوست دارند که شما را گمراه کنند، و حال آن که آنها خودشان را گمراه می‌کنند، و متوجه نیستند ۶۹ ای اهل کتاب، چرا آیات خدا را انکار می‌کنید، با آن که خود به‌درستی آن گواهی می‌دهید؟ ۷۰

(۵۸)

ای اهل کتاب، چرا حق را به باطل می‌آمیزید. و با آن که از حقیقت آگاهید، آن را پنهان می‌کنید؟ ۷۱ گروهی از اهل کتاب گفتند: به قرآنی که بر مسلمانان نازل شده، در آغاز روز ایمان بیاورید و در پایان روز انکارش کنید، تا آنها از دین خود برگردند ۷۲ و گفتند: فقط به کسی که از دین شما پیروی می‌کند ایمان بیاورید. بگو: هدایت حقیقی، هدایت خداست. و گفتند: باور نکنید که به کسی همانند آنچه به شما داده شده، داده شود، یا بتوانند پیش خداوندتان بر ضد شما حجت بیاورند. بگو: فضل به‌دست خداست، آن را به هر کس خواهد عطا می‌کند، که خدا گشایش بخش داناست ۷۳ هر که را بخواهد مخصوص رحمت خویش می‌گرداند. خدا دارای الطاف بیکران است ۷۴ از اهل کتاب کسی است که اگر مال بسیاری پیش او به امانت بسپاری، آن را به تو برمی‌گرداند، و از آنها کسی است که اگر دیناری پیش او به امانت بگذاری، آن را به تو بازپس نمی‌دهد، مگر این که دائما بر سر راهش بایستی. این بدان سبب است که می‌گویند: کسانی که کتاب آسمانی ندارند بر ما حق اعتراضی ندارند. از قول خدا دروغ می‌گویند و خودشان هم این را می‌دانند ۷۵ آری، هر که به پیمان خود وفا کند، و پرهیزگاری نماید، خدا پرهیزگاران را دوست دارد ۷۶ کسانی که پیمان خدا و سوگندهای خود را به‌بهایی ناپیزی می‌فروشند، در آخرت بهره‌ای ندارند، و خدا با آنها سخن نمی‌گوید، و به آنها نمی‌نگرد، و پاکشان نمی‌سازد، و عذابی دردناک دارند ۷۷

(۵۹)

گروهی از آنها هستند که زبانشان را چنان به خواندن کتاب آسمانی می‌گردانند که شما پندارید سخنانشان از کتاب آسمانی است، و حال آن‌که از کتاب آسمانی نیست؛ و می‌گویند: این سخنان از جانب خداست، و حال آن‌که از جانب خدا نیست. از قول خدا دروغ می‌گویند، و خودشان هم این را می‌دانند **۷۸** هیچ بشری را نسزد که خدا به او کتاب آسمانی و حکم و پیامبری بدهد، آنگاه او به مردم بگوید: بندگان خدا نباشید، بندگان من باشید؛ بلکه باید بگوید: همان طور که کتاب آسمانی را به دیگران می‌آموزید، و خود در آن می‌خوانید، خداپرست باشید **۷۹** و به شما فرمان نمی‌دهد که فرشتگان و پیامبران را خداوند خود بگیرید. آیا پس از آن که تسلیم خدا شده‌اید، شما را به کفر فرمان می‌دهد؟ **۸۰** و یاد کن هنگامی را که خدا از پیامبران پیمان گرفت که هرگاه به شما کتاب و حکمت دادم، سپس پیامبری که آیین شما را تصدیق می‌کند به رسالت پیش شما آمد، به او ایمان آورید، و او را یاری کنید. آنگاه فرمود: آیا اقرار دارید و این پیمان مرا پذیرفتید؟ گفتند: اقرار داریم و پذیرفتیم. فرمود: پس گواه باشید، و من هم با شما گواهم **۸۱** و هر که از این پس، از این پیمان سرپیچی کند، نافرمان است **۸۲** آیا دینی جز دین خدا می‌خواهند؟ و حال آن‌که تمام کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند، چه از روی میل و چه به اکراه، تسلیم خدا هستند، و پیش او بازگردانده می‌شوند **۸۳**

(۶۰)

بگو: ما به خدا و آنچه بر ما نازل شده، و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان و نوادگان او نازل شده، و آنچه به موسی و عیسی و پیامبران دیگر از جانب خداوندشان داده شده، ایمان داریم؛ و میان هیچ‌یک از ایشان فرق نمی‌گذاریم؛ و ما همه تسلیم او هستیم **۸۴** و هر که دینی جز اسلام اختیار کند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد، و او در آخرت زیانکار است **۸۵** چگونه خدا مردمی را هدایت کند که پس از آن که ایمان آوردند، و گواهی دادند که این پیامبر حق است و نشانه‌های روشن نیز برای آنها آمد، باز کافر شدند؟ خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند **۸۶** سزای آنها این است که لعنت خدا و فرشتگان و مردم، همگی بر ایشان است **۸۷** برای همیشه در آن لعنت خواهند ماند، عذابشان سبک نمی‌شود و مهلتشان نمی‌دهند **۸۸** مگر کسانی که پس از آن توبه کردند، و کار خود را اصلاح نمودند، زیرا خدا آمرزنده و مهربان است **۸۹** کسانی که پس از ایمانشان کافر شدند، و سپس بر کفر خود افزودند، هرگز توبه‌شان پذیرفته نخواهد شد. آنها گمراه هستند **۹۰** کسانی که کافر شدند و در حال کفر مُردند، اگر زمین را پر از طلا کنند و آن را فدیهِ و عوض دهند، هرگز از هیچ‌یک از آنها پذیرفته نخواهد شد. آنها عذابی دردناک دارند، و کسی را ندارند که آنها را یاری کند **۹۱**

(۶۱)

هرگز به نیکی نمی‌رسید مگر آن‌که از آنچه دوست دارید انفاق کنید؛ و هرچه انفاق کنید خدا از آن آگاه است **۹۲** همه خوردنی‌ها برای بنی‌اسرائیل حلال بود، جز آنچه که اسرائیل [یعقوب] پیش از آن که تورات نازل شود، بر خودش حرام کرده بود. بگو: اگر راست می‌گویید، تورات را بیاورید و آن را بخوانید **۹۳** و هر که بعد از این بر خدا دروغ بندد ستمکار است **۹۴** بگو: خدا راست گفت. پس، از آیین ابراهیم، که یکتاپرست بود و مشرک نبود، پیروی کنید **۹۵** نخستین خانه‌ای که برای عبادت مردم بنا شده، خانه‌ای است که در مکه است، که پربرکت و فرخنده است، و مایه هدایت جهانیان است **۹۶** در آن نشانه‌های روشن و مقام ابراهیم است؛ و هر که داخل آن شود در امان است. بر عهده مردم است که چنانچه توانایی رفتن به آنجا را داشته باشند، برای خدا به آنجا بروند؛ و هر که منکر شود، بداند که خدا از جهانیان بی‌نیاز است **۹۷** بگو: ای اهل کتاب، چرا آیات خدا را انکار می‌کنید؟ خدا شاهد کارهای شماست **۹۸** بگو: ای اهل کتاب، چرا کسی را که ایمان آورده، از راه خدا بازمی‌دارید، و می‌خواهید منحرفش کنید، با آن‌که خود [بر راستی و درستی آن راه] گواهید؟ خدا از کارهایی که می‌کنید غافل نیست **۹۹** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از گروهی از اهل کتاب اطاعت کنید، شما را بعد از ایمانتان به کفر برمی‌گردانند **۱۰۰**

چگونه انکار می‌کنید، با آن که آیات خدا بر شما خوانده می‌شود، و پیامبر خدا در میان شماست؟ هر کس به خدا تمسک جوید، بدون شک به راه راست هدایت شده است **۱۰۱** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا چنان که شایسته ترس از اوست، بترسید؛ و نمیرید جز آن که مسلمان (تسلیم فرمان خدا) باشید **۱۰۲** همگی به ریسمان خدا [قرآن] چنگ بزنید، و پراکنده نشوید؛ و نعمت خدا را بر خود یاد کنید که دشمن هم بودید، و خدا میان دل‌های شما محبت ایجاد کرد، و به لطف او با یکدیگر برادر شدید؛ و بر لبه گودالی از آتش بودید، خدا شما را از آن نجات داد. خدا آیات خود را برای شما این چنین به روشنی بیان می‌کند، تا هدایت شوید **۱۰۳** باید از میان شما گروهی باشند که مردم را به کار نیک دعوت کنند، و امر به معروف و نهی از منکر نمایند. اینها کسانی هستند که رستگارانند **۱۰۴** شما مانند کسانی نباشید که با آن که آیات و دلایل روشن برای آنها آمد، باز پراکنده شدند و دچار اختلاف گردیدند. آنها عذابی بزرگ دارند **۱۰۵** روزی که روی‌هایی سپید و روی‌هایی سیاه می‌گردد. اما به سیاه‌رویان گفته می‌شود: آیا بعد از ایمان آوردنتان کافر شدید؟ پس به سزای آن که کفر ورزیدید، عذاب را بچشید **۱۰۶** و اما سپیدرویان در رحمت خدا خواهند بود، و برای همیشه در آن خواهند ماند **۱۰۷** اینها آیات خداست که به راستی و درستی بر تو می‌خوانیم. خدا به جهانیان ستم نمی‌کند **۱۰۸**

هرچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست؛ و کارها به خدا بازمی‌گردد **۱۰۹** شما بهترین امتی هستید که به سود بشریت پدید آمده است؛ زیرا به نیکی وامی‌دارید و از بدی بازمی‌دارید، و به خدای یکتا ایمان دارید. اگر اهل کتاب ایمان بیاورند، برایشان بهتر است. برخی از آنها مؤمنند، ولی بیشترشان نافرمانند **۱۱۰** جز اندکی آزار و اذیت هرگز به شما زیانی نمی‌رسانند؛ و اگر با شما بجنگند، فرار می‌کنند، و یاری و پیروزی نمی‌یابند **۱۱۱** هر جا باشند دچار خواری‌اند، مگر آن که در پناه امان خدا و در پناه امان مردم درآیند. آنها گرفتار خشم خدا، و دچار بدبختی شدند، زیرا آیات خدا را انکار می‌کردند، و پیامبران را به ناحق می‌کشتند؛ و این بدان سبب بود که سرکشی و تجاوز می‌کردند **۱۱۲** اهل کتاب یکسان نیستند. گروهی از آنها به طاعت و عبادت خدا می‌پردازند، و در دل شب آیات خدا را می‌خوانند و سر به سجده می‌نهند **۱۱۳** به خدا و روز آخرت ایمان دارند؛ و به نیکی وامی‌دارند و از بدی بازمی‌دارند، و خود در کارهای نیک می‌شتابند. آنها از شایستگانند **۱۱۴** و هر کار نیکی کنند، نادیده گرفته نمی‌شود. خدا پرهیزگاران را خوب می‌شناسد **۱۱۵**

کسانی که کافر شدند، اموال و فرزندان‌شان نمی‌توانند در برابر خدا کاری برای آنها انجام دهند. آنها اهل آتش جهنمند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۱۱۶** آنچه آنها در زندگی این دنیا خرج می‌کنند، چون باد سردی است که به کشتزار مردمی ستمگر برسد و آن را نابود کند. خدا به آنها ستم نکرده، بلکه آنها خود به خویشتن ستم می‌کنند **۱۱۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دوست محرم رازی غیر از مسلمانان برای خود نگیرید. آنها از هیچ خرابکاری در کار شما کوتاهی نمی‌کنند. دوست دارند که شما در رنج باشید. کینه از سخنان‌شان آشکار است؛ و کینه‌ای که در دل پنهان می‌کنند، بسیار بزرگ‌تر است. اگر بفهمید، ما برای شما نشانه‌ها را به روشنی بیان کردیم **۱۱۸** توجه داشته باشید که این شما هستید که آنها را دوست دارید، ولی آنها شما را دوست ندارند، با آن که شما به همه کتاب‌های آسمانی ایمان دارید. چون شما را ببینند، می‌گویند: ایمان آورده‌ایم، و چون با یکدیگر تنها شوند، از شدت خشمی که نسبت به شما دارند، انگشتان خویش را به دندان می‌گزند. بگو: از شدت خشم خود بمیرید، که خدا از آنچه در دل‌هاست آگاه است **۱۱۹** اگر نیکی به شما

رسد، آنها را اندوهگین می‌سازد، و اگر بدی برای شما پیش آید، بدان شادمان می‌شوند. اگر صبر و پایداری کنید و پرهیزگاری نمایید، نیرنگشان هیچ زبانی به شما نمی‌رساند. خدا به کارهایی که می‌کنند احاطه دارد ۱۲۰ و به یادآور هنگامی که بامدادان از پیش خانواده‌ات بیرون آمدی، تا مؤمنان را برای جنگیدن در مواضع خود جای دهی، و خدا شنوا و داناست ۱۲۱

(۶۵)

آنگاه که دو گروه از شما می‌خواستند که در جنگ سستی کنند، با آن که خدا یاورشان بود. و مؤمنان باید بر خدا توکل کنند ۱۲۲ خدا شما را در جنگ بدر یاری کرد، و حال آن که شما ضعیف بودید. پس، از نافرمانی خدا بترسید، باشد که سپاسگزاری نمایید ۱۲۳ آنگاه که به مؤمنان گفتی: آیا برای شما کافی نیست که خداوندتان شما را به سه‌هزار فرشته‌ای که فرومی‌فرستد، یاری کند؟ ۱۲۴ آری، اگر پایداری کنید و پرهیزگاری نمایید، و دشمنان بر شما بتازند، خداوندتان شما را با پنج هزار فرشته نشاندار کمک می‌کند ۱۲۵ و خدا آن را فقط مژده‌ای برای شما قرار داد تا دل‌هایتان بدان اطمینان پیدا کند و آرام گیرد. و یاری و پیروزی فقط از جانب خدای توانای حکیم است ۱۲۶ تا گروهی از کافران را هلاک کند، یا آنها را خوار گرداند، تا نومید بازگردند ۱۲۷ هیچ‌یک از این کارها به دست تو نیست؛ یا خدا توبه آنها را می‌پذیرد، یا عذابشان می‌کند، زیرا آنها ستمکارند ۱۲۸ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن خداست. هر که را بخواهد می‌آمزد و هر که را بخواهد عذاب می‌کند. و خدا آموزنده و مهربان است ۱۲۹ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، ربا را چند برابر نخورید؛ و از نافرمانی و عذاب خدا بترسید، تا رستگار شوید ۱۳۰ و از آتشی که برای کافران آماده شده است، بترسید ۱۳۱ و از خدا و پیامبر اطاعت کنید، تا مورد مرحمت قرار گیرید ۱۳۲

(۶۶)

و به‌سوی آمرزش خداوندتان، و بهشتی که پهنای آن به اندازه آسمان‌ها و زمین است و برای پرهیزگاران آماده شده، بشتابید ۱۳۳ همان کسانی که در توانگری و تنگدستی اتفاق می‌کنند، و خشم خویش را فرومی‌برند، و خطای مردم را می‌بخشند. و خدا نیکوکاران را دوست دارد ۱۳۴ و آنها که چون کار زشتی کنند، یا به خویشتن ستم نمایند، خدا را به یاد می‌آورند، و برای گناهان خویش آمرزش می‌طلبند — و کیست جز خدا که گناهان را ببامزد؟ — و چون به‌زشتی گناه آگاهند، بر کار ناروایی که کرده‌اند، پافشاری نمی‌کنند ۱۳۵ پاداش آنها آمرزش خداوندشان، و بهشت‌هایی است که جوی‌ها در آن روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. پاداش نیکوکاران چه خوب است ۱۳۶ پیش از شما سنت‌هایی بوده، که گذشته است. در زمین بگردید و بنگرید که عاقبت کسانی که آیات و پیامبران خدا را دروغ می‌شمردند، چگونه بود؟ ۱۳۷ این قرآن بیانی برای مردم، و هدایت و پندی برای پرهیزگاران است ۱۳۸ سستی نکنید و اندوهگین نشوید، اگر مؤمن باشید، شما برترید ۱۳۹ اگر زخمی به شما رسید، به دشمنان نیز زخمی همانند آن رسید. این روزها را میان مردم می‌گردانیم، تا خدا کسانی را که ایمان دارند معلوم دارد، و از شما گواهانی بگیرد. خدا ستمگران را دوست ندارد ۱۴۰

(۶۷)

و تا خدا [با سختی‌ها] مؤمنان را پاک و ناب گرداند، و کافران را نابود سازد ۱۴۱ آیا پنداشته‌اید که به بهشت می‌روید، و حال آن که خدا هنوز مجاهدان شما، و کسانی را که صبر و پایداری می‌کنند، معلوم نساخته است؟ ۱۴۲ شما پیش از آن که با مرگ رو به رو شوید، آرزوی شهادت می‌کردید؛ اکنون که [در میدان جنگ] آن را دیده‌اید، همچنان به آن می‌نگرید ۱۴۳ محمد(ص) فقط پیامبری است، که پیش از او پیامبران دیگری از دنیا رفته‌اند. آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، شما به عقاید گذشته خود برمی‌گردید؟ و هر که به شرک

برگردد، هیچ زبانی به خدا نمی‌رساند. خدا به سپاسگزاران پاداش خواهد داد **۱۴۴** هیچ کس جز به اذن خدا نمی‌میرد. سرنوشتی است با مدت معین. هر کس پاداش دنیا بخواهد، به او از آن می‌دهیم؛ و هر کس پاداش آخرت بخواهد، به او از آن می‌دهیم. ما به سپاسگزاران پاداش خواهیم داد **۱۴۵** چه بسا پیامبرانی که خداپرستان بسیاری در کنار آنها جنگیدند؛ و در مقابل آنچه در راه خدا به آنها رسید، سست و ناتوان نشدند، و خواری و زبونی نمودند. خدا کسانی را که صبر و پایداری می‌کنند دوست دارد **۱۴۶** سخن آنها فقط این بود که گفتند: خداوند، گناهان ما، و زیاده روی ما را در کارمان بیامرز، و قدم‌های ما را استوار بدار. و ما را در برابر کافران یاری کن **۱۴۷** خدا پاداش دنیا، و پاداش نیک آخرت را به آنها عطا کرد. خدا نیکوکاران را دوست دارد **۱۴۸**

(۶۸)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از کافران اطاعت کنید، شما را به آیین پیشینتان برمی‌گردانند، و زیانکار می‌شوید **۱۴۹** آری، خدا مولای شماست، و او بهترین یاور است **۱۵۰** در دل کافران هراس خواهیم افکند، زیرا چیزی را شریک خدا ساخته‌اند، که خدا دلیلی بر حقانیت آن نازل نکرده است. جای آنها آتش است، و جایگاه ستمگران چه بد است **۱۵۱** خدا به وعده خود با شما وفا کرد؛ هنگامی که [در جنگ اُحُد] دشمن را می‌کشتید، تا موقعی که سست شدید، و در کار جنگ با یکدیگر اختلاف کردید، و پس از آن که خدا آنچه را که دوست می‌داشتید به شما نشان داد، نافرمانی کردید. برخی از شما خواستار دنیا هستند، و برخی از شما خواستار آخرت هستند. آنگاه خدا شما را از آنها بازداشت تا امتحانتان کند، و از گناه شما درگذشت. خدا نسبت به مؤمنان لطف دارد **۱۵۲** و باز به یاد آرید هنگامی را که [در جنگ اُحُد] برای فرار، از کوه بالا می‌رفتید، و به کسی توجهی نمی‌کردید؛ و پیامبر از پشت سرتان شما را فرامی‌خواند. پس به‌سزای آن، غمی بر غمتان افزود. این یادآوری برای این است که به‌خاطر آنچه از دست دادید، و بلایی که به شما رسید اندوهگین نشوید. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۵۳**

(۶۹)

آنگاه خدا پس از آن اندوه، آرامشی بر شما نازل کرد: خواب سبکی که گروهی از شما را فروگرفت. و گروهی که در فکر جان خود بودند، درباره خدا، همچون گمان دوران جاهلیت، گمان ناروا می‌بردند. می‌گفتند: آیا در این کار چیزی به اختیار ما هست؟ بگو: کارها همه به‌دست خداست. آنها چیزی را در دل‌هایشان پنهان می‌کنند، که آن را برای تو آشکار نمی‌سازند. می‌گویند: اگر اختیار در دست ما بود، اینجا کشته نمی‌شدیم. بگو: اگر در خانه‌های خود هم بودید، کسانی که کشته شدن بر آنها مقرر شده بود، خود به‌سوی قتلگاه خویش می‌رفتند. این برای آن است که خدا آنچه را که در سینه‌های شماست بیازماید، و دل‌های شما را پاک گرداند. خدا از آنچه در دل‌هاست آگاه است **۱۵۴** کسانی از شما، که روز برخورد آن دو گروه [در جنگ اُحُد] فرار کردند، شیطان، به‌سبب بعضی از کارهایی که کرده بودند، آنها را بلغزانید، ولی خدا از آنها در گذشت، زیرا خدا آمرزنده و بردبار است **۱۵۵** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مانند کافران نباشید، که وقتی برادرانشان به سفر یا به جنگ رفته بودند، گفتند: اگر پیش ما بودند نمی‌مردند و کشته نمی‌شدند. تا خدا این پندار را مایه حسرتی در دلشان قرار دهد. خداست که زنده می‌کند و می‌میراند، و خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۱۵۶** اگر در راه خدا کشته شوید، یا بمیرید، مسلماً آمرزش و رحمت خدا از تمام چیزهایی که آنها گرد می‌آورند بهتر است **۱۵۷**

(۷۰)

و اگر بمیرید یا کشته شوید، سرانجام پیش خدا جمع می‌شوید **۱۵۸** به مرحمت خداست که با آنها نرمخو و ملایم هستی. اگر خشن و سنگدل بودی از گرد تو پراکنده می‌شدند. آنها را ببخش، و برایشان آموزش بخواه، و در کارها با آنها مشورت کن؛ و چون بر کاری تصمیم گرفتی، بر خدا توکل کن، که خدا توکل‌کنندگان را دوست دارد **۱۵۹** اگر خدا شما را یاری کند، هیچ‌کس بر شما پیروز نخواهد شد؛ و اگر به شما کمک نکند، چه کسی جز او به شما کمک می‌کند؟ مؤمنان باید بر خدا توکل کنند **۱۶۰** بر هیچ پیامبری روا نیست که خیانت کند. هر کس خیانت کند، روز قیامت آن را با خود می‌آورد. آنگاه به هر کس پاداش کارهایی که کرده، به تمامی داده می‌شود، و بر کسی ستم نمی‌رود **۱۶۱** آیا کسی که از خشنودی خدا پیروی می‌کند، مانند کسی است که موجب خشم خدا می‌شود، و جایگاهش جهنم است؟ و جهنم چه بد بازگشتگاهی است **۱۶۲** هر دو گروه پیش خدا درجاتی دارند؛ و خدا کارهایی را که می‌کنند، می‌بیند **۱۶۳** خدا بر مؤمنان منت نهاد که در میان ایشان پیامبری از خودشان برانگیخت تا آیات خدا را بر آنها بخواند، و پاکشان سازد، و به آنها کتاب و حکمت بیاموزد، هرچند پیش از آن در گمراهی آشکاری بودند **۱۶۴** آیا چون [در جنگ اُحُد] آسیبی به شما رسید، با آن که دو برابر آن را [در جنگ بدر] به آنها رسانده بودید، می‌گویید: این آسیب از کجا به ما رسید؟ بگو: آن از آثار اعمال خودتان است. و خدا بر هر کاری تواناست **۱۶۵**

(۷۱)

آنچه در روز برخورد آن دو گروه [در جنگ اُحُد] به شما رسید، به اذن خدا بود، تا مؤمنان را معلوم دارد؛ **۱۶۶** و تا منافقان را هم که دورویی کردند معلوم دارد. به آنها گفته شد: بیاید در راه خدا بجنگید، یا از خودتان و مسلمانان دفاع کنید. گفتند: اگر جنگ می‌دانستیم، با شما می‌آمدیم. آنها در آن روز به کفر نزدیک‌تر بودند تا به ایمان. به زبان چیزی می‌گویند که در دل به آن اعتقاد ندارند. و خدا آنچه را که پنهان می‌کنند خوب می‌داند **۱۶۷** آنها که به جنگ نرفته و درباره دوستانشان گفتند: اگر چون ما عمل می‌کردند، کشته نمی‌شدند. بگو: اگر راست می‌گویید، مرگ را از خودتان دور کنید **۱۶۸** کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مپندار، بلکه زنده‌اند و نزد خداوندشان روزی می‌خورند **۱۶۹** به آنچه خدا از لطف خویش به آنها داده است شادمانند، و برای کسانی که در پی ایشانند و هنوز به آنها نپیوسته‌اند شادی می‌کنند، که نه بیمی بر آنهاست و نه اندوهگین می‌شوند **۱۷۰** آنها به نعمت و لطف خدا، و این که خدا پاداش مؤمنان را تباه نمی‌کند، شادمانند **۱۷۱** کسانی که با آن که زخم برداشته بودند، باز دعوت خدا و پیامبر را اجابت کردند؛ نیکوکاران و پرهیزگاران آنها پاداشی بزرگ دارند **۱۷۲** همان کسانی که مردم به آنها گفتند: مردم برای جنگ با شما متحد شده‌اند، از آنها بترسید؛ اما این سخن بر ایمان آنها افزود، و گفتند: خدا برای ما بس است، و چه نیکو پشتیبان و کارسازی است **۱۷۳**

(۷۲)

آنها به نعمت و لطف خدا از جنگ بازگشتند، و هیچ آسیبی به آنها نرسید. آنها در پی خشنودی خدا رفتند. خدا دارای لطف بیکران است **۱۷۴** این شیطان است که دوستان خود را می‌ترساند. اگر ایمان دارید، از آنها نترسید، از من بترسید **۱۷۵** کسانی که به کفر می‌شتابند، تو را اندوهگین نکنند. آنها هرگز هیچ زبانی به خدا نمی‌رسانند. خدا می‌خواهد آنها را در آخرت بی‌بهره گذارد. آنها عذابی بزرگ دارند **۱۷۶** کسانی که کفر را به‌پهای ایمان خریدند، هرگز هیچ زبانی به خدا نمی‌رسانند. آنها عذابی دردناک دارند **۱۷۷** کافران نپندارند مهلتی که به آنها می‌دهیم به‌سود آنهاست. ما به آنها مهلت می‌دهیم، فقط برای این که برگناهان خود بیفزایند. آنها عذابی خوارکننده دارند **۱۷۸** خدا بر آن نیست که مؤمنان را به همین حالی که شما هستید رها کند. شما را می‌آزماید تا ناپاک را از پاک جدا سازد. و خدا بر آن نیست که شما را از غیب آگاه گرداند، ولی برای این کار هر کس از پیامبرانش را که بخواهد برمی‌گزیند. پس به خدا و پیامبرانش ایمان بیاورید. اگر ایمان بیاورید و پرهیزکاری کنید، پاداشی بزرگ دارید **۱۷۹** کسانی که در مورد آنچه خدا از لطف خود به

آنها داده بخل می‌ورزند، نپندارند که این کار برای آنها خوب است، بلکه برای آنها بد است. روز قیامت، چیزی که درباره آن بخل ورزیده‌اند، طوقی به گردنشان می‌شود. میراث آسمان‌ها و زمین از آن خداست؛ و خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۸۰**

(۷۳)

خدا سخن کسانی را که گفتند: خدا فقیر است و ما توانگریم شنید. گفتارش را، و نیز این را که پیامبران را به ناحق می‌کشتند، خواهیم نوشت، و می‌گوییم: بچشید عذاب آتش سوزان را **۱۸۱** این عذاب به‌خاطر کارهایی است که کرده‌اید، و گرنه خدا هرگز به بندگان خود ستم نمی‌کند **۱۸۲** همان کسانی که گفتند: خدا با ما عهد کرده که به هیچ پیامبری ایمان نیاوریم، مگر آن که برای ما قربانی بیآورد که آتش آن را بسوزاند. بگو: پیش از من پیامبرانی دلایل روشن و آنچه گفتید برای شما آوردند؛ اگر راست می‌گویید، پس چرا آنها را کشتید؟ **۱۸۳** اگر تو را دروغگو خواندند، پیش از تو هم پیامبرانی که معجزه‌ها و نوشته‌ها و کتاب روشن‌گر آورده بودند، دروغگو خوانده شدند **۱۸۴** هر کسی طعم مرگ را می‌چشد، و روز قیامت پاداشتان به‌طور کامل به شما داده می‌شود. هر که را از آتش جهنم دور دارند و به بهشت داخل کنند، موفق و کامیاب شده است. زندگی دنیا وسیله فریب انسان است **۱۸۵** شما در مال‌ها و جان‌هایتان مورد آزمایش قرار خواهید گرفت؛ و از زبان اهل کتاب و مشرکان آزار و اذیت بسیار خواهید شنید. اگر صبر و پایداری نموده و پرهیزگاری کنید، این نشان از اراده استوار شما در کارهاست **۱۸۶**

(۷۴)

خدا از اهل کتاب پیمان گرفت، که کتاب آسمانی را برای مردم به‌روشنی بیان کنند و آن را پنهان ننمایند؛ ولی آنها پیمان خدا را پشت سرشان انداختند، و آن را به‌بهای ناچیزی فروختند. چه بد معامله‌ای کردند **۱۸۷** هرگز نپندار کسانی که به‌خاطر کارهایی که کرده‌اند شادمانند، و دوست دارند به‌خاطر کارهایی هم که نکرده‌اند مورد ستایش قرار گیرند، از عذاب نجات پیدا کنند. آنها عذابی دردناک دارند **۱۸۸** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن خداست، و خدا بر هر کاری تواناست **۱۸۹** مسلماً در آفرینش آسمان‌ها و زمین، و آمد و شد شب و روز، نشانه‌هایی برای خردمندان وجود دارد **۱۹۰** آنها که ایستاده و نشسته و به پهلوی آریده خدا را یاد می‌کنند، و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند، و می‌گویند: خداوند، اینها را بیهوده نیافریده‌ای، تو منزهی، ما را از عذاب آتش نگاه دار **۱۹۱** خداوند، هر که را تو به آتش بیفکنی، او را خوار کرده‌ای، و ستمگران یابوری ندارند **۱۹۲** خداوند، شنیدیم که دعوتگری مردم را به ایمان فرامی‌خواند که به خداوندتان ایمان بیاورید. ما نیز ایمان آوردیم. خداوند، گناهان ما را ببامرز، و بدی‌های ما را بپوشان، و ما را با نیکان بمیران **۱۹۳** خداوند، آنچه را که توسط پیامبرانت به ما وعده داده‌ای، به ما عطا کن، و روز قیامت ما را رسوا نکن، که تو کاری خلاف وعده‌ات نمی‌کنی **۱۹۴**

(۷۵)

خداوندشان دعای آنها را اجابت فرمود و فرمود: من عمل هیچ‌یک از شما را، چه مرد باشد و چه زن، تباه نمی‌کنم، که همه از یکدیگرید. کسانی که مهاجرت کردند، و از سرزمین خود بیرون رانده شدند، و در راه من آزار دیدند، و جنگیدند و کشته شدند، بدی‌هایشان را از ایشان می‌زدایم، و آنها را وارد بهشت‌هایی می‌کنم که در آنها جوی‌ها روان است. این پاداشی از جانب خداست و پاداش نیکو پیش خداست **۱۹۵** آمد و شد کافران در شهرها تو را فریب ندهد **۱۹۶** این بهره‌مندی اندکی است، سپس جای آنها جهنم است، و جهنم

بدجایگاهی است ۱۹۷ اما کسانی که از نافرمانی و عذاب خداوند خویش می ترسند، بهشت هایی دارند که در آنها جوی ها روان است، و همیشه در آن خواهند ماند. این یک پذیرایی از جانب خداست، و آنچه پیش خداست برای نیکان بهتر است ۱۹۸ و از اهل کتاب کسانی هستند که به خدا، و به آنچه به شما نازل شده، و آنچه به آنها نازل شده ایمان دارند، و در برابر خدا فروتن و مطیع اند، و آیات خدا را به بهای ناچیز نمی فروشند. پاداش آنها پیش خداوندشان محفوظ است. آری، خدا خیلی زود به حساب ها می رسد ۱۹۹ ای کسانی که ایمان آورده اید، شکیبایی کنید و پایداری کنید و آماده جهاد و دفاع از مرزها باشید و از خدا بترسید تا رستگار و موفق شوید ۲۰۰

(۷۶)

سوره نساء ۴

مدنی و دارای یکصد و هفتاد و شش آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای مردم، از نافرمانی خداوندتان بترسید، همان که شما را از یک تن بیافرید، و جفت او را هم از او آفرید، و از آن دو، مردان و زنان بسیاری را در دنیا پراکنده ساخت. و از خدایی که به نام او از یکدیگر درخواست می کنید، پروا نمایید؛ و از خویشاوندان مبرید، که خدا مراقب کارهای شماست ۱ مال یتیمان را به آنها بدهید، و مال ناپاک خود را با مال پاک آنها عوض نکنید، و مال آنها را با مال خود نخورید، زیرا که این کار گناهی بزرگ است ۲ و اگر می ترسید که درباره یتیمان به عدالت رفتار نکنید، با زنانی که پاک و دلخواه شما هستند ازدواج کنید، با دو تا، یا سه تا، یا چهار تا. و اگر می ترسید که با ایشان به عدالت رفتار نکنید، به یک زن یا به کنیزانتان اکتفا کنید. این کار برای آن که ستم نکنید بهتر است ۳ و مهر زنان را با طیب خاطر به آنها بدهید. اگر آنها خود چیزی از آن را به شما بخشیدند، آن را حلال و گوارا بخورید ۴ اموال خود را، که خدا وسیله اداره زندگی شما قرار داده، به سفیهان (کم خردان) ندهید، ولی با آن برای ایشان غذا و لباس فراهم کنید، و با آنها به گفتار خوش سخن گوید ۵ یتیمان را بیازمایید تا آنگاه که به سن زناشویی برسند. اگر در آنها رشدی یافتید، اموالشان را به خودشان بسپارید، و از ترس آن که بزرگ شوند [و مال خود را بخواهند]، مال آنها را به اسراف و شتاب نخورید. هر که توانگر است باید از گرفتن اجرت سرپرستی آنها خودداری کند، و آن که فقیر است باید به حد متعارف از آن بخورد. وقتی اموال یتیمان را به آنها بازمی گردانید، بر این کار شاهد بگیرید. البته خدا برای حسابرسی کافی است ۶

(۷۷)

مردان از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان به جای گذاشته اند سهمی دارند، و زنان نیز از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان به جای گذاشته اند سهمی دارند. کم باشد یا زیاد. نصیب هر کس معین و معلوم است ۷ و چون خویشاوندان و یتیمان و تهیدستان در تقسیم ارث حاضر شدند، مقداری از آن را به ایشان بدهید، و با آنها به نیکی سخن گوید ۸ کسانی که اگر بعد از خود فرزندان خرد و ناتوان بر جای می گذارند، برای آنها نگرانند، باید از نافرمانی خدا درباره یتیمان بترسند، و با آنها سخن به راستی و درستی گویند ۹ کسانی که اموال یتیمان را به ستم می خورند، فقط آتشی می خورند و آن را به شکم خود فرومی برند، و به آتشی فروزان درخواهند افتاد ۱۰ خدا درباره فرزندان به شما سفارش می کند: پسر دو برابر سهم دختر دارد. اگر همه دختر و بیش از دو تن باشند، دو سوم میراث متعلق به آنهاست؛ و اگر فقط یک دختر بود، نصف میراث به او می رسد. و هر یک از پدر و مادر یک ششم میراث را می برد، در صورتی که متوفی فرزندی نداشته باشد. و اگر فرزند نداشته باشد، و وارث او فقط پدر و مادرش باشند، یک سوم از آن مادر است، و اگر برادرانی داشته باشد، مادر یک ششم را می برد. البته پس از انجام وصیتی که متوفی کرده، و بعد از پرداخت دیون او. شما نمی دانید پدران و پسران کدام یک از آنها سودشان برای شما بیشتر است. این حکمی واجب از جانب خداست و خدا دانا و حکیم است ۱۱

نصف میراث زنانان از آن شماسست، در صورتی که فرزندی نداشته باشند؛ و اگر فرزندی داشته باشند، یک چهارم میراث آنها به شما می‌رسد، البته پس از انجام وصیتی که کرده‌اند و بعد از پرداخت دیون آنها. و یک چهارم میراث شما از آن زنان شماسست، در صورتی که فرزندی نداشته باشید؛ و اگر فرزندی داشته باشید، یک هشتم میراث شما به آنها می‌رسد، البته پس از انجام وصیتی که کرده‌اید و بعد از پرداخت دیون شما. و اگر مردی یا زنی بمیرد، و پدر و مادر و فرزندی نداشته باشد، و برادر یا خواهری داشته باشد، هر یک از آنها یک ششم می‌برد؛ و اگر بیشتر از آن باشند، همه در یک سوم میراث شریکند، البته پس از انجام وصیتی که کرده است و بعد از پرداخت دیون او، به شرط آن که از وصیت زانی به ورثه نرسد. این سفارش خداست، و خدا دانا و بردبار است **۱۲** اینها احکام خداست. هر کس از خدا و پیامبر او اطاعت کند، خدا او را به بهشت‌هایی داخل می‌کند که زیر درختانش نه‌رها روان است، و برای همیشه در آن خواهد ماند، و این همان کامیابی بزرگ است **۱۳** و هر کس از فرمان خدا و پیامبر او سرپیچد، و از احکام الهی تجاوز نماید، خدا او را به آتش جهنم داخل می‌کند، که برای همیشه در آن خواهد ماند، و عذابی خوارکننده خواهد داشت **۱۴**

از زنان شما، آنها که مرتکب کار زشت می‌شوند، چهار شاهد از مسلمانان بر خطای آنها بگیرید. اگر شهادت دادند، آنها را در خانه نگاه دارید تا مرگشان فرارسد، یا خدا راهی برایشان پدید آورد **۱۵** و از میان شما، آن دو مرد را که مرتکب کار زشت [همجنس بازی می‌شوند] با اذیت و آزار مجازاتشان کنید. اگر توبه کردند و به شایستگی آمدند، از آنها دست‌بردارید، زیرا که خدا توبه‌پذیر و مهربان است **۱۶** توبه فقط برای کسانی است که از روی ناآگاهی و نادانی کار بدی می‌کنند، و چون به‌زشتی کار خود پی بردند، خیلی زود توبه می‌کنند. خدا توبه چنین کسانی را می‌پذیرد. خدا دانا و حکیم است **۱۷** توبه برای کسانی نیست که کارهای بد را انجام می‌دهند، و چون مرگشان فرارسد، می‌گویند: من اکنون توبه کردم. و برای کسانی هم که در حال کفر می‌میرند، نیست. برای آنها عذابی دردناک آماده کرده‌ایم **۱۸** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای شما حلال نیست که زنان را بر خلاف میلشان به ارث برید. و بر آنها سخت نگیرید تا قسمتی از چیزهایی را که به آنها داده‌اید، از ایشان بازستانید، مگر این که مرتکب فحش‌های آشکار شوند. و با آنها به نیکی رفتار کنید. اگر شما را از زنان خوش نیاید، توجه داشته باشید که چه‌بسا شما را از چیزی خوش نیاید، درحالی که خدا در آن خیر فراوان نهاده است **۱۹**

و اگر خواستید همسر دیگری به‌جای همسر خود اختیار کنید، و او را مال بسیار داده باشید، چیزی از آن را از او پس نگیرید. آیا با تهمت و گناهی آشکار مهرش را از او می‌گیرید؟ **۲۰** و چگونه آن را می‌گیرید، و حال آن که از یکدیگر کام گرفته‌اید، و آنها از شما پیمانی استوار [به‌نام عقد ازدواج] گرفته‌اند؟! **۲۱** با زنانی که پدرانتان با آنها ازدواج کرده‌اند، زناشویی نکنید، مگر آن که پیش از نزول این حکم با آنها ازدواج کرده باشید، زیرا که این، کاری زشت و مایه دشمنی و راهی بد است **۲۲** بر شما حرام شده است ازدواج با مادرانتان و دخترانتان و خواهرانتان و عمه‌هایتان و خاله‌هایتان و دختران برادران و دختران خواهرتان و مادران رضاعی شما که به شما شیر داده‌اند و خواهران شیریه شما و مادران زنانان و دختران همسرانتان که در خانه شما هستند، در صورتی که با مادر آنها همبستر شده‌اید؛ اما اگر آن همسران را فقط عقد کرده باشید ولی زفاف انجام نگرفته باشد، در این صورت گناهی بر شما نیست که با دختران آنها ازدواج کنید. و

نیز ازدواج با زنان پسرانتان که فرزندان واقعی شما هستند [نه پسر خواندگانتان] بر شما حرام شده است. و ازدواج با دو خواهر در یک زمان بر شما حرام شده است، مگر آن که پیش از نزول این حکم با آنها ازدواج کرده باشید، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است **۲۳**

(۸۱)

و ازدواج با زنان شوهردار نیز بر شما حرام شده است، مگر کنیزانتان که مالک آنها شده‌اید. این حکم خداست که بر شما مقرر گردیده است. و غیر از آن برای شما حلال است که با مالتان [و تعیین مهر] با زنان دیگر ازدواج کنید؛ البته ازدواج باشد نه زناکاری. و چون از آنها کام گرفتید، واجب است که مهر مقررشان را به ایشان بدهید. و پس از تعیین مهر، باز در هر چه با هم توافق کنید، بر شما گناهی نیست، که خدا دانا و حکیم است **۲۴** و هر کس از شما که توانایی مالی ندارد که با زن آزاد پاکدامن بایمان ازدواج کند، با کنیزان بایمان خود که مالک آنها هستید ازدواج کنید. خدا به ایمان شما آگاه‌تر است. همه از یکدیگرید. پس با آنها با اجازه خانواده‌شان ازدواج کنید، و مهرشان را به‌طور شایسته به آنها بدهید. به شرط آن که ازدواج باشد. زناکاری و معشوقه بازی نباشد. و چون شوهر کردند، اگر مرتکب زنا شدند، مجازات آنها نصف مجازات زنان آزاد است [یعنی پنجاه تازیانه]. این حکم برای کسی است که از رنج بی‌همسری [و از گناه زنا] می‌ترسد. ولی اگر صبر کنید برای شما بهتر است، و خدا آمرزنده و مهربان است **۲۵** خدا می‌خواهد احکام خویش را به روشنی برای شما بیان کند، و شما را به روش کسانی که پیش از شما بودند هدایت نماید، و شما را ببخشد. خدا دانا و حکیم است **۲۶**

(۸۲)

خدا می‌خواهد شما را ببخشد، ولی کسانی که به دنبال شهوات می‌روند می‌خواهند که شما هر چه بیشتر منحرف شوید **۲۷** خدا می‌خواهد بر شما آسان گیرد، زیرا انسان ناتوان آفریده شده است **۲۸** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال یکدیگر را به ناروا نخورید، مگر این که تجارتی از روی رضایت دو طرف باشد. و خود یا یکدیگر را نکشید، که خدا نسبت به شما مهربان است **۲۹** و هر کس از روی دشمنی و ستم چنین کاری کند، او را به آتش جهنم در می‌افکنیم. این کار برای خدا آسان است **۳۰** اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده‌اید، بپرهیزید، بدی‌های شما را می‌بخشیم و شما را به جایگاه نیکوی بهشت داخل می‌کنیم **۳۱** آنچه را که خدا به سبب آن برخی از شما را بر برخی دیگر برتری داده است، آرزو نکنید. مردان بهره‌ای از آنچه کرده‌اند دارند. زنان هم بهره‌ای از آنچه کرده‌اند دارند. هر چه می‌خواهید از فضل خدا درخواست کنید، که خدا از همه چیز آگاه است **۳۲** برای هر کس، از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای می‌گذارند، وارثانی قرار داده‌ایم. و به کسانی که با آنها پیمان بسته‌اید، بهره‌شان را بدهید، که خدا بر هر چیزی گواه است **۳۳**

(۸۳)

مردان عهده‌دار امور زنانند، به‌خاطر این که خدا بعضی را [به سبب نیروها و صلاحیت‌های گوناگون] بر بعضی دیگر برتری داده است، و به‌خاطر این که از اموال خویش [برای زن و فرزند] خرج می‌کنند. پس زنان شایسته فرمانبردارند، و در غیاب شوهرانشان حافظ آنچه خدا برای آنها حفظ کرده [عفت خویش و حقوق شوهرشان] می‌باشند. زنانی را که از نافرمانی آنها بیم دارید [نخست] نصیحت کنید، [اگر تأثیر نکرد] در خوابگاه از آنها کناره جویی نمایید، [و اگر این کار هم بی‌فایده بود] آنها را بزنید. اگر از شما اطاعت کردند، دیگر راهی بر ضد آنها [بهانه‌ای برای آزار ایشان] مجوید، که خدا والا و بزرگ است **۳۴** اگر از اختلاف زن و شوهر با یکدیگر بیم دارید، داوری از خانواده مرد و داوری از خانواده زن انتخاب کنید. اگر زن و شوهر سر سازش داشته باشند، خدا میانشان سازگاری به وجود خواهد آورد، زیرا که خدا دانا و آگاه است **۳۵** خدا را بندگی کنید، و چیزی را با او شریک نسازید؛ و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و مستمندان و

همسایه خویشاوند و همسایه بیگانه و یار همنشین و در راه مانده و بردگانتان نیکی کنید، زیرا خدا کسی را که خودپسند و فخر فروش است دوست ندارد **۳۶** همان کسانی که بخل می‌ورزند، و مردم را به بخل وامی‌دارند، و آنچه را که خدا از فضل خویش به آنها داده پنهان می‌کنند. ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده‌ایم **۳۷**

(۸۴)

و کسانی که مالشان را از روی ریا (برای این که مردم ببینند) انفاق می‌کنند، و به خدا و روز قیامت ایمان ندارند [همدم شیطانند] و هر که شیطان همدم او باشد، همدم بدی دارد **۳۸** چه می‌شد، اگر به خدا و روز قیامت ایمان می‌آوردند، و از آنچه خدا روزیشان ساخته، انفاق می‌کردند؟ خدا آنها را خوب می‌شناسد **۳۹** خدا به اندازه ذره‌ای ستم نمی‌کند. اگر کار خوبی باشد، خدا آن را دو برابر می‌کند، و از جانب خویش پاداشی بزرگ عطا می‌نماید **۴۰** حال آنها چگونه خواهد بود آنگاه که از هر امتی گواهی بیاوریم، و تو را بر اینها گواه گیریم **۴۱** آن روز کسانی که کافر شدند و از فرمان پیامبر سرپیچیدند، آرزو می‌کنند که کاش با خاک یکسان می‌شدند؛ و هیچ سخنی را از خدا پنهان نتوانند کرد **۴۲** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی مست هستید نماز نخوانید، تا هنگامی که بدانید چه می‌گویید؛ و نیز در حال جنابت نماز نخوانید، تا این که غسل کنید، مگر آن که راه‌گذر و مسافر باشید. و اگر بیمار یا مسافر بودید، یا از قضای حاجت آمده‌اید، یا با زنان همخوابگی کرده‌اید و آب نیافتید، با خاکی پاک تیمم کنید، و با آن خاک صورت و دست‌هایتان را مسح کنید، که خدا چشم‌پوش و آمرزنده است **۴۳** آیا کسانی را که بهره‌ای از کتاب آسمانی دارند ندیده‌ای که گمراهی را می‌خرند، و می‌خواهند که شما نیز گمراه شوید؟ **۴۴**

(۸۵)

خدا دشمنان شما را بهتر می‌شناسد؛ و خدا برای حمایت و یاری شما کافی است **۴۵** برخی از یهودیان معنی سخنان را از جای خود منحرف می‌کنند، و می‌گویند: شنیدیم و سرکشی کردیم؛ و بشنو، ای ناشنوا؛ و [از روی استهزاء می‌گویند:] «راعنا» [این کلمه در زبان عربی به معنای ما را رعایت کن است، که شبیه کلمه «راعینا» در زبان عبری و به معنای حشره ماست]. با پیچاندن زبان طعنه به دین اسلام می‌زنند. اگر می‌گفتند: شنیدیم و اطاعت کردیم؛ و بشنو و ما را در نظر دار، برای آنها بهتر و درست‌تر بود. ولی خدا، به‌سزای کفرشان، آنها را لعنت کرده، و جز اندکی از آنها ایمان نمی‌آورند **۴۶** ای اهل کتاب، به آنچه ما نازل کردیم و تصدیق‌کننده کتاب آسمانی شماست، ایمان بیاورید، پیش از آن که چهره‌هایی را محو کنیم، به گونه‌ای که آنها را به پشت سرشان برگردانیم، یا آنها را لعنت کنیم، همچنان که اصحاب سبت [یهودیانی که در زمان حضرت داود علیه‌السلام حرمت سبت یعنی حرمت تعطیل روز شنبه را نگاه نداشتند و به ماهی‌گیری رفتند و خدا آنها را به‌صورت میمون مسخ کرد] را لعنت کردیم، و فرمان خدا شدنی است **۴۷** خدا گناه کسی را که به او شرک آورد نمی‌آمرزد؛ و جز آن را برای هر که بخواهد می‌بخشد. کسی که به خدا شرک آورد، با دروغی که بافته گناهی بزرگ مرتکب شده است **۴۸** آیا کسانی را که خود را پاک می‌شمارند ندیده‌ای؟ بلکه خداست که هر کس را بخواهد پاک می‌سازد، و به هیچ کس به‌قدر رشته هسته خرمایی ستم نشود **۴۹** بین چگونه به خدا دروغ می‌بندند. همین بس است که گناهی آشکار باشد **۵۰** آیا کسانی را که بهره‌ای از کتاب آسمانی دارند ندیده‌ای که به جبت و طاغوت ایمان می‌آورند، و درباره کافران می‌گویند: اینها از کسانی که ایمان آورده‌اند هدایت یافته‌ترند؟! **۵۱**

(۸۶)

اینها هستند که خدا لعنتشان کرده است، و هر که را خدا لعنت کند، یاوری برای او نخواهی یافت **۵۲** آیا آنها بهره‌ای از فرمانروایی [بر مخلوقات] دارند؟ [نه]، زیرا در آن صورت به قدر گودی پشت هسته خرمایی به مردم فایده نمی‌رساند **۵۳** یا به مردم به خاطر آنچه خدا از لطف خویش به آنها داده است حسادت می‌کنند؟ ما به خاندان ابراهیم کتاب آسمانی و حکمت و فرمانروایی بزرگی عطا کردیم **۵۴** برخی از آنها به او [به پیامبر اسلام(ص)] ایمان آوردند، و برخی دیگر از ایشان از او روی گردانیدند. آتش افروخته جهنم برای آنها کافی است **۵۵** کسانی را که آیات ما را انکار کردند به آتش جهنم درمی‌افکنیم. هرچه پوستشان بسوزد، به جای آن پوستی دیگرشان می‌دهیم، تا عذاب را بچشند؛ و خدا توانا و حکیم است **۵۶** و کسانی را که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، به بهشت‌هایی داخل می‌کنیم که در آن جوی‌ها روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. در آنجا همسرانی پاک دارند، و آنها را در سایه‌های خنک جای می‌دهیم **۵۷** خدا به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به صاحبانش بازگردانید؛ و چون میان مردم داوری می‌کنید، به عدالت داوری کنید. خدا شما را به کاری نیکو پند می‌دهد. خدا شنوا و بیناست **۵۸** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا و پیامبر و اولیای امر خود اطاعت کنید. و چون در چیزی اختلاف کردید، اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، آن را به [کتاب] خدا و [سنت] پیامبر عرضه بدارید [تا ببینید خدا و پیامبر در آن مورد چه می‌گویند]. این برای شما بهتر و نیک فرجام‌تر است **۵۹**

(۸۷)

آیا کسانی را که می‌پندارند که به آنچه بر تو نازل شده، و آنچه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، نمی‌بینی که می‌خواهند داوری به طاغوت برند؛ و حال آن‌که به آنها فرمان داده شده بود که طاغوت را قبول نداشته باشند؟ شیطان می‌خواهد آنها را هرچه بیشتر گمراه کند **۶۰** و چون به آنها گفته شود: به‌سوی آنچه خدا نازل کرده و به‌سوی پیامبر بیایید [تا از حکم خدا و رسول آگاهی یافته و از آن پیروی کنیم]، منافقان را می‌بینی که از این کار سرپیچی و از آن ممانعت می‌کنند **۶۱** پس چرا هنگامی که به‌خاطر کارهایی که کرده‌اند پیشامد بدی به آنها می‌رسد، پیش تو می‌آیند، و به خدا سوگند می‌خورند که ما جز نیکی و موافقت قصدی نداشتیم؟ **۶۲** خدا آنچه را که در دل آنهاست می‌داند. از آنها بگذر، و آنها را نصیحت کن و با ایشان با سخنانی رسا که در دلشان مؤثر افتد سخن بگوی **۶۳** ما هر پیامبری فرستادیم برای این بود که به فرمان خدا از او اطاعت شود. اگر آنها وقتی گناهی کرده بودند، پیش تو می‌آمدند، و از خدا آمرزش می‌خواستند، و پیامبر هم برای آنها طلب آمرزش می‌کرد، خدا را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند **۶۴** اما نه، چنین نیست، به خداوند تو سوگند که آنها ایمان نمی‌آورند، مگر آن‌که در اختلافاتی که دارند تو را داور کنند، و از حکمی که می‌کنی در دل‌هایشان احساس ناراحتی نکنند، و کاملاً تسلیم آن باشند **۶۵**

(۸۸)

اگر ما بر آنها مقرر می‌کردیم که خود را بکشید، یا از سرزمین خود بیرون روید، فقط اندکی از آنها این کار را می‌کردند. اگر آنها اندرزی را که به آنها داده می‌شد به کار می‌بستند، برایشان نیکوتر و برای ثابت قدم ماندنشان بهتر بود **۶۶** آنوقت از جانب خود پاداشی بزرگ به ایشان می‌دادیم **۶۷** و آنها را به راه راست هدایت می‌کردیم **۶۸** و هر که از خدا و پیامبر اطاعت کند، با کسانی خواهد بود که خدا به آنها لطف کرده است، همچون پیامبران و راستگویان و شهیدان و درستکاران؛ و آنها چه رفیقان خوبی هستند **۶۹** این لطف خداست، و خدا برای آگاهی از کار بندگان کافی است **۷۰** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، سلاح خویش را بگیرید، و گروه گروه، یا یکباره همگی با هم برای جهاد بیرون روید **۷۱** مسلماً از میان شما کسی است که در این کار سستی می‌کند. اگر آسیب و گزند به شما برسد، می‌گوید: خدا به من لطف کرد که در جنگ همراه ایشان نبودم **۷۲** و اگر غنیمتی از جانب خدا نصیب شما شود، چنان‌که گویی میان شما و او هیچ

دوستی و مودتی نبوده، می‌گوید: ای کاش من هم با آنها بودم و بهره‌ای بزرگ می‌بردم **۷۳** کسانی که زندگی دنیا را به آخرت می‌فروشدند، باید در راه خدا بجنگند. کسی که در راه خدا بجنگد، چه کشته شود و چه پیروز گردد، پاداشی بزرگ به او خواهیم داد **۷۴**

(۸۹)

چرا در راه خدا و به‌خاطر نجات مردان و زنان و کودکان ناتوان نمی‌جنگید؟ همانها که می‌گویند: خداوندا، ما را از این شهری که مردمش ستمگرند بیرون ببر، و از جانب خود برای ما پشتیبان و یآوری بفرست **۷۵** مؤمنان در راه خدا می‌جنگند، و کافران در راه طاغوت می‌جنگند. با یاران شیطان بجنگید که نیرنگ شیطان ضعیف است **۷۶** آیا ندیدی کسانی را که به آنها گفته شد: دست از جنگ بردارید، و نماز بخوانید و زکات بدهید؟ اما چون جنگ بر آنها مقرر گردید، گروهی از آنها، از مردم ترسیدند، آنچنان که باید از خدا بترسند، و بلکه از مردم بیشتر ترسیدند. گفتند: خداوندا، چرا جنگ را بر ما مقرر کردی؟ چرا ما را تا مدتی کوتاه مهلت ندادی؟ بگو: برخورداری از دنیا اندک است، و برای کسی که پرهیزگار باشد آخرت بهتر است، و در آنجا به شما به‌قدر رشته هسته خرمایی ستم نخواهد شد **۷۷** هر جا باشید مرگ شما را در می‌یابد، اگرچه در برج‌های استوار باشید. اگر خیری نصیب آنها شود، می‌گویند: این از جانب خداست؛ و اگر آسیبی به آنها برسد، می‌گویند: این از جانب توست. بگو: همه از جانب خداست. این مردم را چه شده است که هیچ سخنی را نمی‌فهمند؟ **۷۸** هر نیکی که به تو رسد از جانب خداست، و هر بدی که به تو رسد از جانب خود توست. ما تو را برای مردم به رسالت فرستادیم، و گواه بودن خدا کافی است **۷۹**

(۹۰)

هر که از پیامبر اطاعت کند، از خدا اطاعت کرده است؛ و هر که سرپیچد، ما تو را به نهبانی آنها نفرستاده‌ایم **۸۰** می‌گویند: اطاعت می‌کنیم. ولی چون از پیش تو می‌روند، گروهی از آنها شبانه چیزی غیر از آنچه تو گفته‌ای در سر می‌پروراندند. خدا آنچه را که شبانه در سر می‌پروراندند، می‌نویسد. از آنها روی‌بگردان و بر خدا توکل کن، که خدا کارسازی کافی است **۸۱** آیا در قرآن نمی‌اندیشند؟ اگر قرآن از جانب کسی غیر از خدا بود، در آن اختلاف بسیار می‌یافتند **۸۲** وقتی خبری حاکی از ایمنی یا ترس به آنها برسد، آن را پخش می‌کنند. اگر آن خبر را به پیامبر و اولیای امور خود می‌دادند، مسلماً کسانی که اهل فهم این‌گونه مسایل هستند [درستی یا نادرستی و یا قابل پخش بودن] آن را در می‌یافتند. اگر لطف و رحمت خدا بر شما نبود، جز اندکی، همگی از شیطان پیروی می‌کردید **۸۳** در راه خدا پیکار کن. تو فقط در مورد خودت مکلف هستی؛ و مؤمنان را به جنگ برانگیز، باشد که خدا آسیب کافران را از شما بازدارد. قدرت خدا بیشتر و مجازاتش سخت‌تر است **۸۴** هر کس واسطه کار نیکی شود، از آن بهره‌ای دارد؛ و هر کس واسطه کار بدی شود، از آن بهره‌ای دارد؛ و خدا بر هر کاری تواناست **۸۵** چون به شما سلام شد، به سلامی بهتر از آن پاسخ گوئید، یا آن را به همان‌گونه پاسخ دهید، که خدا حسابرس هر چیزی است **۸۶**

(۹۱)

خدای یکتا، که خدایی جز او نیست، مسلماً شما را در روز قیامت، که هیچ شکی در آن نیست، گرد می‌آورد؛ و راست‌گوتر از خدا در سخن کیست؟ **۸۷** چرا درباره منافقان دو گروه شده‌اید؟ با آن که خدا آنها را به‌خاطر کارهایی که کرده‌اند سرافکنده ساخته است. آیا می‌خواهید کسی را که خدا گمراه کرده هدایت کنید؟ کسی را که خدا گمراه کند هرگز راهی برای هدایت او نخواهی یافت **۸۸** آنها دوست دارند که شما هم مانند ایشان کافر شوید، تا با هم برابر و یکسان باشید. پس، از آنها برای خود دوستانی نگیرید، تا آن که در راه خدا مهاجرت

کنند. اگر از این کار خودداری کردند، هر جا آنها را یافتید بگیرید و بکشید؛ و از آنها برای خود یار و یآوری نگیرید. **۸۹** مگر کسانی که به قومی که میان شما و ایشان پیمانی است پیوندند؛ یا پیش شما بیایند درحالی که از این که با شما یا با قومشان بجنگند دلتنگ باشند. اگر خدا می‌خواست آنها را بر شما مسلط می‌ساخت و با شما می‌جنگیدند. اگر از شما کناره گرفتند و با شما نجنگیدند، و به شما پیشنهاد صلح کردند، دیگر خدا برای شما راه جنگ و تجاوز بر ضد آنها قرار نداده است. **۹۰** گروه دیگری را خواهید یافت که می‌خواهند از شما و از قوم خود آسوده خاطر و ایمن باشند. هر بار که به فتنه‌ای خوانده شوند، بدان روی می‌کنند. پس اگر از شما کناره نرفتند و به شما پیشنهاد صلح نکردند، و از شما دست برنداشتند، هر جا آنها را یافتید بگیرید و بکشید، که ما شما را بر آنها تسلطی آشکار بخشیده‌ایم.

۹۱

(۹۲)

سزاوار هیچ مؤمنی نیست که مؤمنی را بکشد، مگر از روی اشتباه و خطا. و هر که مؤمنی را از روی اشتباه بکشد، باید بنده مؤمنی را آزاد کند و به خانواده مقتول خونبها بپردازد، مگر آن که خانواده مقتول آن را به او ببخشد. اگر مقتول مؤمن و از قومی بود که دشمن شما هستند، قاتل فقط باید بنده مؤمنی را آزاد کند. و اگر از قومی بود که میان شما و آنها پیمانی وجود دارد، باید به خانواده مقتول خونبها بدهد و بنده مؤمنی را هم آزاد کند؛ و اگر بنده‌ای نیابد، دو ماه پیایی روزه بگیرد. این توبه و بخشایشی از جانب خداست، و خدا دانا و حکیم است. **۹۲** و هر کس مؤمنی را به عمد بکشد، جزای او جهنم است، که برای همیشه در آن خواهد ماند؛ و خدا بر او خشم می‌گیرد و لعنتش می‌کند و برایش عذابی بزرگ آماده کرده است. **۹۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون در راه خدا سفر می‌کنید، خوب تحقیق کنید، و به کسی که به شما اظهار مسلمانی می‌کند، نگوئید که مؤمن نیستی، تا [بدین بهانه] مال دنیا بجوئید، و حال آن که غنیمت‌های بسیار پیش خداست. شما خود پیش از این چنین بودید، و خدا بر شما منت نهاد. پس خوب تحقیق و موضوع را روشن کنید، زیرا خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است. **۹۴**

(۹۳)

مؤمنانی که سالم هستند و به جنگ نمی‌روند با کسانی که با مال و جانشان در راه خدا جهاد می‌کنند برابر نیستند. خدا کسانی را که با مال و جانشان در راه خدا جهاد می‌کنند، بر آنها که به جهاد نمی‌روند به درجه‌ای برتری داده است. و خدا همه را وعده نیکو داده، ولی مجاهدان را بر وانشستگان به پاداشی بزرگ برتری داده است. **۹۵** به درجاتی از جانب خدا، و آمرزش و رحمتی از سوی او، و خدا آمرزنده و مهربان است. **۹۶** کسانی که فرشتگان جانشان را می‌گیرند، درحالی که به خود ستم کرده‌اند؛ به آنها می‌گویند: در چه کاری بودید؟ می‌گویند: ما در سرزمین خود ضعیف بودیم. فرشتگان به آنها می‌گویند: مگر زمین خدا وسیع نبود که بتوانید در آن مهاجرت کنید؟ آنها جایشان جهنم است و جهنم بدسرانجامی است. **۹۷** به جز مردان و زنان و کودکان ناتوانی که چاره‌ای نداشتند و راه به جایی نمی‌بردند. **۹۸** باشد که خدا آنها را ببخشد، زیرا که خدا خطاب‌بخش و آمرزنده است. **۹۹** و هر که در راه خدا مهاجرت کند، در زمین محل‌های امن بسیار و گشایش کار خواهد یافت. و هر کس برای مهاجرت به سوی خدا و پیامبرش از خانه خویش بیرون آید، و در راه مرگش فرارسد، پاداش او بر عهده خداست، و خدا آمرزنده و مهربان است. **۱۰۰** هنگامی که در سفر هستید، اگر می‌ترسید که کافران به شما آسیبی رسانند، گناهی بر شما نیست که نماز را کوتاه کنید [نماز را شکسته بخوانید]، زیرا کافران دشمن آشکار شما هستند. **۱۰۱**

(۹۴)

و چون تو در میان ایشان باشی و برایشان نماز به پا کنی، باید عده‌ای از آنها با تو به نماز بایستند، و سلاح‌هایشان را با خود داشته باشند، و چون سجده نمودند [و نماز را تمام کردند]، باید در پشت سر شما قرار گیرند [تا در برابر دشمن از شما محافظت کنند]، و گروه دیگری که نماز نخوانده‌اند بیایند و با تو نماز بخوانند. و البته باید جانب احتیاط را نگاه دارند، و اسلحه خویش را با خود داشته باشند. کافران دوست دارند که شما از اسلحه و وسایل خود غافل شوید، و آنها به یکباره بر شما بتازند. اگر از باران در رنج بودید، و یا بیمار بودید، گناهی بر شما نیست که اسلحه خود را بر زمین بگذارید، ولی مواظب دشمن باشید. خدا برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده است **۱۰۲** و چون نماز را تمام کردید، ایستاده و نشسته و به پهلوی آرامیده خدا را یاد کنید. و وقتی از دشمن آسوده خاطر شدید، نماز را به‌طور کامل به‌جای آورید، که نماز بر مؤمنان در وقت‌های معین واجب شده است **۱۰۳** در جستجوی دشمنان و در دست یافتن بر آنها سستی نکنید. اگر شما در رنج و زحمتید، آنها هم مانند شما در رنج و زحمتند؛ درحالی‌که شما چیزهایی را از خدا امید دارید که آنها امید ندارند، و خدا دانا و حکیم است **۱۰۴** ما این کتاب را بحق بر تو نازل کردیم، تا میان مردم مطابق آنچه خدا به تو آموخته داوری کنی، و از خیانتکاران جانب‌داری نکن **۱۰۵**

(۹۵)

و از خدا آمرزش بخواه، که او آمرزنده و مهربان است **۱۰۶** و از کسانی که به خود خیانت می‌کنند دفاع نکن، زیرا خدا کسی را که خیانتکار و گناهکار باشد دوست ندارد **۱۰۷** آنها چیزهایی را از مردم پنهان می‌کنند، که نمی‌توانند آن را از خدا پنهان دارند، زیرا هنگامی که شبانگاه تدابیری می‌اندیشند و سخنانی می‌گویند که خدا نمی‌پسندد، خدا با آنهاست. خدا به آنچه می‌کنند احاطه دارد **۱۰۸** این شماست که در زندگی دنیا از آنها جانب‌داری کردید، کیست که روز قیامت در برابر خدا از آنها جانب‌داری کند، یا چه کسی کارساز آنها خواهد بود؟ **۱۰۹** هر کس کار بدی کند، یا به خویشتن ستم نماید، آنگاه از خدا آمرزش بخواهد، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت **۱۱۰** هر کس گناهی کند، آن گناه را تنها به زیان خود کرده است، و خدا دانا و حکیم است **۱۱۱** و هر کس خطا یا گناهی کند، آنگاه آن را به بی‌گناهی نسبت دهد، مسلماً بار بهتان و گناهی آشکار را بر دوش کشیده است **۱۱۲** اگر لطف و رحمت خدا بر تو نبود، مسلماً گروهی از آنها قصد آن داشتند که تو را گمراه کنند، اما آنها خودشان را گمراه می‌کنند، و هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند. خدا قرآن و حکمت بر تو نازل کرد، و چیزهایی را که نمی‌دانستی به تو آموخت. لطف خدا نسبت به تو زیاد است **۱۱۳**

(۹۶)

در بسیاری از نجواهایشان خیری نیست، مگر در نجواکردن کسی که به صدقه‌دادن یا کار نیک‌کردن و یا سازش‌دادن میان مردم سفارش کند. و هر که برای به‌دست آوردن خشنودی خدا چنین کند، پاداشی بزرگ به او خواهیم داد **۱۱۴** هر کس پس از آن که راه هدایت برای او روشن شد، با پیامبر مخالفت کند، و از راهی جز راه مؤمنان پیروی نماید، او را به همان جایی می‌گردانیم که به آن روی آورده است؛ و او را به جهنم درمی‌افکنیم، و جهنم سرانجام بدی است **۱۱۵** خدا گناه کسی را که به او شرک آورد نمی‌آمرزد؛ و جز آن را برای هر که بخواهد می‌بخشد. کسی که به خدا شرک آورد، مسلماً سخت به گمراهی افتاده است **۱۱۶** آنها به‌جای خدا فقط بت‌ها را می‌خوانند، و فقط شیطان سرکش را می‌خوانند **۱۱۷** خدا شیطان را لعنت کرد و شیطان گفت: حتماً گروه معینی از بندگان را در اختیار خود می‌گیرم **۱۱۸** و آنها را گمراه و دچار آرزو و خیال‌باف می‌کنم، و به آنها فرمان می‌دهم تا گوش چهارپایان را بشکافند، و وادارشان می‌کنم تا خلقت خدا را تغییر دهند. و هر که به‌جای خدا، شیطان را دوست خود بگیرد، مسلماً زبانی آشکار کرده است **۱۱۹** شیطان به آنها وعده می‌دهد، و آرزومندشان می‌کند، اما به ایشان فقط وعده دروغ می‌دهد **۱۲۰** جای آنها جهنم است، و راه گریزی از آن نمی‌یابند **۱۲۱**

و کسانی را که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، وارد بهشت‌هایی می‌کنیم که جوی‌ها در آن روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. وعده خدا راست است، و چه کسی در سخن از خدا راستگوتر است؟ **۱۲۲** به آرزو و دلخواه شما نیست، و به آرزو و دلخواه اهل کتاب هم نیست. هر کس کار بدی کند، مجازاتش را خواهد دید، و جز خدا یار و یابری برای خود نمی‌یابد **۱۲۳** و هر کس کارهای درست و شایسته کند، و مؤمن باشد، چه مرد و چه زن، وارد بهشت می‌شود، و به قدر گودی پشت هسته خرمایی مورد ستم قرار نمی‌گیرد **۱۲۴** دین چه کسی بهتر از دین آن کس است که خود را تسلیم خدا کرده و نیکوکار است، و از آیین یکتاپرستی ابراهیم حق گرا پیروی نموده است؟ و خدا ابراهیم را به دوستی خود برگزید **۱۲۵** آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست، و خدا به همه چیز احاطه دارد **۱۲۶** درباره زنان از تو نظر می‌خواهند. بگو: خدا به آنچه در قرآن برای شما خوانده می‌شود، درباره آنها نظر می‌دهد؛ و نیز درباره زنان یتیمی که آنچه را که برای آنها مقرر شده به ایشان نمی‌دهید، و دوست دارید که با آنها ازدواج کنید؛ و هم درباره کودکان ناتوان [نابالغ]، نظر می‌دهد. و باید با یتیمان به عدالت رفتار کنید. و هر کار خوبی که بکنید خدا آن را می‌داند **۱۲۷**

اگر زنی از شوهرش بیم ناسازگاری یا بی‌اعتنایی داشت، بر آن دو گناهی نیست که با یکدیگر سازش کنند، که سازش بهتر است. بخل و حرص، دل و جان مردم را فراگرفته است. اگر نیکی کنید و پرهیزگار باشید، خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۲۸** شما هرگز نمی‌توانید میان زنان به عدالت رفتار کنید؛ اگرچه بسیار علاقمند باشید. پس تمام علاقه خود را متوجه یکی از آنها نسازید تا دیگری را بالاترین‌کلیف گذارید. اگر سازش کنید و پرهیزگار باشید، خدا آمرزنده و مهربان است **۱۲۹** اگر از هم جدا شدند، خدا هر یک را با لطف و گشایش خویش بی‌نیاز می‌کند. خدا گشایش بخش حکیم است **۱۳۰** آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست. به اهل کتاب که پیش از شما بودند، و به شما سفارش کردیم که از نافرمانی خدا بترسید؛ و اگر هم کافر شوید، آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست، و خدا بی‌نیاز و درخور ستایش است **۱۳۱** آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست، و خدا کارسازی کافی است **۱۳۲** ای مردم، اگر خدا بخواهد شما را از میان می‌برد، و مردمان دیگری را می‌آورد، خدا بر این کار تواناست **۱۳۳** هر کس پاداش دنیا می‌خواهد، بداند که پاداش دنیا و آخرت پیش خداست، و خدا شنوا و بیناست **۱۳۴**

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، عادل باشید، و برای خدا شهادت دهید، اگرچه به زیان خود، یا پدر و مادر و خویشاوندانتان باشد؛ چه توانگر و چه فقیر باشند، خدا به آنها سزاوارتر است. پس، از پی دلخواه خود نروید تا از عدالت منحرف شوید. اگر دو پهلوی سخن گویند، یا از ادای شهادت خودداری کنید، خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۳۵** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خدا و پیامبر او و این کتاب که بر پیامبرش نازل کرده، و کتاب‌هایی که پیش از آن نازل کرده، ایمان بیاورید. هر کس که به خدا و فرشتگان او و کتاب‌های او و پیامبران او و روز قیامت کافر شود سخت به گمراهی افتاده است **۱۳۶** کسانی که ایمان آوردند، سپس کافر شدند، و باز ایمان آوردند، بعد دوباره کافر شدند، و به کفر خود افزودند، خدا آنها را نخواهد آمرزید، و به راه راست هدایتشان نخواهد کرد **۱۳۷** به منافقان بشارت ده که عذابی دردناک دارند **۱۳۸** همان کسانی که به جای مؤمنان، کافران را به دوستی می‌گیرند. آیا عزّت را نزد آنها می‌جویند؟ و حال آن‌که عزّت همه از آن خداست **۱۳۹** خدا در قرآن بر شما نازل کرده که هرگاه شنیدید که آیات خدا مورد انکار و تمسخر قرار

می‌گیرد، با آنها ننشینید تا به سخنی دیگر بپردازند. اگر با چنین کسانی بنشینید، شما هم مانند آنها خواهید بود. خدا همه منافقان و کافران را در جهنم گرد می‌آورد ۱۴۰

(۱۰۰)

همان کسانی که مراقب شما هستند. اگر از جانب خدا فتحی نصیب شما شود، می‌گویند: آیا ما با شما نبودیم؟ و اگر پیروزی نصیب کافران گردد، به آنها می‌گویند: آیا ما بر شما مسلط نبودیم، و شما را از آسیب مؤمنان حفظ نمودیم؟ خدا روز قیامت میان شما داوری می‌کند. خدا هرگز برای کافران راه تسلطی بر مؤمنان قرار نداده است ۱۴۱ منافقان به نظر خود، خدا را فریب می‌دهند، و حال آن که خدا آنها را فریب می‌دهد. و چون به نماز برخیزند، با بی‌میلی برمی‌خیزند، و از روی ریا، برای این که مردم ببینند، نماز می‌خوانند، و در نماز بسیار کم به یاد خدا هستند ۱۴۲ میان کفر و ایمان دو دلدن. نه با اینها هستند و نه با آنها. و هر که را خدا گمراه کند، راهی برای هدایت او نمی‌یابی ۱۴۳ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به جای مؤمنان، کافران را به دوستی نگیرید. آیا می‌خواهید بر ضد خود دلیلی روشن برای خدا قرار دهید؟ ۱۴۴ منافقان در پست‌ترین درجات جهنمند، و هرگز برای آنها یاوری نمی‌یابی ۱۴۵ مگر آنها که توبه کردند، و کار خود را اصلاح نمودند، و به خدا تمسک جستند، و دینشان را برای خدا خالص کردند. آنها در زمره مؤمنانند، و خدا به مؤمنان پاداشی بزرگ خواهد داد ۱۴۶ خدا را با عذاب شما چه کار، اگر سپاسگزاری کنید و ایمان بیاورید؟ خدا قدر دان و داناست ۱۴۷

(۱۰۱)

خدا بلند سخن گفتن به گفتار زشت را دوست ندارد، مگر از کسی که مورد ستم قرار گرفته است، و خدا شنوا و داناست ۱۴۸ اگر کار خیری را آشکار کنید یا آن را پنهان دارید، یا از بدی دیگران درگذرید، خدا هم درگذرنده و تواناست ۱۴۹ کسانی که منکر خدا و پیامبرانش می‌شوند، و می‌خواهند میان خدا و پیامبرانش جدایی بیفکنند، و می‌گویند: ما به برخی ایمان داریم و برخی را قبول نداریم، و می‌خواهند راهی میان این دو انتخاب کنند، ۱۵۰ آنها حقیقتاً کافرنند، و ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده‌ایم ۱۵۱ و کسانی که به خدا و پیامبرانش ایمان آوردند، و میان هیچ‌یک از آنها جدایی نیفکندند، آنها هستند که خدا پاداششان را می‌دهد، و خدا آمرزنده و مهربان است ۱۵۲ اهل کتاب از تو می‌خواهند که برایشان کتابی از آسمان نازل کنی. از موسی بزرگتر از این خواستند. به موسی گفتند: خدا را آشکارا به ما نشان بده. پس به سبب ظلمشان دچار صاعقه شدند. سپس با وجود آن معجزه‌ها که برایشان آمد، گوساله را به‌خدایی گرفتند. ما آن را بخشیدیم، و به موسی حجتی آشکار عطا کردیم ۱۵۳ و کوه طور را، به‌خاطر پیمانشان بالای سرشان برافراشتیم، و به آنها گفتیم: سجده‌کنان از این در وارد شوید. و نیز به آنها گفتیم: در روز شنبه کار نکنید، و از آنها پیمانی محکم گرفتیم ۱۵۴

(۱۰۲)

پس به سبب این که پیمانشان را شکستند، و به علت کفرشان به آیات خدا و به ناحق کشتن پیامبران و به‌خاطر سخنشان که گفتند: دل‌های ما فرو بسته و در پوشش است، خدا به‌سزای کفرشان بر دل‌هایشان مهر نهاد، و از این رو جز اندکی از آنها ایمان نمی‌آورند ۱۵۵ و به کیفر کفرشان، و گفتارشان درباره مریم که تهمتی بزرگ بود ۱۵۶ و بدان سبب که گفتند: ما مسیح، عیسی بن مریم، پیامبر خدا را کشتیم. و حال آن که او را نکشتند و بر دار نکردند، ولیکن امر بر آنها مشتبه شد. کسانی که درباره او اختلاف کردند، مسلماً دچار شک شده‌اند. آنها هیچ دانشی بدان ندارند، و تنها از گمان خود پیروی می‌کنند. و به یقین او را نکشتند ۱۵۷ بلکه خدا او را پیش خودش بالا برد، و خدا توانا و حکیم است ۱۵۸ هیچ‌کس از اهل کتاب نیست مگر این که پیش از مرگش به او ایمان می‌آورد، و روز قیامت او گواه

آنها خواهد بود ۱۵۹ و به سزای ظلم یهودیان، و به سبب آن که مردم را بسیار زیاد از راه خدا باز می داشتند، چیزهای پاکیزه ای را که برای آنها حلال بود، برایشان حرام کردیم ۱۶۰ و به علت ربا گرفتنشان، با آن که از آن نهی شده بودند، و به سبب آن که مال مردم را به ناحق می خوردند. ما برای کافران آنها عذابی دردناک آماده کرده ایم ۱۶۱ اما دانشوران آنها و مؤمنان، به آنچه به تو، و آنچه پیش از تو نازل شده ایمان می آورند؛ و نمازگزاران و زکات دهندگان و مؤمنان به خدا و روز قیامت را پاداشی بزرگ خواهیم داد ۱۶۲

(۱۰۳)

ما به تو وحی کردیم، همچنان که به نوح و پیامبران پس از او وحی کردیم، و به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان و نوادگان یعقوب و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی کردیم، و به داود زبور را دادیم ۱۶۳ و به پیامبرانی که پیش از این، داستان آنها را برای تو گفته ایم، و به پیامبرانی که داستان آنها را برای تو نگفته ایم، وحی کردیم؛ و خدا با موسی آشکارا و بدون واسطه سخن گفت ۱۶۴ پیامبرانی که بشارت دهنده و بیم دهنده بودند، تا بعد از پیامبران دلیلی برای مردم در برابر خدا وجود نداشته باشد، و خدا توانا و حکیم است ۱۶۵ ولی خدا درباره آنچه بر تو نازل کرده گواهی می دهد که آن را به علم خود نازل کرده است، و فرشتگان نیز گواهی می دهند، و گواه بودن خدا کافی است ۱۶۶ کسانی که کافر شدند، و مردم را از راه خدا بازداشتند، سخت به گمراهی افتاده اند ۱۶۷ کسانی که کافر شدند و ستم کردند، خدا آنها را نمی آمرزد، و به هیچ راهی هدایتشان نمی کند، ۱۶۸ مگر به راه جهنم، که برای همیشه در آن خواهند ماند. و این کار برای خدا آسان است ۱۶۹ ای مردم، این پیامبر به راستی و درستی از جانب خداوندتان سوی شما آمده است. پس به او ایمان بیاورید که برای شما بهتر است. و اگر هم کافر شوید، بدانید که آنچه در آسمان ها و زمین است از آن خداست، و خدا دانا و حکیم است ۱۷۰

(۱۰۴)

ای اهل کتاب، در دیتان غلو نکنید، و درباره خدا جز سخن راست نگوئید. مسیح، عیسی بن مریم، فقط پیامبر خدا و کلمه اوست، که به مریم القا کرد، و روحی از اوست. پس به خدا و پیامبرانش ایمان بیاورید، و نگوئید خدا سه گانه است. از این سخن بازایستید، که این برای شما بهتر است. خدا فقط خدایی یگانه است. منزّه است از این که فرزندی داشته باشد. آنچه در آسمان ها و زمین است از آن اوست، و خدا کارسازی کافی است ۱۷۱ مسیح از این که بنده خدا باشد ابایی نداشت. فرشتگان مقرب هم ابایی ندارند. کسانی که از بندگی خدا سر باز زنند، و بزرگی و گردنکشی کنند، خدا همه آنها را پیش خود گرد می آورد ۱۷۲ اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، خدا پاداششان را به طور کامل به آنها می دهد، و از فضل خویش به پاداش ایشان می افزاید. و اما کسانی که سر باز زدند و بزرگی و سرکشی کردند، خدا آنها را به عذابی دردناک معذب می گرداند، و در برابر خدا برای خود یار و یآوری نمی یابند ۱۷۳ ای مردم، دلیل و حجتی از جانب خداوندتان برای شما آمده است، و برای شما نوری آشکار نازل کرده ایم ۱۷۴ اما کسانی که به خدا ایمان آوردند و به او تمسک جستند، خدا آنها را به جوار لطف و رحمت خویش داخل می کند، و آنها را به سوی خود، به راهی راست هدایت می نماید ۱۷۵

(۱۰۵)

از تو فتوا می‌خواهند. بگو: خدا درباره کلاله [برادر و خواهر آن مرده‌ای که پدر و مادر و فرزند ندارد] برای شما فتوا می‌دهد: اگر مردی بمیرد و فرزندی نداشته باشد، و خواهری داشته باشد، نصف آنچه او به‌جای گذاشته از آن خواهرش خواهد بود. و برادر تمام آنچه را که خواهرش به‌جای گذاشته به ارث می‌برد، اگر خواهرش فرزندی نداشته باشد. اگر خواهران دو تن باشند، دو ثلث میراث به آنها می‌رسد. و اگر چند برادر و خواهر بودند، برادر دو برابر خواهر ارث می‌برد. خدا برای شما به‌روشنی بیان می‌کند، تا گمراه نشوید. خدا هر چیزی را می‌داند ۱۷۶

سوره مائده ۵

مدنی و دارای یکصد و بیست آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به پیمان‌های خود وفا کنید. چهارپایان، غیر از آنچه به شما گفته می‌شود، برای شما حلال است، بی‌آن که در حال احرام شکار را حلال بشمارید. خدا هرچه بخواهد حکم می‌کند ۱ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، حرمت شعایر خدا، ماه حرام و قربانی بی‌قلاده و قربانی قلاده‌دار، و حرمت کسانی را که در راه کسب معاش و برای به‌دست آوردن خشنودی خداوند خود، آهنگ خانه کعبه کرده‌اند، را نگه دارید. و چون از احرام بیرون آمدید می‌توانید شکار کنید. و دشمنی با مردمی که شما را از رفتن به خانه کعبه بازداشتند، و ادارتان نسازد که تعدی کنید. در نیکوکاری و پرهیزگاری با هم همکاری کنید، و در گناه و تجاوزکاری با یکدیگر همکاری نکنید؛ و از نافرمانی و عذاب خدا بترسید، که خدا سخت کیفر است ۲

(۱۰۶)

حرام شد بر شما گوشت حیوان مرده، و خون، و گوشت خوک، و آنچه به‌نام غیر خدا سر بریده شده باشد، و حیوانی که خفه شده، یا در اثر ضربه مرده، یا در اثر سقوط مرده، یا به ضرب شاخ مرده، و آنچه حیوان درنده از آن خورده باشد، مگر این که پیش از مردن سر آن را بریده باشید؛ و نیز گوشت حیوانی که برای بت‌ها سربریده شده باشد، و یا آنچه به‌وسیله تیرهای قرعه تقسیم کرده باشید. عمل نکردن به این احکام نافرمانی خداست. امروز کافران از دین شما مأیوس شده‌اند، از آنها نترسید، از من بترسید. امروز دین شما را برایتان کامل کردم، و نعمتم را بر شما تمام کردم، و دین اسلام را برای شما برگزیدم. اما هر که دچار گرسنگی شود و ناچار گردد، بی‌آن که متمایل به گناه باشد، می‌تواند برای حفظ جان خود از این گوشت‌ها بخورد، و بداند که خدا آمرزنده و مهربان است ۳ از تو می‌پرسند: چه چیزهایی برای آنها حلال است؟ بگو: تمام خوردنی‌های پاکیزه برای شما حلال است، و نیز حلال است خوردن صید حیوانات شکاری، که شما آنچه را خدایتان آموخته، به آنها تعلیم داده‌اید. پس، از آنچه برای شما گرفته و نگاه می‌دارند، بخورید، و نام خدا را بر آن یاد کنید. از نافرمانی خدا بترسید، که خدا خیلی زود به حساب‌ها می‌رسد ۴ امروز تمام خوردنی‌های پاک برای شما حلال شده است. و غذای اهل کتاب برای شما حلال، و غذای شما برای آنها حلال است. و نیز ازدواج با زنان پاکدامن مسلمان و زنان پاکدامن اهل کتاب برای شما حلال است، البته وقتی مهر آنها را به ایشان بدهید. ازدواج باشد، نه زناکاری و دوست‌گرفتن. هر کس منکر ایمان شود، عملش تباه شده، و در آخرت زیانکار است ۵

(۱۰۷)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون به نماز برخیزید، صورت و دست‌هایتان را تا آرنج بشوید؛ و سر و پاهایتان را تا قوزک مسح کنید. اگر جنب بودید، خود را پاک سازید. و اگر بیمار یا در سفر بودید، یا از قضای حاجت آمده بودید، یا با زنان نزدیکی کردید و آب نیافتید، با خاکی پاک تیمم کنید، و با آن صورت و دست‌هایتان را مسح کنید. خدا نمی‌خواهد بر شما سخت بگیرد، ولی می‌خواهد شما را پاکیزه سازد، و نعمتش را بر شما تمام کند، باشد که شکر او را به‌جای آورید. **۶** نعمت خدا را بر خودتان به یاد آورید، و پیمانی را که خدا شما را به آن متعهد ساخته به یاد داشته باشید، آنگاه که گفتید: شنیدیم و اطاعت کردیم. از نافرمانی خدا بترسید، که خدا به آنچه در دل هاست آگاه است. **۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای اجرای احکام خدا قیام کنید، و به عدالت شهادت دهید؛ و دشمنی گروهی وادارتان نکند که عدالت نکنید. عدالت کنید، که به تقوا نزدیک‌تر است. از نافرمانی خدا بترسید، که خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است. **۸** خدا به کسانی که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، وعده آمرزش و پاداشی بزرگ داده است. **۹**

(۱۰۸)

و کسانی که کافر شدند، و آیات ما را دروغ شمردند، اهل جهنمند. **۱۰** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت خدا را بر خود به یاد آورید، آنگاه که گروهی قصد آن کردند که بر شما دست یابند، ولی خدا دست آنها را از شما کوتاه کرد. از نافرمانی و عذاب خدا بترسید. و مؤمنان باید بر خدا توکل کنند. **۱۱** خدا از بنی‌اسرائیل پیمان گرفت، و از میان آنها دوازده سرپرست انتخاب کردیم. و خدا گفت: من با شما هستم، اگر نماز بخوانید، و زکات بدهید، و به پیامبران من ایمان بیاورید و آنها را یاری کنید، و به خدا قرض‌الحسنه دهید؛ گناهانتان را می‌بخشم و شما را به بهشت‌هایی داخل می‌کنم که جوی‌ها در آن روان است. و هر کس از شما که بعد از این کافر شود، از راه راست منحرف شده است. **۱۲** اما به‌سزای پیمان شکنیشان، لعنتشان کردیم، و دل‌هایشان را سخت گردانیدیم. معنی سخنان را از جای خود منحرف و آنها را تحریف می‌کنند، و بهره‌مندی از پندی را که به آنها داده شده بود فراموش کردند. همواره به خیانتی از آنها پی می‌بری، مگر اندکی از ایشان. آنها را ببخش و از ایشان درگذر، که خدا نیکوکاران را دوست دارد. **۱۳**

(۱۰۹)

و از کسانی هم که می‌گفتند: ما مسیحی هستیم، پیمان گرفتیم؛ ولی آنها هم بهره‌مندی از پندی را که به ایشان داده شده بود فراموش کردند. ما نیز تا روز قیامت میانشان دشمنی و کینه افکندیم. خدا آنها را از کارهایی که می‌کردند، آگاه خواهد ساخت. **۱۴** ای اهل کتاب، پیامبر ما پیش شما آمد، که بسیاری از چیزهایی را که از کتاب آسمانی خود پنهان می‌کردید، برای شما بیان می‌کند، و از بسیاری نیز چشم‌پوشی می‌نماید. از جانب خدا برای شما روشنایی و کتابی روشن و روشنگر آمده است. **۱۵** خدا به‌وسیله آن هر کس را که از خشنودی او پیروی کند، به راه‌های سلامت هدایت می‌کند، و به خواست خویش، آنها را از تاریکی به روشنایی می‌برد، و آنها را به راه راست هدایت می‌نماید. **۱۶** کسانی که گفتند: خدا، همان مسیح‌بن مریم است، کافر شدند. بگو: اگر خدا اراده کند که مسیح‌بن مریم و مادرش و تمام کسانی‌را که در زمین هستند، نابود کند، چه کسی می‌تواند در برابر خدا اختیاری داشته باشد؟ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، از آن خداست. هر چه بخواهد می‌آفریند. خدا بر هر کاری تواناست. **۱۷**

(۱۱۰)

یهودیان و مسیحیان گفتند: ما فرزندان خدا و دوستان محبوب او هستیم. بگو: پس چرا شما را به خاطر گناهانتان مجازات می‌کند؟ چنین نیست، بلکه شما انسان‌هایی از جمله آفریدگان هستید. هر که را بخواهد می‌آمزد و هر که را بخواهد عذاب می‌کند. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، از آن خداست، و بازگشت همه به‌سوی اوست **۱۸** ای اهل کتاب، در دورانی که پیامبرانی نبودند، پیامبر ما برای شما آمد، تا حقایق را برایتان بیان کند، تا نگویید: بشارت‌دهنده و هشداردهنده‌ای برای ما نیامد. اینک بشارت‌دهنده و هشداردهنده‌ای برای شما آمده است. و خدا بر هر کاری تواناست **۱۹** و یاد کن آنگاه که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من، نعمت خدا را بر خود به یاد آورید، هنگامی که پیامبرانی از میان شما پدید آورد، و شما را فرمانروا ساخت، و به شما چیزهایی داد که به هیچ‌یک از مردم جهان نداده است **۲۰** ای قوم من، به سرزمین مقدسی که خدا برای شما مقرر داشته داخل شوید، و به‌عقب بازنگردید که زیانکار خواهید شد **۲۱** گفتند: ای موسی، در آنجا مردمی قدرتمند وجود دارد، و ما هرگز بدانجا وارد نمی‌شویم، تا این که آنها از آنجا بیرون روند. اگر آنها از آنجا بیرون روند، ما وارد خواهیم شد **۲۲** دو مرد از کسانی که خدا به آنها لطف کرده بود، و از خدا می‌ترسیدند، گفتند: از این دروازه بر آنها وارد شوید؛ و چون داخل شهر شدید، مسلماً پیروز خواهید شد. و اگر ایمان دارید، بر خدا توکل کنید **۲۳**

(۱۱۱)

گفتند: ای موسی، تا زمانی که آنها در آن شهر هستند، ما هرگز بدانجا داخل نخواهیم شد. تو و خداوندت بروید و با آنها بجنگید. ما همین‌جا می‌نشینیم **۲۴** موسی گفت: خداوند، من فقط اختیار خودم و برادرم را دارم. پس میان ما و این قوم نافرمان جدایی بینداز **۲۵** خداوند فرمود: این سرزمین برای مدت چهل سال بر آنها حرام شد، و باید در بیابان سرگردان باشند. تو برای این مردم نافرمان اندوهگین نباش **۲۶** داستان دو پسر آدم را به‌راستی و درستی برای آنها بخوان، هنگامی که آنها قربانی خود را تقدیم کردند؛ از یکی از آنها پذیرفته شد، و از دیگری پذیرفته نشد. او گفت: تو را خواهم کشت. آن که قربانیش قبول شده بود گفت: خدا فقط از پرهیزگاران می‌پذیرد **۲۷** اگر دست به کشتن من دراز کنی، من دستم را برای کشتن تو دراز نمی‌کنم. من از خدا، صاحب‌اختیار جهانیان می‌ترسم **۲۸** من می‌خواهم که هم گناه من و هم گناه خودت به گردن تو باشد، تا از اهل جهنم شوی، و این سزای ستمگران است **۲۹** نفسش او را به کشتن برادرش ترغیب کرد. او را کشت و زیانکار شد **۳۰** خدا کلاغی را فرستاد که زمین را بکاود، تا به او نشان دهد که چگونه جسد برادرش را در زیر خاک پنهان کند. گفت: وای بر من، آیا عاجزم از این که مثل این کلاغ باشم، تا جسد برادرم را پنهان کنم؟ و از کرده خویش پشیمان شد **۳۱**

(۱۱۲)

از این روی بر بنی‌اسرائیل مقرر داشتیم که هر کس کسی را بکشد، بدون این که او کسی را کشته یا مرتکب فساد در زمین شده باشد، مثل این است که تمام مردم را کشته باشد، و هر کس کسی را زندگی بخشد، مثل این است که تمام مردم را زندگی بخشیده است. و پیامبران ما دلایل روشن برای آنها آوردند، ولی پس از آن هم بسیاری از ایشان در زمین از حد خویش تجاوز می‌کردند **۳۲** مجازات کسانی که با خدا و پیامبرش می‌جنگند، و در زمین به فساد می‌کوشند، فقط این است که کشته شوند، یا به دار آویخته گردند، یا دست و پایشان بر خلاف هم بریده شود، یا از سرزمین خود تبعید گردند. این خواری آنها در دنیاست، و در آخرت نیز عذابی بزرگ دارند **۳۳** مگر کسانی که پیش از آن که بر آنها دست یابید، توبه کنند. پس بدانید که خدا آمرزنده و مهربان است **۳۴** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی و عذاب خدا بترسید، و به‌سوی او وسیله تقرب بجوئید، و در راه او جهاد کنید، تا رستگار شوید **۳۵** کسانی که کافر

شدند، اگر همه آنچه را که در زمین است داشته باشند، و همانند آن را نیز داشته باشند، و بخواهند همه آنها را به عوض بدهند، تا از عذاب روز قیامت نجات یابند، از آنها پذیرفته نمی‌شود. آنها عذابی دردناک دارند **۳۶**

(۱۱۳)

می‌خواهند که از آتش بیرون آیند، اما از آن بیرون آمدنی نیستند. آنها عذابی پایدار دارند **۳۷** دست مرد و زن دزد را، به کیفر کاری که کرده‌اند، ببرید. این مجازاتی عبرت‌انگیز از جانب خداست، و خدا توانا و حکیم است **۳۸** و هر کس پس از ستم کردنش توبه کند، و کار خود را اصلاح نماید [مال دزدیده شده را به صاحبش برگرداند]، خدا توبه او را می‌پذیرد، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است **۳۹** آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن خداست، هر که را بخواهد عذاب می‌کند، و هر که را بخواهد می‌آمرزد و خدا بر هر کاری تواناست؟ **۴۰** ای پیامبر، کسانی که به کفر می‌شتابند، تو را اندوهگین نسازند، از آنها که به زبان می‌گویند: ایمان آوردیم، ولی قلبشان ایمان ندارد. و از یهودیان، آنها که به سخنان دروغ گوش می‌کنند، و برای گروه دیگری، که پیش تو نیامده‌اند، خبرچینی و جاسوسی می‌نمایند. سخن خدا را دگرگون می‌کنند و می‌گویند: اگر این حکم را دادند، قبول کنید، وگرنه دوری گزینید. کسی که خدا انحرافش را خواسته، تو نمی‌توانی در برابر خواست خدا کاری برای او انجام دهی. آنها کسانی هستند که خدا نمی‌خواهد دل‌هایشان را پاک گرداند. آنها در دنیا خواری و در آخرت عذابی بزرگ دارند **۴۱**

(۱۱۴)

به سخنان دروغ گوش می‌کنند، و مال حرام می‌خورند. اگر پیش تو آمدند، میانشان داوری کن، یا از آنها روی‌بگردان. اگر از ایشان روی‌بگردانی، هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند؛ و اگر داوری می‌کنی، میانشان به عدالت داوری کن، که خدا مردم عادل را دوست دارد **۴۲** چگونه تو را داور قرار می‌دهند، درحالی‌که تورات پیش آنهاست، و حکم خدا در آن است؟ سپس آنها از حکم تو رویگردان می‌شوند. آنها مؤمن نیستند **۴۳** ما تورات را نازل کردیم که در آن هدایت و نور است. پیامبرانی که تسلیم خدا بودند، و خداپرستان و دانشمندان دینی، به سبب این که از آنها خواسته شده بود که از کتاب خدا محافظت کنند، مطابق آن برای یهودیان حکم می‌کردند، و مراقب این کار بودند. پس، از مردم تترسید، و از من بترسید، و آیات مرا به‌بهای ناچیز نفروشید. کسانی که مطابق آنچه خدا نازل کرده حکم نکنند، کافرنند **۴۴** و در تورات بر آنها مقرر داشتیم که جان در برابر جان، و چشم در برابر چشم، و بینی در برابر بینی، و گوش در برابر گوش، و دندان در برابر دندان. و زخم‌ها قصاص دارد. و هر که از آن درگذرد، کفارهای برای گناهان اوست. کسانی که مطابق آنچه خدا نازل کرده حکم نکنند، ستمگرند **۴۵**

(۱۱۵)

و به دنبال آنها عیسی بن مریم را فرستادیم، که تورات را که پیش از او بود تصدیق می‌کرد؛ و به او انجیل را دادیم، که در آن هدایت و نور است، و تورات را که پیش از آن است تصدیق می‌کند، و راهنمایی و پندی برای پرهیزگاران است **۴۶** و اهل انجیل باید مطابق آنچه خدا در انجیل نازل کرده است حکم کنند. کسانی که مطابق آنچه خدا نازل کرده حکم نکنند نافرمانند و از اطاعت خدا خارج شده‌اند **۴۷** و قرآن را بحق بر تو نازل کردیم، که تصدیق‌کننده کتاب‌های آسمانی پیش از خود و نگهبان آنهاست. پس میان آنها مطابق آنچه خدا

نازل کرده حکم کن، و از دلخواه آنها، با وجود کتاب و احکام حقی که برای تو آمده، پیروی نکن. برای هر گروهی از شما، شریعت و روشی قرار داده‌ایم. اگر خدا می‌خواست شما را امت واحدی می‌ساخت، ولی می‌خواهد شما را با همان کتابی که به شما داده است امتحان کند. پس در کارهای نیک از یکدیگر پیشی گیرید. بازگشت شما پیش خداست، و او شما را درباره چیزهایی که در آن اختلاف می‌کردید، آگاه می‌کند. **۴۸** و میان آنها مطابق آنچه خدا نازل کرده است حکم کن، و از دلخواه آنها پیروی نکن. مواظب باش که تو را از بعضی از چیزهایی که خدا بر تو نازل کرده منحرف نکنند. اگر قبول نکردند، بدان که خدا می‌خواهد آنها را به‌خاطر پاره‌ای از گناهانشان مجازات کند. و در حقیقت بسیاری از مردم از فرمان خدا اطاعت نمی‌کنند. **۴۹** آیا آنها خواهان حکم جاهلیت هستند؟ کیست که حکم او برای اهل یقین از حکم خدا بهتر است؟ **۵۰**

(۱۱۶)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یهودیان و مسیحیان را دوست و پشتیبان خود نگیرید. آنها دوستان و پشتیبانان یکدیگرند. هر کس از شما که آنها را دوست و پشتیبان خود بگیرد، در زمره آنهاست. خدا ستمگران را هدایت نمی‌کند. **۵۱** کسانی را که در دل‌هایشان بیماری است می‌بینی که به‌سوی آنها می‌شتابند، و می‌گویند: می‌ترسیم آسیبی به ما برسد. بسا که خدا فتحی پیش آورد، یا از جانب خود وضعی پیش آورد که از آنچه در دل‌هایشان پنهان می‌کردند، پشیمان شوند. **۵۲** و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: آیا اینها همان کسانی هستند که به خدا سوگندهای سخت می‌خوردند که با شما هستند؟ کار ایشان بی‌نتیجه مانده و زیانکار گردیده‌اند. **۵۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر کس از شما که از دینش برگردد، به‌زودی خدا مردم دیگری را می‌آورد که دوستشان دارد، و آنها هم او را دوست دارند؛ نسبت به مؤمنان فروتن، و در مقابل کافران سرافرازند؛ در راه خدا جهاد می‌کنند؛ و از سرزنش سرزنش‌کنندگان نمی‌ترسند. این لطف خداست که به هر کس خواهد ارزانی می‌دارد. خدا گشایش بخش داناست. **۵۴** دوست و سرپرست شما فقط خدا و پیامبرش و مؤمنانی هستند که نماز می‌خوانند و زکات می‌دهند، درحالی که در رکوعند. **۵۵** و هر کس خدا و پیامبرش و مردم باایمان را دوست و سرپرست خود بگیرد، جزو حزب خداست، و حزب خدا پیروز است. **۵۶** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، کسانی از اهل کتاب و کافران را که دین شما را به ریشخند و بازی گرفته‌اند، دوست و پشتیبان خود نگیرید. و اگر ایمان دارید، از نافرمانی خدا بترسید. **۵۷**

(۱۱۷)

و چون مردم را برای نماز فرامی‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند. این کار آنها به‌خاطر این است که آنها مردمی هستند که نمی‌اندیشند. **۵۸** بگو: ای اهل کتاب، آیا جز این است که چون ما به خدا و قرآنی که به ما نازل شده، و کتاب‌های آسمانی که پیش از آن نازل شده ایمان داریم، نسبت به ما کینه ورزی می‌کنید؟ برای آن که بیشتر شما از خدا اطاعت نمی‌کنید. **۵۹** بگو: آیا شما را به کیفری بدتر از این در پیش خدا آگاه کنم؟ کسانی که خدا لعنتشان کرده، و بر آنها خشم گرفته، و عده‌ای از آنها را میمون و خوک ساخته، و آنها که طاغوت پرستیده‌اند؛ آنها جایگاهی بدتر دارند، و از راه راست بیشتر منحرف شده‌اند. **۶۰** هنگامی که پیش شما می‌آیند، می‌گویند: ایمان آورده‌ایم. و حال آن که با کفر پیش شما آمده‌اند، و با کفر از پیش شما می‌روند. خدا به آنچه پنهان می‌کنند، به‌خوبی آگاه است. **۶۱** بسیاری از آنها را می‌بینی که به گناه و تجاوز و حرام‌خواری می‌شتابند. چه کارهای بدی می‌کنند. **۶۲** چرا خداپرستان و دانشمندان دینی، آنها را از گفتار گناه آلود، و حرام‌خواری باز نمی‌دارند؟ چه بد است کارهایی که می‌کنند. **۶۳** یهودیان گفتند: دست خدا بسته است. دست خودشان بسته باد؛ و به‌سزای این گفتارشان، از لطف خدا محروم شدند. دست‌های خدا گشاده است، و هرگونه که بخواهد می‌بخشد. این چیزی که از جانب خداوندت بر تو نازل شده بر طغیان و کفر بسیاری از آنها می‌افزاید. ما تا روز قیامت میان ایشان دشمنی و کینه افکنده‌ایم. هرگاه برای جنگ آتشی افروختند، خدا آن را خاموش ساخت. در زمین به فساد می‌کوشند، و حال آن که خدا فسادکنندگان را دوست ندارد. **۶۴**

اگر اهل کتاب ایمان بیاورند و پرهیزگاری کنند، گناهانشان را می‌زداییم، و آنها را به بهشت‌های پرنعمت داخل می‌کنیم **۶۵** و اگر آنها به تورات و انجیل و آنچه از خداوندشان بر آنها نازل شده عمل کنند، از برکات آسمانی و زمینی برخوردار می‌شوند. گروهی از آنها میانه رو هستند، ولی بسیاری از ایشان بدکردارند **۶۶** ای پیامبر، آنچه را که از جانب خداوندت به تو نازل شده، به مردم برسان. اگر این کار را نکنی، رسالتت را انجام نداده‌ای. خدا تو را از شر مردم حفظ می‌کند. خدا مردم کافر را هدایت نمی‌کند **۶۷** بگو: ای اهل کتاب، تا مطابق تورات و انجیل و آنچه از جانب خداوندتان بر شما نازل شده عمل نکنید، دین ندارید. البته آنچه از جانب خداوندت بر تو نازل شده، بر طغیان و کفر بسیاری از آنها خواهد افزود. پس به‌خاطر این مردم کافر اندوه مخور **۶۸** از مسلمانان و یهودیان و صابئیان و مسیحیان، هر کس که به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشد، و کار درست و شایسته انجام دهد، هیچ بیم و اندوهی نخواهد داشت **۶۹** ما از بنی‌اسرائیل پیمان گرفتیم، و برای آنها پیامبرانی فرستادیم. هرگاه پیامبری چیزی برایشان می‌آورد که دلخواهشان نبود، عده‌ای از آنها را به دروغجویی متهم می‌کردند، و عده‌ای را می‌کشتند **۷۰**

و پنداشتند که امتحان و مجازاتی در کار نیست. پس نسبت به درک حقایق کور و کر شدند. سپس خدا توبه آنها را پذیرفت، ولی باز بسیاری از آنها کور و کر شدند. خدا کارهایی را که می‌کنند، می‌بیند **۷۱** کسانی که گفتند: خدا همان مسیح بن مریم است، کافر شدند [منکر حقیقت انجیل شدند]، و حال آن که مسیح می‌گفت: ای بنی‌اسرائیل، خدا را که صاحب‌اختیار من و صاحب‌اختیار شماست، بندگی کنید، زیرا هر کس برای خدا شریکی قایل باشد، خدا بهشت را بر او حرام کرده و جایش در آتش جهنم است. و ستمگران یآوری ندارند **۷۲** کسانی هم که [قایل به تثلیث یعنی قایل به سه خدایی (خدا، مسیح و روح‌القدس یا خدا، مسیح و مریم) شده و] گفتند: الله یکی از سه خداست، کافر شدند، و حال آن که هیچ خدایی جز الله، خدای یکتا، نیست. اگر از آنچه می‌گویند دست برندارند، به کافران آنها عذابی دردناک خواهد رسید **۷۳** آیا توبه نمی‌کنند، و از خدا آمرزش نمی‌خواهند؟ خدا آمرزنده و مهربان است **۷۴** مسیح بن مریم فقط پیامبری بود همچون پیامبران پیشین که از دنیا رفتند. و مادرش زنی راستگو بود. هر دو غذا می‌خوردند. ببین که آیات را چگونه برای آنها به‌روشنی بیان می‌کنیم، بعد ببین که اینها چگونه از حق روی می‌گردانند **۷۵** بگو: آیا جز خدا کسی را بندگی می‌کنید که اختیار زبان و سود شما را ندارد؟ و حال آن که خدا [برخلاف بتان زنده و مرده که چیزی نمی‌شنوند و چیزی نمی‌دانند] شنوا و داناست **۷۶**

بگو: ای اهل کتاب، در دین خود به ناحق غلو نکنید، و از دلخواه مردمی که پیش از این گمراه شدند، و بسیاری را گمراه کردند، و خود از راه راست منحرف گشتند، پیروی نکنید **۷۷** کسانی از بنی‌اسرائیل که کافر شدند، به زبان داود و عیسی بن مریم لعنت شدند. این بدان سبب بود که آنها از فرمان خدا سرپیچی می‌کردند و از آن تجاوز می‌نمودند **۷۸** از کارهای زشتی که می‌کردند دست برنمی‌داشتند. چه بد بود کارهایی که می‌کردند **۷۹** بسیاری از آنها را می‌بینی که با کافران دوستی می‌کنند. کارهای بدی که انجام دادند باعث خشم خدا بر آنها شده، و برای همیشه در عذاب خواهند ماند **۸۰** اگر به خدا و پیامبر و قرآنی که بر پیامبر نازل شده است ایمان می‌آوردند، کافران را دوست و پشتیبان خود نمی‌گرفتند، ولی بسیاری از آنها نافرمانند و از اطاعت خدا خارج شده‌اند **۸۱** یهودیان و مشرکان را سرسخت‌ترین مردم در دشمنی نسبت به مسلمانان خواهی یافت. و کسانی را که می‌گویند: ما مسیحی هستیم، از لحاظ دوستی نسبت به مسلمانان، از همه نزدیک‌تر خواهی یافت. این از آن روست که برخی از ایشان کشیشان و راهبان هستند، و آنها تکبر نمی‌ورزند **۸۲**

و چون قرآنی را که بر پیامبر نازل شده می‌شنوند، می‌بینی که به‌خاطر آن حق که شناختند، چشمانشان پر از اشک می‌شود، و می‌گویند: خداوند، ما ایمان آوردیم، ما را در زمره گواهان بنویس **۸۳** و چرا ما به خدا و این حق که برای ما آمده ایمان نیاوریم، و حال آن‌که امید داریم که خداوند ما را در شمار درستکاران و شایستگان درآورد؟ **۸۴** پس به‌خاطر این سخن که گفتند، خدا به آنها بهشت‌هایی پاداش می‌دهد که در آن جوی‌ها روان است، و آنها برای همیشه در آن خواهند ماند. بهشت پاداش نیکوکاران است **۸۵** و کسانی که کافر شدند و آیات ما را دروغ شمردند، اهل جهنمند **۸۶** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چیزهایی را که خدا برای شما حلال کرده، حرام نکنید، و از حدود احکام خدا تجاوز نکنید، زیرا که خدا متجاوزان را دوست ندارد **۸۷** و از چیزهای حلال و پاکی که خدا روزی شما کرده، بخورید، و از نافرمانی و عذاب خدایی که به او ایمان دارید بترسید **۸۸** خدا شما را به‌خاطر سوگندهای بیهودتان مجازات نمی‌کند، ولی شما را به‌سبب شکستن سوگندهایی که از روی قصد و اراده می‌خورید، مؤاخذه می‌کند؛ و کفار آن سیر کردن ده مستمند است، از متوسط غذایی که به خانواده خود می‌دهید؛ یا پوشاندن ده نیازمند، یا آزاد کردن یک بنده. و هر که توانایی ندارد، سه روز، روزه بگیرد. این کفار سوگندهای شماست، هرگاه که سوگند خورید. سوگندهای خود را حفظ کنید. خدا آیتش را برای شما این‌چنین به‌روشنی بیان می‌کند، باشد که سپاسگزاری کنید **۸۹**

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شراب و قمار و بت‌ها و گرویندی با تیرها پلید و کاری شیطانی است. پس، از آن دوری کنید تا رستگار شوید **۹۰** شیطان می‌خواهد به‌وسیله شراب و قمار میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند، و شما را از یاد خدا و از نماز بازدارد. آیا شما دست بر می‌دارید؟ **۹۱** از خدا و پیامبر اطاعت کنید، و از نافرمانی و گناه برحذر باشید. اگر نپذیرید، بدانید که وظیفه پیامبر ما فقط رساندن روشن پیام خداست **۹۲** بر کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، در آنچه خورده‌اند گناهی نیست، هرگاه پرهیزگاری کنند و ایمان داشته باشند و کارهای درست و شایسته کنند، و باز پرهیزگاری کنند و ایمان داشته باشند، و باز پرهیزگاری کنند و نیکی نمایند، که خدا نیکوکاران را دوست دارد **۹۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خدا شما را به‌وسیله شکاری که دست شما و نیزه‌های شما به آن می‌رسد، می‌آزماید، تا کسی را که در دل از او می‌ترسد معلوم گرداند. و هر که از این پس تجاوز کند، عذابی دردناک دارد **۹۴** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی در حال احرام هستید، شکار را نکشید. کسی که به عمد آن را بکشد، جزای او قربانی کردن چهارپایی است همانند آنچه کشته است، به‌طوری که دو تن مسلمان عادل، مانند بودن قربانی با شکاری را که کشته است تصدیق کنند. و قربانی را به کعبه رساند [تا در آنجا ذبح شود،] یا به کفار آن به مستمندان غذا دهد، یا برابر آن روزه بگیرد، تا کیفر کار خود را بچشد. خدا کارهایی را که در گذشته کرده‌اید بخشیده است. کسی که باز این کار را مرتکب شود، خدا از او انتقام می‌گیرد، که خدا توانا و انتقام‌گیر است **۹۵**

صید دریا و خوراک آن برای شما حلال شده است، تا شما و مسافران از آن استفاده کنید؛ ولی تا وقتی در احرام هستید، شکار حیوانات زمینی بر شما حرام گردیده است. از نافرمانی خدایی که پیش او گردآورده می‌شوید، بترسید **۹۶** خدا کعبه بیت‌الحرام (خانه محترم و شکوهمند) را، با ماههای حرام و قربانی بی‌قلاده و قربانی قلاده دار، مایه قوام کار و وسیله انتظام امور مردم گردانید، تا بدانید که خدا

آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند. خدا به هر چیزی آگاه است ۹۷ بدانید که خدا سخت کیفر است و بدانید که خدا آمرزنده و مهربان است ۹۸ وظیفه پیامبر فقط رساندن پیام خدا به مردم است. و خدا آنچه را که آشکار می‌کنید، و آنچه را که پنهان می‌کنید، می‌داند ۹۹ بگو: ناپاک و پاک یکسان نیستند، اگرچه فراوانی ناپاک تو را به شگفت آورد. پس ای خردمندان، از نافرمانی خدا بترسید تا رستگار شوید ۱۰۰ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهایی، که اگر برای شما آشکار شود اندوهگینتان می‌کند، نپرسید. اگر هنگامی که قرآن نازل می‌شود، درباره آنها سؤال کنید، برای شما روشن می‌شود. خدا از پرسش‌های پیشین شما درگذشت، که خدا آمرزنده و بردبار است ۱۰۱ پیش از شما مردمی درباره این چیزها سؤال کردند، و بدان سبب کافر شدند ۱۰۲ خدا «بحیره» و «سائیه» و «وصیله» و «حام» [شتر و گوسفندی با مشخصات ویژه برای منظوره‌های خاص] قرار نداده است، ولی کافران سخنان دروغ می‌بافند و آن را به خدا نسبت می‌دهند. بیشتر آنها بی‌خردند ۱۰۳

(۱۲۴)

و چون به آنها گفته شود: به‌سوی آنچه خدا نازل کرده و پیش پیامبر بیایید، می‌گویند: همان چیزهایی که پدرانمان را بر آن یافتیم برای ما کافی است. اگرچه پدرانشان چیزی نمی‌دانسته و هدایت نیافته بودند؟ ۱۰۴ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وظیفه شماست که خودتان حقیقت را بشناسید. اگر هدایت یافته باشید، کسی که گمراه است زبانی به شما نمی‌رساند. بازگشت همه شما پیش خداست، و خدا شما را از کارهایی که می‌کردید، آگاه می‌کند ۱۰۵ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی مرگ شما فرارسید، هنگام وصیت دو شاهد عادل از میان خود بگیرید. یا اگر در سفر بودید و مرگ شما فرارسید، دو شاهد از غیر خودتان بگیرید. اگر از آن دو در شک بودید، پس از خواندن نماز نگاهشان دارید، تا به خدا سوگند بخورند که شهادت را به هیچ قیمتی دگرگون نمی‌کنیم، اگرچه به‌سود خویشاوند باشد، و شهادت الهی را کتمان نمی‌کنیم، زیرا در آن صورت گناهکار خواهیم بود ۱۰۶ اگر معلوم شد که آن دو شاهد [در گواهی دادن] مرتکب گناهی شده‌اند، دو تن دیگر که شایسته‌ترند، از میان کسانی که [با گواهی دروغ] بر آنها ستم رفته و به مرده نزدیک‌ترند، جای ایشان را بگیرند، و به خدا سوگند بخورند که شهادت ما از شهادت آنها درست‌تر است، و ما از حق تجاوز نمی‌کنیم، زیرا در آن صورت ستمکار خواهیم بود ۱۰۷ این کار برای آن که شهادت مطابق حق باشد، یا بترسند که سوگندهایشان پس از سوگند دو شاهد بعدی رد شود، بهتر است. از نافرمانی و عذاب خدا بترسید، و بشنوید. خدا مردمی را که نافرمانند و از او اطاعت نمی‌کنند، هدایت نمی‌کند ۱۰۸

(۱۲۵)

روزی که خدا پیامبران را جمع می‌کند، و می‌فرماید: دعوت شما را چگونه اجابت کردند؟ می‌گویند: ما نمی‌دانیم، تویی که نهان‌ها را می‌دانی ۱۰۹ یاد کن هنگامی را که خدا فرمود: ای عیسی‌بن مریم، نعمتی را که به تو و مادرت دادم، به یاد آر، آنگاه که تو را با روح‌القدس تأیید کردم که در گهواره و بزرگسالی با مردم سخن بگویی؛ و آنگاه که به تو کتاب آسمانی و حکمت و تورات و انجیل را آموختم؛ و آنگاه که به اجازه من از گل چیزی به شکل پرده می‌ساختی، و در آن می‌دمیدی، و به اجازه من پرده‌ای می‌شد؛ و کور مادرزاد و پیس را به اجازه من شفا می‌دادی؛ و مرده را به اجازه من زنده از گور بیرون می‌آوردی؛ و آنگاه که تو را از شر بنی‌اسرائیل حفظ کردم، هنگامی که برای آنها معجزات آشکار آوردی، و کافران آنها گفتند: این فقط جادویی آشکار است ۱۱۰ و هنگامی که به حواریون وحی کردم که به من و پیامبرم ایمان بیاورید. گفتند: ایمان آوردیم، و گواه باش که ما تسلیم فرمان تو هستیم ۱۱۱ و یاد کن آنگاه که حواریون گفتند: ای عیسی‌بن مریم، آیا خداوند تو می‌تواند از آسمان سفره غذایی برای ما بفرستد؟ گفت: اگر ایمان دارید، از خدا پروا کنید ۱۱۲ گفتند: می‌خواهیم از آن بخوریم، و دل‌هایمان آرامش یابد، و بدانیم که به ما راست گفته‌ای، و بر آن گواه باشیم ۱۱۳

(۱۲۶)

عیسی بن مریم گفت: خداوندا، ای صاحب اختیار ما، سفره غذایی از آسمان برای ما بفرست، تا برای ما و آیندگان ما عید، و نشانه‌ای از تو باشد؛ و به ما روزی ده، که تو بهترین روزی دهنده‌گانی **۱۱۴** خداوند فرمود: من آن را برای شما می‌فرستم، ولی پس از آن، هر که از شما کافر شود، او را چنان عذابی کنم که هیچ‌یک از جهانیان را چنان مجازات نکرده باشم **۱۱۵** و یاد کن هنگامی را که خدا فرمود: ای عیسی بن مریم، آیا تو به مردم گفتی که من و مادرم را، سوای خدا، به خدایی بگیرید؟ گفت: منزهی تو، مرا نسزد که آنچه را که حق من نیست بگویم. اگر گفته بودم، تو آن را می‌دانستی. تو آنچه را در ضمیر من است می‌دانی، و من آنچه را در ذات توست نمی‌دانم. تویی که همه پنهان‌ها را می‌دانی **۱۱۶** من فقط آنچه را که به من فرمان دادی به آنها گفتم. گفتم که خدا را که صاحب اختیار من و صاحب اختیار شماست بندگی کنید. تا وقتی در میان آنها بودم، گواه و نگهبان عقاید آنها بودم، و چون مرا میراندی، تو خود مراقب آنها بودی؛ و تو بر هر چیز گواهی **۱۱۷** اگر آنها را عذاب کنی، بندگان تو هستند و اگر آنها را ببخشی، تو توانا و حکیمی **۱۱۸** خدا فرمود: این [روز رستاخیز] روزی است که راستی و راستگویی راستگویان سودشان می‌دهد. آنها بهشت‌هایی دارند که در آن جوی‌ها روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. خدا از آنها خشنود است، و آنها از خدا خشنودند. این کامیابی و رستگاری بزرگ است **۱۱۹** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و هر چه در آنهاست از آن خداست، و او بر هر کاری تواناست **۱۲۰**

(۱۲۷)

سوره انعام ۶ مکی و دارای یکصد و شصت و پنج آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ستایش سزاوار خدای یکتایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و تاریکی‌ها و روشنایی را پدید آورد. با این همه باز کافران برای خداوند خود شریک قایل می‌شوند **۱** او کسی است که شما را از گل آفرید، و آنگاه برای زندگی کردن مدتی قرار داد. مدتی که پیش او معلوم است. با این همه، شما شک می‌کنید **۲** او در آسمان‌ها و زمین خدای یگانه است. پنهان و آشکار شما را می‌داند، و از کارهای شما آگاه است **۳** هیچ آیه‌ای از آیات خداوندشان برایشان نیامد، مگر آن که از آن رویگردان شدند **۴** وقتی حق برای آنها آمد، آن را دروغ شمردند. به‌زودی خبر عذابی که آن را مسخره می‌کردند، به آنها خواهد رسید **۵** آیا ندیدند که پیش از آنها چه اقوامی را نابود کردیم؟ اقوامی که به آنها قدرت و امکاناتی داده بودیم که به شما نداده‌ایم. بارانی پی در پی بر آنها فروفرستادیم، و رودبارها در سرزمینشان روان ساختیم. آنگاه آنها را به سبب گناهانشان نابود کردیم، و پس از آنها مردمی دیگر پدید آوردیم **۶** اگر کتابی نوشته بر کاغذ بر تو نازل می‌کردیم که آن را با دست‌های خود لمس کنند، باز هم کافران می‌گفتند: این جادویی آشکار است **۷** و گفتند: چرا فرشته‌ای بر او نازل نمی‌شود؟ اگر فرشته‌ای می‌فرستادیم، کار تمام شده بود، و به آنها مهلتی داده نمی‌شد **۸**

(۱۲۸)

و اگر پیامبر خود را فرشته‌ای قرار می‌دادیم، حتماً او را به صورت انسانی درمی‌آوردیم، و این شبهه‌ای را که به وجود آورده‌اند همچنان بر جای می‌نهادیم **۹** پیامبران پیش از تو را هم مسخره کردند. در نتیجه همان عذابی که مورد تمسخر آنها قرار می‌گرفت، آنها را

فروگرفت ۱۰ بگو: در زمین بگردید و بنگرید که عاقبت کسانی که عذاب ما را دروغ می‌شمردند چگونه بود ۱۱ بگو: آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن کیست؟ بگو: از آن خداست، که رحمت را بر خویش واجب ساخته است، تا شما را در روز قیامت، که هیچ شکی در آن نیست، گردآورد. کسانی که [با کفر و گناه] به خود زیان رسانیده‌اند، ایمان نمی‌آورند ۱۲ آنچه در شب و روز آرام و قرار می‌یابد، از آن خداست. و او شنوا و داناست ۱۳ بگو: آیا غیر از خدا که آفریننده آسمان‌ها و زمین است دوست و سرپرستی برای خود بگیرم؟ با آن که اوست که به دیگران غذا می‌دهد، و کسی به او غذا نمی‌دهد. بگو: به من فرمان داده شده که بیشتر از همه تسلیم خدا باشم، و از مشرکان نباشم ۱۴ بگو: من اگر از فرمان خدا سرپیچی کنم، از عذاب آن‌روز بزرگ می‌ترسم ۱۵ کسی که در روز قیامت عذاب از او برگردانده شود، خدا به او رحم کرده است، و این رستگاری و کامیابی آشکاری است ۱۶ اگر خدا زبانی به تو برساند، کسی جز خود او نمی‌تواند آن را برطرف کند؛ و اگر خیری به تو برساند، او بر هر کاری تواناست ۱۷ و او بر بندگان خویش تسلط دارد، و او حکیم و آگاه است ۱۸

(۱۲۹)

بگو: شهادت چه کسی از همه برتر است؟ بگو: خدا میان من و شما گواه است. و این قرآن به من وحی شده تا به وسیله آن شما و هر کس را که این قرآن به او می‌رسد، از عواقب کار خطا و گناه بترسانم. آیا شما شهادت می‌دهید که با خدا، خدایان دیگری هست؟! بگو: من چنین شهادتی نمی‌دهم. بگو: او خدای یگانه است، و من از چیزهایی که شریک او می‌سازید بیزارم ۱۹ اهل کتاب پیامبر را می‌شناسند، همچنان که فرزندان خود را می‌شناسند. کسانی که [با کفر و گناه] به خود زیان رسانیده‌اند، ایمان نمی‌آورند ۲۰ و کیست ستمکارتر از آن‌کس که از خود دروغی بباfterد، و آن را از قول خدا بگوید، یا آیات او را دروغ بشمرد؟ به راستی که ستمگران رستگار نمی‌شوند ۲۱ روزی که همه آنها را گرد می‌آوریم، آنگاه به آنان که به خدا شرک آورده‌اند می‌گوییم: کسانی که آنها را شریک خدا می‌پنداشتید اکنون کجا هستند؟ ۲۲ عذر آنها فقط این خواهد بود که بگویند: به خدا، صاحب اختیارمان سوگند که ما مشرک نبودیم ۲۳ بین چگونه به خود دروغ گفتند، و دروغی که ساخته بودند نابود گردید ۲۴ برخی از آنها ظاهراً به تو گوش می‌دهند، ولی ما بر دل‌های آنها پوششی قرار داده‌ایم تا آن را نفهمند، و گوش‌هایشان را سنگین کرده‌ایم. هر معجزه‌ای هم ببینند، به آن ایمان نمی‌آورند؛ تا چون پیش تو آیند، با تو مجادله کنند؛ کافران می‌گویند: این قرآن فقط افسانه‌های پیشینیان است ۲۵ آنها مردم را از آن بازمی‌دارند، و خود نیز از آن دوری می‌کنند. آنها فقط خود را هلاک می‌کنند، ولی توجه ندارند ۲۶ اگر آنها را هنگامی که کنار آتش نگاهشان داشته‌اند می‌دیدید که می‌گویند: کاش ما را باز می‌گرداندند، و آیات خداوندمان را انکار نمی‌کردیم، و از مؤمنان می‌شدیم ۲۷

(۱۳۰)

نه، چنین نخواهد شد، بلکه آنچه را که پیش از این پنهان می‌داشتند، برایشان آشکار شده است. اگر هم به دنیا بازگردانده شوند، حتماً به آنچه از آن نهی شده بودند، باز می‌گردند. آنها دروغگو هستند ۲۸ و گفتند: چیزی جز همین زندگی دنیوی ما وجود ندارد، و ما دوباره زنده نخواهیم شد ۲۹ اگر ببینی آن هنگام را که در برابر خداوندشان نگاهشان می‌دارند. خداوند می‌فرماید: آیا این حق نیست؟ می‌گویند: به خداوندمان سوگند، چرا. خداوند می‌فرماید: پس به سزای آن که کافر بودید، این عذاب را بچشید ۳۰ کسانی که دیدار خدا را دروغ شمردند، زیان کردند. تا آنگاه که قیامت ناگهانی بر آنها فرارسد. می‌گویند: افسوس که ما در این امر کوتاهی کردیم. آنها بار گناهان خود را بر دوش می‌کشند. بدانید که بد باری بر دوش می‌کشند ۳۱ زندگی دنیا فقط بازی و سرگرمی است، و مسلماً خانه آخرت برای پرهیزگاران بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟ ۳۲ می‌دانیم که سخنانشان تو را اندوهگین می‌کند. آنها منکر تو نمی‌شوند بلکه ستمکاران آیات خدا را انکار می‌کنند ۳۳ پیامبران پیش از تو هم مورد انکار قرار گرفتند، ولی در برابر آن انکار و آزاری که دیدند، صبر و پایداری کردند، تا یاری و نصرت ما به ایشان رسید. هیچ‌کس نمی‌تواند سخنان خدا را تغییر دهد. و مسلماً اخبار پیامبران به تو رسیده است ۳۴ چنانچه

روی گرداندن آنها برای تو سنگین است، اگر می‌توانی نقی در زمین پیدا کن، یا نردبانی بر آسمان بنه و معجزه‌ای برایشان بیاور. اگر خدا می‌خواست همه آنها را هدایت می‌کرد. پس، از نادانان نباش **۳۵**

(۱۳۱)

تنها کسانی که گوش شنوا دارند دعوت تو را اجابت می‌کنند. و مردگان را خدا زنده می‌کند، سپس آنها را پیش خدا باز می‌گرداند **۳۶** گفتند: چرا معجزه‌ای از جانب خداوندش بر او نازل نشده است؟ بگو: خدا قادر است که معجزه‌ای فرو فرستد، ولی بیشتر آنها این را نمی‌دانند **۳۷** هیچ جنبنده‌ای در زمین و هیچ پرنده‌ای که با بال‌هایش در هوا پرواز می‌کند نیست، مگر آن که امت‌هایی مانند شما هستند. ما در کتاب چیزی را فرو گذار نکردیم. سپس آنها را پیش خداوندشان گرد می‌آورند **۳۸** کسانی که آیات ما را دروغ شمردند، کر و لال در تاریکی‌ها هستند. خدا هر که را بخواهد گمراه می‌کند، و هر که را بخواهد بر راه راست قرار می‌دهد **۳۹** بگو: اگر راست می‌گویید، به من بگویید: اگر عذاب خدا بر شما فرود آید، یا قیامت فرارسد، آیا کسی جز خدا را به کمک می‌خوانید؟ **۴۰** نه، بلکه تنها او را به کمک می‌خوانید، و اگر بخواهد مشکلی را که برای آن از او کمک می‌خواهید برطرف می‌کند، و شما چیزهایی را که شریک او می‌سازید فراموش می‌کنید **۴۱** برای امت‌های پیش از تو پیامبرانی فرستادیم، و آنها را دچار رنج و سختی ساختیم تا مگر زاری کنند **۴۲** پس چرا وقتی عذاب ما به آنها رسید زاری نکردند؟ بلکه دل‌هایشان سخت شد، و شیطان کارهایی را که می‌کردند در نظرشان آراست **۴۳** چون پندهایی را که به ایشان داده شده بود فراموش کردند، درهای همه نعمات را به روی آنها گشودیم، تا وقتی که از آنچه به ایشان داده شده بود شاد شدند. آنگاه ناگهان آنها را گرفتار عذاب کردیم، آنوقت نومید گردیدند **۴۴**

(۱۳۲)

پس ریشه ستمگران برکنده شد، و ستایش فقط سزاوار خداست که صاحب‌اختیار جهانیان است **۴۵** بگو: شما چه می‌گویید، اگر خدا شنوایی و بینایی شما را بگیرد، و بر دل‌هایتان مهر نهد [قدرت فکر کردن را از شما بگیرد]، غیر از خدای یکتا کدام خدایی آنها را به شما باز می‌گرداند؟ بین چگونه آیات را بیان می‌کنیم، و باز آنها روی برمی‌گرداندند **۴۶** بگو: شما چه می‌گویید، اگر عذاب خدا ناگهان یا آشکارا به شما برسد، آیا جز ستمگران نابود می‌شوند؟ **۴۷** ما پیامبرانمان را بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده می‌فرستیم. پس کسانی که ایمان آورند و کار درست و شایسته کنند بیم و اندوهی نخواهند داشت **۴۸** و کسانی که آیات ما را دروغ شمرده‌اند، به‌سزای آن که نافرمانی کرده‌اند، گرفتار عذاب خواهند شد **۴۹** بگو: من به شما نمی‌گویم که گنج‌های خدا پیش من است، و غیب هم نمی‌دانم، و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام. من فقط از آنچه به من وحی می‌شود پیروی می‌کنم. بگو: آیا کور و بینا یکسانند؟ چرا فکر نمی‌کنید؟ **۵۰** به‌وسیله قرآن کسانی را که از حضور در پیشگاه خداوند خود بیمناکند ترسان، که غیر از خدا هیچ یاور و شفیی ندارند، باشد که پرهیزگاری کنند **۵۱** و کسانی را که بامدادان و شامگاهان خداوند خود را می‌خوانند، و خشنودی او را می‌خواهند، از خود نران. از حساب آنها چیزی بر عهده تو نیست، و از حساب تو نیز چیزی بر عهده آنها نیست. اگر آنها را از خود برانی، ستمکار خواهی بود **۵۲**

(۱۳۳)

و این چنین ما برخی از آنها را به برخی دیگر آزمودیم، تا بگویند: آیا اینها هستند که از میان ما خدا بر آنها منت نهاده [و هدایتشان کرده است؟] آیا خدا سپاسگزاران را بهتر نمی‌شناسد؟ **۵۳** و چون کسانی که به آیات ما ایمان دارند پیش تو آیند، بگو: سلام بر شما، خداوندتان رحمت را بر خود واجب ساخته است. هر کس از شما که از روی نادانی و ناآگاهی کار بدی کند، و بعد از آن توبه نموده و شایستگی

پیشه کند و کار خود را اصلاح نماید، خدا هم آمرزنده و مهربان است **۵۴** ما این چنین آیات را به تفصیل بیان می‌کنیم، تا راه گناهکاران روشن و آشکار شود **۵۵** بگو: من از این که کسانی را بندگی کنم که شما، به جز خدای یکتا، آنها را به خدایی می‌خوانید، نهی شده‌ام. بگو: من از دلخواه شما پیروی نمی‌کنم، و گرنه گمراه می‌شوم، و از هدایت یافتگان نخواهم بود **۵۶** بگو: من از جانب خداوندم دلیلی روشن دارم، ولی شما آن را دروغ می‌شمارید، آنچه [عذابی] را که شما به شتاب می‌طلبید، در اختیار من نیست. فرمان فقط در اختیار خداست. او حقیقت را بیان می‌کند، و او بهترین داور است **۵۷** بگو: اگر آنچه که شما به شتاب می‌خواهید، در اختیار من بود، کار میان من و شما پایان یافته بود. خدا ستمگران را خوب می‌شناسد **۵۸** کلیدهای غیب پیش خداست و کسی جز خدا آن را نمی‌داند. آنچه را که در خشکی و دریاست می‌داند. هیچ برگی از درختی نمی‌افتد، مگر این که خدا آن را می‌داند. و هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین، و هیچ تر و خشکی نیست، مگر آن که در کتابی روشن است **۵۹**

(۱۳۴)

او کسی است که شب به هنگام خواب، شما را می‌میراند، و کارهایی را که در روز می‌کنید، می‌داند. سپس شما را در روز بیدار می‌کند، تا وقتی که مدت معین عمر شما به پایان رسد. سپس بازگشت شما پیش اوست. آنگاه شما را از کارهایی که می‌کردید، آگاه می‌سازد **۶۰** او بر بندگانش مسلط است، و برای حفظ شما نگهبانانی می‌فرستد، تا چون مرگ یکی از شما فرارسد، فرستادگان ما جان او را می‌گیرند، و در این کار کوتاهی نمی‌کنند **۶۱** آنگاه پیش خدا، مولای حقیقی‌شان، بازگردانده می‌شوند. بدانید که داوری و حکم از آن خداست، و او زودتر از همه به حساب‌ها رسیدگی می‌کند **۶۲** بگو: چه کسی شما را از تاریکی‌های خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ هنگامی که او را با زاری و در دل به کمک می‌خوانید، که اگر ما را از این مهلکه نجات دهی، البته سپاسگزار خواهیم بود **۶۳** بگو: خداست که شما را از آن مهلکه، و از هر اندوهی می‌رهاند، و شما باز هم برای او شریک درست می‌کنید **۶۴** بگو: او قادر است که از بالای سرتان یا از زیر پاهایتان عذابی بر شما بفرستد، یا شما را گروه گروه به هم اندازد، و عذاب بعضی را به بعضی دیگر بچشاند. ببین ما چگونه آیات را گونه‌گون بیان می‌کنیم تا آنها بفهمند **۶۵** قوم تو قرآن را دروغ شمردند، و حال آن که حق است. بگو: من کارساز شما نیستم **۶۶** برای هر خبری [مانند خبر عذاب یا قیامت] زمان وقوعی است. این حقیقت را خواهید دانست **۶۷** هرگاه کسانی را که درباره آیات ما پرگویی می‌کنند دیدی، از آنها دوری گزین تا به سخنی دیگر بپردازند. و اگر شیطان این کار را از یاد تو ببرد، پس از این که به یاد آمد، دیگر با مردم ستمکار ننشین **۶۸**

(۱۳۵)

چیزی از حساب آنها بر عهده کسانی که پرهیزگاری می‌کنند نیست، ولی باید تذکر دهند، باشد که پروا کنند و بپرهیزند **۶۹** کسانی را که دین خود را به بازی و سرگرمی گرفته‌اند، و زندگی دنیا فریشتان داده است، به حال خود واگذار. فقط آنها را به وسیله قرآن تذکر و پند ده، که هر کس گرفتار اعمال خود می‌باشد؛ و کسی غیر از خدا یاور و شفیع ندارد. و اگر برای نجات خود هرگونه فدیة و عوضی دهد، از او پذیرفته نخواهد شد. آنها کسانی هستند که گرفتار اعمال خود می‌باشند، و به سزای آن که کافر بودند، نوشابه‌ای از آب جوشان و عذابی دردناک دارند **۷۰** بگو: آیا به جای خدا چیزی را به کمک بخوانیم که سود و زیانی برای ما ندارد، و پس از این که خدا ما را هدایت کرده است، باز به حال اوّل برگردیم، مانند کسی که شیطان با وسوسه خود او را در زمین سرگردان کرده است؟ درحالی که دوستانی دارد که او را به راه راست دعوت می‌کنند و به او می‌گویند که پیش ما بیا. بگو: هدایت خدا هدایت واقعی است، و ما فرمان یافته‌ایم که تسلیم صاحب‌اختیار جهانیان باشیم **۷۱** و این که نماز بخوانید، و از نافرمانی او بترسید. اوست آن که همه در پیشگاه او گردآورده می‌شوید **۷۲** و اوست که آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید، و روزی که بگوید: باش، می‌باشد. سخن او حق است. و روزی که در صور دمیده شود، فرمانروایی از آن اوست. دانای نهان و آشکار است و اوست که حکیم و آگاه است **۷۳**

و یاد کن هنگامی را که ابراهیم به پدر خود آزر گفت: آیا بت‌ها را خدای خود ساخته‌ای؟ من تو و قومت را در گمراهی آشکاری می‌بینم **۷۴** و این‌چنین ما ملکوت آسمان‌ها و زمین را به ابراهیم نشان دادیم تا از اهل یقین گردد **۷۵** چون شب بر او تاریک شد، ستاره‌ای دید. گفت: این خداوند من است. و چون غروب کرد، گفت: من غروب‌کنندگان [زوال‌پذیران] را دوست ندارم **۷۶** و چون ماه را دید که طلوع می‌کند، گفت: این خداوند من است. و چون غروب کرد، گفت: اگر صاحب‌اختیارم مرا هدایت نکند، از گمراهان خواهم بود **۷۷** و چون خورشید را دید که طلوع می‌کند، گفت: این خداوند من است. این بزرگ‌تر است. و چون غروب کرد، گفت: ای قوم من، من از آنچه شریک خدا می‌سازید بیزارم **۷۸** من از روی اخلاص تنها به کسی روی آورده‌ام که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، و من مشرک نیستم **۷۹** قومش با او به بحث و ستیزه پرداختند. ابراهیم گفت: آیا درباره خدا با من بحث و ستیزه می‌کنید، و حال آن‌که او مرا هدایت کرده است؟ من از چیزهایی که شریک خدا می‌سازید نمی‌ترسم، مگر این که خداوند من چیزی بخواهد. علم خداوند من همه‌چیز را فراگرفته است. آیا توجه پیدا نمی‌کنید؟ **۸۰** و چگونه من از چیزهایی که شما شریک خدا ساخته‌اید بترسم، درحالی که شما از این که برای خدا شریکی ساخته‌اید، که خدا هیچ دلیلی برای شریک بودن او نازل نکرده، نمی‌ترسید؟ اگر حقیقت را می‌دانید، بگویید که کدام یک از ما دو گروه به ایمنی سزاوارتر است **۸۱**

کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به شرک نیالودند، ایمنی از آن ایشان است و آنها هدایت یافتگانند **۸۲** این حجت ما بود که به ابراهیم در برابر قومش دادیم، درجات هر کس را که بخواهیم بالا می‌بریم، که خداوند تو حکیم و داناست **۸۳** و به او اسحاق و یعقوب را عطا کردیم، و همه را هدایت کردیم. و نوح را پیش از آن هدایت کرده بودیم. و از فرزندان ابراهیم، داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و هارون را هدایت کردیم. ما این‌چنین به نیکوکاران پاداش می‌دهیم **۸۴** و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس همه از شایستگان بودند **۸۵** و اسماعیل و اَلِیْسَع و یونس و لوط نیز از شایستگان بودند. و همگی را بر جهانیان برتری دادیم **۸۶** و از پدرانشان و فرزندان‌شان و برادرانشان برخی را برگزیدیم و به راه راست هدایت کردیم **۸۷** این هدایت خداست، که هر کس از بندگان را بخواهد بدان هدایت می‌کند. و اگر برای خدا شریک می‌گرفتند، کارهایی که می‌کردند تباه و نابود می‌شد **۸۸** آنها کسانی بودند که به ایشان کتاب آسمانی و حکم و نبوت دادیم. اگر این مردم آن را انکار کنند، مردم دیگری را بر آن می‌گماریم که آن را انکار نمی‌کنند **۸۹** اینها کسانی هستند که خدا آنها را هدایت کرده است. پس راه راست آنها را پیش گیر. بگو: من برای این رسالت هیچ مزدی از شما نمی‌خواهم. این قرآن فقط تذکری برای جهانیان است **۹۰**

آنها خدا را آن چنان که سزاوار اوست نشناختند که گفتند: خدا چیزی بر کسی نازل نکرده است. بگو: چه کسی کتابی را که موسی آورد و نور و راهنمای مردم بود نازل کرد؟ کتابی که شما آن را بر کاغذها می‌نویسید؛ پاره‌ای از آن را آشکار می‌کنید، و بسیاری از آن را پنهان می‌نمایید؛ و حال آن‌که به وسیله آن چیزهایی به شما آموخته شده که شما و پدران‌تان نمی‌دانستید. بگو: خدا آن را نازل کرده است. آنگاه بگذارشان تا با افکار باطل خود به بازی سرگرم باشند **۹۱** و این قرآن کتابی مبارک است که ما آن را نازل ساختیم، که کتاب‌های آسمانی پیش از خود را تصدیق می‌کند، تا اهالی مکه و مردم اطرافش را از عواقب کارهای بد بترسانی. کسانی که به آخرت ایمان دارند

به آن ایمان می‌آورند، و آنها مواظب نمازشان هستند ۹۲ و کیست ستمکارتر از آن کس که دروغی را به خدا نسبت می‌دهد؟ یا می‌گوید: به من وحی شده، و حال آن که چیزی به او وحی نشده است؟ و آن کس که می‌گوید: من هم مانند آنچه خدا نازل کرده، نازل خواهم کرد؟ اگر ستمکاران را در سكرات مرگ ببینی که فرشتگان دست‌های خویش را بر آنها گشوده‌اند و می‌گویند: جانتان را بیرون کنید. امروز به‌سزای آن که به ناحق از قول خدا سخن می‌گفتید، و از پذیرفتن آیات او از روی تکبر خودداری می‌کردید، به عذاب خوارکننده مجازات می‌شوید ۹۳ تک و تنها پیش ما آمده‌اید، همان گونه که نخستین بار شما را آفریدیم؛ و نعمت‌هایی را که به شما عطا کرده بودیم پشت سر نهاده‌اید. شفیعی را که می‌پنداشتید در مورد شما با ما شریکند، با شما نمی‌بینیم. پیوندتان گسیخته شده و شفیعی که می‌پنداشتید گم شده‌اند ۹۴

(۱۳۹)

خدا دانه و هسته را می‌شکافد. زنده را از مرده، و مرده را از زنده بیرون می‌آورد. این است خدای یکتای شما، پس چگونه منحرف می‌شوید؟ ۹۵ خدا شکافنده صبح است، و شب را برای آرامش قرار داد؛ و خورشید و ماه را وسیله حسابی دقیق ساخت. این اندازه نهادن خداوند توانای داناست ۹۶ او کسی است که ستارگان را برای شما قرار داد، تا به وسیله آنها در تاریکی‌های خشکی و دریا راه را پیدا کنید. ما آیات را برای مردم دانا توضیح داده‌ایم ۹۷ او کسی است که شما را از یک تن به وجود آورد، و آنگاه برای شما قرارگاهی و امانتگاهی قرار داد. ما آیات را برای مردمی که می‌فهمند شرح داده‌ایم ۹۸ او کسی است که از آسمان باران فروفرستاد، و به وسیله آن هر نوع گیاهی رویانیدیم، و از آن گیاه ساقه‌های سبز پدید آوردیم، و از آن ساقه، دانه‌های بر هم چیده بیرون می‌آوریم. و از شکوفه خرما خوشه‌های آویخته و نیز باغ‌هایی از انگور و زیتون و انار، همانند و ناهمانند، به وجود آوردیم. به میوه آن، آنگاه که پدید می‌آید و به طرز رسیدنش بنگرید. در اینها برای مردمی که ایمان دارند نشانه‌هاست ۹۹ برای خدا شریکانی از جن درست کردند، با آن که آنها را هم خدا آفریده است. و به سبب نادانی برای خدا پسران و دختران قایل شدند. منزّه است خدا و بسی بالاتر و والاتر از آنچه می‌گویند ۱۰۰ خدا پدید آورنده آسمان‌ها و زمین است. چگونه فرزندی داشته باشد، با آن که همسری ندارد؟ خدا هر چیزی را آفریده و هر چیزی را خیلی خوب می‌داند ۱۰۱

(۱۴۰)

این است خدای یکتا، صاحب اختیار شما. خدایی جز او نیست. آفریننده هر چیزی است. پس او را بندگی کنید. او نگهبان هر چیزی است ۱۰۲ دیدگان او را نمی‌بینند و او دیدگان را می‌بیند. او دقیق و آگاه است ۱۰۳ بینش‌ها و رهنمودهایی از جانب خداوندتان برای شما آمد. هر کس بینا شد و بصیرت یافت به سود خود اوست، و هر که کور دل شد به زیان خود اوست؛ و من نگهبان شما نیستم ۱۰۴ ما آیات را این چنین گونه گون بیان می‌کنیم. بگذار بگویند که تو آیات را از دیگران آموخته‌ای. ما آن را برای مردم دانا به روشنی بیان می‌کنیم ۱۰۵ از آنچه از جانب خداوندت به تو وحی شده پیروی کن. هیچ خدایی جز او نیست. از مشرکان روی بگردان ۱۰۶ اگر خدا می‌خواست آنها شرک نمی‌آوردند. ما تو را نگهبان آنها نکرده‌ایم، و تو کارساز آنها نیستی ۱۰۷ به کسانی که آنها غیر از خدا می‌خوانند، دشنام ندهید، چون از روی دشمنی و نادانی به خدا دشنام خواهند داد. ما این چنین عمل هر گروهی را برایشان آراسته‌ایم. آنگاه بازگشت آنها پیش خداوندشان است، و خدا آنها را از کارهایی که می‌کردند آگاه می‌سازد ۱۰۸ با سخت‌ترین سوگندها به خدا سوگند خوردند که اگر معجزه‌ای برایشان بیاید به آن ایمان می‌آورند. بگو: معجزه‌ها، تنها در اختیار خداست. شما چه می‌دانید که اگر معجزه‌ای هم برایشان بیاید باز ایمان نمی‌آورند ۱۰۹ همان گونه که نخستین بار به آن ایمان نیاوردند، این بار هم دل‌ها و بینش آنها را برمی‌گردانیم و آنها را سرگردان در طغیان‌شان رها می‌کنیم ۱۱۰

اگر ما فرشتگان را بر آنها نازل کنیم، و مردگان با آنها سخن گویند، و هر چیزی را مقابل آنها گردآوریم، باز هم ایمان نمی‌آورند، مگر این که خدا بخواهد. ولی بیشتر آنها این را نمی‌دانند **۱۱۱** و بدین‌سان ما برای هر پیامبری دشمنانی از شیطان‌های انس و جنّ قرار دادیم، که برای فریب هم سخنان آراسته و فریبنده به یکدیگر القا می‌کنند. اگر خداوند تو می‌خواست چنین نمی‌کردند. آنها را با دروغ‌هایی که به هم می‌بافند به حال خود واگذار **۱۱۲** تا دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند، به آن سخنان دروغ متمایل شود، و آن را بپسندد و کاری را که می‌کنند، بکنند **۱۱۳** آیا داوری جز خدا بجویم؟ و حال آن‌که او کسی است که این کتاب را با شرح و بیان روشن برای شما نازل کرده است. اهل کتاب می‌دانند که آن بحق از جانب خداوند تو نازل شده است. پس، از شک‌کنندگان نباش **۱۱۴** سخن خداوند تو از روی راستی و عدالت به‌پایان رسید. کسی نیست که بتواند آن را دگرگون کند، و او شنوا و داناست **۱۱۵** اگر از اکثریت کسانی که در روی زمین هستند اطاعت کنی، تو را از راه خدا منحرف می‌کنند. آنها فقط از گمان پیروی می‌کنند، و آنها فقط حدس می‌زنند **۱۱۶** خداوند تو کسانی را که از راه او منحرف می‌شوند خوب می‌شناسد، و کسانی را هم که هدایت یافته‌اند خوب می‌شناسد **۱۱۷** اگر به آیات خدا ایمان دارید، از آنچه هنگام ذبح نام خدا بر آن یاد شده است بخورید **۱۱۸**

چرا از آنچه نام خدا بر آن یاد شده نمی‌خورید؟ و حال آن‌که خدا چیزهایی را که بر شما حرام کرده به تفصیل برایتان بیان کرده است، مگر این که ناچار به خوردن آن شوید. بسیاری از مردم به دلخواه خود و بی‌هیچ دانشی دیگران را گمراه می‌کنند. خداوند تو متجاوزان را خیلی خوب می‌شناسد **۱۱۹** گناه آشکار و پنهان را ترک کنید. کسانی که مرتکب گناه می‌شوند، به‌سزای کاری که می‌کردند، مجازات خواهند شد **۱۲۰** از ذبحی که نام خدا بر آن برده نشده نخورید، زیرا که این کار نافرمانی خداست. شیطان‌ها به دوستان خود وسوسه می‌کنند که با شما مجادله کنند. اگر از آنها اطاعت کنید، شما نیز مشرکید **۱۲۱** آیا آن‌کس که مرده بود و ما او را زنده کردیم، و به او نوری عطا کردیم که در پرتو آن در میان مردم راه برود، مانند کسی است که در تاریکی است و از آن بیرون آمدنی نیست؟ برای کافران کارهایشان این چنین آراسته شده است **۱۲۲** بدین‌سان ما در هر شهری بزرگان گناهکارش را می‌گماریم تا در آنجا نیرنگ کنند. آنها به زیان خود نیرنگ می‌کنند، ولی توجه ندارند **۱۲۳** و چون آیه‌ای برای آنها بیاید، می‌گویند: ما هرگز ایمان نمی‌آوریم، مگر این که آنچه به پیامبران خدا داده شده به ما هم داده شود. خدا بهتر می‌داند که رسالتش را کجا قرار دهد. از جانب خدا به گناهکاران، به‌سزای آن که مکر می‌کردند، خواری و عذابی سخت خواهد رسید **۱۲۴**

کسی را که خدا بخواهد هدایت کند، دلش را برای اسلام می‌گشاید؛ و هر که را بخواهد گمراه کند، دلش را سخت تنگ می‌گرداند، آن چنان که گویی به آسمان بالا می‌رود. این‌گونه خدا بر کسانی که ایمان نمی‌آورند پلیدی قرار می‌دهد **۱۲۵** این راه راست خداوند توست. ما آیات را برای مردمی که پند می‌گیرند به‌روشنی بیان کرده‌ایم **۱۲۶** آنها پیش خداوندشان سرای سلامت دارند، و به پاداش کارهایی که می‌کنند خدا دوستدار و پشتیبان آنهاست **۱۲۷** روزی که همه آنها را جمع می‌کند و می‌فرماید: ای گروه جنّیان، شما از انسان‌ها پیروان بسیار گرفتید. انسان‌های دوستدار آنها می‌گویند: خداوند، ما از یکدیگر بهره‌مند شدیم، و به‌پایان مدتی که برای ما تعیین کرده بودی رسیدیم. خداوند می‌فرماید: جایگاه شما آتش است و برای همیشه در آن می‌مانید، مگر این که خدا چیز دیگری خواهد، که

خداوند تو حکیم و داناست ۱۲۸ و بدین گونه ستمگران را، به سزای کارهایی که می کنند، بر یکدیگر می گماریم ۱۲۹ ای گروه جنیان و آدمیان، آیا پیامبرانی از خودتان برای شما نیامدند که آیات مرا بر شما بخوانند و شما را از دیدار چنین روزی بترسانند؟ گویند: ما به زیان خویش گواهی می دهیم. زندگی دنیا آنها را فریفت و بر ضدّ خود گواهی دادند که کافر بودند ۱۳۰ این بدان سبب است که خداوند تو هیچ گاه مردمان شهرها را، درحالی که غافلند، به ستم نابد نمی کند ۱۳۱

(۱۴۴)

هر یک به خاطر کارهایی که کرده اند درجاتی دارند، و خداوند تو از کارهایی که می کنند غافل نیست ۱۳۲ خداوند تو بی نیاز و دارای رحمت است. اگر بخواهد شما را می برد و بعد از شما هر که را بخواهد جانشین شما می کند، همان طور که شما را از نسل قوم دیگری به وجود آورده است ۱۳۳ آنچه به شما وعده داده اند محققا خواهد آمد، و شما نمی توانید از آن جلوگیری کنید ۱۳۴ بگو: ای قوم من، هر کاری که می توانید بکنید، من هم کار خود را می کنم. به زودی خواهید دانست که عاقبت نیکوی آن سرای از آن کیست. آری، ستمگران رستگار نمی شوند ۱۳۵ مشرکان برای خدا، از زراعت و چهارپایانی که آفریده است، سهمی قرار دادند، و به گمان خود گفتند: این برای خداست، و این برای بتان ماست. اما چیزهایی که برای بتانشان بود به خدا نمی رسید، و چیزهایی که برای خدا بود به بتانشان می رسید. چه بد داوری می کردند ۱۳۶ بدین سان شریکانی که برای خدا درست کردند، کشتن فرزند را در نظر بسیاری از مشرکان آراستند، تا آنها را هلاک کنند و دینشان را بر آنان مشتبّه سازند. اگر خدا می خواست چنین کاری نمی کردند. آنها را با دروغهایی که می بافند به حال خود واگذار ۱۳۷

(۱۴۵)

از روی پندار و خیال خود گفتند: اینها چهارپایان و اینها کشتزارهای ممنوع است، و فقط کسانی که ما می خواهیم باید از آن بخورند؛ و اینها چهارپایانی است که سوار شدن بر پشت آنها حرام است؛ و اینها چهارپایانی است که هنگام ذبح نام خدا را بر آنها یاد نکنند. با این احکام به خدا دروغ می بستند. به زودی خدا به سزای این دروغها که می بافتند مجازاتشان خواهد کرد ۱۳۸ و گفتند: آنچه در شکم این چهارپایان است اختصاص به مردان ما دارد و بر زنانمان حرام است، و اگر مرده بود، زن و مرد در آن شریکند. خدا به سزای این سخن مجازاتشان خواهد کرد، که او حکیم و داناست ۱۳۹ کسانی که از روی بی خردی و نادانی فرزندان خود را کشتند، و چیزهایی را که خدا روزی آنها ساخته بود، با دروغ بستن به خدا، حرام شمردند، زیان کردند. آنها گمراه شدند و هدایت یافته نبودند ۱۴۰ اوست کسی که باغهای با داربست و بدون داربست و درخت خرما و کشتزار با خوردنیهای گوناگون آن و زیتون و انار را، همانند و ناهمانند، پدید آورد. از میوه آن، وقتی میوه داد، بخورید، و روز برداشت آن، زکات آن را بدهید، و اسراف نکنید، زیرا که خدا اسراف کنندگان را دوست ندارد ۱۴۱ و نیز چهارپایان را آفرید، که بعضی از آنها بار می برند و سواری می دهند و بعضی برای ذبح شدن هستند. از آنچه خدا روزی شما کرده است بخورید، و به دنبال شیطان نروید، زیرا که شیطان دشمن آشکار شماست ۱۴۲

(۱۴۶)

هشت جفت، از میش دو تا و از بز دو تا [نر و ماده بیافرید و بر شما حلال کرد]. بگو: آیا خدا نرها را حرام کرده یا مادهها را، یا آنچه را که در شکم مادههاست؟ اگر راست می گوئید، از روی دانش مرا آگاه کنید ۱۴۳ و از شتر دو تا و از گاو دو تا. بگو: آیا خدا نرها را حرام کرده یا مادهها را، یا آنچه را که در شکم مادههاست؟ آیا هنگامی که خدا شما را به این حکم سفارش می کرد، آنجا حاضر بودید؟ پس

کیست ستمکارتر از آن کس که بر خدا دروغ بندد، تا از روی نادانی مردم را گمراه کند؟ خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند ۱۴۴ بگو: در آنچه به من وحی شده، خوردنی حرامی بر خورنده آن نمی‌بینم، مگر آن که حیوان مرده، یا خون ریخته، یا گوشت خوک باشد، که پلید است؛ یا حیوانی که آن را از روی نافرمانی خدا، به نامی جز نام خدا سربریده باشند. و هر که بدون سرکشی و زیاده‌روی، ناچار به خوردن آنها شود، مسلماً خدا آمرزنده و مهربان است ۱۴۵ و بر یهودیان هر حیوان ناخن‌داری را حرام کردیم. و از گاو و گوسفند نیز پیه آنها را بر آنها حرام کردیم، مگر پیه‌هایی که در پشت آنهاست، یا بر روده‌هاست، یا آنچه به استخوان چسبیده است. به‌سزای ستمکاریشان این چنین مجازاتشان کردیم، و ما البته راست‌گوییم ۱۴۶

(۱۴۷)

اگر سخن تو را نپذیرفتند، بگو: خداوند شما دارای رحمت بیکران است، ولی عذاب او از گناهکاران بازداشته نخواهد شد ۱۴۷ مشرکان خواهند گفت: اگر خدا می‌خواست ما و پدرانمان شرک نمی‌آوردیم، و چیزی را حرام نمی‌کردیم. کسانی هم که پیش از آنها بودند به همین گونه رسالت پیامبران را انکار کردند، تا این که عذاب ما را چشیدند. بگو: آیا پیش شما دانشی هست؟ اگر هست آن را برای ما آشکار کنید. شما فقط از گمان پیروی می‌کنید و فقط حدس می‌زنید و دروغ می‌گویید ۱۴۸ بگو: خدا دلیل محکم و رسا دارد، و اگر می‌خواست همه شما را هدایت می‌کرد ۱۴۹ بگو: گواهان خود را که گواهی می‌دهند که خدا اینها را حرام کرده است بیاورید. اگر گواهی دادند، تو با آنها گواهی نده، و از دلخواه کسانی که آیات ما را دروغ شمردند، و آنها که به آخرت ایمان ندارند، و برای خدا شریک درست می‌کنند، پیروی نکن ۱۵۰ بگو: بیایید آنچه را خداوندتان بر شما حرام کرده است برایتان بخوانم: چیزی را با خدا شریک نسازید؛ و به پدر و مادر نیکی کنید؛ و فرزندان خود را از بیم فقر نکشید، ما به شما و آنها روزی می‌دهیم؛ و به کارهای زشت، چه آشکارا و چه پنهان، نزدیک نشوید؛ و کسی را که خدا کشتنش را حرام کرده است، جز بحق، نکشید. اینها چیزهایی است که خدا شما را به آن سفارش کرده است، باشد که بیندیشید ۱۵۱

(۱۴۸)

و به مال یتیم، جز به نیکوترین وجه، نزدیک نشوید، تا به رشد خود برسد؛ و پیمان و وزن را از روی عدالت تمام بدهید؛ ما هیچ کس را جز به اندازه توانایش تکلیف نمی‌کنیم؛ و چون سخن گویند عدالت را مراعات کنید، اگرچه درباره خویشاوند باشد؛ و به پیمان خدا وفا کنید. اینها چیزهایی است که خدا شما را به آن سفارش کرده است، باشد که پند گیرید ۱۵۲ این راه راست من است، از آن پیروی کنید؛ و به راه‌های دیگر نروید، که شما را از راه خدا دور و پراکنده می‌سازد. اینها چیزهایی است که خدا شما را به آن سفارش کرده است، باشد که پرهیزگاری کنید ۱۵۳ آنگاه به موسی کتاب تورات را به‌طور کامل، و با بیان و توضیح هر چیز دادیم، تا راهنمایی و رحمتی باشد برای کسی که نیکوکار است، باشد که به دیدار خداوندشان ایمان بیاورند ۱۵۴ و این قرآن کتابی مبارک است که ما آن را نازل کردیم؛ از آن پیروی کنید، و پرهیزگاری نمایید تا مورد رحمت خدا قرار گیرید ۱۵۵ تا نگویند که کتاب آسمانی تنها بر دو طایفه یهود و نصارا که پیش از ما بودند نازل شده و ما از آموختن آنها غافل بوده‌ایم ۱۵۶ یا نگویند که اگر کتاب آسمانی بر ما نازل می‌شد، ما هدایت یافته‌تر از آنها می‌بودیم. اکنون از جانب خداوندتان دلیلی روشن و هدایت و رحمت برای شما آمده است. پس کیست ستمکارتر از آن کس که آیات خدا را دروغ شمرد، و از آن روی گرداند؟ کسانی را که از آیات ما روی می‌گردانند، به‌سزای روی گردانیدنشان، به عذابی بد مجازات می‌کنیم ۱۵۷

(۱۴۹)

آیا جز این انتظار دارند که فرشتگان پیش آنها بیایند؟ یا خداوندت بیاید؟ یا پاره‌ای از آیات خداوندت بیاید؟ روزی که پاره‌ای از آیات خداوندت بیاید، ایمان آوردن کسی که پیش از آن ایمان نیاورده، و یا در مدتی که ایمان داشته کار نیکی انجام نداده، برای او فایده‌ای ندارد. بگو: انتظار بکشید، ما هم انتظار می‌کشیم **۱۵۸** کسانی که دینشان را فرقه فرقه کردند و گروه گروه شدند، تو را هیچ کاری با آنها نیست. کار آنها فقط با خداست، و خدا آنها را از کارهایی که می‌کردند آگاه می‌سازد **۱۵۹** هر کس کار نیکی کند، ده برابر پاداش دارد، و هر کس کار بدی کند، فقط همانند آن مجازات می‌شود، و به آنها ستم نمی‌شود **۱۶۰** بگو: خداوند من مرا به راه راست هدایت کرده است: دینی استوار، آیین پاک و معتدل ابراهیم حق‌گرای یکتاپرست. ابراهیم مشرک نبود **۱۶۱** بگو: نماز من و عبادات من و زندگی من و مرگ من برای خدا، صاحب‌اختیار جهانیان است، **۱۶۲** که شریکی ندارد. و من به این آیین فرمان یافته‌ام، و من نخستین مسلمانم **۱۶۳** بگو: آیا جز خدای یکتا صاحب‌اختیاری برای خود بجویم؟ و حال آن‌که او صاحب‌اختیار هر چیزی است. هر کس هر کار بدی کند به زیان خود اوست. هیچ‌کس بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد. آنگاه بازگشت شما پیش خداوندتان است، و او شما را به آنچه در آن اختلاف می‌کردید، آگاه می‌کند **۱۶۴** او کسی است که شما را خلیفگان و جانشینان دیگران در زمین کرد؛ و برخی از شما را به درجاتی بر دیگران برتری داد، تا شما را در آنچه به شما عطا کرده است بیازماید. خداوند تو زودکیفر و هم او آمرزنده و مهربان است **۱۶۵**

(۱۵۰)

سوره اعراف ۷

مکی و دارای دویست و شش آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم، صاد **۱** این قرآن کتابی است که بر تو نازل شده است. پس در سینه تو [به خاطر افکار منکران] از آن تنگی و دشواری نباشد، تا به وسیله آن مردم را بیم دهی، و برای مؤمنان پندی باشد **۲** از آنچه از جانب خداوندتان به شما نازل شده است پیروی کنید، و به جای خدای یکتا، از معبودان دیگر پیروی نکنید. چه اندک پند می‌گیرید **۳** چه بسیار شهرهایی که ما مردمش را نابود کردیم، و عذاب ما شبانگاه، یا هنگامی که در خواب نیمروز بودند، بر آنها فرود آمد **۴** و هنگامی که عذاب ما به ایشان رسید، سخنشان فقط این بود که گفتند: ما ستمکار بودیم **۵** ما از کسانی که پیامبر برای آنها فرستادیم، و نیز از پیامبران سؤال خواهیم کرد **۶** و با آگاهی کامل، اعمالشان را، برایشان بیان می‌کنیم. وقتی آن کارها را می‌کردند، ما غایب نبودیم **۷** سنجش اعمال در آن روز از روی حق خواهد بود. کسانی که وزنه اعمال خوبشان سنگین باشد، رستگارند **۸** و کسانی که وزنه اعمال خوبشان سبک باشد، آنها هستند که به سبب این که به آیات ما ستم می‌کردند، به خود زیان زده‌اند **۹** شما را در زمین قدرت دادیم، و برای شما در آن وسایل زندگی‌تان را فراهم ساختیم، اما چه کم سپاس می‌گزارید **۱۰** ما شما را آفریدیم، و سپس نقشبندیتان کردیم، و آنگاه به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید. همه سجده کردند، به جز ابلیس که سجده نکرد **۱۱**

(۱۵۱)

خداوند به او فرمود: چون به تو فرمان دادم که سجده کنی، چه چیز تو را از سجده کردن بازداشت؟ شیطان گفت: من از آدم بهترم. مرا از آتش آفریدی، و او را از گل آفریدی ۱۲ خداوند فرمود: از آن مقام و جایگاه پایین برو، تو را نرسد که در مورد آن تکبر و گردنکشی کنی، بیرون برو که تو پست هستی ۱۳ شیطان گفت: تا روزی که مردم دوباره زنده می‌شوند، به من مهلت بده ۱۴ خداوند فرمود: البته مهلت خواهی داشت ۱۵ شیطان گفت: چون مرا گمراه ساختی، من هم برای فریب آنها بر سر راه راست تو می‌نشینم؛ ۱۶ و آنگاه از پیش رویشان و از پشت سرشان و از راستشان و از چپشان بر آنها درمی‌آیم، و بیشتر آنها را سپاسگزار نخواهی یافت ۱۷ خداوند فرمود: از اینجا بیرون برو، رانده شده و خوار. جهنم را از تو و همه کسانی که از تو پیروی کنند، پر می‌کنم ۱۸ و ای آدم، تو و همسرت ساکن بهشت شوید، و از هر جای آن که خواستید بخورید، ولی به این درخت نزدیک نشوید، که از ستمکاران خواهید شد ۱۹ شیطان برای این که عورت‌های آنها را که از ایشان پوشیده بود برایشان آشکار کند، آنها را وسوسه کرد، و به آنها گفت: خداوندتان شما را فقط به خاطر این از نزدیک شدن به این درخت منع کرد که اگر از آن بخورید، دو فرشته می‌شوید، یا عمر جاوید پیدا می‌کنید ۲۰ و برای آنها سوگند خورد که من خیر خواه شما هستم ۲۱ و آنها را فریب داد. چون آدم و همسرش از آن درخت خوردند، عورت‌های آنها برایشان آشکار شد، و شروع کردند که آن را با برگ درختان بهشت بپوشانند. خداوندشان به آنها فرمود: آیا شما را از نزدیک شدن به این درخت منع نکردم، و به شما نگفتم که شیطان دشمن آشکار شماست؟ ۲۲

(۱۵۲)

گفتند: خداوند، ما به خویشتن ستم کردیم. اگر ما را نبخشی و به ما رحم نکنی، مسلماً از زیانکاران خواهیم بود ۲۳ خداوند فرمود: پایین بروید که دشمن یکدیگرید. و در زمین محل زندگی و وسایل زندگانی تا روز قیامت برای شما فراهم خواهد بود ۲۴ و فرمود: در آنجا زندگی می‌کنید، و در آنجا می‌میرید، و از آن برانگیخته خواهید شد ۲۵ ای فرزندان آدم، برای شما لباسی فرو فرستادیم که عورت‌های شما را می‌پوشاند، و زینت شماست. ولی البته لباس تقوا بهتر است. این از آیات خداست، باشد که متوجه شوند و پند گیرند ۲۶ ای فرزندان آدم، شیطان فریبتان ندهد، همچنان که پدر و مادران را از بهشت بیرون کرد. لباس آنها را از تنشان بیرون آورد، تا آنها را متوجه عورت‌های خود کند. او و قبیله‌اش شما را از جایی می‌بینند، که شما آنها را نمی‌بینید. ما شیطان‌ها را دوستان مردم بی‌ایمان ساخته‌ایم ۲۷ و چون کار زشتی کنند، می‌گویند: پدرانمان هم همین کار را می‌کردند، و خدا ما را به آن فرمان داده است. بگو: خدا هیچ‌گاه به کار زشت فرمان نمی‌دهد. آیا ندانسته از قول خدا سخن می‌گویید؟ ۲۸ بگو: خداوند من به عدالت فرمان داده است، و این که هنگام نماز و در هر مسجدی رو به او آورید، و درحالی که دین را برای او خالص کرده‌اید، او را بخوانید. همچنان که شما را آفرید، به‌سوی او باز خواهید گشت ۲۹ و خداوند گروهی را هدایت کرده، و بر گروهی دیگر گمراهی سزاوار شده است، زیرا که آنها به‌جای خدا، شیطان‌ها را دوست و سرپرست خود گرفته‌اند، و می‌پندارند که هدایت یافته‌اند ۳۰

(۱۵۳)

ای فرزندان آدم، هنگام نماز و در هر مسجدی لباس خود را بپوشید و زینت خویش را به خود بیارید، و بخورید و بیاشامید، ولی اسراف نکنید، زیرا که خدا اسراف‌کنندگان را دوست ندارد ۳۱ بگو: چه کسی زینتی را که خدا برای بندگانش به‌وجود آورده، و نیز خوردنی‌های پاک را حرام کرده است؟ بگو: اینها در دنیا از آن مردم بالیمان است، و روز قیامت هم فقط اختصاص به آنها دارد. ما آیات را این‌چنین برای مردم دانا توضیح می‌دهیم ۳۲ بگو: خداوند من فقط کارهای زشت را، چه آشکارا باشد و چه نهان، و گناه و تجاوز به ناحق را حرام کرده است، و نیز این که چیزی را شریک خدا سازید که خدا برای حقانیت آن دلیلی نازل نکرده است، و این که ندانسته از قول خدا سخن بگویید ۳۳ برای هر امتی مهلتی است. چون مهلتشان تمام شود، نمی‌توانند آن را ساعتی پس یا پیش ببنند ۳۴ ای فرزندان آدم، هرگاه پیامبرانی از خودتان برای شما بیایند و آیات مرا بر شما بخوانند، کسانی که پرهیزگاری کنند و به شایستگی گرایند، هیچ بیم و اندوهی نخواهند داشت ۳۵ و کسانی که آیات ما را دروغ شمرند، و از روی تکبر از آنها سرپیچند، اهل آتشند و برای همیشه در آن

خواهند ماند ۳۶ پس کیست ستمکارتر از آن کس که به دروغ از قول خدا سخن بگوید، یا آیات خدا را دروغ شمرد؟ آنها کسانی هستند که نصیبتان از آنچه برای آنها مقرر شده به ایشان می‌رسد؛ تا آنگاه که فرشتگان ما برای گرفتن جانسان پیش آنها بیایند، به آنها می‌گویند: آن چیزهایی که به جای خدا بندگی می‌کردید کجا هستند؟ می‌گویند: پیدایشان نیست، نابود شده‌اند؛ و بر ضدّ خود گواهی می‌دهند که کافر بودند ۳۷

(۱۵۴)

خداوند می‌فرماید: شما هم با گروه‌هایی از جنیان و آدمیان که پیش از شما بوده‌اند، به آتش داخل شوید. هرگاه گروهی به آتش داخل شود، همکیشان خود را لعنت کند؛ تا وقتی که همگی در آنجا جمع شوند. پیروانشان درباره پیروانشان می‌گویند: خداوند، اینها ما را گمراه کردند، پس عذابشان را از آتش دو چندان کن. خداوند می‌فرماید: عذاب همه دوچندان است، ولی شما نمی‌دانید ۳۸ و پیروانشان به پیروانشان می‌گویند: شما را بر ماهیچ فضل و برتری نیست، پس به‌سزای کارهایی که کرده‌اید عذاب را بچشید ۳۹ کسانی که آیات ما را دروغ شمرند، و با تکبر از پذیرفتن آنها سرپیچیدند، درهای آسمان به روی آنها گشوده نمی‌شود، و به بهشت داخل نمی‌شوند، تا آن‌که شتر از سوراخ سوزن بگذرد. ما گناهکاران را این چنین مجازات می‌کنیم ۴۰ آنها در جهنم بسترهایی از آتش دارند، و بالای سرشان هم پوششی از آتش است. ما ستمگران را این چنین مجازات می‌کنیم ۴۱ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، البته ما هیچ‌کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم، آنها اهل بهشتند و برای همیشه در آن خواهند ماند ۴۲ و ما هر کینه‌ای را از دلشان می‌زداییم. در زیر جایگاهشان جوی‌ها روان است، و می‌گویند: ستایش سزاوار خداست که ما را بدین‌راه و جایگاه راهنمایی کرد. اگر خدا ما را هدایت نمی‌کرد، ما خود هدایت نمی‌یافتیم. به‌راستی که پیامبران خداوند ما بحق آمدند و حقیقت را برای ما آوردند. به آنها گفته می‌شود: این بهشت را به پاداش کارهایی که می‌کردید به شما داده‌اند ۴۳

(۱۵۵)

اهل بهشت به اهل جهنم می‌گویند: ما وعده‌ای را که خداوند ما به ما داده بود درست یافتیم، آیا شما هم وعده‌ای را که خداوندتان به شما داده بود درست یافتید؟ می‌گویند: آری. آنگاه آوازدهنده‌ای میان آنها آواز دهد که لعنت خدا بر ستمگران باد ۴۴ همان کسانی که مردم را از راه خدا بازمی‌دارند، و آن را کج می‌خواهند، و منکر آخرت هستند ۴۵ و میان این دو گروه حایلی است، و بر اعراف مردانی هستند که همه کس را از سیمایشان می‌شناسند، و بهشتیان را که هنوز وارد بهشت نشده، ولی امید آن را دارند، آواز می‌دهند و می‌گویند: سلام بر شما ۴۶ و چون چشمانشان متوجه اهل جهنم شود، می‌گویند: خداوند، ما را در زمره ستمگران قرار نده ۴۷ اهل اعراف مردانی را که از سیمایشان می‌شناسند، آواز می‌دهند و می‌گویند: جمعیت زیاد و مال اندوزی شما و آن همه گردنکشی و بزرگ‌منشی که می‌کردید، سودی به حالتان نداشت ۴۸ آیا اینها همان کسانی هستند که شما سوگند می‌خوردید که رحمت خدا شامل حالشان نمی‌شود؟ اینک وارد بهشت شوید که دیگر هیچ بیم و اندوهی نخواهید داشت ۴۹ و اهل جهنم اهل بهشت را صدا می‌زنند و می‌گویند: اندکی آب یا از آنچه خدا روزی شما کرده به ما بدهید. اهل بهشت می‌گویند: خدا اینها را بر کافران حرام کرده است ۵۰ همان کسانی که دینشان را سرگرمی و بازی پنداشتند، و زندگی دنیا فریبتان داد. امروز ما آنها را فراموش می‌کنیم، همچنان که آنها دیدار امروزشان را فراموش کردند، و آیات ما را انکار می‌نمودند ۵۱

(۱۵۶)

ما برای آنها کتابی آوردیم که آن را از روی دانش به تفصیل بیان کرده‌ایم، و برای مردمی که ایمان دارند هدایت و رحمت است ۵۲ آیا انتظار تأویل آن را دارند؟ روزی که تأویل آن بیاید، کسانی که آن را پیش از آن فراموش کردند، می‌گویند: پیامبران خداوند ما حقیقت را برای ما آوردند. آیا شفیعیانی هستند که ما را شفاعت کنند؟ یا آیا ممکن است که ما را به دنیا بازگردانند تا کارهایی غیر از آنچه می‌کردیم انجام دهیم؟ آنها به خود زیان رسانند، و شفیعیانی را که به دروغ می‌ساختند، پیدا نمی‌کنند ۵۳ صاحب‌اختیار شما خدای یکتاست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید. آنگاه به عرش پرداخت. روز را با شب می‌پوشاند، که شتابان در پی آن است. و خورشید و ماه و ستارگان به فرمان او رام شده‌اند. بدانید که آفرینش و فرمان از آن اوست. بزرگ است خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان ۵۴ خداوند خود را با زاری و نهانی بخوانید، زیرا که او از حدّ درگذرندگان را دوست ندارد ۵۵ و در زمین، پس از اصلاح آن، فساد نکند. و خدا را با بیم و امید بخوانید، زیرا که رحمت خدا به نیکوکاران نزدیک است ۵۶ اوست کسی که بادها را پیشاپیش باران رحمت خویش مژده رسان می‌فرستد، تا این که ابرهای سنگین را جابه‌جا کند. ما آن ابرها را به‌سوی سرزمین مرده می‌رانیم، و به‌وسیله آن باران را فرومی‌فرستیم، و بدان از هرگونه محصولی پدید می‌آوریم. ما مردگان را نیز این‌چنین زنده می‌کنیم، باشد که شما متوجه شوید و پند گیرید ۵۷

(۱۵۷)

زمین مستعد گیاهش را به فرمان خداوندش می‌رویاند، و زمین بد جز گیاهانی کم و بی‌فایده نمی‌رویاند. ما آیات را برای مردمی که سپاسگزاری می‌کنند، گونه‌گون بیان می‌کنیم ۵۸ ما نوح را پیش قومش فرستادیم. او گفت: خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. من از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم ۵۹ سران قومش گفتند: ما تو را در گمراهی آشکاری می‌بینیم ۶۰ نوح گفت: ای قوم من، من گمراه نیستم، بلکه من پیامبر خداوند جهانیان هستم ۶۱ پیام‌های خداوند را به شما می‌رسانم، و خیر شما را می‌خواهم، و از جانب خدا چیزهایی را می‌دانم که شما نمی‌دانید ۶۲ آیا تعجب می‌کنید از این که بر مردی از خودتان تذکر و پندی از جانب خداوندتان برای شما آمده، تا شما را بترساند و پرهیزگاری کنید، امید که مورد رحمت خدا قرار گیرید؟ ۶۳ اما او را دروغگو خواندند و سخنش را نپذیرفتند. ما هم او و کسانی را که با او در کشتی بودند نجات دادیم، و کسانی را که آیات ما را دروغ می‌شمردند، غرق کردیم. آنها مردمی کوردل بودند ۶۴ برای قوم عاد، برادرشان هود را فرستادیم. او گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسید؟ ۶۵ سران قومش که کافر بودند گفتند: ما تو را کم‌عقل و بی‌خرد می‌بینیم، و گمان می‌کنیم که دروغگویی ۶۶ هود گفت: ای قوم من، من کم‌عقل و بی‌خرد نیستم، بلکه پیامبر خداوند جهانیان هستم ۶۷

(۱۵۸)

پیام‌های خداوند را به شما می‌رسانم، و من خیرخواه امین شما هستم ۶۸ آیا تعجب می‌کنید از این که بر مردی از خودتان تذکر و پندی از جانب خداوندتان برای شما آمده تا شما را هشدار دهد؟ به یاد آرید زمانی را که شما را پس از قوم نوح جانشین آنها کرد، و شما را از لحاظ اندام بزرگ‌تر و نیرومندتر آفرید. پس نعمت‌های خدا را یاد کنید، باشد که رستگار شوید ۶۹ گفتند: آیا پیش ما آمده‌ای که ما تنها خدای یکتا را بندگی کنیم، و آنچه را که پدرانمان می‌پرستیدند، رها کنیم؟ اگر راست می‌گویی عذابی را که به ما وعده می‌دهی برای ما بیاور ۷۰ هود گفت: عذاب و خشم خداوندتان بر شما حتم گردید. آیا درباره نام‌هایی که شما و پدرانتان روی بتان گذارده‌اید و خدا هیچ دلیلی بر حقانیت آنها نازل نکرده است با من مجادله می‌کنید؟ پس انتظار بکشید، که من هم با شما انتظار می‌کشم ۷۱ پس ما هود و کسانی را که با او بودند به رحمت خویش نجات دادیم، و کسانی را که آیات ما را دروغ می‌شمردند، ریشه کن ساختیم. آنها مؤمن نبودند ۷۲ و برای قوم ثمود، برادرشان صالح را فرستادیم. او گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید.

دلیلی روشن از جانب خداوندتان برای شما آمده است: این شتر خداست که در آن برای شما نشانه‌ای است. بگذارید در زمین خدا بچرد، و آسیبی به او نرسانید، و گرنه عذابی دردناک شما را فروخواهد گرفت **۷۳**

(۱۵۹)

و به یاد آورید زمانی را که شما را جانشین قوم عاد کرد، و در این سرزمین جای داد، که در دشت‌های آن قصر می‌سازید و در کوهستان‌ها با تراشیدن سنگ خانه بنا می‌کنید. پس نعمت‌های خدا را به یاد داشته باشید و در زمین به فساد دامن نزنید **۷۴** سران قومش که گردنکشی می‌کردند، به ضعیفانی که ایمان آورده بودند، گفتند: آیا شما می‌دانید که صالح از جانب خداوندش فرستاده شده است؟ مؤمنان گفتند: ما به آیینی که او برای آن فرستاده شده ایمان داریم **۷۵** کسانی که گردنکشی می‌کردند گفتند: ما آن چیزی را که شما به آن ایمان دارید، قبول نداریم **۷۶** آنگاه شتر را کشتند، و از فرمان خداوندشان سرپیچیدند، و گفتند: ای صالح، اگر پیامبری، عذابی را که به ما وعده می‌دهی برای ما بیاور **۷۷** پس زلزله آنها را فروگرفت و در خانه‌هایشان از پای درآمدند **۷۸** آنگاه صالح از آنها روی گردانید و گفت: ای قوم من، من پیام خداوند را به شما رساندم و از روی خیرخواهی شما را نصیحت کردم، ولی شما خیرخواهان و نصیحت‌کنندگان را دوست ندارید **۷۹** و لوط را فرستادیم. هنگامی که به قوم خود گفت: چرا این کار زشت را می‌کنید که هیچ‌کس از اهل عالم پیش از شما نکرده است؟ **۸۰** شما به‌جای زنان با مردان شهوت می‌رانید. شما مردمی تجاوزکارید **۸۱**

(۱۶۰)

جواب قومش فقط این بود که گفتند: آنها را از شهرتان بیرون کنید. آنها کسانی هستند که ادعای پاکی می‌کنند **۸۲** پس ما او و خانواده‌اش را نجات دادیم، به جز زنش را، که با دیگران در شهر ماند، و همگی گرفتار عذاب شدند **۸۳** و بر آنها بارانی از سنگ بارانیدیم. بین که عاقبت گناهکاران چگونه بود **۸۴** به شهر مدّین برادرشان شعیب را فرستادیم. او گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. دلیلی روشن از جانب خداوندتان برای شما آمده است. پیمانه و وزن را کامل بدهید، و کالای مردم را کم ندهید، و در زمین، پس از اصلاح آن، فساد نکنید. اگر ایمان داشته باشید، این برای شما بهتر است **۸۵** و بر سر هر راهی ننشینید تا مردم را بترسانید، و کسی را که به خدا ایمان آورده، از راه خدا بازدارید، و در صدد انحراف آن راه باشید. به یاد آورید زمانی را که شما اندک بودید، و خدا شما را بسیار کرد. ببینید که عاقبت فسادکنندگان چگونه بود **۸۶** و اگر گروهی از شما به پیامی که برای شما آورده‌ام ایمان آورده‌اند، و گروهی ایمان نیاورده‌اند، شما صبر و پایداری کنید، تا خدا میان ما داوری کند، که او بهترین داور است **۸۷**

(۱۶۱)

سران قومش که گردنکشی می‌کردند گفتند: ای شعیب، تو و تمام کسانی‌را که با تو ایمان آورده‌اند از شهرمان بیرون می‌کنیم، یا به دین ما برگردید. شعیب گفت: اگرچه از این کار کراهت داشته باشیم **۸۸** اگر، پس از آن که خدا ما را از شرک نجات داد، باز به دین شما برگردیم، به خدا دروغ بسته‌ایم. سزاوار نیست که ما به آیین شرک برگردیم، مگر این که خدا، صاحب‌اختیار ما بخواهد. دانش خداوند ما همه‌چیز را فراگرفته است. ما بر خدا توکل کرده‌ایم. خداوند، میان ما و قوم ما بحق راهی بگشای، که تو بهترین راهگشایی **۸۹** سران قومش که کافر بودند گفتند: اگر از شعیب پیروی کنید، در آن صورت مسلمانان زیانکارید **۹۰** پس زلزله آنها را فروگرفت و در خانه‌هایشان از پای درآمدند **۹۱** کسانی که شعیب را دروغگو خواندند، گویی هرگز در آن شهر نبوده‌اند. کسانی که شعیب را دروغگو خواندند، زیانکار بودند **۹۲** آنگاه شعیب از آنها روی گردانید و گفت: ای قوم من، من پیام‌های خداوند را به شما رساندم، و از روی خیرخواهی شما را

نصیحت کردم، دیگر چگونه بر مردمی که کافرند افسوس بخورم؟ ۹۳ هیچ پیامبری به شهری نفرستادیم مگر این که اهل آن شهر را به رنج و سختی دچار کردیم، باشد که به درگاه خدا زاری کنند ۹۴ آنگاه به جای بلا و بدی، نعمت و نیکی آوردیم، تا تعدادشان زیاد شد و گفتند: به پدران ما هم رنج و راحت می‌رسید. ناگهان بدون آن که متوجه شوند، آنها را گرفتار عذاب کردیم ۹۵

(۱۶۲)

اگر اهالی شهرها ایمان آورده و پرهیزگاری کرده بودند، ما نیز برکات آسمان و زمین را بر آنها می‌گشودیم، ولی آنها آیات ما را دروغ شمردند و پیامبران ما را دروغگو خواندند، و ما هم آنها را به‌سزای کارهایی که می‌کردند گرفتار عذاب کردیم ۹۶ آیا اهالی شهرها در امانند از این که عذاب ما شبانگاهان که به خواب رفته‌اند بر آنها بیاید؟ ۹۷ یا اهالی شهرها در امانند از این که عذاب ما به هنگام روز، که سرگرم بازی زندگی دنیا هستند بر آنها بیاید؟ ۹۸ آیا از مکر خدا در امانند؟ و حال آن که فقط مردم زیانکار خود را از مکر خدا ایمن می‌پندارند ۹۹ آیا برای کسانی که زمین را پس از ساکنان پیشین آن به ارث برده‌اند معلوم نشده است که اگر بخواهیم آنها را به‌سزای گناهانشان مجازات می‌کنیم و بر دل‌هایشان مهر می‌نهیم تا دیگر سخن حق را نشنوند؟ ۱۰۰ اینها شهرهایی است که خبرهای آن را برای تو حکایت می‌کنیم. پیامبرانشان دلایل روشن برایشان آوردند، ولی آنها کسانی نبودند که به آنچه پیش از آن دروغ خوانده بودند، ایمان بیاورند. خدا این‌چنین بر دل‌های کافران مهر می‌نهد ۱۰۱ در بیشتر آنها وفای به عهد نیافتیم، و بیشتر آنها را نافرمان یافتیم ۱۰۲ پس از آنها موسی را با آیات خود پیش فرعون و سران قومش فرستادیم؛ ولی آنها به آیات ما ستم کردند و آنها را انکار نمودند. بین که عاقبت اهل فساد چگونه بود ۱۰۳ موسی گفت: ای فرعون، من پیامبر خداوند جهانیان هستم ۱۰۴

(۱۶۳)

بر من واجب است که درباره خدا جز سخن حق نگویم. من برای شما معجزه‌ای از جانب خداوندتان آورده‌ام، پس بنی‌اسرائیل را با من بفرست ۱۰۵ فرعون گفت: اگر راست می‌گویی معجزه‌ای را که آورده‌ای بیاور ۱۰۶ موسی عصایش را انداخت که ناگهان اژدهایی آشکار شد ۱۰۷ و دستش را از گریانش بیرون آورد، که برای بینندگان سپید و تابان شده بود ۱۰۸ سران قوم فرعون گفتند: این مرد جادوگری ماهر است؛ ۱۰۹ می‌خواهد شما را از سرزمینتان بیرون کند، شما چه می‌فرمایید؟ ۱۱۰ گفتند: موسی و برادرش را نگهدار و گردآوری به شهرها بفرست؛ ۱۱۱ تا هر جادوگر ماهری را پیش تو آورند ۱۱۲ جادوگران پیش فرعون آمدند و گفتند: آیا اگر ما بر موسی پیروز شویم پاداشی داریم؟ ۱۱۳ فرعون گفت: آری، و شما از مقرران ما خواهید بود ۱۱۴ جادوگران گفتند: ای موسی، نخست تو عصایت را می‌اندازی یا ما بیندازیم؟ ۱۱۵ موسی گفت: شما بیندازید. چون جادوگران عصاها و ریسمان‌هایشان را انداختند، چشم مردم را افسون کردند، و آنها را ترساندند، و جادویی بزرگ کردند ۱۱۶ ما به موسی وحی کردیم که عصایت را بینداز. چون انداخت، اژدهایی شد و همه چیزهایی را که به‌دروغ ساخته بودند بلعید ۱۱۷ حق آشکار و ثابت شد و کارهایی که می‌کردند باطل گردید ۱۱۸ جادوگران همان‌جا مغلوب شدند و خوار و زبون گشتند ۱۱۹ جادوگران به سجده افتادند ۱۲۰

(۱۶۴)

و گفتند: ما به خداوند جهانیان ایمان آوردیم؛ ۱۲۱ خداوند موسی و هارون ۱۲۲ فرعون گفت: آیا پیش از آن که به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟! این نیرنگی است که درباره این شهر اندیشیده‌اید، تا مردمش را از آن بیرون کنید. به‌زودی نتیجه کار خود را خواهید دید ۱۲۳ دست‌ها و پاهایتان را برخلاف هم می‌بُرم، و سپس همه شما را به‌دار می‌آویزم ۱۲۴ جادوگران گفتند: ما پیش

خداوندمان بازمی‌گردیم ۱۲۵ تو فقط به‌خاطر این از ما انتقام می‌گیری که چون آیات خداوندمان برای ما آمد، به آن ایمان آوردیم. خداوند، به ما صبر عطا فرما، و ما را مسلمان بمیران ۱۲۶ سران قوم فرعون گفتند: آیا موسی و قومش را می‌گذاری تا در این سرزمین فساد کنند، و تو و خدایانت را ترک نمایند؟ فرعون گفت: پسرانشان را می‌کشیم و زنانشان را زنده نگه می‌داریم. ما بر آنها مسلطیم ۱۲۷ موسی به قوم خود گفت: از خدا کمک بخواهید، و صبر و استقامت داشته باشید. زمین متعلق به خداست، آن را به هر یک از بندگان که بخواهد می‌دهد، و سرانجام نیک از آن پرهیزگاران است ۱۲۸ قوم موسی گفتند: پیش از آن که تو نزد ما بیایی، و پس از آن که آمدی، ما مورد آزار قرار گرفتیم. موسی گفت: امید است که خداوندتان دشمنان را نابود کند، و شما را در این سرزمین جانشین آنها کند، تا ببیند که شما چه می‌کنید ۱۲۹ ما فرعونیان را دچار قحطی و کمبود محصولات کردیم، شاید متوجه شوند ۱۳۰

(۱۶۵)

هنگامی که نیکی به آنها می‌رسید، می‌گفتند: نتیجه کار خودمان است، و چون بلایی به ایشان می‌رسید، به موسی و کسانی که با او بودند شگون بد می‌زدند. آگاه باشید که پیش آمدهای نیک و بدشان در اختیار خداست، ولی بیشترشان این را نمی‌دانند ۱۳۱ و گفتند: هر معجزه‌ای بیاوری که ما را جادو کنی، ما به تو ایمان نخواهیم آورد ۱۳۲ پس ما طوفان و ملخ و شپش و قورباغه و خون را، که هر کدام معجزه‌ای بود، بر آنها فرستادیم، ولی آنها باز هم از روی تکبر گردنکشی کردند، زیرا که مردمی گناهکار بودند ۱۳۳ چون عذاب بر آنها فرود آمد، گفتند: ای موسی، خداوند خود را به آن عهدی که با تو دارد، برای ما بخوان، که اگر عذاب را از ما دور کنی، حتماً به تو ایمان می‌آوریم، و بی‌گمان بنی‌اسرائیل را با تو روانه می‌نماییم ۱۳۴ چون عذاب را تا زمانی که قرار بود مهلتشان به‌پایان برسد، از آنها برداشتیم، باز عهد خود را شکستند ۱۳۵ پس ما از آنها انتقام گرفتیم، و در دریا غرقشان کردیم، زیرا آیات ما را دروغ می‌شمردند و از آنها غافل بودند ۱۳۶ و شرق و غرب سرزمینی را که به آن برکت داده بودیم، به قومی که فرعونیان آنها را خوار و ناتوان می‌داشتند، واگذار کردیم. وعده نیکوی خداوند تو به بنی‌اسرائیل، به‌خاطر صبر و استقامتی که به خرج دادند، تحقق یافت؛ و آنچه را که فرعون و قومش می‌ساختند، و بناهایی را که برمی‌افراشتند نابود کردیم ۱۳۷

(۱۶۶)

و بنی‌اسرائیل را از دریا گذراندیم، تا آن که به قومی رسیدند که بت می‌پرستیدند. قوم موسی به او گفتند: ای موسی، برای ما هم خدایی درست کن، همچنان که آنها خدایانی دارند. موسی گفت: شما مردمی نادان هستید ۱۳۸ بت‌هایی که اینها می‌پرستند نابود شدنی است، و کاری که می‌کنند باطل است ۱۳۹ و گفت: آیا جز خدای یکتا خدایی برای شما بجویم، با آن که او شما را بر جهانیان برتری داد؟ ۱۴۰ به‌یاد آورید زمانی را که شما را از فرعونیان نجات دادیم، که شما را به‌سختی عذاب می‌کردند؛ پسرانتان را می‌کشتند و زنانان را زنده نگه می‌داشتند، و در این امر برای شما آزمایشی بزرگ از جانب خداوندتان بود ۱۴۱ و با موسی سی‌شب وعده گذاشتیم، و آن را با ده شب دیگر کامل کردیم، تا وعده خداوندش چهل شب تمام شد. موسی به برادرش هارون گفت: در میان قوم من جانشین من باش، و کارها را اصلاح کن، و از راه اهل فساد پیروی نکن ۱۴۲ چون موسی به وعده گاه ما آمد و خداوندش با او سخن گفت، موسی عرض کرد: ای خداوند من، خود را به من نشان بده تا تو را ببینم. خداوند فرمود: هرگز مرا نخواهی دید، ولی به این کوه نگاه کن، اگر بر جای خود قرار یافت، تو نیز مرا خواهی دید. چون خداوندش بر کوه جلوه نمود، آن را متلاشی ساخت، و موسی بیهوش افتاد. چون به هوش آمد، گفت: خداوند، تو منزّه‌ی، توبه کردم. و من نخستین مؤمنم ۱۴۳

(۱۶۷)

خداوند فرمود: ای موسی، من تو را با پیام‌هایم و با سخن گفتنم بر مردم برگزیدم. آنچه را به تو عطا کردم بگیر و سپاسگزار باش **۱۴۴** و در الواح [تورات] برای او هرگونه پندی نوشتیم، و هر چیزی را توضیح دادیم. آن را با همه توان فراگیر، و به قومت فرمان بده که بهترینش را فراگیرند، و بدان عمل کنند. به‌زودی سرای کسانی را که فرمان نمی‌برند به شما نشان خواهیم داد **۱۴۵** کسانی را که به ناحق در زمین گردنکشی می‌کنند، از آیات خویش رویگردان می‌سازم، آن چنان که اگر هر معجزه‌ای هم ببینند، به آن ایمان نیاورند؛ و اگر راه هدایت و کمال را ببینند، آن را راه خود انتخاب نکنند، و اگر راه گمراهی را ببینند، آن را برای خود برگزینند. این بدان سبب است که آنها آیات ما را دروغ می‌شمردند و از آنها غافل بودند **۱۴۶** کسانی که آیات ما و دیدار آخرت را دروغ شمردند، اعمالشان تباه شده است. آیا جز این است که جزای کارهای خود را می‌بینند؟ **۱۴۷** و قوم موسی پس از رفتن او به کوه طور از زیورهایشان پیکر گوساله‌ای درست کردند که صدای گاو داشت. آیا ندیدند که آن گوساله با آنها سخن نمی‌گوید و به راهی هدایتشان نمی‌کند؟ آنها، آن را خدای خود ساختند و ستمکار بودند **۱۴۸** و چون به زیان خویش پی بردند و پشیمان شدند و دیدند که گمراه شده‌اند، گفتند: اگر خداوند ما را به رحم نکند و ما را نیامزد، مسلماً زیانکار خواهیم بود **۱۴۹**

(۱۶۸)

چون موسی خشمگین و اندوهناک نزد قومش بازگشت، گفت: پس از رفتن من چه بد جانشینانی برای من بودید. چرا بر فرمان خداوندتان پیشی گرفتید؟ الواح را انداخت و موهای سر برادرش را گرفت و او را به‌سوی خود کشید. برادرش گفت: ای پسر مادرم، این قوم مرا ناتوان و زبون داشتند، و نزدیک بود مرا بکشند. باعث سرزنش و شادمانی دشمنان بر من نشو، و مرا در زمره ستمکاران قرار نده **۱۵۰** موسی گفت: خداوند، من و برادرم را بیامرز، و ما را مشمول رحمت خود ساز، که تو مهربان‌ترین مهربانانی **۱۵۱** کسانی که گوساله را خدای خود ساختند، خشم خداوندشان و خواری در دنیا آنها را فرومی‌گیرد. ما دروغگویان را اینچنین مجازات می‌کنیم **۱۵۲** و کسانی که کارهای بد کردند، آنگاه توبه نمودند و ایمان آوردند، خداوند تو، پس از آن، نسبت به ایشان، آمرزنده و مهربان است **۱۵۳** چون خشم موسی فرونشست، الواح را برگرفت؛ و در نوشته آن، برای کسانی که از خداوند خود می‌ترسند، هدایت و رحمت بود **۱۵۴** موسی از میان قومش هفتاد مرد را برای میعاد ما انتخاب کرد. چون زلزله آنها را فروگرفت، موسی گفت: خداوند، اگر می‌خواستی آنها و مرا پیش از این هلاک می‌کردی. آیا ما را به‌سزای کارهایی که بی‌خردان ما کرده‌اند هلاک می‌کنی؟ این فقط آزمایش تو است. هر کس را بخواهی به‌وسیله آن گمراه می‌کنی، و هر کس را بخواهی هدایت می‌کنی. تو یاور مایی، ما را بیامرز، و به ما رحم کن که تو بهترین آمرزنده‌ای **۱۵۵**

(۱۶۹)

و برای ما در دنیا و آخرت نیکی مقرر فرما، که ما به‌سوی تو بازگشته‌ایم. خداوند فرمود: عذاب خود را به هر کس که بخواهم می‌رسانم، و رحمت من همه‌چیز را فراگرفته است، و آن را برای کسانی که پرهیزگاری می‌کنند و زکات می‌دهند و به آیات ما ایمان دارند، مقرر می‌دارم **۱۵۶** آنها که از این رسول، پیامبر درس ناخوانده، که نامش را در تورات و انجیل می‌یابند، پیروی می‌کنند. پیامبری که آنها را به کارهای نیک فرمان می‌دهد و از کارهای زشت باز می‌دارد؛ و پاکیزه‌ها را برای آنها حلال می‌کند و ناپاک‌ها را بر آنها حرام می‌سازد؛ و بار سنگین و زنجیرهایی را که بر دوش آنها بود بر می‌دارد. پس کسانی که به او ایمان آوردند، و حرمتش را نگاه داشتند، و او را یاری کردند، و از نوری که بر او نازل شده است، پیروی نمودند، رستگارند **۱۵۷** بگو: ای مردم، من پیامبر خدا برای همه شما هستم. خدایی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست. هیچ خدایی جز او نیست. زنده می‌کند و می‌میراند. پس به خدا و رسول او، آن پیامبر

درس ناخوانده، که به خدا و کلماتش ایمان دارد، ایمان بیاورید، و از او پیروی کنید، تا هدایت شوید **۱۵۸** و از قوم موسی گروهی هستند که مردم را به حق راهنمایی می کنند، و خود به عدالت رفتار می نمایند **۱۵۹**

(۱۷۰)

و بنی اسرائیل را به دوازده گروه تقسیم کردیم که هر یک امتی بود. هنگامی که قوم موسی از او آب خواستند، به موسی وحی کردیم که با عصایت به سنگ بزن. چون زد، دوازده چشمه از آن روان شد. هر گروهی محل آب خوردن خود را می شناخت. و ابر را سایبان ایشان ساختیم. و «مَنْ و سَلْوَى» برای آنها فروفرستادیم، و گفتیم: از روزی های پاکی که نصیب شما کرده ایم بخورید. آنها به ما ستم نکردند، بلکه به خویشان ستم می کردند **۱۶۰** و یاد کن هنگامی را که به آنها گفتیم: در این شهر ساکن شوید، و از هر جای آن که خواستید بخورید و بگویید: خداوند، گناهان ما را بریز؛ و سجده کنان از دروازه شهر وارد شوید، تا خطاهای شما را بیامرزیم. ما به پاداش نیکوکاران خواهیم افزود **۱۶۱** اما ستمکاران آنها سخنی را که به ایشان گفته شده بود عوض کردند. پس به سزای آن که ستم می کردند، عذابی از آسمان بر آنها فرستادیم **۱۶۲** درباره شهری که کنار دریا قرار داشت از آنها پرس. آنگاه که از حکم تعطیل روز شنبه تجاوز می کردند، وقتی که ماهیان، روز شنبه آنها بر روی آب ظاهر می شدند، و روزی که شنبه نمی گرفتند، پیش آنها نمی آمدند. ما آنها را به سبب آن که نافرمانی می کردند، این چنین می آزمودیم **۱۶۳**

(۱۷۱)

و آنگاه که گروهی از آنها گفتند: چرا مردمی را که خدا هلاکشان خواهد کرد، یا آنها را به سختی عذاب خواهد نمود، پند می دهید؟ گفتند: این پند دادن عذری برای ما پیش خداوند شماس، و شاید هم آنها پرهیزگاری کنند **۱۶۴** چون پندی را که به آنها داده شده بود فراموش کردند، کسانی را که مردم را از بدی بازمی داشتند نجات دادیم، و ستمکاران را، به سزای آن که نافرمانی می کردند، به عذابی سخت گرفتار نمودیم **۱۶۵** و چون از آنچه که از آن منع شده بودند سرپیچی کردند، به آنها گفتیم: بوزیگانی مطرود باشید **۱۶۶** و یاد کن هنگامی را که خداوند تو اعلام کرد که تا روز قیامت کسانی را بر آنها [بر یهودیان] برمی انگیزد که ایشان را به سختی عذاب کند؛ زیرا که خداوند تو زودکیفر و نیز آمرزنده و مهربان است **۱۶۷** و آنها را در زمین گروه گروه پراکنده ساختیم. برخی از آنها درستکارند، و برخی چنین نیستند. و آنها را با خوبی ها و بدی ها آزمایش کردیم، شاید به اطاعت از فرمان خدا بازگردند **۱۶۸** پس از آنها کسانی جای ایشان را گرفتند که وارث کتاب آسمانی شدند، اما متاع این دنیا را برمی گزینند و می گویند: ما آمرزیده خواهیم شد. اگر متاعی مانند آن بیابند آن را می ستانند. آیا در تورات، که آنها خوانده اند، از ایشان پیمان گرفته نشده که از قول خدا فقط حقیقت را بگویند؟ و سرای آخرت برای کسانی که پرهیزگاری می کنند بهتر است. آیا این را درک نمی کنید؟ **۱۶۹** و کسانی که به کتاب خدا تمسک می جویند و نماز می خوانند، بدانند که ما پاداش درستکاران را تباه نمی کنیم **۱۷۰**

(۱۷۲)

و یاد کن هنگامی را که کوه را چون سایبانی بالای سرشان نگه داشتیم، و پنداشتند که آن بر سرشان خواهد افتاد. و به آنها گفتیم: آنچه را به شما داده ایم با قوت تمام بگیرید، و آنچه را در آن است همواره یاد کنید، باشد که پرهیزگار شوید **۱۷۱** و یاد کن هنگامی را که خداوند تو از پشت فرزندان آدم، فرزندانشان را برگرفت، و آنها را بر خودشان گواه ساخت، و گفت: آیا من خداوند شما نیستم؟ گفتند: چرا، گواهی می دهیم. تا روز قیامت نگوید که ما از این امر بی خبر بودیم **۱۷۲** یا نگوید که پدران ما پیش از این مشرک بودند، و ما

فرزندانی بعد از آنها بودیم. آیا ما را به خاطر کارهایی که اهل باطل کردند هلاک می‌کند؟ **۱۷۳** ما آیات را این چنین به تفصیل بیان می‌کنیم، شاید که بازگردند **۱۷۴** خبر آن کس را بر آنها بخوان که آیات خود را به او عطا کردیم و او از آن بی‌بهره ماند و شیطان به دنبال او رفت، و از گمراهان شد **۱۷۵** اگر می‌خواستیم او را به وسیله آن آیات رفعت می‌بخشیدیم، ولی او دل به زمین بست و از دلخواه خود پیروی نمود. حکایت او چون حکایت سگ است که اگر به او حمله کنی، زبان از دهان بیرون می‌آورد [و پارس می‌کند] و اگر او را به حال خود گذاری، باز هم زبان از دهان بیرون می‌آورد. این حکایت مردمی است که آیات ما را دروغ شمردند. داستان‌ها را برای آنها بازگو، شاید که بیندیشند **۱۷۶** چه بد است حکایت مردمی که آیات ما را دروغ می‌شمردند، و به خویشتن ستم روا می‌داشتند **۱۷۷** هر کس را که خدا هدایت کند، او هدایت شده است؛ و کسانی را که گمراه کند، آنها زیانکار خواهند شد **۱۷۸**

(۱۷۳)

بسیاری از جنیان و آدمیان را برای جهنم آفریده‌ایم. دل‌هایی دارند که با آن نمی‌فهمند، و چشم‌هایی دارند که با آن نمی‌بینند، و گوش‌هایی دارند که با آن نمی‌شنوند. آنها چون چهارپایانند، بلکه از آنها هم گمراه‌ترند. آنها همان غافلند **۱۷۹** خدا نام‌های نیکو دارد، او را به آن نام‌ها بخوانید؛ و کسانی را که در مورد نام‌های خدا کفر ورزیده و کجروی می‌کنند، واگذارید. آنها به‌سزای کارهایی که می‌کردند، مجازات خواهند شد **۱۸۰** از میان کسانی که آفریده‌ایم، گروهی هستند که مردم را به حق هدایت می‌کنند، و به عدالت رفتار می‌نمایند **۱۸۱** و کسانی را که آیات ما را دروغ شمردند، به تدریج از جایی که نمی‌دانند گرفتار می‌کنیم **۱۸۲** و به آنها مهلت می‌دهم، که نیرنگ من دقیق و تدبیر من استوار است **۱۸۳** آیا نیندیشیده‌اند که در هم‌صحبتشان، پیامبر ما، نشانی از دیوانگی نیست؟ او فقط آشکارا مردم را از عواقب کارهایشان می‌ترساند **۱۸۴** آیا در ملکوت آسمان‌ها و زمین و آنچه خدا آفریده است نمی‌نگرند؟ شاید مرگشان نزدیک باشد. آنها بعد از قرآن به کدام سخن ایمان می‌آورند؟ **۱۸۵** هر که را خدا گمراه کند، هیچ راهنمایی برای او نیست، و آنها را در طغیان‌شان سرگردان وامی‌گذارد **۱۸۶** از تو می‌پرسند که قیامت چه وقت فرامی‌رسد؟ بگو: علم آن تنها پیش خداوند من است. فقط او آن را به هنگامش آشکار می‌کند. وقوع قیامت بر آسمان‌ها و زمین سنگین است، و ناگهانی به شما می‌رسد. از تو می‌پرسند، گویی تو از آن آگاهی. بگو: علم آن تنها نزد خداست، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۱۸۷**

(۱۷۴)

بگو: من اختیار سود و زیان خود را ندارم، جز آنچه خدا بخواهد. اگر غیب می‌دانستم سود بسیار می‌بردم، و آسیبی به من نمی‌رسید. من فقط بیم‌دهنده و مژده‌دهنده برای مردم باایمان هستم **۱۸۸** اوست کسی که شما را از یک تن آفرید، و همسرش را هم از او به وجود آورد، تا به او آرام گیرد. چون با او درآمیخت، باری سبک برگرفت، و مدتی با آن گذراند. چون بارش سنگین شد، هر دو، خدای یکتا، صاحب‌اختیارشان را خواندند، که اگر به ما فرزندی شایسته عطا فرمایی، سپاسگزار خواهیم بود **۱۸۹** چون خداوند فرزندی شایسته به آنها داد، در آنچه خداوند به آنها داده بود، شریکانی برای خدا قایل شدند. خدا بسی برتر و والاتر از چیزهایی است که با او شریک می‌سازند **۱۹۰** آیا چیزهایی را شریک خدا می‌سازند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند؟ **۱۹۱** و نه می‌توانند آنها را یاری کنند، و نه حتی می‌توانند به خویشتن کمک نمایند **۱۹۲** و اگر آنها را به هدایت بخوانید، از شما پیروی نمی‌کنند. برای شما یکسان است، چه آنها را بخوانید و چه خاموش بمانید **۱۹۳** کسانی را که به جای خدای یکتا به خدایی می‌خوانید، بندگان چون شما هستند. اگر راست می‌گویید، آنها را بخوانید تا دعای شما را اجابت کنند **۱۹۴** آیا آنها پاهایی دارند که با آن راه بروند، یا دست‌هایی دارند که با آن کاری انجام دهند، یا چشم‌هایی دارند که با آن ببینند، یا گوش‌هایی دارند که با آن بشنوند؟ بگو: شریکانی را که برای خدا قایل هستید بخوانید، آنگاه هر نیرنگی که می‌توانید بر ضدّ من به کار برید، و به من هیچ مهلت ندهید **۱۹۵**

یاور من خداست که قرآن را نازل کرده، و او یار و دوستدار درستکاران است **۱۹۶** و کسانی را که به جای خدای یکتا به کمک می خوانید، نه می توانند شما را یاری کنند، و نه حتی می توانند به خویشتن کمک نمایند **۱۹۷** اگر آنها را به راه هدایت بخوانید، نمی شنوند؛ و آنها را می بینی که به تو می نگرند، ولی نمی بینند **۱۹۸** گذشت کن، و به کار نیک فرمان ده، و از نادانان روی بگردان **۱۹۹** اگر از شیطان وسوسه ای به تو رسید، به خدا پناه ببر، زیرا که او شنوا و داناست **۲۰۰** چون به پرهیزگاران وسوسه ای از جانب شیطان رسد، آنها خدا را یاد می کنند، آنوقت بصیرت پیدا می کنند **۲۰۱** و شیاطین برادران خود را به گمراهی می کشانند، و در این کار کوتاهی نمی کنند **۲۰۲** وقتی آیه ای برایشان نیاوری، می گویند: چرا خود آیه ای انتخاب نکردی؟ بگو: من فقط از آنچه از خداوند به من وحی می شود پیروی می کنم. این قرآن بینشی از جانب خداوند شماسست، و راهنمایی و رحمت برای مردمی است که ایمان دارند **۲۰۳** چون قرآن خوانده شود، به آن گوش کنید و خاموش باشید، تا مورد رحمت خدا قرار گیرید **۲۰۴** خداوند خویش را بامدادان و شامگاهان، در دل خود، با تضرع و ترس، بی آن که صدای خود را بلند کنی، یاد کن، و از غافلان نباش **۲۰۵** کسانی که نزد خداوند تو هستند، از بندگی او سر نمی پیچند، و او را می ستایند، و به او سجده می کنند **۲۰۶**

سوره انفال ۸

مدنی و دارای هفتاد و پنج آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

از تو درباره غنیمت ها می پرسند. بگو: غنیمت ها متعلق به خدا و پیامبر می باشد. پس، از نافرمانی خدا بترسید، و کار خود را میان خویش اصلاح کنید؛ و اگر ایمان دارید، از خدا و پیامبر او اطاعت کنید **۱** مؤمنان کسانی هستند که چون خدا یاد شود، دل هایشان بترسد، و چون آیات او بر آنها خوانده شود، بر ایمانشان بیفزاید، و بر خداوند خود توکل می کنند **۲** همان کسانی که نماز می خوانند، و از آنچه روزیشان کرده ایم انفاق می کنند **۳** آنها مؤمنان حقیقی هستند، و پیش خداوندشان درجات و آمرزش و روزی نیکو دارند **۴** همچنان که خداوندت تو را بحق برای جنگ از خانهات بیرون آورد، و حال آن که گروهی از مؤمنان از این کار ناخشنود بودند **۵** درباره حق، با آن که روشن شده است، باز با تو مجادله می کنند، گویی که خود می بینند که آنها را به سوی مرگ می کشانند **۶** و به یاد آورید هنگامی را که خدا یکی از آن دو گروه را به شما وعده داد که از آن شما خواهد بود، و شما دوست داشتید که کاروانی که بی سلاح بود از آن شما شود، ولی خدا می خواست که با سخنان خود حق را ثابت کند و کافران را ریشه کن نماید **۷** تا حق را استوار کند و باطل را نابود سازد، اگرچه بدکاران را خوش نیاید **۸**

و به یاد آورید هنگامی را که از خداوندتان کمک می خواستید، و خدا دعای شما را اجابت کرد، و گفت: من شما را با هزار فرشته ای که در پی هم می آیند، کمک خواهم کرد **۹** خدا آن کار را فقط برای بشارت به شما انجام داد، و تا آن که دل های شما بدان آرامش و

اطمینان یابد. یاری و پیروزی فقط به دست خداست، زیرا که خدا توانا و حکیم است ۱۰ و به یاد آورید هنگامی را که خدا برای امنیت خاطر شما، خوابی سبک بر شما عارض نمود، که امانی از جانب او بود؛ و برای شما از آسمان باران فرستاد که به وسیله آن شما را پاک کند، و پلیدی شیطان را از شما بزداید، و دل های شما را قوی کند، و قدم ها را بدان استوار سازد ۱۱ و به یاد آر هنگامی را که خداوند تو به فرشتگان وحی کرد که من با شما هستم. شما کسانی را که ایمان دارند استوار بدارید. من در دل کافران ترس خواهم افکند. پس گردن آنها را بزنید، و انگشتانشان را قطع نمایید ۱۲ این بدان سبب است که آنها با خدا و پیامبرش مخالفت کردند. و هر که با خدا و پیامبرش مخالفت کند، بداند که خدا سخت کیفر است ۱۳ این عذاب را بپشید، برای کافران عذاب آتش نیز خواهد بود ۱۴ ای کسانی که ایمان آورده اید، چون در جنگ با کافران روبه رو شدید که حمله می کنند، به آنها پشت نکنید و فرار نکنید ۱۵ هر کس در آن هنگام به آنها پشت کند، مگر آن که بخواهد مجددا حمله نموده، یا به یاری گروه دیگری بشتابد، به خشم خدا گرفتار خواهد شد، و جای او جهنم است، و جهنم بد سرانجامی است ۱۶

(۱۷۸)

شما آنها را نکشتید، بلکه خدا آنها را کشت. و چون تو تیر به سوی آنها انداختی، تو تیر نینداختی، بلکه خدا تیر انداخت. تا خدا مؤمنان را با آزمایش نیکو بیازماید، که خدا شنوا و داناست ۱۷ چنین بود. خدا نیرنگ کافران را سست و بی اثر می کند ۱۸ اگر پیروزی می خواهید، برای شما آمده است، و اگر از دشمنی دست بکشید، برای شما بهتر است. اگر به جنگ برگردید، ما هم برمی گردیم، و فراوانی عده شما هرگز برایتان کاری نمی سازد، زیرا که خدا با مؤمنان است ۱۹ ای کسانی که ایمان آورده اید، از خدا و پیامبرش اطاعت کنید، و درحالی که سخن او را می شنوید از او روی برگردانید ۲۰ و مانند کسانی نباشید که گفتند: شنیدیم، ولی نمی شنوند ۲۱ بدترین جانداران پیش خدا کران و لالانی هستند که نمی اندیشند و درک نمی کنند ۲۲ اگر خدا خبری در آنها می یافت شنوایشان می ساخت، و اگر آنها را شنوا می کرد، باز هم پشت می کردند و اعراض می نمودند ۲۳ ای کسانی که ایمان آورده اید، چون خدا و پیامبر شما را به چیزی فراخوانند که شما را زنده می کند و زندگی می بخشد، دعوتشان را اجابت کنید، و بدانید که خدا میان انسان و قلبش حایل می شود، و بدانید که پیش او جمع می شوید ۲۴ و از فتنه ای بترسید که تنها به ستمکاران شما نمی رسد، و بدانید که خدا سخت کیفر است ۲۵

(۱۷۹)

و به یاد آورید زمانی را که اندک و در این سرزمین ضعیف بودید، و می ترسیدید که مردم شما را بربایند و نابود کنند، و خدا به شما جا و پناه داد، و به یاری خویش نیرومندان ساخت، و از خوردنی های پاک به شما روزی داد، باشد که سپاسگزاری کنید ۲۶ ای کسانی که ایمان آورده اید، به خدا و پیامبر خیانت نکنید، و در امانت های خود خیانت نورزید؛ و خود این را می دانید ۲۷ بدانید که اموال و فرزندان شما، وسیله آزمایش شما هستند، و بدانید که پاداش بزرگ پیش خداست ۲۸ ای کسانی که ایمان آورده اید، اگر از خدا بترسید، خدا به شما قدرت تمیز حق از باطل عطا می کند، و گناهان شما را می زداید، و شما را می آمرزد. خدا دارای لطف بیکران است ۲۹ و یاد کن هنگامی را که کافران درباره تو نیرنگ می کردند، که تو را در بند کنند، یا بکشند، یا از شهر بیرون کنند. آنها نیرنگ می کردند، و خدا نیز نیرنگ می کرد، و خدا بهترین نیرنگ کنندگان است ۳۰ و چون آیات ما بر آنها خوانده شود، می گویند: شنیدیم، اگر بخواهیم ما نیز مانند این را می گوئیم، این فقط افسانه های پیشینیان است ۳۱ و گفتند: خداوند، اگر این قرآن، حق و از جانب توست، از آسمان بارانی از سنگ بر ما ببار، یا عذابی دردناک بر ما بفرست ۳۲ تا تو در میان آنها هستی، خدا عذابشان نمی کند، و تا آنها از خدا طلب آمرزش می کنند، خدا عذابشان نخواهد کرد ۳۳

چرا خدا مجازاتشان نکند، و حال آن که آنها مردم را از مسجدالحرام بازمی دارند. آنها که متولیان مسجدالحرام نیستند. متولیان آن فقط پرهیزگاران هستند، ولی بیشتر آنها این را نمی دانند **۳۴** نمازشان در خانه کعبه جز سوت کشیدنی و دست زدنی نیست. پس به سزای آن که کفر می ورزیدید، عذاب را بچشید **۳۵** کافران مالشان را خرج می کنند تا مردم را از راه خدا بازدارند. آنها مالشان را خرج خواهند کرد، ولی حسرت به دل هایشان خواهد ماند و مغلوب خواهند شد. کافران در جهنم گردآورده خواهند شد **۳۶** تا خدا ناپاک را از پاک جدا کند، و ناپاک ها را روی هم نهد و همه را توده کند و آن را به جهنم افکند. اینها همان زیانکارانند **۳۷** به کافران بگو: اگر از کارهای خود دست بردارند، گناهان گذشته آنها آمرزیده می شود، ولی اگر باز هم به کار خود ادامه دهند، روش خدا درباره پیشینیان، که هلاکت است، درباره آنها نیز جاری خواهد شد **۳۸** با آنها بجنگید تا فتنه ای نماند، و دین به طور کامل اختصاص به خدا داشته باشد. اگر از کار خود دست برداشتند، خدا آنچه را که می کنند، می بیند **۳۹** اگر نپذیرفتند، بدانید که خدا یاور شماست، و چه نیکو یاور و چه نیکو پشتیبانی است **۴۰**

بدانید که هر چیزی به غنیمت گرفتید، یک پنجم آن اختصاص به خدا و پیامبر و خویشان و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان دارد، اگر به خدا و آنچه ما روز جدا شدن حق از باطل [روز بدر]، روزی که آن دو گروه با هم روبه رو شدند، بر بنده خود نازل کردیم، ایمان دارید. و خدا بر هر کاری تواناست **۴۱** و یاد کنید هنگامی را که شما در طرف نزدیک تر به مدینه بودید، و آنها در طرف دورتر بودند؛ و کاروان مکه پایین تر از شما بود. اگر با یکدیگر درباره مکان و زمان جنگ قرار می گذاشتید، در آن اختلاف می کردید. ولی خدا می خواست کاری را که می بایستی انجام شود، به انجام رساند، تا هر که هلاک می شود، از روی دلیل هلاک شود، و هر که زنده می ماند، از روی دلیل زنده ماند، زیرا که خدا شنوا و داناست **۴۲** و یاد کن آنگاه که خدا عده آنها را در خواب به تو اندک نشان داد. اگر آنها را به تو بسیار نشان داده بود، سست می شدید، و مسلما در کار جنگ منازعه می نمودید. ولی خدا شما را از اختلاف برکنار و به سلامت داشت، زیرا که او به آنچه در دل هاست آگاه است **۴۳** و آنگاه که چون با هم روبه رو شدید، خدا آنها را در چشم شما اندک نشان داد، و شما را هم در چشم آنها اندک نشان داد، تا خدا کاری را که انجام شدنی بود، به انجام رساند. و کارها به سوی خدا بازگردانده می شود **۴۴** ای کسانی که ایمان آورده اید، هرگاه با گروهی از دشمنان برخورد کردید، پایداری کنید، و خدا را بسیار یاد کنید، تا پیروز شوید **۴۵**

و از خدا و پیامبرش اطاعت کنید، و با همدیگر ستیزه و کشمکش نکنید که سست و ضعیف می شوید و قدرتتان از بین می رود. صبر و استقامت داشته باشید، که خدا با صابران است **۴۶** و مانند کسانی نباشید که با سرمستی و برای خودنمایی از سرزمین خود بیرون رفتند، و مردم را از راه خدا بازمی داشتند. خدا به کارهایی که می کنند احاطه دارد **۴۷** و آنگاه که شیطان کارهای آنها را برایشان بیاراست و گفت: امروز هیچ کس از این مردم بر شما پیروز نخواهد شد، و من پناه شما هستم. ولی وقتی دو گروه به هم رسیدند، عقب گرد کرد و گفت: من از شما بیزارم. من چیزی را می بینم که شما نمی بینید. من از خدا می ترسم. مجازات خدا سخت است **۴۸** منافقان و کسانی که در دل هایشان بیماری بود می گفتند: اینها را دینشان فریفته است. و هر کس بر خدا توکل کند، بداند که خدا توانا و حکیم است **۴۹** اگر ببینی آنگاه که فرشتگان جان کافران را می گیرند، و بر چهره و پشت آنها می زنند و می گویند: بچشید عذاب سوزان را **۵۰** این کیفر

کارهایی است که می‌کردید، و خدا هیچ‌گاه به بندگان شما ستم نمی‌کند ۵۱ اینها نیز به شیوه فرعونیان و کسانی که پیش از آنها بودند، آیات خدا را انکار کردند؛ و خدا هم به سزای گناهانشان عذابشان کرد، که خدا نیرومند و سخت کیفر است ۵۲

(۱۸۳)

این بدان سبب است که خدا نعمتی را که به قومی ارزانی داشته تغییر نمی‌دهد، مگر آن که آنها رفتار خود را تغییر دهند. و خدا شنوا و داناست ۵۳ اینها نیز به شیوه فرعونیان و کسانی که پیش از آنها بودند، آیات خداوندشان را دروغ شمردند؛ و ما هم به کیفر گناهانشان هلاکشان کردیم، و فرعونیان را غرق کردیم. همه آنها ستمکار بودند ۵۴ بدترین جنندگان پیش خدا کسانی هستند که کافر شدند و ایمان نمی‌آورند ۵۵ همان کسانی که تو با آنها پیمان بستی، اما آنها هر بار پیمانشان را می‌شکنند. آنها هیچ پروا نمی‌کنند ۵۶ اگر در جنگ بر آنها دست یافتی، بر آنها سخت بگیر تا پیروانشان پراکنده گردند، باشد که متوجه شوند و عبرت گیرند ۵۷ اگر از خیانت مردمی بیم داری، منصفانه پیمانشان را فسخ کن، زیرا که خدا خائن را دوست ندارد ۵۸ کافران نپندارند که بر ما چیره می‌شوند. آنها نمی‌توانند ما را ناتوان کنند ۵۹ تا آنجا که می‌توانید نیرو و اسبان سواری فراهم کنید، تا به وسیله آنها دشمنان خدا و دشمنان خودتان و کسان دیگری را، که شما آنها را نمی‌شناسید و خدا آنها را می‌شناسد، بترسانید. هرچه در راه خدا خرج کنید به تمامی به شما بازگردانده می‌شود، و به شما ستم نخواهد شد ۶۰ و اگر به صلح گراییدند، تو نیز به صلح گرای، و بر خدا توکل کن، که او شنوا و داناست ۶۱

(۱۸۴)

اگر بخواهند تو را فریب دهند، خدا برای تو کافی است. اوست که تو را با یاری خود و به وسیله مؤمنان نیرومند ساخت؛ ۶۲ و دل‌هایشان را به هم مهربان کرد. اگر تمام ثروتی را که در زمین است خرج می‌کردی، نمی‌توانستی دل‌های آنها را به هم مهربان کنی، ولی خدا آنها را نسبت به هم مهربان کرد، زیرا که او توانا و حکیم است ۶۳ ای پیامبر، خدا و مؤمنانی که از تو پیروی می‌کنند برای تو کافی هستند ۶۴ ای پیامبر، مؤمنان را به جنگ برانگیز. اگر از شما بیست تن صبور و با استقامت باشند، بر دویست تن پیروز می‌شوند، و اگر از شما یکصد تن باشند، بر هزار تن از کافران پیروز خواهند شد، زیرا که آنها مردمی هستند که متوجه تأثیر ایمان در جنگ نیستند ۶۵ اکنون خدا بر شما آسان گرفت، و می‌داند که در شما ضعف و ناتوانی هست. پس اگر از شما یکصد تن صبور و با استقامت باشند، بر دویست تن پیروز می‌شوند، و اگر از شما هزار تن باشند، به اذن خدا بر دو هزار تن پیروز خواهند شد، و خدا با صابران است ۶۶ هیچ پیامبری را روا نیست که اسیرانی داشته باشد، تا آنگاه که در زمین با کشتار بسیار پیروز شود. شما مال دنیا را می‌خواهید، و حال آن که خدا برای شما آخرت را می‌خواهد. و خدا توانا و حکیم است ۶۷ اگر حکم خدا پیش از این مقرر نشده بود، حتما در آنچه گرفتید، عذابی بزرگ به شما می‌رسید ۶۸ اینک از غنیمت‌هایی که به دست آورده‌اید بخورید که حلال و پاک است، و از خدا پروا کنید، که خدا آمرزنده و مهربان است ۶۹

(۱۸۵)

ای پیامبر، به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: اگر خدا خبری در دل شما بیابد، بهتر از آن چیزی که از شما گرفته شده، به شما می‌دهد، و شما را می‌آمرزد. خدا آمرزنده و مهربان است ۷۰ و اگر بخواهند به تو خیانت کنند، پیش از این نیز به خدا خیانت کرده‌اند، و خدا تو را بر آنها مسلط ساخت. خدا دانا و حکیم است ۷۱ کسانی که ایمان آورده‌اند و هجرت کرده‌اند و با مال و جان خود در راه خدا جهاد کرده‌اند؛ و کسانی که به مهاجران جای و پناه داده‌اند و ایشان را یاری کرده‌اند، آنها یار و یاور یکدیگرند. و کسانی که ایمان آورده‌اند

ولی مهاجرت نکرده‌اند، شما با آنها هیچ‌گونه بستگی و در برابر آنها هیچ‌گونه تعهدی ندارید، تا آنگاه که مهاجرت کنند. و اگر در امر دین از شما کمک خواستند، وظیفه شماست که به آنها کمک کنید؛ مگر در برابر گروهی که میان شما و آنها پیمانی هست. خدا تمام کارهایی را که می‌کنید می‌بیند ۷۲ کافران نیز یار و یاور یکدیگرند. اگر به این فرمان‌ها عمل نکنید، فتنه و فساد بزرگ در زمین پدید خواهد آمد ۷۳ و کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند؛ و کسانی که به آنها جای و پناه دادند، و ایشان را یاری کردند، آنها مؤمنان حقیقی هستند. آنها آمرزش و روزی نیکو دارند ۷۴ و کسانی که بعد از آن ایمان آوردند و هجرت کردند و همراه شما جهاد کردند، آنها از شما هستند. و به حکم کتاب خدا خویشاوندان [درباره میراث] نسبت به یکدیگر از دیگران سزاوارترند، زیرا که خدا هر چیزی را به‌خوبی می‌داند ۷۵

(۱۸۶)

سوره توبه ۹

مدنی و دارای یکصد و بیست و نه آیه

این اعلام بیزاری خدا و پیامبرش از مشرکانی است که با آنها پیمان بسته‌اید ۱ چهار ماه دیگر به شما مهلت داده می‌شود که در این سرزمین بگردید، و بدانید که شما نمی‌توانید خدا را ناتوان کنید، و خداست که کافران را خوار می‌سازد ۲ این اعلامی از جانب خدا و پیامبرش به مردم در روز حج بزرگ است، که خدا و پیامبرش از مشرکان بیزارند. پس اگر توبه کنید برای شما بهتر است، و اگر سرپیچی کنید، بدانید که شما نمی‌توانید خدا را ناتوان کنید؛ و کافران را به عذابی دردناک بشارت ده ۳ به جز مشرکانی که با آنها پیمان بسته‌اید، و آنها هم در اجرای آن چیزی فروگذار ننموده، و به کسی بر ضد شما کمک نکرده‌اند. پس پیمان آنها را تا پایان مدتش نگهدارید، زیرا که خدا پرهیزگاران را دوست دارد ۴ و چون ماه‌های حرام به پایان رسید، مشرکان را هر جا یافتید بکشید. آنها را بگیرید و محاصره کنید و همه جا در کمین ایشان بنشینید. اگر توبه کردند، و نماز خواندند و زکات دادند، راهشان را باز گذارید، که خدا آمرزنده و مهربان است ۵ اگر کسی از مشرکان از تو پناه خواست، به او پناه ده، تا کلام خدا را بشنود؛ سپس او را به محلی که برای او امن است برسان. این به‌خاطر آن است که آنها مردمی ناآگاهند ۶

(۱۸۷)

چگونه مشرکان با خدا و پیامبر او پیمانی دارند؟ به جز کسانی که با شما کنار مسجدالحرام پیمان بستند. آنها که با شما پیمان دارند، تا هنگامی که بر طبق آن عمل می‌کنند، شما هم مطابق آن رفتار کنید، چون خدا پرهیزگاران را دوست دارد ۷ چگونه پیمان‌شان اعتبار دارد؟ و حال آن که اگر بر شما دست یابند، رعایت خویشاوندی و پیمان را نمی‌کنند. با گفتارشان شما را خشنود می‌سازند، ولی دل‌هایشان امتناع می‌ورزد، و بیشتر آنها از فرمان خدا اطاعت نمی‌کنند ۸ آیات خدا را به بهایی اندک فروختند و مردم را از راه خدا بازداشتند. چه کارهای بدی می‌کردند ۹ درباره هیچ مؤمنی رعایت خویشاوندی و پیمان را نمی‌کنند. آنها تجاوزکارند ۱۰ اگر توبه کردند و نماز خواندند و زکات دادند، برادران دینی شما هستند. ما آیات را برای مردم دانا توضیح می‌دهیم ۱۱ اگر پس از بستن پیمان، سوگند و عهد خویش را شکستند، و در دین شما زبان به طعنه گشودند، پس با سران کفر بجنگید، زیرا که آنها سوگند و عهد نگه نمی‌دارند، باشد که از این سوگند شکی‌ها و عهدشکنی‌ها دست‌بردارند ۱۲ آیا با مردمی که سوگند و عهد خود را شکستند و تصمیم به

بیرون کردن پیامبر گرفتند، و نخستین بار آنها جنگ را با شما شروع کردند، نمی‌جنگید؟ آیا از آنها می‌ترسید؟ و حال آن که اگر ایمان داشته باشید، سزاوار است که از خدا بترسید **۱۳**

(۱۸۸)

با آنها بجنگید، خدا آنها را به دست شما عذاب می‌کند و خوار می‌سازد و شما را بر آنها پیروز می‌گرداند و دل‌های مؤمنان را شفا می‌بخشد؛ **۱۴** و خشم دل‌هایشان را می‌برد. خدا توبه هر کس را که بخواهد می‌پذیرد. خدا دانا و حکیم است **۱۵** آیا پنداشته‌اید که شما را به حال خود وامی‌گذارند، بی‌آن که خدا کسانی از شما را که جهاد می‌کنند و به جز خدا و پیامبرش و مؤمنان دوست همرازی نمی‌گیرند، معلوم دارد؟ خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۶** حق مشرکان نیست که مسجدهای خدا را آباد کنند، درحالی که خود بر کفر خویش گواهند. اعمال آنها تباه شده، و برای همیشه در آتش جهنم خواهند ماند **۱۷** مسجدهای خدا را فقط کسانی آباد می‌کنند که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و نماز می‌خوانند و زکات می‌دهند، و از کسی جز خدا نمی‌ترسند. امید است که اینها از هدایت یافتگان باشند **۱۸** آیا آب دادن به حاجیان و آباد کردن مسجدالحرام را مانند کار کسی می‌دانید که به خدا و روز قیامت ایمان آورده و در راه خدا جهاد می‌کند؟ این دو پیش خدا برابر نیستند. خدا ستمگران را هدایت نمی‌کند **۱۹** کسانی که ایمان آورده و هجرت کرده و با مال و جان خود در راه خدا جهاد می‌کنند، پیش خدا مرتبتی برتر دارند، و اینها هستند که کامیاب و رستگارند **۲۰**

(۱۸۹)

خداوندشان آنها را به رحمت و خشنودی خویش و به بهشتی که نعمت جاوید دارد مژده می‌دهد **۲۱** برای همیشه در آن خواهند ماند. و خداست که پاداش بزرگ پیش اوست **۲۲** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر پدرانتان و برادرانتان کفر را بر ایمان ترجیح داده‌اند، آنها را به دوستی نگیرید، و هر کس از شما که با ایشان دوستی کند ستمگر است **۲۳** بگو: اگر پدرانتان و فرزندانان و برادرانتان و همسرانتان و خویشاوندانتان و اموالی که گردآورده‌اید و تجارتی که از کسادهای می‌ترسید و خانه‌هایی که به آنها دل خوش می‌دارید، پیش شما محبوب‌تر از خدا و پیامبر او و جهاد در راه اوست، پس منتظر باشید تا خدا فرمان خویش بیاورد. خدا مردم نافرمان را هدایت نمی‌کند **۲۴** خدا شما را در جاهای بسیار یاری کرد، و نیز در روز جنگ حُنین، آنگاه که زیادی تعدادتان شما را به شگفت آورده بود، ولی هیچ سودی به حالتان نداشت، و زمین با همه فراخیش بر شما تنگ شد. پس پشت به دشمن نموده گریختید **۲۵** آنگاه خدا آرامش خود را بر پیامبر خویش و بر مؤمنان نازل کرد، و سپاهیان فرورستاد که شما آنها را نمی‌دیدید، و کافران را عذاب کرد، و سزای کافران همین است **۲۶**

(۱۹۰)

با وجود این واقع، باز هم خدا توبه هر کس را بخواهد می‌پذیرد. خدا آمرزنده و مهربان است **۲۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مشرکان نجسند، پس، بعد از امسال به مسجدالحرام نزدیک نشوند. اگر [به سبب قطع داد و ستد با آنها] از فقر می‌ترسید، خدا، اگر بخواهد، شما را از فضل خویش بی‌نیاز خواهد کرد، زیرا که خدا دانا و حکیم است **۲۸** با کسانی از اهل کتاب که به خدا و روز قیامت ایمان ندارند، و چیزهایی را که خدا و پیامبرش حرام کرده‌اند حرام نمی‌دارند، و متدین به دین حق نیستند بجنگید، تا با خواری و حقارت به دست خود جزیه دهند **۲۹** یهودیان گفتند: عَزَّیْر پسر خداست، و مسیحیان گفتند: مسیح پسر خداست. این سخنی است که به زبان می‌گویند. گفتار آنها شبیه گفتار کافران پیشین است. خدا آنها را بکشد، چگونه از حقیقت دور می‌شوند؟ **۳۰** دانشمندان دینی و زاهدان تارک دنیای خود و مسیح‌بن مریم را صاحب اختیار خود گرفتند، و حال آن که به آنها فرمان داده شده بود که فقط خدای یگانه را بندگی کنند، که هیچ

خدایی جز او نیست. منزّه است او و بسی برتر و والاتر از این چیزهایی است که شریک او می‌سازند. [آفریدگار میلیاردها کهکشان کجا و بشر محتاج روی زمین کجا؟] **۳۱**

(۱۹۱)

می‌خواهند نور خدا را با سخنان خود خاموش کنند، و خدا جز این نمی‌خواهد که نور خویش را کامل گردانند، هر چند کافران را خوش نیاید **۳۲** اوست که پیامبر خود را با راهنمایی و دین حق فرستاد، تا او را بر تمام دین [آخرین شریعت، دین کامل] آگاه سازد، هر چند مشرکان را خوش نیاید **۳۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بسیاری از دانشمندان دینی و زاهدان تارک دنیا مال مردم را به ناحق می‌خورند، و مردم را از راه خدا باز می‌دارند. کسانی که طلا و نقره را می‌اندوزند و آن را در راه خدا خرج نمی‌کنند، آنها را به عذابی دردناک بشارت ده **۳۴** روزی که آن طلا و نقره را در آتش جهنم بگذازند، و با آن پیشانی و پهلوی و پشت آنها را داغ کنند و به ایشان گویند: این همان چیزی است که برای خود اندوختید. اینک طعم اندوخته خویش را بچشید **۳۵** تعداد ماه‌ها پیش خدا، در کتاب خدا، از روزی که خدا آسمان‌ها و زمین را آفریده، دوازده ماه است. چهار ماه از آنها ماه حرام است. این دین پایدار است. در این چهار ماه به خوشتن و به یکدیگر ستم نکنید. و همگی با مشرکان بجنگید، همچنان که آنها همگی با شما می‌جنگند، و بدانید که خدا با پرهیزگاران است **۳۶**

(۱۹۲)

تغییر دادن و به تعویق انداختن ماه‌های حرام افزایش در کفر است، که به وسیله آن کافران گمراه می‌شوند. یک سال آن را حلال می‌شمرند، و یک سال آن را حرام می‌دارند، تا به این وسیله عده ماه‌هایی را که خدا حرام نموده پامال کنند، و آنچه را که خدا حرام کرده حلال نمایند. کارهای بدشان در نظرشان آراسته شده است. خدا کافران را هدایت نمی‌کند **۳۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شما را چه شده که وقتی به شما گفته می‌شود که برای جهاد در راه خدا به راه افتید، به زمین می‌چسبید؟ آیا به جای آخرت به زندگی دنیا راضی شده‌اید؟ بهره‌مندی از زندگی دنیا، در برابر آخرت بسیار ناچیز است **۳۸** اگر رهسپار جهاد نشوید، خدا شما را به عذابی دردناک عذاب می‌کند، و به جای شما مردم دیگری را می‌آورد، و شما هیچ زبانی به خدا نمی‌رسانید. خدا بر هر کاری تواناست **۳۹** اگر پیامبر را یاری نکنید، خدا او را یاری کرد: آنگاه که کافران او را از مکه بیرون کردند، هنگامی که یکی از آن دو تن که در غار بودند [پیامبر] به دوستش گفت: اندوهگین نباش که خدا با ماست. خدا نیز به او آرامش خاطر بخشید، و او را به وسیله سپاه‌یانی که شما آنها را نمی‌دیدید یاری کرد، و سخن کافران را پست گردانید، و سخن خداست که سخن برتر است [هرچه خدا خواهد، همان می‌شود]، و خدا توانا و حکیم است **۴۰**

(۱۹۳)

با وسایل سبک و سنگین [تجهیزات کافی] حرکت کنید، و با مال و جان خود در راه خدا جهاد کنید. اگر بدانید، این برای شما بهتر است **۴۱** اگر غنیمتی در دسترس و سفری آسان در پیش بود، از فرمان تو اطاعت و از تو پیروی می‌کردند؛ ولی از سفری که مشقت داشته باشد گریزان هستند. به خدا سوگند می‌خورند که اگر توانایی داشتیم با شما برای جهاد بیرون می‌آمدیم. آنها خودشان را هلاک می‌کنند. خدا می‌داند که آنها دروغ می‌گویند **۴۲** خدا تو را ببخشد، چرا پیش از آن که راستگویان برای تو معلوم شوند، و دروغگویان را بشناسی، به آنها اجازه ماندن و ترک جهاد دادی؟ **۴۳** کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان دارند، برای این که با مال و جانشان در راه

خدا جهاد کنند، از تو اجازه ماندن و ترک جهاد نمی‌خواهند. خدا پرهیزگاران را خوب می‌شناسد ۴۴ تنها کسانی از تو اجازه ماندن و ترک جهاد می‌خواهند که به خدا و روز قیامت ایمان ندارند و دل‌هایشان دچار تردید است. آنها پیوسته در شکّ خویش سرگردانند ۴۵ اگر می‌خواستند برای جهاد بیرون روند حتماً وسایل لازم را فراهم می‌کردند، ولی خدا از شرکت آنها در جنگ کراهت داشت، بنابراین آنها را از شرکت در جنگ بازداشت، و به آنها گفته شد: شما هم جزو کسانی باشید که از جنگ باز نشستند ۴۶ اگر با شما برای جنگ بیرون می‌آمدند، به شما جز خرابی چیزی نمی‌افزودند، و میانتان رخنه می‌کردند تا فتنه‌انگیزی کنند. و در میان شما کسانی هستند که برای آنها جاسوسی می‌کنند. خدا ستمگران را خوب می‌شناسد ۴۷

(۱۹۴)

آنها پیش از این هم فتنه‌جویی می‌کردند، و کارها را برای تو واژگونه می‌نمودند، تا حق آمد و فرمان خدا آشکار شد، درحالی‌که آنها ناخشنود بودند ۴۸ برخی از آنها می‌گویند: به ما اجازه بده که در جنگ شرکت نکنیم، و ما را به فتنه نیفکن. بدانید که آنها در فتنه افتاده‌اند، و جهنّم به کافران احاطه دارد ۴۹ اگر نیکی به تو رسد، آنها را ناراحت می‌کند، و اگر مصیبتی به تو رسد می‌گویند: ما پیش از این چاره کار خود کرده بودیم، و شادمان روی برمی‌تابند ۵۰ بگو: فقط آنچه خدا برای ما مقرر داشته به ما می‌رسد. او مولای ماست، و مؤمنان باید بر خدا توکل کنند ۵۱ بگو: آیا جز این است که شما منتظر یکی از این دو نیکی [شهادت یا پیروزی] برای ما هستید؟ و حال آن‌که ما منتظریم که خدا یا از جانب خودش و یا به‌دست ما به شما عذابی برساند. پس انتظار بکشید که ما هم با شما انتظار می‌کشیم ۵۲ بگو: چه از روی میل اتفاق کنید و چه از روی اکراه، خدا اتفاق شما را نمی‌پذیرد، چون شما مردمی هستید که از فرمان خدا اطاعت نمی‌کنید ۵۳ و مانع پذیرفته شدن اتفاق‌هایشان جز این نبود که آنها به خدا و پیامبرش کافر شدند، و با کسالت به نماز می‌آیند، و با کراهت اتفاق می‌کنند ۵۴

(۱۹۵)

اموال و فرزندان آنها باعث تعجّب تو نشود. خدا می‌خواهد به‌وسیله اینها در زندگی دنیا عذابشان کند، و درحالی‌که کافران جانشان برآید ۵۵ به خدا سوگند می‌خورند که از شما هستند، و حال آن‌که از شما نیستند. آنها مردمی هستند که از شما می‌ترسند ۵۶ اگر پناهگاهی یا نهانگاهی و یا گریزگاهی می‌یافتند، شتابان به‌سوی آن روی می‌آوردند ۵۷ گروهی از آنها درباره صدقات [مال زکات] از تو عیب‌جویی می‌کنند. اگر از آن به آنها داده شود راضی می‌شوند، و اگر داده نشود خشمگین می‌گردند ۵۸ اگر آنها از آنچه خدا و پیامبرش به آنها داده‌اند راضی باشند، و بگویند: خدا برای ما کافی است، خدا با لطف خویش و پیامبرش به ما خواهند داد، ما به خدا مشتاقیم [برای آنها بهتر است] ۵۹ صدقات اختصاص به تهیدستان و بینوایان و مأموران جمع‌آوری صدقات و کسانی که دل‌هایشان برای تمایل به اسلام به‌دست آورده می‌شود و آزاد کردن بردگان و قرض داران و صرف‌کردن در راه خدا و مسافران در راه مانده نیازمند دارد. دادن صدقه و چگونگی صرف آن از جانب خدا واجب و معین شده است، و خدا دانا و حکیم است ۶۰ برخی از آنها کسانی هستند که پیامبر را اذیت می‌کنند و می‌گویند: او خوش‌باور است. بگو: او شنونده خوبی برای سخنان شماست. به خدا ایمان دارد، و مؤمنان را باور می‌کند، و برای کسانی از شما که ایمان آورده‌اند رحمت است. کسانی که پیامبر خدا را اذیت می‌کنند، عذابی دردناک دارند ۶۱

(۱۹۶)

برای شما به خدا سوگند می‌خورند تا شما را خشنود سازند، و حال آن‌که اگر ایمان داشتند حق این بود که خدا و پیامبرش را خشنود گردانند **۶۲** آیا نمی‌دانند که هر کس با خدا و پیامبرش مخالفت کند برای همیشه در آتش جهنم خواهد ماند؟ این همان خواری بزرگ است **۶۳** منافقان از این می‌ترسند که درباره آنها سوره‌ای نازل شود و آنها را از آنچه در دل‌هایشان هست خبر دهد. بگو: مسخره کنید، که خدا آنچه را که از آن می‌ترسید آشکار خواهد ساخت **۶۴** اگر از آنها بپرسی، مسلماً خواهند گفت: ما فقط برای شوخی و سرگرمی سخنانی می‌گفتیم. بگو: آیا خدا و آیات او و پیامبرش را مسخره می‌کردید؟ **۶۵** عذر نیاورید، شما بعد از ایمان آوردنتان کافر شده‌اید. اگر گروهی از شما را ببخشیم، گروهی دیگر را، به‌سزای آن‌که بزه‌کار بودند، عذاب خواهیم کرد **۶۶** مردان و زنان منافق مانند یکدیگرند. به کارهای زشت وامی‌دارند، و از کارهای نیک بازمی‌دارند، و دست‌های خویش از بخشش نگه می‌دارند. خدا را فراموش کرده‌اند و خدا هم آنها را فراموش کرده است. منافقان از اطاعت خدا خارج شده‌اند **۶۷** خدا به مردان و زنان منافق و کافران آتش جهنم را وعده داده است، که برای همیشه در آن خواهند ماند. همان آتش برای آنها کافی است. خدا آنها را لعنت کرده، و عذابی پایدار دارند **۶۸**

(۱۹۷)

شما منافقان و کافران نیز مانند کسانی هستید که پیش از شما بودند. آنها از شما نیرومندتر بودند و اموال و فرزندان‌شان هم از شما بیشتر بود. آنها از نصیب خود بهره‌مند شدند. شما هم از نصیب خود بهره‌مند شدید، همچنان که کسانی که پیش از شما بودند از نصیب خود بهره‌مند شدند. و شما در افکار و اعمال باطل خود فرورفتید، همچنان که آنها در افکار و اعمال باطل خود فرورفتند. اعمال آنها در دنیا و آخرت تباه شد. آنها همان زیانکارانند **۶۹** آیا خبر کسانی که پیش از ایشان بودند، مانند قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اهالی مدّین و شهرهای زیر و رو شده قوم لوط به آنها نرسیده است؟ پیامبرانشان دلایل روشن برایشان آوردند. خدا به آنها ظلم نکرد، بلکه آنها خود به خویشتن ستم می‌کردند **۷۰** مردان و زنان مؤمن دوستدار و یاور یکدیگرند. به کارهای نیک وامی‌دارند و از کارهای زشت بازمی‌دارند، و نماز می‌خوانند، و زکات می‌دهند، و از خدا و پیامبرش اطاعت می‌کنند. خدا رحمت خود را شامل حال آنها خواهد کرد، زیرا که خدا توانا و حکیم است **۷۱** خدا به مردان و زنان مؤمن بهشت‌هایی وعده داده که در آن جوی‌ها روان است و برای همیشه در آن خواهند ماند؛ و خانه‌های نیکو در بهشت‌های جاوید دارند؛ و خشنودی خدا از همه اینها بهتر و بالاتر است. این همان کامیابی بزرگ است **۷۲**

(۱۹۸)

ای پیامبر، با کافران و منافقان جهاد کن و بر آنها سخت بگیر. جای آنها جهنم است و جهنم چه بد سرانجامی است **۷۳** به خدا سوگند می‌خورند که چیزی نگفته‌اند، اما بدون تردید سخن کفر را گفته‌اند، و پس از اسلام آوردن‌شان کافر شده‌اند، و قصد چیزی را کردند که به آن نرسیدند. و چون خدا و پیامبرش از فضل خود آنها را بی‌نیاز کردند، به عیب‌جویی پرداختند. اینک اگر توبه کنند برایشان بهتر است، و اگر روی برتابند، خدا در دنیا و آخرت به عذابی دردناک عذاب‌شان می‌کند. آنها در روی زمین هیچ یار و یآوری ندارند **۷۴** برخی از آنها با خدا عهد کردند که اگر خدا از فضل خویش ثروتی به ما بدهد، زکات می‌دهیم و مردمانی شایسته می‌شویم **۷۵** اما چون خدا از فضل خویش ثروتی به آنها داد، بخل ورزیدند و پشت کردند و روی برتافتند **۷۶** پس به‌سزای آن‌که به وعده‌ای که با خدا نهاده بودند عمل نکردند، و دروغ می‌گفتند، خدا نیز تا روزی که او را ملاقات کنند، نفاق را در دل‌هایشان باقی گذارد **۷۷** آیا نمی‌دانستند که خدا اسرار آنها و درِ گوشی سخن گفتن‌شان را می‌داند؟ آیا نمی‌دانستند که خدا دانای نهان‌ها و ناپیداهاست؟ **۷۸** کسانی که از مؤمنانی که با میل صدقه می‌دهند، عیب‌جویی می‌کنند و کسانی را که به اندازه توانشان صدقه می‌دهند، مسخره می‌نمایند، خدا هم آنها را مسخره می‌کند، و عذابی دردناک دارند **۷۹**

برایشان آمرزش بخواهی، یا برایشان آمرزش نخواهی، اگر هفتادبار هم برایشان آمرزش بخواهی، خدا هرگز آنها را نمی‌آمرزد. این بدان سبب است که آنها به خدا و پیامبر او کافر شدند. خدا مردم نافرمان را هدایت نمی‌کند ۸۰ آنها که به‌خاطر این که برخلاف دستور پیامبر خدا در خانه نشستند و به جنگ نرفتند خوشحالند، و کراهت داشتند از این که با مال و جانشان در راه خدا جهاد کنند، و گفتند: در این هوای گرم به جهاد نروید؛ به آنها بگو: گرمای آتش جهنم بسیار شدیدتر است، البته اگر بفهمند ۸۱ پس به‌سزای کاری که کرده‌اند باید کم بخندند و بسیار بگیرند ۸۲ اگر خدا تو را پیش گروهی از آنها بازگردانید، و از تو اجازه شرکت در جنگ خواستند، بگو: شما هرگز با من به جنگ نخواهید رفت، و هرگز همراه من با هیچ دشمنی نخواهید جنگید، چون شما نخستین بار راضی شدید که در خانه بنشینید و در جنگ شرکت نکنید. پس اکنون نیز با کسانی که از فرمان تخلف ورزیده و به جنگ نیامدند در خانه بنشینید ۸۳ و هیچ‌گاه بر هیچ‌یک از آنها، چون بمیرد، نماز نخوان، و بر سر قبرش نایست، زیرا که آنها به خدا و پیامبر او کافر شدند، و در حال نافرمانی خدا مردند ۸۴ اموال و فرزندان آنها باعث تعجب تو نشود. خدا می‌خواهد به‌وسیله اینها در دنیا عذابشان کند، و درحالی که کافرنه جانشان برآید ۸۵ وقتی سوره‌ای نازل شود که به خدا ایمان بیاورید و همراه پیامبرش بجنگید، ثروتمندان آنها از تو اجازه ترک جهاد می‌خواهند و می‌گویند: بگذار ما با خانه‌نشینان باشیم و به جنگ نیاییم ۸۶

آنها راضی شدند که با خانه‌نشینان باشند. بر دل‌هایشان مهر زده شده و بنابراین دیگر نمی‌فهمند ۸۷ اما پیامبر و کسانی که با او ایمان آوردند، با مال و جانشان جهاد کردند. نیکویی‌ها از آن آنهاست و آنها رستگارانند ۸۸ خدا برای آنها بهشت‌هایی آماده کرده که جوی‌ها در آن روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. این همان کامیابی بزرگ است ۸۹ گروهی از بادیه‌نشینان پیش تو آمدند و عذر آوردند تا به آنها اجازه ترک جهاد داده شود. و کسانی که به خدا و پیامبرش دروغ گفتند نیز در خانه نشستند. به‌زودی به کافران ایشان عذابی دردناک خواهد رسید ۹۰ بر ناتوانان و بیماران و کسانی که چیزی ندارند که خرج کنند، اگر از جنگ بازنشینند، گناهی نیست، هرگاه برای خدا و پیامبرش دیگران را نصیحت کنند، زیرا که بر نیکوکاران هیچ گناه و عقوبتی نیست، و خدا آمرزنده و مهربان است ۹۱ و نیز گناهی نیست بر کسانی که پیش تو آمدند تا تو به آنها برای شرکت در جنگ وسیله سواری دهی، و تو به آنها گفتی که چیزی ندارم که شما را بر آن سوار کنم، و رفتند و چشمانشان از فرط اندوه پر از اشک بود که چیزی ندارند که برای جهاد خرج کنند ۹۲ گناه و عقوبت فقط بر کسانی است که توانگرند و از تو اجازه ترک جهاد می‌خواهند. راضی شده‌اند که با خانه‌نشینان در خانه بمانند. خدا بر دل‌هایشان مهر نهاده و آنها نمی‌دانند ۹۳

هنگامی که پیش آنها بازگردید، برای شما عذر می‌آورند. بگو: عذر نیاورید. سخنان شما را باور نداریم. خدا ما را از خبرهای شما آگاه کرده است. خدا و پیامبرش کارهای شما را خواهند دید. آنگاه پیش خدایی که دانای نهان و آشکار است بازگردانده می‌شوید، و او شما را از نتیجه کارهایی که می‌کردید آگاه خواهد ساخت ۹۴ چون پیش آنها بازگردید، برای شما به خدا سوگند می‌خورند که از آنها چشم‌پوشید. از آنها روی بگردانید. آنها ناپاکند، و به‌سزای کارهایی که کرده‌اند جایگاهشان جهنم است ۹۵ برای شما سوگند می‌خورند تا از آنها خشنود شوید. اگر شما از آنها خشنود شوید، خدا از مردمی که به فرمانش عمل نمی‌کنند خشنود نخواهد شد ۹۶ کفر و نفاق اعراب صحرانشین سخت‌تر و به بی‌اطلاعی از حدودی که خدا بر پیامبرش نازل کرده سزاوارترند. و خدا دانا و حکیم است ۹۷ برخی از

صحرائشینان آنچه را که انفاق می‌کنند خسارتی برای خود به حساب می‌آورند، و برای شما منتظر پیشامدهای بد هستند. پیشامد بد برای خود آنها خواهد بود. و خدا شنوا و داناست **۹۸** و برخی دیگر از صحرائشینان کسانی هستند که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و آنچه را که انفاق می‌کنند موجب تقرب به خدا و دعای پیامبر درباره خود می‌دانند. بدانید که همان مایه تقرب ایشان است. خدا آنها را به رحمت خود داخل خواهد کرد، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است **۹۹**

(۲۰۲)

خدا از پیشگامان نخستین از مهاجران و انصار، و نیز از کسانی که به‌خوبی از روش آنها پیروی کردند، خشنود است و آنها هم از خدا خشنودند. خدا برای آنها بهشت‌هایی آماده کرده که در آن جوی‌ها روان است و برای همیشه در آن خواهند ماند. این همان کامیابی بزرگ است **۱۰۰** برخی از صحرائشینان پیرامون شما منافقند، و از اهالی شهر مدینه هم گروهی بر نفاق مصر و در آن ماهرند. تو آنها را نمی‌شناسی. ما ایشان را می‌شناسیم. آنها را دوبار عذاب خواهیم کرد و سپس به عذابی بزرگ گرفتار می‌شوند **۱۰۱** و گروهی دیگر هستند که به گناهان خود اعتراف کرده و کارهای درست را با کارهای بد آمیخته‌اند. امید است که خدا توبه آنها را بپذیرد، چون خدا آمرزنده و مهربان است **۱۰۲** از اموال آنها زکات بگیر تا به‌وسیله آن پاک و پاکیزه‌شان سازی، و برایشان دعا کن که دعای تو برای آنها مایه آرامش است. و خدا شنوا و داناست **۱۰۳** آیا ندانسته‌اند که خداست که توبه را از بندگان می‌پذیرد و زکات را می‌گیرد، و خدا توبه‌پذیر مهربان است؟ **۱۰۴** بگو: هر کار که می‌خواهید بکنید. خدا و پیامبرش و مؤمنان کارهای شما را خواهند دید، و به‌سوی خدایی که دانای نهان و آشکار است بازگردانده خواهید شد، و او شما را از تمام کارهایی که می‌کردید آگاه می‌کند **۱۰۵** و گروهی دیگر هستند که کارشان موکول به خواست و حکم خداست؛ یا آنها را عذاب می‌کند، و یا توبه ایشان را می‌پذیرد. و خدا دانا و حکیم است **۱۰۶**

(۲۰۳)

کسانی که مسجدی برای زیان رسانیدن به دین و دامن‌زدن به کفر و تفرقه انداختن میان مؤمنان و کمینگاهی برای آنها که پیش از آن با خدا و پیامبرش جنگیدند ساخته‌اند، و سوگند می‌خورند که ما جز خیر نمی‌خواهیم، خدا شهادت می‌دهد که آنها دروغ می‌گویند **۱۰۷** هرگز در آن مسجد نماز نخوان. سزاوار است در مسجدی که از روز نخست بر پایه تقوا بنا شده، نماز بخوانی. در آن مردانی هستند که دوست دارند پاک باشند، و خدا پاکان را دوست دارد **۱۰۸** آیا کسی که بنای خود را بر پایه ترس از خدا و خشنودی او گذاشته بهتر است یا آن‌کس که بنای خویش را بر کنار پرتگاه سستی که فروریختنی است نهاده، که با آن در آتش جهنم می‌افتد؟ خدا مردم ستمگر را هدایت نمی‌کند **۱۰۹** بنایی که ساخته‌اند همواره در دل‌هایشان مایه شک است، تا آن‌که دل‌هایشان پاره پاره شود. و خدا دانا و حکیم است **۱۱۰** خدا جان و مال مؤمنان را به‌بهای بهشت خریده است؛ همان کسانی که در راه خدا می‌جنگند و می‌کشند و کشته می‌شوند. این وعده راست و درستی است که در تورات و انجیل و قرآن است، و عمل کردن به آن بر عهده خداست. و چه کسی به عهدش از خدا وفادارتر است؟ پس به داد و ستدی که کرده‌اید شاد باشید. و این همان کامیابی بزرگ است **۱۱۱**

(۲۰۴)

همان مؤمنانی که توبه می‌کنند، بندگی خدا را می‌کنند، خدا را ستایش می‌کنند، روزه می‌گیرند، رکوع می‌کنند، سجده می‌کنند، به کارهای نیک و امی‌دارند و از کارهای زشت بازمی‌دارند و احکام خدا را حفظ می‌کنند. و مؤمنان را مژده بده **۱۱۲** پیامبر و کسانی که ایمان آورده‌اند حق ندارند برای مشرکان از خدا آمرزش بخواهند، هر چند که از خویشاوندانشان باشند، پس از آن‌که برای ایشان روشن

شد که آنها اهل جهنم هستند ۱۱۳ و طلب آمرزش ابراهیم برای پدرش فقط به خاطر وعده‌ای بود که به او داده بود. ولی وقتی برای او روشن شد که وی دشمن خداست، از او بیزاری جست، چون ابراهیم بسیار خداترس و بردبار بود ۱۱۴ خدا مردمی را که هدایت کرده گمراه نمی‌کند، مگر آن که چیزهایی را که باید از آن پرهیزند برایشان بیان کند. خدا هر چیزی را به‌خوبی می‌داند ۱۱۵ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن خداست. زنده می‌کند و می‌میراند، و شما یار و یاورى جز خدا ندارید ۱۱۶ خدا توبه پیامبر و مهاجران و انصار را که در آن ساعت سخت از او پیروی کردند، پذیرفت، پس از آن که نزدیک بود دل‌های گروهی از آنها منحرف شود. خدا توبه آنها را پذیرفت، چون خدا نسبت به آنها دلسوز و مهربان است ۱۱۷

(۲۰۵)

و آن سه نفری که تخلف ورزیدند و به جنگ نرفتند، تا آن که زمین با همه وسعتش بر آنها تنگ شد، و از خود به تنگ آمدند و دانستند که در برابر خدا هیچ پناهی جز خود او نیست. خدا توبه آنها را پذیرفت تا به او بازگردند، زیرا که خدا توبه‌پذیر مهربان است ۱۱۸ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا بترسید و با راستگویان همراه باشید ۱۱۹ اهل شهر مدینه و اعرابی که پیرامون آن شهر هستند حق ندارند از فرمان پیامبر خدا سرپیچی کنند، و جان خود را از جان پیامبر عزیزتر دارند. این امر به‌خاطر آن است که هر تشنگی و رنج و گرسنگی که در راه خدا به آنها برسد، و هر جایی قدم بگذارند که کافران را به خشم آورد، و به هر دشمنی دست یابند، برای آنها عملی صالح نوشته خواهد شد، که خدا پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند ۱۲۰ و هر خرج کوچک و بزرگی که در راه خدا کنند، و هر سرزمینی را که بیمایند، برای آنها نوشته می‌شود، تا خدا پاداش آنها را بهتر از کاری که می‌کردند به ایشان بدهد ۱۲۱ شایسته نیست که مؤمنان همگی با هم رهسپار جهاد شوند. چرا از هر گروهی دسته‌ای رهسپار جهاد نشود و دسته دیگر بماند تا دین را خوب بفهمند، و چون به‌سوی قوم خود بازگشتند آنها را از عواقب کارهای زشت بیم دهند، باشد که آنها بترسند و از زشتکاری پرهیزند؟ ۱۲۲

(۲۰۶)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با کافرانی که نزدیک شما هستند بجنگید. باید در شما خشونت و درشتی بیابند، و بدانید که خدا با پرهیزگاران است ۱۲۳ چون سوره‌ای نازل شود، برخی از آنها می‌گویند: این سوره بر ایمان کدام یک از شما افزود؟ اما کسانی که ایمان آورده‌اند، بر ایمانشان می‌افزاید، و آنها شادمانی می‌کنند ۱۲۴ و اما کسانی را که در دل‌هایشان بیماری است، پلیدی بر پلیدیشان می‌افزاید، و آنها در حال کفر می‌میرند ۱۲۵ آیا متوجه نمی‌شوند که در هر سال یک یا دوبار مورد آزمایش قرار می‌گیرند؟ ولی باز هم توبه نمی‌کنند و پند نمی‌گیرند ۱۲۶ و چون سوره‌ای نازل شود، برخی از آنها به برخی دیگر نگاه می‌کنند و می‌گویند: آیا کسی شما را می‌بیند؟ آنگاه آهسته و نهانی باز می‌گردند. خدا دل‌هایشان را از حق برگردانده است، زیرا مردمی هستند که حقیقت را نمی‌فهمند ۱۲۷ پیامبری از خودتان برای شما آمده که چیزهایی که موجب رنج شما می‌شود بر او گران می‌آید. به هدایت و آسایش شما سخت علاقمند است، و نسبت به مؤمنان دلسوز و مهربان است ۱۲۸ اگر نپذیرفتند و روی برتافتند، بگو: خدا برای من بس است. هیچ خدایی جز او نیست. بر او توکل کرده‌ام، و اوست که خداوند عرش بزرگ است ۱۲۹

(۲۰۷)

سوره یونس ۱۰

مَکّی و دارای یکصد و نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، را. این آیات کتاب حکمت آمیز است ۱ آیا برای مردم شگفت آور است که به مردی از خودشان وحی کنیم که مردم را بترساند و به مؤمنان مژده بده که سابقه خوبی پیش خداوندشان دارند؟ کافران گفتند: این مرد جادوگری آشکار است ۲ صاحب اختیار شما خدای یکتاست که آسمان ها و زمین را در شش روز آفرید. آنگاه بر عرش استیلا یافت. امور را تدبیر می کند. بی اجازه او شفاعت کننده ای نیست. این است خدای یکتا، صاحب اختیار شما. او را بندگی کنید. آیا متوجه نمی شوید و پند نمی گیرید؟ ۳ بازگشت همه شما پیش اوست. وعده خدا راست و درست است. او آفرینش را به وجود می آورد و سپس آن را بازمی گرداند، تا به کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده اند به عدالت پاداش دهد، و کسانی که کافر شدند، به سزای کفرشان، نوشیدنی از آب جوشان و عذابی دردناک دارند ۴ اوست کسی که خورشید را درخشان کرد و ماه را تابان ساخت و برای آن منازلی معین کرد تا شمار سال ها و حساب وقت ها را بدانید. خدا آنها را بحق آفرید. خدا نشانه های خود را برای مردم دانا شرح می دهد ۵ در آمد و رفت شب و روز و چیزهایی که خدا در آسمان ها و زمین آفریده است، برای مردمی که از خدا می ترسند نشانه هاست ۶

(۲۰۸)

کسانی که امید دیدار ما را ندارند و به زندگی دنیا خشنود شده و بدان اطمینان یافته اند، و کسانی که از آیات ما غافلند، ۷ به سزای کارهایی که می کردند، جایگاهشان آتش است ۸ کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، خداوندشان آنها را به خاطر ایمانشان به بهشت های پر نعمتی که جوی ها در آن روان است هدایت می کند ۹ دعای آنها در آنجا این است که بار خدایا، تو پاک و منزهی؛ و خوشامدشان در آنجا سلام است. و پایان دعایشان این است که ستایش مخصوص خدای یکتا، صاحب اختیار جهانیان است ۱۰ اگر آنقدر که مردم در طلب خیر شتاب می کنند، خدا در مجازات ایشان، به خاطر کارهای بدشان، شتاب می کرد، دچار عذاب شده و مرگشان فرارسیده بود. پس کسانی را که امید دیدار ما را ندارند کوردل و سرگردان در طغیان شان رها می کنیم ۱۱ چون به انسان زبانی رسد، در همه حال، به پهلوی آرمیده یا نشسته و یا ایستاده ما را به کمک می خواند. و چون آن زیان را از او برطرف کنیم به راه خود می رود، گویی برای برطرف کردن زبانی که به او رسیده بود، ما را به کمک نخوانده است. در نظر اسرافکاران کارشان این چنین آراسته شده است ۱۲ ما نسل های پیش از شما را، به سبب آن که ستم کردند، نابود ساختیم. پیامبران شان دلایل روشن برایشان آوردند، ولی آنها ایمان نیاوردند. ما مردم بزهکار را این چنین مجازات می کنیم ۱۳ آنگاه شما را در زمین جانشین آنها کردیم، تا ببینیم شما چگونه رفتار می کنید ۱۴

(۲۰۹)

هنگامی که آیات روشن ما بر آنها خوانده می شود، کسانی که امید دیدار ما را ندارند می گویند: قرآنی جز این قرآن بیاور، یا آن را عوض کن. بگو: من حق ندارم که آن را از پیش خود عوض کنم. من فقط از آنچه به من وحی می شود پیروی می کنم. من اگر کاری برخلاف فرمان خداوندم بکنم، از عذاب آن روز بزرگ می ترسم ۱۵ بگو: اگر خدا می خواست من قرآن را بر شما نمی خواندم و خدا شما را به آن آگاه نمی ساخت. من پیش از این عمری میان شما زندگی کرده ام [و در آن مدت هیچ سخنی از دریافت وحی نگفتم]، چرا نمی اندیشید؟ ۱۶ و کیست ستمکارتر از آن کس که بر خدا دروغ بدهد، یا آیات او را دروغ شمرد؟ مسلماً گناهکاران رستگار نمی شوند ۱۷

به جای خدا چیزی را بندگی می کنند که زبانی به آنها نمی رساند و سودی به ایشان نمی دهد و می گویند: اینها شفیعان ما پیش خدا هستند. بگو: آیا خدا را به چیزی که در آسمان ها و زمین نمی داند آگاه می کنید؟ پاک و منزّه است او و بسی برتر و والاتر از چیزهایی است که با او شریک می سازند **۱۸** مردم یک امت بودند. بعد با هم اختلاف پیدا کردند. اگر وعده خداوندت پیش از این داده نشده بود، در آنچه اختلاف می کنند، میانشان داوری شده بود **۱۹** می گویند: چرا به پیامبر معجزه ای از جانب خداوندش داده نمی شود؟ بگو: غیب از آن خداست. شما انتظار بکشید، من هم با شما منتظر می مانم **۲۰**

(۲۱۰)

چون مردم را پس از محنتی که به آنها رسیده است رحمتی بچشانیم، آنوقت درباره آیات ما نیرنگ می کنند. بگو: خدا زودتر نیرنگ می کند و نیرنگش زودتر به نتیجه می رسد؛ و فرشتگان ما نیرنگ کردن شما را می نویسند **۲۱** اوست کسی که شما را در خشکی و دریا سیر می دهد، تا وقتی که در کشتی باشید و بادی موافق کشتی را به حرکت درآورد و آنها بدان شاد شوند. ناگهان طوفانی سخت وزیدن گیرد، و امواج از هر سو به آنها روی آورد، و گمان برند که امواج آنها را فرامی گیرد. در آن حال دین را برای خدا خالص می کنند، و خدا را به کمک می خوانند و می گویند: اگر ما را از این طوفان نجات دهی مسلماً از سپاسگزاران خواهیم بود **۲۲** چون خدا آنها را از غرق شدن نجات دهد، باز در زمین به ناروا سرکشی می کنند. بگو: ای مردم، سرکشی شما تنها به زیان خود شماست. بهره مندی ناچیزی از زندگی دنیاست، سپس به سوی ما بازمی گردید، و ما شما را از کارهایی که می کردید آگاه می کنیم **۲۳** زندگی دنیا مانند آبی است که از آسمان فرود آورده ایم، و به وسیله آن گیاهانی که مردم و حیوانات از آن می خورند از زمین روییدند و انبوه و درهم شدند، و زمین زیور خویش به خود برگرفت و آراسته شد، و اهل زمین پنداشتند که بر آن قدرت و آن را در اختیار دارند. شبی یا روزی فرمان ما آمد و آن را درو کردیم، آن چنان که گویی دیروز چنان چیزی وجود نداشته است. ما نشانه های خود را برای مردمی که می اندیشند این گونه بیان می کنیم **۲۴** خدا مردم را به سرای سلامت می خواند، و هر که را بخواهد به راه راست هدایت می کند **۲۵**

(۲۱۱)

کسانی که کار نیک کرده اند پاداشی بهتر از آن و بیشتر از آن دارند. چهره هایشان را گرد پریشانی و خواری نمی پوشاند. آنها اهل بهشتند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۲۶** و کسانی که کار بد کرده اند بدانند که کیفر کار بد مجازاتی همانند آن است، و خواری آنها را فرومی گیرد، و کسی را ندارند که آنها را از عذاب خدا حفظ کند. چهره هایشان از سیاهی گویی با قطعه ای از شب تاریک پوشانده شده است. آنها اهل آتشند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۲۷** روزی که همه آنها را گرد می آوریم، و به مشرکان می گوییم: شما و شریکانی که برای خدا قایل بودید سر جای خود بایستید. آنگاه میان آنها جدایی می اندازیم. شریکانی که برای خدا ساخته بودند به آنها می گویند: شما ما را بندگی نمی کردید، **۲۸** خدا برای گواهی میان ما و شما کافی است. ما هرگز توجهی به عبادت شما نداشتیم **۲۹** آنجاست که هر کس جزای کارهایی را که پیش از آن کرده می یابد، و پیش خدا، مولای حقیقی خود بازگردانده می شوند، و تمام شریکانی که به دروغ برای خدا می ساختند نابود می گردند **۳۰** بگو: آن کیست که از آسمان و زمین به شما روزی می دهد؟ یا کیست که مالک شنوایی و بینایی است؟ و کیست که زنده را از مرده بیرون می آورد و مرده را از زنده خارج می سازد؟ و کیست که امور عالم را تدبیر می کند؟ خواهند گفت: خدا. بگو: آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی ترسید؟ **۳۱** این خدای یکتا صاحب اختیار حقیقی شماست. بعد از حقیقت چه چیزی جز گمراهی وجود دارد؟ به کجا می روید؟ **۳۲** سخن خداوند تو درباره کسانی که نافرمانی کردند این چنین محقق گشت که آنها ایمان نمی آورند **۳۳**

(۲۱۲)

بگو: آیا از این شریکانی که برای خدا قایل هستید کسی هست که بیافریند و بعد آن را بازگرداند؟ بگو: خدای یکتاست که می‌آفریند و بعد آن را باز می‌گرداند. پس به کجا روی می‌آورید؟ **۳۴** بگو: آیا از این شریکانی که برای خدا قایل هستید کسی هست که به راه حق هدایت کند؟ بگو: خدای یکتاست که به راه حق هدایت می‌کند. آیا کسی که به راه حق هدایت می‌کند سزاوار این است که پیروی شود یا کسی که خود راه نمی‌یابد مگر این که هدایت شود؟ شما را چه شده؟ چگونه داوری می‌کنید؟ **۳۵** بیشتر آنها از گمان پیروی می‌کنند، و حال آن که گمان به هیچ وجه انسان را از حقیقت بی‌نیاز نمی‌کند. خدا کارهایی را که می‌کنند می‌داند **۳۶** چنین نیست که این قرآن از جانب کسی غیر از خدا به دروغ بافته شده باشد، بلکه تصدیق‌کننده کتاب‌های آسمانی پیش از خود است و توضیح آنهاست. شکی نیست که از جانب خداوند جهانیان است **۳۷** آیا می‌گویند: محمد(ص) آن را خود به هم بافته است؟ بگو: اگر راست می‌گویید سوره‌ای مانند آن بیاورید و جز خدا هر کس را هم که می‌توانید به کمک بخوانید **۳۸** بلکه چیزی را دروغ شمردند که به آن احاطه علمی نداشتند و هنوز تأویل آن برای ایشان نیامده است. پیشینیان هم به همین‌گونه پیامبرانشان را دروغگو خواندند. بین که عاقبت کار ستمگران چگونه بود **۳۹** برخی از آنها به آن ایمان می‌آوردند و برخی دیگر بدان ایمان نمی‌آوردند. خداوند تو اهل فساد را بهتر می‌شناسد **۴۰** اگر تو را دروغگو خواندند بگو: عمل من از آن من است و عمل شما از آن شماست. شما از کارهایی که من می‌کنم مبرا هستید و من از کارهایی که شما می‌کنید مبرا هستم **۴۱** برخی از آنها به سخنان تو گوش می‌دهند. آیا تو می‌توانی کران را بشنوانی تا سخت را بفهمند، اگرچه قدرت درک و تشخیص نداشته باشند؟ **۴۲**

(۲۱۳)

و برخی از آنها به تو می‌نگرند. آیا تو می‌توانی کوران را راه بنمایی اگرچه نبینند؟ **۴۳** خدا به هیچ وجه به مردم ستم نمی‌کند، ولی مردم خود به خویشان ستم می‌کنند **۴۴** روزی که خدا آنها را برانگیزد و گردآورد، گویی فقط ساعتی از روز در گور مانده‌اند. همدیگر را می‌شناسند. کسانی که دیدار خدا را دروغ شمردند زیان کردند و هدایت یافته نبودند **۴۵** ما یا پاره‌ای از عذابی را که به آنها وعده داده‌ایم به تو نشان می‌دهیم، یا پیش از آن تو را از دنیا می‌بریم، ولی به هر حال بازگشت آنها پیش ماست. آنوقت خدا گواه کارهای آنها خواهد بود **۴۶** هر امتی پیامبری داشت، چون پیامبرشان آمد، میانشان به عدالت حکم شد و ایشان مورد ستم قرار نگرفتند **۴۷** می‌گویند: اگر راست می‌گویید این وعده [عذاب و قیامت] کی خواهد بود **۴۸** بگو: من اختیار زیان و سود خود را ندارم، جز آنچه خدا خواهد. هر امتی مهلتی دارد. وقتی مهلتشان تمام شد، نه می‌توانند آن را ساعتی به تأخیر اندازند و نه از آن پیش افتند **۴۹** بگو: به من بگویید: اگر عذاب خدا به هنگام شب یا به هنگام روز به شما برسد، گناهکاران از آن چه چیزی را با این همه شتاب می‌خواهند؟ **۵۰** آیا پس از این که عذاب واقع شد به آن ایمان می‌آورید؟ حالا در این صورت ایمان می‌آورید؟ درحالی که پیش از این می‌خواستید که آن زودتر بیاید **۵۱** آنگاه به ستمگران گفته می‌شود: عذاب جاوید را بچشید. آیا جز به کارهایی که می‌کردید جزا داده می‌شوید؟ **۵۲** از تو می‌پرسند: آیا آن [عذابی که می‌گویی] راست است؟ بگو: آری، سوگند به خداوند که راست و درست است و شما نمی‌توانید از آن بگریزید **۵۳**

(۲۱۴)

کسی که ستم کرده است، اگر مالک تمام چیزهایی که در زمین است باشد، حاضر است آنها را بدهد تا از عذاب برهد. و چون عذاب را ببیند پشیمانی خود را پنهان کند، و میان آنها به عدالت حکم شود و به آنها ستم نشود **۵۴** بدانید که هرچه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست. بدانید که وعده خدا راست است، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۵۵** اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و شما را پیش او باز می‌گردانند **۵۶** ای مردم، برای شما از جانب خداوندتان پندی آمده که شفاف‌بخش دل‌هاست و هدایت و رحمت برای مؤمنان

است ۵۷ بگو: به فضل و رحمت خدا باید شادمان شوند که فضل و رحمت خدا از تمام چیزهایی که می‌اندوزند بهتر است ۵۸ بگو: درباره رزقی که خدا برای شما فرستاده و شما بعضی از آن را حرام و بعضی را حلال کرده‌اید چه می‌گویید؟ بگو: آیا خدا به شما چنین اجازه‌ای داده است یا به خدا دروغ می‌بندید؟ ۵۹ کسانی که به خدا دروغ می‌بندند درباره روز قیامت چه گمان دارند؟ خدا نسبت به مردم لطف دارد ولی بیشتر آنها سپاسگزاری نمی‌کنند ۶۰ در هر کاری که باشی و هرچه از قرآن بخوانی و هر عملی را که انجام دهی، هنگامی که بدان می‌پردازید، ما بر شما گواهیم. و هموزن ذره‌ای در زمین و آسمان از خداوند تو پوشیده نیست، و هیچ چیز کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از آن نیست، مگر آن که در کتابی روشن است ۶۱

(۲۱۵)

بدانید که دوستان خدا هیچ بیم و اندوهی ندارند ۶۲ آنها که ایمان آوردند و پرهیزگاری می‌کردند ۶۳ در زندگی دنیا و آخرت مژده دارند. سخن خدا عوض نمی‌شود، و این کامیابی بزرگ است ۶۴ گفتار آنها تو را اندوهگین نکند. عزت همه خاص خداست. و اوست که شنوا و داناست ۶۵ بدانید که هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین است از آن خداست، و کسانی که شریکانی برای خدا قایل شده و به جز خدای یکتا آنها را به خدایی و کمک می‌خوانند، فقط از گمان خویش پیروی می‌کنند و فقط حدس می‌زنند ۶۶ اوست که شب را پدید آورد تا در آن استراحت کنید، و روز را پدید آورد و آن را روشن ساخت تا چشمتان ببیند. در این امر برای مردمی که سخن حق را می‌شنوند نشانه‌هاست ۶۷ گفتند: خدا برای خود فرزندی گرفته است. خدا منزّه از این کار است. او بی‌نیاز است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست. شما هیچ دلیلی برای این سخن خود ندارید. آیا چیزی را که نمی‌دانید به خدا نسبت می‌دهید؟ ۶۸ بگو: کسانی که به خدا دروغ می‌بندند رستگار نمی‌شوند ۶۹ آنها در دنیا بهره‌ای دارند. بعد بازگشت آنها پیش ماست. آنگاه به‌سزای آن که کفر می‌ورزیدند، آن عذاب سخت را به آنها می‌چشانیم ۷۰

(۲۱۶)

داستان نوح را برای آنها بخوان، آنگاه که به قوم خود گفت: ای قوم من، اگر مانند من در میان شما و تذکری که درباره آیات خدا به شما می‌دهم بر شما گران می‌آید، من بر خدا توکل کرده‌ام. فکر و تصمیم خود و شریکانتان را روی هم بگذارید، تا در این امر چیزی بر شما پوشیده نماند، و درباره من هر کار که می‌توانید بکنید، و مهلت من ندهید ۷۱ اگر دعوت مرا نپذیرفتید، من از شما پاداشی نخواسته‌ام. پاداش من با خداست، و من فرمان یافته‌ام که از کسانی باشم که تسلیم خدا هستند ۷۲ آنها او را دروغگو خواندند. پس ما او و کسانی را که در کشتی همراه او بودند نجات دادیم، و آنها را جانشین دیگران ساختیم، و کسانی را که آیات ما را دروغ می‌خواندند غرق کردیم. بین پایان کار کسانی که آنها را از عذاب خدا بیم داده بودند چگونه بود ۷۳ آنگاه بعد از او پیامبرانی به‌سوی قومشان فرستادیم، و آنها دلایل روشن برایشان آوردند؛ ولی ایشان هم به آنچه گذشتگان آن را دروغ شمردند ایمان نیاوردند. این چنین ما بر دل تجاوزکاران مهر می‌نهیم [و قدرت فهم را از آنها می‌گیریم] ۷۴ سپس بعد از آنها موسی و هارون را با آیات خود به‌سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم. اما آنها گردنکشی کردند و مردمی تبهکار بودند ۷۵ و چون حق از جانب ما برای آنها آمد گفتند: این جادویی آشکار است ۷۶ موسی گفت: آیا وقتی حق برای شما آمد می‌گویید: آیا این جادوست؟ و حال آن که جادوگران رستگار نمی‌شوند ۷۷ گفتند: آیا آمده‌ای که ما را از روش پدرانمان منحرف کنی و در زمین بزرگی از آن شما باشد؟ ما به شما ایمان نمی‌آوریم ۷۸

(۲۱۷)

فرعون گفت: جادوگران زبردست را پیش من آورید **۷۹** وقتی جادوگران آمدند، موسی به آنها گفت: آنچه را می‌خواهید ببیندازید، ببیندازید **۸۰** چون انداختند، موسی گفت: کاری که کرده‌اید جادوست. خدا آن را باطل می‌کند. خدا کار اهل فساد را درست نمی‌کند **۸۱** و خدا با سخنان خویش حق را پایدار می‌گرداند، اگرچه بدکاران را خوش نیاید **۸۲** از ترس آزار و مجازات فرعون و بزرگان قوم او، فقط یک قبیله از قوم موسی به او ایمان آوردند، زیرا که فرعون در آن سرزمین برتری جوی و تسلط طلب بود و سخت زیاده‌روی می‌کرد **۸۳** موسی گفت: ای قوم من، اگر به خدا ایمان دارید و تسلیم او هستید، بر او توکل کنید **۸۴** گفتند: بر خدا توکل کردیم. خداوند، ما را وسیله آزمایش ستمگران قرار نده **۸۵** و به رحمت خود ما را از این مردم کافر نجات ده **۸۶** به موسی و برادرش وحی کردیم که برای قوم خود در مصر خانه‌هایی مهیا کنید، و خانه‌هایتان را عبادتگاه خود کنید و نماز بخوانید، و به مؤمنان مژده بده **۸۷** موسی گفت: خداوند، تو به فرعون و بزرگان قومش در دنیا زیور و اموال داده‌ای، خداوند، تا مردم را از راه تو منحرف نکند. خداوند، اموالشان را نابود کن، و دل‌هایشان را سخت کن که ایمان نیاورند تا آنگاه که عذاب دردناک را ببینند **۸۸**

(۲۱۸)

خداوند فرمود: دعای شما پذیرفته شد. بنابراین پایداری کنید و از راه کسانی که دانا نیستند پیروی نکنید **۸۹** و بنی‌اسرائیل را از دریا گذراندیم. و فرعون و سپاهیان او از روی ستم و دشمنی آنها را تعقیب کردند، تا آنگاه که فرعون در حال غرق شدن بود، گفت: ایمان آوردم که هیچ خدایی جز آن که بنی‌اسرائیل به او ایمان آورده‌اند نیست و من تسلیم خدا هستم **۹۰** به او خطاب شد که حالا؟ و حال آن که پیش از این سرکشی می‌کردی و از فسادکنندگان بودی **۹۱** بنابراین امروز بدن تو را به ساحل می‌افکنیم تا برای آیندگان عبرتی باشد، چون بسیاری از مردم به آیات ما توجهی ندارند **۹۲** و بنی‌اسرائیل را در جایگاه‌های نیکو جای دادیم، و از خوردنی‌های پاک روزیشان کردیم. آنها پس از این که حقیقت را دانستند به اختلاف پرداختند. خدا روز قیامت در مورد چیزهایی که در آن اختلاف می‌کردند میانشان حکم خواهد کرد **۹۳** اگر از آنچه بر تو نازل کرده‌ایم در شک، از کسانی که پیش از تو کتاب آسمانی را می‌خوانده‌اند بپرس. حق از جانب خداوند برای تو آمده است، پس، از شک‌کنندگان نباش **۹۴** و از کسانی که آیات خدا را دروغ می‌شمردند نباش، که از زیانکاران خواهی شد **۹۵** کسانی که سخن خداوند تو درباره آنها تحقق یافته ایمان نمی‌آورند، **۹۶** اگرچه هر آیه‌ای هم برای آنها بیاید، تا آنگاه که آن عذاب دردناک را ببینند **۹۷**

(۲۱۹)

چرا مردم هیچ شهری نبودند که تا هنگامی که ایمان آوردنشان سودشان می‌داد، ایمان بیاورند، به جز قوم یونس، که چون به موقع ایمان آوردند، عذاب خوارکننده را در زندگی دنیا از آنها برداشتیم و تا پایان عمر بهره‌مندشان ساختیم **۹۸** اگر خداوند تو بخواهد، همه کسانی که در روی زمین هستند ایمان می‌آورند. آیا تو مردم را مجبور می‌کنی که ایمان بیاورند؟ **۹۹** هیچ کس جز به اجازه خدا ایمان نمی‌آورد؛ و خدا بر کسانی که نمی‌اندیشند پلیدی قرار می‌دهد **۱۰۰** بگو: نگاه کنید که چه چیزهایی در آسمان‌ها و زمین است. اما این نشانه‌ها و بیم‌دادن‌ها به مردمی که ایمان نمی‌آورند سود نمی‌بخشد **۱۰۱** آیا جز مانند روزهای عذاب پیشینیان‌شان را انتظار می‌کشند؟ بگو: انتظار بکشید که من هم با شما منتظر می‌مانم **۱۰۲** آنگاه پیامبرانمان و کسانی که ایمان آورده‌اند نجات می‌دهیم. بر عهده ماست که مؤمنان را نجات دهیم **۱۰۳** بگو: ای مردم، اگر از دین من در شک هستید، بدانید که من کسانی را که شما به جز خدای یکتا بندگی می‌کنید، بندگی نمی‌کنم، بلکه خدایی را بندگی می‌کنم که شما را می‌میراند، و من فرمان یافته‌ام که از مؤمنان باشم **۱۰۴** و به من فرمان داده شده که روی به دین معتدل یکتاپرستی بیاورم و از مشرکان نباش **۱۰۵** و به جای خدای یکتا، چیزی را که سود و زیانی به تو نمی‌رساند به کمک نخوان، که اگر چنین کنی، آنوقت از ستمگران خواهی بود **۱۰۶**

اگر خدا زبانی به تو رساند، هیچ کس جز خود او نمی تواند آن را برطرف کند؛ و اگر خیری برای تو بخواهد، هیچ کس نمی تواند لطف او را بازدارد. لطف خود را به هر کس از بندگانش که بخواهد می رساند. و او آمرزنده و مهربان است ۱۰۷ بگو: ای مردم، این قرآن حق از جانب خداوندتان برای شما آمده است. هر کس هدایت شود به سود خویش هدایت شده، و هر کس گمراه شود به زیان خویش گمراه شده است، و من کارساز شما نیستم ۱۰۸ از قرآنی که به تو وحی می شود پیروی کن، و صبر و پایداری کن، تا خدا داوری کند که او بهترین داور است ۱۰۹

سوره هود ۱۱

مکی و دارای یکصد و بیست و سه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، را. قرآن کتابی است که آیات آن استوار و قطعی بیان شده و آنگاه از جانب خدای حکیم و آگاه توضیح داده شده است، ۱ که فقط خدای یکتا را بندگی کنید، من از جانب او برای شما بیم دهنده و بشارت دهنده ام ۲ و از خداوندتان آمرزش بخواهید و به درگاه او توبه کنید تا شما را از بهره ای نیکو تا زمانی معین برخوردار سازد، و به هر صاحب فضیلتی از لطف خویش عطا کند. اگر رویگردان شوید، من بر شما از عذاب روز بزرگ می ترسم ۳ بازگشت شما پیش خداست، و او بر هر کاری تواناست ۴ آگاه باشید هنگامی که آنها جامه هایشان را بر سر می کشند تا خود را پنهان سازند، خدا آنچه را پنهان می کنند و آنچه را آشکار می کنند، می داند، زیرا که او به راز دل ها آگاه است ۵

هر جنبه ای که در زمین است، روزی آن بر عهده خداست، و خدا قرارگاه و مکانش را می داند. اینها همه در کتابی روشن است ۶ اوست که آسمان ها و زمین را در شش روز آفرید؛ و عرش او بر روی آب بود تا شما را بیازماید که کدام یک به عمل بهترید. و اگر به آنها بگویید که شما پس از مرگ دوباره زنده می شوید، کافران حتما خواهند گفت: این جادویی آشکار است ۷ اگر عذاب آنها را برای مدت محدودی به تأخیر افکنیم، حتما می گویند: چه چیزی از آن جلوگیری کرده است؟ بدانید روزی که عذاب به آنها برسد، دیگر از ایشان برگردانده نمی شود، و آنچه را که مسخره می کردند، آنها را فرو خواهد گرفت ۸ اگر از جانب خود رحمتی به انسان بچشانیم، و سپس آن را از او بازگیریم، نومید و ناسپاس می شود ۹ و اگر پس از سختی و رنجی که به او رسیده، نعمتی به او بچشانیم، می گوید: بدی ها از من دور شده است؛ پس شادمانی می کند و فخر می فروشد ۱۰ مگر کسانی که شکیبایی ورزیده و کارهای درست و شایسته کرده اند. آنها آمرزش الهی و پاداشی بزرگ دارند ۱۱ مبدا تو به خاطر این که می گویند: چرا گنجی برای او فرستاده نشده و یا فرشته ای همراه او نیامده است، بعضی از چیزهایی را که به تو وحی می شود فروگذاری و سینه ات تنگ شود. تو فقط بیم دهنده ای و خداست که کارساز هر چیزی است ۱۲

یا می‌گویند: پیامبر این آیات را خود به‌هم بافته است. بگو: اگر راست می‌گویید ده سوره به‌هم بافته همانند آن بیاورید و جز خدا هر کس را هم که می‌توانید به کمک بخوانید **۱۳** اگر نپذیرفتند، بدانید که آن به علم خدا نازل شده است، و بدانید که هیچ خدایی جز او نیست. پس آیا شما تسلیم می‌شوید؟ **۱۴** هر کس زندگی دنیا و زینت آن را بخواهد، در اینجا مطابق کاری که در آن راه کرده به او می‌دهیم، و در این مورد به آنها کم داده نخواهد شد **۱۵** آنها کسانی هستند که در آخرت چیزی جز آتش ندارند، و تمام کارهایی که در دنیا کرده‌اند از بین رفته و هرچه کرده‌اند باطل گردیده است **۱۶** آیا آن کس که بر دلیلی روشن از خداوندش می‌باشد، و شاهی از خودش آن را می‌خواند، و پیش از او نیز کتاب موسی که راهنما و رحمت بود [گواه اوست، آیا چنین کسی با آن کس که چنین دلایل روشنی ندارد یکسان است؟]. آنها [که حقیقت را می‌جویند] به قرآن ایمان می‌آورند، و هر کس از گروه‌ها که به قرآن کافر شود آتش وعده گاه اوست. پس در آن شک نکن که آن حق است و از جانب خداوند توست، ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند **۱۷** و کیست ستمکارتر از آن کس که دروغی را ببافد و آن را به خدا نسبت دهد؟ چنین کسانی بر خداوندشان عرضه می‌شوند، و گواهان می‌گویند: اینها کسانی هستند که بر خداوند خود دروغ بستند. لعنت خدا بر ستمگران باد **۱۸** همان کسانی که مردم را از راه خدا بازمی‌دارند و در پی منحرف ساختن آن می‌باشند و به آخرت ایمان ندارند **۱۹**

(۲۲۳)

آنها نمی‌توانند خدا را در زمین درمانده کنند، و جز خدا یآوری ندارند. عذاب آنها دو چندان می‌شود. آنها نمی‌توانستند حقیقت را بشنوند و حق را نمی‌دیدند **۲۰** آنها به خود زیان زده‌اند، و آنچه را که به‌هم بافته بودند گم کرده و از دست داده‌اند **۲۱** بی‌گمان آنها در آخرت از همه زیانکارترند **۲۲** کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند و در پیشگاه خداوند خود فروتنی نمودند، آنها اهل بهشتند و برای همیشه در آن خواهند ماند **۲۳** حکایت این دو گروه مانند کور و کر با بینا و شنواست. آیا آنها با هم یکسانند؟ چرا توجه پیدا نمی‌کنید و پند نمی‌گیرید؟ **۲۴** نوح را پیش قومش فرستادیم. به آنها گفت: من برای شما بیم‌دهنده‌ای آشکارم، **۲۵** که فقط خدای یگانه را بندگی کنید، زیرا که من از عذاب روز دردناک قیامت بر شما می‌ترسم **۲۶** سران کافر قومش گفتند: تو را انسانی مانند خود می‌بینیم، و پیروان تو را مردمی فرومایه و سبکسر می‌بینیم. برای شما امتیازی بر خود نمی‌بینیم، بلکه گمان می‌کنیم که شما دروغ‌گویید **۲۷** نوح گفت: ای قوم من، چه می‌گویید اگر من بر دلیلی روشن از جانب خداوندم باشم و او به من رحمتی کرده باشد که بر شما پوشیده است، آیا درحالی که شما از آن اکراه دارید ما باید به آن وادارتان کنیم؟ **۲۸**

(۲۲۴)

ای قوم من، من به‌خاطر رسالتم مالی از شما نمی‌خواهم. پاداش من با خداست. و من کسانی را که ایمان آورده‌اند از خود نمی‌رانم. آنها خداوند خود را ملاقات خواهند کرد. ولی شما را مردمی نادان می‌بینم **۲۹** ای قوم من، اگر من آنها را از خود برانم چه کسی مرا در برابر خدا یاری خواهد کرد؟ آیا متوجه نیستید؟ **۳۰** و به شما نمی‌گویم که گنجینه‌های خدا پیش من است؛ غیب هم نمی‌دانم؛ و نمی‌گویم که من فرشته‌ام؛ و درباره کسانی که در چشم شما خوار هستند نمی‌گویم که خدا هرگز به آنها خیری نمی‌دهد. خدا به آنچه در دل آنهاست آگاه‌تر است. اگر من آنها را از خود برانم، در آن صورت از ستمگران خواهم بود **۳۱** گفتند: ای نوح، با ما بحث و ستیزه کردی، و بسیار هم ستیزه کردی. اگر راست می‌گویی عذابی را که به ما وعده می‌دهی بر سر ما بیاور **۳۲** نوح گفت: اگر خدا بخواهد آن را بر سر شما می‌آورد و شما نمی‌توانید از آن جلوگیری کنید **۳۳** و چنانچه خدا بخواهد شما را گمراه کند، اگر من بخواهم شما را نصیحت کنم، نصیحت من سودی به حال شما نخواهد داشت. او خداوند شماسست و پیش او بازگردانده می‌شوید **۳۴** یا می‌گویند: پیامبر این قرآن را خود به‌هم بافته است. بگو: اگر من آن را به‌هم بافته باشم، گناهش بر عهده من است و من از گناهی که شما می‌کنید مبرا هستم **۳۵**

به نوح وحی شد که از قوم تو به جز کسانی که ایمان آورده‌اند، دیگر کسی ایمان نخواهد آورد. پس، از کارهای آنها اندوهگین نباش **۳۶** و کشتی را زیر نظر ما و به وحی ما بساز، و در مورد ستمگران با من سخن نگو، که آنها غرق خواهند شد **۳۷**

(۲۲۵)

نوح کشتی را می‌ساخت. هرگاه سران قومش از کنار او می‌گذشتند، او را مسخره می‌کردند. نوح می‌گفت: اگر شما ما را مسخره می‌کنید، ما نیز، همان‌گونه که شما ما را مسخره می‌کنید، شما را مسخره خواهیم کرد **۳۸** و به‌زودی خواهید دانست که عذاب خوارکننده به چه کسی می‌رسد، و عذاب پایدار بر او فرود می‌آید **۳۹** تا آنگاه که فرمان عذاب ما آمد و آب از تنور فوران کرد. به نوح گفتیم: از هر جفتی دو تا نر و ماده به اتفاق خانواده‌ات، مگر آن کس که پیش از این درباره او تصمیم گرفته شده، همراه کسانی که ایمان آورده‌اند سوار کشتی کن. و کسانی که به او ایمان آورده بودند اندک بودند **۴۰** نوح گفت: بر آن سوار شوید که رقتش و ایستادنش به‌نام خداست، زیرا خداوند من آمرزنده و مهربان است **۴۱** کشتی آنها را در میان امواجی چون کوه می‌برد. نوح پسرش را، که در کناری ایستاده بود، صدا زد و گفت: پسر، ما سوار شو و با کافران نباش **۴۲** پسرش گفت: به کوهی پناه می‌برم. مرا از آب نگو می‌دارد. نوح گفت: امروز هیچ نگهدارنده‌ای در برابر فرمان خدا نیست، مگر کسی که خدا به او رحم کند. و موج میان آنها حایل گشت و پسرش غرق شد **۴۳** و خطاب شد که ای زمین، آب خود را فروبر، و ای آسمان، نبار. آب فرونشست و کار تمام شد، و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت، و ندا آمد که ای لعنت بر مردم ستمکار باد **۴۴** نوح خداوند خود را خواند و گفت: خداوند، پسر من از خانواده من است و وعده تو حق است و تو بهترین حکم‌کننده‌ای **۴۵**

(۲۲۶)

خداوند فرمود: ای نوح، او از خانواده تو نیست، او بدکار است، بنابراین درباره آنچه نمی‌دانی چیزی از من نخواه. من به تو نصیحت می‌کنم که نادان نباشی **۴۶** نوح گفت: خداوند، من از این که چیزی را که نمی‌دانم از تو بخواهم به تو پناه می‌برم. اگر مرا نیامرزی و به من رحم نکنی، زیانکار خواهم بود **۴۷** ندا آمد که ای نوح، با سلامی از ما و با برکت‌های ما بر تو و بر گروه‌هایی که با تو هستند، فرود آی. و امت‌هایی هستند که آنها را بهره‌مند می‌سازیم و آنگاه از جانب ما عذابی دردناک به آنها خواهد رسید **۴۸** این از خبرهای غیب است که آن را به تو وحی می‌کنیم. تو و قومت پیش از این آن را نمی‌دانستید. پس صبر کن، چون سرانجام نیک از آن پرهیزگاران است **۴۹** برای قوم عاد، برادرشان هود را فرستادیم. او گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. شما فقط دروغ می‌گویید **۵۰** ای قوم من، من برای رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من تنها بر عهده خدایی است که مرا آفریده است. چرا نمی‌اندیشید؟ **۵۱** ای قوم من، از خداوندتان آمرزش بخواهید، و به درگاه او توبه کنید، تا از آسمان برای شما باران فراوان فرستد، و بر نیروی شما بیفزاید؛ و چون گناهکاران روی نگردانید **۵۲** گفتند: ای هود، تو برای ما دلیل روشنی نیاوردی، و ما به گفته تو دست از خدایان خود بر نمی‌داریم، و به تو ایمان نمی‌آوریم **۵۳**

(۲۲۷)

ما فقط می‌گوییم که بعضی از خدایان ما به تو آسیبی رسانده‌اند. هود گفت: من خدا را شاهد می‌گیرم و شما هم شاهد باشید که من از چیزهایی که شما شریک خدای یکتا می‌سازید بیزارم **۵۴** پس همگی هر نیرنگی که می‌توانید بر ضد من به کار برید و مهلتم ندهید **۵۵** من بر خدای یکتا، که صاحب‌اختیار من و صاحب‌اختیار شماست، توکل کرده‌ام. هیچ جنبنده‌ای نیست مگر آن که زمام اختیارش به‌دست

خداست، که خداوند من بر راه راست است. **۵۶** اگر نپذیرید، من پیامی را که برای آن نزد شما به رسالت فرستاده شده‌ام به شما رساندم، و خداوند من قوم دیگری را جانشین شما می‌کند، و شما نمی‌توانید هیچ زبانی به او برسانید، زیرا که خداوند من نگهبان هر چیزی است. **۵۷** چون فرمان عذاب ما آمد، ما هود و کسانی را که با او ایمان آورده بودند، به رحمت خود نجات دادیم و آنها را از عذاب سخت رهانیدیم. **۵۸** این قوم عاد است که آیات خداوندشان را انکار کردند، و از فرمان پیامبران او سرپیچی کردند، و از فرمان هر زورگوی ستیزه جویی پیروی نمودند. **۵۹** و در این دنیا و در روز قیامت گرفتار لعنت شدند. بدانید که عاد منکر خداوند خود شدند. ای لعنت بر عاد، قوم هود باد. **۶۰** و پیش قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم. صالح به آنها گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. اوست که شما را از زمین پدید آورد، و از شما خواست که آن را آباد کنید. پس، از او آموزش بخواهید، و به درگاه او توبه کنید، چون خداوند من نزدیک است و دعا را اجابت می‌کند. **۶۱** گفتند: ای صالح، ما پیش از این به تو امید داشتیم. آیا ما را از پرستش آنچه پدرانمان می‌پرستیدند باز می‌داری؟ ما به این آیینی که تو ما را به آن دعوت می‌کنی شک داریم. **۶۲**

(۲۲۸)

صالح گفت: ای قوم من، چه می‌گویید اگر من بر دلیلی روشن از جانب خداوند باشم و او از لطف خود به من رحمتی کرده باشد؟ اگر او را نافرمانی کنم چه کسی مرا در برابر خدا یاری می‌کند؟ بنابراین شما جز به زیان من نمی‌افزایید. **۶۳** ای قوم من، این شتر خداست که در آن نشانه‌ای برای شماست. بگذارید در زمین خدا بچرد. آزاری به او نرسانید، و گرنه به‌زودی گرفتار عذاب می‌شوید. **۶۴** آنها آن شتر را کشتند. صالح به آنها گفت: سه روز در خانه‌های خود زندگی کنید. این وعده دروغی نیست. **۶۵** چون فرمان عذاب ما آمد، صالح و کسانی را که با او ایمان آورده بودند به لطف خود از عذاب و خواری آن‌روز نجات دادیم، زیرا که خداوند تو نیرومند و تواناست. **۶۶** و آن خروش رعد آسای مرگبار آسمانی ستمگران را فروگرفت و در خانه‌های خود از پای درآمدند. **۶۷** چنان‌که گویی هرگز در آنجا نبوده‌اند. بدانید که ثمود منکر خداوند خود شدند. ای لعنت بر قوم ثمود باد. **۶۸** فرشتگان ما برای ابراهیم مژده آوردند و گفتند: سلام بر تو. ابراهیم گفت: سلام بر شما. و طولی نکشید که برایشان گوساله‌ای بریان آورد. **۶۹** چون دید که دست‌های آنها برای خوردن آن دراز نمی‌شود، فکر کرد که نظر خوبی ندارند، و در دل خود از آنها ترسید. گفتند: نترس؛ ما به‌سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم. **۷۰** همسر ابراهیم که ایستاده بود خندید. پس او را به اسحاق و پس از اسحاق به یعقوب مژده دادیم. **۷۱**

(۲۲۹)

همسر ابراهیم گفت: وای بر من، آیا با آن‌که من پیرم و همسر هم پیر است، فرزندی می‌زایم؟ این چیز عجیبی است. **۷۲** فرشتگان گفتند: آیا از کار خدا تعجب می‌کنی؟ رحمت خدا و برکات او بر شما خانواده است. به‌راستی که خدا ستوده و بزرگوار است. **۷۳** وقتی ترس ابراهیم از میان رفت و مژده به او رسید، درباره قوم لوط با ما به بحث پرداخت. **۷۴** چون ابراهیم بردبار و نرم‌خو و روی آورنده به درگاه ما بود. **۷۵** ای ابراهیم، از این درخواست بگذر، چون فرمان خداوند آمده است، و عذابی حتمی، که برگشتنی نیست بر آنها فرود خواهد آمد. **۷۶** چون فرشتگان ما پیش لوط آمدند، برای آنها اندوهگین شد، زیرا قدرت حمایت از آنها را نداشت. گفت: امروز روز سختی است. **۷۷** قوم او شتابان نزد او آمدند. و پیش از آن کارهای زشت می‌کردند. لوط به آنها گفت: ای قوم من، اینها دختران من هستند. آنها برای شما پاکیزه ترند. از خدا بترسید و مرا در مورد مهمانانم رسوا و شرمسار نکنید. آیا مرد خردمندی در میان شما نیست؟ **۷۸** گفتند: می‌دانی که ما در مورد دختران تو حقی نداریم، و می‌دانی که ما چه می‌خواهیم. **۷۹** لوط گفت: کاش در برابر شما قدرتی داشتم یا می‌توانستم به تکیه گاهی محکم پناه ببرم. **۸۰** فرشتگان گفتند: ای لوط، ما فرستادگان خداوند تو هستیم. آنها هرگز به تو دست

نخواهند یافت. پاسی از شب گذشته خانواده‌ات را حرکت ده و کسی از شما به پشت سرش نگاه نکند، مگر همسرت، چون او نیز به عذابی که به آنها می‌رسد گرفتار خواهد شد. وعده آنها صبح است. آیا صبح نزدیک نیست؟ **۸۱**

(۲۳۰)

چون فرمان عذاب ما آمد، شهر را زیر و رو کردیم و بر آن بارانی پی در پی و بی‌انقطاع از سنگ‌هایی از گِل سخت فروباریدیم **۸۲** سنگ‌هایی که پیش خداوندت نشاندار بود. و چنین عذابی از ستمگران دور نیست **۸۳** و به شهر مَدَیْن برادرشان شعیب را فرستادیم. شعیب به آنها گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. و پیمان‌ه و ترازو را کم ندهید. من خیر شما را می‌خواهم. من از عذاب روزی که همه را فرامی‌گیرد بر شما می‌ترسم **۸۴** ای قوم من، پیمان‌ه و وزن را از روی عدالت کامل بدهید، و چیزهای مردم را کم ندهید، و در زمین فساد نکنید **۸۵** اگر مؤمن باشید، سود حلالی که خدا برای شما باقی می‌گذارد برایتان بهتر است و من نگهبان شما نیستم **۸۶** گفتند: ای شعیب، آیا نمازت به تو فرمان می‌دهد که ما از آنچه پدرانمان می‌پرستیدند دست‌برداریم، یا آن‌طور که خود می‌خواهیم در اموال خویش دخل و تصرف نکنیم؟ تو که مردی بردبار و خردمند هستی [و این سخنان از تو بعید است] **۸۷** شعیب گفت: چه می‌گویید اگر من بر دلیلی روشن از جانب خداوندم باشم و خدا رزق خوبی از جانب خودش روزی من ساخته باشد؟ من نمی‌خواهم در آنچه شما را از آن باز می‌دارم با شما مخالفت کنم. من جز اصلاح چیزی نمی‌خواهم، آن هم تا آنجا که بتوانم. و در این کار موفقیت من تنها به خواست و یاری خداست. بر او توکل کرده‌ام و پیش او باز می‌گردم **۸۸**

(۲۳۱)

ای قوم من، مخالفت با من، شما را به کاری و ندارد که مانند مصیبتی که به قوم نوح یا قوم هود یا قوم صالح رسید، به شما نیز برسد. و قوم لوط هم از شما چندان دور نیست **۸۹** از خداوندتان آمرزش بخواهید و به درگاه او توبه کنید، چون خداوند من مهربان و دوستدار توبه‌کنندگان است **۹۰** گفتند: ای شعیب، ما بسیاری از چیزهایی را که می‌گویی نمی‌فهمیم، و تو را در میان خود ضعیف می‌بینیم، اگر به‌خاطر خویشانت نبود تو را سنگسار می‌کردیم و تو بر ما تسلطی نداری **۹۱** شعیب گفت: ای قوم من، آیا کسان و خویشان من پیش شما از خدا عزیزترند و شما خدا را فراموش کرده و پشت سر انداخته‌اید؟ خداوند من به کارهایی که می‌کنید احاطه دارد **۹۲** ای قوم من، هر کاری که می‌توانید بکنید، من هم کار خود را می‌کنم. به‌زودی خواهید دانست که عذاب خوارکننده بر چه کسی فرود می‌آید و دروغگو کیست. شما انتظار بکشید که من هم با شما منتظر می‌مانم **۹۳** چون فرمان عذاب ما آمد، شعیب و کسانی‌را که با او ایمان آورده بودند به رحمت خود نجات دادیم و آن خروش رعد آسای مرگبار آسمانی ستمگران را فروگرفت و در خانه‌های خود از پای درآمدند **۹۴** چنان‌که گویی هرگز در آنجا نبوده‌اند. بدانید که مَدَیْن نابود شد، همان‌گونه که قوم ثمود نابود شد **۹۵** و موسی را با آیات خود و حجتی آشکار، **۹۶** پیش فرعون و بزرگان قومش فرستادیم، ولی آنها از فرمان فرعون پیروی کردند، در صورتی‌که فرمان فرعون درست نبود **۹۷**

(۲۳۲)

روز قیامت فرعون پیشاپیش قومش حرکت می‌کند و آنها را وارد آتش می‌کند، و جهنم بدجایگاهی برای وارد شوندگان است **۹۸** آنها در دنیا و در روز قیامت لعنت به‌دنبال خود دارند. چه بد عطایی به آنها داده شده است **۹۹** اینها از خبرهای آن شهرهاست که برای تو حکایت می‌کنیم. بعضی از آنها هنوز بر سر پا هستند و بعضی دیگر از پایه ویران شده و نابود گردیده‌اند **۱۰۰** ما به آنها ستم نکردیم،

بلکه آنها خود به خویشتن ستم کردند. و هنگامی که فرمان عذاب خداوند تو آمد، خدایانی که به جای خدای یکتا به کمک می خواندند، هیچ به کارشان نیامدند و چیزی جز نابودی بر آنها نیفزودند **۱۰۱** مجازات خداوند تو، هنگامی که شهرهایی را که ستمگرند گرفتار عذاب می کند، این چنین است. به راستی که مجازات او دردناک و سخت است **۱۰۲** در این سرگذشت ها برای کسی که از عذاب آخرت می ترسد عبرتی است. روز قیامت روزی است که مردم را برای آن گرد می آورند و آن روز، روز حضور همگان است **۱۰۳** و ما آن را تا مدتی معین به تأخیر می اندازیم **۱۰۴** چون آن روز بیاید، هیچ کس جز به اجازه خدا سخن نگوید. در آن روز برخی از مردمان بدبختند و برخی خوشبخت **۱۰۵** اما بدبخت ها در آتشند و در آنجا ناله و فریاد دارند **۱۰۶** و تا آسمان ها و زمین باقی است در آنجا خواهند ماند، مگر آنچه خداوند تو بخواهد، که خداوند تو هر کاری بخواهد می کند **۱۰۷** و اما خوشبخت ها در بهشتند و تا آسمان ها و زمین باقی است در آنجا خواهند ماند، مگر آنچه خداوند تو بخواهد، که بخشش خداوند تو قطع شدنی نیست **۱۰۸**

(۲۳۳)

از آنچه اینها می پرستند در تردید نباش. آنها فقط به همان گونه که پدران شان پیش از این پرستش می کردند، عبادت می کنند. ما بهره آنها را بی هیچ کم و کاست به ایشان خواهیم داد **۱۰۹** به موسی کتاب آسمانی دادیم، اما درباره آن اختلاف به وجود آمد. اگر حکم خداوند تو پیش از این مقرر نشده بود، میان آنها داوری شده بود. آنها درباره آن کتاب سخت در تردیدند **۱۱۰** خداوند تو حتما جزای اعمال آنها را به طور کامل به ایشان خواهد داد. او از کارهایی که می کنند آگاه است **۱۱۱** همچنان که به تو فرمان داده شده، خودت و کسانی که با تو توبه کرده اند، پایداری کنید و طغیان نکنید، چون خدا کارهایی را که می کنید می بیند **۱۱۲** به ستمگران متمایل نشوید که گرفتار آتش جهنم می شوید، و در برابر خدا هیچ یآوری نخواهید داشت و به شما هیچ کمکی نخواهد شد **۱۱۳** نماز را در دو طرف روز و نخستین ساعات شب بخوان، چون خوبی ها، بدی ها را از بین می برد. این تذکری برای کسانی است که به تذکرها توجه می کنند و آنها را می پذیرند **۱۱۴** صبر و پایداری کن، زیرا خدا پاداش نیکوکاران را تباه نمی کند **۱۱۵** چرا افراد عاقلی، جز اندکی از میان آنان که ما نجاتشان دادیم، در میان امت های گذشته نبودند که مردم را از فساد کردن در زمین بازدارند؟ و ستمگران به دنبال نعمات دنیوی که به آنها داده شده بود رفتند، و گناهکار بودند **۱۱۶** خداوند تو شهرها را، اگر مردمش درستکار و اصلاحگر باشند، به ستم نابود نمی کند **۱۱۷**

(۲۳۴)

اگر خداوند تو می خواست همه مردم را یک امت می کرد، ولی آنها همیشه با هم اختلاف خواهند داشت، **۱۱۸** مگر کسانی که خداوندت به آنها لطف کرده باشد، و برای همین آنها را آفریده است. و سخن خداوند تو قطعی است که حتما جهنم را از جنیان و آدمیان پر می کنم **۱۱۹** از اخبار پیامبران داستان هایی برای تو حکایت می کنیم، تا دلت را بدان استوار گردانیم. در این داستان ها حقیقت برای تو آمده است که اندرز و تذکری برای مؤمنان است **۱۲۰** به کسانی که ایمان نمی آورند بگو: هر طور که می خواهید و می توانید عمل کنید، ما هم کار خود را می کنیم؛ **۱۲۱** و منتظر باشید که ما هم منتظریم **۱۲۲** نهان و ناپیدای آسمان ها و زمین در اختیار خداست، و همه کارها به او بازگردانده می شود. پس او را بندگی کن، و بر او توکل کن، که خداوندت از کارهایی که می کنید غافل نیست **۱۲۳**

سوره یوسف ۱۲

مکی و دارای یکصد و یازده آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، را. اینها آیات کتاب روشن و روشنگر است ۱ ما قرآن را به زبان عربی نازل کردیم تا آن را بفهمید [زیرا زبان مردمی که قرآن در آنجا نازل شد عربی بود] ۲ ما با این قرآن که به تو وحی می‌کنیم، نیکوترین داستان را برای تو حکایت می‌کنیم، و تو پیش از این از آن آگاه نبودی ۳ آنگاه که یوسف به پدرش یعقوب گفت: پدر، من در خواب یازده ستاره و خورشید و ماه را دیدم که به من سجده می‌کنند ۴

(۲۳۵)

پدرش گفت: پسر، خوابت را به برادرانت نگو که برای تو حيله‌ای می‌اندیشند، چون شیطان دشمن آشکار انسان است ۵ و این چنین خداوندت تو را بر می‌گزیند، و تعبیر خواب را به تو می‌آموزد، و نعمتش را بر تو و بر خاندان یعقوب تمام می‌کند، همان گونه که پیش از این بر پدرانت ابراهیم و اسحاق تمام کرده بود، که خداوند تو دانا و حکیم است ۶ در داستان یوسف و برادرانش برای پرسندگان عبرت‌هاست ۷ هنگامی که برادران یوسف گفتند: یوسف و برادرش پیش پدرمان از ما محبوب‌ترند، و حال آن که ما گروهی نیرومند هستیم. مسلماً پدرمان در اشتباه آشکاری است ۸ یوسف را بکشید، یا او را در سرزمین دیگری بیندازید، تا توجه پدرتان کاملاً به شما معطوف شود، و پس از آن مردمی درستکار شوید ۹ یکی از آنها گفت: یوسف را نکشید. اگر می‌خواهید کاری کنید، او را در ته چاهی بیندازید تا قافله‌ای او را بیابد و با خود ببرد ۱۰ برادران گفتند: پدر، چرا درباره یوسف به ما اطمینان نداری؟ ما که خیرخواه او هستیم ۱۱ فردا او را با ما بفرست تا در چمن صحرا بگردد و بازی کند. ما از او محافظت می‌کنیم ۱۲ یعقوب گفت: وقتی او را ببرید من اندوهگین می‌شوم، و می‌ترسم که شما از او غافل شوید و گرگ او را بخورد ۱۳ گفتند: با این که ما گروه نیرومندی هستیم، اگر گرگ او را بخورد ما واقعا بی‌کفایت و زیانکار خواهیم بود ۱۴

(۲۳۶)

چون او را بردند و همدستان شدند که او را در ته چاه بیندازند، به یوسف وحی کردیم که آنها را از نتیجه این کارشان آگاه خواهی کرد، درحالی که خود متوجه نباشند ۱۵ شبانگاه برادران درحالی که می‌گریستند پیش پدرشان آمدند ۱۶ گفتند: پدر، ما رفتیم با هم مسابقه دهیم و یوسف را پیش اسباب و وسایل خود گذاشتیم، اما گرگ او را خورد. می‌دانیم با آن که راست می‌گوییم، سخن ما را باور نمی‌کنی ۱۷ و پیراهن یوسف را که به خونی دروغین آغشته کرده بودند پیش پدر آوردند. یعقوب گفت: نفس شما کاری زشت را در نظرتان زیبا ساخته است. پس جز صبری نیکو چاره‌ای نیست، و برای این چیزی که می‌گویید باید از خدا کمک خواست ۱۸ قافله‌ای آمد و آب آورشان را فرستادند تا آب بیاورد، او دلوش را به چاه انداخت که آب بکشد. فریاد زد: مژده، این یک پسر است. او را به عنوان کالایی پنهان کردند، و خدا به کاری که می‌کردند آگاه بود ۱۹ یوسف را به بهای اندکی، به چند درهم فروختند، چون علاقه‌ای به او نداشتند ۲۰ عزیز مصر که او را خریده بود، به همسرش [زلیخا] گفت: از او خوب نگهداری کن، شاید برای ما مفید باشد، یا او را به فرزندی بپذیریم. و این چنین ما یوسف را در آن سرزمین به قدرت رساندیم تا تعبیر خواب را به او بیاموزیم. خدا بر کار خویش مسلط

است، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند ۲۱ چون یوسف به حدّ رشد رسید به او حکمت و دانش عطا کردیم. ما به نیکوکاران این‌گونه پاداش می‌دهیم ۲۲

(۲۳۷)

زنی که یوسف در خانه‌اش بود خواست از او کامجویی کند. پس درها را بست و گفت: بیا، من مال توام. یوسف گفت: به خدا پناه می‌برم که صاحب‌اختیار من است، و به من جایگاهی نیکو داده، و ستمگران رستگار نمی‌شوند ۲۳ آن زن آهنگ یوسف کرد، و اگر یوسف برهان خداوندش را ندیده بود، او هم آهنگ وی می‌کرد. چنین کردیم تا بدی و زشتکاری را از او بازگردانیم، چون او از بندگان پاکیزه و پاکدل ما بود ۲۴ هر دو به‌سوی در دویند و آن زن که می‌خواست یوسف را بگیرد جامه او را از پشت درید. در آستانه در شوهر زن را یافتند. زن گفت: مجازات کسی که به زن تو قصد بد داشته باشد، جز زندان یا عذابی دردناک چیست؟ ۲۵ یوسف گفت: او از من کام می‌خواست. یکی از خانواده زن گواهی داد که اگر پیراهن یوسف از جلو پاره شده باشد، زن راست می‌گوید و یوسف دروغ‌گوست ۲۶ و اگر پیراهنش از پشت پاره شده باشد، زن دروغ می‌گوید و یوسف راست‌گوست ۲۷ چون شوهر آن زن دید که پیراهن یوسف از پشت پاره شده گفت: این از مکر شما زنان است، که مکر شما زنان بزرگ است ۲۸ ای یوسف، از این پیشامد بگذر. و ای زن، به‌خاطر گناهت آمرزش بخواه، که تو خطاکار بوده‌ای ۲۹ زنان شهر گفتند: زن عزیز مصر از غلام خود کام خواسته و عاشق او شده است. ما او را در گمراهی آشکاری می‌بینیم ۳۰

(۲۳۸)

چون زن عزیز ملامت ایشان را شنید، کسی را پیش آنها فرستاد و دعوتشان کرد و برای آنها مجلسی ترتیب داد، و به‌دست هر یک از آنها میوه‌ای و کاردی داد، و به یوسف گفت: پیش آنها برو. چون یوسف را دیدند او را شگفت یافتند و به‌جای میوه، دست‌هایشان را بردند و گفتند: پناه بر خدا. این بشر نیست، این فرشته‌ای بزرگوار است ۳۱ زن عزیز گفت: این همان است که مرا به‌خاطر او ملامت می‌کردید. من از او کام خواستم، ولی او خودداری کرد. اگر آنچه را به او فرمان می‌دهم انجام ندهد، زندانی خواهد شد و خوار خواهد گردید ۳۲ یوسف گفت: خداوند، من زندان را بیشتر از کاری که مرا به انجام آن می‌خواند دوست دارم. اگر نیرنگ آنها را از من باز نداری، به آنها میل می‌کنم و از نادانان می‌شوم ۳۳ خداوندش دعایش را اجابت کرد و نیرنگ آنها را از او بازداشت، زیرا که او شنوا و داناست ۳۴ آنگاه با آن که دلایل پاکدامنی یوسف برای آنها آشکار شد، باز تصمیم گرفتند که چندی او را زندانی کنند ۳۵ و با یوسف دو جوان وارد زندان شدند. یکی از آنها گفت: من خواب دیدم که انگور می‌فشارم تا شراب بگیرم. دیگری گفت: من خواب دیدم که روی سرم نان گذاشته و می‌برم و پرندگان از آن می‌خورند. آن را برای ما تعبیر کن، که ما تو را انسان نیکویی می‌بینیم ۳۶ یوسف گفت: پیش از آن که غذای روزانه شما را بیاورند، خوابتان را برایتان تعبیر می‌کنم. این تعبیر خواب از چیزهایی است که خداوند من به من آموخته است. من آیین کسانی را که به خدا ایمان ندارند و منکر آخرت هستند ترک کرده‌ام ۳۷

(۲۳۹)

و از آیین پدرانم ابراهیم و اسحاق و یعقوب پیروی می‌کنم. سزاوار ما نیست که چیزی را شریک خدا سازیم. این از لطف خدا بر ما و بر تمام مردم است، ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند ۳۸ ای دوستان همزندان من، آیا صاحب‌اختیاران متعدد بهترند یا خدای یگانه مقتدر؟ ۳۹ شما به‌جای خدای یکتا فقط نام‌هایی را بندگان می‌کنید که خود و پدران‌تان نامگذاری کرده‌اید و خدا هیچ دلیلی بر

حقانیت آنها نازل نکرده است. حکم تنها از آن خداست. فرمان داده که فقط او را بندگی کنید. دین درست و استوار این است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند ۴۰ ای دوستان همزندان من، یکی از شما ساقی عزیز مصر می‌شود و به اربابش شراب می‌دهد، اما دیگری به‌دار آویخته می‌شود و پرندگان گوشت سرش را می‌خورند. درباره خوابی که تعبیر آن را از من خواستید، چنین حکم شده است ۴۱ یوسف به آن کس که امید نجاتش را داشت گفت: پیش ارباب از من یاد کن. اما شیطان از خاطر وی برد که پیش اربابش از او یاد کند. بنابراین یوسف چند سالی در زندان ماند ۴۲ و پادشاه مصر گفت: من در خواب دیدم که هفت گاو فربه را هفت گاو لاغر می‌خورند، و هفت خوشه سبز و هفت خوشه خشک دیدم. ای بزرگان قوم، اگر تعبیر خواب می‌دانید، خواب مرا تعبیر کنید ۴۳

(۲۴۰)

گفتند: خوابی پریشان و آشفته است و ما تعبیر خواب‌های پریشان و آشفته را نمی‌دانیم ۴۴ آن کس از آن دو تن همزندان یوسف که نجات یافته بود، و پس از مدتی یوسف را به یاد آورده بود گفت: من شما را از تعبیر آن آگاه می‌کنم. مرا بفرستید ۴۵ پیش یوسف رفت و گفت: یوسف، ای مرد راستگو، این خواب را که هفت گاو فربه را هفت گاو لاغر می‌خورند و نیز هفت خوشه سبز و هفت خوشه خشک برای ما تعبیر کن، تا من پیش مردم برگردم و آنها تعبیر آن را بدانند ۴۶ یوسف گفت: هفت سال پیای مطابق معمول می‌کارید و هرچه درو کردید، به جز مقدار کمی که می‌خورید، در خوشه باقی گذارده انبار کنید ۴۷ بعد از آن هفت سال سخت می‌آید که آنچه ذخیره کرده‌اید خواهند خورد، به جز مقدار کمی که برای کاشتن نگه می‌دارید ۴۸ بعد از آن سالی می‌رسد که برای مردم باران می‌بارد. در آن سال نعمت فراوان می‌شود، به‌طوری که عصاره محصولات و آب میوه‌ها را می‌گیرند ۴۹ شاه گفت: یوسف را پیش من بیاورید. چون فرستاده پادشاه پیش یوسف آمد، یوسف به او گفت: پیش ارباب برگرد و از او پرس حکایت آن زنان که دستانشان را بریدند چه بود؟ چون خداوند من از نیرنگ آنها آگاه است ۵۰ شاه زنان را خواست و از آنها پرسید: حکایت شما وقتی که از یوسف کام می‌خواستید چه بود؟ گفتند: پناه بر خدا، ما هیچ بدی از او سراغ نداریم. زن عزیز مصر گفت: اکنون حقیقت آشکار شد. من از او کام خواستم و او البته راستگوست ۵۱ یوسف گفت: این تقاضای من به پرسش از زنان برای این بود که شوهرش بداند من در غیاب او به او خیانت نکرده‌ام، و خدا نیرنگ خائن را به نتیجه نمی‌رساند ۵۲

(۲۴۱)

و من خود را بی‌گناه نمی‌دانم، چون طبیعت بشری به کارهای بد فرمان می‌دهد، مگر این که خداوند من رحمی کند، که خداوند من آمرزنده و مهربان است ۵۳ شاه گفت: یوسف را بیاورید تا او را از خواص خود گردانم. چون با یوسف سخن گفت، به او گفت: تو امروز پیش ما بزرگ و امینی ۵۴ یوسف گفت: مرا سرپرست خزانه‌های سرزمین مصر کن، من نگهبانی دانا هستم ۵۵ به این ترتیب ما یوسف را به قدرت رساندیم، تا در هر جای مصر که می‌خواهد منزل گیرد. ما رحمت خود را به هر کس که بخواهیم ارزانی می‌داریم. ما پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کنیم ۵۶ و البته پاداش آخرت برای کسانی که ایمان داشته و پرهیزگاری می‌کنند بهتر است ۵۷ برادران یوسف در سال‌های قحطی برای گرفتن گندم به مصر آمدند و بر او وارد شدند. یوسف آنها را شناخت، ولی آنها او را نشناختند ۵۸ چون یوسف آنها را با بارشان مجهز کرد، به آنها گفت: آن برادر پدری خود را هم پیش من آورید. آیا نمی‌بینید که من پیمانه را کامل می‌دهم و من بهترین میزبان هستم؟ ۵۹ اگر او را پیش من نیاورید، پیمانه گندمی نزد من نخواهید داشت، و به من نزدیک نشوید ۶۰ گفتند: او را از پدرش خواهیم خواست و ما این کار را می‌کنیم ۶۱ یوسف به غلامانش گفت: سرمایه‌های آنها را در بارهایشان بگذارید، تا وقتی پیش خانواده خود بازگشتند متوجه آن بشوند و برگردند ۶۲ چون پیش پدرشان بازگشتند، گفتند: پدر، دیگر به ما گندم نمی‌دهند. برادرمان را با ما بفرست تا گندم بگیریم. ما از او محافظت می‌کنیم ۶۳

یعقوب گفت: آیا درباره او به شما اطمینان کنم، همان طور که پیش از این درباره برادرش به شما اطمینان کردم؟ خدا بهترین نگهدار و مهربان ترین مهربانان است ۶۴ چون بارهای خود را گشودند، سرمایه خود را در آن یافتند که به آنها بازگردانده شده بود. گفتند: پدر، دیگر چه می‌خواهیم؟ این سرمایه ماست که به ما بازگردانده شده است. ما برای خانواده خود آذوقه بیشتری تهیه می‌کنیم، و از برادرمان محافظت می‌کنیم، و یک بار شتر هم اضافه می‌گیریم. این یک بار اضافی پیش آنها بار کمی است ۶۵ یعقوب گفت: تا به نام خدا قول محکمی به من ندهید که او را پیش من باز می‌گردانید، هرگز او را با شما نمی‌فرستم، مگر در موردی که بازگرداندن او از اراده شما خارج باشد. چون به او قول دادند، یعقوب گفت: خدا بر آنچه می‌گوییم وکیل است ۶۶ و گفت: ای پسران من، همه از یک دروازه وارد شهر نشوید، و از دروازه‌های مختلف وارد شوید. من نمی‌توانم در برابر قضای الهی کاری برای شما بکنم. حکم و فرمان با خداست. بر او توکل کرده‌ام و توکل کنندگان باید بر او توکل کنند ۶۷ و چون از جایی که پدرشان به آنها دستور داده بود وارد شدند، این امر هیچ کاری در برابر اراده خدا برای آنها نمی‌ساخت، مگر این که نیازی را که یعقوب در دل داشت برآورد. چون یعقوب به واسطه آنچه ما به او آموخته بودیم دانشی فراوان داشت، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند ۶۸ هنگامی که برادران بر یوسف وارد شدند، یوسف برادرش را پیش خود جای داد و به او گفت: من برادرت هستم. نسبت به آنچه آنها کرده‌اند اندوهگین نباش ۶۹

چون یوسف بارهایشان را آماده ساخت، آبخوری را در بار برادرش گذاشت. آنگاه کسی فریاد زد که ای کاروانیان، شما دزد هستید ۷۰ برادران یوسف به‌سوی آنها برگشتند و پرسیدند: چه چیزی گم کرده‌اید؟ ۷۱ گفتند: جام شاه را گم کرده‌ایم. و یوسف گفت: هر کس آن را بیاورد، یک بار شتر جایزه دارد و من ضامن آن هستم ۷۲ گفتند: به خدا سوگند، شما می‌دانید که ما برای تهیه‌کاری به این سرزمین نیامده‌ایم و ما دزد نیستیم ۷۳ گفتند: اگر دروغ بگویید، مجازات کسی که دزدی کرده باشد چیست؟ ۷۴ گفتند: مجازات کسی که جام پادشاه در بار او پیدا شود، خود اوست و باید او را به غلامی بگیرد. ما ستمکاران را این گونه مجازات می‌کنیم ۷۵ پس، پیش از آن که بار برادرش را جست و جو کند، به جست و جوی بار آنها پرداخت. آنگاه آن را از بار برادرش بیرون آورد. ما این چنین برای یوسف چاره اندیشی کردیم، زیرا مطابق قانون پادشاه مصر، یوسف حق نداشت برادرش را گرفته و نزد خود نگاه دارد، مگر این که خدا بخواهد. درجات هر کس را بخواهیم بالا می‌بریم، و بالاتر از هر دانشمندی دانشمند دیگری هست ۷۶ برادران گفتند: اگر او دزدی کرده، برادرش هم پیش از این دزدی کرده بود. یوسف سخن آنها را در دل خود پنهان داشت و به ایشان اظهار نکرد، و گفت: شما از او بدترید. خدا این چیزی را که می‌گویید بهتر می‌داند ۷۷ گفتند: ای عزیز مصر، او پدر پیر سالخورده‌ای دارد. یکی از ما را به جای او بگیر، که ما تو را انسانی نیکوکار می‌بینیم ۷۸

گفت: به خدا پناه می‌برم که جز آن کس را که کالای خود را پیش او یافته‌ایم، کسی را بگیریم. اگر چنین کنیم ستمکاریم ۷۹ چون از او مأیوس شدند، به گوشه‌ای رفتند و با هم آهسته به صحبت پرداختند. برادر بزرگشان گفت: آیا نمی‌دانید که پدرتان قول محکمی با قید سوگند به خدا از شما گرفته است؟ و نمی‌دانید که پیش از این با یوسف چه کردید؟ من هرگز از این سرزمین بیرون نمی‌آیم تا پدرم به من اجازه دهد، یا خدا درباره من حکم کند که او بهترین حکم‌کننده است ۸۰ پیش پدرتان بازگردید و بگویید: پدر، پسر دزدی کرد و ما فقط در مورد چیزی که می‌دانیم شهادت می‌دهیم، و ما از حقیقت امر آگاهی نداریم ۸۱ از مردم شهری که در آن بودیم و از کاروانی

که با آن آمدیم بپرس. ما راست می‌گوییم **۸۲** یعقوب به آنها گفت: نفس شما کار زشتی را در نظرتان زیبا جلوه‌گر ساخته است. جز صبری نیکو چاره‌ای نیست. امید است که خدا همه آنها را با هم پیش من بیاورد، زیرا که خدا دانا و حکیم است **۸۳** و رویش را از آنها برگرداند و گفت: ای دریغ بر یوسف. و چشمانش از غصه سفید شد، درحالی‌که اندوه خویش را فرومی‌خورد **۸۴** گفتند: به خدا سوگند که تو پیوسته به یاد یوسف هستی تا بیمار شوی و یا هلاک گردی **۸۵** یعقوب گفت: من غم و غصه‌ام را فقط به خدا می‌گویم و از لطف خدا چیزی می‌دانم که شما نمی‌دانید **۸۶**

(۲۴۵)

ای فرزندان من، بروید یوسف و برادرش را جست و جو کنید و از لطف خدا نومید نشوید، چون فقط کافران از لطف خدا نومید می‌شوند **۸۷** چون برادران رفتند و بر یوسف وارد شدند گفتند: ای عزیز مصر، به ما و خانواده ما آسیب رسیده و سرمایه کمی آورده‌ایم؛ پیمان ما را کامل بده و به ما صدقه بده، که خدا به صدقه‌دهندگان پاداش می‌دهد **۸۸** یوسف گفت: آیا می‌دانید وقتی که نادان بودید با یوسف و برادرش چه کردید؟ **۸۹** گفتند: آیا حقیقتاً تو یوسفی؟ گفت: آری، من یوسفم، و این برادر من است. خدا بر ما منت نهاده است، زیرا هر کس که پرهیزگاری کند و صبر کند، خدا پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند **۹۰** گفتند: به خدا سوگند که خدا تو را بر ما برگزیده و برتری داده است و ما خطاکار بودیم **۹۱** یوسف گفت: امروز سرزشتی بر شما روا نیست. خدا شما را می‌آمزد، او مهربان‌ترین مهربانان است **۹۲** این پیراهن مرا ببرید و بر چهره پدرم بیندازید تا بینا شود، و همه خانواده خود را پیش من آورید **۹۳** چون کاروان به راه افتاد، پدرشان گفت: اگر مرا به بی‌عقلی متهم نکنید، من بوی یوسف را می‌شنوم **۹۴** گفتند: به خدا سوگند که تو هنوز در همان گمراهی دیرینه خود هستی **۹۵**

(۲۴۶)

چون مژده رسان آمد و آن پیراهن را بر چهره او انداخت، بینا شد. گفت: آیا به شما نگفتم که من از لطف خدا چیزی می‌دانم که شما نمی‌دانید؟ **۹۶** پسرانش گفتند: پدر، برای گناهان ما از خدا آمرزش بخواه که ما خطاکار بوده‌ایم **۹۷** یعقوب گفت: از خداوند برای شما طلب آمرزش خواهم کرد، چون او آمرزنده و مهربان است **۹۸** چون همگی به مصر رفتند و بر یوسف وارد شدند، یوسف پدر و مادرش را پیش خود جای داد و گفت: اگر خدا بخواهد با آسودگی خاطر وارد مصر شوید **۹۹** و پدر و مادرش را بر تخت نشاند، و برادرانش را برابرش به سجده افتادند. یوسف گفت: پدر، این تعبیر خوابی است که پیش از این دیده بودم. خدا آن را محقق ساخت. خداوند به من احسان فرمود، آنگاه که مرا از زندان بیرون آورد، و شما را از بیابان کنعان پیش من آورد، بعد از آن‌که شیطان میان من و برادرانم را بر هم زد. آری، خداوند من به هرچه بخواهد دقیق است، چون او دانا و حکیم است **۱۰۰** خداوند، تو به من فرمانروایی عطا فرمودی، و به من تعبیر خواب آموختی. ای آفریننده آسمان‌ها و زمین، تو در دنیا و آخرت مولای من هستی. مرا مسلمان بمیران و به شایستگان ملحق فرما **۱۰۱** این از خبرهای غیب است که به تو وحی می‌کنیم. وقتی آنها همداستان شدند و نیرنگ می‌کردند تو پیش آنها نبودی **۱۰۲** بیشتر مردم، هر قدر هم که تو آرزو و علاقه داشته باشی، ایمان نمی‌آورند **۱۰۳**

(۲۴۷)

تو برای رسالت خود پاداشی از آنها نمی‌خواهی. این قرآن فقط پند و تذکری برای انسان‌هاست **۱۰۴** چه بسیار نشانه‌ها در آسمان‌ها و زمین هست که مردم بر آنها می‌گذرند و از آنها روی برمی‌گردانند **۱۰۵** و بیشتر آنها در حالی به خدا ایمان می‌آورند که هنوز

مشرکند ۱۰۶ آیا ایمن اند از این که عذابی فراگیر از جانب خدا آنها را فروگیرد، یا درحالی که متوجه نباشند قیامت بر آنها فرارسد؟ ۱۰۷
 بگو: این راه من است. من و پیروانم مردم را با بینایی به سوی خدا می خوانیم. منزّه و پاک است خدا، و من مشرک نیستم ۱۰۸ ما پیش
 از تو نیز فقط مردانی از اهالی شهرها را، که به آنها وحی می کردیم، به رسالت فرستادیم. آیا در زمین نمی گردند تا ببینند سرانجام کار
 پیشینیان چگونه بوده است؟ و مسلماً خانه آخرت برای کسانی که پرهیزگاری می کنند بهتر است. آیا نمی اندیشید؟ ۱۰۹ تا هنگامی که
 پیامبران نومید شدند و پنداشتند که به آنها دروغ گفته شده، در آن حال یاری ما به ایشان رسید، و کسانی را که می خواستیم نجات
 یافتند. و عذاب ما از گناهکاران بازگردانده نمی شود ۱۱۰ در داستان زندگی آنها برای خردمندان عبرتی است. این قرآن سخنی نیست
 که به دروغ بافته شده باشد، بلکه تصدیق کتاب های آسمانی پیشین است، و توضیح هر چیزی است، و برای مردم بالیمان هدایت و
 رحمت است ۱۱۱

(۲۴۸)

سوره رعد ۱۳ مکی و دارای چهل و سه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم، را. اینها آیات این کتاب است، و قرآنی که از جانب خداوندت بر تو نازل شده حق است، ولی بیشتر مردم ایمان
 نمی آورند ۱ خدای یکتاست که آسمان ها را بدون ستونی که ببینید برافراشت. آنگاه بر عرش قرار گرفت، و خورشید و ماه را مسخر کرد،
 که هر یک تا مدتی معین روان هستند. امور را تدبیر می کند، آیات را توضیح می دهد، باشد که به دیدار خداوندتان یقین کنید ۲ و اوست
 که زمین را بگسترده و در آن کوه ها و رودها را به وجود آورد، و در آن از هرگونه میوه ای دو جفت نر و ماده قرار داد. روز را با شب
 می پوشاند. در این امور برای اهل تفکر نشانه هاست ۳ و در زمین قطعه هایی کنار هم و باغ هایی از انگور و کشتزارها و درختان خرما،
 روییده از یک ریشه یا از غیر یک ریشه، وجود دارند که همه با یک آب سیراب می شوند، اما بعضی را از لحاظ میوه بر بعضی دیگر
 برتری داده ایم. در این امر نیز برای خردمندان، نشانه هاست ۴ اگر تعجب می کنی، عجیب سخن آنهاست که می گویند: آیا وقتی که ما
 خاک شدیم، به راستی دوباره زنده خواهیم شد؟ آنها کسانی هستند که منکر خداوندشان شدند، و بر گردن هایشان زنجیر هاست. آنها اهل
 آتشند و برای همیشه در آن خواهند ماند ۵

(۲۴۹)

آنها پیش از رحمت به تمسخر از تو تقاضای تعجیل در عذاب می کنند، با آن که پیش از آنها عذاب ها بوده است. خداوند تو نسبت به
 مردم با وجود ستمشان دارای آمرزش است، و هم خداوند تو به یقین سخت کیفر است ۶ کافران می گویند: چرا معجزه ای از جانب
 خداوندش بر او نازل نمی شود؟ تو فقط بیم دهنده ای و هر قومی راهنمایی دارد ۷ خدا می داند که هر ماده ای چه در شکم دارد، و نیز آنچه
 را که رحم ها کم می کنند و آنچه را زیاد می کنند می داند. و هر چیزی پیش او به اندازه است ۸ دانای نهان و آشکار است و بزرگ و
 والا است ۹ هر که از شما سخنی را پنهان کند یا آن را آشکار گرداند، و نیز هر که خود را در شب پنهان نماید و یا در روز حرکت کند،
 برای خدا یکسان است و او همه را می داند ۱۰ برای آدمی فرشتگانی است که از پیش روی و از پشت سرش او را به امر خدا محافظت
 می کنند. خدا وضع مردمی را تغییر نمی دهد، مگر این که خود آن مردم آنچه را که مربوط به خودشان است تغییر دهند. وقتی خدا برای

مردمی بلایی بخواهد، هیچ کس و هیچ چیز نمی‌تواند از آن جلوگیری کند و غیر از خدا هیچ یآوری ندارند **۱۱** اوست آن که برق را برای ترسانیدن و امید بخشیدن به شما می‌نماید و ابرهای سنگین را پدید می‌آورد **۱۲** رعد به ستایش او، و فرشتگان از ترس او، او را تسبیح می‌گویند. خدا صاعقه‌ها را می‌فرستد تا به هر کس که بخواهد اصابت کند. با وجود این، باز هم درباره خدا مجادله می‌کنند. و خدا سخت کیفر است **۱۳**

(۲۵۰)

دعوت حق و راستین خاص خداست، و کسانی که جز او را به کمک می‌خوانند، هیچ دعا و درخواستی از ایشان را اجابت نمی‌کنند. کار آنها مانند کار کسی است که دو دستش را به‌سوی آب دراز کند تا آب را به دهانش برساند، اما آب به دهانش نرسد. دعای کافران کاری بیهوده است **۱۴** همه کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند با سایه‌هایشان، خواه و ناخواه، بامدادان و شامگاهان، خدا را سجده می‌کنند **۱۵** بگو: صاحب‌اختیار آسمان‌ها و زمین کیست؟ بگو: خدای یکتاست. بگو: آیا به‌جای خدای یکتا، سرپرستان و یاورانی گرفته‌اید که اختیار سود و زیان خویش را هم ندارند؟ بگو: آیا کور و بینا برابرند؟ یا تاریکی‌ها و روشنایی یکسانند؟ یا برای خدا شریکانی قرار داده‌اند که مانند آفرینش خدا چیزی آفریده‌اند و این دو آفرینش در نظر آنها با هم مشتبّه شده است؟ بگو: خدا، آفریننده هر چیزی است و او یکتا و تواناست **۱۶** خدا از آسمان باران را فروفرستاد و رودخانه‌ها به اندازه گنجایش خود روان شدند. و سیل کف زیادی برآورد. و از آنچه برای به‌دست آوردن زیور یا کالا بر روی آتش ذوب می‌کنند نیز کفی مانند آن به‌وجود می‌آید. خدا حق و باطل را این‌چنین مَثَل می‌زند. اما کف به کناری افتاده از بین می‌رود، ولی آنچه برای مردم سودمند است، در زمین باقی می‌ماند. خدا این‌گونه مَثَل می‌زند **۱۷** کسانی که دعوت خداوند خویش را اجابت کرده‌اند پاداش خوبی دارند. و کسانی که دعوت او را اجابت نکرده‌اند، اگر تمام چیزهایی را که در زمین است، و نیز همانند آن را با آن داشته باشند، حتماً آن را برای بازخرید خویش خواهند داد تا از عذاب آخرت برهند. آنها حساب سختی دارند و جایشان جهنّم است و جهنّم چه جای بدی است **۱۸**

(۲۵۱)

آیا کسی که می‌داند قرآنی که از جانب خداوندت به تو نازل شده حق است، مانند کسی است که کور دل است؟ فقط خردمندان متوجه این حقیقت می‌شوند **۱۹** همان کسانی که به عهد خدا وفا می‌کنند و پیمان نمی‌شکنند **۲۰** و آنها که آنچه را که خدا به پیوندادن آن فرمان داده پیوند می‌دهند، و از خداوندشان می‌ترسند، و از بدی حساب بیمناکند **۲۱** و آنها که برای به‌دست آوردن خشنودی خداوندشان صبر و پایداری می‌کنند و نماز می‌خوانند و از آنچه روزیشان کرده‌ایم، پنهان و آشکارا، انفاق می‌کنند و با خوبی، بدی را پاسخ می‌دهند. آنها سرانجام خوش‌سرای آخرت را دارند **۲۲** بهشت‌های جاویدی که خودشان و پدران [و مادران] و همسران و فرزندان‌شان، که درستکار باشند، بدان داخل می‌گردند، و فرشتگان از هر دری بر آنها وارد می‌شوند **۲۳** و به آنها می‌گویند: سلام بر شما به‌خاطر آن صبر و شکیبایی که داشتید. به‌راستی که خانه آخرت چه خوب است **۲۴** و کسانی که عهد خدا را، پس از آن که عهد بستند، می‌شکنند و آنچه را که خدا به پیوندادن آن فرمان داده می‌گسلند و در زمین فساد می‌کنند، آنها کسانی هستند که لعنت بر ایشان است و در آخرت خانه بدی دارند **۲۵** خدا روزی را برای هر که بخواهد گشایش می‌دهد یا تنگ می‌گرداند. مردم به زندگی دنیا دلخوشند، و حال‌آن‌که زندگی دنیا در برابر آخرت بهره‌اندکی بیش نیست **۲۶** کافران می‌گویند: چرا بر پیامبر معجزه‌ای از جانب خداوندش نازل نمی‌شود؟ بگو: خدا هر کس را که بخواهد گمراه می‌کند، و هر کس را که به درگاه او روی آورد هدایت می‌نماید؛ **۲۷** آنها که ایمان آوردند و دل‌هایشان با یاد خدا آرامش پیدا می‌کند. بدانید که دل‌ها با یاد خدا آرام می‌گیرد **۲۸**

(۲۵۲)

خوشا به حال کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند. سرانجام نیک از آن ایشان است **۲۹** این چنین، تو را به میان امتی فرستادیم که پیش از آنها امت‌های دیگری از دنیا رفته‌اند، تا آنچه را به تو وحی می‌کنیم بر آنها بخوانی، درحالی که آنها منکر خدای رحمان هستند. بگو: او خداوند من است. هیچ خدایی جز او نیست. بر او توکل کرده‌ام و بازگشت من به‌سوی اوست **۳۰** اگر به‌وسیله این قرآن کوه‌ها روان می‌شد، یا زمین بدان شکافته و پاره پاره می‌شد، یا به‌وسیله آن مردگان سخن می‌گفتند، باز هم کافران ایمان نمی‌آوردند، زیرا کارها همه به‌دست خداست. آیا مؤمنان هنوز از ایمان آوردن کافران نومید نشده‌اند و ندانسته‌اند که اگر خدا می‌خواست همه مردم را هدایت می‌کرد؟ به کافران به‌خاطر کاری که می‌کنند همواره بلایی در هم کوبنده می‌رسد، یا آن بلا در نزدیکی خانه‌هایشان فرود می‌آید، تا آنگاه که وعده خدا برسد، که خدا خلاف وعده نمی‌کند **۳۱** پیامبران پیش از تو را هم مسخره کردند. من به کافران مهلت دادم. سپس آنها را به عذاب گرفتار نمودم. مجازات من چگونه بود؟ **۳۲** آیا کسی که مراقب کارهای مردم است، مانند بتان از همه‌جا بی‌خبر است؟ برای خدا شریکانی درست کردند. بگو: آنها را نام ببرید. آیا خدا را از آنچه در زمین است و او نمی‌داند آگاه می‌کنید، یا سخنانی ظاهری و غیرواقعی می‌گویید؟ حقیقت این است که برای کافران نیرنگ‌هایشان جلوه دارد، و از راه راست و درست بازداشته شده‌اند. هر کس را که خدا گمراه کند، هیچ راهنمایی نخواهد داشت **۳۳** آنها در زندگی دنیا به عذاب گرفتار خواهند شد و مسلماً عذاب آخرت سخت‌تر است. آنها هیچ‌کسی را ندارند که ایشان را از عذاب خدا حفظ کند **۳۴**

(۲۵۳)

وصف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده چنین است که نهرها در آن جاری است و میوه‌ها و سایه‌اش همیشگی است. این سرانجام کسانی است که پرهیزگاری کرده‌اند، و سرانجام کافران آتش است **۳۵** اهل کتاب از آنچه بر تو نازل شده شادمان می‌شوند. و برخی از گروه‌ها پاره‌ای از آن را انکار می‌کنند. بگو: من فرمان یافته‌ام که خدا را بندگی کنم و چیزی را شریک او نسازم. من مردم را به‌سوی او می‌خوانم، و بازگشت همه نیز به‌سوی اوست **۳۶** این چنین ما قرآن را فرمانی به زبان عربی نازل کردیم. اگر پس از این دانشی که برای تو آمده از دلخواه آنها پیروی کنی، در برابر خدا هیچ یاور و نگهدارنده‌ای نخواهی داشت **۳۷** پیش از تو پیامبرانی فرستادیم و برای آنها همسر و فرزند قرار دادیم. هیچ پیامبری حق نداشت که بدون اجازه خدا آیه و معجزه‌ای بیاورد. برای هر مهلتی نوشته‌ای است که مقرر گردیده است **۳۸** خدا هر چه را بخواهد از بین می‌برد یا پابرجا و استوار می‌کند، و اصل کتاب پیش خداست **۳۹** خواه برخی از عذابی را که به آنها وعده داده‌ایم به تو نشان دهیم، و خواه پیش از آن تو را بمیرانیم، در هر حال، وظیفه تو فقط رساندن پیام است و حساب کشیدن از بندگان با ماست **۴۰** آیا ندیده‌اند که ما به زمین می‌پردازیم و از اطراف آن می‌کاهیم؟ خدا حکم می‌کند و حکم او را هیچ بازدارنده‌ای نیست. او به‌سرعت حسابرسی می‌کند **۴۱** کسانی که پیش از آنها بودند نیز نیرنگ کردند. همه نیرنگ‌ها نزد خداست. می‌داند که هر کس چه می‌کند. و کافران به‌زودی خواهند دانست که خانه آخرت از آن کیست **۴۲** کافران می‌گویند: تو فرستاده خدا نیستی. بگو: خدا و هر کس که از کتاب آسمانی آگاهی دارد، برای شهادت میان من و شما کافی است **۴۳**

(۲۵۴)

سوره ابراهیم ۱۴ مکی و دارای پنجاه و دو آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، را. قرآن کتابی است که ما آن را بر تو نازل کردیم تا مردم را به فرمان خداوندشان از تاریکی‌ها به روشنایی ببری و به راه خدای توانا و ستوده هدایت نمایی؛ **۱** خدایی که هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است از آن اوست. و وای بر کافران از عذابی سخت؛ **۲** آنها که زندگی دنیا را بیشتر از آخرت دوست دارند، و مردم را از راه خدا بازمی‌دارند، و آن راه را کج و منحرف می‌خواهند. آنها سخت در گمراهی هستند **۳** ما هر پیامبری را به زبان قومش فرستادیم، تا پیام خدا را به‌روشنی برای آنها بیان کند. خدا هر که را بخواهد همراه می‌کند، و هر که را بخواهد هدایت می‌کند، و او توانا و حکیم است **۴** موسی را با آیات خود فرستادیم و به او فرمان دادیم که قوم خود را از تاریکی‌ها بیرون آر و به‌سوی روشنایی ببر، و روزهای خدا را به آنها یادآوری کن. در این امر برای هر شکیبایی سپاسگزاری عبرت‌هاست **۵**

(۲۵۵)

و یاد کن هنگامی را که موسی به قومش گفت: نعمت خدا را بر خودتان به یاد آورید، آنگاه که شما را از فرعونیان نجات داد. آنها که سخت‌ترین عذاب‌ها را بر شما روا می‌داشتند. پسرانتان را می‌کشتند و زنانتان را زنده می‌گذاشتند، و در این امر از جانب خداوندتان برای شما آزمایشی بزرگ بود **۶** و آنگاه که خداوندتان اعلام کرد که اگر سپاسگزاری کنید نعمت خود را بر شما می‌افزایم، و اگر ناسپاسی کنید، بدانید که عذاب من سخت است **۷** و موسی گفت: اگر شما و هر که در روی زمین است همگی کافر شوید و ناسپاسی کنید، خدا بی‌نیاز و ستوده است **۸** آیا خبر کسانی که پیش از شما بودند: قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنها بودند، به شما نرسیده است؟ جز خدا کسی از آنها آگاهی ندارد. پیامبران‌شان دلایل روشن برایشان آوردند، ولی آنها به نشانه پوزخند دستشان را به دهانشان بردند و گفتند: ما رسالت شما را نمی‌پذیریم، و ما درباره چیزی که ما را به آن دعوت می‌کنید سخت در تردیدیم **۹** پیامبران‌شان گفتند: آیا در وجود خدای یکتا، آفریننده آسمان‌ها و زمین، شکی هست؟ خدا شما را دعوت می‌کند تا گناهانتان را بیامرزد و تا زمانی معین مرگ شما را به تاخیر اندازد. گفتند: شما بشری مانند ما هستید؛ می‌خواهید ما را از پرستش آنچه پدرانمان می‌پرستیدند بازدارید. بنابراین برای ما دلیلی روشن و معجزه‌ای بیاورید **۱۰**

(۲۵۶)

پیامبران‌شان به آنها گفتند: ما هم بشری مانند شما هستیم، ولی خدا بر هر یک از بندگان‌ش که بخواهد منت می‌گذارد. سزاوار ما نیست که بدون اجازه خدا برای شما دلیل و معجزه‌ای بیاوریم، و مؤمنان باید بر خدا توکل کنند **۱۱** و چرا بر خدا توکل نکنیم، حال آن‌که او راه‌های ما را به ما نشان داده است. ما بر آزاری که به ما می‌رسانید صبر می‌کنیم، و اهل توکل باید بر خدا توکل کنند **۱۲** کافران به پیامبران‌شان گفتند: ما شما را از سرزمین خود بیرون می‌کنیم، مگر این که به آیین ما بازگردید. پس خداوندشان به پیامبران وحی کرد که ستمگران را هلاک می‌کنیم؛ **۱۳** و پس از نابودی آنها، شما را در آن سرزمین سکونت می‌دهیم. این برای کسی است که از عظمت مقام من بترسد و از تهدید من هراس داشته باشد **۱۴** پیامبران از خدا پیروزی خواستند، و هر زورگوی لجوجی نومید شد و زیان کرد **۱۵** جهنم پیش روی اوست و آبی از چرک و خون به او نوشانده می‌شود **۱۶** آن را جرعه جرعه می‌نوشد و آسان فرو نمی‌برد. مرگ از هر سو به او روی می‌آورد اما نمی‌میرد، تا به مرگ از عذاب برهد، زیرا که عذابی سخت در پیش دارد **۱۷** داستان کسانی که به خداوند خود کافر

شدند، اعمالشان به خاکستری می ماند که در روزی طوفانی، بادی سخت بر آن بوزد و همه چیز را با خود ببرد. آنها قادر به بهره بردن از کاری که کرده اند نیستند. این گمراهی بی پایان است ۱۸

(۲۵۷)

آیا نمی بینی که خدا آسمان ها و زمین را بحق آفریده است؟ اگر بخواهد شما را می برد و خلقی تازه می آورد ۱۹ و این کار برای خدا دشوار نیست ۲۰ در قیامت همه در برابر خدا حاضر می شوند. ناتوانان به کسانی که گردنکشی می کردند می گویند: ما پیرو شما بودیم. آیا چیزی از عذاب خدا را از ما دور می کنید؟ آنها می گویند: اگر خدا ما را هدایت کرده بود، مسلماً ما شما را هدایت می کردیم. حال برای ما یکسان است، چه بی تابی کنیم و چه شکیبایی نماییم، برای ما راه گریزی نیست ۲۱ و چون داوری صورت گیرد و کار تمام شود، شیطان گوید: خدا به شما وعده راست و درست داد و من به شما وعده دادم و با شما خلاف کردم. من بر شما تسلطی نداشتم جز آن که شما را دعوت کردم و شما هم دعوت مرا اجابت کردید. بنابراین مرا ملامت نکنید و خودتان را ملامت کنید. من فریادرس شما نیستم و شما هم فریادرس من نیستید. من این عقیده را که پیش از این مرا شریک خدا می ساختید باور ندارم و آن را نمی پذیرم. آری ستمگران عذابی دردناک دارند ۲۲ و کسانی را که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، به بهشت هایی وارد می نمایند که در آنها جوی ها روان است، و به فرمان خداوندشان برای همیشه در آنجا خواهند ماند، و خوشامدشان در آنجا سلام است ۲۳ آیا ندیدی که خدا چگونه مثلی زد؟ سخن پاک مانند درختی پاک است که ریشه اش ثابت و شاخه هایش در آسمان است ۲۴

(۲۵۸)

میوه اش را به فرمان خداوندش همیشه می دهد. خدا این مثل ها را برای مردم می زند، شاید آنها متوجه شوند ۲۵ و حکایت سخن ناپاک مانند درختی ناپاک است که از زمین برکنده شده و قراری ندارد ۲۶ خدا مردم باایمان را با گفتار و عقیده ثابت در زندگی دنیا و در آخرت استوار می دارد، و ستمگران را گمراه می کند. خدا هر کاری را که بخواهد می کند ۲۷ آیا کسانی را که نعمت خدا را به کفر تبدیل کردند ندیدی که قومشان را به خانه هلاکت وارد کردند؟ ۲۸ به جهنم وارد می شوند و جهنم بد قرارگاهی است ۲۹ برای خدا همتایانی قرار دادند تا مردم را از راه او منحرف کنند. بگو: از دنیا بهره مند شوید که بازگشتان به سوی آتش است ۳۰ به آن بندگان من که ایمان آورده اند بگو که نماز بخوانند و از آنچه روزیشان کرده ایم پنهان و آشکارا انفاق کنند، پیش از آن که روزی بیاید که در آن خرید و فروش و دوستی ای نیست ۳۱ خدای یکتاست که آسمان ها و زمین را آفرید، و از آسمان باران فروفرستاد و به وسیله آن برای روزی شما میوه ها را رویانید، و کشتی را برای شما رام ساخت تا به فرمان او در دریا روان شود، و رودها را برای شما رام کرد؛ ۳۲ و خورشید و ماه را، که پیوسته در گردشند، برای شما رام ساخت، و شب و روز را برای شما رام کرد؛ ۳۳

(۲۵۹)

و هرچه از او خواستید به شما عطا کرد. اگر بخواهید نعمت های خدا را بشمارید نمی توانید حساب آن را داشته باشید. به راستی که انسان سخت ستمگر و ناسپاس است ۳۴ و یاد کن آنگاه که ابراهیم گفت: خداوند، این سرزمین را ایمن گردان و من و فرزندانم را از پرستش بتان دور دار ۳۵ خداوند، آنها بسیاری از مردم را گمراه کرده اند، پس هر که از من پیروی کند، از من است، و هر که مرا نافرمانی کند، تو آمرزنده و مهربانی ۳۶ خداوند، من فرزندم را در دشت بی کشت و گیاهی در جوار خانه باشکوه تو ساکن ساختم، خداوند، برای این که نماز را بر پا دارند، پس دل های مردم را به آنها متمایل ساز و از میوه ها و محصولات روزیشان عطا فرما، باشد که سپاسگزاری کنند ۳۷ خداوند، تو هرچه را پنهان می سازیم و هرچه را آشکار می کنیم می دانی، و چیزی از آنچه در زمین و آسمان است

بر خدا پوشیده نیست ۳۸ ستایش و سپاس خدایی را که در سنّ پیری، اسماعیل و اسحاق را به من عطا فرمود. به راستی که خداوند من دعاها را می شنود ۳۹ خداوند، من و فرزندانم را برپا دارندگان نماز گردان. خداوند، دعایم را بپذیر ۴۰ خداوند، روزی که حساب برپا می شود، من و پدر و مادرم و همه مؤمنان را بیامرزد ۴۱ مپندار که خدا از آنچه ستمگران می کنند غافل است. خدا مجازات آنها را برای روزی که در آن چشم ها خیره می ماند، به تأخیر می اندازد؛ ۴۲

(۲۶۰)

شتابان سرهایشان را بالا کرده، چشم بر هم نمی زنند، و دل هایشان تهی است ۴۳ مردم را از روزی که عذاب بر آنها می آید بترسان. ستمکاران می گویند: خداوند، عذاب ما را اندکی به تأخیر انداز تا دعوت تو را اجابت کنیم و از پیامبران پیروی نماییم. آیا شما پیش از این سوگند نمی خوردید که شما از بین رفتنی نیستید؟! ۴۴ با آن که شما در خانه های کسانی که به خود ستم کردند، پس از نابودی آنها، سکونت گزیدید، و برای شما روشن گشت که با آنها چه کردیم. و برایتان مثل ها زدیم ۴۵ نیرنگ ها کردند و خدا از نیرنگشان آگاه بود، هر چند که از نیرنگشان کوه ها از جای کنده می شد ۴۶ مپندار که خدا برخلاف وعده ای که به پیامبران داد عمل می کند، که خدا توانا و انتقام گیرنده است ۴۷ روزی که زمین به غیر این زمین و آسمان ها به غیر این آسمان ها مبدل گردد، و همه در پیشگاه خدای یگانه قهّار حاضر شوند ۴۸ و گناهکاران را می بینی که در زنجیرها بسته شده اند؛ ۴۹ پیراهنشان از قیر است و آتش چهره هایشان را پوشانده است ۵۰ تا خدا هر کس را برابر کاری که کرده است جزا دهد. زیرا خدا خیلی زود حسابرسی می کند ۵۱ این قرآن پیامی برای مردم است، تا به وسیله آن از عاقبت کارهایشان ترسانده شوند، و بدانند که او خدایی یگانه است و تا خردمندان متوجه شوند و پند گیرند ۵۲

(۲۶۱)

سوره حجر ۱۵ مکی و دارای نود و نه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، را. این آیات کتاب آسمانی و قرآن روشن و روشنگر است ۱ چه بسا کسانی که کافرنه آرزو کنند که کاش مسلمان بودند ۲ بگذارشان تا بخورند و بهره مند شوند و آرزو سرگرمشان کند. به زودی خواهند دانست ۳ هیچ شهری را نابود نکردیم مگر آن که مهلتی معین داشت ۴ هیچ امتی از مهلت خویش نه پیش می افتد و نه پس می ماند ۵ گفتند: ای کسی که قرآن بر او نازل شده، مسلماً تو دیوانه ای؛ ۶ اگر راست می گویی چرا فرشتگان را پیش ما نمی آوری؟ ۷ ما فرشتگان را جز بحق فرو نمی فرستیم، و آنوقت دیگر مهلتی به آنها داده نمی شود ۸ ما قرآن را نازل کردیم و خود نگهبان آنیم ۹ برای اقوام پیش از تو نیز پیامبرانی فرستادیم ۱۰ هر پیامبری برایشان آمد مسخره اش کردند ۱۱ ما این چنین قرآن را در دل گناهکاران راه می دهیم، ۱۲ که به آن ایمان نمی آورند. روش پیشینیان هم در مورد پیامبران و کتاب های آسمانی پیشین چنین بوده است ۱۳ اگر برای آنها دری از آسمان بگشاییم که از آن بالا روند، ۱۴ بازمی گویند: ما را چشم بندی کرده اند، بلکه ما مردمی جادوزده هستیم ۱۵

(۲۶۲)

ما در آسمان برج‌هایی قرار دادیم و آن را برای بینندگان بیاراستیم ۱۶ و از هر شیطان رانده شده‌ای محفوظش داشتیم ۱۷ مگر کسی که دزدیده گوش دهد، که شهابی روشن دنبالش می‌کند ۱۸ و زمین را گسترده و در آن کوه‌های عظیم و استوار افکندیم و در آن از هر چیز به طرزی سنجیده و موزون رویاندیم ۱۹ و در آن برای شما و کسانی که شما روزی‌دهنده آنها نیستید وسیله زندگی قرار دادیم ۲۰ گنجینه‌های هر چیز پیش ماست، و آن را به اندازه‌ای معین نازل می‌کنیم ۲۱ و بادهای بارورکننده را فرستادیم، و از آسمان آبی نازل کردیم و با آن آب شما را سیراب ساختیم، و شما خزانه‌دار آن نیستید ۲۲ ماییم که زنده می‌کنیم و می‌میرانیم، و ما وارث همه هستیم ۲۳ ما پیشینیان شما را می‌شناسیم و آیندگان را هم می‌شناسیم ۲۴ و خداوند تو در روز قیامت همه آنها را گرد می‌آورد، که او حکیم و داناست ۲۵ و انسان را از گل خشک، از لجن بدبو آفریدیم ۲۶ و پیش از آن جنّ را از آتش سوزان بی‌دود خلق کردیم ۲۷ و یاد کن هنگامی را که خداوند تو به فرشتگان گفت: من بشری از گل خشک، از لجن بدبو می‌آفرینم ۲۸ چون او را درست کردم و از روح خود در او دمیدم، در برابرش به سجده بیفتید ۲۹ فرشتگان همگی سجده کردند ۳۰ مگر ابلیس که سرباز زد از این که با سجده‌کنندگان باشد ۳۱

(۲۶۳)

خداوند فرمود: ای ابلیس، چرا از سجده‌کنندگان نبودی؟ ۳۲ شیطان گفت: من آن نیستم که به بشری که از گل خشک، از لجن بدبو آفریده‌ای سجده کنم ۳۳ فرمود: از آنجا بیرون برو که تو رانده شده‌ای؛ ۳۴ و تا روز قیامت لعنت بر توست ۳۵ گفت: خداوند، پس تا روزی که همگان دوباره زنده می‌شوند به من مهلت بده ۳۶ فرمود: به تو مهلت داده شد، ۳۷ تا روزی که وقتش معلوم است ۳۸ گفت: خداوند، به‌خاطر این که مرا گمراه کردی، من هم در روی زمین کارهای زشت را در نظر آنها می‌آرایم و همه آنها را گمراه می‌کنم، ۳۹ مگر بندگان با اخلاص تو را ۴۰ فرمود: اخلاص راه راستی است که به من می‌رسد ۴۱ تو را بر بندگان من تسلطی نیست، مگر بر گمراهانی که از تو پیروی می‌کنند، ۴۲ و جهنّم وعده گاه همه آنهاست ۴۳ جهنّم هفت در دارد، و برای هر دری سهمی معین از آنهاست ۴۴ پرهیزگاران در بهشت‌ها و کنار چشمه ساراند ۴۵ به آنها می‌گویند: به سلامت و ایمنی وارد آن شوید ۴۶ و هر کینه‌ای را که در دل دارند، از آنها می‌زداییم. برادر یکدیگرند و بر تخت‌ها مقابل هم می‌نشینند ۴۷ در آنجا رنجی به آنها نمی‌رسد و از آنجا بیرونشان نمی‌کنند ۴۸ به بندگان من خبر بده که من آمرزنده و مهربانم؛ ۴۹ و هم عذاب من عذابی دردناک است ۵۰ از مهمانان ابراهیم برایشان بگو ۵۱

(۲۶۴)

آنگاه که بر او وارد شدند و سلام گفتند، ابراهیم گفت: ما از شما می‌ترسیم ۵۲ گفتند: نترس، ما مؤده پسری دانا را به تو می‌دهیم ۵۳ گفت: آیا با این که من پیر شده‌ام به من مؤده می‌دهید؟ شما به چه چیزی مؤده می‌دهید؟ ۵۴ گفتند: ما به‌راستی و درستی به تو مؤده می‌دهیم. پس نومید نباش ۵۵ گفت: چه کسی جز گمراهان از رحمت خداوند خویش نومید می‌شود؟ ۵۶ سپس گفت: ای فرستادگان، کار شما چیست؟ ۵۷ گفتند: ما برای عذاب کردن مردمی گناهکار فرستاده شده‌ایم، ۵۸ مگر خانواده لوط، که ما همه آنها را نجات می‌دهیم، ۵۹ به جز زنش را، که مقدر کرده‌ایم از باقی ماندگان در عذاب باشد ۶۰ چون فرستادگان پیش خانواده لوط آمدند، ۶۱ لوط به آنها گفت: شما مردمی ناشناس هستید ۶۲ گفتند: ما همان عذابی را که در آن شک می‌کنند، آورده‌ایم، ۶۳ و حقیقت را به تو می‌گوییم و ما راست می‌گوییم ۶۴ پاسی از شب گذشته خانواده‌ات را حرکت بده و خودت به دنبال آنها برو. هیچ‌یک از شما نباید به پشت سرش نگاه کند، و به هر جا که به شما دستور داده می‌شود بروید ۶۵ و لوط را از این امر آگاه ساختیم که ریشه این قوم صبح فردا برکنده

خواهد شد و همه از میان خواهند رفت ۶۶ اهل شهر شادی کنان آمدند ۶۷ لوط به آنها گفت: اینها مهمانان من هستند، مرا رسوا نکنید، ۶۸ از خدا بترسید و مرا خوار نسازید ۶۹ گفتند: آیا ما تو را از مهمان کردن و حمایت مردم منع نکرده بودیم؟ ۷۰

(۲۶۵)

لوط گفت: اگر می‌خواهید کاری بکنید، اینها دختران من هستند ۷۱ ای محمد، به جان تو سوگند که آنها در مستی شهواتشان سرگردان بودند ۷۲ صبح، هنگام طلوع آفتاب، آن خروش رعدآسای مرگبار آسمانی آنها را فروگرفت ۷۳ و شهر را زیر و رو کردیم، و بارانی از سنگ گِل بر آنها بارانیدیم ۷۴ در این امر برای هوشمندان عبرت‌هاست ۷۵ آثار آن شهر هنوز بر سر راه پابرجاست ۷۶ در این امر برای مؤمنان عبرتی است ۷۷ مردم آیکه ستمکار بودند ۷۸ ما از آنها انتقام گرفتیم، و بقایای آن دو شهر بر سر راهی آشکار است ۷۹ مردم جِجْر پیامبران را دروغگو خواندند ۸۰ ما آیات و نشانه‌های خود را به آنها دادیم، ولی از آنها روی‌گردانیدند ۸۱ آنها برای خود از کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشیدند که ایمن باشند ۸۲ صبحگاهان آن خروش رعدآسای مرگبار آسمانی آنها را فروگرفت ۸۳ و کارهایی که کرده بودند برایشان سودی نداشت ۸۴ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست بحق آفریدیم. قیامت حتما خواهد آمد. پس گذشت کن، گذشتی نیکو ۸۵ زیرا که خداوند تو آفریدگار دانست ۸۶ ما به تو سَبْعَ الْمَثَانِ (هفت تا، دو تایی دو تایی، یا سوره فاتحه) و قرآن بزرگ را دادیم ۸۷ به آنچه به گروه‌هایی از کافران داده‌ایم، چشم ندوز، و برایشان اندوهگین نشو، و نسبت به مؤمنان فروتن و مهربان باش ۸۸ و بگو: من بیم‌دهنده آشکارم ۸۹ بیم‌دهنده از عذابی مانند آن عذاب که بر قسمت‌کنندگان نازل کردیم ۹۰

(۲۶۶)

آنها که قرآن را قسمت قسمت کردند [به قسمتی از قرآن ایمان داشتند و عمل کردند و به قسمتی ایمان نداشتند و عمل نکردند] ۹۱ به خداوندت سوگند که از همه آنها بازخواست می‌کنیم، ۹۲ درباره کارهایی که می‌کردند ۹۳ آنچه را به تو فرمان داده می‌شود آشکار کن و از مشرکان روی‌بگردان ۹۴ ما تو را از شرّ مسخره‌کنندگان حفظ می‌کنیم ۹۵ آنها که با خدای یکتا خدای دیگری می‌گیرند. به‌زودی نتیجه این کار را خواهند دانست ۹۶ ما می‌دانیم چیزهایی که می‌گویند تو را دلتنگ می‌سازد ۹۷ پس به ستایش خداوند خویش تسبیح‌گوی و از سجده‌کنندگان باش ۹۸ و خداوندت را بندگی کن تا آنگاه که مرگ تو فرارسد ۹۹

سوره نحل ۱۶

مکی و دارای یکصد و بیست و هشت آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

فرمان خدا آمد، بنابراین برای آن شتاب نکنید. خدا پاک و برتر از چیزهایی است که با او شریک می‌سازند ۱ فرشتگان را با «روح» به فرمان خویش بر هر کس از بندگان خود که بخواهد فرومی‌فرستد تا هشدار دهند که خدایی جز من نیست. پس، از نافرمانی من بترسید ۲ آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید. او برتر از چیزهایی است که با او شریک می‌سازند ۳ انسان را از نطفه‌ای آفرید. حالا او آشکارا دشمنی می‌کند ۴ و چهارپایان را آفرید که پوست و کُرک و موی آنها برای گرم‌شدن شماست و برای شما سودها دارند و از شیر و گوشت آنها می‌خورید ۵ و چون شب‌انگاه آنها را از چرا بازمی‌گردانید و صبحگاهان به چرا می‌برید، برای شما نشانی از زیبایی است ۶

و بارهای سنگین شما را به شهری می‌برند که در صورت نبودنشان با سختی بسیار می‌توانستید آنها را ببرید، زیرا که خداوند شما رؤوف و مهربان است **۷** و اسبان و استران و خران را آفرید تا بر آنها سوار شوید و برای شما زینتی باشند. و چیزهایی می‌آفریند که شما نمی‌دانید **۸** هدایت کردن مردم به راه راست بر عهده خداست، و برخی از راه‌ها بیراهه است. اگر خدا می‌خواست همه شما را هدایت می‌کرد **۹** اوست آن که باران را از آسمان نازل کرد که آب آشامیدنی شما از آن است و به وسیله آن گیاهانی به وجود می‌آید که حیوانات خود را در آن می‌چرانید؛ **۱۰** و بدان آب کشت و زیتون و درختان خرما و انگور و انواع میوه‌ها را برای شما می‌رویانند. در این امر برای مردمی که فکر می‌کنند نشانه‌ای است **۱۱** و شب و روز و خورشید و ماه را به خدمت شما گماشت، و ستارگان به فرمان او رام شده‌اند. در این امر برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌هاست **۱۲** و در زمین برای شما چیزهایی با رنگ‌های گوناگون آفرید. در این امر برای مردمی که توجه می‌کنند و پند می‌گیرند نشانه‌ای است **۱۳** و اوست آن که دریا را رام ساخت تا از آن گوشت تازه بخورید، و از آن زبورهای بیرون آورید که خود را بدان می‌آرایید. و در آن کشتی‌هایی را می‌بینی که آب را می‌شکافند و پیش می‌روند، تا شما از فضل خدا روزی بجوید، باشد که سپاسگزاری کنید **۱۴**

و در زمین کوه‌های بزرگ استوار افکند تا زمین شما را نلرزاند، و رودها و راه‌هایی پدید آورد، باشد که راه خود را بیابید **۱۵** و علامت‌های دیگری قرار داد، و نیز مردم به وسیله ستارگان راه خود را پیدا می‌کنند **۱۶** آیا خدایی که می‌آفریند مانند بت‌هایی است که نمی‌آفرینند؟ آیا متوجه نمی‌شوید و پند نمی‌گیرید؟ **۱۷** اگر بخواهید نعمت‌های خدا را بشمارید، نمی‌توانید آنها را شمارش کنید و حساب آنها را داشته باشید. به راستی که خدا آمرزنده و مهربان است **۱۸** خدا آنچه را پنهان می‌کنید و آنچه را آشکار می‌سازید می‌داند **۱۹** و کسانی را که به جای خدای یکتا به کمک می‌خوانند، چیزی نمی‌آفرینند و خودشان هم آفریده شده‌اند **۲۰** مردگان نه زندگان، و نمی‌دانند که چه وقت دوباره زنده می‌شوند **۲۱** خدای شما خدایی یگانه است، اما کسانی که به آخرت ایمان ندارند، دل‌هایشان انکار می‌کند و تکبر دارند **۲۲** بدون شک خدا آنچه را پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌کنند می‌داند. او متکبران را دوست ندارد **۲۳** و چون از آنها پرسیده شود: خداوند شما چه چیزی نازل کرده است؟ می‌گویند: افسانه‌های پیشینیان را **۲۴** تا روز قیامت بار گناهان خود را به طور کامل و نیز بخشی از بار گناهان کسانی را که به سبب ناآگاهی گمراهشان کرده‌اند بر دوش کشند. بدانید باری که بر دوش می‌کشد بدمباری است **۲۵** کسانی که پیش از آنها بودند نیرنگ کردند. خدا بنیادشان را ویران ساخت و سقف بر سرشان فرو ریخت و عذاب از جایی که نمی‌فهمیدند آنها را فرو گرفت **۲۶**

آنگاه خدا روز قیامت آنها را خوار می‌سازد و می‌گوید: شریکانی که برای من ساخته بودید و درباره آنها با مؤمنان ستیزه می‌کردید، کجا هستند؟ دانشمندان می‌گویند: امروز خواری و بدی نصیب کافران است **۲۷** همان کسانی که فرشتگان جانشان را، در حالی که به خویشتن ستم کرده‌اند، می‌گیرند؛ پس سر تسلیم فرود می‌آورند و می‌گویند که ما کار بدی نمی‌کردیم. آری، خدا به تمام کارهایی که می‌کردید آگاه است **۲۸** از درهای جهنم وارد شوید که همیشه در آن خواهید ماند. جای گردنکشان چه بد جایی است **۲۹** و از پرهیزگاران می‌پرسند: خداوندتان چه چیزی نازل کرده است؟ می‌گویند: خیر و خوبی نازل کرده است. برای نیکوکاران در این دنیا نیکی است، و مسلمانان آخرت بهتر است و خانه پرهیزگاران چه خوب است **۳۰** خانه آنها بهشت‌های جاوید است که وارد آن می‌شوند. جوی‌ها در

آن روان است و در آنجا هر چه بخواهند برایشان مهیاست. خدا به پرهیزگاران این چنین پاداش می‌دهد **۳۱** همان کسانی که فرشتگان جانشان را، درحالی که پاک و پاک سیرتند، می‌گیرند و به آنها می‌گویند: سلام بر شما. به خاطر کارهایی که می‌کردید به بهشت وارد شوید **۳۲** آیا کافران انتظاری جز این دارند که فرشتگان به سراغشان بیایند تا جانشان را بگیرند، یا فرمان عذاب خداوندت بیاید؟ کسانی هم که پیش از آنها بودند چنین می‌کردند. خدا به آنها ستم نکرد، بلکه آنها خود به خویشان ستم می‌کردند **۳۳** نتیجه و کیفر بد کاری‌هایی که می‌کردند به آنها رسید، و عذابی که آن را مورد تمسخر قرار می‌دادند آنها را فروگرفت **۳۴**

(۲۷۰)

مشرکان می‌گویند: اگر خدا می‌خواست ما و پدرانمان هیچ چیز غیر او را بندگی نمی‌کردیم، و هیچ چیز را بدون حکم او حرام نمی‌نمودیم. کسانی که پیش از آنها بودند نیز همین را می‌گفتند. آیا وظیفه پیامبران جز رساندن روشن و آشکار پیام خداست؟ **۳۵** در میان هر امتی پیامبری برانگیختیم که می‌گفت: خدای یکتا را بندگی کنید و از بندگی طاغوت بپرهیزید. برخی از آنها را خدا هدایت کرد و بر برخی دیگر گمراهی سزاوار گشت. در زمین بگردید و ببینید عاقبت کسانی که رسالت پیامبران را دروغ می‌شمردند چگونه بود **۳۶** تو هر چند علاقه‌مند به هدایت آنها باشی، خدا کسی را که گمراه کرده هدایت نمی‌کند، و آنها یابوری ندارند **۳۷** با سخت‌ترین سوگندها به خدا سوگند می‌خوردند که خدا کسی را که می‌میرد برای حساب کشیدن زنده نمی‌کند. آری، این وعده راست و درستی است که انجام دادن آن بر عهده خداست، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۳۸** تا خدا برای آنها، آن چیزی را که در مورد آن اختلاف دارند روشن کند و تا کافران بدانند که آنها دروغ می‌گفتند **۳۹** سخن ما، چون چیزی را اراده کنیم، فقط این است که به آن می‌گوییم: باش؛ و می‌باشد **۴۰** کسانی که، پس از آن که مورد ستم قرار گرفتند، در راه خدا هجرت کردند، در این دنیا جای نیکویی به آنها می‌دهیم؛ و اگر بدانند پاداش آخرت بزرگ‌تر است **۴۱** همان کسانی که صبر و پایداری کردند و بر خداوند خویش توکل می‌کنند **۴۲**

(۲۷۱)

پیش از تو فقط مردانی را به رسالت فرستادیم که به آنها وحی می‌کردیم. اگر این را نمی‌دانید، از کسانی که از کتاب‌های آسمانی اطلاع دارند بپرسید؛ **۴۳** آنها را با دلایل روشن و با کتاب‌های آسمانی فرستادیم؛ و قرآن را بر تو نازل کردیم، تا آنچه را که برای مردم نازل شده، برای آنها به روشنی بیان کنی و توضیح دهی، امید که بیندیشند **۴۴** آیا کسانی که برای ارتکاب بدی‌ها نیرنگ می‌کنند، آسوده خاطرنند از این که خدا آنها را در زمین فروبرد، یا عذاب از جایی که نمی‌دانند بر آنها وارد شود؟ **۴۵** یا هنگامی که در آمد و شد هستند خدا آنها را گرفتار عذاب کند و آنها کاری از دستشان برنیاید؟ **۴۶** یا آنها را به عذاب ترس و وحشت گرفتار کند؟ اما خداوند شما رؤوف و مهربان است **۴۷** آیا چیزهایی را که خدا آفریده است ندیده‌اند که برای سجده کردن به خدا سایه‌هایشان را به راست و چپ می‌افکنند، درحالی که در برابر او ذلیل و فروتن هستند؟ **۴۸** هر جنبه‌ای که در آسمان‌ها و زمین است و فرشتگان خدا را سجده می‌کنند و تکبیر نمی‌ورزند **۴۹** از خداوندشان که بر فراز آنهاست می‌ترسند و هر فرمانی که به آنها داده شود اجرا می‌کنند **۵۰** و خدا فرمود: دو خدا نگیرید که او خدای یگانه است. پس، از من بترسید **۵۱** هر چه در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست و دین همیشه خاص خداست. پس چرا از غیر خدا می‌ترسید؟ **۵۲** هر نعمتی که دارید از خداست، و هنگامی که آسیبی به شما برسد به درگاه او زاری می‌کنید **۵۳** سپس چون آن آسیب را از شما برطرف کند، آنگاه گروهی از شما برای خداوندشان شریکانی می‌سازند، **۵۴**

(۲۷۲)

تا نعمتی را که به آنها عطا کرده‌ایم منکر شوند و آن را ناسپاسی کنند. از زندگی بهره‌مند شوید، به‌زودی حقیقت را خواهید دانست **۵۵** و از آنچه روزی آنها ساخته‌ایم سهمی برای بتانی که نمی‌دانند چیست قرار می‌دهند. به خدا سوگند به‌خاطر این دروغی که می‌بافید مورد بازخواست قرار می‌گیرید **۵۶** برای خدا دخترانی قایل می‌شوند. خدا منزّه از این نسبت است. و پسر را که دوست دارند برای خود قرار می‌دهند **۵۷** چون یکی از آنها را به دختردار شدن مژده دهند، چهره‌اش از شدت ناراحتی سیاه می‌شود و خشم خود را فرومی‌خورد؛ **۵۸** از بدی خبری که به او داده‌اند از مردم پنهان می‌شود، که آیا آن دختر را با خواری نگه دارد و یا او را در خاک پنهان کند؟ چه بد قضاوتی می‌کنند **۵۹** کسانی که به آخرت ایمان ندارند وصف و صفت بدی دارند و صفات والا از آن خداست، و او توانا و حکیم است **۶۰** اگر خدا مردم را به‌سبب ظلمشان مؤاخذه می‌کرد، جنبنده‌ای بر روی زمین باقی نمی‌گذاشت؛ ولی مجازاتشان را تا مدتی معین به تأخیر می‌اندازد و چون مهلتشان به سر رسد، نمی‌توانند ساعتی آن را پس یا پیش ببندازند **۶۱** چیزی را که دوست ندارند برای خدا قرار می‌دهند، و زبان‌هایشان دروغ‌پردازی می‌کند، که بهره‌نیکو از آن ایشان است. بی‌گمان آتش نصیب آنهاست و آنها زودتر به جهنم فرستاده می‌شوند **۶۲** به خدا سوگند، برای امت‌های پیش از تو پیامبرانی فرستادیم، ولی شیطان کارهای آنها را در نظرشان زیبا جلوه داد. بنابراین امروز هم شیطان دوست و سرپرست آنهاست و عذابی دردناک دارند **۶۳** ما قرآن را فقط برای این بر تو نازل کردیم که آنچه را که در آن اختلاف داشتند برایشان روشن کنی؛ و تا برای مردمی که ایمان دارند هدایت و رحمتی باشد **۶۴**

(۲۷۳)

خدا از آسمان باران را نازل کرد و با آن زمین مرده را زنده کرد. در این امر برای مردمی که به سخن حق گوش فرامی‌دهند نشانه‌ای است **۶۵** و برای شما در وجود چهارپایان عبرتی است. از آنچه در شکم آنهاست، از میان سرگین و خون، شیری خالص و پاکیزه به شما می‌نشانیم که برای نوشندگان گواراست **۶۶** و از میوه‌های درختان خرما و انگور شراب مستی بخش و روزی پاک به‌دست می‌آورید. در این امر برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌ای است **۶۷** و خداوند تو به زنبور عسل وحی کرد که از کوه‌ها و درختان و بناهایی که مردم می‌سازند خانه‌هایی برای خود درست کن **۶۸** آنگاه از همه میوه‌ها بخور و راه خداوندت را به آرامی پیوی. از شکم آن عسلی به رنگ‌های گوناگون بیرون می‌آید که شفای مردم در آن است. در این امر برای اهل تفکر نشانه‌ای است **۶۹** خدا شما را آفرید. سپس شما را می‌میراند. از شما کسانی به سنّ پیری می‌رسند، تا آنجا که پس از آن همه دانشی که آموخته بودند، دیگر چیزی ندانند. و خداست که دانا و تواناست **۷۰** خدا برخی از شما راه، از لحاظ روزی، بر برخی دیگر برتری داده است. اما کسانی که روزی بیشتری یافته‌اند، حاضر نیستند از روزی خود به بردگانشان بدهند تا در آن با هم برابر شوند. آیا نعمت خدا را انکار می‌کنند؟ **۷۱** خدا برای شما از جنس خودتان همسرانی قرار داد؛ و از همسرانتان برای شما فرزندان و نوادگان آورد؛ و خوردنی‌های پاک را روزی شما ساخت. آیا باز هم به باطل ایمان می‌آورند و نعمت خدا را انکار و نسبت به آن ناسپاسی می‌کنند؟ **۷۲**

(۲۷۴)

به‌جای خدای یکتا چیزهایی را بندگی می‌کنند که در همه آسمان‌ها و زمین هیچ اختیاری درباره روزی آنها ندارند، و توانایی آن را هم ندارند **۷۳** پس برای خدا همانند درست نکنید. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید **۷۴** خدا مثلی می‌زند: بنده زرخیز بی‌اختیاری که توانایی هیچ کاری را ندارد، و کسی که ما از جانب خویش روزی خوبی به او داده‌ایم، و او از آن پنهان و آشکارا خرج می‌کند و می‌بخشد. آیا این دو با هم برابر هستند؟ ستایش مخصوص خداست، ولی بیشتر آنها این را نمی‌دانند **۷۵** و خدا دو مرد را مثل می‌زند که یکی از آنها لال است و قدرت هیچ کاری را ندارد و سربار صاحب خود می‌باشد. هر جا او را می‌فرستد کار را به‌خوبی انجام نمی‌دهد. آیا او با کسی که به عدالت فرمان می‌دهد و بر راه راست است برابر است؟ **۷۶** نهان و ناپیدای آسمان‌ها و زمین متعلق به خداست، و کار قیامت فقط چون یک چشم برهم‌زدن یا کمتر از آن است، زیرا که خدا بر هر کاری تواناست **۷۷** خدا شما راه، درحالی که هیچ چیز نمی‌دانستید، از شکم

مادرانتان بیرون آورد، و به شما گوش و چشم و دل داد، باشد که سپاسگزاری کنید **۷۸** آیا پرندگان را که در فضای آسمان تحت فرمان خدا هستند ندیده‌اند؟ آنها را فقط خدا در هوا نگاه می‌دارد. در این امر برای مردمی که ایمان دارند نشانه‌هاست **۷۹**

(۲۷۵)

خدا خانه‌هایتان را محل آسایش شما قرار داد، و از پوست چهارپایان برایتان خیمه ساخت که هنگام کوچ و موقع اقامت برایتان سبک باشد. و از پشم و کرک و موی آنها اثاث و وسایل گوناگون درست کرد تا در زندگی دنیا از آنها استفاده کنید **۸۰** خدا برای شما از هرچه آفریده است سابه‌ها پدید آورد، و برایتان از کوه‌ها غارها و پناهگاه‌ها ساخت، و برای شما لباس‌هایی درست کرد که شما را از گرما حفظ می‌کند، و لباس‌هایی که شما را از آسیب جنگ نگه می‌دارد. این چنین خدا نعمت خود را بر شما تمام می‌کند، باشد که تسلیم فرمان او شوید **۸۱** اگر نپذیرفتند و پشت کردند، وظیفه تو فقط رساندن روشن و آشکار پیام خداست **۸۲** نعمت خدا را می‌شناسند، اما منکر آن می‌شوند. بیشتر آنها کافر و ناسپاسند **۸۳** روزی که از هر امتی گواهی بر می‌انگیزیم، و به کافران اجازه سخن گفتن داده نمی‌شود و فرصت عذرخواهی نیز ندارند **۸۴** وقتی ستمگران عذاب را ببینند، آنگاه دیگر عذابشان تخفیف نمی‌پذیرد و مهلتی به آنها داده نمی‌شود **۸۵** و چون مشرکان شریکانی را که برای خدا درست کرده بودند، ببینند، می‌گویند: خداوند، اینها شریکانی هستند که ما آنها را به‌جای تو به کمک می‌خواندیم. آنها به ایشان پاسخ می‌دهند که شما دروغ‌گویید **۸۶** آن روز در برابر خدا سر تسلیم فروز می‌آورند، و چیزهایی که برای شرک آوردن به خدا به‌دروغ به هم می‌بافتند نابود می‌شود **۸۷**

(۲۷۶)

کسانی که کافر شدند و مردم را از راه خدا بازداشتند، به‌سزای آن که فساد می‌کردند، عذابی بر عذابشان می‌افزاییم **۸۸** روزی که از هر امتی شاهی از خودشان بر آنها بر انگیزیم، و تو را هم بر این امت شاهد آوریم. ما قرآن را بر تو نازل کردیم که هر چیزی را به‌روشنی بیان می‌کند، و هدایت و رحمت و بشارت برای کسانی است که تسلیم فرمان خدا هستند **۸۹** خدا به عدالت و نیکوکاری و کمک به خویشان فرمان می‌دهد، و از کارهای زشت و ناپسند و ستم بازمی‌دارد. خدا شما را پند می‌دهد، باشد که متوجه وظایف خود شوید **۹۰** چون با خدا عهد بستید، به عهد خود وفا کنید، و سوگندهایتان را پس از محکم کردن آنها نشکنید، که خدا را ضامن آن قرار داده‌اید. خدا می‌داند که چه می‌کنید **۹۱** مانند زنی که نخ‌هایی را به هم می‌تایید و محکم می‌کرد، و بعد آن را پاره می‌نمود، نباشید، که سوگندهای خود را وسیله فریب دیگران قرار دهید، به سبب آن که گروهی از گروه دیگر بیشتر و قویتر است. خدا شما را بدین وسیله می‌آزماید. خدا روز قیامت آنچه را که در آن با یکدیگر اختلاف می‌کردید، برای شما روشن می‌کند **۹۲** اگر خدا می‌خواست همه شما را یک امت می‌کرد، ولی هر که را بخواهد گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌کند و از کارهایی که می‌کنید سؤال و بازخواست می‌شوید **۹۳**

(۲۷۷)

سوگندهای خود را وسیله فریب یکدیگر قرار ندهید، تا قدم‌هایی پس از محکم شدن بلغزد، و به سبب بازداشتن از راه خدا گرفتار بلا شوید، و عذابی دردناک داشته باشید **۹۴** پیمان خدا را به‌بهایی ناچیز نفروشید، زیرا اگر بدانید، پاداشی که پیش خداست برای شما بهتر است **۹۵** چیزهایی که دارید تمام می‌شود و پاداشی که پیش خداست ماندگار است. ما پاداش کسانی را که صبر و پایداری کرده‌اند، بهتر از کاری که می‌کردند خواهیم داد **۹۶** هر مرد و زنی که کار درست و شایسته کند و مؤمن باشد، به او زندگی پاک می‌بخشیم، و پاداششان را بهتر از کارهایی که می‌کردند خواهیم داد **۹۷** وقتی می‌خواهی قرآن بخوانی از شر شیطان رانده شده به خدا پناه ببر: **۹۸**

زیرا شیطان بر کسانی که ایمان دارند و بر خداوندشان توکل می‌کنند تسلطی ندارد. ۹۹ تسلط او فقط بر کسانی است که دوستدار او هستند و برای خدا شریک درست می‌کنند. ۱۰۰ چون آیه‌ای را جایگزین آیه‌ای دیگر کنیم، و خدا بهتر می‌داند که چه نازل کند، کافران می‌گویند: تو دروغ بافی. بیشتر آنها آگاهی ندارند. ۱۰۱ بگو: آن را روح القدس به راستی و درستی از جانب خداوندت نازل کرده است، تا مردم بالیمان را استوار گرداند و برای مسلمانان هدایت و بشارتی باشد. ۱۰۲

(۲۷۸)

ما می‌دانیم که آنها می‌گویند: کسی این سخنان را به او می‌آموزد. درحالی که زبان کسی که اینها را به او نسبت می‌دهند عربی نیست، و قرآن به زبان عربی روشن و فصیح است. ۱۰۳ کسانی که به آیات خدا ایمان نمی‌آورند، خدا آنها را هدایت نمی‌کند و عذابی دردناک دارند. ۱۰۴ کسانی دروغ به هم می‌بافند که به آیات خدا ایمان نمی‌آورند. آنها خود دروغگو هستند. ۱۰۵ هر کس پس از ایمان آوردنش به خدا کافر شود، نه آن کس که به اظهار کفر مجبور شده، درحالی که دلش به ایمان مطمئن است، بلکه کسی که دلش را به روی کفر گشوده است، خشم خدا بر اوست و عذابی بزرگ دارد. ۱۰۶ این بدان سبب است که آنها زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح داده‌اند، و برای این است که خدا کافران را هدایت نمی‌کند. ۱۰۷ آنها کسانی هستند که خدا بر دل‌ها و گوش و دیدگانشان مهر زده، و خود بی‌خبرند. ۱۰۸ شک نیست که آنها در آخرت زیانکارند. ۱۰۹ اما خداوند تو نسبت به کسانی که پس از آن همه اذیت و آزار دیدن، مهاجرت نمودند و جهاد کردند و صبر و پایداری ورزیدند، آمرزنده و مهربان است. ۱۱۰

(۲۷۹)

و یاد کن روزی را که هر کس می‌آید و از خود دفاع می‌کند، و پاداش هر کس به‌خاطر کارهایی که کرده به‌طور کامل به او داده می‌شود، و به کسی ستم نمی‌شود. ۱۱۱ خدا شهری را مثل می‌زند که مردم آن در امنیت و آسودگی خاطر بودند و روزی آنها از هر طرف به فراوانی برایشان می‌رسید. اما مردم نسبت به نعمت‌های خدا ناسپاسی کردند و خدا هم به‌سزای کاری که کردند طعم گرسنگی و ترس را به آنها چشانید. ۱۱۲ پیامبری از خودشان برایشان آمد، اما آنها او را به دروغ‌گویی متهم کردند. خدا نیز آنها را گرفتار عذاب کرد، زیرا که ستمکار بودند. ۱۱۳ از چیزهای حلال و پاکی که خدا روزی شما کرده بخورید، و اگر او را بندگی می‌کنید، شکر نعمتش را به‌جای آورید. ۱۱۴ خدا فقط گوشت حیوان مرده و خون و گوشت خوک و آنچه را که به‌نام غیر خدا کشته شده باشد بر شما حرام کرده است. اما کسی که ناچار شود و بدون لذت‌جویی و زیاده‌روی از آن بخورد، بدانند که خدا آمرزنده و مهربان است. ۱۱۵ زبان‌های خویش را به‌دروغ نگشایید و نگویید: این حلال است و این حرام است، تا دروغی را که بافته‌اید به خدا نسبت دهید. کسانی که از قول خدا دروغ می‌گویند رستگار نمی‌شوند. ۱۱۶ در دنیا بهره‌اندکی می‌برند، ولی عذابی دردناک در پیش خواهند داشت. ۱۱۷ آن چیزهایی را که پیش از این به تو گفتیم، بر یهودیان حرام کردیم. ما به آنها ستم نکردیم، بلکه آنها خود به خویشتن ستم می‌کردند. ۱۱۸

(۲۸۰)

اما خداوند تو نسبت به کسانی که از روی نادانی کار بد کردند و سپس توبه نموده و درستکاری کردند، آمرزنده و مهربان است. ۱۱۹ ابراهیم پیشوایی فرمانبردار خدا و حق‌گرا و یکتاپرست بود، و مشرک نبود. ۱۲۰ و شکر نعمت‌های خدا را به‌جای می‌آورد. خداوند او را برگزید و به راه راست هدایتش کرد. ۱۲۱ در دنیا به او نیکی عطا کردیم، و در آخرت نیز از شایستگان است. ۱۲۲ آنگاه به تو وحی کردیم که از آیین ابراهیم حق‌گرا و یکتاپرست پیروی کن، زیرا که او مشرک نبود. ۱۲۳ حکم بزرگداشت روز شنبه و تعطیل آن‌روز بر کسانی مقرر شد که درباره آن با یکدیگر اختلاف کرده بودند. خداوند تو روز قیامت درباره چیزی که در مورد آن اختلاف

می کردند، میان آنها حکم خواهد کرد ۱۲۴ مردم را با حکمت و پند نیکو به راه خداوند خویش دعوت کن، و با آنها به بهترین شیوه گفت و گو نما، زیرا که خداوند تو کسانی را که از راه او منحرف شده اند بهتر می شناسد، و کسانی را هم که هدایت گردیده اند خوب می شناسد ۱۲۵ اگر سزا می دهی و انتقام می گیری، فقط به اندازه آنچه با شما کرده اند سزا دهید و انتقام بگیرید. و اگر صبر کنید، البته آن برای شکیبایان بهتر است ۱۲۶ صبر کن، که صبر تو هم با توفیق خداست. و بر آنها اندوه نخور و از نیرنگ هایی که می کنند دلتنگ نباش، ۱۲۷ زیرا که خدا با پرهیزگاران و نیکوکاران است ۱۲۸

(۲۸۱)

سوره اسراء ۱۷ مکی و دارای یکصد و یازده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

منزه است خدایی که شبی بنده اش را از مسجد الحرام به مسجد الاقصی، که پیرامون آن را برکت داده ایم، برد تا برخی از نشانه های خود را به او بنمایانیم، که او شنوا و بیناست ۱ و به موسی کتاب آسمانی دادیم، و آن را راهنمای بنی اسرائیل ساختیم، که جز من کارسازی نگیرید ۲ ای فرزندان کسانی که با نوح در کشتی سوار کردیم، بدانید که نوح بنده ای سپاسگزار بود ۳ و در آن کتاب آسمانی به بنی اسرائیل اعلام کردیم که دوبار در زمین فساد می کنید، و سرکشی می کنید، سرکشی کردنی بزرگ ۴ چون وعده اول بیاید، بندگان بسیار نیرومندی را بر ضد شما برمی انگیزیم، تا در درون خانه ها به دنبال شما بگردند، و شما را کشتار و سرکوب کنند. این وعده ای انجام یافتنی است ۵ سپس شما را بر آنها مسلط می گردانیم و به مال و فرزند یاریتان می کنیم و بر تعداد شما می افزاییم ۶ اگر نیکی کنید، نیکی به خود کرده اید، و اگر بدی کنید، بدی به خود کرده اید. و چون وعده دوم بیاید، برای این که شما را اندوهگین سازند، داخل مسجد شوند، همچنان که بار اول داخل آن شدند، و به هر چه دست یابند آن را به کلی نابود کنند ۷

(۲۸۲)

امید است که خداوندتان به شما رحم کند، اما اگر شما به بدکاری بازگردید، ما هم به مجازات شما باز می گردیم، و جهنم را زندان کافران ساخته ایم ۸ این قرآن مردم را به استوارترین آیین هدایت می کند، و به مؤمنانی که کارهای درست و شایسته می کنند، مژده می دهد که پاداشی بزرگ دارند ۹ و برای کسانی که به آخرت ایمان ندارند، عذابی دردناک آماده کرده ایم ۱۰ انسان همان طور که دعای خیر می کند، دعای بد می کند. انسان بسیار شتابزده است ۱۱ شب و روز را دو نشانه قرار دادیم. نشانه شب را تاریک کردیم، و نشانه روز را وسیله دیدن ساختیم تا به دنبال کسب روزی بروید، و تا شمار سال ها و حساب را بدانید. ما هر چیزی را کاملاً توضیح داده ایم ۱۲ و نامه اعمال و سرنوشت هر انسانی را به گردن خود او آویخته ایم، و روز قیامت آن را چون نامه ای گشوده برایش بیرون می آوریم، تا در آن بنگردد ۱۳ و به او می گوییم: نامه ات را بخوان، خودت امروز برای حسابرسی کافی هستی ۱۴ هر کس هدایت شود به سود خود هدایت شده، و هر کس گمراه شود به زیان خویش گمراه شده است. و هیچ کس بار گناه دیگری را بر نمی دارد. و ما تا پیامبری نفرستیم کسی را عذاب نمی کنیم ۱۵ چون بخواهیم شهری را نابود کنیم، ثروتمندان و قدرتمندان آن را وادار می کنیم که در آن به نافرمانی خدا بپردازند.

در نتیجه عذاب بر آن واجب می‌شود، و آن را به کلی نابود می‌سازیم. ۱۶ اقوام بسیاری را پس از نوح هلاک کردیم، و خداوند تو برای دیدن و آگاه بودن از گناهان بندگانش کافی است. ۱۷

(۲۸۳)

کسی که دنیای زودگذر را خواهد، خیلی زود به هر که هرچه خواهیم می‌دهیم. آنگاه جهنم را برای او مقرر می‌داریم تا نکوهیده و رانده بدان درافتد. ۱۸ و کسی که آخرت را خواهد و برای آن کوشش کند و مؤمن باشد، از کوشش او قدردانی می‌شود. ۱۹ ما، هم این گروه و هم آن گروه را، با عطای خداوندت کمک می‌کنیم، که عطای خداوند تو از کسی منع نمی‌شود. ۲۰ ببین چگونه برخی را بر برخی برتری داده‌ایم، و مسلماً آخرت درجات بزرگتر و برتری‌های بیشتری دارد. ۲۱ با خدای یکتا، خدای دیگری نگیر، چون سرزنش شده و بدون یاور در گوشه‌ای خواهی نشست. ۲۲ خداوند تو حکم کرد که فقط او را بندگی کنی، و به پدر و مادر نیکی کنی. اگر یکی از آنها یا هر دو آنها پیش تو به پیری برسند، به آنها اُف هم نگو و به ایشان پرخاش نکن و با آنها به احترام سخن بگوی. ۲۳ و از روی مهربانی با فروتنی و تواضع با آنها رفتار کن، و بگو: ای خداوند من، به آنها رحم کن، همچنان که وقتی من کوچک بودم به من رحم کردند و مرا بزرگ کردند. ۲۴ خدا آنچه را در دل شماست بهتر می‌داند. اگر درستکار باشید، مسلماً او توبه‌کنندگان را می‌آمرزد. ۲۵ حق خویشاوندان و تهیدستان و در راه‌ماندگان را به ایشان بده، و ریخت و پاش نکن. ۲۶ چون ریخت و پاش‌کنندگان برادران شیطانند، و شیطان نسبت به خداوند خود ناسپاس بود. ۲۷

(۲۸۴)

اگر به امید گشایشی که از خداوند خود داری، از آنها روی می‌گردانی، پس با آنها به نرمی سخن بگوی. ۲۸ دست را، به‌خاطر پرهیز از بخشش، به گردنت نبند، و آن را کاملاً باز هم نکن، تا هرچه داری ببخشی، که ملامت شده و حسرت زده بنشین. ۲۹ خداوند تو روزی را برای هر که خواهد فراوان می‌کند یا کم می‌گرداند. چون او به حال بندگانش آگاه و بیناست. ۳۰ فرزندان خود را از ترس فقر نکشید. ما روزی آنها و شما را می‌دهیم. کشتن آنها گناهی بزرگ است. ۳۱ و به زنا نزدیک نشوید، چون زنا، کاری بس زشت و راهی بد است. ۳۲ و انسانی را که خدا جانش را محترم داشته نکشید، مگر آن که بحق باشد. کسی که بی‌گناه کشته شود، برای بازمانده او تسلطی بر قاتل قرار داده‌ایم. پس در انتقام و قتل زیاده‌روی نکن، چون او از جانب ما یاری شده است. ۳۳ و به مال یتیم، جز به نیکوترین شیوه، نزدیک نشوید، تا این که به رشد برسد. و به عهد و پیمان خود وفا کنید، زیرا که درباره عهد و پیمان بازخواست می‌شود. ۳۴ و پیمان‌ها را، وقتی با پیمان‌ه جنس می‌فروشید، کامل بدهید، و با ترازوی درست وزن کنید. این کار بهتر و عاقبتش نیکوتر است. ۳۵ و از آنچه نمی‌دانی پیروی نکن، چون گوش و چشم و دل، همه به‌خاطر این کار مورد بازخواست قرار می‌گیرند. ۳۶ و در روی زمین با خودپسندی راه نرو، چون با راه رفتن خود نمی‌توانی زمین را بشکافی، و بلندی قامتت هم به کوه‌ها نمی‌رسد. ۳۷ همه این کارهای بد پیش خداوند تو ناخوشایند است. ۳۸

(۲۸۵)

اینها حکمت‌هایی است که خداوندت به تو وحی کرده است. و با خدای یکتا، خدای دیگری نگیر، چون ملامت شده و رانده در جهنم افکنده خواهی شد. ۳۹ آیا خداوندتان برای شما پسران را انتخاب کرده و از فرشتگان دخترانی برای خود گرفته است؟ سخنی بس بزرگ می‌گویید. ۴۰ ما در این قرآن حقیقت را به‌صورت‌های گوناگون بیان کردیم، تا متوجه شوند و پند گیرند، ولی این فقط بر نفرت آنها

می‌افزاید **۴۱** بگو: اگر چنان که آنها می‌گویند، با خدای یکتا خدایان دیگری هم بودند، حتما به‌سوی صاحب عرش راهی می‌جستند **۴۲** منزّه است و بسی برتر و والاتر است خدای یکتا، از این چیزهایی که می‌گویند **۴۳** آسمان‌های هفتگانه و زمین و کسانی که در آنها هستند تسبیح او را می‌گویند، و هیچ چیز نیست مگر آن که با ستایش او، او را تسبیح می‌گوید، ولی شما تسبیح آنها را نمی‌فهمید. به‌راستی که خدا بردبار و آمرزنده است **۴۴** وقتی قرآن می‌خوانی، میان تو و کسانی که به آخرت ایمان ندارند پرده‌ای ناپیدا قرار می‌دهیم **۴۵** و بر دل‌هایشان پوششی می‌نهمیم تا قرآن را نفهمند، و گوششان را سنگین می‌کنیم. و چون در قرآن خداوند خویش را به یکتایی یاد کنی، با نفرت روی برمی‌گردانند **۴۶** ما بهتر می‌دانیم که وقتی آنها به تو گوش می‌دهند به چه منظوری گوش می‌دهند، و وقتی با هم در گوسی سخن می‌گویند، چه می‌گویند، آنگاه که ستمگران می‌گویند: شما فقط از مردی که جادو شده پیروی می‌کنید **۴۷** بین که درباره تو چه چیزها می‌گویند. آنها گمراه شده‌اند و راه هدایت را پیدا نمی‌کنند **۴۸** گفتند: آیا وقتی ما استخوان و خاک شدیم، باز با آفرینشی نو زنده خواهیم شد؟ **۴۹**

(۲۸۶)

بگو: سنگ باشید یا آهن، **۵۰** یا مخلوقی سخت‌تر از آنچه به فکرتان می‌رسد، باز هم برانگیخته خواهید شد. خواهند گفت: چه کسی ما را بازمی‌گرداند؟ بگو: همان کسی که نخستین بار شما را آفرید. آنگاه سرهایشان را برای تو تکان می‌دهند و می‌گویند: چه وقت این کار صورت خواهد گرفت؟ بگو: ممکن است نزدیک باشد **۵۱** روزی که شما را می‌خواند و شما با ستایش او دعوتش را اجابت می‌کنید و گمان می‌کنید که فقط مدت کمی در دنیا و در گور درنگ کرده‌اید **۵۲** به بندگان من بگو: سخنی گویند که نیکوتر است، زیرا شیطان در بین آنها فتنه‌گری می‌کند و میانشان را به هم می‌زند، چون شیطان دشمن آشکار انسان است **۵۳** خداوند شما به حال شما دانایتر است. اگر بخواهد به شما رحم می‌کند و اگر بخواهد شما را عذاب می‌کند. و ما تو را به کارسازی آنها نفرستاده‌ایم **۵۴** و خداوند تو کسانی را که در آسمان‌ها و زمین هستند خوب می‌شناسد. ما برخی از پیامبران را بر برخی دیگر از ایشان برتری دادیم، و به داود زبور را دادیم **۵۵** بگو: کسانی را که به جای خدای یکتا، خدای خود می‌پندارید به کمک بخوانید. آنها نمی‌توانند زیان و محنت را از شما بردارند یا آن را تغییر دهند و از شما بگردانند **۵۶** کسانی که آنها به خدایی می‌خوانند، هر کدامشان به خدا نزدیک ترند، خود وسیله‌ای برای تقرب به خداوندشان می‌جویند، و به رحمت او امید دارند و از عذاب او می‌ترسند، زیرا که از عذاب خداوند تو باید ترسید و پرهیز کرد **۵۷** هیچ شهری نیست مگر این که ما آن را پیش از فرارسیدن قیامت نابود می‌کنیم یا آن را به شدت عذاب می‌کنیم. این امر در کتاب الهی نوشته شده است **۵۸**

(۲۸۷)

چیزی ما را از فرستادن معجزات باز نداشت، به جز این که پیشینیان آن را دروغ شمردند و انکار کردند. ما به قوم ثمود، آن شتر ماده را، که دلیلی روشن بود، دادیم، ولی آنها به آن ستم کردند. ما معجزات را فقط برای بیم‌دادن می‌فرستیم **۵۹** و یاد کن هنگامی را که به تو گفتیم: خداوند تو به مردم احاطه و تسلط دارد. و رؤیایی که به تو نشان دادیم، و آن درخت لعنت شده در قرآن، فقط برای آزمایش مردم بود. ما مردم را بیم می‌دهیم، ولی فقط بر سرکشی‌شان افزوده می‌شود **۶۰** و یاد کن هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید. همه آنها سجده کردند مگر ابلیس که گفت: آیا من به مخلوقی که از گل درست کرده‌ای سجده کنم؟ **۶۱** و گفت: به من بگو: آیا این است آن کسی که بر من برتریش دادی؟ اگر به من تا روز قیامت مهلت دهی، بر فرزندان او، جز اندکی از آنها، افسار می‌زنم و آنها را مهار می‌کنم **۶۲** خداوند فرمود: برو که هر کس از آنها از تو پیروی کند، جزای شما جهنم است، که کیفری تمام است **۶۳** هر کس از آنها را که توانستی با آواز و وسوسه‌های برانگیز و بلغزان و با سواران و پیادگان بر آنها بتاز، و در مال و فرزند با آنها شریک شو، و به آنها وعده بده. و شیطان به آنها جز وعده دروغ نمی‌دهد **۶۴** تو بر بندگان من تسلطی نداری، و خداوندت برای کارسازی آنها کافی

است ۶۵ خداوند شما کسی است که کشتی را در دریا برای شما روان می‌سازد تا از فضل او روزی به‌دست آورید، زیرا که او نسبت به شما مهربان است ۶۶

(۲۸۸)

چون در دریا به خطری دچار شوید، همه کسانی که آنها را به کمک می‌خوانید، به جز خدا، فراموش و گم می‌شوند. و چون خدا شما را نجات داد و به خشکی رساند، از او روی می‌گردانید، زیرا انسان ناسپاس است ۶۷ آیا در امان هستید از این که در خشکی شما را در زمین فروبرد، یا بر شما طوفان شنی بفرستد و هیچ مددکاری برای خود پیدا نکنید؟ ۶۸ یا در امان هستید از این که بار دیگر شما را به دریا بازگرداند و طوفانی شدید به پا کند، و شما را به سبب این که کفر ورزیدید و ناسپاسی کردید غرق کند، و شما در برابر ما خونخواهی برای خود پیدا نکنید؟ ۶۹ ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم، و آنها را در زمین و دریا سواره راه بردیم، و خوردنی‌های پاک را روزیشان کردیم، و آنها را بر بسیاری از مخلوقات خود برتری دادیم ۷۰ روزی که هر گروهی را با پیشوایشان بخوانیم. کسانی که نامه اعمالشان به‌دست راستشان داده شود، نامه‌شان را می‌خوانند و می‌بینند که به اندازه رشته باریکی که میان هسته خرماست به آنها ستم نشده است ۷۱ اما کسی که در این دنیا کور و کوردل است، در آخرت نیز کور و گمراه‌تر است ۷۲ نزدیک بود که تو را از آنچه به تو وحی کرده‌ایم منحرف کنند، تا بر ما چیزی غیر از آن را نسبت دهی، و آنگاه با تو دوست شوند ۷۳ اگر تو را استوار نمی‌داشتیم، نزدیک بود که اندکی به آنها متمایل شوی ۷۴ آنوقت تو را دو چندان در دنیا و دو چندان در آخرت عذاب می‌کردیم، و برای خود در برابر ما یآوری پیدا نمی‌کردی ۷۵

(۲۸۹)

و نزدیک بود که تو را از این سرزمین برکنند تا از آنجا بیرون رفت کنند. در آن صورت پس از تو فقط مدت اندکی می‌ماندند ۷۶ این روشی است که در مورد مردمی که پیش از تو برای آنها پیامبر فرستادیم جاری شده و در روش ما تغییری نمی‌یابی ۷۷ نماز را از وقت گشتن خورشید به هنگام ظهر تا تاریکی شب و نیز به هنگام سپیده صبح بخوان، که نماز صبح مورد توجه است ۷۸ و قسمتی از شب را خواب و نماز بخوان. این نماز اضافی خاصّ توسّست، برای این که خدا تو را به مقامی ستوده و پسندیده برساند ۷۹ و بگو: خداوند، در هر جا و در هر کار، مرا صادقانه وارد کن و صادقانه بیرون بر، و برای من از جانب خود دلیل و نیرویی یاری‌کننده قرار ده ۸۰ و بگو: حق آمد و باطل نابود شد، زیرا که باطل نابود شدنی است ۸۱ ما از این قرآن هرچه نازل می‌کنیم برای مؤمنان شفا و رحمت است، ولی مستمگران را فقط زیان می‌افزاید ۸۲ چون به انسان نعمتی دهیم از ما روی می‌گرداند و خود را کنار می‌کشد، و چون بدی به او برسد نومید می‌شود ۸۳ بگو: هر کس به راه و روش خود عمل می‌کند، و خداوند شما کسی را که راهش درست‌تر است بهتر می‌شناسد ۸۴ از تو درباره روح می‌پرسند. بگو: روح امری مربوط به خداوند من است، و به شما فقط اندکی از دانش داده شده است ۸۵ اگر بخواهیم آنچه را که به تو وحی کرده‌ایم می‌بریم، و تو در برابر ما برای خود مددکاری پیدا نمی‌کنی، ۸۶

(۲۹۰)

مگر آن که خداوند تو، خود رحمت آورد، که لطف او نسبت به تو بسیار است ۸۷ بگو: اگر آدمیان و جنیان گرد آیند تا همانند این قرآن را بیاورند، نمی‌توانند همانند آن را بیاورند، هر چند که یکدیگر را کمک کنند ۸۸ ما در این قرآن برای مردم هرگونه مثلی آوردیم، ولی بیشتر مردم فقط از روی کفر و ناسپاسی آن را نمی‌پذیرند ۸۹ و گفتند: هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم، مگر این که برای ما چشمه‌ای از

زمین بجوشانی، ۹۰ یا باغی از درختان خرما و انگور داشته باشی، و در آن جویبارها روان سازی، ۹۱ یا چنان که ادعا می کنی آسمان را پاره پاره بر سر ما افکنی، یا خدا و فرشتگان را در برابر ما حاضر آوری، ۹۲ یا خانه ای زرنگار داشته باشی، یا به آسمان بالا روی، و بالا رفتن را هم باور نکنیم، تا برای ما کتابی فرود آوری که آن را بخوانیم. بگو: منزّه است خداوند من، آیا من جز بشری هستم که به رسالت آمده ام؟ ۹۳ هیچ چیز مردم را، پس از این که راهنمایی برای ایشان آمد، از ایمان آوردن باز نداشت، مگر این که گفتند: آیا خدا بشری را به رسالت فرستاده است؟ ۹۴ بگو: اگر در روی زمین فرشتگانی بودند که با آسودگی خاطر راه می رفتند و زندگی می کردند، البته ما برای آنها از آسمان فرشته ای به پیامبری فرومی فرستادیم ۹۵ بگو: خدا برای شهادت میان من و شما کافی است، زیرا که او نسبت به بندگان آگاه و بیناست ۹۶

(۲۹۱)

کسی را که خدا هدایت کند، هدایت شده است، و کسی را که گمراه کند، هیچ یار و یآوری به جز خدا برای او نمی یابی، و روز قیامت آنها را کور و لال و کر، به روی چهره درافتاده، محشور می کنیم. جای آنها جهنّم است، هرگاه که شعله آن فرونشیند، شراره ای سوزان به آن می افزاییم ۹۷ این کیفر آنهاست، زیرا آیات ما را انکار کردند و گفتند: آیا چون ما استخوان و خاک شدیم، باز در آفرینشی نو زنده می شویم؟ ۹۸ آیا متوجه نمی شوند که خدایی که آسمان ها و زمین را آفریده است می تواند آنها را هم بیافریند، و برای آنها مدت عمری مقرر داشته که هیچ شکی در آن نیست؟ اما ستمکاران از روی حق پوشی آن را انکار می کنند ۹۹ بگو: اگر شما خزاین رحمت خداوند مرا هم داشتید، باز از ترس خرج کردن و تمام شدن آن، بخل می ورزیدید، زیرا که انسان بخیل و تنگ چشم است ۱۰۰ به موسی نه معجزه آشکار دادیم. از بنی اسرائیل بپرس آنگاه که پیش آنها آمد و فرعون به او گفت: ای موسی، گمان می کنم که تو جادو شده ای ۱۰۱ موسی گفت: می دانی که این معجزات را خداوند آسمان ها و زمین برای بصیرت انسان ها نازل کرده است. و من فکر می کنم که تو، ای فرعون، هلاک می شوی ۱۰۲ فرعون خواست که آنها را از سرزمین مصر ریشه کن کند. بنابراین ما او و تمام کسانی را که با او بودند غرق کردیم ۱۰۳ و پس از او به بنی اسرائیل گفتیم: در این سرزمین ساکن شوید. و چون وعده آخرت فرارسد، همه شما را با هم گرد می آوریم ۱۰۴

(۲۹۲)

ما قرآن را بحق نازل کردیم و بحق نیز نازل شده است، و تو را فقط برای بشارت دادن و بیم دادن فرستادیم ۱۰۵ و ما قرآن را به تدریج نازل کردیم تا تو آن را آرام آرام و با درنگ بر مردم بخوانی. ما آن را نازل کردیم، نازل کردنی به کمال ۱۰۶ بگو: به آن ایمان بیاورید یا ایمان نیاورید، کسانی که پیش از این به آنها دانش داده شده، چون قرآن بر آنها خوانده شود سجده کنان بر خاک می افتند ۱۰۷ و می گویند: منزّه است خداوند ما که وعده خداوند ما انجام یافتنی است ۱۰۸ و بر خاک می افتند و می گریند و قرآن بر فروتنی آنها می افزاید ۱۰۹ بگو: الله را بخوانید یا رحمان را بخوانید، هر کدام را بخوانید، نام های نیکو از آن اوست. نمازت را با صدای بلند بخوان و با صدای آهسته هم بخوان، و میان این دو راهی میانه برگزین ۱۱۰ و بگو: ستایش خاصّ خدای یکتایی است که فرزندی ندارد و در فرمانروایی شریکی ندارد و ناتوان نیست که به یار و یآوری نیازمند باشد. و او را بزرگ دار، بزرگداشتی کامل ۱۱۱

سوره کهف ۱۸

مکی و دارای یکصد و ده آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ستایش خاصّ خدایی است که قرآن را بر بنده خود نازل کرد و هیچ کجی و انحرافی در آن ننهاد،^۱ کتابی راست و استوار، تا از جانب خداوند مردم را از عذابی سخت بیم دهد، و به مؤمنانی که کارهای درست و شایسته می‌کنند، مژده دهد که پاداشی نیکو دارند،^۲ و برای همیشه در بهشت خواهند ماند^۳ و تا کسانی را که می‌گویند: خدا فرزند دارد، از این کار بترساند^۴

(۲۹۳)

آنها و پدرانشان به سخنی که می‌گویند دانشی ندارند. سخنی که می‌گویند بسی بزرگ است. آنها فقط دروغ می‌گویند^۵ شاید اگر به این قرآن ایمان نیاورند، از شدّت تأسف خودت را به‌خاطرشان هلاک کنی^۶ ما تمام چیزهایی را که در روی زمین است برای زینت و زیبایی آن به‌وجود آورده‌ایم، تا مردم را بیازماییم که کدامشان به عمل بهترند^۷ و ما آنچه را که بر روی زمین است از بین می‌بریم و زمین را به‌صورت بیابانی بدون گیاه درمی‌آوریم^۸ آیا پنداشته‌ای که اصحاب کهف و رقیم از نشانه‌های شگفت‌انگیز ما بوده است؟^۹ آنگاه که آن جوانان به غار پناه بردند و گفتند: خداوند، به ما رحمتی کن و وسیله هدایت ما را در کارمان فراهم ساز^{۱۰} ما در آن غار آنها را سالیانی چند به خواب بردیم^{۱۱} سپس آنها را از خواب بیدار کردیم، تا بدانیم کدام یک از آن دو گروه مدتی را که خوابیده‌اند بهتر حساب می‌کند^{۱۲} ما داستان آنها را به‌راستی و درستی برای تو می‌گوییم. آنها جوانانی بودند که به خداوند خود ایمان آوردند، و ما نیز بر هدایتشان افزودیم^{۱۳} و دل‌هایشان را قوی ساختیم آنگاه که برخاستند و گفتند: خداوند ما خداوند آسمان‌ها و زمین است، و ما جز او خدای دیگری را به کمک نمی‌خوانیم، زیرا که در آن‌صورت سخنی دور از حقیقت گفته‌ایم^{۱۴} اینها قوم ما هستند که برای خود خدایانی به جز خدای یکتا درست کرده‌اند. چرا برای سخن خود دلیل روشنی نمی‌آورند؟ و کیست ستمکارتر از آن‌کس که بر خدا دروغ می‌بندد؟^{۱۵}

(۲۹۴)

حال که از آنها و چیزهایی که غیر از خدا می‌پرستند کناره‌جویی می‌کنید، پس به غار پناه برید تا خداوندتان رحمت خویش را بر شما بگستراند و گشایشی در کارتان فراهم سازد^{۱۶} و خورشید را می‌بینی که چون برآید از غارشان بگردد و به جانب راست میل کند، و چون غروب کند ایشان را واگذارد و به جانب چپ بگردد، و آنها در شکاف غار هستند. این از نشانه‌های خداست. هر که را خدا هدایت کند، او واقعا هدایت شده، و هر که را گمراه کند، کسی را نمی‌یابی که به او کمک کند و او را هدایت نماید^{۱۷} و می‌پنداشتی که آنها بیدارند، و حال آن‌که در خواب بودند. و آنها را به پهلوی راست و چپ می‌گردانیدیم. و سگشان بر آستانه غار دو دست خود را دراز کرده بود. اگر بر حال آنها اطلاع می‌یافتی دچار ترسی شدید می‌شدی و فرار می‌کردی^{۱۸} و این‌چنین آنها را از خواب بیدار کردیم، تا از هم بپرسند که چه مدت خوابیده‌اند. یکی از آنها گفت: چقدر خوابیده‌اید؟ گفتند: یک روز یا پاره‌ای از روز. گفتند: خدا بهتر می‌داند که چقدر خوابیده‌اید. یکی از خودتان را با این پولتان به شهر بفرستید، تا ببیند کدام یک از غذاهای آن پاکیزه‌تر است، تا از آن برای شما بخرد و بیاورد. و باید با دقت و احتیاط رفتار کند تا کسی از وضع شما آگاه نشود^{۱۹} زیرا اگر آنها شما را پیدا کنند، سنگسارتان می‌کنند، یا شما را به دین خود برمی‌گردانند، که در آن‌صورت هرگز رستگار نخواهید شد^{۲۰}

(۲۹۵)

بدینسان مردم را متوجه حال آنها کردیم، تا بدانند که وعده خدا راست است و در آمدن قیامت شکی نیست. هنگامی که مردم درباره کار آنها با یکدیگر گفت و گو می کردند، گفتند: در جای ایشان بنایی بسازید. خداوندشان به حالشان دانتر است. کسانی که بر کار ایشان آگاه تر شده بودند گفتند: در جای آنها مسجدی می سازیم **۲۱** برخی می گویند: آنها سه نفر بودند و چهارمین ایشان سگشان بود. بعضی می گویند: پنج نفر بودند و ششمین آنها سگشان بود. بدون دلیل سخن می گویند. و عده ای می گویند: هفت نفر بودند و هشتمین ایشان سگشان بود. بگو: خداوند من تعداد آنها را بهتر می داند. فقط اندکی تعداد آنها را می دانند. درباره آنها بحثی ظاهری بکن و از هیچ کس درباره آنها نظر نخواه **۲۲** هرگز نگو: من فردا این کار را می کنم، **۲۳** مگر این که بگویی: اگر خدا بخواهد. و چون فراموش کردی، خداوند خود را به خاطر بیاور و بگو: امید است که خداوند من مرا به کاری بهتر از این کاری که بدان تصمیم گرفته ام، راهنمایی کند **۲۴** و در غارشان سیصد و نه سال ماندند [سیصد و نه سال قمری برابر با سیصد سال شمسی، چنان که در تورات است] **۲۵** بگو: خدا بهتر می داند که چه مدت در خواب بودند. نهان و ناپیدای آسمان ها و زمین متعلق به اوست. چه بیناست و چه شنواست او. مردم یآوری جز او ندارند. و او کسی را در فرمان و فرمانروایی خود شریک نمی سازد **۲۶** هرچه از کتاب خداوندت به تو وحی شده است بخوان. کسی نیست که بتواند سخنان او را دگرگون کند. و جز او هرگز پناهی نمی یابی **۲۷**

(۲۹۶)

با کسانی باش که صبح و شام خداوندشان را می خوانند، و خشنودی او را می خواهند. و برای به دست آوردن زیور زندگی دنیا توجهات را از ایشان برنگیر. و از کسی که دلش را از یاد خود غافل ساخته ایم و از دلخواه خود پیروی می کند و کارش زیاده روی است، اطاعت نکن **۲۸** بگو: این سخن حق از خداوند شماس. هر که بخواهد ایمان می آورد و هر که بخواهد کافر می شود. ما برای ستمگران آتشی آماده کرده ایم که سرآورده های آن آنها را فرامی گیرد، و اگر آبی بخواهند، آبی چون مس گداخته، که حرارت آن چهره ها را بریان می کند، به آنها می نوشانند. چه آب بدی و چه جایگاه بدی است **۲۹** کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده اند، بدانند که ما پاداش کسی را که کار نیک کرده تباه نمی کنیم **۳۰** آنها بهشت های جاوید دارند که در آن جویبارها روان است. در آنجا با دستبندهای طلا آراسته می شوند، و جامه های سبز از دیبای نازک و ستبر می پوشند، و بر تخت ها تکیه می زنند. چه پاداش نیکویی و چه استراحتگاه خوبی است **۳۱** برای آنها مثلی بزن: حکایت دو مرد، که به یکی از آنها دو باغ انگور دادیم، که با درختان خرما احاطه شده بود، و میان آنها هم کشتزاری پدید آورده بودیم **۳۲** هر دو باغ بی هیچ کم و کاست محصول خود را می داد، و میان آن دو باغ نیز نهری روان ساختیم **۳۳** و همه محصولات متعلق به او بود. او به دوستش که با وی گفت و گو می کرد گفت: مال من از مال تو بیشتر است و از حیث افراد نیز از تو توانمندترم **۳۴**

(۲۹۷)

و او، درحالی که به خویشتن ستم کرده بود، وارد باغش شد و گفت: فکر نمی کنم که این باغ هرگز از بین برود **۳۵** و گمان نمی کنم که قیامت بر پا شود. و اگر هم پیش خداوندم بازگردم، مسلماً جایی بهتر از این خواهم داشت **۳۶** دوستش که با او گفت و گو می کرد به وی گفت: آیا منکر خدایی هستی که تو را از خاک و سپس از نطفه آفرید و بالأخره از تو مردی ساخت؟ **۳۷** اما من می گویم که خدا صاحب اختیار من است، و من هیچ کس را شریک خداوند نمی سازم **۳۸** چرا وقتی وارد باغت شدی نگفتی این چیزی است که خدا خواسته، و هیچ نیرویی جز به واسطه خدا نیست؟ اگر مرا از نظر مال و فرزند کمتر از خود می بینی، **۳۹** چه بسا خداوند من چیزی بهتر از باغ تو به من عطا فرماید، و از آسمان بلایی بر باغ تو نازل کند و آن به صورت زمینی خشک و بی حاصل درآید، **۴۰** یا آتش به زمین فرونشیند و دیگر نتوانی آن را به دست آری **۴۱** و بر آن باغ بلا نازل شد و میوه هایش از بین رفت، و به خاطر خرجی که برای آبادی آن کرده بود و اینک همه چیز از پایه ویران شده و از بین رفته بود دست هایش را به هم می مالید و می گفت: ای کاش کسی را شریک خداوند

خود نمی‌ساختم ۴۲ و غیر از خدا هیچ‌کس نبود که به او کمک کند، و خود نیز قادر بر یاری خویش نبود ۴۳ آنجا بود که فهمید کمک‌کردن فقط به خدای حقیقی اختصاص دارد، و نیکوترین پاداش و عاقبت خوش هم در اختیار اوست ۴۴ زندگی دنیا را برای آنها مثل بزن، که چون آبی است که از آسمان فروفرستیم، و به واسطه آن گیاهان برویند و رشد کنند و انبوه شده در هم فرو روند؛ و آنگاه خشک و خرد و خاشاک شوند و باد آنها را پراکنده سازد. و خدا بر هر کاری تواناست ۴۵

(۲۹۸)

مال و فرزند زینت زندگی دنیاست، ولی کارهای درست و شایسته که نتیجه‌اش همیشه باقی است در پیش خداوند تو به پاداش بهتر و امید بستن به آنها نیکوتر است ۴۶ روزی که کوه‌ها را به حرکت درآوریم، و زمین را صاف و هموار بینی، و همه را گردآوریم، و هیچ‌یک از ایشان را فرونگذاریم ۴۷ و همه صف بسته بر خداوندت عرضه می‌شوند. به آنها خطاب می‌شود: همچنان که نخستین بار شما را آفریدیم، اکنون پیش ما آمده‌اید، ولی شما می‌پنداشتید که هرگز برای شما قرار حضوری مقرر نخواهیم کرد ۴۸ و نامه‌های اعمال گشوده می‌شود، و گناهکاران را می‌بینی که از آنچه در آن است هراسان می‌باشند و می‌گویند: وای بر ما، این چه نامه‌ای است که هیچ عمل کوچک و بزرگی را فرونگذارده، بلکه همه را به حساب آورده است. و هر کاری را که کرده‌اند، همه را حاضر می‌یابند و خداوند تو به کسی ستم نمی‌کند ۴۹ و یاد کن هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید. همه سجده کردند مگر ابلیس که از جَنّان بود و از فرمان خداوندش سرپیچید. آیا باز او و فرزندانش را به جای من دوست و یاور خود می‌گیرید؟ و حال آن‌که او دشمن شماست. ستمگران چه بد کسی را به جای خدا برگزیدند ۵۰ من آنها را به هنگام آفرینش آسمان‌ها و زمین و به هنگام آفرینش خودشان حاضر و گواه نساختم. من همراه‌کنندگان را یار و مددکار خود نمی‌گیرم ۵۱ روزی که خداوند به مشرکان می‌گوید: آنهایی را که می‌پنداشتید شریکان من هستند به کمک بخوانید. آنها را به کمک می‌خواند، ولی اجابتشان نمی‌کنند. آنگاه میان آنها هلاکتگاهی قرار می‌دهیم ۵۲ گناهکاران آتش جهنم را می‌بینند و می‌فهمند که در آن خواهند افتاد، و از آن راه گریزی پیدا نمی‌کنند ۵۳

(۲۹۹)

ما در این قرآن برای مردم هرگونه مثلی آوردیم، ولی انسان بیشتر از هر چیز ستیزه‌گری می‌کند ۵۴ هنگامی که هدایت برای مردم آمد، هیچ چیز مانع آنها نبود که ایمان بیاورند و از خداوندشان آمرزش بخواهند، جز این که به علت کارهای ایشان می‌بایست روشی که درباره گذشتگان به انجام رسیده بود درباره ایشان نیز اجرا شود، و یا عذاب از پیش رویشان بر آنها فرود آید ۵۵ ما پیامبران را برای بشارت‌دادن درباره عاقبت کارهای نیک و ترساندن از عاقبت کارهای بد می‌فرستیم. و کافران به باطل مجادله می‌کنند تا با آن حق را پایمال کنند، و آیات مرا و آنچه را که بدان بیم داده شده‌اند به مسخره می‌گیرند ۵۶ و کیست ستمکارتر از آن‌کس که به آیات خدا پند داده شود، و او از آن روی‌بگرداند، و کارهایی را که کرده است فراموش کند؟ ما بر دل‌های آنها پرده‌ای افکنده‌ایم تا آیات ما را نفهمند و گوششان را سنگین ساخته‌ایم تا سخن حق را نشنوند. بنابراین اگر آنها را به راه راست دعوت کنی، هیچ‌گاه هدایت نمی‌یابند ۵۷ خداوند تو آمرزنده و دارای رحمت است. اگر خدا به‌سزای کارهایی که می‌کردند آنها را مؤاخذه می‌کرد، در عذابشان شتاب می‌نمود، ولی برای هلاکت آنها وقت از پیش تعیین شده‌ای است که هرگز راه گریزی از آن ندارند ۵۸ اینها شهرهایی است که چون مردم آن ستم کردند، آنها را نابود کردیم، و برای نابودیشان وقتی معین نمودیم ۵۹ و یاد کن آنگاه که موسی به جوانی که همسرش بود گفت: تا به محل به‌هم رسیدن دو دریا نرسیم، یا زمانی دراز صرف این‌کار نکنم، از این سفر دست برنمی‌دارم ۶۰ چون به محل برخورد دو دریا رسیدند، ماهی خود را فراموش کردند و ماهی راهش را در دریا پیش گرفت و رفت

۶۱

(۳۰۰)

هنگامی که از آنجا گذشتند، موسی به جوان گفت: غذایمان را بیاور که ما در این سفر رنج بسیار بردیم **۶۲** جوان گفت: آیا یادت هست وقتی که ما در کنار آن صخره جا گرفته بودیم؟ من ماهی را فراموش کردم، و فقط شیطان بود که مرا از به‌خاطر آوردن آن بازداشت، و ماهی به‌طور عجیبی به دریا رفت **۶۳** موسی گفت: آنجا همان جایی است که در طلبش بودیم. پس جست و جوکنان به نشان قدم‌های خود بازگشتند **۶۴** آنجا بنده‌ای از بندگان ما [خضر] را یافتند که به او از جانب خود رحمتی عطا نموده و به وی از نزد خویش دانشی آموخته بودیم **۶۵** موسی به او گفت: آیا اجازه می‌دهی که من به‌دنبال تو بیایم تا از آن دانش و کمال که به تو آموخته‌اند به من بیاموزی **۶۶** او گفت: تو شکیبایی همراهی با مرا نداری **۶۷** و چگونه می‌توانی در مورد چیزی که از آن آگاهی نداری شکیبایی کنی؟ **۶۸** موسی گفت: اگر خدا بخواهد مرا صبور خواهی یافت، و در هیچ کاری از فرمان تو سرپیچی نمی‌کنم **۶۹** او گفت: اگر به‌دنبال من بیایی، نباید که از من چیزی بپرسی تا خود درباره آن با تو سخن بگویم **۷۰** با این شرط به راه افتادند، تا این که سوار کشتی شدند. آن مرد کشتی را سوراخ کرد. موسی به او گفت: آیا کشتی را سوراخ کردی که اهل آن را غرق کنی؟ واقعا که کار ناروایی کردی **۷۱** او گفت: آیا به تو نگفتم که تو شکیبایی همراهی با مرا نداری؟ **۷۲** موسی گفت: به‌خاطر قولی که دادم و آن را فراموش کردم مرا مؤاخذه نکن و در کارم بر من سخت نگیر **۷۳** باز به راه افتادند تا به جوانی رسیدند. آن مرد آن جوان را کشت. موسی گفت: آیا انسان بی‌گناهی را که کسی را نکشته بود کشتی؟ به‌راستی که کار زشتی کردی **۷۴**

(۳۰۱)

او گفت: آیا به تو نگفتم که تو شکیبایی همراهی با مرا نداری؟ **۷۵** موسی گفت: اگر بار دیگر از تو درباره چیزی پرسیدم، دیگر با من همراهی نکن، چون از جانب من معذور خواهی بود **۷۶** و به راه افتادند تا به شهری رسیدند و از اهالی آن غذا خواستند، اما آنها از مهمان‌کردن ایشان خودداری کردند. آنگاه در شهر دیواری یافتند که می‌خواست فروریزد. او آن را درست و راست کرد. موسی به او گفت: اگر می‌خواستی برای این کار از آنها مزدی می‌گرفتی **۷۷** او به موسی گفت: اکنون هنگام جدایی میان من و توست. اینک تو را از علت کارهایی که نتوانستی در برابر آنها شکیبایی کنی آگاه می‌کنم: **۷۸** اما کشتی، متعلق به بینوایانی بود که با آن در دریا کار می‌کردند. خواستم آن را خراب کنم، تا به دریا نروند، زیرا در راهشان پادشاهی بود که کشتی‌ها را به زور تصاحب می‌کرد **۷۹** اما آن جوان، پدر و مادرش مؤمن بودند. ترسیدیم که او پدر و مادرش را به کفر و طغیان بکشد **۸۰** خواستیم که خداوندشان فرزند بهتری به آنها بدهد که پاک‌تر و مهربان‌تر از او باشد **۸۱** و اما دیوار، از آن دو جوان یتیم در آن شهر بود و زیر آن گنجی متعلق به آنها بود، و پدرشان مردی درستکار بود. خداوند تو می‌خواست که آنها به رشد و توانایی برسند و گنجشان را، که از لطف خداوند تو بود، بیورند. و من این کارها را از جانب خود نکردم. این راز کارهایی بود که نتوانستی در برابر آنها شکیبایی کنی **۸۲** و از تو درباره ذوالقرنین می‌پرسند. بگو: درباره او چیزی به شما خواهیم گفت: **۸۳**

(۳۰۲)

ما او را در زمین به‌قدرت رساندیم و راه و وسیله رسیدن به هر چیزی را به او نشان دادیم **۸۴** او هم به‌دنبال همان راه و وسایل رفت **۸۵** تا به محل غروب خورشید رسید و به نظرش آمد که خورشید در چشمه گل‌آلود تیره رنگی غروب می‌کند. در آنجا قومی را یافت. به او گفتیم: ای ذوالقرنین، می‌خواهی آنها را عذاب کن و می‌خواهی درباره آنها روشی نیکو پیش گیر **۸۶** ذوالقرنین گفت: کسی را که ستم کند عذاب می‌کنم، و سپس پیش خداوندش بازگردانده می‌شود و خداوند او را به‌سختی مجازات خواهد کرد **۸۷** و اما کسی که ایمان آورد و کار درست و شایسته کند، پاداشی نیکو دارد، و ما نیز کار را بر او آسان می‌گیریم **۸۸** آنگاه راه دیگری را در پیش گرفت **۸۹** تا به

محل طلوع خورشید رسید. دید که خورشید بر مردمی طلوع می‌کند که برای آنها در برابر آن هیچ پوششی قرار نداده بودیم ۹۰ و همچنان می‌رفت، و ما از احوال او خبر داشتیم ۹۱ باز هم راه را دنبال کرد ۹۲ تا هنگامی که به میان دو کوه رسید. در آنجا مردمی را یافت که هیچ سخنی را نمی‌فهمیدند ۹۳ گفتند: ای ذوالقرنین، یاجوج و ماجوج در زمین فساد می‌کنند. آیا امکان دارد مالی در اختیار تو قرار دهیم تا میان ما و آنها سدّی بسازی؟ ۹۴ گفت: آنچه خداوند من به من عطا فرموده بهتر است. شما با نیروی خود مرا کمک کنید تا میان شما و آنها سدّی محکم بسازم ۹۵ برای من قطعات آهن بیاورید. چون میان دو کوه انباشته شد، گفت: بدمید. تا آنگاه که آهن را بگذاخت. و گفت: برای من مس مذاب بیاورید تا روی آن بریزم ۹۶ بدین‌گونه یاجوج و ماجوج نه توانستند از آن بالا روند و نه سوراخی در آن پدید آورند ۹۷

(۳۰۳)

گفت: این از لطف خداوند من است. اما چون وعده خداوند من بیاید، آن را با خاک یکسان می‌کند، و وعده خداوند من راست است ۹۸ و در آن‌روز مردم را واگذاریم تا چون موج در هم شوند. و در صور دمیده شود، و همه آنها را یکجا گردآوریم ۹۹ و آن‌روز جهنّم را، آن چنان که باید، به کافران نشان می‌دهیم ۱۰۰ آنها که دیدگانشان از یاد من در پرده بود و توان شنیدن حق را نداشتند ۱۰۱ آیا کافران پنداشته‌اند که می‌توانند بندگان مرا به‌جای من سرپرست و یاور خود بگیرند؟ ما جهنّم را برای پذیرایی از کافران آماده کرده‌ایم ۱۰۲ بگو: آیا شما را از زیانکارترین مردم در کارهایشان آگاه کنیم؟ ۱۰۳ کسانی که کوششیشان در زندگی دنیا تباه شده و خود می‌پندارند که کار نیکو می‌کنند ۱۰۴ آنها کسانی هستند که آیات خداوند خود و دیدار او را انکار کردند. بنابراین اعمالشان به هدر رفته و ما روز قیامت برای آنها ارزشی قابل نمی‌شویم ۱۰۵ و به‌سزای آن که کافر شدند و آیات من و پیامبرانم را مسخره می‌کردند، جزای آنها جهنّم است ۱۰۶ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، باغ‌های بهشت محل پذیرایی آنهاست ۱۰۷ برای همیشه در آن خواهند ماند، و در پی تغییر مکان نخواهند بود ۱۰۸ بگو: اگر دریا برای نوشتن کلمات خداوند من مرکّب شود، دریا تمام می‌شود پیش از آن که سخنان خداوند من به‌پایان رسد، هر چند دریای دیگری را به مدد آن بیاوریم ۱۰۹ بگو: من بشری مانند شما هستم. به من وحی می‌شود که خدای شما، خدایی یگانه است. بنابراین کسی که امید دیدار خداوند خود را دارد، باید کار درست و شایسته کند و در پرستش خداوند خویش هیچ‌کس را شریک او نسازد ۱۱۰

(۳۰۴)

سوره مریم ۱۹ مکی و دارای نود و هشت آیه به‌نام خداوند بخشنده مهربان

کاف، ها، یا، عین، صاد ۱ این یادی از لطف خداوند تو به بنده‌اش زکریاست ۲ آنگاه که زکریا خداوند خویش را پنهانی به کمک خواند ۳ گفت: خداوندا، استخوان من سست شده و موی سرم از پیری سپید گردیده است، و من در کمک خواهی از تو، ای خداوند من، هرگز بی‌بهره نبوده‌ام ۴ من درباره خویشاوندانم، بعد از مرگ خودم، می‌ترسم و زخم نازاست. پس، از لطف خودت جانشینی به من عطا فرما، ۵ که از من و از خاندان یعقوب ارث ببرد، و او را، خداوندا، شایسته و پسندیده گردان ۶ ندا آمد که ای زکریا، ما تو را به پسری که نامش یحیی است مژده می‌دهیم، که پیش از او کسی بدین‌نام نامیده نشده است ۷ زکریا گفت: خداوندا، من چگونه می‌توانم پسری داشته باشم، و حال آن‌که زخم نازاست و من از پیری ناتوان شده‌ام ۸ فرشته گفت: این چنین است. خداوند تو فرموده است که این کار برای من آسان است، که من پیش از این تو را آفریدم درحالی که چیزی نبود ۹ زکریا گفت: خداوندا، برای من نشانه‌ای قرار بده. فرمود: نشانه

تو این است که درحالی که سالم هستی سه روز نمی‌توانی با مردم سخن بگویی ۱۰ پس، زکریا از محراب خارج شد، و پیش قوم خود رفت و با اشاره به آنها فهماند که صبح و شام خداوند را به پاکی بستانیید ۱۱

(۳۰۵)

ای یحیی، کتاب آسمانی را محکم و با جدیت بگیر. و ما از کودکی به او حکمت عطا کردیم ۱۲ و به او مهربانی کردیم و پاکیزه‌اش ساختیم و او پرهیزگار بود ۱۳ و با پدر و مادرش خوش رفتار بود و زورگو و سرکش نبود ۱۴ سلام بر او، روزی که زاده شد و روزی که می‌میرد و روزی که دوباره زنده می‌شود ۱۵ و در این کتاب مریم را یاد کن، آنگاه که از خانواده خود به مکانی شرقی کناره گرفت ۱۶ و میان خود و آنها پرده‌ای کشید. ما روح خود [جبرئیل] را پیش او فرستادیم و او به‌صورت انسانی کامل بر او نمایان شد ۱۷ مریم گفت: من از تو به خدای رحمان پناه می‌برم که از خدا بترسی و پرهیزگار باشی ۱۸ گفت: من فرستاده خداوند تو هستم تا پسر پاکی به تو ببخشم ۱۹ مریم گفت: من چگونه می‌توانم پسری داشته باشم و حال آن که دست هیچ بشری به من نرسیده و من بدکاره نبوده‌ام ۲۰ گفت: این چنین است. خداوند تو فرموده که این کار برای من آسان است، تا این که او را نشانه‌ای برای مردم و رحمتی از جانب خویش گردانیم. و این کاری است که مقرر شده و قطعی است ۲۱ پس مریم عیسی را حامله شد و به جایی دور افتاده رفت ۲۲ درد زایمان او را به‌سوی تنه درخت خرمایی کشاند. گفت: ای کاش من پیش از این مرده بودم و از یادها فراموش شده بودم ۲۳ از زیر پایش ندایی آمد که غصه نخور، خداوند تو زیر پایت چشمه‌ای روان ساخته است ۲۴ و تنه درخت را تکان بده تا برای تو خرمای تازه فروریزد ۲۵

(۳۰۶)

بخور و بنوش و دیده روشن دار. اگر کسی را دیدی بگو: من برای خدای رحمان روزه‌ای نذر کرده‌ام و امروز با کسی سخن نمی‌گویم ۲۶ مریم درحالی که فرزندش را در آغوش داشت، او را پیش قوم خود آورد. گفتند: ای مریم، کاری بس ناپسند کرده‌ای ۲۷ ای خواهر هارون، پدرت مرد بدی نبود و مادرت هم بدکاره نبود ۲۸ مریم به فرزندش اشاره کرد. گفتند: چگونه با کودکی که در گهواره است سخن بگوییم؟ ۲۹ کودک گفت: من بنده خدا هستم. خدا به من کتاب آسمانی داده و مرا پیامبر گردانیده است ۳۰ و هر جا باشم مرا با برکت ساخته و به من، تا وقتی که زنده‌ام، سفارش به نماز و زکات کرده است ۳۱ و مرا نسبت به مادرم نیکوکار کرده و مرا زورگو و بدرفتار نساخته است ۳۲ و سلام بر من روزی که زاده شدم و روزی که بمیرم و روزی که دوباره زنده شوم ۳۳ این عیسی بن مریم است. سخن راست و درستی که در آن شک می‌کنند ۳۴ سزاوار خدا نیست که فرزندی بگیرد. منزّه است او. چون به کاری اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش؛ و می‌باشد ۳۵ خدای یکتا صاحب‌اختیار من و صاحب‌اختیار شماست، پس فقط او را بندگی کنید. راه راست این است ۳۶ اما آن گروه‌ها میان خود دچار اختلاف شدند. پس وای بر کافران از حضور در آن روز بزرگ ۳۷ روزی که پیش ما می‌آیند چه خوب می‌شنوند و چه خوب می‌بینند. ولی ستمکاران امروز در گمراهی آشکاری هستند ۳۸

(۳۰۷)

آنها را از روز پشیمانی بترسان. روزی که کار به‌پایان آید. اما آنها در غفلتند و ایمان نمی‌آورند ۳۹ ماییم که زمین و هر کس که بر روی آن است برایمان باقی می‌ماند. همه پیش ما بازگردانده می‌شوند ۴۰ و در این کتاب ابراهیم را یاد کن، که او پیامبری راستگو بود ۴۱ آنگاه که به پدرش گفت: پدر، چرا چیزی را که نمی‌شنود و نمی‌بینند و هیچ فایده‌ای برای تو ندارد، می‌پرستی؟ ۴۲ پدر، به من دانشی

داده‌اند که به تو داده نشده است. از من پیروی کن. من تو را به راه راست هدایت می‌کنم **۴۳** پدر، شیطان را بندگی نکن، زیرا که او نسبت به خدای رحمان سرکش و نافرمان بود **۴۴** پدر، من می‌ترسم از جانب خدای رحمان عذابی به تو برسد، و تو یار شیطان باشی **۴۵** پدرش به او گفت: ای ابراهیم، آیا تو از خدایان من بیزاری؟ اگر از این کار دست برداری تو را سنگسار می‌کنم. حالا برو و مدتی دراز از من دور باش **۴۶** ابراهیم گفت: سلام بر تو، من از خداوند برای تو طلب آمرزش می‌کنم، چون او نسبت به من مهربان است، **۴۷** و از شما و هرچه جز خدا می‌پرستید کناره جویی می‌کنم، و از خداوند کمک می‌خواهم و امید دارم که در کمک خواهی از خداوند تیره بخت و از اجابت بی‌بهره نباشم **۴۸** چون ابراهیم از آنها و از چیزهایی که به جای خدای یکتا می‌پرستیدند کناره گرفت، اسحاق و یعقوب را به او عطا نمودیم و همه را پیامبر کردیم، **۴۹** و به آنها لطف کردیم، و نامشان را بلند آوازه ساختیم **۵۰** و در این کتاب از موسی سخن بگو: او بنده‌ای مخلص و پیامبر بود **۵۱**

(۳۰۸)

از جانب راست کوه طور او را خواندیم، و برای سخن گفتن به خود نزدیکش ساختیم **۵۲** و از لطف خود، برادرش هارون پیامبر را به او عطا کردیم **۵۳** و در این کتاب از اسماعیل سخن بگو. او در وعده‌هایش صادق و فرستاده‌ای پیامبر بود **۵۴** خانواده خود را به نماز و زکات فرمان می‌داد، و نزد خداوند خود شایسته و پسندیده بود **۵۵** و در این کتاب از ادريس یاد کن، که او راستگو و پیامبر بود **۵۶** و ما او را بلندمرتبه گردانیدیم **۵۷** اینان گروهی از پیامبران بودند که خدا به آنها لطف کرد. پیامبرانی از فرزندان آدم، و از فرزندان کسانی که با نوح سوار کشتی کردیم، و از فرزندان ابراهیم و اسرائیل، و از کسانی که هدایتشان کردیم و انتخابشان نمودیم. هنگامی که آیات خدای رحمان بر آنها تلاوت می‌شد گریه‌کنان به سجده می‌افتادند **۵۸** پس از آنها کسانی جانشین ایشان شدند که نماز را فرو گذاشتند و پیرو شهوات شدند و به زودی سزای گمراهی خود را خواهند دید، **۵۹** مگر آنها که توبه کردند و ایمان آوردند و کار درست و شایسته کردند. آنها وارد بهشت می‌شوند و به ایشان هیچ ستم نخواهد شد **۶۰** بهشت‌های جاویدی که خداوند بخشنده در جهان ناپیدا به بندگان خویش وعده داده است. و وعده او انجام شدنی است **۶۱** در آنجا سخن بیهوده نخواهند شنید، و فقط سلام و درود می‌شنوند، و صبح و شام روزی خود را دارند **۶۲** این بهشتی است که به بندگان پرهیزگار خود عطا می‌کنیم **۶۳** ما فرشتگان فقط به فرمان خداوند تو نازل می‌شویم. آنچه در پیش روی ما و پشت سر ما و میان آنهاست از آن خداست. و خداوند تو فراموشکار نیست **۶۴**

(۳۰۹)

او صاحب اختیار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست می‌باشد. پس فقط او را بندگی کن و در بندگی کردن او پایداری کن. آیا همانم و همانندی برای او می‌شناسی؟ **۶۵** انسان می‌گوید: آیا وقتی من مُردم دوباره زنده از گور بیرون آورده می‌شوم؟ **۶۶** آیا انسان به یاد نمی‌آورد که پیش از این ما او را آفریدیم و حال آن‌که چیزی نبود؟ **۶۷** به خداوندت سوگند که آنها را با شیطان‌ها گرد می‌آوریم، و سپس آنها را به زانو درآمده دور جهنم حاضر می‌کنیم **۶۸** آنگاه از میان هر گروه کسانی را که نسبت به خدای رحمان سرکش‌تر بوده‌اند جدا می‌کنیم **۶۹** ما کسانی را که برای درافکنده شدن به جهنم سزاوارترند بهتر می‌شناسیم **۷۰** و هیچ‌کس از شما نیست مگر این که وارد جهنم می‌شود. این حکم حتمی خداوند توست **۷۱** آنگاه کسانی را که پرهیزگار بوده‌اند نجات می‌دهیم، و ستمگران را، به زانو درآمده، در آنجا به جای می‌گذاریم **۷۲** چون آیات روشن ما را بر آنها بخوانند، کافران به مؤمنان می‌گویند: جای کدام یک از ما بهتر و محفلش نیکوتر است؟ **۷۳** پیش از آنها چه بسیار مردمی را که ااث و منظر زندگی آنها بهتر از اینها بود، نابود کردیم **۷۴** بگو: کسانی که در گمراهی هستند، خدای رحمان به آنها مهلت می‌دهد تا هنگامی که عذاب یا قیامتی را که به آنها وعده داده شده ببینند. آنگاه خواهند دانست که جای چه کسی بدتر و سپاهش ناتوان‌تر است **۷۵** و خدا بر هدایت کسانی که هدایت یافته‌اند می‌افزاید. و کارهای خوب ماندگار پیش خداوند تو دارای پاداشی بهتر و سرانجامی خوشتر است **۷۶**

آیا کسی را که آیات ما را انکار می کرد دیدی که می گفت: حتما به من مال و فرزند داده خواهد شد؟ ۷۷ آیا از غیب آگاه بود یا از خدای رحمان پیمانی گرفته بود؟ ۷۸ چنین نیست. ما آنچه را که می گوید می نویسیم و بر عذاب او پیوسته می افزاییم. ۷۹ و مال و فرزندی را که می گوید، برای ما به جا می گذارد و خودش تنها پیش ما می آید. ۸۰ به جای خدای یکتا، خدایانی برای خود گرفتند تا باعث عزّشان شوند. ۸۱ چنین نیست. آن خدایان عبادت ایشان را انکار می کنند و دشمنشان خواهند بود. ۸۲ آیا نمی دانی که ما شیاطین را بر کافران گماشته ایم تا آنها را به گناه تشویق کنند؟ ۸۳ درباره آنها شتاب نکن. ما روزها را برای ایشان می شماریم تا مهلت مقررشان به سر آید و زمان عذابشان فرا برسد. ۸۴ روزی که پرهیزگاران را گروه گروه پیش خدای رحمان جمع می کنیم. ۸۵ و گناهکاران را تشنه کام به سوی جهنّم می رانیم. ۸۶ در آن روز کسی اختیار شفاعت ندارد، مگر آن کس که از خدای رحمان پیمان گرفته باشد. ۸۷ گفتند: خدای رحمان فرزندی گرفته است. ۸۸ واقعا سخنی زشت گفتید. ۸۹ نزدیک است که آسمان از هول این سخن پدّرَد، و زمین شکافته شود، و کوه ها فرو ریزند، ۹۰ که برای خدای رحمان فرزندی قایل می شوند. ۹۱ سزاوار خدای رحمان نیست که فرزندی بگیرد. ۹۲ تمام کسانی که در آسمان ها و زمین هستند به بندگی پیش خدای رحمان می آیند. ۹۳ خدا همه آنها را به حساب آورده و شمار آنها را دارد. ۹۴ و همه آنها روز قیامت تنها پیش خدا می آیند. ۹۵

کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده اند، خدای رحمان محبت آنها را در دل ها جای می دهد. ۹۶ ما قرآن را به زبان تو آسان کردیم تا به وسیله آن پرهیزگاران را بشارت دهی و مردم لجوج ستیزه جو را بترسانی. ۹۷ چه بسیار مردمی را که پیش از آنها نابود کردیم. آیا یکی از آنها را می یابی و یا صدایی از آنها می شنوی؟ ۹۸

سوره طه ۲۰

مکی و دارای یکصد و سی و پنج آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

طاه، ۱ ما قرآن را بر تو نازل نکردیم که در رنج افتی. ۲ قرآن فقط تذکّر و پندی برای کسی است که از خدا می ترسد. ۳ از جانب کسی نازل شده که زمین و آسمان های بلند را آفریده است. ۴ خدای رحمان که بر عرش استیلا دارد. ۵ هر چه در آسمان ها و زمین و میان آنها و زیر خاک هست از آن اوست. ۶ اگر بلند سخن گویی، او راز نهان و نهان تر از آن را می داند. ۷ خدای یکتا، که هیچ خدایی جز او نیست و نام های نیکو و صفات نیک و برتر همه از آن اوست. ۸ آیا داستان موسی به تو رسیده است؟ ۹ هنگامی که آتشی دید و به خانواده اش گفت: اندکی بمانید. من آتشی می بینم، شاید پارهای از آن برای شما بیاورم، یا در کنار آن رهنمونی بیابم. ۱۰ چون نزدیک آتش آمد ندا داده شد که ای موسی، ۱۱ من خداوند تو هستم. پای پوشت را بیرون آر که تو در سرزمین مقدّس طوی هستی. ۱۲

و من تو را انتخاب کرده‌ام، پس به آنچه وحی می‌شود گوش فرادار: **۱۳** من خدای یکتا هستم، هیچ خدایی جز من نیست. پس مرا بندگی کن، و برای به یادداشتن من نماز بخوان **۱۴** قیامت آمدنی است، می‌خواهم وقت آن را پنهان کنم تا هر کس برای کارهایی که می‌کند پاداش داده شود **۱۵** کسی که به آن ایمان ندارد و به دنبال هوس خود می‌رود، تو را از توجه به آن باز ندارد، چون در آن صورت هلاک خواهی شد **۱۶** ای موسی، آن چیست که در دست راستت داری؟ **۱۷** موسی گفت: این عصای من است. بر آن تکیه می‌کنم، و با آن برای گوسفندانم از درختان برگ می‌ریزم. و استفاده‌های دیگری هم از آن می‌کنم **۱۸** خداوند فرمود: ای موسی، آن را بینداز **۱۹** چون آن را انداخت ماری بزرگ شد که به سرعت حرکت می‌کرد **۲۰** خداوند فرمود: آن را بگیر و نترس، آن را به حالت اولش بازمی‌گردانیم **۲۱** و دستت را به گریبان فروبر تا بدون این که مرضی داشته باشد سپید و تابان بیرون آید. این معجزه دیگری است، **۲۲** تا از آیات و معجزات بزرگ خود به تو نشان دهیم **۲۳** پیش فرعون برو که سرکشی می‌کند **۲۴** موسی گفت: خداوند، به من حوصله عطا فرما، **۲۵** و کارم را آسان نما، **۲۶** و گره از زبانم بگشا، **۲۷** تا سخنم را بفهمند، **۲۸** و از خانواده‌ام یآوری برای من قرار ده، **۲۹** هارون برادرم را، **۳۰** پشت مرا به وسیله او محکم کن، **۳۱** و او را در کار من شریک کن، **۳۲** تا تو را بسیار ستایش کنیم، **۳۳** و تو را بسیار یاد کنیم، **۳۴** چون تو بر حال ما آگاهی **۳۵** خداوند فرمود: ای موسی، هرچه خواستی به تو داده شد **۳۶** و ما بار دیگر هم بر تو مَت نهادیم، **۳۷**

(۳۱۳)

آنگاه که به مادرت آنچه وحی کردنی بود وحی کردیم: **۳۸** که او را در صندوقی بگذار و آن را در دریا بینداز. دریا آن را به ساحل می‌افکند، و دشمن من و دشمن او آن را می‌گیرد. و محبت خودم را بر تو ارزانی داشتم تا زیر نظر من پرورش یابی **۳۹** هنگامی که خواهرت پیش آنها رفت و به آنها گفت: آیا کسی را به شما معرفی بکنم که از او نگهداری کند؟ و به این ترتیب تو را به مادرت بازگردانیم تا چشمش به تو روشن شود و غصه نخورد. و کسی را کشتی و ما تو را از غم نجات دادیم. و تو را به صورت‌های گوناگون آزمایش کردیم. و سالیانی چند در میان مردم مَدَین ماندی. و اکنون ای موسی، به وقت مقرر بیامدی **۴۰** من تو را برای خودم پروردم و برگزیدم **۴۱** تو و برادرت آیات و معجزات مرا ببیند، و در یادکردن من کوتاهی نکنید **۴۲** پیش فرعون بروید که او سرکشی می‌کند، **۴۳** و با او به نرمی سخن گویند، شاید متوجه شود یا بترسد **۴۴** گفتند: خداوند، ما می‌ترسیم که به ما آسیبی رساند یا آن که باز هم بیشتر سرکشی کند **۴۵** خداوند فرمود: نترسید، من با شما هستم، می‌شنوم و می‌بینم **۴۶** پیش او بروید و بگویید: ما فرستادگان خداوند هستیم. بنی‌اسرائیل را با ما بفرست و آنها را آزار نده. ما برای تو از جانب خداوند نشانه و معجزه‌ای آورده‌ایم. و سلام بر کسی که از هدایت پیروی کند **۴۷** به ما وحی شده که عذاب برای آن کسی است که حقیقت را دروغ شمرد و سرپیچی کند **۴۸** فرعون گفت: ای موسی، خداوند شما کیست؟ **۴۹** موسی گفت: خداوند ما آن کسی است که آفرینش هر چیزی را به او عطا کرده و سپس هدایتش نموده است **۵۰** فرعون گفت: حال گذشتگان چگونه است؟ **۵۱**

(۳۱۴)

موسی گفت: علم آن در کتابی پیش خداوند من است. خداوند من نه اشتباه می‌کند و نه فراموش می‌نماید **۵۲** همان کسی که زمین را محل آسایش شما ساخته، و در آن راه‌هایی به وجود آورده، و از آسمان باران را نازل کرده و به وسیله آن انواع گوناگون گیاهان را پدید آوردیم **۵۳** تا خودتان از آن بخورید و حیواناتتان را در آن بچرانید. در این امر برای خردمندان نشانه‌هایی است **۵۴** شما را از زمین آفریدیم و به آن بازمی‌گردانیم و بار دیگر شما را از آن بیرون می‌آوریم **۵۵** همه نشانه‌های خود را به فرعون نشان دادیم، ولی او آنها را دروغ شمرد و نپذیرفت **۵۶** و گفت: ای موسی، آیا پیش ما آمده‌ای که با جادوی خود ما را از سرزمینمان بیرون کنی؟ **۵۷** ما هم جادویی مانند جادوی تو برایت می‌آوریم. میان ما و خودت وعده‌گاهی در زمینی صاف و هموار تعیین کن که ما و تو از آن تخلف نکنیم **۵۸**

موسی گفت: وعده شما روز جشن باشد و مردم پیش از ظهر جمع شوند. **۵۹** فرعون رفت و نیرنگ خویش را آماده کرد و باز آمد. **۶۰** موسی به جادوگران گفت: وای بر شما، بر خدا دروغ نبندید که خدا شما را به عذابی نابود می‌کند. هر که دروغ بدد در کار خود نومید و زیانکار می‌گردد. **۶۱** جادوگران با یکدیگر به گفت و گو مشغول شدند و با هم به آهستگی به نجوا پرداختند. **۶۲** گفتند: این دو تن جادوگرند و می‌خواهند با جادوی خود شما را از سرزمینتان بیرون کنند، و آیین خوب شما را از بین ببرند. **۶۳** پس نیرنگتان را که اندیشیده‌اید یکی کنید و در یک صف به مبارزه پردازید. امروز هر کسی که پیروز شود کامیاب می‌گردد. **۶۴**

(۳۱۵)

گفتند: ای موسی، تو می‌اندازی یا نخست ما بیندازیم؟ **۶۵** موسی گفت: شما بیندازید. چون آنها طناب‌ها و عصاهای خود را انداختند، با جادویی که کرده بودند، به نظر موسی رسید که آنها به سرعت می‌خزند. **۶۶** موسی در دلش ترسی احساس کرد. **۶۷** گفتیم: نترس که تو پیروز و برتری. **۶۸** و آنچه در دست راستت داری بینداز تا هرچه را که درست کرده‌اند ببلعد. کاری که کرده‌اند، کار جادوگر است و جادوگر هر جا برود موفق نمی‌شود. **۶۹** جادوگران به سجده افتادند و گفتند: ما به خداوند هارون و موسی ایمان آوردیم. **۷۰** فرعون به آنها گفت: آیا پیش از آن که به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ او استاد شماست که به شما جادو آموخته است. دست و پایتان را برخلاف هم می‌بُرم، و شما را به تنه درخت خرما به‌دار می‌آویزم و خواهید دانست که مجازات کدام یک از ما شدیدتر و طولانی‌تر است. **۷۱** جادوگران گفتند: هرگز تو را بر معجزات و دلایل روشنی که برای ما آمده و بر کسی که ما را آفریده ترجیح نمی‌دهیم. هر کاری می‌خواهی بکن، که تو فقط در زندگی این دنیا می‌توانی حکم کنی. **۷۲** ما به خداوندمان ایمان آوردیم تا خطاهای ما، و آن جادوگری را، که ما را به آن مجبور کردی، بیامرزد. خدا بهتر و ماندگارتر است. **۷۳** هر کس گناهکار پیش خداوند خود بیاید، جهنمی می‌شود که در آن نه می‌میرد تا به مرگ از عذاب برهد و نه به سلامت و راحت زندگی می‌کند. **۷۴** و هر کس با ایمان پیش او بیاید و کارهای درست و شایسته کرده باشد، درجات عالی دارد: **۷۵** بهشت‌های جاودانی که جویبارها در آن روان است، و برای همیشه در آن خواهد ماند. این پاداش کسی است که خود را پاک ساخته است. **۷۶**

(۳۱۶)

و به موسی وحی کردیم که بندگان مرا شبانه بیرون بر، و برایشان در دریا راهی خشک باز کن، و از رسیدن دشمن نترس و از غرق شدن بیم نداشته باش. **۷۷** فرعون با سپاهیاناش آنها را دنبال کرد، و دریا آنها را در خود غرق نمود. **۷۸** فرعون قوم خود را گمراه کرد و هدایت نکرد. **۷۹** ای بنی اسرائیل، ما شما را از دشمنان نجات دادیم، و در طرف راست کوه طور با شما وعده نهادیم، و برایتان «مَنّ و سَلْوٰی» نازل کردیم. **۸۰** از خوردنی‌های پاک که روزی شما کرده‌ایم بخورید و در آن زیاده روی نکنید، چون خشم من بر شما نازل می‌شود، و هر کس مورد خشم من قرار گیرد نابود می‌شود. **۸۱** من کسی را که توبه کند و ایمان آورد و کار درست و شایسته کند و در راه راست گام بردارد می‌آمرزم. **۸۲** و گفتیم: ای موسی، چه چیز باعث شد که زودتر از قومت پیش ما بیایی؟ **۸۳** موسی گفت: قوم من به دنبال منند. من به سوی تو شتافتم تا، ای خداوند من، از من خشنود شوی. **۸۴** خداوند فرمود: ما پس از تو قوم تو را آزمایش کردیم، و سامری آنها را گمراه کرد. **۸۵** موسی خشمگین و اندوهناک پیش قوم خود بازگشت و گفت: ای قوم من، آیا خداوندتان به شما وعده نیکو نداده بود؟ آیا مدت جدا بودن من از شما طولانی شد؟ یا خواستید که خشم خداوندتان بر شما نازل شود که از وعده من تخلف کردید؟ **۸۶** گفتند: ما به اختیار خود از وعده تو تخلف نکردیم، ولی بارهایی را که از زیورات قوم فرعون با خود داشتیم در آتش انداختیم، و سامری هم زیورات خود را در آتش انداخت. **۸۷**

(۳۱۷)

و سامری از آن زیورآلات مذاب برای آنها مجسمه گوساله‌ای بساخت که صدای گوساله داشت. و سامری و پیروان او گفتند: این خدای شما و خدای موسی است. و سامری خدا را از یاد برد **۸۸** آیا نمی‌دیدند که گوساله جوابی به آنها نمی‌دهد و سود و زبانی برایشان ندارد؟ **۸۹** و حال آن‌که پیش از آن هارون به آنها گفته بود که ای قوم من، شما به وسیله گوساله آزمایش شده‌اید. صاحب‌اختیار شما خدای رحمان است، پس، از من پیروی کنید و از فرمان من اطاعت نمایید **۹۰** گفتند: ما از پرستش آن دست بر نمی‌داریم تا موسی به نزد ما بازگردد **۹۱** موسی گفت: ای هارون، وقتی دیدی آنها گمراه شدند، چه چیز مانع تو شد، **۹۲** که از من پیروی کنی؟ آیا از فرمان من سرپیچی کردی؟ **۹۳** هارون گفت: ای پسر مادرم، به ریش و موی سرم چنگ زن. من ترسیدم که بگوئی: میان بنی‌اسرائیل تفرقه افکندی و سفارش و گفتار مرا رعایت نکردی **۹۴** موسی گفت: ای سامری، این چه کاری است که کردی؟ **۹۵** سامری گفت: من چیزی دیدم که آنها ندیدند. مشتی خاک از جای پای آن رسول، جبرئیل، برگرفتم و آن را در قالب گوساله ریختم. نفس من این کار را برایم خوب جلوه داد **۹۶** موسی به او گفت: برو، سزای تو این است که تا زنده‌ای به مردم بگوئی: به من نزدیک نشوید. و برای تو وعده‌ای است که از آن تخلف نمی‌شود. اینک خدایت را که پیوسته پرستش می‌کردی، نگاه کن که آن را می‌سوزانیم و خاکسترش را به دریا می‌افشانیم **۹۷** خدای شما، تنها خدای یگانه است که هیچ خدایی جز او نیست، و دانش او همه چیز را فراگرفته است **۹۸**

(۳۱۸)

ما این چنین خبرهای گذشته را برای تو حکایت می‌کنیم، و به تو از جانب خود قرآن را عطا کردیم **۹۹** کسی که از آن روی بگرداند، روز قیامت بار گناه بر دوش می‌کشد **۱۰۰** همواره در آن حال می‌مانند. چه بد است باری که روز قیامت بر دوش می‌کشد **۱۰۱** روزی که در صور دمیده شود، و گناهکاران را کبود چشم و کور محسور می‌کنیم **۱۰۲** آهسته با هم صحبت می‌کنند و می‌گویند: فقط ده روز در گور مانده‌اید **۱۰۳** ما به آنچه می‌گویند آگاه تریم، وقتی که آن کس که بهتر از همه نظر می‌دهد می‌گوید: فقط یک روز در گور مانده‌اید **۱۰۴** از تو درباره کوه‌ها می‌پرسند. بگو: خداوند من آنها را متلاشی و پراکنده می‌کند **۱۰۵** و زمین را صاف و هموار می‌سازد، **۱۰۶** که هیچ کجی و پستی و بلندی در آن نخواهی دید **۱۰۷** در آن روز، همه مردم از آن دعوت‌کننده که هیچ انحرافی در او نیست پیروی می‌کنند و از دعوت او سرپیچی نمی‌کنند. و صداها در برابر خدای رحمان از روی خشوع پایین می‌آید و فقط صدایی آهسته می‌شنوی **۱۰۸** در آن روز شفاعت سود ندهد، مگر از کسی که خدای رحمان به او اجازه دهد و از گفتارش راضی باشد و سخنش را بپسندد **۱۰۹** زیرا که خدا آینده و گذشته ایشان را می‌داند ولی علم آنها او را فرامی‌گیرد **۱۱۰** و در آن روز چهره‌ها در برابر خدای زنده پاینده خاضع و خوار می‌شود، و آن کس که ستمکار است بی‌گمان زیانکار و نومید می‌گردد **۱۱۱** و هر کس که کارهای درست و شایسته کند و مؤمن باشد از هیچ ستمی نمی‌هراسد و از ضایع شدن پاداش ترسی ندارد **۱۱۲** این چنین ما قرآنی به زبان عربی نازل کردیم، و در آن هشدارهای گونه‌گون دادیم، شاید از نافرمانی و عذاب خدا بترسند یا توجّهی پیدا کنند **۱۱۳**

(۳۱۹)

فرمانروای حقیقی خدای یکتاست که والا و برتر است. پیش از آن که وحی قرآن به تو به پایان رسد در خواندن آن شتاب نکن، و بگو: خداوند، دانش مرا زیاد کن **۱۱۴** ما پیش از این با آدم پیمان بستیم. اما او پیمان خود را فراموش کرد، و ما او را دارای عزم و اراده استوار نیافتیم **۱۱۵** و یاد کن آنگاه که به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید. همه سجده کردند، مگر ابلیس که از سجده کردن خودداری کرد **۱۱۶** گفتیم: ای آدم، این شیطان دشمن تو و همسرت می‌باشد. مبادا شما را از بهشت بیرون کند که دچار رنج و زحمت می‌شوی **۱۱۷** تو در بهشت نه گرسنه می‌شوی و نه برهنه می‌مانی **۱۱۸** و نه تشنه می‌شوی و نه دچار سوزش آفتاب می‌گرددی **۱۱۹**

اما شیطان او را وسوسه کرد و گفت: ای آدم، آیا می‌خواهی تو را به درخت زندگانی ابدی و فرمانروایی بی‌پایان راهنمایی کنم؟ ۱۲۰ در اثر این وسوسه، آدم و همسرش از میوه آن درخت خوردند و شرمگاهشان برایشان آشکار شد. پس شروع کردند که با برگ‌های بهشت آن را بپوشانند. آدم از فرمان خداوندش سرپیچی کرد و گمراه شد ۱۲۱ سپس خداوندش او را برگزید و توبه‌اش را پذیرفت و هدایتش کرد ۱۲۲ آنگاه خداوند فرمود: همگی از بهشت پایین روید که دشمن یکدیگرید. و چون از جانب من برای شما هدایتی بیاید، هر که از هدایت من پیروی کند، گمراه و تیره‌بخت نمی‌شود ۱۲۳ و هر که از کتاب من روی‌بگرداند، زندگی سختی خواهد داشت و روز قیامت او را کور محشور می‌کنیم ۱۲۴ می‌گوید: خداوند، چرا مرا کور محشور کردی، و حال آن‌که من بی‌نا بودم؟ ۱۲۵

(۳۲۰)

خداوند می‌فرماید: همان طور که وقتی آیات ما برای تو آمد، تو آنها را فراموش کردی، امروز هم تو فراموش می‌شوی ۱۲۶ ما کسی را که زیاده روی کند و به آیات خداوندش ایمان نیاورد، این چنین مجازات می‌کنیم. و قطعاً عذاب آخرت سخت‌تر و پایدارتر است ۱۲۷ آیا برای هدایت آنها کافی نیست که بدانند پیش از آنها اقوام بسیاری را نابود کردیم؛ اقوامی که اکنون آنها در خانه‌های ایشان راه می‌روند؟ در این امر نشانه‌هایی عبرت‌آموز برای خردمندان است ۱۲۸ اگر سخنی که خداوند تو پیش از این گفته بود نبود، و مدت معینی مقرر نشده بود، عذاب بر آنها لازم می‌شد ۱۲۹ بر آنچه می‌گویند صبر کن. و پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب آن با ستایش خداوندت، او را تسبیح‌گوی، و در ساعات شب و کناره‌های روز خدا را تسبیح کن تا خشنود شوی ۱۳۰ به نعمت‌هایی که به گروهی از آنها داده‌ایم چشم ندوز. اینها وسیله خوشی زندگی دنیاست، تا آنها را با آن بیازماییم. و روزی خداوند تو بهتر و بادوام‌تر است ۱۳۱ خانواده‌ات را به نماز خواندن فرمان ده، و خود بر آن استقامت داشته باش. ما از تو روزی نمی‌خواهیم. روزی تو را هم ما می‌دهیم. و عاقبت خوش از آن پرهیزگاران است ۱۳۲ گفتند: چرا پیامبر برای ما معجزه‌ای از جانب خداوندش نمی‌آورد؟ آیا دلایل روشنی که در کتاب‌های آسمانی گذشته است به آنها نرسیده است؟ ۱۳۳ اگر ما پیش از فرستادن پیامبر، آنها را به غذایی نابود می‌کردیم، می‌گفتند: خداوند، چرا پیامبری برای ما نفرستادی تا پیش از آن که ذلیل و خوار شویم از آیات تو پیروی کنیم؟ ۱۳۴ بگو: همه منتظرند. شما هم منتظر باشید. به‌زودی خواهید دانست که رهروان راه راست چه کسانی هستند و هدایت‌یافته کیست؟ ۱۳۵

(۳۲۱)

سوره انبیاء ۲۱

مکی و دارای یکصد و دوازده آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

رسیدگی به حساب مردم نزدیک شده است و آنها همچنان در بی‌خبری رویگرداندند ۱ هیچ تذکر تازه‌ای از جانب خداوندشان برایشان نمی‌آید، مگر این که آن را می‌شنوند و همچنان به بازی مشغولند ۲ دل‌هایشان سرگرم است. و ستمگران آهسته به نجوا با هم می‌گویند: این فقط بشری مانند شماست، آیا با آن که می‌بینید باز به جادو رو می‌کنید؟ ۳ پیامبر گفت: خداوند من از هر سخنی که در آسمان و زمین است آگاه است، که او شنوا و داناست ۴ اما گفتند: این قرآن خواب‌های آشفته و پریشان است. شاید آنها را خودش به‌هم بافته، یا شاید هم او شاعر است. پس باید برای ما معجزه‌ای بیاورد، از همان معجزه‌ها که به پیامبران پیشین داده شده بود ۵ پیش از آنها مردم هیچ شهری، که آنها را نابود کردیم، ایمان نیاورده بودند. آیا اینها ایمان می‌آورند؟ ۶ ما پیش از تو مردانی را به رسالت می‌فرستادیم که به آنها وحی می‌کردیم. اگر نمی‌دانید از کسانی که از کتاب‌های آسمانی پیامبران گذشته آگاهند، برسید ۷ پیامبران را کالبدهایی که به غذا احتیاج نداشته باشند نکردیم، و عمر جاودان هم نداشتند ۸ سپس وعده‌ای را که به آنها داده بودیم به انجام رساندیم و هر کس را

که می‌خواستیم نجات دادیم و زیاده روی کنندگان را نابود ساختیم^۹ برای شما کتابی نازل کرده‌ایم که یاد شما در آن است [و در آن از شما سخن در میان است]، آیا نمی‌اندیشید؟^{۱۰}

(۳۲۲)

شهرهای بسیاری را که مردمش ستمگر بودند در هم شکستیم، و پس از آنها قوم دیگری را پدید آوردیم^{۱۱} چون عذاب ما را احساس کردند، از آن می‌گریختند^{۱۲} نگریزید. به ناز و نعمت و به خانه‌های خویش بازگردید، تا بازخواست شوید^{۱۳} گفتند: وای بر ما، که ما ستمکار بودیم^{۱۴} و پیوسته گفتارشان همین بود، تا آن‌که آنها را چون کشته درو شده و خاموش گردانیدیم^{۱۵} ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست، به بازی نیافریده‌ایم^{۱۶} اگر سرگرمی و بازیچه‌ای می‌خواستیم، خودمان آن را انتخاب می‌کردیم^{۱۷} بلکه حق را بر سر باطل می‌گوییم تا آن را در هم شکند و نابود کند. و وای بر شما به‌خاطر سخنانی که درباره خدا می‌گوئید^{۱۸} هر که در آسمان‌ها و زمین است از آن خداست، و کسانی که پیش او هستند از بندگی کردن او تکبر نمی‌ورزند و خسته هم نمی‌شوند^{۱۹} شب و روز نیایش می‌کنند و در این کار سستی نمی‌ورزند^{۲۰} آیا برای خود خدایانی از زمین گرفته‌اند که مردگان را زنده می‌کنند؟^{۲۱} اگر در آسمان و زمین خدایانی جز خدای یکتا وجود داشت، حتماً آسمان و زمین خراب می‌شد. منزّه است خدای یکتا، خداوند عرش، از این سخنان که می‌گویند^{۲۲} خدای یکتا درباره کارهایی که می‌کند مورد بازخواست قرار نمی‌گیرد، و حال آن‌که مردم مورد بازخواست قرار می‌گیرند^{۲۳} آیا به‌جای خدای یکتا خدایانی برای خود گرفته‌اند؟ بگو: درباره مقام خدایی آنها دلیل خود را بیاورید. این سخن کسانی است که با منند و نیز سخن پیامبران پیش از من است. ولی بیشتر آنها حقیقت را نمی‌شناسند و به همین سبب از آن رویگردانند^{۲۴}

(۳۲۳)

پیش از تو هیچ پیامبری نفرستادیم مگر آن‌که به او وحی کردیم که خدایی جز من نیست، پس فقط مرا بندگی کنید^{۲۵} گفتند: خدای رحمان فرزندی اختیار کرده است. منزّه است او. بلکه آن فرشتگان بندگان گرامی‌اند^{۲۶} پیش از آن‌که خدا سخن بگوید، آنها سخن نمی‌گویند، و به فرمان او کار می‌کنند^{۲۷} خدا آنچه را که خواهند کرد و آنچه را که کرده‌اند می‌داند؛ و فقط برای کسانی که خدا بپسندد و خشنود باشد شفاعت می‌کنند، و خود از ترس خدا هراسانند^{۲۸} هر کس از آنها که بگوید: من هم خدایی سوای خدای یکتا هستم، به جهنم کیفرش می‌دهیم. ما ستمگران را این چنین مجازات می‌کنیم^{۲۹} آیا کافران نمی‌دانند که آسمان‌ها و زمین بسته بودند و ما آنها را گشودیم و هر چیز زنده‌ای را از آب پدید آوردیم؟ آیا باز هم ایمان نمی‌آورند؟^{۳۰} و در زمین کوه‌های گران و استوار نهادیم تا زمین مردم را نلرزد؛ و در آن راه‌های فراخ پدید آوردیم، باشد که راه خود را بیابند^{۳۱} و آسمان را سقفی محفوظ و محکم ساختیم، اما آنها از تفکر در نشانه‌های آن روی می‌گردانند^{۳۲} و خدا آن کسی است که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید، که هر یک در مداری معین شناورند^{۳۳} پیش از تو برای هیچ انسانی جاودانگی قرار ندادیم. آیا با آن‌که تو خواهی مرد آنها جاویدان باشند؟^{۳۴} هر کسی طعم مرگ را می‌چشد. و ما شما را با بدی‌ها و خوبی‌ها می‌آزماییم، و همه شما پیش ما بازگردانده می‌شوید^{۳۵}

(۳۲۴)

چون کافران تو را ببینند مسخره‌ات می‌کنند و می‌گویند: آیا این همان کسی است که از خدایان ما بدگویی می‌کند؟ درحالی‌که آنها خود منکر یاد خدای رحمان و کتاب او هستند^{۳۶} انسان شتابکار آفریده شده است. به‌زودی آیاتم را به شما نشان خواهیم داد. بنابراین عذاب

را به شتاب از من نخواهید ۳۷ می گویند: اگر راست می گویند این وعده قیامت کی خواهد بود؟ ۳۸ اگر کافران از آن هنگام خبر داشتند که نمی توانند آتش جهنم را از چهره و از پشتشان بازدارند و حمایت نیز نخواهند شد، برای آمدن قیامت و عذاب عجله نمی کردند. ۳۹ عذاب و قیامت به ناگهان به ایشان می رسد و آنها را مبهوت می کند. توانایی بازگرداندن آن را ندارند و مهلتی نیز به آنها داده نمی شود. ۴۰ پیامبران پیش از تو را هم مسخره می کردند، و همان عذابی که آن را به تمسخر می گرفتند، آنها را فروگرفت ۴۱ بگو: کیست که شما را شب و روز از عذاب خدای رحمان نگاه می دارد؟ با این همه آنها از یاد خداوندشان رویگرداندند ۴۲ یا آنها جز ما خدایانی دارند که ایشان را از عذاب ما حفظ کنند؟ آن خدایان به خودشان هم نمی توانند کمک کنند و از جانب ما نیز یاری و همراهی نخواهند شد ۴۳ ما آنها و پدرانشان را از نعمت های خود بهره مند ساختیم، تا آنجا که عمر طولانی یافتند. آیا نمی بینند که ما به سراغ زمین می آییم و از اطراف آن می کاهیم؟ آیا باز هم آنها بر ما پیروز خواهند شد؟ ۴۴

(۳۲۵)

بگو: من شما را به وسیله وحی از عاقبت کارتان می ترسانم. اما کران، وقتی به آنها هشدار داده می شود، صدا را نمی شنوند ۴۵ اگر اندکی از عذاب خداوند تو به آنها برسد، می گویند: ای وای بر ما که ستمکار بودیم ۴۶ ما ترازوهای عدل را در روز قیامت می نهیم، و به هیچ کس ذره ای ستم نمی شود. و اگر عمل هموزن دانه ریز خردلی باشد، آن را به حساب می آوریم. ما برای رسیدگی به حساب ها کافی هستیم ۴۷ به موسی و هارون کتاب فرقان دادیم که حق و باطل را از یکدیگر جدا می کند، و روشنایی و پندی برای پرهیزگاران است ۴۸ همان کسانی که در دل خود از خداوند خویش می ترسند، و از روز قیامت بیمناکند ۴۹ و این قرآن یادآوری و پندی پربرکت است که ما آن را نازل کرده ایم. آیا شما منکر آن هستید؟ ۵۰ و پیش از این ابراهیم را راهنمایی کرده بودیم، و او را خوب می شناختیم ۵۱ آنگاه که به پدرش و قومش گفت: این مجسمه هایی که می پرستید چیستند؟ ۵۲ گفتند: ما پدرانمان را دیدیم که آنها را می پرستیدند ۵۳ گفت: مسلما شما و پدرانتان در گمراهی آشکاری بوده اید ۵۴ گفتند، آیا حقیقت را برای ما آورده ای یا با ما شوخی می کنی؟ ۵۵ گفت: خداوند شما خداوند آسمان ها و زمین است که آنها را آفریده است، و من این را شهادت می دهم ۵۶ و به خدا سوگند پس از آن که بازگشتید و رفتید، درباره این بتانتان تدبیری می اندیشم ۵۷

(۳۲۶)

بت ها را، به جز بت بزرگشان را، همه را شکست و خرد کرد، تا مردم به آن مراجعه کنند ۵۸ گفتند: چه کسی این کار را با خدایان ما کرده است؟ او واقعا ستمکار است ۵۹ گفتند: شنیده ایم جوانی به نام ابراهیم از آنها به بدی یاد می کرده است ۶۰ گفتند: او را به حضور مردم بیاورید، تا شهادت دهند ۶۱ گفتند: ای ابراهیم، آیا تو با خدایان ما چنین کرده ای؟ ۶۲ ابراهیم گفت: این کار را بت بزرگ انجام داده است. اگر سخن می گویند از خودشان پرسید ۶۳ آنها به خود آمدند و به یکدیگر گفتند: شما خود ستمکار هستید ۶۴ آنگاه سرشان را پایین انداختند و گفتند: تو خود می دانی که آنها سخن نمی گویند ۶۵ ابراهیم گفت: آیا به جای خدا چیزی را می پرستید که هیچ سود و زبانی به شما نمی رساند؟ ۶۶ آف بر شما و بر هرچه غیر از خدا می پرستید. چرا نمی اندیشید؟ ۶۷ گفتند: اگر مرد عمل هستید او را بسوزانید و خدایان خود را یاری کنید ۶۸ گفتیم: ای آتش، بر ابراهیم سرد و سلامت باش ۶۹ می خواستند درباره او نیرنگ کنند، ولی ما زیانکارشان ساختیم ۷۰ و ما او و لوط را نجات دادیم و به سرزمینی که در آن برای جهانیان برکت نهاده ایم بردیم ۷۱ و به او فرزندی چون اسحاق و فرزندانده ای چون یعقوب عطا کردیم و همه را درستکار و شایسته گردانیدیم ۷۲

(۳۲۷)

و آنها را پیشوایانی ساختیم که به فرمان ما مردم را راهنمایی می‌کردند. و به آنها انجام‌دادن کارهای خوب و خواندن نماز و دادن زکات را وحی کردیم. همه آنها ما را می‌پرستیدند **۷۳** و لوط را یاد کن، که به او حکمت و دانش دادیم و او را از آن شهری که مردمش کارهای پلید می‌کردند نجات دادیم. به‌راستی که آنها مردمی بد و نافرمان بودند **۷۴** و او را در رحمت خویش داخل کردیم، چون او از درستکاران و شایستگان بود **۷۵** و نوح را یاد کن آنگاه که پیش از این ما را به کمک خواند و ما او را اجابت کردیم و او و خانواده‌اش را از بلا و اندوهی بزرگ نجات دادیم **۷۶** و او را در برابر مردمی که آیات ما را دروغ می‌شمردند یاری کردیم، زیرا که آنها مردم بدی بودند. ما همه آنها را غرق کردیم **۷۷** و داود و سلیمان را یاد کن هنگامی که درباره مزرعه‌ای داوری می‌کردند، که گوسفندان کسانی شبانه بی‌شبان در آن چریده بودند و ما شاهد داوری آنها بودیم **۷۸** و حکم حق را به سلیمان آموختیم، و به هر یک از آن دو حکمت و دانش عطا کردیم. و کوه‌ها و پرندگان را رام داود ساختیم که با او تسبیح می‌گفتند. و این کارها را ما کردیم **۷۹** و به او آموختیم که برای شما زره بسازد تا شما را از آسیب جنگ حفظ کند. آیا سپاسگزاری می‌کنید؟ **۸۰** و تندباد را رام سلیمان ساختیم که به فرمان او به‌سوی سرزمینی که ما به آن برکت داده بودیم روان بود. ما همه چیز را می‌دانستیم **۸۱**

(۳۲۸)

و گروهی از دیوان برای او غواصی می‌کردند، و کارهای دیگری هم انجام می‌دادند. و ما مراقب آنها بودیم **۸۲** و ایوب را یاد کن آنگاه که خداوند خویش را به کمک خواند و گفت که من بیمار شده‌ام و تو مهربان‌ترین مهربانانی **۸۳** ما دعای او را مستجاب کردیم، و بیماری او را برطرف نمودیم، و خانواده‌اش را، با همانند آنها را با ایشان، به او باز دادیم. این رحمتی از جانب ما بود تا یادآوری و پندی برای خداپرستان باشد **۸۴** و اسماعیل و ادریس و ذوالکفل را یاد کن، که همه از صابران بودند **۸۵** ما آنها را مشمول رحمت خود ساختیم، زیرا که آنها از درستکاران و شایستگان بودند **۸۶** و ذوالنون [یونس] را یاد کن هنگامی که خشمگین برفت و پنداشت که ما هرگز بر او سخت نمی‌گیریم، تا آنگاه که در تاریکی‌ها بنالید و آواز داد که هیچ خدایی جز تو نیست. خداوند، تو پاک و منزهی و من ستمکار بودم **۸۷** ما دعای او را مستجاب کردیم، و از تنگنا و غم نجاتش دادیم. ما مؤمنان را این چنین نجات می‌دهیم **۸۸** و زکریا را یاد کن آنگاه که خداوند خویش را به کمک خواند و گفت: خداوند، مرا تنها نگذار، و تو بهترین وارثانی **۸۹** ما دعای او را مستجاب کردیم، و یحیی را به او عطا کردیم، و به همسر نازایش قابلیت باروری بخشیدیم، زیرا آنها به کارهای نیک می‌شتافتند و با امید و بیم ما را می‌خواندند و در برابر ما فروتن بودند **۹۰**

(۳۲۹)

و مریم را یاد کن که پاکدامنی خود را حفظ کرد، و ما از روح خویش در او دمیدیم، و او و پسرش را نشانه و عبرتی برای جهانیان ساختیم **۹۱** این امت و آیین شماست، امت و آیینی یگانه، و من خداوند شما هستم، پس فقط مرا بندگی کنید **۹۲** ولی مردم دینشان را میان خود پاره پاره کردند و فرقه فرقه شدند. همه آنها پیش ما باز می‌گردند **۹۳** هر کس کار درست و شایسته کند و مؤمن باشد، از کوشش او قدردانی می‌شود، و ما آن را برای او می‌نویسیم **۹۴** و محال است شهری را که نابود کردیم مردمش دوباره به دنیا بازگردند **۹۵** تا آنگاه که یاجوج و ماجوج گشوده شوند و از هر بلندی به‌سرعت سرازیر گردند **۹۶** و آن وعده راست نزدیک شود، و دیدگان کافران خیره ماند و گویند: وای بر ما که از چنین روز و حالی غافل بودیم. آری ما ستمکار بودیم **۹۷** خطاب قهر رسد که شما و آنچه غیر از خدا می‌پرستیدید، هیزم جهنمید و بدان درون خواهید شد **۹۸** اگر اینها خدا بودند به جهنم نمی‌رفتند، و حال آن‌که همه در آن جاودانند **۹۹** آنها در جهنم فریاد می‌کشند ولی هیچ نمی‌شنوند [تا بدان امید بسته و دل خوش دارند] **۱۰۰** کسانی که پیش از این از جانب ما برای آنها نیکویی مقرر گردیده [و ایمان آورده بودند]، از عذاب جهنم دور می‌مانند **۱۰۱**

آنها صدای آتش جهنم را نمی‌شنوند، و در بهشت، در میان آنچه دل‌هایشان بخواهد و آرزو کند، جاودانند ۱۰۲ و هشت بزرگ روز قیامت آنها را غمگین نمی‌کند. و فرشتگان از آنها استقبال می‌کنند و می‌گویند: این همان روزی است که به شما وعده داده بودند ۱۰۳ روزی که آسمان را چون طومار در هم پیچیم. همان‌گونه که آفرینش را آغاز کردیم، آن را باز می‌گردانیم. این وعده‌ای است که انجام آن به عهده ماست. ما این کار را می‌کنیم ۱۰۴ پس از تورات در زبور نوشتیم که زمین را بندگان درستکار و شایسته من به میراث می‌برند ۱۰۵ در این قرآن پیامی است برای مردمی که مرا می‌پرستند ۱۰۶ ای پیامبر، ما تو را فقط برای این که به مردم جهان رحمتی کنیم فرستادیم ۱۰۷ بگو: به من وحی می‌شود که خدای شما خدایی یکتاست. آیا تسلیم او می‌شوید؟ ۱۰۸ اگر نپذیرفتند و روی گردانیدند بگو: من به همه شما به‌طور یکسان اعلام کردم. و نمی‌دانم وعده قیامت که به شما داده شده نزدیک یا دور است ۱۰۹ خدا سخنانی را که آشکارا می‌گویید و آنچه را که پنهان می‌کنید می‌داند ۱۱۰ و من نمی‌دانم، شاید آن آزمایشی برای شما، و وسیله بهره‌مندی تا به هنگام مرگ باشد ۱۱۱ پیامبر گفت: خداوند، به حق حکم کن. و صاحب‌اختیار ما خدای رحمان است، که در مورد چیزهای ناروایی که می‌گویید باید از او کمک خواست ۱۱۲

سوره حج ۲۲

مدنی و دارای هفتاد و هشت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای مردم، از خداوندتان بترسید، که زلزله قیامت حادثه هولناکی است ۱ روزی که آن را بینند، هر شیردهنده‌ای شیرخواره‌اش را از یاد می‌برد، و هر آبستنی از هول بار خود را به زمین می‌نهد، و مردم را مست می‌بینی و حال آن که مست نیستند، ولی عذاب خدا سخت است ۲ برخی از مردم بدون هیچ دانشی درباره خدا بحث و ستیزه می‌کنند، و از هر شیطان سرکشی پیروی می‌نمایند ۳ بر شیطان مقرر شده که هر کس او را به دوستی بگیرد، شیطان او را گمراه می‌کند، و به عذاب آتش سوزانش می‌کشاند ۴ ای مردم، اگر از دوباره زنده شدن برای رسیدگی به حساب اعمالتان در شک و تردید هستید، توجه داشته باشید که ما شما را از خاک و سپس از نطفه و بعد از لخته خون و آنگاه از پاره گوشتی، با آفرینشی تمام و ناتمام، آفریدیم، تا قدرت خود را برای شما آشکار کنیم، و آنچه را که بخواهیم تا مدتی معین در رحم‌ها قرار می‌دهیم. آنگاه شما را به‌صورت کودکی از شکم مادر بیرون می‌آوریم، تا به تدریج به منتهای قدرت خود برسید. و بعضی از شما می‌میرند، و برخی به سالخوردگی می‌رسند، تا آنگاه که آنچه را فراگرفته‌اند در اثر پیری فراموش کنند و دیگر چیزی ندانند. و زمین را خشکیده و فرسوده می‌بینی، اما چون باران بر آن فروباریم بجنبند و نمو کند و از هرگونه گیاه زیبا و بهجت‌انگیز برویاند ۵

اینها برای این است که بدانید خدا حق است، و مردگان را زنده می‌کند، و او بر هر کاری تواناست^۶ و برای این که بدانید که قیامت آمدنی است، و شکی در آن نیست و بدانید که خدا خفتگان قبور را زنده می‌کند^۷ از مردم کسی است که بدون هیچ دانشی و رهنمودی و کتابی روشن درباره خدا بحث و مجادله می‌کند^۸ تکبر و بزرگی می‌کند، تا مردم را از راه خدا منحرف کند. او در دنیا خوار خواهد شد، و روز قیامت هم عذاب آتش سوزان را به وی می‌چشانیم^۹ این خواری و عذاب کیفر کارهایی است که کرده‌ای، و گرنه خدا به بندگان خود ستم نمی‌کند^{۱۰} و از مردم کسی است که خدا را زبانی و با دودلی بندگی می‌کند. اگر خیری به او رسد، دلش بدان مطمئن می‌شود، و اگر بلایی به او رسد، روی برمی‌تابد. او هم دنیا و هم آخرت را از دست می‌دهد. این زیان آشکار است^{۱۱} به جای خدا چیزی را به کمک می‌خواند که نه زبانی به او می‌رساند و نه سودش می‌دهد. این گمراهی زیادی است^{۱۲} کسی را به کمک می‌خواند که زیانش بیشتر از سودش می‌باشد. چه بد یاور و مددکاری و چه بد همدمی است^{۱۳} خدا کسانی را که ایمان دارند و کارهای درست و شایسته می‌کنند به بهشت‌هایی داخل می‌کند که جویبارها در آن روان است. خدا هر کاری را که بخواهد می‌کند^{۱۴} هر که می‌پندارد که خدا در دنیا و آخرت پیامبرش را یاری نمی‌کند، ریسمانی به سقف آسمان ببندد و آن را به گردن خود ببندد [تا خود را حلق آویز و خفه کند] و بعد آن را قطع کند. آنگاه بنگرد که آیا این نیرنگش چیزی را که باعث خشمش شده از بین خواهد برد؟^{۱۵}

(۳۳۳)

بدین‌سان ما قرآن را با آیاتی روشن‌گر نازل کردیم. و خدا هر کس را که بخواهد هدایت می‌کند^{۱۶} خدا روز قیامت میان مردم بالیمان [مسلمانان] و یهودیان و صابیّان و مسیحیان و زرتشتیان و مشرکان داوری می‌کند، زیرا که خدا بر همه چیز گواه است^{۱۷} آیا ندیده‌ای که هر کس در آسمان‌ها و هر کس در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها و درختان و جانداران و بسیاری از مردم خدا را سجده می‌کنند؟ [به میل و با فروتنی مطابق قوانین الهی عمل می‌کنند] و بسیاری از مردم نیز سزاوار عذاب شده‌اند. هر که را خدا خوار سازد، هیچ کس او را گرمی نمی‌دارد، چون خدا هر چه بخواهد می‌کند^{۱۸} اینها دو گروه هستند که درباره خداوندشان با هم به خصومت برخاسته‌اند. برای کافران لباسی از آتش بریده شده، و از بالا بر سرشان آب جوشان ریخته می‌شود^{۱۹} و بدان آب جوشان آنچه در شکم‌هایشان هست و نیز پوست‌هایشان گداخته می‌شود^{۲۰} و گرزهای آهنین برای کوفتن بر آنها هست^{۲۱} هرگاه بخواهند از شدت غم از جهنم بیرون آیند به آنجا بازشان می‌گردانند و به آنها می‌گویند: بچشید عذاب آتش سوزان را^{۲۲} خدا کسانی را که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند وارد بهشت‌هایی می‌کند که در آن جویبارها روان است. در آنجا با دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند، و لباسشان در آنجا از ابریشم است^{۲۳}

(۳۳۴)

آنها به سخنان پاک و به راه خدای ستوده راهنمایی می‌شوند^{۲۴} به کافران که مردم را از راه خدا و مسجدالحرام، که آن را برای همه مردم، چه ساکن آن و چه مسافر باشند، یکسان قرار داده‌ایم، بازمی‌دارند، و نیز به کسی که بخواهد به ستم از حق منحرف شود، عذابی دردناک می‌چشانیم^{۲۵} و یاد کن آنگاه که ابراهیم را در مکان خانه کعبه جای دادیم، و به او گفتیم که چیزی را شریک من نساز، و خانه مرا برای طواف‌کنندگان و بر پای ایستادگان و نمازگزاران پاکیزه دار^{۲۶} و در میان مردم، حج را اعلام کن و آنها را به حج فراخوان، تا پیاده و سوار بر شتران لاغر سبک‌رو، از راه‌های دور پیش تو آیند،^{۲۷} تا شاهد و سهیم در منافع خویش باشند، و نام خدا را در روزهای معلومی بر چهارپایان زبان‌بسته‌ای که خدا روزی آنها ساخته، یاد کنند. پس، از آنها بخورید و به درماندگان فقیر نیز بخورانید^{۲۸} سپس باید آلودگی و چرک از خود بزدایند، و به نذرهایشان وفا کنند، و دور خانه کعبه بگردند^{۲۹} این احکام حج است. هر کس مقررات خدا را بزرگ شمارد، برای او پیش خداوندش بهتر است. گوشت چهارپایان برای شما حلال است، به جز آنچه بر شما خوانده می‌شود. پس، از بت‌های پلید و از سخن دروغ دوری کنید^{۳۰}

حقیقت خواه و یکتاپرست باشید، و چیزی را شریک خدا نسازید. کسی که به خدا شرک آورد، مثل این است که از آسمان فروافتاده باشد و پرنده‌ای او را برباید، یا باد او را به جایی دور بیفکند **۳۱** حقیقت این است، و هر که شعایر خدا را بزرگ شمارد، بدون شک این از پرهیزگاری دل‌هاست **۳۲** در آن چهارپایان برای شما تا زمانی معین منافی است. سپس قربانگاه آنها محل رسیدن به خانه کعبه است **۳۳** برای هر امتی در مورد قربانی آدابی مقرر کرده‌ایم، تا نام خدا را بر چهارپایان زبان بسته‌ای که روزی ایشان ساخته‌ایم یاد کنند. و خدای شما خدایی یکتاست، بنابراین تسلیم او باشید و فروتنان را مژده بده **۳۴** آنها که چون نام خدا برده شود دل‌هایشان بترسد، و در برابر مصیبت‌هایی که به آنها می‌رسد صبور هستند، و نماز می‌خوانند و از آنچه روزیشان کرده‌ایم انفاق می‌کنند **۳۵** شتران قربانی را برای شما از شعایر خدا قرار دادیم. برای شما در آنها خیری است. پس وقتی بر پای ایستاده‌اند نام خدا را برای قربانی کردن بر آنها یاد کنید، و چون بر پهلو غلتیدند از آنها بخورید، و به فقیر و خواهند بخورانید. این چنین چهارپایان را رام شما ساخته‌ایم، باشد که سپاسگزاری کنید **۳۶** گوشت و خون آنها هرگز به خدا نمی‌رسد، ولی پرهیزگاری شما به او می‌رسد. این گونه آنها را رام شما ساخت تا خدا را، به شکرانه این که شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید. و به نیکوکاران مژده بده **۳۷** خدا از مؤمنان دفاع می‌کند. خدا هیچ خیانتکار ناسپاسی را دوست ندارد **۳۸**

به کسانی که مورد حمله قرار گرفته و بر سر آنها تاخته‌اند، به سبب این که مورد ستم قرار گرفته‌اند، اجازه جنگ داده شده، و خدا بر یاری کردن و پیروز ساختن آنها تواناست **۳۹** همان کسانی که فقط به خاطر این که گفتند: صاحب‌اختیار ما خدای یکتاست، به ناحق از شهر و دیار خود بیرون رانده شدند. اگر خدا برخی از مردم را به وسیله برخی دیگر از آنها دفع نمی‌کرد، دیرها و کلیساهای و کنیسه‌ها و مسجدهایی که نام خدا در آنها بسیار برده می‌شود ویران می‌شد. مسلماً خدا کسی را که او را یاری کند، یاری می‌کند. خدا بسیار نیرومند و تواناست **۴۰** همان کسانی که اگر آنها را در زمین به قدرت برسانیم نماز می‌خوانند و زکات می‌دهند و مردم را به کارهای نیک وامی‌دارند و آنها را از کارهای زشت باز می‌دارند. و پایان کارها هم به دست خداست **۴۱** اگر تو را به دروغ‌گویی متهم می‌کنند، پیش از آنها قوم نوح و عاد و ثمود هم پیامبران‌شان را به دروغ‌گویی متهم کردند **۴۲** و قوم ابراهیم و قوم لوط، **۴۳** و مردم مدّین هم همین‌طور. و موسی هم به دروغ‌گویی متهم شد. من به کافران مهلت دادم. اما سپس آنها را مجازات کردم. مجازات من چگونه بود؟ **۴۴** چه بسیار شهرهایی را که نابود کردیم، چون مردمش ستمگر بودند. خرابه‌های آنها، که سقف‌هایشان فرو ریخته، و چاه‌های آب متروک، و آثار کاخ‌های گچکاری شده بی‌صاحب، هنوز باقی است **۴۵** چرا در زمین گردش نمی‌کنند تا دل‌هایی داشته باشند که با آنها بفهمند، یا گوش‌هایی که با آنها بشنوند؟ زیرا چشم‌ها کور نیست، بلکه دل‌هایی که در سینه‌هاست کور است **۴۶**

به تمسخر از تو می‌خواهند که عذاب هرچه زودتر بر آنها فرود آید. خدا هرگز برخلاف وعده‌ای که داده عمل نمی‌کند. و یک روز پیش خداوند تو مثل هزار سالی است که شما می‌شمارید **۴۷** چه بسیار شهرهایی که مردمش ستمگر بودند و من به آنها مهلت دادم. سپس آنها را عذاب کردم. و بازگشت همه پیش من است **۴۸** بگو: ای مردم، من برای شما فقط هشدارنده‌ای آشکارم **۴۹** پس کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، آمرزش و روزی بزرگوارانه‌ای دارند **۵۰** و کسانی که در رد و انکار آیات ما می‌کوشند تا به گمان خود ما را به عجز آورند، اهل جهنمند **۵۱** پیش از تو هیچ رسول و پیامبری نفرستادیم، مگر این که وقتی آیات را تلاوت

می‌کرد، شیطان در سخن او چیزی می‌افکند و القای شبهه می‌کرد. اما خدا آنچه را که شیطان می‌افکند از بین می‌برد و آیات خویش را استوار می‌ساخت. و خدا دانا و حکیم است **۵۲** تا القائات و وسوسه‌های شیطانی را برای کسانی که دل‌هایشان بیمار و سخت است وسیله آزمایش قرار دهد. ستمگران دشمنی شدیدی با حقیقت دارند **۵۳** و تا این که دانایان و دانشمندان بدانند که قرآن حق است و از جانب خداوند تو می‌باشد، تا به آن ایمان آورند و دل‌هایشان برای آن نرم گردد و بدان آرام گیرد. و خدا مردم باایمان را به راه راست هدایت می‌کند **۵۴** و کافران همواره در قرآن شک می‌کنند، تا آنگاه که قیامت ناگهان بر آنها فرارسد، و یا عذاب روزی سخت و غم‌انگیز بر آنها فرود آید **۵۵**

(۳۳۸)

در آن روز فرمانروایی از آن خداست، که میان بندگانش داوری می‌کند. آنگاه کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند در بهشت‌های پر نعمت خواهند بود **۵۶** و کافران که آیات ما را دروغ شمردند عذابی خوارکننده دارند **۵۷** و کسانی که در راه خدا مهاجرت کردند، آنگاه کشته شدند یا مردند، خدا به آنها روزی نیکو می‌دهد، زیرا که خدا بهترین روزی‌دهندگان است **۵۸** و آنها را وارد جایگاهی می‌کند که از آن خشنود باشند. و خدا دانا و بردبار است **۵۹** آری، این چنین است. کسی که مورد ستم قرار گرفته، اگر به اندازه‌ای که به او ستم شده ستمگر را مجازات کند، و بعد دوباره مورد ستم قرار گیرد، خدا او را کمک می‌کند، چون خدا بخشایشگر و آمرزنده است **۶۰** این بدان سبب است که همان‌طور که خدا با افزودن و کاستن از شب و روز، شب را داخل روز می‌کند و روز را داخل شب می‌کند، می‌تواند ستم‌دیده را بر ستمگر پیروز گرداند، و خدا شنوا و بیناست **۶۱** آری، این بدان سبب است که خدا حق است، و چیزهایی که به جای او به خدایی می‌خوانند باطل است، و خدا والا و بزرگ است **۶۲** آیا ندیده‌ای که خدا باران را از آسمان نازل می‌کند و زمین بدان سرسبز می‌شود؟ خدا بسی دقیق و آگاه است **۶۳** آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن خداست، و خدا بی‌نیاز و سزاوار ستایش است **۶۴**

(۳۳۹)

آیا ندیده‌ای که خدا آنچه را که در زمین است برای شما رام کرده، و کشتی‌ها در دریا به فرمان او روان می‌شوند، و آسمان را نگاه می‌دارد تا جز به اذن او بر زمین نیفتد؟ زیرا که خدا نسبت به مردم رئوف و مهربان است **۶۵** و اوست آن که شما را زندگی بخشید، آنگاه شما را می‌میراند، و سپس برای رسیدگی به حساب اعمالتان دوباره شما را زنده می‌کند. حقا که انسان بسیار ناسپاس است **۶۶** برای هر امتی آیینی قرار دادیم که آنها از آن پیروی می‌کنند. بنابراین در کار دین با تو بحث و کشمکش نکنند. مردم را به راه خداوند بخوان، که تو بر هدایتی درست و بر راهی راست هستی **۶۷** اگر با تو مجادله و ستیزه کردند، بگو: خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۶۸** خدا روز قیامت در مورد آنچه در آن اختلاف می‌کردید میان شما داوری خواهد کرد **۶۹** آیا نمی‌دانی که خدا آنچه را که در آسمان و زمین است می‌داند؟ اینها همه در کتابی نوشته است و این کار برای خدا آسان است **۷۰** به جای خدای یکتا چیزی را بندگی می‌کنند که هیچ دلیلی بر حقانیت آن نازل نشده، و دانشی هم بدان ندارند. و ستمگران یآوری نخواهند داشت **۷۱** هنگامی که آیات روشن‌گر ما بر آنها خوانده می‌شود، نشانه انکار را در چهره کافران مشاهده می‌کنی، آن چنان که نزدیک است به کسانی که آیات ما را برای آنها می‌خواند حمله‌ور شوند. بگو: آیا شما را به چیزی بدتر از این خبر دهم؟ آتش، که خدا آن را به کافران وعده داده است، و چه بد سرانجامی است **۷۲**

(۳۴۰)

ای مردم، مثلی زده شده، به آن گوش دهید: کسانی را که به جای خدای یکتا به کمک می‌خوانید، هرگز نمی‌توانند حتی مگسی بیافرینند، اگرچه برای این کار همه گرد هم آیند. و اگر مگس چیزی از آنها برپاید قادر نیستند که آن را از او بازستانند. بت و بت پرست هر دو درمانده و ناتوانند **۷۳** خدای یکتا را آن چنان که سزاوار اوست نشناختند. خدا بسیار نیرومند و تواناست **۷۴** خدا از فرشتگان و از مردم رسولانی انتخاب می‌کند، که خدا شنوا و بیناست **۷۵** آینده و گذشته ایشان را می‌داند، و همه کارها به خدا بازگردانده می‌شود **۷۶** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، رکوع کنید و سجده کنید و خداوندتان را بندگی کنید و کار خوب بکنید، تا رستگار شوید **۷۷** و در راه خدا جهاد کنید، چنان که سزاوار جهادکردن در راه اوست. او شما را برگزید، و برای شما در دین هیچ سختی و تنگنایی قرار نداد. این همان آیین پدرتان ابراهیم است. او شما را پیش از این، و نیز در این قرآن، مسلمان نامیده است، تا این پیامبر بر شما گواه باشد و شما هم بر مردم گواه باشید. بنابراین نماز بخوانید و زکات بدهید و به خدا توسل جوید. او مولای شماست، و چه خوب مولایی و چه خوب یآوری است **۷۸**

(۳۴۱)

سوره مؤمنون ۲۳ مکی و دارای یکصد و هجده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

مؤمنان موفق و رستگار شدند: **۱** آنها که با فروتنی نماز می‌خوانند، **۲** و آنها که از کار بیهوده رویگردانند، **۳** و آنها که زکات می‌دهند، **۴** و آنها که شرمگاه خود را نگه می‌دارند، **۵** مگر در مورد همسران یا کنیزانشان، که در این صورت سزاوار سرزنش نیستند **۶** اما کسانی که غیر از این بجویند، تجاوزکارند، **۷** و آنها که امانت‌ها و پیمان خویش را مراعات می‌کنند، **۸** و آنها که از نمازهای خود مواظبت می‌کنند، **۹** آنها وارثانند، **۱۰** که بهشت را به ارث می‌برند، و برای همیشه در آن می‌مانند **۱۱** ما انسان را از شیر غل آفریدیم **۱۲** سپس او را به صورت نطفه‌ای در جایگاه استوار رحم قرار دادیم **۱۳** آنگاه نطفه را لخته خونی کردیم، و لخته خون را پاره گوشتی کردیم، و آن پاره گوشت را استخوان کردیم، و استخوان‌ها را با گوشت پوشانیدیم، و پس از آن انسان را در آفرینشی دیگر پدید آوردیم. فرخنده و بزرگ است خدای یکتا که بهترین آفرینندگان است **۱۴** سپس شما می‌میرید **۱۵** و باز در روز قیامت، برای رسیدگی به حساب اعمالتان، دوباره زنده می‌شوید **۱۶** بالای سر شما هفت آسمان آفریدیم و ما از مخلوقات خود غافل نبوده‌ایم **۱۷**

(۳۴۲)

و از آسمان آبی به اندازه فروفرستادیم، و آن را در زمین جای دادیم. ما اگر بخواهیم می‌توانیم آن را از بین ببریم **۱۸** و بدان آب برای شما باغهای خرما و انگور پدید آوردیم. در آن باغ‌ها برای شما میوه‌های فراوان هست که شما از آن می‌خورید **۱۹** و درخت زیتونی که در کوه سینا می‌روید، که روغن می‌دهد، و نان خورشی برای خوردندگان است **۲۰** و چهارپایان برای شما مایه عبرت هستند. از شیر که در شکم آنهاست به شما می‌نوشانیم، و برای شما سودهای فراوان دارند، و از گوشت آنها می‌خورید **۲۱** و بر آنها و بر کشتی‌ها سوار می‌شوید **۲۲** ما نوح را پیش قومش فرستادیم. او به قوم خود گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسید؟ **۲۳** سران کافر قومش گفتند: نوح بشری مثل شماست. می‌خواهد بر شما سروری کند. اگر خدا

می‌خواست که مردم را هدایت کند فرشتگانی را فرومی‌فرستاد. ما چنین چیزی در زمان اجداد خود هم نشنیده‌ایم ۲۴ او مردی است که دیوانه شده، منتظر باشید تا بمیرد و ما از او باز رهیم ۲۵ نوح گفت: خداوند، حال که مرا دروغگو می‌خوانند یاریم کن ۲۶ به او وحی کردیم که زیر نظر ما و به وحی ما کشتی را بساز. و چون فرمان ما آمد و آب از تور بجوشید، از هر نوع حیوان یک جفت نر و ماده و نیز خانواده‌ات را بر کشتی سوار کن، به جز آن کس از ایشان که پیش از این بر او حکم عذاب رفته است، و درباره ستمکاران با من سخن نگو، که آنها همه غرق خواهند شد ۲۷

(۳۴۳)

و چون تو و کسانی که همراه تو هستند به کشتی نشستید، بگو: ستایش مخصوص خدایی است که ما را از این قوم ستمکار نجات بخشید ۲۸ و بگو: خداوند، مرا در جایی پربرکت فرودآور که تو بهترین منزل دهنده‌گانی ۲۹ در این داستان نشانه‌ها و عبرت‌هاست، و ما مردم را آزمایش می‌کنیم ۳۰ آنگاه، پس از آنها مردم دیگری را به وجود آوردیم ۳۱ و به میان آنها پیامبری از خودشان فرستادیم که به آنها بگوید: خدای یکتا را بندگی کنید. شما جز او خدایی ندارید. آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسید؟ ۳۲ سران کافر قومش که آخرت را دروغ می‌شمردند و ما آنها را در زندگی دنیا نعمت فراوان داده بودیم، گفتند: این هم انسانی مثل خود شماست. از آنچه می‌خورید، می‌خورد، و از آنچه می‌نوشید، می‌نوشد ۳۳ و اگر از انسانی مثل خود اطاعت کنید، مسلماً زیانکار خواهید بود ۳۴ آیا به شما وعده می‌دهد که چون مردید و خاک و استخوان شدید، دوباره زنده از گور بیرون آورده می‌شوید؟ ۳۵ غیر ممکن است، غیرممکن است، آنچه به شما وعده می‌دهند ۳۶ جز همین زندگانی دنیوی ما دیگر هیچ نیست. می‌میریم و زندگی می‌کنیم و دیگر بار زنده نخواهیم شد ۳۷ این مردی است که بر خدا دروغ می‌بندد و ما به او ایمان نداریم ۳۸ آن پیامبر گفت: خداوند، حال که مرا دروغگو می‌خوانند، یاریم کن ۳۹ خداوند فرمود: به‌زودی از کار خود پشیمان خواهند شد ۴۰ و آن خروش رعدآسای مرگبار آسمانی بحق آنها را فروگرفت، و چون خاشاکشان کردیم، که ستمگران را از رحمت خدا دوری باد ۴۱ آنگاه، پس از آنها مردم دیگری را پدید آوردیم ۴۲

(۳۴۴)

هیچ امتی از مهلتی که برای او تعیین شده نه پیشی می‌گیرد و نه پس می‌افتد ۴۳ و باز هم پیامبران خود را پی در پی فرستادیم. هرگاه پیامبری پیش امتی آمد، او را دروغگو خواندند، و ما هم آنها را یکی پس از دیگری نابود کردیم و چون افسانه‌شان ساختیم تا مایه عبرت دیگران شوند. دور باد از رحمت خدا مردمی که ایمان نمی‌آورند ۴۴ آنگاه موسی و برادرش هارون را با آیات خود و با معجزات آشکار فرستادیم، ۴۵ پیش فرعون و سران قومش. ولی آنها تکبر ورزیدند و گردنکشی کردند، زیرا گروهی برتری طلب و سلطه جو بودند ۴۶ گفتند: آیا به دو انسانی که مثل خود ما هستند ایمان بیاوریم؟ و حال آن‌که قوم آنها بندگان ما می‌باشند ۴۷ بنابراین آنها را به دروغگویی متهم کردند، و از هلاک‌شدگان گشتند ۴۸ و به موسی کتاب آسمانی دادیم، باشد که آنها هدایت شوند ۴۹ و پسر مریم و مادرش را نشانه‌ای از قدرت خود ساختیم، و آنها را در زمین بلندی که جایگاهی با آب روان داشت جای دادیم ۵۰ ای پیامبران، از خوردنی‌های پاکیزه بخورید و کارهای درست و شایسته کنید، که من از کارهایی که می‌کنید آگاهم ۵۱ این امت و آیین شماست، امت و آیینی یگانه، و من خداوند شما هستم، پس، از من بترسید ۵۲ ولی مردم دینشان را میان خود پاره پاره کردند و فرقه فرقه شدند؛ و هر فرقه‌ای به اعتقادات و روش خود دلخوش است ۵۳ بگذار تا مدتی در گمراهیشان بمانند ۵۴ آیا می‌پندارند به وسیله مال و فرزندی که به آنها می‌دهیم، ۵۵ می‌خواهیم خبری به ایشان برسانیم؟ نه، چنین نیست، آنها متوجه نیستند و نمی‌فهمند ۵۶ کسانی که از ترس خداوند خویش هراسانند، ۵۷ و به آیات خداوندشان ایمان دارند، ۵۸ و برای خداوندشان شریک نمی‌گیرند، ۵۹

(۳۴۵)

و آنچه باید به اتفاق بدهند می‌دهند، و از این که پیش خداوند خود برمی‌گردند دل‌هایشان ترسان است، ۶۰ آنها هستند که در کارهای خیر می‌شتابند و در این کار بر یکدیگر پیشی می‌گیرند ۶۱ ما هر کس را فقط به اندازه توانایش مکلف می‌کنیم، و کتابی داریم که به حق سخن می‌گوید، و به آنها ستم نمی‌شود ۶۲ نه، این طور که فکر می‌کنند نیست، بلکه دل‌های آنها از این قرآن در غفلت است، و آنها به جز این اعمال، کارهای دیگری نیز دارند که انجام می‌دهند ۶۳ تا آنگاه که متنعمان و ناز پروردگانشان را گرفتار عذاب کنیم، آنوقت ناله و زاری می‌کنند ۶۴ امروز ناله و زاری نکنید. شما از جانب ما کمک نخواهید شد ۶۵ آیات مرا برای شما می‌خوانند و شما روی می‌گردانیدید و واپس می‌رفتید ۶۶ و در برابر آن گردنکشی می‌کردید و شب‌ها به دور هم جمع شده و درباره آن افسانه سرایی و بدگویی می‌کردید ۶۷ آیا درباره سخنان خدا در قرآن نمی‌اندیشند، یا برای آنها چیزی نازل شده که برای نیاکان آنها نازل نشده بود؟ ۶۸ یا پیامبر خود را نشناخته‌اند که منکر او می‌شوند؟ ۶۹ یا می‌گویند که پیامبر دیوانه است؟ پیامبر حقیقت را برای ایشان آورده، ولی بیشتر آنها حقیقت را دوست ندارند ۷۰ اگر حق از دلخواه آنها پیروی می‌کرد، آسمان‌ها و زمین و تمام کسانی که در آنها هستند تباه می‌شد. ولی ما ذکر احوال خودشان را برایشان آورده‌ایم و پندشان داده‌ایم و آنها از پند و یادآوری احوال خویش رویگردانند ۷۱ یا تو از آنها مزدی می‌خواهی؟ که پاداش خداوندت بهتر است، و او بهترین روزی‌دهنده است ۷۲ تو آنها را به راه راست می‌خوانی ۷۳ و کسانی که به آخرت ایمان ندارند، از راه راست سخت منحرفند ۷۴

(۳۴۶)

اگر به آنها رحم کنیم و گزندی را که به ایشان رسیده است برطرف کنیم، باز سرگشته و کوردل در سرکشی خویش اصرار می‌ورزند ۷۵ آنها را دچار عذاب کردیم، ولی آنها در برابر خداوندشان سر فرود نیاوردند و زاری نکردند ۷۶ تا آن که دری از عذاب سخت بر آنها گشودیم، آنگاه نومید شدند ۷۷ اوست آن کسی که برای شما گوش و چشم و دل بیافرید. چه اندک سپاس می‌گزارید؟ ۷۸ اوست که شما را در زمین پدید آورد و همه در پیشگاه او گردآورده می‌شوید ۷۹ اوست که زنده می‌کند و می‌میراند، و رفت و آمد شب و روز به‌دست اوست. آیا متوجه نمی‌شوید؟ ۸۰ نه، بلکه آنها همان را گفتند که پیشینیان می‌گفتند؛ ۸۱ گفتند: اگر ما بمیریم و خاک و استخوان شویم، آیا باز دوباره زنده می‌شویم؟ ۸۲ پیش از این نیز به ما و پدرانمان این وعده داده شده است. این افسانه پیشینیان است ۸۳ بگو: اگر می‌دانید بگویید که زمین و هر که در آن است از آن کیست؟ ۸۴ خواهند گفت: از آن خداست. بگو: آیا پند نمی‌گیرید؟ ۸۵ بگو: خداوند آسمان‌های هفتگانه و خداوند عرش بزرگ کیست؟ ۸۶ خواهند گفت: خدا. بگو: آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسید؟ ۸۷ بگو: اگر می‌دانید بگویید کیست آن که هستی و فرمانروایی هر چیزی به‌دست اوست؟ کیست آن که پناه می‌دهد و در برابر او به کسی پناه ندهند؟ ۸۸ خواهند گفت: خدا. بگو: پس چطور فریب می‌خورید؟ ۸۹

(۳۴۷)

ما حق را برایشان آوردیم، آنها دروغ می‌گویند ۹۰ خدای یکتا فرزندی نگرفته، و هیچ خدایی با او نیست. چون آنوقت هر خدایی مخلوقات خود را به سویی می‌برد، و همه بر یکدیگر برتری می‌جستند. خدای یکتا منزّه از این سخنانی است که می‌گویند ۹۱ خدا دانای نهان و آشکار است، و بنابراین بسی برتر از چیزهایی است که شریک او می‌کنند ۹۲ بگو: خداوند، کاش عذابی را که به آنها وعده داده شده به من نشان می‌دادی؟ ۹۳ خداوند، مرا جزو مردم ستمکار قرار نده ۹۴ ما می‌توانیم عذابی را که به آنها وعده داده‌ایم به تو نشان دهیم ۹۵ بدی را به نیکوترین شیوه پاسخ ده. ما چیزهایی را که می‌گویند بهتر می‌دانیم ۹۶ بگو: خداوند، من از وسوسه شیطان‌ها به تو پناه می‌آورم ۹۷ و به تو پناه می‌آورم از این که پیش من بیایند ۹۸ هنگامی که مرگ یکیشان فرارسد، می‌گوید: خداوند، مرا به دنیا

بازگردان، ۹۹ تا کارهای درست و شایسته‌ای را که ترک کرده بودم انجام دهم. نه، چنین نیست. این سخنی است که او می‌گوید و پیش روی ایشان، تا روز قیامت، مانع و فاصله و برزخی است ۱۰۰ و چون در صور دمیده شود، در آن روز هیچ‌گونه خویشاوندی میانشان نماند، و از حال یکدیگر نپرسند ۱۰۱ در آن روز کسانی که ترازوی کارهای نیکشان سنگین باشد موفق و رستگارند ۱۰۲ و کسانی که ترازوی کارهای نیکشان سبک باشد، آنها هستند که به خود زیان رسانیده‌اند، و برای همیشه در جهنم خواهند ماند ۱۰۳ آتش چهره‌هایشان را می‌سوزاند و آنها در آنجا زشت رویند ۱۰۴

(۳۴۸)

آیا شما نبودید که وقتی آیات من برای شما خوانده می‌شد، می‌گفتید: این سخنان دروغ است؟ ۱۰۵ می‌گویند: خداوند، تیره بختی بر ما غلبه کرد و ما مردمی گمراه بودیم ۱۰۶ خداوند، ما را از اینجا بیرون بیر، اگر این کار را تکرار کردیم، ستمکاریم ۱۰۷ خداوند می‌فرماید: در آتش گم شوید و با من سخن نگویند؛ ۱۰۸ زیرا که گروهی از بندگان من بودند که می‌گفتند: ای خداوند ما، ما ایمان آوردیم. ما را بیامرز و به ما رحم کن که تو بهترین رحم‌کننده هستی ۱۰۹ شما آنها را مسخره می‌کردید، تا آنجا که یاد مرا از خاطرتان بردند. و شما همچنان به آنها می‌خندیدید ۱۱۰ من هم امروز به‌خاطر آن صبر و پایداری که کردند، به آنها پاداش دادم. آنها موفق و رستگارند ۱۱۱ خداوند به آنها می‌فرماید: چند سال در زمین بودید؟ ۱۱۲ می‌گویند: یک روز یا قسمتی از یک روز. از شمارگران پپرس ۱۱۳ می‌فرماید: اگر از واقعیت آگاهی داشتید، می‌دانستید که فقط مدت کمی در زمین بودید ۱۱۴ آیا پنداشته‌اید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم، و پیش ما بازگردانده نمی‌شوید؟ ۱۱۵ والاست خدای یکتا، آن فرمانروای بر حق. هیچ خدایی جز او، که صاحب‌اختیار عرش گرامی است، وجود ندارد ۱۱۶ و هر کس با خدای یکتا، خدای دیگری را بخواند که هیچ دلیلی برای این کار خود ندارد، حساب او پیش خداوندش خواهد بود. و مسلما کافران موفق و رستگار نمی‌شوند ۱۱۷ بگو: خداوند، مرا بیامرز و به من رحم کن، که تو بهترین رحم‌کننده هستی ۱۱۸

(۳۴۹)

سوره نور ۲۴

مدنی و دارای شصت و چهار آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

این سوره‌ای است که ما آن را نازل کردیم و آن را واجب ساختیم و در آن آیاتی روشن و روشنگر فروفرستادیم، باشد که متوجه شوید و پند گیرید ۱ به هر زن و مرد زناکار صد تازیانه بزنید، و اگر به خدا و روز آخرت ایمان دارید، در اجرای فرمان خدا نسبت به آنها ترحم و دلسوزی نکنید. و باید گروهی از مؤمنان شاهد مجازات آنها باشند ۲ مرد زناکار فقط با زن زناکار یا زن مشرک ازدواج می‌کند، و زن زناکار را فقط مرد زناکار یا مرد مشرک به زنی می‌گیرد. ازدواج با زناکار بر مؤمنان حرام است ۳ کسانی که به زنان پاکدامن تهمت زنا می‌زنند و بر صحت ادعای خود چهار شاهد نمی‌آورند، به آنها هشتاد تازیانه بزنید، و شهادت آنها را دیگر هرگز نپذیرید. آنها مردمی فاسق و بدکارند ۴ مگر کسانی که پس از تهمت‌زدن توبه کنند، و کار خود را اصلاح نمایند، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است ۵ و کسانی که به همسر خود تهمت زنا می‌زنند، و شاهدانی جز خودشان ندارند، هر یک از آنها چهار بار به خدا سوگند بخورد که راست می‌گوید ۶ و بار پنجم بگوید که لعنت خدا بر او باد اگر دروغ بگوید ۷ و اگر آن زن چهار بار به خدا سوگند بخورد که شوهرش دروغ می‌گوید، عذاب از او برداشته می‌شود ۸ و بار پنجم بگوید که خشم خدا بر او باد اگر شوهرش راست می‌گوید ۹ اگر لطف و رحمت خدا شامل حال شما نبود، و اگر خدا توبه‌پذیر حکیم نبود، سخت دچار زحمت می‌شدید ۱۰

کسانی که آن تهمت بزرگ را زدند، گروهی از خود شما هستند. مپندارید این دروغی که ساختند برای شما شرّ است، بلکه خیر شما در آن است. هر یک از آنها که در پخش آن دروغ شرکت داشته، به نسبت اشاعه آن مقصّر و گناهکار است و کسی که آن دروغ را ساخته عذابی بزرگ دارد **۱۱** چرا وقتی آن بهتان را شنیدید، مردان و زنان مؤمن نسبت به خود گمان نیک نبردند و نگفتند که این تهمت آشکاری است؟ **۱۲** چرا بر صحت ادّعی خود چهار شاهد نیاوردند؟ چون چهار شاهد نیاوردند، پیش خدا دروغگو هستند **۱۳** اگر لطف و رحمت خدا در دنیا و آخرت شامل حال شما نبود، قطعاً به سزای کاری که کردید عذابی بزرگ به شما می‌رسید **۱۴** آنگاه که این شایعه را از زبان یکدیگر می‌شنیدید و چیزی را که بدان آگاهی نداشتید بازگو می‌کردید، و آن را کار ساده‌ای به حساب می‌آوردید، و حال آن که آن پیش خدا گناهی بزرگ بود **۱۵** چرا وقتی آن را شنیدید نگفتید: ما حق نداریم در این مورد سخنی بگوییم، خداوند، تو منزّهی، این تهمتی بزرگ است؟ **۱۶** خدا شما را نصیحت می‌کند که اگر ایمان دارید دیگر هیچ‌گاه چنین کاری را تکرار نکنید **۱۷** خدا آیات را برای شما به روشنی بیان می‌کند، و خدا دانا و حکیم است **۱۸** کسانی که دوست دارند زشتکاری و تهمت زنا در میان مسلمانان شایع شود، در دنیا و آخرت عذابی دردناک دارند. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید **۱۹** اگر لطف و رحمت خدا شامل حال شما نبود، و اگر خدا رؤوف و مهربان نبود، همواره دچار بلا می‌شدید **۲۰**

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از وسوسه‌های شیطان پیروی نکنید. هر که از وسوسه‌های شیطان پیروی کند، بداند که شیطان به کارهای زشت و ناروا وامی‌دارد. و اگر لطف و رحمت خدا شامل حال شما نبود، هرگز هیچ‌یک از شما پاک نمی‌شد. ولی خدا هر کس را بخواهد پاک می‌سازد، و خدا شنوا و داناست **۲۱** ثروتمندان و توانگران شما سوگند نخورند که به خویشان و تهیدستان و کسانی که در راه خدا مهاجرت کرده‌اند کمک نکنند. باید بدی‌های آنها را ببخشند و چشم پوشی کنند. آیا دوست ندارید که خدا شما را بیمارزد؟ خدا آمرزنده و مهربان است **۲۲** کسانی که به زنان باایمان پاکدامن بی‌خبر از فحشاء تهمت زنا می‌زنند، در دنیا و آخرت ملعون و از رحمت خدا دور هستند، و عذابی بزرگ دارند **۲۳** روزی که زبان‌ها و دست‌ها و پاهایشان درباره کارهایی که کرده‌اند بر ضدّ آنها گواهی می‌دهند **۲۴** آن روز خدا جزای شایسته آنها را به‌طور کامل به ایشان می‌دهد و خواهند دانست که خدا حق روشن و آشکار است **۲۵** زنان ناپاک برای مردان ناپاک و مردان ناپاک برای زنان ناپاکند. زنان پاک برای مردان پاک و مردان پاک برای زنان پاک می‌کند. آنها از آنچه دیگران می‌گویند برکنار و دورند. آنها آمرزش و روزی نیکو دارند **۲۶** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خانه‌ای غیر از خانه خود وارد نشوید، تا آن که آشنایی بدهید و اجازه بگیرید، و به اهل آن خانه سلام کنید. این کار برای شما بهتر است، باشد که پند گیرید **۲۷**

و اگر کسی را در آن خانه نیافتید، وارد آن نشوید، تا آن که به شما اجازه داده شود. و اگر به شما گفته شد: برگردید، برگردید. این برای شما پاکیزه‌تر است. خدا کارهایی را که می‌کنید می‌داند **۲۸** بر شما گناهی نیست که به خانه‌های غیرمسکونی که کالا یا بهره و نفعی در آنجا دارید، داخل شوید. خدا آنچه را آشکار می‌کند و آنچه را پنهان می‌کند می‌داند **۲۹** به مردان مؤمن بگو: از نگاه ناروا خودداری کنند، و عفت خود را حفظ کنند. این کار برای پاک ماندن آنها بهتر است، زیرا خدا از کارهایی که می‌کنند آگاه است **۳۰** و به زنان مؤمن هم بگو: از نگاه ناروا خودداری کنند، و عفت خود را حفظ کنند، و زینت‌های خود را آشکار نکنند، مگر آنچه قهراً از آن پیداست. و

روسی‌های خود را بر گریبان‌هایشان ببندازند. و زینت‌های خود را آشکار نکنند مگر برای شوهر یا پدر یا پدر شوهر یا پسر یا پسر شوهر یا برادر یا پسر برادر یا پسر خواهر خود یا زنان همکیش خود یا کنیزان خود یا مردان خدمتکار خود که بنا به طبیعت خویش تمایلی به زنان ندارند یا کودکانی که هنوز از امور جنسی اطلاعی ندارند. و چنان پای بر زمین نزنند که آن زینت‌هایشان را که پنهان کرده‌اند معلوم شود. ای مؤمنان، همگی به درگاه خدا توبه کنید و به اطاعت خدا بازگردید تا رستگار شوید. **۳۱**

(۳۵۳)

به مسلمانان بی‌همسر و به غلامان و کنیزان درستکاران همسر بدهید. اگر فقیر باشند، خدا از فضل خود آنها را بی‌نیاز می‌کند. خدا گشایش‌بخش داناست **۳۲** و کسانی که امکان زناشویی پیدا نمی‌کنند، باید عفت و پاکدامنی پیشه کنند تا خدا از فضل خود آنها را بی‌نیاز کند. و از بردگانتان، آنها که خواستار بازخرید و آزادی خویش هستند، اگر خیری در آنها سراغ دارید، باز خریدشان را بپذیرید، و از مال خدا که خدا به شما داده به آنها بدهید. و کنیزان خود را، اگر می‌خواهند پاکدامن باشند، به‌خاطر مال دنیا، مجبور به زنا نکنید. هر کس آنها را مجبور کند، خدا کنیزانی را که مجبور شده‌اند می‌آمزد، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است **۳۳** ما برای شما آیاتی روشن و روشنگر و داستان‌هایی از گذشتگان و پندی برای پرهیزگاران نازل کرده‌ایم **۳۴** خدا نور آسمان‌ها و زمین است. مثال نور او چون چراغدانی است که در آن چراغی باشد، و آن چراغ در شیشه‌ای، و آن شیشه گویی ستاره درخشانی است که از روغن درخت پربرکت زیتونی که نه شرقی و نه غربی است افروخته شود. نزدیک است که روغن آن از درخشندگی پرتوافشانی کند، بی‌آن که آتشی به آن رسیده باشد. نوری بر روی نور است. خدا هر کس را که بخواهد به نور خویش هدایت می‌کند. خدا برای مردم این مثل‌ها را می‌زند. خدا همه چیز را می‌داند **۳۵** آن نور در خانه‌هایی است که خدا اجازه داده بزرگ داشته شوند، و نامش در آنها یاد شود، و او را در آنها بامدادان و شامگاهان نیایش کنند **۳۶**

(۳۵۴)

مردانی که تجارت و داد و ستد آنها را از یاد خدا و خواندن نماز و دادن زکات باز نمی‌دارد و از روزی که در آن دل‌ها و دیده‌ها دگرگون می‌شود می‌ترسند **۳۷** تا خدا بهتر از کارهایی که کرده‌اند به آنها پاداش دهد، و از فضل خود بر پاداش آنها بیفزاید. خدا هر کس را که بخواهد بی‌حساب روزی می‌دهد **۳۸** و کافران اعمالشان چون سرابی در بیابانی هموار است که تشنه آن را آب پندارد. تا چون بدانجا رسد آبی نیابد و خدا را نزد خویش یابد که حسابش را به‌طور کامل به او بدهد. حسابرسی خدا سریع است **۳۹** یا کارهایشان مانند تاریکی‌هایی در دریایی ژرف است که موجی آن را فروپوشد، و بر فراز آن موجی دیگر است و بر فراز آن ابری است. تاریکی‌هایی است که بر روی هم قرار گرفته است، آن چنان که اگر دست خویش بیرون آورد، از شدت تاریکی آن را نتواند دید. کسی که خدا نوری به او نداده، هیچ نوری ندارد **۴۰** آیا ندیده‌ای که هر که در آسمان‌ها و زمین است و پرندگانی که در پروازند خدا را نیایش می‌کنند؟ همه آنها ستایش و نیایش خود را می‌دانند. و خدا از کارهایی که می‌کنند آگاه است **۴۱** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاص خداست، و بازگشت همه به‌سوی خداست **۴۲** آیا ندیده‌ای که خدا ابرها را آهسته به‌سوی هم می‌راند و آنها را به هم می‌پیوندد و توده و انبوه می‌کند و متراکم می‌سازد؟ آنگاه باران را می‌بینی که از میان آن بیرون می‌آید. و از کوه‌های ابری که در آسمان است تگرگ فرومی‌فرستد و بدان به هر که بخواهد صدمه می‌زند، و آن را از هر کس که بخواهد بازمی‌دارد. نزدیک است که درخشندگی برقش چشمها را کور کند **۴۳**

(۳۵۵)

خدا شب و روز را می‌گرداند و جای آنها را با هم عوض می‌کند. بدون تردید در این کار برای اهل بصیرت عبرتی است **۴۴** خدا هر جنبه و جاندار را از آب آفرید. بعضی از آنها روی شکمشان راه می‌روند، و برخی روی دو پا، و پاره‌ای از آنها روی چهار پا راه می‌روند. خدا هر چه بخواهد می‌آفریند، چون خدا بر هر کاری تواناست **۴۵** ما آیاتی روشن و روشنگر نازل کردیم. و خدا هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند **۴۶** می‌گویند: ما به خدا و پیامبر ایمان آورده‌ایم و اطاعت می‌کنیم. آنگاه، پس از آن، گروهی از آنها روی می‌گردانند. آنها مؤمن نیستند **۴۷** و چون به‌سوی خدا و پیامبرش خوانده شوند، تا میانشان داوری کند، عده‌ای از آنها نمی‌پذیرند **۴۸** و اگر حق با آنها باشد، تسلیم و مطیع پیش او می‌آیند **۴۹** آیا در دل‌هایشان بیماری است، یا دچار شک شده‌اند، یا می‌ترسند که خدا و پیامبرش به آنها ستم کنند؟ نه، چنین نیست، آنها خود ستمکارند **۵۰** اما مؤمنان، چون به‌سوی خدا و پیامبرش خوانده شوند که میانشان داوری کند، سخنشان فقط این است که می‌گویند: شنیدیم و اطاعت می‌کنیم. اینها هستند که رستگارند **۵۱** کسانی که از خدا و پیامبرش اطاعت می‌کنند و از خدا می‌ترسند و پرهیزگاری می‌نمایند، آنها موفق و کامیابند **۵۲** به خدا سوگندهای سخت خوردند که اگر به آنها فرمان دهی، البته به جنگ می‌روند. بگو: سوگند نخورید و اطاعتی شایسته بیاورید. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۵۳**

(۳۵۶)

بگو: از خدا اطاعت کنید و از پیامبر اطاعت کنید. اگر نپذیرید و روی بگردانید، پیامبر فقط پاسخگوی تکالیف خویش می‌باشد و شما هم پاسخگوی تکالیف خود می‌باشید. اگر از پیامبر اطاعت کنید هدایت خواهید یافت. وظیفه پیامبر فقط رساندن روشن و آشکار پیام خدا به مردم است **۵۴** خدا به کسانی از شما که ایمان داشته باشند و کارهای درست و شایسته کنند، وعده داده است که آنها را در زمین به قدرت رساند، همچنان که کسانی را که پیش از ایشان بودند به قدرت رساند. و دینشان را که برای آنها پسندیده برایشان مستقر سازد. و ترسشان را به امنیت خاطر تبدیل کند. آنها تنها مرا می‌پرستند و چیزی را شریک من نمی‌سازند. و هر کس بعد از آن ناسپاسی کند و کافر شود از اطاعت خدا خارج شده است **۵۵** نماز بخوانید و زکات بدهید و از پیامبر اطاعت کنید، تا مورد مرحمت قرار گیرید **۵۶** مپندار که کافران خدا را در زمین درمانده می‌کنند و از کفر او می‌گریزند. جای آنها آتش است و چه بد جایگاه و سرانجامی است **۵۷** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بردگان شما و کسانی از شما که هنوز به سن بلوغ جنسی نرسیده‌اند، باید سه موقع برای وارد شدن به اتاق شما از شما اجازه بگیرند: پیش از نماز صبح، و هنگام ظهر که لباستان را کم می‌کنید، و پس از نماز عشاء. این سه وقت موقع خلوت شماست. در غیر از این مواقع، بر شما و آنها گناهی نیست که بدون اجازه وارد شوند، چون در کنار هم در حال رفت و آمد هستید. خدا آیات را این چنین برای شما به روشنی بیان می‌کند. خدا دانا و حکیم است **۵۸**

(۳۵۷)

و چون کودکان شما به بلوغ جنسی رسیدند، باید مانند دیگران اجازه بگیرند. خدا آیات خویش را این گونه برای شما بیان می‌کند. خدا دانا و حکیم است **۵۹** بر زنان یائسه‌ای که دیگر امید ازدواج ندارند، گناهی نیست که لباسشان را سبک کنند، بدون این که زینت‌های خود را آشکار نمایند. و عفت ورزیدن و خوشتن‌داری کردن برای آنها بهتر است. و خدا شنوا و داناست **۶۰** بر کور و لنگ و بیمار و بر شما ایرادی نیست که از خانه خود یا خانه پدران یا مادران یا برادران یا خواهران یا عموها یا عمه‌ها یا دایی‌ها و یا خاله‌های خود و یا خانه‌هایی که کلیدهای آن در اختیار شماست و یا خانه دوست خود غذا بخورید. اشکالی ندارد اگر با هم یا جدا جدا بخورید. و چون به خانه‌ای وارد شدید به یکدیگر سلام کنید، که سلام گفتن، درودی پربرکت از جانب خداست. خدا آیات خویش را این چنین برای شما بیان می‌کند، تا بیندیشید و وظیفه خود را بشناسید **۶۱**

(۳۵۸)

مؤمنان کسانی هستند که به خدا و پیامبر او ایمان آورده‌اند و چون در کاری عمومی کنار پیامبر باشند، از آنجا نمی‌روند مگر آن که از او اجازه بگیرند. کسانی که از تو کسب اجازه می‌کنند، آنها هستند که به خدا و پیامبر او ایمان آورده‌اند. بنابراین وقتی برای بعضی از کارهایشان از تو اجازه خواستند، به هر یک از آنها که می‌خواهی اجازه بده، و برایشان از خدا آمرزش بخواه، چون خدا آمرزنده و مهربان است **۶۲** دعوت پیامبر را چون دعوت برخی از خودتان ندانید. خدا کسانی از شما را که در پشت دیگران پنهان می‌شوند تا مخفیانه از حضور پیامبر بگریزند می‌شناسد. کسانی که از فرمان او سرپیچی می‌کنند، باید بترسند که مبادا بلایی یا عذاب دردناکی به آنها برسد **۶۳** بدانید که هرچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به خداست. خدا می‌داند که شما به چه حال و در چه کارید. و روزی که پیش او بازگردانده شوند، آنها را از کارهایی که کرده‌اند آگاه می‌سازد. خدا همه‌چیز را می‌داند **۶۴**

(۳۵۹)

سوره فرقان ۲۵

مکی و دارای هفتاد و هفت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

بزرگ است آن کس که این فرقان [جداکننده حق از باطل، قرآن] را بر بنده خود نازل کرد، تا به جهانیان هشدار دهد **۱** همان کس که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و فرزندی نگرفته، و در فرمانروایی شریکی ندارد، و هر چیزی را آفریده و آن را با دقت و به درستی اندازه نهاده است **۲** و مشرکان به جای او خدایانی برای خود گرفته‌اند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده شده‌اند، و اختیار زبان و سود خویش را هم ندارند، و اختیار مرگ و زندگی و رستاخیز هم به دست آنها نیست **۳** کافران گفتند: این قرآن فقط دروغی است که پیامبر خود آن را بافته و دیگران هم در این کار او را کمک کرده‌اند. به راستی که با این گفتار ستم می‌کنند و دروغی ناروا می‌گویند **۴** و گفتند: قرآن افسانه‌های پیشینیان است که پیامبر خود آن را نوشته، و صبح و شام بر او خوانده می‌شود **۵** بگو: قرآن را کسی نازل کرده که اسرار آسمان‌ها و زمین را می‌داند، و او آمرزنده و مهربان است **۶** و گفتند: این چه پیامبری است که مانند سایر مردم غذا می‌خورد و در کوچه و بازار راه می‌رود؟ چرا فرشته‌ای بر او نازل نشده تا همراه او به مردم هشدار دهد؟ **۷** یا چرا گنجی به او داده نشده، یا باغی ندارد که از میوه‌های آن بخورد؟ و ستمگران گفتند که شما از مردی جادوزده پیروی می‌کنید **۸** بین چه چیزها درباره تو می‌گویند. آنها گمراه شده‌اند و راهی نمی‌یابند **۹** بزرگ است آن خدایی که اگر خواهد تو را بهتر از آنها دهد: باغ‌هایی که جویبارها در آن روان باشد، و برای تو کاخ‌ها آماده می‌کند **۱۰** حقیقت این است که آنها قیامت را دروغ می‌شمرند، و ما برای کسانی که قیامت را دروغ می‌شمرند آتش سوزان آماده کرده‌ایم **۱۱**

(۳۶۰)

چون جهنم آنها را از دور ببیند، صدای خشم و خروش هولناک آن را می‌شنوند **۱۲** و چون دست و پا بسته در غل و زنجیر در جای تنگی از آن افکنده شوند، آنجاست که تقاضای مرگ می‌کنند **۱۳** فرشتگان عذاب به آنها می‌گویند: امروز یک بار تقاضای مرگ نکنید و بارها تقاضای مرگ کنید **۱۴** بگو: این وضع بهتر است یا بهشت جاودان که به پرهیزگاران وعده داده شده است؟ بهشتی که پاداش اعمال خودشان و محل بازگشت و سرانجام آنهاست **۱۵** در آنجا هرچه بخواهند دارند، و جاودانه در آن خواهند بود. خداوند تو مسئول

انجام این وعده است ۱۶ روزی که خداوند، آنها و تمام چیزهایی را که به جای خدای یکتا بندگی می کردند، گرد می آورد، و می فرماید: آیا شما این بندگان مرا همراه کردید یا خود همراه شدند؟ ۱۷ خدایان آنها می گویند: خداوند، تو منزّهی، سزاوار ما نیست که سروری غیر از تو برای خود بگیریم. ولی تو آنها و پدرانشان را از نعمت های خویش بهره مند ساختی، تا آنجا که یاد تو را فراموش کردند و هلاک شدند ۱۸ این خدایانتان سخنان شما را دروغ خواندند، و اکنون شما نه می توانید عذاب را از خود دور کنید و نه قادرید خویشتن را یاری نمایید. و هر کس از شما که ستم کند غذایی بزرگ به او می چشانیم ۱۹ پیش از تو هم پیامبرانی که می فرستادیم مانند دیگران غذا می خوردند و در کوچه و بازار راه می رفتند. ما شما را وسیله آزمایش یکدیگر ساخته ایم تا ببینیم که آیا شکیبایی می کنید؟ و خداوند تو بیناست ۲۰

(۳۶۱)

کسانی که امید دیدار ما را ندارند، گفتند: چرا فرشتگان بر ما نازل نمی شوند، یا چرا خداوند خود را نمی بینیم؟ آنها خود را بزرگ شمردند و سخت سرکشی کردند ۲۱ روزی که آنها فرشتگان را ببینند، آن روز برای گناهکاران هیچ مژده ای وجود ندارد، و به آنها گویند: از رحمت خدا محروم شده اید ۲۲ و ما به هر کاری که کرده اند می پردازیم و آن را چون غباری پراکنده می سازیم ۲۳ در آن روز اهل بهشت بهترین جایگاه و نیکوترین استراحتگاه را دارند ۲۴ روزی که آسمان با ابرهایش از هم می شکافد و فرشتگان به فراوانی نازل می گردند ۲۵ آن روز، فرمانروایی واقعی حقیقتاً خاص خدای رحمان است. و روزی است که بر کافران بسیار سخت خواهد بود ۲۶ روزی که ستمگر دست هایش را به دندان گزد و گوید: ای کاش با پیامبر همراهی می کردم ۲۷ وای بر من، ای کاش با فلانی دوست نمی شدم؛ ۲۸ با آن که قرآن برای من آمده بود، مرا از آن منحرف ساخت و از پیروی آن بازداشت. و شیطان همیشه انسان را تنها می گذارد ۲۹ و پیامبر در روز قیامت می گوید: خداوند، قوم من قرآن را از خود دور ساختند و آن را رها کردند ۳۰ و این چنین برای هر پیامبری دشمنی از گناهکاران قرار دادیم. و خداوند تو برای هدایت و یاری کردن کافی است ۳۱ کافران گفتند: چرا قرآن به یکباره بر پیامبر نازل نشده است؟ همین طور است. برای این که دلت را با آن استوار کنیم، و از این رو آن را به آرامی و آهسته آهسته بر تو می خوانیم ۳۲

(۳۶۲)

هیچ مثلی برای تو نمی آورند، مگر این که ما پاسخ بحق آن را با نیکوترین شرح و بیان برای تو می آوریم ۳۳ کسانی که به روی درافتاده به سوی جهنّم کشیده و محسور می شوند؛ آنها بدترین جایگاه را دارند و همراه ترین مردمند ۳۴ به موسی تورات را دادیم، و برادرش هارون را مددکارش ساختیم ۳۵ و گفتیم: پیش قومی که آیات ما را دروغ خواندند بروید. و آن قوم را به سختی نابود کردیم ۳۶ و قوم نوح را، چون پیامبران را دروغگو خواندند، غرق کردیم، و آنها را برای مردم نشانه و عبرتی ساختیم. و برای ستمگران غذایی دردناک آماده کرده ایم ۳۷ و عاد و ثمود و اصحاب رَسّ و اقوام بسیاری را که میان آنها بودند هلاک کردیم ۳۸ و برای هر یک از آنها مثل ها زدیم [تا به خود آیند و پند گیرند. و چون پند نگرفتند و به رفتار خود ادامه دادند، ما هم] همه آنها را نابود کردیم ۳۹ و کافران و مشرکان بر شهری که باران سنگ بر آن باریده شده بود گذر کردند، آیا آن را نمی دیدند؟ حقیقت این است که آنها به قیامت و دوباره زنده شدن امیدی ندارند ۴۰ چون تو را ببینند مسخرهات می کنند و می گویند: آیا این همان کسی است که خدا او را به رسالت فرستاده است؟ ۴۱ اگر ما بر پرستش خدایانمان پافشاری نمی کردیم، نزدیک بود که ما را از پرستش آنها منحرف کند. هنگامی که عذاب را ببینند، آنوقت خواهند دانست که چه کسی همراه تر بوده است ۴۲ آیا آن کس را که دلخواه و هوای نفس خود را خدای خویش ساخته دیدی؟ آیا تو کارساز او هستی؟ ۴۳

(۳۶۳)

یا می‌پنداری که بیشتر آنها سخن حق را می‌شنوند یا درباره آن می‌اندیشند؟ آنها مانند چهارپایانند، بلکه از آنها هم گمراه‌ترند **۴۴** آیا خداوند را ندیدی که چگونه سایه را می‌گستراند؟ اگر می‌خواست آن را بی‌حرکت می‌ساخت. آنگاه خورشید را راهنمای آن ساختیم **۴۵** سپس سایه را آهسته برمی‌گیریم **۴۶** و خداست آن کسی که شب را پوشش شما ساخت، و خواب را وسیله استراحت شما گرداند، و روز را برای کار کردن شما قرار داد **۴۷** و اوست آن که بادها را پیشاپیش باران رحمت خویش برای مرده می‌فرستد؛ و از آسمان آبی پاک نازل می‌کنیم؛ **۴۸** تا به وسیله آن سرزمین مرده را زنده کنیم، و آن را به حیوانات و آدمیان بسیاری که آفریده‌ایم بنوشانیم **۴۹** ما قرآن را میان آنها به صورت‌های گوناگون بیان کردیم تا متوجه شوند و پند گیرند. ولی بیشتر مردم از روی کفر و ناسپاسی از توجه به آن خودداری کردند **۵۰** اگر می‌خواستیم در هر شهری هشداردهنده‌ای برمی‌انگیختیم **۵۱** بنابراین از کافران اطاعت نکن، و با این قرآن با آنها جهاد کن، جهادی بزرگ **۵۲** و خداست آن کسی که دو دریا را به هم بیامیخت. این یکی شیرین و گوارا و آن یکی شور و تلخ است؛ و برای آن که در هم نشوند، میان آن دو حایل و مانعی استوار قرار داد **۵۳** و اوست آن که انسان را از آب آفرید و برای او خویشاوندی نسبی و پیوند زناشویی قرار داد. خداوند تو تواناست **۵۴** به جای خدای یکتا چیزی را بندگی می‌کنند که سود و زبانی به حالشان ندارد. کافران همواره بر ضد خداوند خویش پشتیبان یکدیگرند **۵۵**

(۳۶۴)

ما تو را فقط برای بشارت دادن و بیم‌دادن فرستادیم **۵۶** بگو: من برای این رسالت هیچ مزدی از شما نمی‌خواهم، مگر این که هر که خواهد راهی به سوی خداوند خویش در پیش گیرد **۵۷** و بر آن زنده‌ای که نمی‌میرد توکل کن، و با ستایش او، او را تسبیح‌گوی. خدا برای آگاهی از گناهان بندگان کافی است **۵۸** همان کسی که آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست در شش روز آفرید. سپس بر عرش قرار گرفت. او خدای رحمان است. از آن کس که آگاه است درباره او بپرس **۵۹** و چون به آنها گفته شود: به خدای رحمان سجده کنید، می‌گویند: خدای رحمان کیست؟ آیا به چیزی که به ما فرمان می‌دهی سجده کنیم؟ و نفرتشان بیشتر می‌شود **۶۰** بزرگ است خدایی که در آسمان برج‌ها بیافرید و در آن چراغ خورشید و ماه تابان را قرار داد **۶۱** و اوست آن که شب و روز را، برای کسی که بخواهد عبرت گیرد یا بخواهد سپاسگزاری کند، جانشین یکدیگر گردانید **۶۲** بندگان خدای رحمان کسانی هستند که به آرامی و با فروتنی بر روی زمین راه می‌روند؛ و چون نادانان آنها را مورد خطاب قرار دهند، با مسالمت به آنها پاسخ می‌دهند **۶۳** و آنها که شب را در حال سجده یا به نماز ایستاده برای خداوندشان به سر می‌برند **۶۴** و آنها که می‌گویند: خداوند، عذاب جهنم را از ما بگردان، چون عذاب آن سخت و دایمی است **۶۵** و جهنم چه بد جایگاه و اقامتگاهی است **۶۶** و آنها که چون اتفاق کنند، زیاده روی نمی‌کنند و خست هم نمی‌ورزند، و میان این دو، راه میانه را برمی‌گزینند **۶۷**

(۳۶۵)

و آنها که با خدای یکتا، خدای دیگری را به کمک نمی‌خوانند. و انسانی را، که خدا جانش را محترم داشته، مگر بحق، نمی‌کشند. و زنا نمی‌کنند. و هر کس چنین کاری کند، مجازات کار خود را می‌بیند **۶۸** عذاب او روز قیامت دو برابر می‌شود، و برای همیشه خوار و ذلیل در آن عذاب می‌ماند **۶۹** مگر کسی که توبه کند و به راستی ایمان آورد و کار درست و شایسته انجام دهد. آنها کسانی هستند که خدا بدی‌هایشان را به خوبی‌ها تبدیل می‌کند، چون خدا آمرزنده و مهربان است **۷۰** و هر که توبه کند و کار درست و شایسته انجام دهد، او کسی است که به شایستگی به سوی خدا باز می‌گردد **۷۱** و آنها که شهادت دروغ نمی‌دهند، و چون بر بی‌پهوده و ناپسندی بگذرند، با بزرگواری از آن در می‌گذرند **۷۲** و آنها که چون به آیات خداوندشان یادآور و پند داده شوند، کر و کور با آن برخورد نمی‌کنند **۷۳** و آنها

که می‌گویند: خداوند، به ما همسران و فرزندان عطا فرما که چشمان ما را روشن کنند، و ما را پیشوای پرهیزگاران گردان **۷۴** آنها کسانی هستند که به پاس آن که صبر کردند، غرفه‌های بهشت را پاداش می‌یابند، و در آنجا با خوشامدگویی و سلام رو به رو می‌شوند **۷۵** و برای همیشه در آنجا خواهند ماند. بهشت چه خوش جایگاه و اقامتگاهی است **۷۶** بگو: اگر دعا و عبادت شما نباشد، خداوند من چه توجهی به شما بکند؟ شما انکار کردید و به‌زودی کيفر این کار را خواهید دید **۷۷**

(۳۶۶)

سوره شعراء ۲۶

مکی و دارای دویست و بیست و هفت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

طأ، سین، میم **۱** اینها آیات کتاب روشن و روشنگر است **۲** شاید تو خود را به‌خاطر این که مردم ایمان نمی‌آورند هلاک سازی **۳** اگر بخواهیم، آیه‌ای از آسمان برایشان نازل می‌کنیم که گردن‌هایشان در برابر آن از روی خضوع خم شود **۴** هیچ تذکر تازه‌ای از جانب خدای رحمان برای آنها نمی‌آید، مگر آن که از آن روی می‌گردانند **۵** این سخن را دروغ خواندند. به‌زودی خبر چیزی که آن را مسخره می‌کردند به آنها خواهد رسید **۶** آیا به زمین نمی‌نگرند تا ببینند چه قدر گیاهان نیکو در آن رویانده‌ایم؟ **۷** به یقین در این امر نشانه و عبرتی است، با اینهمه باز بیشتر آنها ایمان نمی‌آورند **۸** به‌راستی خداوند تو توانا و مهربان است **۹** و یاد کن هنگامی را که خداوند تو به موسی فرمود که پیش آن مردم ستمگر برو: **۱۰** قوم فرعون، و به آنها بگو که آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسند؟ **۱۱** موسی گفت: خداوند، می‌ترسم که سخن مرا نپذیرند و مرا دروغگو بخوانند **۱۲** و سینه‌ام تنگ می‌شود و زبانم می‌گیرد. این ماموریت را به هارون بده **۱۳** و چون یکی از آنها را کشته‌ام بر گردن من خونی دارند. می‌ترسم مرا بکشند **۱۴** خداوند فرمود: چنین نمی‌شود و تو را نمی‌کشند. تو و هارون آیات مرا پیش فرعون ببرید. ما با شما هستیم و به سخنان شما گوش می‌دهیم **۱۵** پیش فرعون بروید و بگویید: ما فرستاده خداوند جهانیان هستیم **۱۶** و مأموریم که بنی‌اسرائیل را با ما بفرستی **۱۷** چون پیش فرعون رفتند و فرمان خدا را به او ابلاغ نمودند، فرعون به موسی گفت: آیا وقتی کودکی بودی ما تو را در میان خود نپروریدیم و بزرگ نکردیم؟ و چند سالی از عمرت را میان ما نبود؟ **۱۸** و آن جنایت را مرتکب شدی و کسی را کشتی. تو قدر شناسی **۱۹**

(۳۶۷)

موسی گفت: آن کار را وقتی کردم که گمراه بودم **۲۰** و چون از شما ترسیدم گریختم. سپس خداوند من دانش عطا کرد و مرا پیامبر خود کرد **۲۱** و این نعمتی که منت آن را بر من می‌گذاری این است که بنی‌اسرائیل را برده خود ساخته‌ای **۲۲** فرعون گفت: خداوند جهانیان چیست؟ **۲۳** موسی گفت: خداوند آسمان‌ها و زمین و هرچه میان آنهاست، اگر به یقین باور داشته باشی **۲۴** فرعون به اطرافیان گفت: آیا نمی‌شنوید که چه می‌گوید؟ **۲۵** موسی گفت: خداوند شما و خداوند نیاکان شما **۲۶** فرعون گفت: این پیامبری که برای شما فرستاده شده، دیوانه است **۲۷** موسی بازگفت: خداوند مشرق و مغرب و هرچه میان آنهاست، اگر ببیندشید **۲۸** فرعون گفت: اگر خدایی غیر از من بگیری، زندانیت می‌کنم **۲۹** موسی گفت: اگرچه معجزه روشنی برای تو بیاورم؟ **۳۰** فرعون گفت: اگر راست می‌گویی آن را بیاور **۳۱** موسی عصایش را انداخت، و ناگهان عصایش ماری بزرگ شد **۳۲** و دستش را بیرون آورد، که به ناگاه برای بینندگان سپید می‌نمود **۳۳** فرعون به بزرگان قومش که اطرافش بودند گفت: به‌راستی این جادوگری زبردست است **۳۴** می‌خواهد با

جادوی خود شما را از سرزمینتان بیرون کند. حال نظر شما چیست؟ ۳۵ گفتند: مدتی او و برادرش را نگه‌دار و عذای را به شهرها بفرست تا جادوگران را جمع کنند ۳۶ و هر جادوگر ماهری را پیش تو آورند ۳۷ پس جادوگران را در روز معین و در جای تعیین شده گردآوردند ۳۸ و به مردم گفتند که شما نیز اگر می‌خواهید، جمع شوید ۳۹

(۳۶۸)

تا اگر جادوگران پیروز شدند، همه از آنها پیروی کنیم ۴۰ چون جادوگران آمدند به فرعون گفتند: آیا اگر ما پیروز شویم پاداشی داریم؟ ۴۱ فرعون گفت: آری، در آن صورت شما از مقریان درگاه خواهید بود ۴۲ موسی به جادوگران گفت: آنچه را می‌خواهید ببیندازید، ببیندازید ۴۳ جادوگران ریسمان‌ها و عصاهایشان را انداختند و گفتند: به عزت فرعون سوگند که ما پیروز می‌شویم ۴۴ پس موسی عصایش را انداخت، که ناگهان آنچه را به‌دروغ ساخته بودند همه را بلعید ۴۵ جادوگران به سجده افتادند ۴۶ و گفتند: ما به خداوند جهانیان ایمان آوردیم ۴۷ خداوند موسی و هارون ۴۸ فرعون به آنها گفت: آیا پیش از آن که به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ موسی استاد بزرگ شماس است که به شما جادوگری آموخته است. به‌زودی نتیجه کار خود را خواهید دانست. دست و پایتان را برخلاف هم می‌بُرم، و همه شما را به‌دار می‌آویزم ۴۹ جادوگران گفتند: باکی نیست، ما پیش خداوندمان بازمی‌گردیم ۵۰ ما امید داریم که خداوندمان گناهانمان را ببخشد، چون نخستین کسانی هستیم که ایمان می‌آوریم ۵۱ و به موسی وحی کردیم که بندگان مرا شبانه از شهر بیرون ببر، که شما را تعقیب خواهند کرد ۵۲ فرعون مأموران خود را برای فراهم کردن نیرو به شهرها فرستاد، ۵۳ و گفت: اینها عده کمی هستند، ۵۴ و ما را به خشم آورده‌اند، ۵۵ و ما همگی مجهز و آماده جنگیم ۵۶ به‌این ترتیب ما فرعونیان را از باغ‌ها و چشمه سارها، ۵۷ و از گنج‌ها و خانه‌های نیکو بیرون کردیم ۵۸ و همه آنها را به بنی‌اسرائیل واگذار نمودیم ۵۹ آنها هنگام طلوع آفتاب به تعقیب بنی‌اسرائیل پرداختند ۶۰

(۳۶۹)

چون آن دو گروه یکدیگر را دیدند، یاران موسی گفتند: ما گرفتار شدیم ۶۱ موسی گفت: نه، چنین نیست، خداوند من با من است و راه را به من نشان خواهد داد ۶۲ ما به موسی وحی کردیم که با عصایت بر دریا بزن. چون زد، دریا شکافت، و هر طرف چون کوهی بزرگ شد ۶۳ و فرعون و سپاهش را در آنجا به آنها نزدیک کردیم ۶۴ و موسی و همه کسانی‌را که با او بودند نجات دادیم ۶۵ و فرعون و سپاهش را غرق کردیم ۶۶ در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۶۷ به‌راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۶۸ داستان ابراهیم را برای آنها بخوان ۶۹ هنگامی که به پدر خود و قومش گفت: چه می‌پرستید؟ ۷۰ گفتند: بت‌هایی را می‌پرستیم و برای عبادت سر بر آستانشان داریم ۷۱ ابراهیم گفت: آیا وقتی دعا می‌کنید و از آنها کمک می‌خواهید، صدای شما را می‌شنوند؟ ۷۲ یا سود و زبانی به شما می‌رسانند؟ ۷۳ گفتند: پدرانمان را دیدیم که چنین می‌کردند ۷۴ ابراهیم گفت: آیا می‌دانید که چه می‌پرستیده‌اید؟ ۷۵ شما و نیاکان شما؟ ۷۶ آنها همه دشمن من هستند، به جز خداوند جهانیان ۷۷ آن که مرا آفریده و راهنماییم می‌کند، ۷۸ آن که به من غذا و آب می‌دهد، ۷۹ و چون بیمار شوم، مرا شفا می‌دهد، ۸۰ آن که مرا می‌میراند و سپس زنده‌ام می‌کند، ۸۱ و آن که امید دارم روز جزا گناهم را ببخشد ۸۲ خداوند، به من فرزاندگی و دانش عطا کن و مرا به درستکاران و شایستگان ملحق فرما، ۸۳

(۳۷۰)

و نام و یاد مرا در میان آیندگان نیکو کن، ۸۴ و مرا از وارثان بهشت پرنعمت گردان، ۸۵ و پدرم را بیامرز، که او گمراه است، ۸۶ و روز قیامت مرا خوار نساز، ۸۷ روزی که مال و فرزند فایده‌ای ندارد، ۸۸ مگر کسی که دلی پاک پیش خدا بیاورد، ۸۹ و آن روز بهشت برای پرهیزگاران نزدیک می‌شود، ۹۰ و جهنم برای گمراهان آشکار می‌گردد، ۹۱ و به آنها گفته می‌شود: چیزهایی که غیر از خدای یکتا می‌پرستیدید کجا هستند؟ ۹۲ آیا به شما یا به خودشان کمک می‌کنند، یا خود کمک می‌خواهند؟ ۹۳ پس خدایان آنها و گمراهان نگویند: در آتش جهنم افکنده می‌شوند، ۹۴ و سپاهیان ابلیس نیز همگی ۹۵ و درحالی که در آنجا با هم به ستیزه پرداخته‌اند می‌گویند: ۹۶ به خدا سوگند که ما در گمراهی آشکاری بودیم، ۹۷ آنگاه که شما را با خداوند جهانیان برابر می‌داشتیم، ۹۸ و گناهکاران ما را گمراه کردند، ۹۹ و اکنون ما هیچ شفاعت‌کننده‌ای نداریم، ۱۰۰ و نه دوست دلسوز و مهربانی ۱۰۱ ای کاش بار دیگر بازگشتی به دنیا داشتیم و از مؤمنان می‌شدیم ۱۰۲ در این امر نشانه و عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۰۳ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۰۴ قوم نوح هم پیامبران را دروغگو خواندند ۱۰۵ هنگامی که برادرشان نوح به آنها گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟ ۱۰۶ من برای شما پیامبری امین هستم ۱۰۷ از نافرمانی خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۰۸ من به خاطر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من بر عهده خداوند جهانیان است ۱۰۹ از نافرمانی خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۱۰ گفتند: آیا به تو ایمان بیاوریم درحالی که فرومایگان پیرو تو هستند؟ ۱۱۱

(۳۷۱)

نوح گفت: من از کارهایی که می‌کنند اطلاعی ندارم ۱۱۲ اگر می‌فهمید، حساب آنها با خداوند من است ۱۱۳ من مؤمنان را از خود نمی‌رانم ۱۱۴ من فقط هشداردهنده‌ای آشکارم ۱۱۵ گفتند: ای نوح، اگر از این سخنان دست برداری، سنگسار می‌شوی ۱۱۶ نوح گفت: خداوند، قوم من مرا دروغگو می‌خوانند، ۱۱۷ تو میان من و آنها حکم کن و راهی بگشای و من و مؤمنانی را که با من هستند نجات ده ۱۱۸ پس ما او و کسانی را که با او در آن کشتی انباشته و گرانبار بودند، نجات دادیم، ۱۱۹ آنگاه باقی‌ماندگان را غرق کردیم ۱۲۰ در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۲۱ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۲۲ قوم عاد هم پیامبران را دروغگو خواندند ۱۲۳ آنگاه که برادرشان هود به آنها گفت: آیا از نافرمانی خدا نمی‌ترسید؟ ۱۲۴ من برای شما پیامبری امین هستم ۱۲۵ از خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۲۶ من به خاطر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من بر عهده خداوند جهانیان است ۱۲۷ آیا بر هر جای بلندی بیهوده بنایی می‌سازید؟ ۱۲۸ و کاخ‌های بلند برای خود بنا می‌کنید تا مگر در دنیا جاودانه بمانید؟ ۱۲۹ و چون به خشونت دست می‌گشایید، مانند جباران بیرحمانه دست می‌گشایید؟ ۱۳۰ از نافرمانی خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۳۱ و از آن کس بترسید که شما را با نعمت‌هایی که می‌دانید مدد کرده است: ۱۳۲ به شما چهارپایان و فرزندان ارزانی داشته، ۱۳۳ و باغ‌ها و چشمه سارها عطا فرموده است ۱۳۴ من بر شما از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم ۱۳۵ گفتند: نصیحت بکنی یا نکنی برای ما یکسان است ۱۳۶

(۳۷۲)

این طبیعت و عادت پیشینیان است ۱۳۷ و ما عذاب نخواهیم شد ۱۳۸ او را به دروغگویی متهم کردند. ما هم آنها را نابود کردیم. در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۳۹ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۴۰ قوم ثمود هم پیامبران را دروغگو خواندند ۱۴۱ آنگاه که برادرشان صالح به آنها گفت: آیا از نافرمانی خدا نمی‌ترسید؟ ۱۴۲ من برای شما پیامبری امین هستم ۱۴۳ از خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۴۴ من به خاطر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من بر عهده خداوند جهانیان است ۱۴۵ آیا شما را در این نعمت‌ها که اینجاست آسوده خاطر رها می‌کنند؟ ۱۴۶ در باغ‌ها و چشمه سارها، ۱۴۷ و کشتزارها و نخل‌هایی که شکوفه‌هایش نرم و لطیف است؟ ۱۴۸ و خانه‌هایی که با مهارت از کوه‌ها برای خود می‌تراشید؟ ۱۴۹ از نافرمانی خدا

بترسید و از من اطاعت کنید ۱۵۰ و از فرمان تجاوزگران پیروی نکنید: ۱۵۱ آنها که در زمین فساد می‌کنند و اصلاح نمی‌کنند ۱۵۲ گفتند: حتماً تو را جادو کرده‌اند ۱۵۳ تو بشری مانند ما هستی. اگر راست می‌گویی معجزه‌ای بیاور ۱۵۴ صالح به آنها گفت: این یک شتر است. آب خوردن روزی نوبت او و روزی نوبت شما باشد ۱۵۵ آزاری به آن نرسانید که گرفتار عذاب روزی بزرگ می‌شوید ۱۵۶ اما آنها آن شتر را کشتند و بعد پشیمان شدند ۱۵۷ بنابراین عذاب آنها را فروگرفت. در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۵۸ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۵۹

(۳۷۳)

قوم لوط هم پیامبران را دروغگو خواندند ۱۶۰ آنگاه که برادرشان لوط به آنها گفت: آیا از نافرمانی خدا نمی‌ترسید؟ ۱۶۱ من برای شما پیامبری امین هستم ۱۶۲ از خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۶۳ من به‌خاطر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من بر عهده خداوند جهانیان است ۱۶۴ آیا شما از میان تمام مردم به سراغ مردان و پسران می‌روید؟ ۱۶۵ و همسرانی را که خدا برای شما آفریده رها می‌کنید؟ شما مردم متجاوززی هستید ۱۶۶ گفتند: ای لوط، اگر از این سخنان دست بر نداری، تو را از شهرمان بیرون می‌کنیم ۱۶۷ لوط گفت: من با کار شما مخالفم و از آن نفرت دارم ۱۶۸ خداوند، من و خانواده‌ام را از کارهایی که می‌کنند، نجات ده ۱۶۹ ما هم او و همه خانواده‌اش را نجات دادیم، ۱۷۰ مگر پیرزنی را که از باقی‌ماندگان در عذاب بود ۱۷۱ و دیگران را نابود کردیم ۱۷۲ و بارانی از سنگ بر آنها بارانندیم. باران کسانی‌که به آنها هشدار داده شده بود، چه باران بدی بود ۱۷۳ در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۷۴ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۷۵ مردم آنچه [اهل شهر مدّین] نیز پیامبران را به دروغگویی متهم کردند ۱۷۶ آنگاه که شعیب به آنها گفت: آیا از نافرمانی خدا نمی‌ترسید؟ ۱۷۷ من برای شما پیامبری امین هستم ۱۷۸ از خدا بترسید و از من اطاعت کنید ۱۷۹ من به‌خاطر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من بر عهده خداوند جهانیان است ۱۸۰ پیمان را کامل بدهید و کم فروشی نکنید ۱۸۱ و با ترازوی درست وزن کنید ۱۸۲ و جنس مردم را کم ندهید و در زمین فساد نکنید ۱۸۳

(۳۷۴)

و از نافرمانی خدایی که شما و آفریدگان پیش از شما را آفریده است بترسید ۱۸۴ گفتند: تو جادو شده‌ای ۱۸۵ تو فقط بشری مانند ما هستی و فکر می‌کنیم که دروغ می‌گویی ۱۸۶ اگر راست می‌گویی پاره‌ای از آسمان را بر سر ما بیفکن ۱۸۷ شعیب گفت: خداوند من به کارهایی که می‌کنید از همه آگاه‌تر است ۱۸۸ آنها او را دروغگو خواندند و سخنانش را نپذیرفتند. بنابراین عذاب آن روز ابری آنها را فروگرفت، که عذاب روزی هولناک بود ۱۸۹ در این امر نشانه و درس عبرتی است، ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند ۱۹۰ به راستی خداوند تو توانا و مهربان است ۱۹۱ و این قرآن فروفرستاده شده از جانب خداوند جهانیان است ۱۹۲ جبرئیل آن را بر قلب تو نازل کرده، ۱۹۳ تا از هشداردهندگان باشی ۱۹۴ به زبان عربی روشن، ۱۹۵ و ذکر و وصف آن در کتاب‌های آسمانی پیشینیان نیز هست ۱۹۶ آیا این برای آنها نشانه روشنی نیست که علمای بنی‌اسرائیل از آن آگاهند؟ ۱۹۷ اگر آن را بر برخی از مردم غیرعرب نازل می‌کردیم، ۱۹۸ و پیامبر آن را بر ایشان می‌خواند، به آن ایمان نمی‌آوردند ۱۹۹ ما این‌چنین قرآن را در دل گناهکاران راه می‌دهیم، ۲۰۰ که به آن ایمان نمی‌آورند، تا آنگاه که آن عذاب دردناک را ببینند ۲۰۱ عذاب ناگهانی بر آنها وارد می‌شود، و آنها توجهی به آمدن آن ندارند ۲۰۲ وقتی آمد، می‌گویند: آیا مهلتی به ما داده می‌شود؟ ۲۰۳ مگر می‌خواهند عذاب ما زود بر آنها فرود آید؟ ۲۰۴ آیا می‌دانی که اگر ما سال‌ها آنها را برخوردار سازیم، ۲۰۵ و آنگاه عذابی که به آنها وعده داده شده بر ایشان بیاید، ۲۰۶

(۳۷۵)

چیزهایی که از آنها برخوردار می‌شدند سودی به حالشان ندارد؟ ۲۰۷ ما هر شهری را که نابود کردیم، هشداردهندگانی داشت، ۲۰۸ تا به آنها تذکر دهند. ما ستمگر نبوده‌ایم. ۲۰۹ قرآن را شیاطین نازل نکرده‌اند. ۲۱۰ سزاوار آنها نیست که چنین کاری کنند و نمی‌توانند هم بکنند. ۲۱۱ آنها از شنیدن وحی محرومند. ۲۱۲ با خدای یکتا، خدای دیگری را نخوان، چون از کسانی می‌شوی که گرفتار عذاب خواهند شد. ۲۱۳ به خویشان نزدیک هشدار بده. ۲۱۴ و بال فروتنی خود را برای آن مؤمنانی که از تو پیروی می‌کنند فرود آر و با آنها متواضع و مهربان باش. ۲۱۵ و اگر مردم سرکشی کرده و از تو اطاعت نکردند، بگو: من از کارهایی که می‌کنید بیزارم. ۲۱۶ و بر خداوند توانا و مهربان توکل کن. ۲۱۷ آن خدایی که تو را هنگامی که به نماز برمی‌خیزی می‌بیند، ۲۱۸ و آمدن و رفتن تو را در میان سجده‌کنندگان و نماز خواندنت را با آنها می‌نگرد. ۲۱۹ چون او شنوا و داناست. ۲۲۰ آیا به شما خبر بدهم که شیاطین بر چه کسانی نازل می‌شوند؟ ۲۲۱ آنها بر هر دروغگوی گناهکاری نازل می‌شوند، ۲۲۲ که به شیاطین گوش می‌دهند و بیشتر آنها دروغگو هستند. ۲۲۳ شاعران را گمراهان پیروی می‌کنند. ۲۲۴ آیا نمی‌بینی که آنها در هر وادی سرگردانند؟ ۲۲۵ و چیزهایی می‌گویند که عمل نمی‌کنند؟ ۲۲۶ مگر شاعرانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، و خدا را بسیار یاد کردند، و پس از آن که مورد ستم قرار گرفتند، کمک خواستند و انتقام گرفتند. و ستمگران به‌زودی خواهند دانست که به کجا بازمی‌گردند. ۲۲۷

(۳۷۶)

سوره نمل ۲۷

مکی و دارای نود و سه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

طه، سین. اینها آیات قرآن و کتاب روشن و روشنگر است، ۱ که راهنما و بشارتی برای مؤمنان است؛ ۲ آنها که نماز می‌خوانند و زکات می‌دهند و به آخرت یقین دارند. ۳ کسانی که به آخرت ایمان ندارند، کارهایشان را در نظرشان آراسته‌ایم تا کوردل و سرگشته بمانند. ۴ آنها کسانی هستند که عذابی سخت دارند و در آخرت زیانکارترین مردمند. ۵ تو این قرآن را از جانب حکیمی دانا دریافت می‌کنی. ۶ یاد کن هنگامی را که موسی به خانواده خود گفت: آتشی دیدم. برای شما خبری از آن می‌آورم، یا برایتان پاره آتشی می‌آورم تا گرم شوید. ۷ چون موسی نزدیک آتش آمد آوازش دادند که آن که در آتش است و آن که پیرامون آن است برکت داده شده و مبارک است، و منزّه است خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان. ۸ ای موسی، من خدای یکتای توانا و حکیم هستم. ۹ عصایت را بینداز. چون موسی عصایش را انداخت و دید که آن همچون ماری حرکت می‌کند، فرار کرد و به پشت سر ننگریست. ندا آمد که ای موسی، نترس، که پیامبران در حضور من نمی‌ترسند. ۱۰ اما کسی که ستم کرده و سپس به جای آن نیکی کرده باشد، بداند که من آمرزنده و مهربانم. ۱۱ و دستت را در گریبان فروبر تا بی‌آن که دچار مرضی شده باشد سپید و تابان بیرون آید. با نه نشانه و معجزه پیش فرعون و قومش برو. آنها مردمی بدکار و نافرمانند. ۱۲ چون نشانه‌ها و معجزات روشن ما را دیدند، گفتند: این جادویی آشکار است. ۱۳

(۳۷۷)

و با آن که دل‌هایشان به آن یقین داشت، اما از روی ستم و برتری‌طلبی آن را انکار کردند. بین عاقبت بدکاران چگونه بود؟ ۱۴ به داود و سلیمان دانش عطا کردیم. گفتند: سپاس و ستایش خدای را که ما را بر بسیاری از بندگان بالیمان خود برتری داد. ۱۵ و سلیمان از داود

ارث برد و گفت: ای مردم، به ما زبان پرندگان آموخته شده و به ما از هر نعمتی عطا گردیده است. و این فضیلتی آشکار است **۱۶** و سپاهیان سلیمان از جنیان و آدمیان و پرندگان پیش او گرد آمدند و همه به صف و منظم گردیدند **۱۷** تا آن که به سرزمین مورچگان رسیدند. مورچه‌ای گفت: ای مورچگان، به لانه‌هایتان بروید، تا سلیمان و سپاهیانش ندانسته شما را پایمال نکنند **۱۸** سلیمان از سخن او متبسم و خندان شد، و گفت: خداوند، به من توفیق عطا فرما که شکر نعمتی را که به من و پدر و مادرم ارزانی داشتی به جای آورم، و کار درست و شایسته‌ای که مورد خشنودی تو باشد انجام دهم، و به لطف خود مرا در شمار بندگان درستکار و شایسته‌ات درآور **۱۹** و از حال پرندگان جويا شد و گفت: چرا هدهد را نمی‌بینم؟ آیا غایب است؟ **۲۰** او را به سختی مجازات می‌کنم، یا سرش را می‌برم، مگر این که برای من درباره غیبت خود دلیل روشنی بیاورد **۲۱** مدت زیادی طول نکشید که هدهد آمد و به او گفت: از چیزی آگاه شده‌ام که تو آن را نمی‌دانی. از شهر سبا خبر درستی برای تو آورده‌ام **۲۲**

(۳۷۸)

در آنجا زنی را یافتیم که بر آنها سلطنت می‌کند، و از هر نعمتی به او داده شده است، و تختی بزرگ دارد **۲۳** او و مردمش را دیدم که به جای خدا به خورشید سجده می‌کنند، و شیطان کارهایشان را در نظرشان خوب جلوه داده، و آنها را از راه راست بازداشته، و هدایت نیافته‌اند، **۲۴** و این سبب شده تا خدای یکتا را، که آنچه را که در آسمان‌ها و زمین نهان است بیرون می‌آورد، و آنچه را پنهان می‌کنید و آنچه را آشکار می‌کنید می‌داند، سجده نکنند: **۲۵** خدای یکتا، که هیچ خدایی جز او نیست، و خداوند عرش بزرگ است **۲۶** سلیمان گفت: خواهیم دید که راست می‌گویی یا دروغگویی **۲۷** این نامه مرا ببر و پیش آنها ببندا. آنگاه برگرد و بین چه پاسخ می‌دهند **۲۸** ملکه سبا [بلقیس] گفت: ای بزرگان، نامه‌ای گرامی برای من آمده است **۲۹** نامه از سلیمان است و چنین است: «به نام خداوند بخشنده مهربان» **۳۰** «بر من برتری مجوید و تسلیم و مطیع پیش من بیایید» **۳۱** و به آنها گفت: ای بزرگان، در کار من نظر دهید، که بی‌حضور شما تصمیم به انجام هیچ کاری نگرفته‌ام **۳۲** گفتند: ما قدرتمندیم و جنگجویان نیرومندی داریم. تصمیم با تو است. بین که چه فرمان می‌دهی **۳۳** ملکه سبا گفت: پادشاهان چون وارد شهری شوند، آن را خراب می‌کنند و قدرتمندانش را خوار می‌سازند. پادشاهان این‌طور عمل می‌کنند **۳۴** من هدیه‌ای پیش آنها می‌فرستم و منتظر می‌مانم که فرستادگان با چه پاسخی بازمی‌گردند **۳۵**

(۳۷۹)

چون فرستاده پیش سلیمان آمد، سلیمان به او گفت: آیا مرا با مال کمک می‌کنید؟ آنچه خدا به من عطا فرموده بهتر از چیزی است که به شما داده است. این شما باید که به هدیه خود شادمانید **۳۶** پیش قوم خود بازگرد. با سپاهی به سراغ آنها خواهیم آمد که قدرت مقابله با آن را نداشته باشند، و آنها را با خفت و خواری از شهر بیرون می‌کنیم **۳۷** و سلیمان به بزرگان قوم خود گفت: ای بزرگان، کدام یک از شما پیش از آن که تسلیم و مطیع پیش من بیایند، تخت او را پیش من می‌آورد؟ **۳۸** عفریتی از جنیان گفت: من آن را پیش از آن که از جای خود بر خیزی، برای تو می‌آورم. من برای این کار نیرومند و امینم **۳۹** آن کسی که دانشی از کتاب الهی داشت، گفت: من پیش از آن که چشم بر هم زنی آن را برای تو می‌آورم. چون سلیمان دید که تخت ملکه سبا پیش او قرار دارد، گفت: این از لطف خداوند من است، تا مرا بیازماید که آیا شکرگزاری می‌کنم یا ناسپاسی می‌نمایم. و کسی که شکرگزاری کند به سود خود شکرگزاری کرده و کسی که ناسپاسی کند، خداوند من بی‌نیاز و کریم است **۴۰** و گفت: تختش را به گونه‌ای دگرگون کنید که شناخته نشود، تا ببینیم آیا او آن را بازمی‌شناسد یا نمی‌شناسد **۴۱** وقتی ملکه سبا پیش او آمد، به او گفتند: آیا تخت تو چنین است؟ گویا این همان است و ما پیش از این آگاه و تسلیم شده بودیم **۴۲** و چیزهایی که به جای خدای یکتا می‌پرستید، او را از درک حقیقت بازداشته بود، چون او از قومی کافر بود **۴۳** به او گفتند: داخل کاخ شو. چون آن را دید پنداشت که آگیری عمیق است و دامن خود را بالا گرفت. سلیمان گفت: سطح

این کاخ آب نیست بلکه مفروش از آبگینه و شیشه صاف است. ملکه سبا گفت: خداوند، من به خویشان ستم کردم، و اکنون با سلیمان تسلیم صاحب‌اختیار جهانیان و مسلمان شدم **۴۴**

(۳۸۰)

پیش قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم، که به آنها بگوید: خدای یکتا را بندگی کنید. قومش دو گروه شدند و با یکدیگر به کشمکش و ستیزه پرداختند **۴۵** صالح به آنها گفت: ای قوم من، چرا پیش از نیکوکاری به بدکاری می‌شتابید؟ چرا از خدا طلب آمرزش نمی‌کنید تا مورد رحمت قرار گیرید؟ **۴۶** گفتند: ما تو و یاران تو را شوم می‌دانیم. صالح گفت: شومی و نحوست شما نزد خداست. شما مردمی فریب خورده هستید **۴۷** در آن شهر نه دسته بودند که در زمین فساد می‌کردند و اصلاح نمی‌کردند **۴۸** به هم گفتند: به خدا سوگند بخورید که شب او و خانواده‌اش را بکشیم و به بازمانده و خونخواه او بگوییم: ما موقع کشتار آنها حاضر نبودیم و ما راست می‌گوییم **۴۹** آنها نیرنگ کردند و ما هم نیرنگ کردیم و آنها غافل بودند **۵۰** بین عاقبت نیرنگشان چه بود. ما آنها و قومشان، همگی را نابود کردیم **۵۱** این خانه‌های آنهاست که به‌سزای آن‌که ستم می‌کردند ویران شده و خالی افتاده است. در این امر برای دانایان عبرتی است **۵۲** و کسانی‌را که ایمان داشتند و پرهیزگار بودند نجات دادیم **۵۳** و لوط را یاد کن، آنگاه که به قوم خود گفت: آیا با آن‌که به‌زشتی کار خود آگاهید، باز کار زشت می‌کنید؟ **۵۴** آیا شما از روی شهوت، به‌جای زنان به مردان میل می‌کنید؟ شما مردمی نادان هستید **۵۵**

(۳۸۱)

پاسخ قومش فقط این بود که گفتند: خانواده لوط را از شهر خود بیرون کنید. آنها مردمی هستند که پاکی می‌ورزند **۵۶** ما او و خانواده‌اش را نجات دادیم، به جز زنش را که مقرر داشتیم از باقی‌ماندگان در شهر باشد **۵۷** و بر آنها بارانی از سنگ بارانیدیم. و باران بیم داده‌شدگان چه باران بدی بود **۵۸** بگو: سپاس و ستایش خاصّ خدای یکتاست. و سلام بر بندگان برگزیده‌اش. آیا خدای یکتا بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ **۵۹** یا آن‌کس که آسمان‌ها و زمین را بیافرید و برای شما از آسمان آبی فروبارید که به‌وسیله آن باغ‌های فرح بخش را رویانیدیم، و شما نمی‌توانستید درختان آن را برویانید، آیا او بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ آیا با خدای یکتا، خدای دیگری هست؟ آنها مردمی منحرفند **۶۰** یا آن‌کس که زمین را قرارگاه ساخت و در آن رودها جاری کرد و کوه‌ها را به‌وجود آورد و میان دو دریا مانعی قرار داد، آیا او بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ آیا با خدای یکتا، خدای دیگری هست؟ بیشتر آنها نمی‌دانند **۶۱** یا آن‌کس که دعای درمانده را، وقتی که او را به کمک می‌خواند، اجابت می‌کند و رنج و گرفتاری او را برطرف می‌کند و شما را جانشینان پیشینیان در زمین می‌کند، آیا او بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ آیا با خدای یکتا خدای دیگری هست؟ چه کم به یاد می‌آوردید و پند می‌گیرید **۶۲** یا آن‌کس که شما را در تاریکی‌های خشکی و دریا راه می‌نماید و کسی که بادها را پیش از فروباریدن باران رحمتش به مژده می‌فرستد، آیا او بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ آیا با خدای یکتا خدای دیگری هست؟ خدای یکتا بسی برتر از چیزهایی است که شریک او می‌سازند **۶۳**

(۳۸۲)

یا آن‌کس که مخلوقات را به‌وجود می‌آورد و سپس آنها را بازمی‌گرداند، و کسی که از آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد، آیا او بهتر است یا چیزهایی که شریک او می‌سازند؟ آیا با خدای یکتا خدای دیگری هست؟ بگو: اگر راست می‌گویید دلیل خود را بیاورید **۶۴** بگو: به جز خدا هیچ‌کس در آسمان‌ها و زمین غیب نمی‌داند، و نمی‌دانند چه وقت زنده و برانگیخته می‌شوند **۶۵** دانش آنها درباره آخرت کم

است. بلکه آنها درباره آخرت در شک هستند و در مورد آن کوردلند **۶۶** کافران گفتند: آیا وقتی ما و پدرانمان خاک شدیم دوباره ما را زنده از گور بیرون می‌آورند؟ **۶۷** پیش از این هم به ما و پدرانمان این وعده را داده‌اند. این فقط افسانه پیشینیان است **۶۸** بگو: در زمین بگردید و ببینید که عاقبت گناهکاران چگونه بود؟ **۶۹** غم آنها را نخور و از نیرنگی که می‌کنند دلتنگ نباش **۷۰** می‌گویند: اگر راست می‌گویید، این وعده عذاب کی خواهد بود؟ **۷۱** بگو: شاید پاره‌ای از عذابی که به شتاب می‌خواهید به شما نزدیک باشد **۷۲** خداوند تو نسبت به مردم لطف دارد، ولی بیشتر آنها سپاسگزاری نمی‌کنند **۷۳** و خداوند تو چیزهایی را که در سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و چیزهایی را که آشکار می‌کنند می‌داند **۷۴** هیچ پنهان و ناپیدایی در آسمان و زمین نیست، مگر این که در کتابی روشن است **۷۵** این قرآن بسیاری از چیزهایی را که بنی‌اسرائیل درباره آن اختلاف دارند بیان می‌کند **۷۶**

(۳۸۳)

و این قرآن برای مؤمنان هدایت و رحمت است **۷۷** خداوند تو با حکم خویش میان آنها داوری می‌کند. او مقتدر و داناست **۷۸** پس بر خدا توکل کن، که تو بر حق آشکاری **۷۹** تو نمی‌توانی سخن حق را به مردگان بشنوانی، و نمی‌توانی که کران را، وقتی از تو روی می‌گردانند و به تو پشت می‌کنند، به دعوت خود شنوا سازی **۸۰** و تو نمی‌توانی کوران و کوردلان را راهنمایی کنی و آنها را از گمراهیشان به راه هدایت آوری. تو فقط می‌توانی سخن حق را به کسانی بشنوانی که به آیات ما ایمان دارند و تسلیم خدا هستند **۸۱** چون فرمان قیامت بیاید، برایشان جنبنده‌ای از زمین بیرون می‌آوریم که با آنها سخن گوید، زیرا که این مردم به آیات ما یقین نداشتند **۸۲** روزی که از هر امتی گروهی را، از آنها که آیات ما را دروغ می‌شمارند، گرد می‌آوریم، و آنها را به صف نگاه می‌دارند **۸۳** چون همه آمدند، خداوند می‌فرماید: آیا آیات مرا دروغ می‌شمردید و حال آن که به آن احاطه علمی نداشتید؟ این چه کاری بود که می‌کردید؟ **۸۴** و به سزای آن که ستم می‌کردند، فرمان عذاب بر آنها مقرر شود، و آنها هیچ سخن نگویند **۸۵** آیا نمی‌بینند که ما شب را پدید آوردیم تا در آن استراحت کنند و روز را روشن ساختیم؟ در این امر برای مردمی که ایمان دارند نشانه‌های عبرت‌آموز است **۸۶** روزی که در صور دمیده می‌شود و تمام کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند، به جز آن کس که خدا خواهد، می‌هراسند، و همه خوار و سرافکنده پیش او می‌آیند **۸۷** و کوه‌ها را می‌بینی، و می‌پنداری که بی‌حرکت هستند، و حال آن که چون ابر در حرکتند. این کار خدایی است که هر چیزی را در کمال نیکویی و استواری پدید آورده است. او از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۸۸**

(۳۸۴)

هر کس کار نیکی بیاورد، پاداشی بهتر از آن دارد و نیکوکاران از وحشت آن روز در امانند **۸۹** و کسانی که کارهای بد بیاورند، با چهره در آتش افکنده می‌شوند و به آنها گفته می‌شود: آیا جز این است که سزای کارهایی را که کرده‌اید می‌بینید؟ **۹۰** ای پیامبر، بگو: من فرمان یافته‌ام که خداوند این شهر را، همان که آن را محترم داشته و همه چیز از آن اوست، بندگان منم. و فرمان یافته‌ام که از کسانی باشم که تسلیم او و مسلمان هستند **۹۱** و فرمان یافته‌ام که قرآن را بخوانم. هر کس هدایت شد به سود خود هدایت شده، و هر کس گمراه شد، بگو: من مسئول او نیستم، من فقط از هشداردهندگان هستم **۹۲** و بگو: ستایش فقط خاص خداست. او آیات خویش را به شما نشان خواهد داد و شما آنها را خواهید شناخت. و خداوند تو از کارهایی که می‌کنید غافل نیست **۹۳**

سوره قصص ۲۸

مکی و دارای هشتاد و هشت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

طاء، سین، میم ۱ اینها آیات کتاب روشن و روشنگر است ۲ بخشی از داستان موسی و فرعون را، برای کسانی که ایمان دارند، بهراستی و درستی بر تو می‌خوانیم ۳ فرعون در سرزمین مصر قدرت یافت و مردمش را گروه گروه کرد. گروهی از آنها را ضعیف و زبون می‌داشت. پسرانشان را می‌کشت و زنانشان را زنده می‌گذاشت. او تبهکار بود ۴ ما خواستیم بر کسانی که در آن سرزمین ضعیف و زبون شده بودند مَنّت نهیم و آنها را پیشوایان مردم کنیم و آنها را وارث سرزمین فرعونیان گردانیم، ۵

(۳۸۵)

و آنها را در آن سرزمین به قدرت برسانیم و به فرعون و هامان و سپاهیانسان همان چیزی را که از آن می‌ترسیدند، نشان دهیم ۶ و به مادر موسی وحی کردیم که به موسی شیر بده، و وقتی بر حال او ترسیدی او را در دریا بینداز، و نترس و غصه نخور، ما او را به تو باز می‌گردانیم و او را پیامبر می‌کنیم ۷ خانواده فرعون موسی را یافتند، تا دشمن و مایه اندوه آنها شود. زیرا که فرعون و هامان و سپاهیان آنها خطاکار بودند ۸ همسر فرعون گفت: این کودک مایه شادی من و توست. او را نکشید، شاید برای ما مفید باشد یا او را به فرزندی بپذیریم. و توجه نداشتند که چه می‌کنند ۹ مادر موسی را دل از صبر تهی گشت، و اگر دل او را قوی نساخته بودیم که خاطر جمع باشد، نزدیک بود که آن راز را فاش کند ۱۰ مادر موسی به خواهر وی گفت: دنبال او برو. خواهرش رفت و از دور به او می‌نگریست و خانواده فرعون متوجه او نبودند ۱۱ و پیش از آن شیر دایگان را بر موسی حرام کرده بودیم. خواهر موسی به آنها گفت: آیا خانواده‌ای را به شما معرفی بکنم که او را برای شما نگهداری کنند و خیرخواه او باشند؟ ۱۲ به این ترتیب موسی را به مادرش بازگردانیدیم تا چشمش به او روشن شود و غصه نخورد و بداند که وعده خدا راست است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند ۱۳

(۳۸۶)

چون موسی به حدّ بلوغ رسید و کامل شد به او حکمت و دانش عطا کردیم. ما به نیکوکاران این چنین پاداش می‌دهیم ۱۴ و داخل شهر شد بی آن که مردمش متوجه او شوند. دو نفر را دید که با هم زد و خورد می‌کنند. یکی از آنها از پیروان او و دیگری از دشمنانش بود. آن کس که از پیروان او بود علیه کسی که از دشمنان وی بود، از او کمک خواست. و موسی مشتی به او زد و او را کشت. موسی با خود گفت: این کار شیطان بود، که او آشکارا دشمنی گمراه‌کننده است ۱۵ و گفت: خداوند، من به خودم ستم کردم، مرا بیامرز. خدا او را آمرزید، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است ۱۶ و گفت: خداوند، به خاطر نعمتی که به من عطا کردی، دیگر هرگز پشتیبان گناهکاران نخواهم بود ۱۷ روز دیگر ترسان و نگران در شهر می‌گشت. ناگهان همان کسی که دیروز از او کمک خواسته بود، باز از وی کمک خواست. موسی به او گفت: تو واقعا گمراهی ۱۸ و چون خواست به کسی که دشمنش بود حمله کند، او گفت: ای موسی، آیا می‌خواهی همان طور که دیروز یکی را کشتی، مرا هم بکشی؟ تو می‌خواهی در این سرزمین فقط زورگو باشی و نمی‌خواهی درستکار و اصلاحگر باشی ۱۹ مردی از دورترین نقطه شهر دوان دوان آمد و گفت: ای موسی، بزرگان دور هم جمع شده‌اند، و درباره تو مشورت می‌کنند که تو را بکشند. فرار کن. من خیرخواه تو هستم ۲۰ موسی ترسان و نگران از شهر بیرون رفت و گفت: ای خداوند من، مرا از شر مردم ستمکار نجات بده ۲۱

(۳۸۷)

و چون رو به سوی شهر مَدَّین نهاد گفت: امید است که خداوند مرا به راه راست هدایت کند **۲۲** و چون به آب مَدَّین رسید، عده‌ای از مردم را یافت که به حیوانات خود آب می‌دادند. و پشت سر آنها دو زن را دید که گوسفندان خود را دور نگاه می‌داشتند. موسی به آنها گفت: چه می‌کنید؟ گفتند: ما به حیوانات خود آب نمی‌دهیم تا آن که چوپانان دیگر بازگردند. و پدرمان [شُعَیب] پیرمردی سالخورده است **۲۳** موسی گوسفندان آنها را آب داد. آنگاه به سوی سایه برگشت و گفت: خداوند، من به هر خیری که برایم بفرستی نیازمندم **۲۴** یکی از آن دو زن درحالی که با شرم و حیا راه می‌رفت، پیش او آمد و گفت: پدرم تو را می‌خواند تا مزد این که گوسفندان ما را آب دادی به تو بدهد. چون موسی پیش او آمد و داستان زندگی خود را برای او گفت، وی گفت: نترس که از مردم ستمکار نجات یافتی **۲۵** یکی از آن دو دختر [صَفُورَا] گفت: پدر، او را اجیر کن، چون بهترین کسی که اجیر کنی، مردی نیرومند و امین است **۲۶** شعیب به موسی گفت: می‌خواهم یکی از این دو دخترم را در برابر این که هشت سال برای من کار کنی همسر تو کنم. و اگر ده سال را تمام کنی، اختیار با توست. و نمی‌خواهم بر تو سخت بگیرم. اگر خدا بخواهد مرا شایسته و درستکار خواهی یافت **۲۷** موسی گفت: این عهده میان من و تو باشد. هر یک از دو مدت را که سپری سازم ستمی به من نخواهد شد، و خدا بر عهده‌ی که بستیم وکیل است **۲۸**

(۳۸۸)

چون موسی مدت را به پایان برد و با خانواده خویش حرکت کرد، از جانب کوه طور آتشی دید. به خانواده خود گفت: صبر کنید. من آتشی دیدم، شاید از آن برای شما خبری بیاورم یا گُل آتشی بیاورم تا گرم شوید **۲۹** چون به آن آتش رسید، از جانب راست آن بیابان، در آن بارگاه مبارک، از آن درخت ندا آمد که ای موسی، من خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان هستم **۳۰** عصایت را ببنداز. چون موسی عصایش را انداخت و دید که آن مثل ماری حرکت می‌کند، گریخت و به پشت سرش نگاه نکرد. خداوند فرمود: ای موسی، برگرد و پیش آی. نترس، تو در امان هستی **۳۱** دست را به گریبان فروبر تا بی‌هیچ مرضی سپید و تابان بیرون آید، و بازویت را به پهلوی بچسبان تا از ترس بیارامی. این عصا و ید بیضاء، دو حجت از خداوند تو برای فرعون و بزرگان اوست. آنها مردمی بدکار و نافرمانند **۳۲** موسی گفت: خداوند، من یک نفر از آنها را کشته‌ام، می‌ترسم مرا بکشند **۳۳** و برادرم هارون بهتر از من سخن می‌گوید. او را به کمک من بفرست، تا مرا تصدیق کند. می‌ترسم آنها مرا به دروغ‌گویی متهم کنند **۳۴** خداوند فرمود: بازوی تو را به وسیله برادرت قوی می‌کنیم و به شما قدرت و تسلطی می‌دهیم که بر شما دست‌نیابند. اینک با آیات و معجزات ما به سوی فرعونیان بروید که شما و پیروانتان پیروز خواهید بود **۳۵**

(۳۸۹)

چون موسی آیات روشن ما را برای آنها آورد، گفتند: این جادویی ساختگی است، و ما از نیاکانمان چنین چیزهایی نشنیده‌ایم **۳۶** موسی گفت: خداوند من کسی را که رهنمودی از جانب او آورده و عاقبت نیک در آن سرای از آن اوست بهتر می‌شناسد. و ستمگران موفق و رستگار نمی‌شوند **۳۷** فرعون گفت: ای بزرگان قوم، برای شما خدایی جز خودم نمی‌شناسم. ای هامان، برایم آجر درست کن و برجی بلند بساز تا من از آن بالا روم و خدای موسی را ببینم. من فکر می‌کنم که او دروغ‌گوست **۳۸** او و سپاهیان‌ش به ناحق در آن سرزمین گردنکشی و بزرگی می‌کردند و می‌پنداشتند که پیش ما باز نمی‌گردند **۳۹** ما هم او و سپاهیان‌ش را گرفتیم و به دریا افکندیم. بین که عاقبت کار ستمگران چگونه بود **۴۰** و آنها را پیشوایانی کردیم که مردم را به سوی آتش می‌خواندند، و روز قیامت کسی به آنها کمک نمی‌کند **۴۱** در این دنیا لعنت به دنبالشان فرستادیم و روز قیامت از زشت رویان خواهند بود **۴۲** پس از آن که مردم روزگار پیشین را هلاک کردیم، به موسی تورات را دادیم که برای مردم مایه بصیرت و هدایت و رحمت باشد، شاید متوجه شوند و پند گیرند **۴۳**

وقتی ما به موسی فرمان پیامبری و آن مأموریت را دادیم، تو در جانب غربی کوه طور نبودی و آنجا حضور نداشتی و گواه این امر نبودی **۴۴** ولیکن ما نسل‌هایی را به وجود آوردیم که عمرشان دراز شد. و تو در میان مردم مَدَّین مقیم نبودی که آیات ما را برایشان تلاوت کنی، ولی ما بودیم که پیامبران را می‌فرستادیم **۴۵** و آنگاه که موسی را ندا دادیم، تو در کوه طور نبودی، اما این وحی که بر تو می‌فرستیم، رحمتی از خداوند توست، تا مردمی را که پیش از تو پیامبری برایشان نیامده از عاقبت کفر و زشتکاری بترسانی، شاید متوجه شوند و پند گیرند **۴۶** تا اگر به‌سزای کارهایی که کرده‌اند، مصیبتی به آنها رسد، نگویند: خداوند، چرا پیامبری برای ما نفرستادی تا از آیات تو پیروی کنیم و مؤمن باشیم؟ **۴۷** اما چون پیامبر بر حق ما برایشان آمد، گفتند: چرا معجزاتی که به موسی داده شده بود به این پیامبر داده نشده است؟ آیا پیش از این معجزاتی را که به موسی داده شده بود انکار نکردند؟ گفتند: این تورات و قرآن دو جادو هستند که پشتیبان یکدیگرند و گفتند: ما به هیچ‌یک از آنها ایمان نمی‌آوریم **۴۸** بگو: اگر راست می‌گویند کتابی از جانب خدا بیاورید که از این دو کتاب بهتر راهنمایی کند، تا من هم از آن پیروی نمایم **۴۹** اگر سخت را نپذیرفتند، بدان که آنها از دلخواه خود پیروی می‌کنند. و چه کسی گمراه‌تر از آن کس است که بی‌رهنمونی از سوی خدا از دلخواه خود پیروی کند؟ خدا ستمگران را هدایت نمی‌کند **۵۰**

ما برای آنها این سخنان را به هم پیوستیم، باشد که متوجه شوند و پند گیرند **۵۱** کسانی که پیش از این به آنها کتاب آسمانی داده‌ایم، به قرآن ایمان می‌آورند **۵۲** و چون قرآن بر آنها خوانده شود، می‌گویند: به آن ایمان آوردیم، آن حقیقتی از جانب خداوند ما می‌باشد. ما پیش از آن هم تسلیم خدا بودیم **۵۳** آنها کسانی هستند که به‌خاطر آن که صبر و پایداری کردند، پاداششان را دوبار می‌دهیم. آنها بدی را با نیکی پاسخ می‌دهند، و از آنچه روزیشان کرده‌ایم انفاق می‌کنند **۵۴** و هنگامی که سخن بیهوده می‌شنوند، از آن روی می‌گردانند و می‌گویند: کارهای ما از آن ما و کارهای شما از آن شماست. سلام بر شما. ما خواستار صحبت نادانان نیستیم **۵۵** تو نمی‌توانی هر که را دوست داری هدایت کنی، ولی خدا هر کس را بخواهد هدایت می‌کند. او هدایت یافتگان را بهتر می‌شناسد **۵۶** گفتند: اگر از هدایت قرآنی که با توست پیروی کنیم، ما را از سرزمینمان بیرون می‌کنند. آیا آنها را در حَرَمی امن جای نداده‌ایم که همه‌گونه محصولات به آن می‌آورند؟ این رزقی از جانب ماست، ولی بیشترشان نمی‌دانند **۵۷** چه بسیار شهرهایی را نابود کردیم که زندگی خوش، مردمش را سرمست ساخته بود. این خانه‌های آنهاست که پس از ایشان فقط عده کمی در آنها ساکن شدند و ما وارث آنها بودیم **۵۸** خداوند تو شهرها را نابود نمی‌کند مگر آن که در مرکز آنها پیامبری فرستد که آیات ما را بر مردم بخواند. ما فقط شهرهایی را نابود می‌کنیم که مردمش ستمگر باشند **۵۹**

چیزهایی که به شما داده شده، وسایل بهره‌مندی از زندگی دنیا و زینت آن است، و حال آن که آنچه پیش خداست بهتر و ماندنی‌تر است. چرا نمی‌اندیشید؟ **۶۰** آیا آن کس که به او وعده نیکو داده‌ایم و او به آن می‌رسد، مانند کسی است که او را از وسایل زندگی دنیا برخوردار ساخته‌ایم و او روز قیامت برای بازخواست و کیفر فراخوانده می‌شود؟ **۶۱** روزی که خداوند آنها را می‌خواند و به ایشان می‌فرماید: کسانی که آنها را شریکان من می‌پنداشتید کجا هستند؟ **۶۲** آنها که فرمان عذاب بر ایشان محقق گردیده، می‌گویند: خداوند، اینها کسانی هستند که ما آنها را گمراه کردیم. گمراهشان کردیم، همچنان که خود گمراه بودیم. اینک ما از آنها بی‌زاری می‌جوییم و به تو پناه می‌آوریم. آنها ما را نمی‌پرستیدند **۶۳** به آنها گفته می‌شود: شریکانی را که برای خدا درست کرده بودید به کمک بخوانید. آنها را

می‌خوانند، ولی پاسخی به ایشان نمی‌دهند. و چون عذاب را ببینند آرزو کنند که کاش هدایت یافته بودند **۶۴** و روزی که خداوند آنها را می‌خواند و می‌فرماید: دعوت پیامبران را چگونه پاسخ دادید؟ **۶۵** در آن روز همه‌چیز از یادشان می‌رود و از یکدیگر نیز نمی‌توانند بپرسند **۶۶** اما کسی که توبه کرده و ایمان آورده و کار درست و شایسته انجام داده، امید است که موفق و رستگار باشد **۶۷** خداوند تو هرچه بخواهد می‌آفریند و انتخاب می‌کند. دیگران اختیاری ندارند. منزّه است خدای یکتا و بسی برتر و والاتر از چیزهایی است که شریک او می‌سازند **۶۸** خداوند تو آنچه را در دل پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌کنند، می‌داند **۶۹** او خدای یکتاست. هیچ خدایی جز او نیست. سپاس و ستایش در دنیا و آخرت مخصوص اوست. و فرمان از آن اوست و به‌سوی او بازگردانده می‌شوید **۷۰**

(۳۹۳)

بگو: به من بگوئید: اگر خدای یکتا شب را تا روز قیامت طولانی سازد، آیا غیر از خدای یکتا خدایی هست که روشنایی را برای شما بیاورد؟ آیا سخن حق را نمی‌شنوید و حقیقت را تشخیص نمی‌دهید؟ **۷۱** بگو: به من بگوئید: اگر خدای یکتا روز را تا روز قیامت طولانی سازد، آیا غیر از خدای یکتا خدایی هست که شب را برای شما بیاورد تا در آن استراحت کنید؟ آیا نمی‌بینید و از گردش روز و شب متوجه حقیقت نمی‌شوید؟ **۷۲** و از الطاف خدا این است که برای شما شب و روز را پدید آورد، که در شب استراحت کنید و در روز به‌دنبال روزی بروید، باشد که سپاسگزاری کنید **۷۳** روزی که خداوند آنها را می‌خواند و می‌فرماید: شریکانی که برای من می‌پنداشتید کجا هستند؟ **۷۴** و از میان هر امتی گواهی بیاوریم و گوئیم: حجت خود را بیاورید. پس بدانند که حق از آن خداست و آنچه به هم می‌باقتند همه نابود می‌شود **۷۵** قارون از قوم موسی بود و به آنها ستم می‌کرد. گنج‌هایی به او داده بودیم که حمل کلیدهای آن برای گروهی از مردان نیرومند هم دشوار بود. هنگامی که قوشش به او گفتند: سرمست مال دنیا و مغرور نشو، چون خدا مردم مغرور را دوست ندارد **۷۶** و با آنچه خدا به تو عطا کرده خانه آخرت را بجوی، و بهره خویش را هم از دنیا فراموش نکن، و همچنان که خدا به تو نیکی کرده، تو هم نیکی کن، و در زمین به‌دنبال فساد نرو، چون خدا فسادکنندگان را دوست ندارد **۷۷**

(۳۹۴)

قارون گفت: آنچه به من داده شده به‌سبب دانش و شایستگی خودم بوده است. آیا نمی‌دانست که خدا پیش از او نسل‌هایی را هلاک کرده بود که نیرومندتر و ثروتمندتر از او بودند؟ از گناهکاران درباره گناهانشان دیگر سؤالی نمی‌شود **۷۸** قارون آراسته به زیورهای خود به میان قومش رفت. کسانی که خواستار زندگی دنیا بودند گفتند: ای کاش ما هم ثروتی مثل ثروتی که به قارون داده شده، داشتیم. او دارای بهره بزرگی از مال دنیا است **۷۹** اما آنها که دانا بوده و حقیقت را می‌دانستند گفتند: وای بر شما، پاداش الهی برای کسی که ایمان آورده و کار درست و شایسته کرده بهتر است، و این چیزی است که فقط مردم صبور و با استقامت به آن می‌رسند **۸۰** ما او و خانه‌اش را به زمین فروبردیم، و هیچ گروهی نداشت که او را در برابر خدا یاری کند، و خود نیز نمی‌توانست کاری برای خویشتن انجام دهد **۸۱** و کسانی که دیروز آرزو می‌کردند که به‌جای او باشند، می‌گفتند: وای، گویی خدا روزی را برای هر یک از بندگان که بخواهد فراخ یا تنگ می‌سازد. اگر خدا بر ما منت نگذاشته بود ما را هم به زمین فرومی‌برد. وای، گویی کافران موفق و رستگار نمی‌شوند **۸۲** این خانه آخرت را برای کسانی ساخته‌ایم که در زمین خواهان برتری و فساد نیستند. و پایان کار به‌سود پرهیزگاران است **۸۳** هر کس کار نیک کند، پاداشی بهتر از آن دارد، و هر کس کار بد کند، مجازات بدکاران فقط به اندازه کاری است که کرده‌اند **۸۴**

(۳۹۵)

آن کس که رساندن این قرآن به مردم را بر تو واجب کرد، البته تو را به وعده گاهت [مکه] باز می گرداند. بگو: خداوند من کسی را که هدایت را آورده و کسی را که در گمراهی آشکاری است بهتر می شناسد **۸۵** تو امید نداشتی که این قرآن بر تو نازل شود. این فقط لطف خداوند تو بود. پس پشتیبان کافران نباش **۸۶** پس از آن که آیات قرآن بر تو نازل شد، تو را از آن منحرف نکنند. و مردم را به راه خداوند دعوت کن، و از مشرکان نباش **۸۷** و با خدای یکتا خدای دیگری را مخوان. هیچ خدایی جز او نیست. جز ذات او همه چیز از بین رفتنی است. فرمان از آن اوست و به سوی او بازگردانده می شوید **۸۸**

سوره عنکبوت ۲۹

مکی و دارای شصت و نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم **۱** آیا مردم پنداشته اند همین که گفتند ایمان آوردیم، رهایشان می کنند و دیگر مورد آزمایش قرار نمی گیرند؟ **۲** ما کسانی را که پیش از آنها بودند آزمودیم. خدا کسانی را که راست گفتند می شناسد و دروغگویان را هم می شناسد **۳** آیا کسانی که کارهای بد می کنند پنداشته اند که از ما می گیرند؟ چه بد داوری می کنند؟ **۴** هر کس که به دیدار خدا امید دارد، بداند که وعده خدا آمدنی است. و خدا شنوا و داناست **۵** هر کس کوشش کند، به سود خویش کوشش می کند، زیرا که خدا از همه جهانیان بی نیاز است **۶**

(۳۹۶)

کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، گناهانشان را از ایشان می زداییم، و پاداشی بهتر از کارهایی که می کردند به آنها می دهیم **۷** ما به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادرش نیکی کند. اگر پدر و مادرت بکوشند که چیزی را که نمی دانی و دلیلی بر حقانیت آن در دست نداری شریک من سازی، از آنها اطاعت نکن. بازگشت شما پیش من است، و من شما را از نتیجه کارهایی که می کردید آگاه می کنم **۸** کسانی را که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند در شمار شایستگان درمی آوریم **۹** گروهی از مردم کسانی هستند که می گویند: به خدا ایمان آورده ایم. ولی چون در راه خدا مورد آزار و اذیت قرار گیرند، آزار و اذیت مردم را مانند عذاب خدا به شمار می آورند. و اگر از جانب خداوند پیروزی نصیب شما شود، می گویند: ما با شما بودیم. آیا خدا آنچه را که در دل های مردم هست بهتر نمی داند؟ **۱۰** البته خدا مؤمنان را می شناسد و منافقان را هم می شناسد **۱۱** کافران به مؤمنان می گویند: از راه ما پیروی کنید. ما گناهان شما را به گردن می گیریم. آنها ذره ای از گناهان ایشان را به گردن نمی گیرند. آنها دروغ می گویند **۱۲** آنها بار گناهان خود و بار گناه گمراه ساختن دیگران را به دوش خواهند کشید، و روز قیامت درباره دروغ هایی که به هم می بافتند مورد بازخواست قرار خواهند گرفت **۱۳** ما نوح را پیش قومش فرستادیم، و او مدت نهصد و پنجاه سال میان آنها زندگی کرد. آنگاه طوفان آنها را فروگرفت، به خاطر این که ستمکار بودند **۱۴**

(۳۹۷)

ما نوح و کسانی را که در کشتی بودند نجات دادیم، و آن طوفان و کشتی را نشانه و عبرتی برای جهانیان ساختیم **۱۵** و ابراهیم را یاد کن، آنگاه که به قوم خود گفت: خدای یکتا را بندگی کنید و از نافرمانی و عذاب او بترسید. اگر متوجه حقیقت باشید می دانید که این کار برای شما بهتر است **۱۶** شما به جای خدای یکتا فقط بت هایی را می پرستید و با خدا قراردادان آنها دروغ می سازید. این کسانی که به جای خدای یکتا می پرستید، اختیار روزی شما را در دست ندارند. بنابراین روزی را از خدا بخواهید و فقط او را بندگی کنید و شکر او را به جای

آوردید که پیش او بازگردانده می‌شوید ۱۷ اگر مرا دروغگو بخوانید، امت‌های پیش از شما نیز پیامبران را دروغگو می‌خواندند. وظیفه پیامبر فقط رساندن روشن پیام خدا به مردم است ۱۸ آیا نمی‌بینند که خدا چگونه موجودات را می‌آفریند و سپس آنها را بازمی‌گرداند؟ این کار برای خدا آسان است ۱۹ بگو: در زمین بگردید و ببینید که خدا چگونه مخلوقات را آفریده و باز هم خدا خلقت آخرت را پدید می‌آورد، که خدا بر هر کاری تواناست ۲۰ هر کس را بخواهد عذاب می‌کند، و بر هر کس بخواهد رحمت می‌آورد، و شما پیش او بازگردانده می‌شوید ۲۱ و شما نمی‌توانید در زمین یا در آسمان از خدا بگریزید و او را درمانده کنید، و برای شما غیر از خدا هیچ یار و یآوری نیست ۲۲ کسانی که به آیات خدا و دیدار او ایمان ندارند، از رحمت من نومیدند و عذابی دردناک دارند ۲۳

(۳۹۸)

اما پاسخ قوم او فقط این بود که گفتند: او را بکشید یا بسوزانید. ولی خدا او را از آتش نجات داد. در این امر برای مردم باایمان نشانه‌ها و عبرت‌هاست ۲۴ ابراهیم گفت: شما به جای خدای یکتا فقط بت‌هایی را به خدایی گرفته‌اید که برای حفظ دوستی میان خودتان در زندگی دنیاست، ولی روز قیامت منکر یکدیگر می‌شوید و یکدیگر را لعنت می‌کنید و جای شما در آتش است و هیچ یآوری نخواهید داشت ۲۵ لوط به او ایمان آورد، و ابراهیم گفت: من به سوی خداوند مهاجرت می‌کنم، که او توانا و حکیم است ۲۶ به ابراهیم، اسحاق و یعقوب را دادیم و در میان فرزندان پیامبری و کتاب آسمانی نهادیم، و پاداش او را در دنیا دادیم، و او در آخرت از شایستگان است ۲۷ و لوط را یاد کن، آنگاه که به قوم خود گفت: شما کار زشتی می‌کنید که هیچ کس از اهل عالم پیش از شما چنان کاری نکرده است ۲۸ آیا شما با مردان شهوت رانی می‌کنید و راه بقای نسل بشر را می‌برید و در محافل خود مرتکب کار زشت می‌شوید؟ پاسخ قومش فقط این بود که گفتند: اگر راست می‌گویی عذاب خدا را بر سر ما بیاور ۲۹ لوط گفت: خداوند، مرا در برابر این مردم تبهکار یاری کن ۳۰

(۳۹۹)

و چون فرشتگان ما برای ابراهیم مژده فرزند آوردند، گفتند: ما مردم این شهر را هلاک خواهیم کرد، چون مردم آن ستمکارند ۳۱ ابراهیم گفت: لوط هم در آن شهر است. گفتند: ما کسانی را که در آنجا هستند بهتر می‌شناسیم. او و خانواده‌اش را نجات می‌دهیم، به جز زنش را که از باقی ماندگان در عذاب خواهد بود ۳۲ چون فرشتگان ما پیش لوط آمدند، لوط از حضورشان نگران شد و در کار حفظ و حمایت آنها در برابر مردم فروماند. گفتند: ترس و اندوهگین نباش، ما تو و خانواده‌ات را نجات می‌دهیم، به جز زنت را که از باقی ماندگان در شهر خواهد بود ۳۳ ما بر مردم این شهر، به سبب نافرمانی و بدکاری آنها، از آسمان عذاب نازل می‌کنیم ۳۴ و از آن شهر، برای اندیشمندان، نشانه عبرت‌انگیز روشنی بر جای گذاشتیم ۳۵ به سوی مردم شهر مدّین، برادرشان شعیب را فرستادیم. او گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بندگی کنید و به روز قیامت امید داشته باشید و در زمین به فساد دامن نزنید ۳۶ مردم او را دروغگو خواندند و زلزله آنها را فروگرفت و در خانه‌های خود از پای درآمدند ۳۷ و قوم عاد و ثمود را نیز نابود کردیم که سرنوشت آنها از وضع خانه‌هایشان برای شما روشن شده است. شیطان کارهای بد آنها را در نظرشان نیکو جلوه داد و آنها را از راه راست منحرف کرد، و حال آن که مردمی بینا بودند ۳۸

(۴۰۰)

و قارون و فرعون و هامان را هم هلاک کردیم. موسی آنها دلایل روشن آورد، ولی آنها در آن سرزمین سرکشی کردند و نتوانستند از ما بگریزند ۳۹ همه آنها را به سزای گناهشان مجازات کردیم. بر بعضی از آنها طوفان شن فرستادیم و آنها را سنگباران

کردیم، بعضی از آنها را فریاد سهمناک و مرگبار آسمانی فروگرفت، بعضی از آنها را در زمین فروبردیم، و بعضی از آنها را غرق کردیم. خدا به آنها ستم نکرد، ولی آنها خود به خویشتن ستم می‌کردند ۴۰ داستان کسانی که غیر از خدای یکتا دوستان و یاورانی برای خود می‌گیرند، مانند داستان عنکبوت است که برای خود خانه‌ای می‌سازد، درحالی که سست‌ترین خانه‌ها، خانه عنکبوت است. البته اگر متوجه حقیقت باشند ۴۱ خدای یکتا می‌داند که چه چیزهایی را به‌جای او به خدایی و به کمک می‌خوانند. او توانا و حکیم است ۴۲ این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم و فقط دانایان آن را می‌فهمند ۴۳ خدا آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید. در این امر برای مؤمنان نشانه و عبرتی است ۴۴ آنچه را که از این قرآن به تو وحی شده بخوان، و نماز بخوان، که نماز انسان را از کارهای زشت و ناپسند بازمی‌دارد، و مسلماً یاد خدا بزرگ‌تر و بالاتر است. و خدا می‌داند چه می‌کنید ۴۵

(۴۰۱)

با اهل کتاب فقط به نیکوترین شیوه بحث و مجادله کنید، مگر با کسانی از آنها که ستم می‌کنند. و بگویید: ما به آنچه بر ما نازل شده و آنچه بر شما نازل شده ایمان داریم، و خدای ما و خدای شما یکی است و ما تسلیم او هستیم ۴۶ و این چنین ما قرآن را بر تو نازل کردیم. اهل کتاب به آن ایمان می‌آورند، و از اینها نیز کسانی به آن می‌گروند، و فقط کافران آیات ما را انکار می‌کنند ۴۷ تو پیش از این کتابی نخوانده بودی، و با دست خطی نوشته بودی، چون در آن صورت اهل باطل به شک می‌افتادند ۴۸ قرآن آیاتی روشن در سینه دانشمندان است، و فقط ستمگران آیات ما را انکار می‌کنند ۴۹ گفتند: چرا آیات و معجزاتی از خداوندش بر او نازل نمی‌شود؟ بگو: آیات و معجزات در اختیار خداست، و من فقط به‌طور روشن و آشکار هشدار می‌دهم ۵۰ آیا برای آنها کافی نیست که ما این قرآن را، که بر آنها خوانده می‌شود، بر تو نازل کرده‌ایم؟ در این کتاب برای مؤمنان رحمت و اندرز است ۵۱ بگو: خدا میان من و شما گواهی کافی است. آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند، و کسانی که به باطل گرویدند و به خدا کافر شدند زیانکارند ۵۲

(۴۰۲)

از تو می‌خواهند که عذاب زودتر نازل شود. اگر زمان معینی برای مهلت تعیین نشده بود، عذاب بر آنها نازل می‌شد. و عذاب هم ناگهانی، درحالی که متوجه نیستند، بر ایشان فرود خواهد آمد ۵۳ از تو می‌خواهند که عذاب زودتر نازل شود، و حال آن که جهنم کافران را فراگرفته است ۵۴ روزی که عذاب از بالای سرشان و از زیر پاهایشان آنها را فرامی‌گیرد، و خداوند می‌فرماید: حاصل کارهایی را که می‌کردید بچشید ۵۵ ای بندگان من که ایمان آورده‌اید، زمین من فراخ است، پس تنها مرا بندگی کنید ۵۶ هر کسی مزه مرگ را می‌چشد، آنگاه پیش ما بازگردانده می‌شوید ۵۷ و کسانی را که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، در غرفه‌های بهشت جای می‌دهیم که از زیر آنها جویبارها روان است، و برای همیشه در آن خواهند بود. پاداش عمل‌کنندگان چه خوب است ۵۸ همان کسانی که صبر و پایداری نمودند و بر خداوندشان توکل می‌کنند ۵۹ چه بسیار جاندارانی که خود عهده‌دار روزی خویش نیستند، و خدا روزی آنها و شما را می‌دهد، و او شنوا و داناست ۶۰ اگر از آنها بپرسی: چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده و خورشید و ماه را رام کرده است؟ حتماً می‌گویند: خدا. پس چرا از حقیقت رویگردان می‌شوند؟ ۶۱ خدا روزی را برای هر یک از بندگان که بخواهد فراوان می‌کند یا بر او تنگ می‌گرداند، زیرا خدا به همه چیز داناست ۶۲ و اگر از آنها بپرسی: چه کسی باران را از آسمان فروفرستاده و زمین مرده را بدان زنده ساخته است؟ حتماً می‌گویند: خدا. بگو: پس ستایش هم فقط مخصوص خداست. اما باز بیشترشان در این باره نمی‌اندیشند ۶۳

(۴۰۳)

این زندگی دنیا فقط سرگرمی و بازی است و زندگی حقیقی در جهان آخرت است، البته اگر بدانند **۶۴** هنگامی که بر کشتی سوار می‌شوند، خدا را به کمک می‌خوانند، درحالی که دین را برای او خالص کرده‌اند، اما چون خدا آنها را از خطرات دریا نجات دهد و به خشکی رساند، آنگاه برای او شریک قایل می‌شوند؛ **۶۵** تا آنچه را که به ایشان داده‌ایم انکار کنند و نسبت به آن ناسپاسی نمایند، و تا برخوردار شوند و کامجویی کنند. به‌زودی نتیجه این کار را خواهند دانست **۶۶** آیا ندیده‌اند و متوجه نشده‌اند که ما کعبه را برای آنها جای امنی قرار داده‌ایم، درحالی که مردم پیرامونشان ربوده و اسیر می‌شوند؟ آیا به باطل ایمان می‌آورند و نسبت به نعمت خدا ناسپاسی می‌کنند؟ **۶۷** و کیست ستمکارتر از آن کس که به خدا دروغ بدهد، یا وقتی حق برای او آمد آن را دروغ شمرد؟ آیا جای کافران در جهنم نیست؟ **۶۸** کسانی که در راه ما کوشش کنند، ما راه‌های خود را به آنها نشان می‌دهیم. خدا با نیکوکاران است **۶۹**

(۴۰۴)

سوره روم ۳۰ مکی و دارای شصت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم **۱** رومیان شکست خوردند **۲** در نزدیک این سرزمین. ولی پس از شکستشان به‌زودی پیروز خواهند شد **۳** در مدت چند سال. در گذشته و آینده فرمان از آن خداست و کار به اراده اوست، و آن‌روز مؤمنان شاد می‌شوند، **۴** به‌خاطر یاری خدا. خدا هر که را بخواهد یاری می‌کند. او توانا و مهربان است **۵** این وعده خداست، و خدا برخلاف وعده‌اش کاری نمی‌کند، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۶** مردم فقط ظاهر زندگی دنیا را می‌شناسند و از آخرت و عاقبت کار غافلند **۷** چرا با خود نمی‌اندیشند تا متوجه شوند که خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست بحق و برای مدتی معین آفریده است؟ با این همه بسیاری از مردم به دیدار خداوندشان ایمان ندارند **۸** چرا در زمین نمی‌گردند تا ببینند عاقبت کار کسانی که پیش از آنها بودند، چگونه بوده است؟ آنها نیرومندتر از ایشان بودند، و زمین را با شخم‌زدن زیر و رو کردند، و بیشتر از آنچه اینها آباد می‌کنند زمین را آباد کردند. و پیامبرانشان هم دلایل روشن و معجزه‌ها برایشان آوردند. بنابراین خدا به آنها ستم نکرد، بلکه آنها خود به خویش ستم می‌کردند **۹** و سرانجام، عاقبت کسانی که کارهای بد می‌کردند این شد که آیات خدا را دروغ شمرده و آنها را مسخره می‌کردند **۱۰** خدا مخلوقات را می‌آفریند و سپس آنها را بازمی‌گرداند. آنگاه همه پیش او بازگردانیده می‌شوید **۱۱** و روزی که قیامت بر پا شود، گناهکاران نومید می‌شوند **۱۲** و از میان شریکانی که برای خدا قایل می‌شدند، هیچ شفيعی ندارند که شفاعتشان کند و خود منکر شریکانی که برای خدا می‌ساختند می‌شوند **۱۳** چون قیامت بر پا شود، مردم در آن‌روز از هم جدا می‌شوند **۱۴** اما آنها که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، در گلستان بهشت شادمان خواهند بود **۱۵**

(۴۰۵)

و اما کسانی که کافر شدند و آیات ما و دیدار آخرت را دروغ شمرند، همه را در عذاب حاضر کنند **۱۶** خدا را تسبیح گوید و بستانید هنگامی که روز را به شب می‌رسانید و هنگامی که شب را به روز می‌رسانید **۱۷** و سپاس و ستایش خاص اوست در آسمان‌ها و زمین، شبانگاهان و وقتی که به نیم‌روز می‌رسید **۱۸** زنده را از مرده بیرون می‌آورد و مرده را از زنده بیرون می‌آورد، و زمین را پس از مردنش زنده می‌کند. شما نیز این‌چنین زنده از گور بیرون آورده می‌شوید **۱۹** از نشانه‌های قدرت و حکمت او این است که شما را از خاک آفرید، سپس چون آدمیانی شدید، در زمین پراکنده گشتید **۲۰** و از نشانه‌های او این است که برای شما از جنس خودتان همسر آفرید، تا در کنار او آرامش پیدا کنید، و میان شما دوستی و مهربانی نهاد. در این امر برای اهل تفکر نشانه‌هاست **۲۱** و از نشانه‌های او آفرینش

آسمان‌ها و زمین و گوناگونی زبان‌ها و رنگ‌های شماست. در این امر برای دانایان نشانه‌هاست **۲۲** و از نشانه‌های او خواب شما در شب و روز و روزی جستنتان از فضل و کرم اوست. در این امر برای کسانی که سخن حق را می‌شنوند نشانه‌هاست **۲۳** و از نشانه‌های او این است که برق را، که باعث ترس و امید شما می‌شود، به شما نشان می‌دهد، و از آسمان باران را فرومی‌فرستد و با آن زمین مرده را زنده می‌کند. در این امر برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌هاست **۲۴**

(۴۰۶)

و از نشانه‌های او این است که آسمان و زمین به فرمان او برپاست، و همین که شما را از زمین فراخواند فوراً زنده از گور بیرون می‌آید **۲۵** هر که در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست، و همه فرمانبردار او هستند **۲۶** اوست که موجودات را می‌آفریند و سپس همه را بازمی‌گرداند، و بازگردانیدن موجودات برای او آسان‌تر است. و در آسمان‌ها و زمین صفات والا و برتر از آن اوست، و او توانا و حکیم است **۲۷** خدا برای شما از خودتان مثلی می‌زند: آیا بردگان شما در آنچه روزیتان ساخته‌ایم با شما شریکند تا در آن با هم یکسان و برابر باشید، و همان‌گونه که از هم می‌ترسید، از آنها بیمناک باشید؟ ما این چنین آیات خود را برای مردمی که می‌اندیشند شرح می‌دهیم **۲۸** اما ستمکاران بدون هیچ‌گونه دانشی از دلخواه خود پیروی می‌کنند. چه کسی آن را که خدا گمراه کرده هدایت می‌کند؟ آنها هیچ یآوری ندارند **۲۹** پس با تمایل به حق، به دین یکتاپرستی روی آور، که فطرت خدایی است و خدا مردم را بر این فطرت آفریده است و خلقت خدا تغییرپذیر نیست. دین درست و پایدار این است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند **۳۰** به‌سوی او بازگردید، و از نافرمانی و عذاب او بترسید، و نماز بخوانید و از مشرکان نباشید؛ **۳۱** از همان کسانی که دینشان را فرقه فرقه کردند و به گروه‌ها تقسیم شدند و هر گروهی به اعتقادات خویش دلخوش است **۳۲**

(۴۰۷)

چون به مردم زیان و گزند رسد، درحالی‌که به خدا روی می‌کنند، خداوندشان را به کمک می‌خوانند، و چون آنها را از جانب خویش رحمتی بچشانند، آنگاه عذای از آنها برای خداوند خود شریک درست می‌کنند، **۳۳** تا ناسپاسی کنند و منکر چیزی شوند که ما به آنها عطا کرده‌ایم. اکنون برخوردار شوید و کامجویی کنید که به‌زودی نتیجه آن را خواهید دانست **۳۴** یا مگر برای آنها دلیلی نازل کرده‌ایم، که آن دلیل درباره حقانیت چیزهایی که شریک خدا می‌سازند سخن می‌گوید؟ **۳۵** و چون به مردم رحمتی بچشانیم، به‌خاطر آن خوشحال می‌شوند، و اگر به‌سزای کارهایی که کرده‌اند، مصیبتی به آنها برسد، نومید می‌گردند **۳۶** آیا متوجه نشده‌اند که خدا روزی را برای هر که بخواد فراخ یا تنگ می‌کند؟ در این امر برای مردم بالیمان نشانه‌ها و عبرت‌هاست **۳۷** حق خویشاوندان و تهیدستان و در راه‌ماندگان را به ایشان بده. این برای کسانی که خشنودی خدا را می‌خواهند بهتر است، و آنها موفق و رستگارند **۳۸** مالی که به ربا می‌دهید، تا با دریافت سود از اموال مردم، افزایش پیدا کند، پیش خدا افزایشی پیدا نمی‌کند، ولی مالی که به‌عنوان زکات می‌دهید و با آن خشنودی خدا را می‌جوئید، پاداش آن برای شما چند برابر خواهد شد **۳۹** خدا کسی است که شما را آفرید، آنگاه به شما روزی داد، سپس شما را می‌میراند، و پس از آن دوباره شما را زنده می‌کند. آیا از میان این شریکانی که برای خدا درست کرده‌اید، کسی هست که هیچ از این کارها بکند؟ منزّه است او و بسی برتر و والاتر از این چیزهایی است که شریک او می‌سازند **۴۰** به‌سبب کارهایی که مردم کرده‌اند، فساد در خشکی و دریا پدیدار شده است، تا خدا سزای برخی از کارهایشان را به آنها بچشانند، باشد که بازگردند **۴۱**

(۴۰۸)

بگو: در زمین بگردید و ببینید که عاقبت کار پیشینیان، که بیشترشان مشرک بودند، چگونه بود؟ ۴۲ بنابراین به دین درست و پایدار روی آور، پیش از آن که از جانب خدا روزی برگشت‌ناپذیر بیاید. در آن روز مردم از هم جدا و گروه گروه می‌شوند ۴۳ کسانی که کافر باشند، کفرشان به زبان خود آنهاست، و کسانی که کار درست و شایسته کنند، بهشت را برای خود آماده می‌کنند ۴۴ تا خدا کسانی را که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند از فضل خویش پاداش دهد. خدا کافران را دوست ندارد ۴۵ و از نشانه‌های خدا این است که باده‌ها را مژده رسان می‌فرستد تا از رحمت خویش به شما بچشاند، و تا کشتی به فرمانش روان گردد، و تا شما از فضل او روزی بجوید، باشد که سپاسگزاری کنید ۴۶ پیش از تو پیامبرانی را پیش قومشان فرستادیم و آنها برای ایشان حجت‌های روشن آوردند. آنگاه از بدکاران انتقام گرفتیم. یاری کردن مؤمنان به عهده ماست ۴۷ خدا کسی است که باده‌ها را می‌فرستد و ابر را برمی‌انگیزد و آن را در آسمان هر طور که بخواهد می‌گستراند و متراکم می‌سازد. و می‌بینی که باران از میان آن بیرون می‌آید. و چون باران را به هر کس از بندگان خود که می‌خواهد، برساند، شادمان می‌شوند، ۴۸ اگرچه پیش از آن که باران بر آنها ببارد، نومید بودند ۴۹ پس به نشانه‌های رحمت خدا بنگر که چگونه زمین را پس از مردنش زنده می‌کند. آری، همین خدا زنده‌کننده مردگان است، و او بر هر کاری تواناست ۵۰

(۴۰۹)

و اگر بادی بفرستیم که در اثر آن کشت خویش را زرد شده ببینند، حتما پس از آن ناسپاسی می‌کنند ۵۱ تو نمی‌توانی سخن حق را به مردگان بشنوی، و نمی‌توانی که کران را، وقتی که از تو روی می‌گردانند و به تو پشت می‌کنند، به دعوت خود شنوا سازی ۵۲ و تو نمی‌توانی کوران و کوردلان را راهنمایی کنی و آنها را از گمراهیشان به راه هدایت آوری. تو فقط می‌توانی سخن حق را به کسانی بشنوی که به آیات ما ایمان دارند و تسلیم خدا هستند ۵۳ خدا کسی است که شما را ناتوان آفرید، و پس از ناتوانی نیرومند ساخت، و بعد از نیرومندی دوباره شما را ناتوان و پیر می‌کند. هرچه بخواهد می‌آفریند. او دانا و تواناست ۵۴ روزی که قیامت برپا شود، گناهکاران سوگند می‌خورند که فقط ساعتی در گور آرمیده‌اند. پیش از آن، در دنیا هم همین طور دروغ می‌گفتند ۵۵ اما کسانی که دانش و ایمان به آنها عطا گردیده، می‌گویند: شما مطابق کتاب خدا تا روز قیامت در گور آرمیده‌اید. حالا روز قیامت است، ولی شما نمی‌دانستید ۵۶ در آن روز پوزش ستمگران سودشان نبخشد و عذرشان را نپذیرند ۵۷ و به راستی ما در این قرآن برای مردم هرگونه مثلی آوردیم. و اگر برای آنها آیه‌ای بیاوری، کافران حتما خواهند گفت: شما بیهوده گو و بر باطل هستید ۵۸ این چنین خدا بر دل مردم نادان مهر می‌نهد ۵۹ صبر کن که وعده خدا راست است، و کسانی که به آخرت یقین ندارند تو را بی‌ثبات و متزلزل نکنند ۶۰

(۴۱۰)

سوره لقمان ۳۱ مکی و دارای سی و چهار آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم ۱ اینها آیات کتاب حکمت‌آمیز است، ۲ که برای نیکوکاران هدایت و رحمت است ۳ آنها که نماز می‌خوانند و زکات می‌دهند و به آخرت یقین دارند ۴ آنها از جانب خداوندشان هدایت شده‌اند و آنها موفق و رستگارانند ۵ برخی از مردم خریدار سخن سرگرم کننده و بیهوده هستند، تا به نادانی مردم را از راه خدا منحرف کنند، و سخن خدا را به مسخره می‌گیرند. آنها عذابی خوارکننده دارند ۶ و چون آیات ما بر او خوانده شود، با تکبر و گردنکشی روی برمی‌گرداند، گویی که آن را نشنیده است، مانند کسی که گوش‌هایش سنگین است. او را به عذابی دردناک بشارت ده ۷ کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، بهشت پرنعمت را خواهند داشت، ۸

که برای همیشه در آن می‌مانند. وعده خدا راست است، و خدا توانا و حکیم است. **۹** خدا آسمان‌ها را بدون ستونی که ببینید بیافرید، و در زمین کوه‌ها بیفکند تا زمین شما را نلرزاند، و هرگونه جنبنده‌ای در آن پراکند، و از آسمان باران را فروفرستادیم و در زمین هرگونه گیاه زیبا و مفید رویاندیم. **۱۰** این آفرینش خداست. به من نشان دهید که دیگران چه آفریده‌اند؟ آری، ستمگران در گمراهی آشکارند **۱۱**

(۴۱۱)

ما به لقمان حکمت عطا کردیم و به او گفتیم که از خدا سپاسگزاری کن. هر که سپاسگزاری کند، آن سپاسگزاری تنها به‌سود خود اوست، و هر که ناسپاسی کند، خدا بی‌نیاز و ستوده است **۱۲** و یاد کن آنگاه که لقمان، درحالی که به پسرش نصیحت می‌کرد، به او گفت: فرزندم، چیزی را شریک خدا نسا، چون شرک ستمی بزرگ است **۱۳** و به انسان درباره پدر و مادرش سفارش کردیم. مادرش او را حامله شد، و هر روز ناتوان‌تر می‌شد. دو سال او را شیر داد و بعد او را از شیر گرفت. به او سفارش کردیم که از من و از پدر و مادرت سپاسگزاری کن که بازگشت همه پیش من است **۱۴** و اگر پدر و مادرت با اصرار از تو خواستند که چیزی را که نسبت به آن آگاهی و به حقانیت آن اعتقادی نداری شریک من سازی، از آنها اطاعت نکن، ولی باز هم در دنیا با آنها به نیکی رفتار کن، و از راه کسی که به‌سوی من بازگشته است پیروی کن. بازگشت شما پیش من است و من شما را از جزای کارهایی که می‌کردید آگاه می‌کنم **۱۵** فرزندم، اگر عمل تو هموزن دانه ریز خردلی باشد و آن در تخته سنگی یا در آسمان‌ها و یا در زمین باشد، خدا آن را به حساب تو می‌آورد، زیرا خدا دقیق و آگاه است **۱۶** فرزندم، نماز بخوان و مردم را به کار نیک وادار و از کار بد بازدار، و بر مصیبتی که به تو می‌رسد صبور باش، که این از کارهایی است که عزم راسخ می‌خواهد **۱۷** و به تکبر از مردم روی نگردان، و با غرور بر روی زمین راه نرو، چون خدا مردم خودپسند خودستا را دوست ندارد **۱۸** و در رفتار و راه رفتنت میانه رو باش، و صداقت را پایین بیاور و آرام و آهسته سخن بگویی، که زنده‌ترین صداها صدای بلند خران است **۱۹**

(۴۱۲)

آیا نمی‌بینید که خدا آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است برای شما رام کرده، و نعمت‌های آشکار و نهان خویش را بر شما تمام کرده است؟ برخی از مردم درباره خدا بی‌هیچ دانشی و شناختی و کتابی روشن به بحث و ستیزه می‌پردازند **۲۰** و چون به آنها گفته شود: از آنچه خدا نازل کرده پیروی کنید، می‌گویند: ما از آیینی که پدرانمان را بر آن یافته‌ایم پیروی می‌کنیم؛ اگرچه شیطان آنها را به عذاب سوزان بخواند **۲۱** هر کس خود را تسلیم خدا کند و نیکوکار باشد، به دستاویز محکمی چنگ زده است، و پایان همه کارها به‌سوی خداست **۲۲** و هر کس کافر شود، کفرش تو را اندوهگین نکند. بازگشت آنها پیش ماست و ما آنها را از کارهایی که می‌کردند آگاه می‌کنیم، زیرا خدا به آنچه در دل‌هاست آگاه است **۲۳** مدت کوتاهی بهره‌مندشان می‌سازیم و سپس آنها را با عذابی سخت درمانده می‌کنیم **۲۴** اگر از آنها بپرسی چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟ حتماً می‌گویند: خدا. بگو: پس ستایش هم خاص خداست. ولی بیشتر آنها این را نمی‌دانند **۲۵** آنچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به خداست، و خدا بی‌نیاز و ستوده است **۲۶** اگر تمام درخت‌هایی که در زمین است قلم شود، و دریا با هفت دریای دیگر که به کمک آن بیاید مرکب گردد، و سخنان خدا را بنویسند، باز سخنان خدا پایان نمی‌پذیرد، که خدا بسی توانا و حکیم است **۲۷** آفرینش شما و دوباره زنده کردنتان در روز قیامت، برای ما، چون آفرینش و دوباره زنده کردن یک تن است. و خدا شنوا و بیناست **۲۸**

(۴۱۳)

آیا ندیده‌ای که خدا شب را وارد روز می‌کند و روز را وارد شب می‌کند، و خورشید و ماه را رام ساخته که هر یک تا مدتی معین حرکت می‌کنند؟ و خدا به تمام کارهایی که می‌کنید آگاه است ۲۹ این بدان سبب است که خدای یکتا حق است و تمام چیزهایی که جز او به کمک می‌خوانند باطل هستند و خدا والا و بزرگ است ۳۰ آیا ندیده‌ای که کشتی به واسطه نعمت خدا در دریا روان می‌شود، تا خدا برخی از نشانه‌های قدرت خود را به شما نشان دهد؟ در این امر برای هر انسان صبور سپاسگزاری نشانه‌هاست ۳۱ و هنگامی که موجی چون کوه آنها را فراگیرد، درحالی که دین را برای خدا خالص می‌کنند، او را به کمک می‌خوانند. و چون خدا آنها را نجات داده به خشکی رساند، آنوقت برخی از آنها میانه روی می‌کنند. و فقط مردم خیانتکار ناسپاس آیات ما را انکار می‌کنند ۳۲ ای مردم، از خداوند خود پروا کنید، و از روزی بترسید که هیچ پدری برای فرزند خود کاری نسازد و هیچ فرزندی هم برای پدر خود کاری نسازد و پدر و فرزند به کار هم نیابند. وعده خدا راست است. زندگی دنیا فریبتان ندهد، و شیطان فریبکار شما را درباره لطف و کرم خدا نفریبد ۳۳ علم زمان برپایی قیامت پیش خداست. و خدا باران را فرومی‌فرستد. و آنچه را که در رحم‌هاست می‌داند. و هیچ کس نمی‌داند که فردا چه می‌کند. و هیچ کس نمی‌داند که به کدامین زمین خواهد مرد. به راستی که خدا دانا و از همه چیز باخبر است ۳۴

(۴۱۴)

سوره سجده ۳۲ مکی و دارای سی آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

الف، لام، میم ۱ بدون شک قرآن از جانب صاحب‌اختیار جهانیان نازل شده است ۲ آیا می‌گویند: محمد(ص) آن را خود به هم بافته است؟ نه، چنین نیست، بلکه قرآن راست و حق و از جانب خداوند توست، تا مردمی را که پیش از تو بیم‌دهنده‌ای برای آنها نیامده است، هشدار دهی باشد که هدایت شوند ۳ خدا کسی است که آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست در شش روز آفرید. سپس بر عرش استیلا یافت. شما هیچ یاور و شفیی جز او ندارید. آیا متوجه نمی‌شوید و پند نمی‌گیرید؟ ۴ امور جهان را از آسمان تا زمین تدبیر می‌کند. سپس آن امور و آثار و نتایج آنها در روزی که مقدار آن هزار سال از سال‌هایی است که شما می‌شمارید، به‌سوی او بالا می‌رود ۵ این همان خدای دانای نهان و آشکار است، که توانا و مهربان است ۶ همان کسی که هرچه آفرید، بس نیکو آفرید، و آفرینش انسان را از گل آغاز کرد ۷ سپس نسل او را از عصاره آبی پست قرار داد ۸ آنگاه او را ساخت، و از روح خود در او دمید، و برای شما گوش و چشم و دل آفرید. چه اندک سپاسگزاری می‌کنید؟ ۹ گفتند: آیا وقتی ما مردیم و در زمین ناپدید شدیم، دوباره آفرینشی نو خواهیم یافت؟ آنها منکر دیدار خداوندشان هستند ۱۰ بگو: فرشته مرگ که بر شما گمارده شده جانتان را می‌گیرد و آنگاه شما را پیش خداوندتان بازمی‌گردانند ۱۱

(۴۱۵)

کاش هنگامی را، که گناهکاران سرشان را پیش خداوندشان به زیر افکنده‌اند، می‌دیدید که می‌گویند: خداوند، دیدیم و شنیدیم. ما را به دنیا بازگردان تا کار درست و شایسته انجام دهیم. اینک ما به یقین رسیده‌ایم ۱۲ اگر می‌خواستیم، هر کسی را هدایت عطا می‌کردیم، ولی این وعده من حق و این سخن از من مقرر است که جهنم را از همه جنیان و آدمیان پر می‌کنم ۱۳ پس به‌سزای این که دیدار این روزتان را فراموش کردید، عذاب جهنم را بچشید. ما هم شما را فراموش کرده‌ایم، و به کیفر کارهایی که می‌کردید عذاب جاوید را

بچشید ۱۴ تنها کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که چون بدان‌ها یادآوری شوند، به سجده می‌افتند و به ستایش خداوندشان تسبیح می‌گویند، و بزرگی و سرکشی نمی‌کنند؛ ۱۵ پهلوی خویش را از بستر خواب بر می‌دارند و خداوند خود را با بیم و امید می‌خوانند، و از آنچه روزیشان ساخته‌ایم انفاق می‌کنند؛ ۱۶ هیچ‌کس نمی‌داند به پاداش کارهایی که می‌کرده، چه چیزهایی، که مایه روشنی چشم‌هاست، برایش اندوخته‌اند؛ ۱۷ آیا کسی که مؤمن است مانند کسی است که نافرمان است؟ آنها با هم برابر نیستند؛ ۱۸ اما کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، به پاداش کارهایی که می‌کردند، در باغ‌های بهشتی که در آن جای می‌گیرند، پذیرایی می‌شوند؛ ۱۹ و اما کسانی که نافرمانی کرده‌اند، جایگاهشان آتش است. هرگاه بخواهند از آن بیرون آیند، به آن بازگردانیده می‌شوند و به آنها می‌گویند: عذاب آتشی را که دروغ می‌شمردید بچشید؛ ۲۰

(۴۱۶)

و قطعا غیر از آن عذاب بزرگ، عذاب دنیا را هم به آنها می‌چشانیم، شاید از راهی که در پیش گرفته‌اند به راه خدا بازگردند؛ ۲۱ و کیست ستمکارتر از آن‌کس که به آیات خداوندش یادآوری شود و آنگاه از آن روی بگرداند؟ ما از گناهکاران انتقام می‌گیریم؛ ۲۲ ما به موسی کتاب آسمانی دادیم. بنابراین در دیدار او شک نکن. و ما آن کتاب را راهنمای بنی‌اسرائیل قرار دادیم؛ ۲۳ و چون صبر و پایداری کردند و به آیات ما یقین داشتند، از میان آنها پیشوایانی پدید آوردیم که به فرمان ما مردم را هدایت می‌کردند؛ ۲۴ خداوند تو در روز قیامت، حتما در مورد چیزهایی که در آن اختلاف می‌کردند، میان آنها داوری خواهد کرد؛ ۲۵ آیا نابود شدن مردمی که پیش از ایشان هلاک کردیم و اینها اکنون در خانه‌های آنها زندگی می‌کنند، سبب راهنمایی‌شان نشد؟ در این امر عبرت‌هاست. آیا نمی‌شنوند؟ ۲۶ آیا نمی‌بینند که ما آب باران را به‌سوی زمین خشک می‌رانیم و به‌وسیله آن کشت و محصولی بیرون می‌آوریم که حیواناتشان و خودشان از آن می‌خورند؟ چرا نمی‌بینند؟ ۲۷ می‌گویند: اگر راست می‌گویید، این روز داوری کی خواهد بود؟ ۲۸ بگو: در روز داوری ایمان آوردن کافران فایده‌ای برایشان ندارد، و به آنها مهلتی داده نمی‌شود؛ ۲۹ پس، از ایشان روی بگردان و منتظر باش که آنها نیز در انتظارند؛ ۳۰

(۴۱۷)

سوره احزاب ۳۳

مدنی و دارای هفتاد و سه آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

ای پیامبر، از خدا بترس و از کافران و منافقان اطاعت نکن، که خدا دانا و حکیم است؛ ۱ و از آنچه از خداوندت به تو وحی می‌شود، پیروی کن، زیرا که خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است؛ ۲ و بر خدا توکل کن که خدا برای کارسازی کافی است؛ ۳ خدا در درون هیچ‌کس دو قلب ننهاد، و همسرانتان را، آنها را که به ایشان می‌گویید: تو برای من مثل مادرم هستی، [تا آنها را بر خود حرام نموده و با ایشان ترک مباشرت کنی،] مادران شما قرار نداده، و پسر خواندگان شما را هم پسران شما نساخته است. این سخنی است که به زبان می‌گویید، ولی خدا حقیقت را می‌گوید، و او راه درست را نشان می‌دهد؛ ۴ آنها را به‌نام پدرانشان بخوانید. این کار پیش خدا عادلانه‌تر است. اگر پدرانشان را نمی‌شناسید، برادران دینی و دوستان شما هستند. در کاری که به اشتباه انجام داده‌اید بر شما گناهی نیست، ولی در کارهایی که از روی قصد انجام داده‌اید مسئولید. و خدا آمرزنده و مهربان است؛ ۵ پیامبر به مؤمنان از خودشان سزاوارتر و نزدیک‌تر است. و همسران پیامبر مادران مؤمنان هستند. در کتاب خدا، از نظر ارث بردن، خویشاوندان نسبت به هم، از مؤمنان و مهاجران نسبت به آنها سزاوارتر و نزدیک‌ترند. مگر این که بخواهید به دوستان مؤمن خود از طریق وصیت احسانی کنید. این حکم در کتاب خدا نوشته شده است؛ ۶

و یاد کن آنگاه که از پیامبران و از تو و از نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم پیمان گرفتیم، و از همه آنها پیمانی محکم گرفتیم،^۷ تا خدا راستگویان را از راستیشان بپرسد، و برای کافران هم عذابی دردناک آماده کرده است.^۸ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت خدا را بر خود یاد کنید، آنگاه که سپاهیان به‌سوی شما آمدند و ما باد و سپاهیان که آنها را نمی‌دیدید بر سرشان فرستادیم، و خدا کارهایی را که می‌کردید می‌دید.^۹ هنگامی که از بالای شما و از پایین شما بر شما تاختند، و آنگاه که چشم‌ها خیره شد، و دل‌ها به گلوها رسید، و به خدا گمان‌های بد بردید.^{۱۰} آنجا بود که مؤمنان آزمایش شدند، و به‌سختی بر خود لرزیدند.^{۱۱} و هنگامی که منافقان و کسانی که در دل‌هایشان بیماری شک و سست اعتقادی بود می‌گفتند: خدا و پیامبرش فقط وعده‌ای فریبده به ما داده‌اند.^{۱۲} و آنگاه که گروهی از آنها گفتند: ای مردم مدینه، دیگر شما را جای ایستادگی نیست. پس برگردید. و گروهی از آنها از پیامبر اجازه بازگشتن می‌خواستند و می‌گفتند: خانه‌های ما حفاظی ندارد. در صورتی که خانه‌هایشان بی‌حفاظ نبود. آنها فقط می‌خواستند بگریزند.^{۱۳} و اگر از اطراف شهر بر آنها هجوم می‌آوردند و از آنها می‌خواستند که به کفر بازگردند، حتماً این کار را می‌کردند، و فقط اندک مدتی در پذیرفتن آن درنگ می‌کردند.^{۱۴} و حال آن‌که پیش از آن با خدا عهد بسته بودند که پشت به دشمن نکنند. و عهده‌ی که با خدا بسته می‌شود مورد بازخواست قرار می‌گیرد.^{۱۵}

بگو: اگر از مرگ یا کشته شدن بگریزید، این گریختن هرگز برای شما فایده‌ای ندارد، چون در آن صورت هم فقط مدت کمی از زندگی بهره می‌برید.^{۱۶} بگو: اگر خدا بخواهد آسیبی به شما رساند، یا رحمتی نصیبتان نماید، کیست که بتواند شما را در برابر او حفظ و حمایت کند؟ آنها جز خدا هیچ یار و یآوری برای خود نخواهند یافت.^{۱۷} خدا کارشکنان شما و کسانی را که به برادرانشان می‌گویند: به جهاد نروید و پیش ما بیایید می‌شناسد. آنها فقط اندکی به جنگ می‌آیند.^{۱۸} نسبت به شما بخل می‌ورزند. چون خطر پیش آید، آنها را می‌بینی که به تو نگاه می‌کنند درحالی که چشم‌هایشان در حلقه می‌گردد، مثل کسی که بیهوشی مرگ او را فراگرفته است. و چون خطر و ترس برطرف شود، از حرص مال دنیا و برای کسب غنائم با زبان تند بر شما می‌تازند. آنها ایمان نیاورده‌اند و بنابراین خدا اعمالشان را نابود کرده است. این کار برای خدا آسان است.^{۱۹} می‌پندارند که سپاهیان مهاجم هنوز نرفته‌اند، و اگر سپاه دشمن دوباره باز آید، آرزو می‌کنند که کاش میان اعراب بادیه نشین بودند تا از جنگ برکنار بوده و از اخبار شما جويا می‌شدند. و اگر در میان شما بودند فقط اندکی می‌جنگیدند.^{۲۰} پیامبر خدا برای شما سرمشق و مقتدای نیکو و پسندیده‌ای است، برای کسی که به خدا و روز آخرت امید می‌دارد و خدا را فراوان یاد می‌کند.^{۲۱} چون مؤمنان سپاهیان را دیدند گفتند: این همان چیزی است که خدا و پیامبرش به ما وعده داده‌اند، و خدا و پیامبرش راست گفتند. و ایمان و فرمانبرداری آنها بیشتر شد.^{۲۲}

از مؤمنان مردانی هستند که به عهده‌ی که با خدا بستند وفا کردند. برخی از آنها کشته شدند و برخی از آنها چشم به راهند و عقیده و عهد خود را تغییر ندادند.^{۲۳} تا خدا راستگویان را به‌خاطر راستگویی‌شان پاداش دهد و منافقان را، اگر خواهد عذاب کند یا توبه آنها را بپذیرد، زیرا که خدا آمرزنده و مهربان است.^{۲۴} خدا کافران را با همه خشمی که داشتند نومید بازگردانید و آنها به پیروزی و غنیمتی

نرسیدند. و خدا مؤمنان را از جنگ بی‌نیاز کرد. خدا نیرومند و تواناست **۲۵** و کسانی از اهل کتاب را که از مشرکان پشتیبانی کرده بودند، از قلعه‌هایشان پایین آورد و در دل‌هایشان وحشت ایجاد کرد، آن چنان که گروهی از آنها را کشتید و گروهی را اسیر کردید **۲۶** و زمین و خانه‌ها و اموالشان و زمین‌هایی را هم که به قصد جنگ در آن پا گذاشته بودید به شما داد. و خدا بر هر کاری تواناست **۲۷** ای پیامبر، به همسرانت بگو: اگر زندگی دنیا و زینت آن را می‌خواهید، بیایید تا شما را بهره‌مند کنم و به نیکویی رها سازم **۲۸** و اگر خدا و پیامبر او و سرای آخرت را می‌خواهید، خدا برای نیکوکاران شما پاداشی بزرگ آماده کرده است **۲۹** ای همسران پیامبر، هر یک از شما کار زشت آشکاری کند، عذاب او دوبرابر خواهد بود. و این کار برای خدا آسان است **۳۰**

(۴۲۱)

و هر یک از شما که مطیع خدا و پیامبرش باشد و کار درست و شایسته کند، دوبار به او پاداش می‌دهیم، و برای او روزی نیکو آماده کرده‌ایم **۳۱** ای همسران پیامبر، شما مانند زنان دیگر نیستید. اگر از خدا می‌ترسید، در گفتار نرمی نکنید تا مردی که بیمار دل است به طمع افتد. و به‌طریقی شایسته سخن گوید **۳۲** و در خانه‌های خویش قرار گیرید، و به شیوه زمان جاهلیت گذشته جلوه‌گری و خودنمایی نکنید. و نماز بخوانید و زکات بدهید، و از خدا و پیامبرش اطاعت کنید. خدا می‌خواهد پلیدی را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاک و پاکیزه گرداند **۳۳** و آیات خدا و آن حکمت‌ها را که در خانه‌هایتان خوانده می‌شود، به یاد آرید، که خدا دقیق و از همه چیز باخبر است **۳۴** مردان و زنان مسلمان، و مردان و زنان مؤمن، و مردان و زنان فرمانبردار، و مردان و زنان راستگوی، و مردان و زنان صبور، و مردان و زنان فروتن، و مردان و زنان صدقه‌دهنده، و مردان و زنان روزه دار، و مردان و زنان پاکدامن، و مردان و زنانی که خدا را فراوان یاد می‌کنند، خدا برای همه آنها آموزش و پاداشی بزرگ آماده کرده است **۳۵**

(۴۲۲)

هیچ مرد و زن مؤمنی را نرسد که چون خدا و پیامبرش به‌کاری فرمان دهند، آنها را در آن کارشان اختیاری باشد. و هر کس از فرمان خدا و پیامبرش سرپیچی کند آشکارا گمراه شده است **۳۶** و یاد کن آنگاه که به کسی که خدا به او نعمت داده بود و تو هم به او نعمت داده بودی، گفتی: همسرت را برای خود نگه‌دار، و از خدا بترس. و در دلت چیزی را پنهان می‌کردی که خدا آن را آشکار ساخت. و از مردم می‌ترسیدی، حال آن‌که حق بود که از خدا بترسی. پس چون زید از همسرش کام گرفت و او را طلاق داد، ما او را به همسری تو درآوردیم، تا برای مؤمنان در ازدواج با همسران پسر خواندگان‌شان، اگر از ایشان کام گرفته و آنها را طلاق دادند، گناهی نباشد، و فرمان خدا انجام شدنی است **۳۷** بر پیامبر در چیزی که خدا برای او مقرر کرده گناهی نیست. این سنت خداست که پیش از این در میان پیشینیان معمول بوده است. و فرمان خدا سنجیده و دقیق است **۳۸** کسانی که پیام‌های خدا را به مردم می‌رسانند، و فقط از خدا می‌ترسند، و از هیچ‌کس جز خدا نمی‌ترسند، و می‌دانند که خدا برای رسیدگی به حساب بندگان کافی است **۳۹** محمد (ص) پدر هیچ‌یک از مردان شما نیست، ولی فرستاده خدا و خاتم پیامبران است. و خدا هر چیزی را می‌داند **۴۰** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خدا را فراوان یاد کنید، **۴۱** و صبح و شب او را به پاکی بستانید **۴۲** او کسی است که با فرشتگانش بر شما درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها به روشنایی ببرد، زیرا خدا نسبت به مؤمنان مهربان است **۴۳**

(۴۲۳)

روزی که با او دیدار می‌کنند درودشان سلام است و خدا برای آنها پاداشی نیکو و بزرگوارانه آماده کرده است **۴۴** ای پیامبر، ما تو را فرستادیم تا گواه و مژده رسان و بیم‌دهنده باشی **۴۵** و تا به فرمان خدا مردم را به‌سوی او بخوانی، و چراغی فروزان باشی **۴۶** و به

مؤمنان نوید بده که آنها را از جانب خدا فضل و بخشایشی بزرگ است ۴۷ و از کافران و منافقان اطاعت نکن، و به آزارشان اعتنا نکن و به آن اهمیت نده، و بر خدا توکل کن، که خدا برای کارسازی کافی است ۴۸ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر با زنان مؤمن ازدواج کردید، و پیش از آن که با آنها همخوابگی کنید، آنها را طلاق دادید، عده‌ای که حساب آن را داشته باشید بر عهده آنها نیست. پس آنها را بهره‌مند کنید و به نیکی رهایشان سازید ۴۹ ای پیامبر، ما همسرانت را، آنها را که مهرشان را داده‌ای، و کنیزانت را، که خدا از غنایم جنگی به تو ارزانی داشته، و دختران عمویت و دختران عمه‌هایت و دختران دایات و دختران خاله‌هایت را که با تو مهاجرت کرده‌اند، و نیز زن مؤمنی را که خود را بدون مهر به پیامبر ببخشد، چنانچه پیامبر بخواهد با او ازدواج کند، برای تو حلال کردیم. این آخری، ازدواج از روی بخشش مهر، فقط مخصوص توست، نه دیگر مؤمنان. ما می‌دانیم که بر مؤمنان در مورد همسران و کنیزانشان چه مقرر کرده‌ایم، تا در امر ازدواج برای تو مشکلی پیش نیاید. و خدا آمرزنده و مهربان است ۵۰

(۴۲۴)

نوبت هر یک از همسرانت را که خواهی به تأخیر انداز، و هر یک را که خواهی پیش خود جای ده. و اگر بخواهی هر کدام از همسرانت را که از او کناره جویی کرده‌ای باز به خود بخوانی، بر تو گناهی نیست. این مناسب‌تر است برای آن که چشم آنها روشن شود و اندوهگین نشوند و همگی‌شان از رفتاری که با ایشان می‌کنی خشنود باشند. خدا آنچه را که در دل شماست می‌داند، و خدا دانا و بردبار است ۵۱ پس از این دیگر ازدواج با هیچ زنی بر تو حلال نیست، و نیز نمی‌توانی زن دیگری را جایگزین همسرانت کنی، هر چند زیبایی او تو را به شگفت آورد، مگر آنها که به غنیمت به‌دست آوری. و خدا مراقب هر چیزی است ۵۲ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، فقط هنگامی وارد خانه‌های پیامبر شوید که برای غذا خوردن فراخوانده شده باشید، بی‌آن که منتظر حاضر شدن غذا بنشینید. ولی وقتی از شما دعوت شد وارد شوید، و چون غذا خوردید پراکنده شوید، و سرگرم سخن گفتن نشوید. این کار پیامبر را ناراحت می‌کند، ولی از شما خجالت می‌کشد که به شما بگوید، اما خدا از گفتن سخن حق خجالت نمی‌کشد. و چون از همسران پیامبر چیزی خواهید، از پشت پرده بخواهید. این برای دل‌های شما و دل‌های آنها پاکیزه‌تر است. شما حق ندارید که پیامبر خدا را اذیت کنید، و هرگز نباید که بعد از او با همسرانش ازدواج کنید. این کار پیش خدا گناهی بزرگ است ۵۳ اگر چیزی را آشکار کنید یا آن را پنهان نمایید، خدا به هر چیزی آگاه است ۵۴

(۴۲۵)

بر زنان گناهی نیست که در نزد پدران و پسران و برادران و پسران خواهران خود و زنان همدین خویش و کنیزانشان بدون حجاب باشند. از نافرمانی خدا بترسید، چون خدا شاهد هر چیزی است ۵۵ خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می‌فرستند. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بر پیامبر درود بفرستید و کاملاً تسلیم فرمان‌های او باشید ۵۶ کسانی که خدا و پیامبر او را می‌آزارند، خدا آنها را در دنیا و آخرت لعنت کرده و برایشان عذابی خوارکننده آماده کرده است ۵۷ و کسانی که مردان و زنان مؤمن را، بدون آن که کار زشتی کرده باشند، می‌آزارند، تهمت و گناهی آشکار به گردن گرفته‌اند ۵۸ ای پیامبر، به همسران و دخترانت و به زنان مؤمن بگو که روپوش‌های خود را بر خویشتن فروپوشند. این کار برای آن که شناخته شوند و مورد اذیت و آزار قرار نگیرند بهتر است. و خدا آمرزنده و مهربان است ۵۹ اگر منافقان و آنها که سوء نیتی دارند و شایعه پراکنان در شهر از کار خویش باز نایستند، تو را بر ضد آنها بر می‌انگیزیم، تا از آن پس فقط مدت کوتاهی در شهر، در کنار تو، بمانند ۶۰ اینها از رحمت خدا به دورند و هر جا یافته شوند، باید گرفته و به‌سختی کشته شوند ۶۱ این سنت خداست که درباره پیشینیان جاری بوده است، و در سنت خدا هرگز تغییری نخواهی یافت ۶۲

(۴۲۶)

مردم از تو درباره قیامت می‌پرسند، بگو: علم آن فقط پیش خداست. و تو چه می‌دانی شاید قیامت نزدیک باشد **۶۳** خدا کافران را لعنت کرده و برای آنها آتش سوزان آماده ساخته است، **۶۴** که برای همیشه در آن خواهند ماند، و یار و یاورى نمی‌یابند **۶۵** روزی که چهره‌هایشان در آتش گردانده شود، می‌گویند: ای کاش ما از خدا فرمان می‌بردیم و از پیامبر اطاعت می‌کردیم **۶۶** و می‌گویند: خداوند، ما از رؤسا و بزرگانمان اطاعت کردیم و آنها ما را گمراه کردند **۶۷** خداوند، عذابشان را دو چندان کن و لعنتشان کن و آنها را هرچه بیشتر از رحمت خود دور ساز **۶۸** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شما مانند کسانی نباشید که با تهمت‌های خود، موسی را آزرده‌اند، و خدا او را از آنچه درباره او می‌گفتند مبرا ساخت. او پیش خدا آبرومند بود **۶۹** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا بترسید و سخن درست بگویید **۷۰** تا خدا کارهای شما را به صلاح آورد و گناهانتان را ببامزد. و هر که از خدا و پیامبرش اطاعت کند مسلماً موفق و کامیاب شده است **۷۱** ما این امانت را بر آسمان‌ها وزمین و کوه‌ها عرضه کردیم، ولی آنها از پذیرفتن آن خودداری کردند و از آن ترسیدند. و انسان آن را پذیرفت و به‌عهده گرفت، چون انسان بسی ستمگر و نادان بود **۷۲** تا خدا مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را عذاب کند، و مردان و زنان مؤمن را ببخشد، که خدا آمرزنده و مهربان است **۷۳**

(۴۲۷)

سوره سَبَأ ۳۴

مکی و دارای پنجاه و چهار آیه به‌نام خداوند بخشنده مهربان

سپاس و ستایش خاصّ خدایی است که هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است از آن اوست و ستایش در آخرت نیز مخصوص اوست، و او حکیم و آگاه است **۱** هرچه در زمین فرومی‌رود و هرچه از آن بیرون می‌آید و هرچه از آسمان فرود می‌آید و هرچه در آن بالا می‌رود، همه را می‌داند، و او مهربان و آمرزنده است **۲** کافران گفتند: قیامت نخواهد آمد. بگو: آری، به خداوند، آن دانای نهان و ناپیدا سوگند که شما را خواهد آمد. به‌قدر ذره‌ای در آسمان‌ها و زمین از او پوشیده نیست، و نه کوچک‌تر از آن و نه بزرگ‌تر از آن چیزی نیست مگر آن که در کتابی روشن ثبت است، **۳** تا به کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند پاداش دهد. آنها آمرزش و روزی نیکو و سخاوتمندانه‌ای دارند **۴** و کسانی که در انکار و پوشاندن آیات ما کوشیدند تا ما را به عجز آورند، عذابی سخت دردناک دارند **۵** آنها که از دانش بهره دارند می‌دانند که قرآنی که از جانب خداوندت به تو نازل شده، راست و درست است و به راه خداوند توانای ستوده راهنمایی می‌کند **۶** کافران گفتند: آیا مردی را به شما نشان بدهیم که به شما می‌گوید که پس از مرگ، چون متلاشی و ریزریز شدید، دوباره در آفرینشی نو زنده خواهید شد؟ **۷**

(۴۲۸)

آیا خود دروغ‌هایی را به هم بافته و آنها را از قول خدا می‌گویید؟ یا دیوانه است؟ نه، چنین نیست، بلکه کسانی که به آخرت ایمان ندارند در عذاب و گمراهی عمیقی هستند **۸** آیا به آسمان و زمین که پیش رویشان و پشت سرشان است نمی‌نگرند؟ اگر بخواهیم آنها را در زمین فرومی‌بریم، یا پاره‌ای از آسمان را بر سرشان می‌افکنیم. در این امر قطعاً نشانه‌ای برای هر بنده‌ای که به خدا بازمی‌گردد، وجود دارد **۹** ما به داود از جانب خود برتری دادیم و گفتیم: ای کوه‌ها و ای پرندگان، در تسبیح خدا با او هم آواز شوید. و آهن را برای او نرم کردیم، **۱۰** که زره‌های فراخ و بلند بساز و حلقه‌های آن را به اندازه کن. و کارهای درست و شایسته انجام دهید، که من کارهایی را که

می‌کنید می‌بینم **۱۱** و باد را رام سلیمان کردیم، که بامداد راه یک‌ماهه می‌پیمود و شبانگاه هم راه یک‌ماهه می‌پیمود. و چشمه مس گذاخته را برای او روان ساختیم. و گروهی از جنیان به فرمان خداوندش پیش او کار می‌کردند. و هر کدام از آنها که از فرمان ما سر می‌پیچیدند عذاب آتش سوزان را به او می‌چساندیم **۱۲** برای او هرچه می‌خواست از پرستشگاه‌ها و مجسمه‌ها و کاسه‌هایی به بزرگی حوض‌ها و دیگ‌های عظیم مستقر در زمین می‌ساختند. ای خاندان داود، شکرگزاری کنید. اما اندکی از بندگان من شکرگزارند **۱۳** و چون مرگ را بر سلیمان مقرر داشتیم، فقط مورینه‌ای که عصای او را می‌خورد مردم را بر مرگش آگاه ساخت. پس چون سلیمان بر زمین افتاد، جنیان دریافتند که اگر غیب می‌دانستند و از مرگ او آگاه شده بودند در آن عذاب خفت‌آور نمی‌ماندند **۱۴**

(۴۲۹)

برای مردم سبا در محل سکونتشان نشانه‌ای وجود داشت. دو باغستان در جانب راست و چپ محل سکونتشان داشتند. به آنها گفتیم: از روزی خداوند خود بخورید و شکر او را به‌جای آورید که شهری است پاکیزه و خوش و خداوندی آمرزنده **۱۵** اما آنها روی گردانیدند. پس سیل ویرانگر را بر آنها فرستادیم، و باغستان‌هایشان را به دو باغی که میوه‌های تلخ و شوره‌گز و مقدار کمی سدر داشت تبدیل کردیم **۱۶** این مجازات آنها به‌سزای کفر و ناسپاسیشان بود. آیا ما جز ناسپاسان را مجازات می‌کنیم؟ **۱۷** و میان آنها و شهرهایی که به آنها برکت داده بودیم، شهرهایی نزدیک به هم پدید آوردیم و میان آنها آمد و شد را مقرر کردیم. در آن راه‌ها شب‌ها و روزها ایمن و آسوده خاطر رفت و آمد کنید **۱۸** اما آنها بر خویشتن ستم کردند، و گفتند: خداوند، شهرهای ما را از هم دور گردان. پس آنها را موضوع افسانه‌ها کردیم، و سخت پراکنده‌شان ساختیم. در این سرگذشت برای هر انسان شکیبای سپاسگزاری عبرت‌هاست **۱۹** شیطان گمان خود را در مورد آنها درست یافت، و جز گروهی از مؤمنان، همه از او پیروی کردند **۲۰** شیطان هیچ تسلطی بر آنها نداشت، بلکه این کار برای آن بود که می‌خواستیم کسی را که به آخرت ایمان دارد، از کسی که درباره آن در شک است، به عمل معلوم کنیم. و خداوند تو حافظ هر چیزی است **۲۱** بگو: کسانی را که به‌جای خدای یکتا، خدا و اختیاردار خود پنداشته‌اید، به کمک بخوانید. آنها در تمام آسمان‌ها و زمین به‌قدر ذره‌ای اختیار چیزی را ندارند، و در آفرینش آن دو نیز شرکتی نداشته‌اند، و کسی از آنها یار و مددکار خدا نیست **۲۲**

(۴۳۰)

شفاعت پیش خدا سود نمی‌بخشد، مگر برای کسی که خدا خود درباره او اجازه دهد. تا چون ترس از دل‌هایشان برود، گویند: خداوند شما چه گفت؟ گویند: حقیقت را گفت، و او والا و بزرگ است **۲۳** بگو: کیست که از آسمان‌ها و زمین به شما روزی می‌دهد؟ بگو: خدای یکتا، و ما یا شما بر هدایت و یا بر گمراهی آشکاری هستیم **۲۴** بگو: شما درباره گناهی که ما کرده‌ایم مورد بازخواست قرار نمی‌گیرید، و ما هم درباره کارهایی که شما می‌کنید بازخواست نمی‌شویم **۲۵** بگو: خداوند ما، ما و شما را گرد می‌آورد، و سپس میان ما بحق داوری می‌کند، که او داور داناست **۲۶** بگو: کسانی را که شریک خدا ساخته‌اید به من نشان بدهید. هرگز، بلکه اوست که خدای توانای حکیم است **۲۷** ای پیامبر، ما تو را برای مژده‌دادن و بیم‌دادن بر همه مردم فرستاده‌ایم، ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۲۸** می‌گویند: اگر راست می‌گویید این وعده قیامت چه وقت خواهد بود؟ **۲۹** بگو: میعاد شما روزی است که نه ساعتی از آن تأخیر توانید کرد و نه پیش توانید افتاد **۳۰** کافران گفتند: ما هرگز به این قرآن و به کتاب‌هایی که پیش از آن نازل شده ایمان نمی‌آوریم. اگر بینی آنگاه که ستمگران در پیشگاه خداوندشان نگاه داشته می‌شوند چگونه با یکدیگر گفت و گو و مجادله می‌کنند. پیروان زبردست به رؤسای گردنکش می‌گویند: اگر شما نبودید ما ایمان می‌آوردیم **۳۱**

(۴۳۱)

رؤسای گردنکش به پیروان زیردست می‌گویند: آیا پس از آن که هدایت برای شما آمد، ما شما را از آن بازداشتیم؟ شما خودتان گناهکار بودید **۳۲** پیروان زیردست به رؤسای گردنکش می‌گویند: چنین نیست، بلکه نیرنگ شب و روز شما بود، آنگاه که ما را وادار می‌کردید که به خدای یکتا کافر شویم و برای او همتایانی قرار دهیم. و چون عذاب را ببینند در دل احساس پشیمانی کنند. و ما غل‌ها را به گردن کافران می‌نهییم. آیا جز در برابر اعمالشان مجازات می‌شوند؟ **۳۳** ما هیچ پیامبری به شهری نفرستادیم، مگر آن که قدرتمندان و ثروتمندان آن گفتند: ما رسالت شما را نمی‌پذیریم **۳۴** و گفتند: ما اموال و فرزندان بیشتری داریم و ما عذاب نخواهیم شد **۳۵** بگو: خداوند من است که روزی را برای هر که بخواهد فراخ یا تنگ می‌گرداند. ولی بیشتر مردم این را نمی‌دانند **۳۶** اموال و فرزندانان چیزی نیست که شما را به ما نزدیک گرداند، مگر کسانی که ایمان داشته و کار درست و شایسته کرده باشند، که آنها به‌خاطر کارهایی که کرده‌اند، دو برابر پاداش دارند، و در غرفه‌های بهشت آسوده خاطر خواهند بود **۳۷** و کسانی که در انکار و باطل ساختن آیات ما می‌کوشند، تا به گمان خود ما را به عجز آورند، آنها را در عذاب حاضر می‌کنند **۳۸** بگو: خداوند من روزی را برای هر کس از بندگانش که بخواهد فراخ می‌کند، یا برای او تنگ می‌گرداند. و هرچه انفاق کنید، او عوضش را می‌دهد، و او بهترین روزی‌دهندگان است **۳۹**

(۴۳۲)

روزی که خدا همه آنها را گرد می‌آورد و آنگاه به فرشتگان می‌گوید: آیا اینها بودند که شما را می‌پرستیدند؟ **۴۰** فرشتگان می‌گویند: خداوند، تو منزّهی، تو خداوند مایی، نه آنها. آنها جنیان را می‌پرستیدند و بیشترشان به آنها ایمان داشتند **۴۱** امروز برای یکدیگر سود و زیانی ندارید. و به ستمگران می‌گوییم: بچشید عذاب آتشی را که آن را دروغ می‌شمردید **۴۲** و چون آیات روشن ما بر آنها خوانده شود، می‌گویند: این مردی است که می‌خواهد شما را از آنچه پدرانتان می‌پرستیدند بازدارد. و می‌گویند: این قرآن دروغی است که به هم بافته شده است. و کافران، چون سخن حق برای آنها بیاید، می‌گویند: این فقط جادویی آشکار است **۴۳** مابه آنها هیچ کتاب آسمانی نداده بودیم که آن را بخوانند، و پیش از تو هیچ هشداردهنده‌ای برای آنها نفرستاده بودیم **۴۴** کسانی که پیش از ایشان بودند نیز پیامبران را دروغگو خواندند. اینها به ده یک آنچه که به آنها داده بودیم، نرسیده‌اند. آنها پیامبران مرا دروغگو خواندند، اما مجازات من چه سخت بود **۴۵** بگو: من فقط شما را به یک چیز سفارش می‌کنم، و آن این که دو نفر دو نفر با هم، یا هر یک به تنهایی برای خدا به پا خیزید، و سپس ببندیشید. این یار شما، پیامبر، دیوانه نیست. او فقط شما را از عذاب سختی که در پیش است، بیم می‌دهد **۴۶** بگو: هر مزدی که من از شما خواسته‌ام برای خودتان باشد. پاداش من تنها بر عهده خداست و او بر هر کاری گواه است **۴۷** بگو: خداوند من حقیقت را الهام می‌کند، و او دانای ناپیداها و نهان‌هاست **۴۸**

(۴۳۳)

بگو: حق آمد و دیگر از باطل کاری بر نمی‌آید و باز هم نمی‌گردد و رونق نمی‌گیرد **۴۹** بگو: اگر من گمراه شوم، به زیان خود گمراه شده‌ام، و اگر هدایت یابم به سبب چیزی است که خداوند من وحی می‌کند، که او شنوا و نزدیک است **۵۰** کاش آنوقتی را که دچار وحشت می‌شوند، می‌دید، که گریز و رهاییشان نباشد و از جایی نزدیک گرفتارشان سازند **۵۱** می‌گویند: به پیامبر ایمان آوردیم. چگونه از راه دور به او دسترسی دارند؟ **۵۲** و حال آن که پیش از این منکر او می‌شدند و از راه دور به او تهمت می‌زدند **۵۳** و میان آنها و آن آرزو که دارند جدایی افتد، همچنان که پیش از این با امثال آنها رفتار شد. آنها سخت در شک و تردید بودند **۵۴**

سوره فاطر ۳۵

مکی و دارای چهل و پنج آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

سپاس و ستایش خاص خدای یکتاست که آفریننده آسمان‌ها و زمین است. خدایی که فرشتگان را پیام‌آورنده گردانید. فرشتگانی که دارای دو بال و سه بال و چهار بال می‌باشند. در آفرینش هرچه بخواهد می‌افزاید، زیرا خدا بر هر کاری تواناست **۱** هر رحمتی را که خدا برای مردم بگشاید، هیچ‌کس نتواند آن را بازدارد. و آنچه را که بازدارد، کسی جز او نتواند که آن را ارزانی دارد. او بسی توانا و حکیم است **۲** ای مردم، نعمت خدا را بر خود یاد کنید. آیا غیر از خدا آفریننده‌ای هست که به شما از آسمان و زمین روزی دهد؟ هیچ خدایی جز او نیست. پس چگونه منحرف می‌شوید؟ **۳**

(۴۳۴)

اگر تو را دروغگو می‌خوانند، بدان که پیامبران پیش از تو را هم دروغگو خواندند. و همه کارها به خدا بازگردانده می‌شود **۴** ای مردم، وعده خدا راست است. زنده‌ار زندگی این دنیا شما را فریب ندهد و شیطان فریبکار شما را به بخشایش و عفو خدا نفریبد **۵** شیطان دشمن شماست. شما هم او را دشمن بگیرید. او پیروان خود را می‌خواند تا از دوزخیان باشند **۶** کافران عذابی سخت دارند. و کسانی که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، آمرزش و پاداشی بزرگ دارند **۷** آیا آن‌کس که کار بدش در نظرش آراسته شده و آن را نیکو می‌پندارد، مانند کسی است که چنین نیست؟ خدا هر که را بخواهد گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌کند. مبدا جانت با افسوس خوردن بر آنها دچار اندوه شود. خدا به کارهایی که می‌کنند آگاه است **۸** خداست آن‌که بادها را می‌فرستد تا ابرها را برانگیزند، و ما آن را به سرزمین مرده می‌رانیم و به وسیله آن زمین مرده را زنده می‌کنیم. زنده شدن مردگان در قیامت نیز چنین است **۹** هر کس عزت می‌خواهد، بداند که عزت همه خاص خداست. سخن نیکو و پاک به سوی خدا بالا می‌رود و کار درست و شایسته آن را بالا می‌برد. و کسانی که برای کارهای بد نیرنگ می‌اندیشند تا آن را انجام دهند، عذابی سخت دارند و نیرنگشان تباہ می‌گردد **۱۰** خدا شما را ابتدا از خاک و سپس از نطفه آفرید. آنگاه شما را همسر هم ساخت. هیچ زنی آبستن نمی‌شود و نمی‌زاید، مگر این که خدا از آن آگاه است. و عمر هیچ‌کس دراز نشود و از عمر هیچ‌کس کم نشود، مگر این که در کتابی نوشته شده است. این کار برای خدا آسان است **۱۱**

(۴۳۵)

دو دریا یکسان نیستند: این یکی آبش شیرین و گوارا، و آن یکی شور و تلخ است. و از هر دو گوشت تازه می‌خورید، و از آنها زیوری بیرون می‌آورید که آن را آرایش خویش می‌کنید. و کشتی را می‌بینی که آب را می‌شکافد و در دریا روان می‌شود تا از فضل خدا روزی بجوید، باشد که سپاسگزاری کنید **۱۲** شب را داخل روز می‌کند و روز را داخل شب می‌کند، و خورشید و ماه را رام کرده که هر یک تا مدتی معین حرکت می‌کنند. این است خدای یکتا، صاحب اختیار شما. فرمانروایی از آن اوست، و کسانی که آنها را به جای او به کمک می‌خوانید، مالک و اختیاردار پوست هسته خرمایی هم نیستند **۱۳** اگر آنها را بخوانید، صدای شما را نمی‌شنوند، و اگر هم بشنوند جوابتان را نمی‌دهند، و روز قیامت شرک آوردنتان را انکار می‌کنند. و هیچ‌کس چون خدای آگاه تو را از حقیقت خبردار نمی‌کند **۱۴** ای مردم، شما به خدا نیازمندید و خداست که بی‌نیاز و ستوده است **۱۵** اگر بخواهد شما را از میان می‌برد و مردمی تازه به وجود می‌آورد **۱۶** و این کار برای خدا دشوار نیست **۱۷** هیچ‌کس بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد، و اگر کسی که بار گناهش سنگین است دیگران را برای برداشتن آن به کمک بخواند، هیچ‌کس، اگرچه خویشاوند او باشد، ذره‌ای از بارش را بر نمی‌دارد. تو فقط کسانی را بیم می‌دهی که در نهان و در دل خویش از خداوندشان می‌ترسند، و نماز می‌خوانند. هر کس خود را پاکیزه سازد، به سود خویش خود را پاکیزه ساخته است. و بازگشت همه به سوی خداست **۱۸**

(۴۳۶)

نابینا و بینا یکسان نیستند، ۱۹ و نه تاریکی و روشنایی، ۲۰ و نه سایه و حرارت آفتاب ۲۱ و زندگان و مردگان نیز یکسان نیستند. خدا سخن حق را به هر که خواهد می‌شنوید، و تو نمی‌توانی سخن خود را به خفتگان قبور بشنوانی ۲۲ تو فقط هشداردهنده هستی ۲۳ ما تو را بحق به رسالت فرستادیم تا مردم را مژده دهی و بیم دهی. در میان هر امتی نیز کسی بوده است که به آنها هشدار می‌داده است ۲۴ اگر تو را دروغگو می‌خوانند، کسانی هم که پیش از ایشان بودند پیامبرانشان را که برایشان معجزه‌ها و نوشته‌ها و کتاب روشن آسمانی آورده بودند دروغگو خواندند ۲۵ من هم کافران را مجازات کردم، مجازات من چگونه بود؟ ۲۶ آیا ندیده‌ای که خدا از آسمان باران را فرو فرستاد و به وسیله آن میوه‌های گوناگون و رنگارنگ از زمین رویاندیم؟ و از کوه‌ها راه‌هایی به رنگ‌های سپید و سرخ رنگارنگ و سیاه پدید آوردیم ۲۷ و همچنین آدمیان و جانوران و چهارپایان را به رنگ‌های گوناگون آفریدیم. از میان مردم فقط دانایان از خدا می‌ترسند. و خدا توانا و آمرزنده است ۲۸ آنها که کتاب خدا را می‌خوانند و نماز می‌گزارند و از آنچه روزیشان کرده‌ایم پنهان و آشکارا انفاق می‌کنند، امید به تجارتی دارند که هرگز زیان نمی‌کند؛ ۲۹ زیرا خدا پاداش آنها را به‌طور کامل به ایشان می‌دهد و از فضل خویش بر پاداششان می‌افزاید، که خدا آمرزنده و قدرشناس است ۳۰

(۴۳۷)

هرچه از این قرآن به تو وحی کرده‌ایم راست و درست است، و کتاب‌های آسمانی پیش از خود را تصدیق می‌کند. و خدا نسبت به بندگان خود آگاه و بیناست ۳۱ سپس این کتاب را به آن بندگان خود که برگزیده بودیم به میراث دادیم. بعضی از آنها به خود ستم می‌کنند، و برخی میانه‌رو هستند، و پاره‌ای از آنها به خواست و فرمان خدا در کارهای نیک پیشی می‌گیرند. این همان فضل بزرگ است ۳۲ پاداش آنها بهشت‌های جاویدی است که وارد آن می‌شوند. در آنجا با دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند، و لباسشان در بهشت از حریر است ۳۳ و می‌گویند: سپاس و ستایش فقط شایسته خدای یکتاست که غم و اندوه را از ما ببرد، به‌راستی که خداوند ما آمرزنده و قدرشناس است ۳۴ خدایی که به لطف خویش ما را در این سرای جاوید جای داد، که در آن هیچ رنج و ملالی به ما نمی‌رسد ۳۵ و کافران عذاب آتش جهنم را دارند، که در آنجا نه مرگشان دهند تا بمیرند و به مرگ از عذاب برهند، و نه عذابشان سبک شود تا آسوده گردند. ما کافران و ناسپاسان را چنین سزا می‌دهیم ۳۶ آنها از درون آتش فریاد می‌زنند که خداوند، ما را از اینجا بیرون آر تا بعد از این برخلاف آنچه که می‌کردیم کار شایسته کنیم. به آنها خطاب شود: آیا به شما آنقدر عمر نداده بودیم که کسانی که باید متوجه حقیقت شوند و پند گیرند، متوجه شوند و پند گیرند؟ و هشداردهنده هم برای شما آمد. پس عذاب را بچشید که ستمکاران یآوری ندارند ۳۷ خدا دانای نهان و ناپیدای آسمان‌ها و زمین است. او آنچه را که در دل‌هاست می‌داند ۳۸

(۴۳۸)

او کسی است که شما را در روی زمین جانشین گذشتگان کرد. هر که کافر شود، کفرش به زیان خود اوست. کفر کافران فقط بر دشمنی خداوندشان با آنها می‌افزاید. کفر کافران فقط بر زیان آنها می‌افزاید ۳۹ بگو: درباره شریکانی که برای خدا درست کرده‌اید، و به جای خدای یکتا آنها را به کمک می‌خوانید، چه می‌گویید؟ به من نشان دهید که آنها از این زمین چه چیزی آفریده‌اند؟ یا در آفرینش آسمان‌ها مشارکتی داشته‌اند؟ یا به آنها کتابی آسمانی داده‌ایم که از آن دلیلی بر حقانیت خود دارند؟ چنین نیست، بلکه ستمگران به یکدیگر فقط وعده دروغ می‌دهند ۴۰ خدا آسمان‌ها و زمین را نگاه می‌دارد تا نیفتند. و اگر بیفتند، هیچ کس، غیر از خدا، نمی‌تواند آنها را نگاه دارد و از زوال حفظ کند. و خدا بردبار و آمرزنده است ۴۱ با سوگندهای سخت به خدا سوگند خوردند که اگر پیامبری برای آنها بیاید، بیشتر از هر امت دیگری هدایت خواهند شد. ولی چون پیامبر هشداردهنده‌ای برایشان آمد فقط بر نفرت و رمیدنشان افزود ۴۲ این به سبب بزرگی کردن و گردنکشی نمودن در روی زمین و نیرنگ‌های بدی بود که داشتند، و حال آن‌که نیرنگ بد فقط نیرنگ‌بازان را

فرامی گیرد. آیا منتظر چیزی جز سنت و سرنوشت شومی که بر پیشینیان رفته است می‌باشند؟ در سنت خدا هرگز تغییری نمی‌یابی. در سنت خدا هرگز دگرگونی نمی‌یابی ۴۳ آیا در زمین نگریده‌اند تا ببینند سرانجام کار کسانی که پیش از آنها و نیرومندتر از ایشان بودند چگونه بوده است؟ هیچ چیز در آسمان‌ها و زمین نیست که خدا را ناتوان و درمانده کند، زیرا او دانا و تواناست ۴۴ اگر خدا مردم را به سزای کارهایی که کرده‌اند مجازات می‌کرد، هیچ جنبنده‌ای بر روی زمین باقی نمی‌گذاشت. ولی آنها را تا مدتی معین مهلت می‌دهد، و چون مهلتشان به سر رسد، خدا خود به احوال بندگان شبیاست ۴۵

(۴۳۹)

سوره یس ۳۶ مکی و دارای هشتاد و سه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

یا، سین ۱ سوگند به قرآن حکمت‌آمیز، ۲ که تو از پیامبرانی، ۳ و در راه راست هستی ۴ قرآن از جانب آن توانای مهربان نازل شده است، ۵ تا مردمی را بیم دهی که پدرانشان بیم داده نشدند و غافل هستند ۶ گفتار خدا درباره بیشتر آنها تحقق یافته است و بنابراین ایمان نمی‌آورند ۷ ما بر گردن‌هایشان غل‌ها نهاده‌ایم که تا چانه‌هایشان است، چنان‌که سرهایشان بالا مانده و پیش پای خود را نمی‌بینند ۸ و پیش رویشان سدّی و پشت سرشان سدّی نهاده‌ایم و بر چشمانشان پرده‌ای افکنده‌ایم، و از این رو هیچ نمی‌بینند ۹ برایشان یکسان است، چه آنها را بیم دهی و چه بیم ندهی، ایمان نمی‌آورند ۱۰ تو فقط کسی را می‌توانی بیم دهی که از قرآن پیروی کند و از صمیم قلب از خدای رحمان بترسد. چنین کسی را به آموزش و پاداشی کریمانه مژده بده ۱۱ ماییم که مردگان را زنده می‌کنیم، و کارهایی را که کرده‌اند با آثارشان می‌نویسیم، و هر چیزی را در کتابی روشن به‌شمار آورده‌ایم ۱۲

(۴۴۰)

داستان مردم آن شهر را برایشان حکایت کن، وقتی که پیامبران پیش آنها آمدند ۱۳ آنگاه که دو تن را پیش آنها فرستادیم، ولی ایشان را دروغگو خواندند. پس ما آن دو تن را با فرستاده سوّمی تقویت کردیم و آنها به مردم گفتند: ما برای هدایت شما فرستاده شده‌ایم ۱۴ اهالی شهر گفتند: شما آدمیانی مانند ما هستید و خدای رحمان پیامی نفرستاده است. شما دروغ می‌گویید ۱۵ آنها گفتند: خداوند ما می‌داند که ما به‌سوی شما فرستاده شده‌ایم، ۱۶ و وظیفه ما فقط رساندن روشن‌پیام اوست ۱۷ گفتند: ما شما را به فال بد گرفته‌ایم. اگر از این سخنان دست برندارید، شما را سنگسار می‌کنیم و عذابی دردناک از ما به شما می‌رسد ۱۸ فرستادگان گفتند: شومی شما با خود شماست. آیا وقتی به شما تذکر و پند دهند، آن را به فال بد می‌گیرید؟ چنین نیست، بلکه شما مردمی متجاوز هستید ۱۹ مردی از دورترین جای شهر دوان آمد و گفت: ای قوم من، از پیامبران پیروی کنید ۲۰ از کسانی پیروی کنید که از شما مزدی نمی‌خواهند و خود هدایت یافته‌اند ۲۱ چرا من آن خدایی را نپرستم که مرا آفریده و همه پیش او بازگردانده می‌شود؟ ۲۲ آیا به‌جای او خدایانی برای خود درست کنم که اگر خدای رحمان بخواهد زبانی به من رساند، شفاعت آنها هیچ سودی به حالم نکند و نتوانند مرا از آن نجات دهند؟ ۲۳ اگر چنین کاری کنم بی‌گمان در گمراهی آشکاری خواهم بود ۲۴ من به خداوند شما ایمان آورده‌ام، سخن مرا بشنوید ۲۵ [چون او را کشتند، به او] گفته شد: وارد بهشت شو. او گفت: ای کاش قوم من این را می‌دانستند، ۲۶ که خداوند من مرا آمرزید و از گرامی‌داشتگانم گردانید ۲۷

(۴۴۱)

ما [بعد از شهادت او] هیچ سپاهی از آسمان برای عذاب قومش نفرستادیم، ما برای عذاب آنها سپاه نمی‌فرستادیم ۲۸ فقط یک بانگ سهمناک و مرگبار آسمانی کافی بود و به ناگاه همگی مرده و خاموش شدند ۲۹ افسوس بر این بندگان، هر پیامبری بر ایشان آمد مسخره‌اش کردند ۳۰ آیا ندیدند که چه مردمی را پیش از آنها هلاک کردیم که دیگر پیش آنها باز نمی‌گردند؟ ۳۱ و همه آنها را پیش ما حاضر می‌کنند ۳۲ زمین مرده برای آنها نشانه‌ای است، که ما آن را زنده کردیم و از آن دانه بیرون آوردیم که از آن می‌خورند ۳۳ و در زمین باغ‌هایی از درختان خرما و انگور به وجود آوردیم، و چشمه‌ها در آن روان ساختیم ۳۴ تا از میوه آن و از دسترنج خود بخورند. آیا سپاسگزاری نمی‌کنند؟ ۳۵ منزّه است خدایی که همه جفت‌های نر و ماده را آفرید: از گیاهانی که می‌رویاند، و از خودشان و از چیزهایی که نمی‌دانند و نمی‌شناسند ۳۶ شب نیز برایشان نشانه‌ای است، که روز را از آن بیرون می‌کشیم، و آنگاه در تاریکی فرومی‌روند ۳۷ و خورشید به سوی قرارگاه خود روان است. این تدبیر و فرمان خداوند توانا و داناست ۳۸ و برای ماه نیز منزلی قرار دادیم، تا چون شاخه خشک خرما، زرد و باریک به منزل اوّل بازگردد ۳۹ نه خورشید می‌تواند به ماه برسد و نه شب می‌تواند بر روز پیشی گیرد، و هر یک در مداری شناورند ۴۰

(۴۴۲)

و نشانه دیگری برای آنها این که ما نیاکانشان را در کشتی انباشته نوح سوار کردیم ۴۱ و برای آنها چیزهایی همانند آن آفریدیم تا بر آن سوار شوند ۴۲ و اگر بخواهیم آنها را غرق می‌کنیم، و کسی هم به فریاد آنها نمی‌رسد و نجات نمی‌یابند، ۴۳ مگر به رحمت ما و برای بهره‌مند شدن تا هنگام مرگ ۴۴ و چون به آنها گفته شود که از آینده و گذشته خویش اندیشه کنید و بترسید تا خدا به شما رحم کند، هیچ توجّهی نمی‌کنند ۴۵ هیچ نشانه‌ای از نشانه‌های خداوندشان برایشان نیامد، مگر این که از آن رویگردان شدند ۴۶ و چون به آنها گفته شود که از آنچه خدا روزی شما کرده انفاق کنید، کافران به مؤمنان می‌گویند: آیا به کسی غذا بدهیم که اگر خدا می‌خواست خود به او غذا می‌داد؟ شما در گمراهی آشکاری هستید ۴۷ و می‌گویند: اگر راست می‌گویید این وعده عذاب کی خواهد بود؟ ۴۸ اینها فقط انتظار یک فریاد سهمناک و مرگبار آسمانی را می‌کشند که آنها را، درحالی که با هم در کشمکش‌اند، فروگیرد؛ ۴۹ آن چنان که نه بتوانند سفارشی کنند و نه پیش کسان خویش بازگردند ۵۰ و در صور دمیده شود، که به ناگاه آنها از گورها بیرون آمده به سوی خداوندشان می‌شتابند ۵۱ می‌گویند: وای بر ما، چه کسی ما را از خوابگاهمان برانگیخت؟ این همان است که خدای رحمان وعده داده بود، و پیامبران راست می‌گفتند ۵۲ آن فقط یک خروش رعدآسا و مرگبار آسمانی خواهد بود، آنگاه همه پیش ما حاضر می‌شوند ۵۳ امروز به کسی ذره‌ای ستم نمی‌شود و فقط به آنچه کرده‌اید پاداش می‌یابید ۵۴

(۴۴۳)

اهل بهشت امروز به شادمانی سرگرم‌اند ۵۵ آنها و همسرانشان در زیر سایه‌ها بر تخت‌ها تکیه می‌زنند ۵۶ در آنجا برای آنها میوه و هرچه بخواهند فراهم است ۵۷ و سلامی، که گفتار خداوند مهربان است ۵۸ ای گناهکاران، امروز شما از آنها جدا شوید ۵۹ ای فرزندان آدم، آیا با شما عهد نکردم که شیطان را بندگی نکنید، زیرا او دشمن آشکار شماست؟ ۶۰ و تنها مرا بندگی کنید، که راه راست این است؟ ۶۱ و شیطان گروهی بسیار از شما را گمراه کرد. آیا نمی‌اندیشید و تشخیص نمی‌دادید؟ ۶۲ این است آن جهنمی که به شما وعده داده می‌شد ۶۳ اینک به سزای آن انکار که می‌کردید، وارد آن شوید ۶۴ امروز بر دهان‌هایشان مُهر می‌نهیم و دست‌هایشان با ما

سخن می گویند و پاهایشان شهادت می دهند که چه کارهایی می کردند؟ ۶۵ اگر بخواهیم چشمانشان را کور می کنیم، تا شتابان و کورکورانه آهنگ راه کنند، اما چگونه و کجا می توانند ببینند؟ ۶۶ و اگر بخواهیم آنها را بر جایشان مسخ و دگرگون می کنیم، که نه بتوانند به پیش روند و نه بازگردند؟ ۶۷ هر که را عمر دراز دهیم، در آفرینش دگرگونش کنیم و از وی بکاهیم. آیا نمی اندیشند؟ ۶۸ ما به پیامبر شعر نیاموخته ایم، و در خور او نیز نیست. آنچه ما به او آموخته ایم فقط تذکر و پندی برای مردم و قرآن روشن و روشنگر است؟ ۶۹ تا زنده دلان را هشدار دهد و گفتار خدا بر کافران محقق گردد؟ ۷۰

(۴۴۴)

آیا نمی بینند که ما به دست قدرت خویش برای آنها چهارپایان را آفریده ایم که مالک آنها هستند؟ ۷۱ و آنها را رام ایشان ساختیم. از بعضی برای سواری استفاده می کنند، و از گوشت بعضی می خورند؟ ۷۲ و از آنها سودها می برند، و از شیر آنها می نوشند. چرا سپاسگزاری نمی کنند؟ ۷۳ به جای خدای یکتا، خدایانی برای خود گرفتند، به این امید که از سوی آنها یاری شوند؟ ۷۴ بتان نمی توانند به ایشان کمک کنند، ولی آنها برای بتانشان سپاهی آماده به خدمت هستند؟ ۷۵ سخنان آنها تو را اندوهگین نکند. ما آنچه را پنهان می کنند و آنچه را آشکار می کنند می دانیم؟ ۷۶ آیا انسان نمی داند که ما او را از نطفه ای آفریده ایم، که اکنون ستیزه گری آشکار شده است؟ ۷۷ آدمی آفرینش خود را فراموش کرد و برای ما مثلی زد، گفت: چه کسی این استخوان ها را، که پوسیده و خاک شده، دوباره زنده می کند؟ ۷۸ بگو: همان کسی که نخستین بار آن را آفرید، دوباره زنده اش می کند، و او چگونگی آفرینش هر چیزی را می داند؟ ۷۹ همان خدایی که از درخت سبز برای شما آتش پدید آورد، و شما از آن آتش می افروزید؟ ۸۰ آیا کسی که آسمان ها و زمین را آفریده است نمی تواند مانند آنها را بیافریند؟ چرا، می تواند، و او آفریدگار داناست؟ ۸۱ چون چیزی را اراده کند، فرمانش فقط این است که به آن می گوید: باش؛ و می باشد؟ ۸۲ منزّه و والا است خدایی که هستی و فرمان همه چیز به دست اوست، و همه پیش او بازگردانده می شوید؟ ۸۳

(۴۴۵)

سوره صافات ۳۷ مکی و دارای یکصد و هشتاد و دو آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به صف بستگان که صف بسته اند، ۱ سوگند به بازدارندگان که بازمی دارند، ۲ سوگند به خوانندگان کتاب الهی، ۳ که خدای شما فقط یکی است، ۴ خدایی که صاحب اختیار آسمان ها و زمین و آنچه میان آنهاست می باشد، و صاحب اختیار مشرق هاست؟ ۵ ما آسمان دنیا را به زیور ستارگان بیاراستیم؟ ۶ و آن را از دسترس هر شیطان سرکشی نگاه داشتیم، ۷ آن چنان که نمی توانند به سخنان ساکنان عالم بالا گوش دهند و از هر سو رانده می شوند، ۸ تا دور گردند و عذابی پایدار دارند، ۹ مگر کسی که یکباره سخنی برباید، که شهابی شکافنده دنبالش کند؟ ۱۰ از آنها بپرس که آیا آفرینش آنها سخت تر و دشوارتر است یا کسان و چیزهای دیگری که ما آفریده ایم؟ ما آنها را از گل چسبناک آفریده ایم؟ ۱۱ تو تعجب کردی و آنها مسخره می کنند؟ ۱۲ و چون پند داده شوند، پند نمی پذیرند؟ ۱۳ و چون آیه ای ببینند مسخره می کنند؟ ۱۴ و می گویند: این فقط جادویی آشکار است؟ ۱۵ آیا ما چون مردیم و خاک و استخوان شدیم، دوباره زنده می شویم؟ ۱۶ و آیا نیاکان ما هم زنده می شوند؟ ۱۷ بگو: آری، و شما آن هنگام خوار و درمانده خواهید بود؟ ۱۸ و آن فقط یک فریاد خواهد بود، آنوقت آنها زنده می شوند و می نگرند؟ ۱۹ و می گویند: ای وای بر ما، این روز جزاست؟ ۲۰ آری، این همان روز داوری است که آن را دروغ می شمردید؟ ۲۱ می گوئیم: ستمگران و جفت ها و همانندانشان را و هر چه را که غیر از خدای یکتا می پرستیدند، گردآورید، ۲۲ و همه را به راه جهنم رهبری کنید؟ ۲۳ آنها را نگه دارید که مسئولند و باید بازخواست شوند؟ ۲۴

چرا به هم کمک نمی‌کنید؟ ۲۵ نه، امروز آنها همگی تسلیم هستند ۲۶ روی به یکدیگر می‌کنند و از هم می‌پرسند ۲۷ پیروان به پیشوایان می‌گویند: شما بودید که از در راهنمایی و خیرخواهی بر ما درمی‌آمدید ۲۸ آنها در جواب می‌گویند: چنین نیست، بلکه شما خود ایمان نداشتید ۲۹ ما بر شما هیچ تسلطی نداشتیم، شما خود طغیانگر و نافرمان بودید ۳۰ بنابراین گفتار خداوندمان بر ما سزا گشت. ما باید عذاب را بچشیم ۳۱ ما شما را گمراه کردیم، چون خود گمراه بودیم ۳۲ در آن روز آنها در عذاب با هم شریکند ۳۳ ما با گناهکاران این چنین رفتار می‌کنیم ۳۴ آنها بودند که چون به ایشان گفته می‌شد: خدایی به جز خدای یکتا نیست، تکبر می‌ورزیدند و گردنکشی می‌کردند ۳۵ و می‌گفتند: آیا به‌خاطر شاعر دیوانه‌ای خدایان خود را رها کنیم؟ ۳۶ و حال آن که پیامبر حقیقت را برای آنها آورده و پیامبران گذشته را تصدیق کرده است ۳۷ شما عذاب دردناک را خواهید چشید ۳۸ و فقط بدانچه می‌کردید پاداش می‌یابید ۳۹ مگر بندگان پاک و مخلص خدا، ۴۰ که آنها روزی معینی دارند، ۴۱ از انواع میوه‌ها. و آنها مورد احترام هستند، ۴۲ در بهشت‌های پر نعمت ۴۳ روی تخت‌ها روبروی هم می‌نشینند ۴۴ جامی از نوشیدنی خوشگوار بر آنها می‌گرداند، ۴۵ که سپید است و برای نوشندگان لذتبخش است، ۴۶ و سردرد و مستی نمی‌آورد ۴۷ و دختران با حیای سربریز درشت چشم همدمشان باشند، ۴۸ که سخت سپید، چون تخم مرغ‌های نهفته هستند ۴۹ و در آن حال با یکدیگر به گفت‌وگو مشغول می‌شوند ۵۰ یکی از آنها می‌گوید: من در دنیا همنشینی داشتم، ۵۱

که به من می‌گفت: آیا تو سخن پیامبران را تصدیق می‌کنی؟ ۵۲ آیا ما چون مردیم و خاک و استخوان شدیم، جزای اعمالمان را می‌بینیم؟ ۵۳ آیا شما اطلاع دارید که او کجاست؟ ۵۴ پس نگاه می‌کند و او را در وسط جهنم می‌بیند ۵۵ و می‌گوید: به خدا سوگند، نزدیک بود که مرا به هلاکت افکنی ۵۶ و اگر لطف خداوند نبود من هم از کسانی بودم که در جهنم حاضر شده‌اند ۵۷ آیا ما دیگر نمی‌میریم؟ ۵۸ جز همان مرگ نخستین خود؟ و آیا ما هرگز عذاب نخواهیم شد؟ ۵۹ به‌راستی که این همان کامیابی بزرگ است ۶۰ مردان عمل باید برای چنین کامیابی و پاداشی کار کنند ۶۱ آیا این گونه‌پذیرایی و مهمانی بهتر است یا درخت زقوم؟ ۶۲ ما آن درخت را وسیله عذاب ستمگران ساخته‌ایم ۶۳ آن درختی است که از قعر جهنم می‌روید، ۶۴ میوه‌اش همچون سرهای شیاطین است، ۶۵ دوزخیان از آن می‌خورند، و شکم‌ها را از آن پر می‌کنند، ۶۶ و بر روی آن آمیزه‌ای از آب جوشان می‌نوشند، ۶۷ آنگاه بی‌گمان بازگشتشان به همان جهنم است ۶۸ آنها پدران خود را گمراه یافتند، ۶۹ اما باز در پی ایشان می‌شتابند ۷۰ و پیش از آنها، بیشتر پیشینیان به گمراهی رفتند ۷۱ و حال آن‌که ما به میان آنها هشداردهنگانی فرستادیم ۷۲ بین که سرانجام هشدار داده‌شدگان چگونه بود ۷۳ جز بندگان مخلص و پاکدل خدا ۷۴ نوح ما را به کمک خواند، و ما چه نیک اجابت‌کننده‌ای بودیم ۷۵ او و کسانش را از بلا و اندوه بزرگ رهایی‌دیدیم ۷۶

و نسل او را باقی گذاشتیم ۷۷ و نام نیک او را در میان آیندگان بر جای نهادیم ۷۸ در میان همه جهانیان، سلام بر نوح باد ۷۹ ما نیکوکاران را این چنین پاداش می‌دهیم ۸۰ او از بندگان مؤمن ما بود ۸۱ و دیگران را غرق کردیم ۸۲ و از پیروان او، ابراهیم بود ۸۳ آنگاه که با دلی پاک روی به خداوند خویش آورد ۸۴ هنگامی که به پدر و قوم خود گفت: چه چیزی را می‌پرستید؟ ۸۵ آیا به‌جای خدای یکتا، خدایان دروغین را می‌خواهید؟ ۸۶ شما به خداوند جهانیان چه گمان می‌برید؟ ۸۷ بعد نگاهی به ستارگان کرد، ۸۸ و گفت: من

بیمارم ۸۹ آنها او را به حال خود گذاشتند و رفتند ۹۰ ابراهیم نهانی پیش خدایانشان رفت، و به آنها گفت: چرا چیزی نمی‌خورید؟ ۹۱ چرا سخن نمی‌گویید؟ ۹۲ آنگاه با دست راستش به قوت ضربتی بر آنها زد ۹۳ قومش شتابان پیش او آمدند ۹۴ ابراهیم به آنها گفت: آیا چیزی را که با دست خود می‌تراشید می‌پرستید؟ ۹۵ و حال آن‌که خدا شما و بتانی را که می‌سازید آفریده است ۹۶ گفتند: برایش بنایی بسازید و او را در آتش بیفکنید ۹۷ بداندیشی کردند و خواستند درباره او نیرنگ کنند، ولی ما آنها را حقیر ساختیم ۹۸ ابراهیم گفت: من به‌سوی خداوندم رهسپارم و او مرا هدایت خواهد کرد ۹۹ خداوند، به من فرزندی صالح عطا فرما ۱۰۰ ما هم او را به پسری بردبار مژده دادیم ۱۰۱ چون پسر به سن کار و کوشش رسید، ابراهیم به او گفت: پسر، من در خواب دیدم که تو را سر می‌برم. بین نظرت در این باره چیست؟ او گفت: پدر، هر کاری را که بدان فرمان یافته‌ای انجام بده. اگر خدا بخواهد مرا شکیبای خواهی یافت ۱۰۲

(۴۴۹)

چون هر دو تسلیم شدند و ابراهیم فرزند را با پیشانی بر زمین افکند، ۱۰۳ او را ندا دادیم که ای ابراهیم، ۱۰۴ تو خواب خود را به حقیقت پیوستی. ما به نیکوکاران این چنین پاداش می‌دهیم ۱۰۵ به راستی که این آزمایشی بزرگ بود ۱۰۶ و ما به جای فرزند، قربانی بزرگی را از او پذیرفتیم ۱۰۷ و خاطره کار او و نام نیکش را در میان آیندگان باقی گذاشتیم ۱۰۸ سلام بر ابراهیم ۱۰۹ ما نیکوکاران را این چنین پاداش می‌دهیم ۱۱۰ او از بندگان بالیمان ما بود ۱۱۱ و او را به اسحاق که پیامبر و از شایستگان بود مژده دادیم ۱۱۲ و به او و به اسحاق برکت دادیم. و از فرزندان آنها برخی نیکوکار هستند و برخی آشکارا به خود ستمکارند ۱۱۳ بر موسی و هارون هم منت نهادیم ۱۱۴ و آنها و قومشان را از آن بلا و اندوه بزرگ نجات دادیم ۱۱۵ و یاریشان کردیم تا پیروز شدند ۱۱۶ و به آنها کتاب روشن تورات را عطا کردیم ۱۱۷ و به راه راست هدایتشان کردیم ۱۱۸ و خاطره آنها و نام نیکشان را در میان آیندگان باقی گذاشتیم ۱۱۹ سلام بر موسی و هارون ۱۲۰ ما نیکوکاران را این چنین پاداش می‌دهیم ۱۲۱ آنها از بندگان بالیمان ما بودند ۱۲۲ الیاس هم از پیامبران بود ۱۲۳ هنگامی که به قوم خود گفت: آیا از نافرمانی و عذاب خدا نمی‌ترسید؟ ۱۲۴ آیا بت خود، بعل، را به خدایی و کمک می‌خوانید و نیکوترین آفرینندگان را وامی‌گذارید؟ ۱۲۵ همان خدای یکتا را، که صاحب اختیار شما و صاحب اختیار نیاکان شماست ۱۲۶

(۴۵۰)

اما آنها او را دروغگو خواندند. قطعاً آنها را برای عذاب در جهنم حاضر می‌کنند ۱۲۷ مگر بندگان مخلص و پاکدل خدا ۱۲۸ و نام نیک او را در میان آیندگان باقی گذاشتیم ۱۲۹ سلام بر الیاس و بر خاندان و پیروان او ۱۳۰ ما نیکوکاران را این چنین پاداش می‌دهیم ۱۳۱ او از بندگان مؤمن ما بود ۱۳۲ لوط هم از پیامبران بود ۱۳۳ ما او و همه کسانی را نجات دادیم، ۱۳۴ مگر پیرزنی که با مردم در شهر بماند و از باقی ماندگان در عذاب بود ۱۳۵ آنگاه دیگران را هلاک کردیم ۱۳۶ شما صبحگاهان، ۱۳۷ و شامگاهان از کنار آنها می‌گذرید. آیا درباره آنها نمی‌اندیشید؟ ۱۳۸ یونس هم از پیامبران بود ۱۳۹ هنگامی که به آن کشتی انباشته از مردم گریخت ۱۴۰ قرعه‌کشی کردند و قرعه به نام یونس افتاد. [پس برای سبکبار شدن کشتی و جلوگیری از غرق شدن آن، او را به دریا افکندند] ۱۴۱ ماهی او را بلعید، درحالی که یونس خود را سرزنش می‌کرد ۱۴۲ و اگر او خدا را تسبیح نمی‌گفت، ۱۴۳ تا روز قیامت در شکم ماهی می‌ماند ۱۴۴ پس او را درحالی که بیمار بود، به خشکی انداختیم ۱۴۵ و کنار او بوته کدویی رویانیدیم [تا برگ‌های پهن آن، بر او سایه افکند] ۱۴۶ و او را پیش صد هزار تن یا بیشتر به رسالت فرستادیم ۱۴۷ آنها ایمان آوردند، و تا مدتی ایشان را از زندگی برخوردار ساختیم ۱۴۸ از ایشان پیرس، که آیا خداوند تو دختر دارد و آنها پسر دارند؟ ۱۴۹ یا فرشتگان را زن آفریدیم و آنها هم شاهد بودند؟ ۱۵۰ بدان که آنها از دروغ پردازیشان می‌گویند، ۱۵۱ که خدا فرزند دارد. آنها دروغ می‌گویند ۱۵۲ آیا خدا دختران را بر پسران ترجیح داده است؟ ۱۵۳

شما را چه می‌شود، چگونه قضاوت می‌کنید؟ ۱۵۴ آیا متوجه نیستید و پند نمی‌گیرید؟ ۱۵۵ یا دلیل روشنی دارید؟ ۱۵۶ اگر راست می‌گویید کتابتان را بیاورید ۱۵۷ میان خدا و جنیان خویشاوندی قابل شدند، و حال آن‌که جنیان خوب می‌دانند که برای حسابرسی احضار می‌شوند ۱۵۸ منزّه است خدای یکتا از این چیزها که می‌گویند ۱۵۹ مگر بندگان مخلص و پاکدل خدا ۱۶۰ بنابراین شما و آنچه می‌پرستید، ۱۶۱ نمی‌توانید گمراه و مفتون کنید، ۱۶۲ مگر کسی را که به دوزخ رفتنی است ۱۶۳ هر یک از ما فرشتگان جایگاهی معین دارد ۱۶۴ ما همه به صف ایستاده‌ایم ۱۶۵ و خدا را تسبیح می‌گوییم ۱۶۶ مشرکان می‌گویند: ۱۶۷ اگر کتابی آسمانی از پیشینیان نزد ما بود، ۱۶۸ حتماً از بندگان مخلص خدا می‌بودیم ۱۶۹ اما وقتی قرآن آمد منکر آن شدند، و نتیجه آن را خواهند دانست ۱۷۰ سخن ما درباره بندگان پیامبران از پیش چنین رفته است، ۱۷۱ که آنها پیروزند ۱۷۲ و سپاه ما سپاه پیروز است ۱۷۳ پس تا مدتی از آنها روی‌گردان و کاری به ایشان نداشته باش ۱۷۴ و آینده آنها را ببین، که آنها هم خواهند دید ۱۷۵ آیا عذاب ما را به شتاب می‌خواهند؟ ۱۷۶ هنگامی که عذاب ما به خانه آنها فرود آید، چه بامداد بدی خواهند داشت ۱۷۷ تا مدتی از آنها روی‌گردان و کاری به ایشان نداشته باش ۱۷۸ و آینده را ببین که آنها هم خواهند دید ۱۷۹ منزّه است خداوند تو، خداوند قدرت و عزّت، از هر آنچه می‌گویند ۱۸۰ و سلام بر پیامبران ۱۸۱ و ستایش خاصّ خدای یکتاست که صاحب‌اختیار جهانیان است ۱۸۲

سوره ص ۳۸ مکی و دارای هشتاد و هشت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

صاد. سوگند به قرآن دارای پند، ۱ که کافران در سرکشی و ستیزند ۲ چه بسا مردمی را که پیش از آنها هلاک کردیم. آنها فریاد می‌زدند، ولی دیگر وقتی برای فرار نبود ۳ کافران از این که هشداردهنده‌ای از میان خودشان برایشان آمد تعجب کردند و گفتند: این جادوگری دروغ‌گوست ۴ آیا او همه خدایان را یک خدا کرده؟ این چیز عجیبی است ۵ و بزرگان‌شان به راه افتادند و گفتند: بروید و بر پرستش خدایان خود ایستادگی کنید، این امری است که مطلوب و مراد ماست ۶ ما چنین سخنی، که خدا یکی و یگانه است، را در آیین عیسی هم نشنیده‌ام. این فقط سخنی دروغ است ۷ آیا از میان ما قرآن بر او نازل شده است؟ بلکه آنها از قرآن من در شک هستند. بلکه به‌خاطر این است که هنوز عذاب را نچشیده‌اند ۸ یا مگر گنجینه‌های رحمت خداوند توانا و بخشنده تو در اختیار آنهاست؟ ۹ یا مگر فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست به‌دست ایشان است؟ اگر چنین است، پس باید با اسبابی که در اختیار دارند بر آسمان بالا روند ۱۰ اینها سپاهی از احزاب هستند که در آنجا شکست می‌خورند ۱۱ قوم نوح و عاد و فرعون صاحب اهرام و خیمه و خرگاه هم پیش از آنها پیامبران را دروغ‌گو خواندند ۱۲ و قوم ثمود و قوم لوط و اصحاب اُیّکه نیز پیامبران را دروغ‌گو شمردند. اینها آن گروه‌ها هستند ۱۳ همه آنها پیامبران را دروغ‌گو خواندند و منکر رسالت آنها شدند، و بنابراین مستوجب عذاب گردیدند ۱۴ اینها فقط انتظار یک خروش سهمناک و مرگبار آسمانی را دارند، که آنوقت دیگر مهلتی نیست ۱۵ گفتند: خداوند، بهره ما را از عذاب، پیش از روز حساب به ما بده ۱۶

بر آنچه می‌گویند صبر کن، و بنده ما داود قدرتمند را یاد کن که او همواره توبه می‌کرد و به درگاه ما رجوع می‌نمود **۱۷** ما کوه‌ها را در اختیار او گذاشتیم که شامگاهان و بامدادان با او خدا را تسبیح می‌کردند **۱۸** و پرندگان گرد می‌آمدند و همه پیش او بازمی‌گشتند **۱۹** و فرمانروایی را استوار ساختیم، و به او حکمت و کلام نافذ عطا کردیم **۲۰** آیا خبر کسانی که با هم اختلاف داشتند به تو رسیده است، وقتی که از دیوار محراب او بالا رفتند؟ **۲۱** آنگاه که بر داود وارد شدند و داود از آنها ترسید. گفتند: نترس، ما دو تن هستیم که با هم اختلاف داریم و یکی از ما به دیگری ستم کرده است. تو میان ما به‌حق داوری کن، و حق را در نظر داشته باش، و ما را به راه راست راهنمایی کن **۲۲** این برادر من است. نود و نه می‌ش دارد. و من فقط یک می‌ش دارم. به من می‌گویی: این یکی را هم به من واگذار. و با من به قهر و زور سخن می‌گویی **۲۳** داود گفت: او، به‌خاطر این که خواسته می‌ش تو را به می‌ش‌هایش اضافه کند، به تو ستم کرده است. و در حقیقت بسیاری از شریکان به یکدیگر ستم می‌کنند، مگر آنها که ایمان دارند و شایسته و درستکارند و چنین کسانی هم اندکند. در این هنگام داود دانست که او را آزمایش کرده‌ایم. بنابراین از خداوند خود آمزش خواست و به خاک افتاد و توبه کرد **۲۴** ما این گناه [قضاوت بدون تحقیق قبلی از طرفین دعوی] را بر او بخشیدیم و او پیش ما تقرّب و سرانجامی نیکو دارد **۲۵** گفتیم: ای داود، ما تو را در زمین نماینده خود ساختیم، پس میان مردم به‌حق داوری کن، و از دلخواه خود پیروی نکن، چون این کار تو را از راه خدا منحرف می‌کند. کسانی که از راه خدا منحرف می‌شوند، به‌خاطر این که روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذابی سخت خواهند داشت **۲۶**

(۴۵۴)

ما آسمان و زمین و چیزهایی را که میان آنهاست بیهوده نیافریده‌ایم. این گمان کافران است. و وای بر کافران از آتش جهنّم **۲۷** یا مگر ما کسانی را که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند مانند کسانی که در زمین فساد و خرابکاری می‌کنند قرار می‌دهیم؟ یا مگر پرهیزگاران را مانند بدکاران می‌گردانیم؟ **۲۸** قرآن کتاب مبارکی است که ما آن را بر تو نازل کرده‌ایم، تا مردم در آیات آن بیندیشند، و تا خردمندان توجه پیدا کنند و از آن پند گیرند **۲۹** و سلیمان را به داود عطا کردیم. او بنده خوبی بود و همواره توبه می‌کرد و به درگاه ما رجوع می‌نمود **۳۰** هنگامی که نزدیک غروب اسب‌های اصیل را بر او عرضه کردند **۳۱** گفت: من دوستی این اسبان را بر یاد خداوند ترجیح دادم تا آنگاه که آفتاب در پرده شب پنهان شد و هنگام نماز گذشت **۳۲** گفت: اسب‌ها را نزد من بازگردانید. و شروع به‌دست کشیدن به ساق‌ها و گردن‌های آنها کرد **۳۳** ما سلیمان را آزمودیم و جسدی را روی تخت او انداختیم. پس او توبه کرد و به خدا روی آورد **۳۴** گفت: خداوند، مرا بیامرز و به من آن فرمانروایی عطا فرما که بعد از من هیچ‌کس سزاوار آن نباشد، زیرا که تو بسیار بخشنده‌ای **۳۵** ما هم باد را در اختیار او قرار دادیم، که هر جا می‌خواست به فرمان او به نرمی روان می‌شد **۳۶** و شیطان‌ها را از بنا و غواص، **۳۷** و دیگران را بسته در زنجیر، زیر فرمان او درآوردیم **۳۸** و به او گفتیم: این عطای ماست، خواهی بی‌حساب ببخش و خواهی برای خود نگاه دار **۳۹** او پیش ما تقرّب و سرانجامی نیکو دارد **۴۰** و بنده ما ایوب را یاد کن، آنگاه که خداوندش را به کمک خواند و گفت: شیطان مرا به رنج و عذاب گرفتار کرده است **۴۱** به او گفتیم: پای خود را به زمین بزن تا چشمه آبی پدیدار شود. این آبی خنک برای شست و شو و نوشیدن است **۴۲**

(۴۵۵)

و خانواده‌اش و مانند آنها را همراه با ایشان به او عطا کردیم، تا رحمتی از جانب ما و پندی برای خردمندان باشد **۴۳** و به او گفتیم: دسته‌ای ترکه نرم برگیر و همسرت را با آن بزن، و سوگند خود را نشکن. ما او را صبور یافتیم. چه بنده خوبی بود. همواره توبه می‌کرد و به درگاه ما رجوع می‌نمود **۴۴** و بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب را یاد کن که قدرتمند و بابصیرت بودند **۴۵** ما آنها را با خصلت خاصی، که به یاد سرای آخرت بودن بود، خالص گردانیدیم **۴۶** آنها پیش ما از برگزیدگان و نیکانند **۴۷** و اسماعیل و اِیْسَ و ذوالکِفْل را یاد کن، که همه از نیکانند **۴۸** این قرآن تذکر و پندی است. و پرهیزگاران سرانجامی نیکو دارند **۴۹** بهشت‌های جاوید که درهای آن

برای آنها باز است ۵۰ در آن بهشت‌ها بر تخت‌ها تکیه می‌زنند و میوه‌های فراوان و نوشیدنی می‌طلبند ۵۱ و دختران باحیای سربزیر و همه همسال هم در کنار آنها هستند ۵۲ این چیزهایی است که برای روز حساب به شما وعده داده شده است ۵۳ این روزی ماست که پایان نیافتنی است ۵۴ این حال پرهیزگاران است، درحالی‌که طغیانگران سرانجام بدی دارند ۵۵ آنها به جهنم می‌روند و جهنم جای بدی است ۵۶ این آب جوشان و چرکابه متعفن دوزخیان است که باید بنوشند ۵۷ و از همین گونه، عذاب‌های گوناگون دیگر دارند ۵۸ [فرشتگان به پیشوایان کفر و گمراهی درباره پیروان آنها می‌گویند:] اینها گروهی هستند که با شما وارد جهنم می‌شوند. [پیشوایان می‌گویند:] خوش آمدی برای آنها نیست، زیرا که آنها وارد آتش می‌شوند ۵۹ [پیروان به پیشوایان می‌گویند:] شما هم خوش آمدی ندارید. این عذاب را شما برای ما فراهم کردید، و جهنم چه بد جایگاهی است ۶۰ و گویند: خداوند، هر کس این عذاب را برای ما فراهم کرده، عذابش را در آتش دو چندان کن ۶۱

(۴۵۶)

و گویند: چرا مردانی را که جزو اشرار می‌شمردیم، نمی‌بینیم؟ ۶۲ همان کسانی که ما آنها را مسخره می‌کردیم. آیا چشم‌ها آنها را نمی‌بیند؟ ۶۳ این مناقشه اهل آتش است و حقیقت دارد ۶۴ بگو: من فقط هشداردهنده‌ام و هیچ خدایی به جز خدای یگانه قهار نیست ۶۵ خداوند آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، که بسی توانا و آمرزنده است ۶۶ بگو: این خبری بزرگ است، ۶۷ که شما از آن رویگردانید ۶۸ من اطلاعی از ساکنان عالم بالا نداشتم آنگاه که با هم بحث و گفت و گو می‌کردند ۶۹ فقط برای این به من وحی می‌شود که من هشداردهنده‌ای آشکارم ۷۰ یاد کن آنگاه که خداوند تو به فرشتگان گفت: من بشری از گِل می‌آفرینم ۷۱ چون او را درست کردم و از روح خود در او دمیدم، در برابر او به سجده بیفتید ۷۲ فرشتگان همگی سجده کردند ۷۳ مگر ابلیس که بزرگی کرد و کافر شد ۷۴ خداوند فرمود: ای ابلیس، چه چیز تو را از سجده کردن در برابر بشری که او را با دستان قدرت خود آفریده‌ام بازداشت؟ آیا بزرگی کردی یا از برتری جویان بودی؟ ۷۵ شیطان گفت: من از او بهترم. مرا از آتش آفریده‌ای و او را از گِل آفریده‌ای ۷۶ فرمود: از اینجا بیرون برو که تو مطرودی، ۷۷ و تا روز جزا لعنت من بر توست ۷۸ گفت: خداوند، پس تا روزی که دوباره زنده می‌شوند، به من مهلت بده ۷۹ فرمود: به تو مهلت داده می‌شود، ۸۰ تا روز وقت معین ۸۱ شیطان گفت: به عزّت تو سوگند که همه آنها را گمراه می‌کنم، ۸۲ مگر بندگان خالص و پاکدل تو را ۸۳

(۴۵۷)

خداوند فرمود: این درست است و من راست می‌گویم: ۸۴ من جهنم را از تو و از همه پیروانت پر می‌کنم ۸۵ ای پیامبر، به مردم بگو: من برای رسالت خود از شما مزدی نمی‌خواهم، و به دروغ ادعای پیامبری نمی‌کنم ۸۶ این قرآن فقط تذکر و پندی برای جهانیان است ۸۷ و شما پس از مدتی از خبر آن آگاه خواهید شد ۸۸

سوره زمر ۳۹

مکی و دارای هفتاد و پنج آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

قرآن از جانب خدای توانا و حکیم نازل شده است ۱ ما قرآن را بحق بر تو نازل کردیم. بنابراین خدا را، درحالی‌که دین را برای او خالص می‌کنی، بندگی کن ۲ بدانید که دین خالص از آن خداست، و کسانی که به جای او دیگری را به خدایی گرفته‌اند، می‌گویند: ما اینها را فقط برای این می‌پرستیم که ما را به خدا نزدیک کنند. خدا میان آنها، در آنچه که با هم اختلاف می‌کنند، داوری خواهد کرد. خدا

کسی را که دروغگو و کافر و ناسپاس است هدایت نمی‌کند ۳ اگر خدا می‌خواست فرزندی بگیرد، مسلماً هر کس از مخلوقات خویش را که می‌خواست انتخاب می‌کرد. منزّه است او. او خدای یگانه قهار است ۴ آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید. شب را بر روز می‌پوشاند و روز را بر شب می‌پوشاند، و خورشید و ماه را رام گردانیده است که هر یک تا مدتی معین روانند. بدانید که او توانا و آمرزنده است ۵

(۴۵۸)

او شما را از یک تن آفرید، و آنگاه همسرش را از او پدید آورد. و برای شما هشت جفت چهارپا آفرید. شما را در شکم‌های مادرانتان، آفرینشی پس از آفرینشی دیگر، در تاریکی‌های سه‌گانه، خلق می‌کند. این است خدای یکتا، صاحب‌اختیار شما. فرمانروایی خاص اوست. هیچ خدایی جز او نیست. پس چگونه رویگردان می‌شوید و به کجا می‌روید؟ ۶ اگر ناسپاسی کنید و کافر شوید، خدا از شما بی‌نیاز است، ولی کفر و ناسپاسی را از بندگان نمی‌پسندد. و اگر سپاس دارید، آن را برای شما می‌پسندد. و هیچ کس بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد. بعد هم بازگشت شما پیش خداوندتان است، و او شما را از کارهایی که می‌کردید آگاه می‌کند، چون او به آنچه در دل‌هاست آگاه است ۷ چون آسیبی به انسان رسد، درحالی‌که به‌سوی خدا روی می‌آورد، خداوند خود را به کمک می‌خواند. سپس چون خدا نعمتی به او دهد، دعا و کمک خواهی پیشین خود را فراموش می‌کند و برای خدا شریکانی درست می‌کند تا مردم را از راه او منحرف کند. بگو: از کفر خویش اندکی بهره‌مند شو که تو از دوزخیانی ۸ آیا چنین کسی بهتر است یا آن کس که در ساعات شب در حال سجده و قیام با فروتنی به عبادت خدا می‌پردازد، و از آخرت می‌ترسد و به رحمت خداوند خود امید دارد؟ بگو: آیا کسانی که می‌دانند با کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟ فقط خردمندان متوجه این امر می‌شوند و پند می‌گیرند ۹ بگو: ای بندگان من که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی خداوند خود بترسید. کسانی که در این دنیا نیکی کرده‌اند پاداش نیک دارند. و زمین خدا پهناور است. مسلماً پاداش مردم صبور و با استقامت به‌طور کامل و بدون حساب به آنها داده می‌شود ۱۰

(۴۵۹)

بگو: من فرمان یافته‌ام که خدای یکتا را بندگی کنم و از دین خالص او پیروی نمایم، ۱۱ و فرمان یافته‌ام که نخستین مسلمان و بیشتر از همه تسلیم خدا باشم ۱۲ بگو: اگر خداوند خود را نافرمانی کنم از عذاب آن‌روز بزرگ می‌ترسم ۱۳ بگو: من فقط خدای یکتا را بندگی می‌کنم و دینم را برای او خالص می‌گردانم ۱۴ شما جز او هرچه را می‌خواهید بپرستید. زیانکاران کسانی هستند که روز قیامت خود و خانواده خویش را دچار زیان کرده‌اند. بدانید که این همان زیان آشکار است ۱۵ بالای سرشان طبقات آتش است و زیرشان هم طبقات آتش است. این عذابی است که خدا بندگان خویش را از آن می‌ترساند. ای بندگان من، از نافرمانی من بترسید ۱۶ و کسانی که از بندگی طاغوت پرهیز کردند و به‌سوی خدا بازگشتند، مژده دارند. پس به بندگان من مژده بده، ۱۷ آن کسانی که به سخن گوش می‌دهند، و از بهترین آن پیروی می‌کنند. اینها کسانی هستند که خدا آنها را هدایت کرده و اینها خردمنداند ۱۸ آیا تو می‌توانی کسی را که فرمان عذاب بر او مقرر شده و در آتش جهنم است نجات دهی؟ ۱۹ اما کسانی که از خداوند خود می‌ترسند، غرقه‌هایی دارند که بر فراز هم ساخته شده و از زیر آنها جویبارها روان است. این وعده خداست و خدا خلاف وعده نمی‌کند ۲۰ آیا ندیده‌ای که خدا باران را از آسمان فروفرستاد و از آن چشمه سارها را در زمین روان ساخت، آنگاه به‌وسیله آن کشت‌هایی به رنگ‌های گوناگون می‌رویاند، سپس گیاهان خشک می‌شوند، و آنها را زرد می‌بینی، و بعد آنها را خرد و خاشاک می‌کند؟ در این دگرگونی‌ها برای خردمندان عبرتی است ۲۱

(۴۶۰)

آیا کسی که خدا سینه‌اش را برای اسلام و تسلیم بودن در برابر خدا گشوده و در پرتو نور هدایت الهی است، همانند کافر است. وای بر سخت‌دلانی که یاد خدا نمی‌کنند. آنها در گمراهی آشکارند **۲۲** خدا نیکوترین سخن [قرآن] را نازل کرده است. کتابی که یکنواخت و یکدست و دارای وعده و وعید است. کسانی که از خداوند خویش می‌ترسند تنش‌شان از تلاوت آن به لرزه درمی‌آید. سپس تنش‌شان و جان‌شان با یاد خدا آرام می‌گیرد. این هدایت خداست که هر کس را بخواهد با آن هدایت می‌کند. و هر کس را که خدا گمراه کند، هیچ راهنمایی برای او نیست **۲۳** آیا کسی که روز قیامت با چهره خویش از عذاب سخت جلوگیری می‌کند، با کسی که از عذاب ایمن است یکسان است؟ و به ستمگران می‌گویند: به‌خاطر کارهایی که می‌کردید عذاب را بپشید **۲۴** کسانی هم که پیش از آنها بودند کتاب‌های آسمانی و پیامبران را دروغ شمردند، و عذاب از جایی که متوجه نبودند بر آنها فرود آمد **۲۵** خدا در این دنیا خواری را به ایشان چشاند، و اگر توجه داشته باشند می‌دانند که عذاب آخرت قطعا بزرگتر است **۲۶** ما در این قرآن برای مردم هرگونه مثلی آوردیم، باشد که متوجه شوند و پند گیرند: **۲۷** قرآنی که به زبان عربی و بی‌هیچ کژی است. باشد که از خدا بترسند و پرهیزگاری کنند **۲۸** خدا مثلی می‌زند: مردی که چند ارباب دارد که با هم ناسازگارند و هر یک به او فرمانی می‌دهد و مردی که تنها فرمانبر یک ارباب است. آیا این دو با هم یکسانند؟ ستایش خاص خداست، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند **۲۹** ای پیامبر، تو می‌میری و آنها نیز خواهند مرد؛ **۳۰** سپس شما روز قیامت پیش خداوندتان مشاجره خواهید کرد **۳۱**

(۴۶۱)

و کیست ستمکارتر از آن کس که از قول خدا دروغ بگوید و یا چون سخن راستی برای او آمد، آن را دروغ شمرد؟ آیا جای کافران در جهنم نیست؟ **۳۲** و کسی که سخن راستی را برای مردم آورد و خود آن را باور نمود، آنها هستند که پرهیزگارند **۳۳** آنها هرچه بخواهند پیش خداوندشان دارند. پاداش نیکوکاران چنین است **۳۴** تا خدا بدترین کارهایی را که کرده‌اند از ایشان بزداید، و آنها را به بهترین کارهایی که کرده‌اند پاداش دهد **۳۵** آیا خدا برای بنده‌اش کافی نیست که تو را از کسانی که غیر از او هستند می‌ترسانند؟ هر که را خدا گمراه کند هیچ راهنمایی ندارد **۳۶** و هر که را خدا هدایت کند هیچ گمراه‌کننده‌ای ندارد. آیا خدا توانا و انتقام‌گیرنده نیست؟ **۳۷** اگر از آنها بپرسی چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟ حتما خواهند گفت: خدا. بگو: چه می‌گویید، اگر خدا بخواهد محتئ به من رساند، آیا آن کسانی که غیر از خدا می‌خوانید، می‌توانند محنت او را برطرف کنند؟ یا اگر بخواهد رحمتی به من ارزانی دارد، آیا آنها می‌توانند رحمت او را بازدارند؟ بگو: خدا برای من کافی است. توکل‌کنندگان تنها بر او توکل می‌کنند **۳۸** بگو: ای قوم من، هرچه می‌توانید انجام دهید، من هم آنچه می‌توانم انجام می‌دهم. به‌زودی خواهید دانست، **۳۹** که کیست آن که عذابی به او می‌رسد که خوارش می‌سازد و عذاب پایدار بر او فرود می‌آید **۴۰**

(۴۶۲)

ما این قرآن را برای هدایت مردم به‌حق بر تو نازل کردیم. هر کس هدایت شد، به‌سود خود اوست و هر کس گمراه شد، به زیان خویش گمراه می‌شود، و تو نگهبان آنها نیستی **۴۱** خدا جان‌ها را به هنگام مرگ می‌گیرد، و نیز جان کسی را که نمرده است در خوابش قبض می‌کند. آنگاه جان کسی را که فرمان مرگ بر او رفته نگاه می‌دارد، و روح کسی را که هنوز موقع مرگش نرسیده تا مدتی معین به جسم او باز پس می‌فرستد. در این امر برای اهل تفکر عبرت‌هاست **۴۲** آیا جز خدا برای خود شفیعانی گرفته‌اند؟ بگو: اگرچه آنها اختیار چیزی را نداشته باشند و چیزی درنیابند؟ **۴۳** بگو: شفاعت به‌طور کامل به خدا اختصاص دارد. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاص اوست، و بعد هم پیش او بازگردانده می‌شود **۴۴** چون خدا به تنهایی یاد شود، دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند منزجر می‌شود، و چون کسانی غیر از او یاد شوند، آنوقت شادمان می‌گردند **۴۵** بگو: خداوند، ای آفریننده آسمان‌ها و زمین، و ای دانای نهان و آشکار، تو میان بندگان درباره آنچه در آن اختلاف می‌کردند، داوری خواهی کرد **۴۶** و اگر ستمگران تمام چیزهایی را که در زمین است و همانند آن را

داشته باشند، حتماً آن را برای نجات خود از عذاب سخت روز قیامت خواهند داد. و از خدا چیزهایی برای آنها آشکار می‌شود که تصوّرش را هم نمی‌کردند **۴۷**

(۴۶۳)

نتیجه کارهای بدی که کرده‌اند برایشان آشکار می‌شود و عذابی که آن را مورد تمسخر قرار می‌دادند، آنها را فرامی‌گیرد **۴۸** چون به انسان محنتی رسد، ما را به کمک می‌خواند، سپس چون او را از جانب خود نعمتی عطا کنیم، می‌گوید: این نعمت به‌خاطر داناییم به من داده شده است. چنین نیست، بلکه این آزمونی است، ولی بیشتر آنها این را نمی‌دانند **۴۹** کسانی هم که پیش از آنها بودند همین را می‌گفتند، ولی آنچه به‌دست آورده بودند فایده‌ای برایشان نداشت **۵۰** بنابراین نتیجه بد کارهایی که می‌کردند به آنها رسید. و به ستمکاران اینها نیز کیفر بدکاری‌هایی که کرده‌اند خواهد رسید، و گریزی از آن ندارند **۵۱** آیا ندانسته‌اند که خدا روزی را برای هر کس که بخواهد فراخ یا تنگ می‌کند؟ در این امر برای مردمی که ایمان دارند نشانه‌ها و عبرت‌هاست **۵۲** بگو: ای بندگان من که به زیان خویش زیاده روی کرده‌اید، از رحمت خدا نومید نشوید، چون خدا تمام گناهان را می‌بخشد. او آمرزنده و مهربان است **۵۳** و به اطاعت خدا بازگردید و تسلیم حکم خدا شوید، پیش از آن که عذاب بر شما فرارسد و کسی نتواند شما را یاری کند **۵۴** و از نیکوترین چیزی که از جانب خداوندتان برای شما نازل شده [از قرآن] پیروی کنید، پیش از آن که عذاب ناگهانی و بدون آن که توجه داشته باشید بر شما فرود آید **۵۵** پیش از آن که کسی بگوید: وای بر من، به‌خاطر آن کوتاهی که درباره خدا کردم. من از کسانی بودم که عذاب خدا را مسخره می‌کردند **۵۶**

(۴۶۴)

یا بگوید: اگر خدا مرا هدایت می‌کرد، حتماً از پرهیزگاران بودم **۵۷** یا چون عذاب را ببیند بگوید: اگر عمر دوباره‌ای داشته باشم، از نیکوکاران می‌شوم **۵۸** آری، آیات من برای تو آمد، ولی تو آنها را دروغ شمردی و گردنکشی کردی و کافر بودی **۵۹** روز قیامت کسانی‌را که از قول خدا دروغ گفته‌اند روسیاه می‌بینی. آیا جای گردنکشان در جهنّم نیست؟ **۶۰** و خدا پرهیزگاران را، به‌خاطر کارهایی که موجب رستگاریشان شده، نجات می‌دهد. عذاب به آنها نمی‌رسد و اندوهگین نخواهند شد **۶۱** خدا آفریننده هر چیزی است و او کارساز و نگهبان همه‌چیز است **۶۲** کلیدهای گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و کسانی که به آیات خدا کافر شدند زیانکارند **۶۳** بگو: ای نادان‌ها، آیا به من فرمان می‌دهید که غیر از خدا را بندگی کنم؟ **۶۴** و حال آن که به تو و به کسانی که پیش از تو بودند وحی شده است که اگر شرک بیاوری اعمالت تباه می‌شود و زیانکار خواهی شد **۶۵** پس فقط خدا را بندگی کن و سپاسگزار باش **۶۶** خدا را چنان که سزاوار اوست شناختند. در روز قیامت زمین یکسره در قبضه او و آسمان‌ها در پیچیده به‌دست قدرت اوست. منزّه است خدا و بسی برتر و والاتر از هرچه که با او شریک می‌سازند **۶۷**

(۴۶۵)

و در صور دمیده شود. و هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین است بیهوش شود، مگر کسی که خدا بخواهد. آنگاه بار دیگر در صور دمیده شود. ناگهان همه برخاسته و می‌نگرند **۶۸** و زمین به نور خداوندش روشن شود، و نامه‌های اعمال را بنهند، و پیامبران و گواهان را بیاورند، و میان مردم به‌راستی و درستی داوری شود، و بر کسی ستم نرود **۶۹** و جزای اعمال هر کس به تمامی و به‌طور کامل داده شود. و خدا کارهایی را که می‌کنند بهتر می‌داند **۷۰** و کافران را گروه گروه به‌سوی جهنّم برانند، تا چون بدانجا رسند، درهای آن باز

شود و نگهبانان جهنم به آنها گویند: آیا پیامبرانی از خودتان پیش شما نیامدند که آیات خداوندتان را برای شما بخوانند و شما را از چنین روزی بترسانند؟ گویند: چرا، آمدند، ولی فرمان عذاب بر کافران مقرر شده بود^{۷۱} به آنها گفته شود که از درهای جهنم وارد شوید، و برای همیشه در آن بمانید. جای گردنکشان چه جای بدی است^{۷۲} و کسانی را که از خداوند خویش می ترسیده اند گروه گروه به سوی بهشت برند، تا چون بدانجا رسند، درهای آن باز شود و نگهبانان بهشت به آنها گویند: سلام بر شما، خوش آمدید، وارد شوید و برای همیشه در آن بمانید^{۷۳} اهل بهشت می گویند: سپاس و ستایش فقط خاص خداست که وعده خویش با ما راست کرد و سرزمین بهشت را به ما به میراث داد تا در هر جای آن که خواهیم جای گیریم. و پاداش عمل کنندگان چه خوب است^{۷۴}

(۴۶۶)

و فرشتگان را می بینی که پیرامون عرش گرد آمده و به ستایش خداوند خویش تسبیح می گویند. میان آنها نیز به راستی و درستی داوری شود و گفته شود که سپاس و ستایش فقط خاص خداوند، صاحب اختیار جهانیان است^{۷۵}

سوره غافر ۴۰

مکی و دارای هشتاد و پنج آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم^۱ قرآن از جانب خدای توانا و دانا نازل شده است،^۲ که آمرزنده گناه و توبه پذیر و سخت کیفر و صاحب نعمت است. هیچ خدایی جز او نیست، و بازگشت همه به سوی اوست^۳ فقط کافران درباره آیات خدا مجادله و ستیزه می کنند. پس، آمد و رفت و گردش آنها در شهرها تو را فریب ندهد^۴ پیش از آنها قوم نوح، و گروه های بعد از آنها هم پیامبران را دروغگو خواندند، و هر امتی قصد آن کرد که پیامبر خود را دستگیر کند، و با سخنان باطل به بحث و ستیزه پرداختند، تا بدین وسیله حق را پایمال کنند. بنابراین آنها را به عذاب گرفتیم. و مجازات من چه سخت بود^۵ و به این ترتیب سخن خداوند تو درباره کافران به حقیقت پیوست که آنها اهل آتش جهنم هستند^۶ کسانی که عرش را حمل می کنند، و آنها که پیرامون آند، به ستایش خداوندشان تسبیح می گویند، و به خدا ایمان دارند، و برای مؤمنان طلب آموزش می کنند و می گویند: خداوند، رحمت و دانش تو همه چیز را فراگرفته، پس کسانی را که توبه کرده و از راه تو پیروی نمودند بیمارز و آنها را از عذاب آتش جهنم نگاهدار^۷

(۴۶۷)

خداوند، آنها و پدران [و مادران] و همسران و فرزندان درستکار و شایسته شان را به بهشت های جاویدی که به آنها وعده داده ای داخل کن، که تو توانا و حکیمی؛^۸ و آنها را از بدی ها و عقوبات نگاه دار، که کسی را که در آن روز از بدی ها و عقوبات نگاه داری، به او لطف کرده ای، و این همان کامیابی بزرگ است^۹ به کافران با صدای بلند گفته می شود که دشمنی خدا با شما بیشتر از آن دشمنی است که شما با یکدیگر دارید، آنگاه که به ایمان فراخوانده می شدید و نمی پذیرفتید^{۱۰} می گویند: خداوند، ما را دوبار میراندی و دوبار زنده کردی. ما به گناهان خود اعتراف کرده ایم. آیا راهی برای بیرون رفتن از آتش هست؟^{۱۱} این عذاب به خاطر آن است که وقتی خدا به تنهایی خوانده می شد، نمی پذیرفتید، و اگر شریکی برای او ساخته می شد، ایمان می آوردید. امروز فرمان فقط از آن خدای والای بزرگ است^{۱۲} او کسی است که نشانه های خود را به شما می نمایاند، و از آسمان برایتان روزی فرومی فرستد. فقط کسی که توبه می کند و به

خدا روی می آورد متوجه این حقیقت می شود و پند می گیرد ۱۳ بنابراین خدا را بخوانید و دین را برای او خالص کنید، هر چند کافران را خوش نیاید ۱۴ خدای بالا برنده درجات و صاحب عرش که بر هر کس از بندگانش که بخواهد به فرمان خود وحی می فرستد، تا مردم را از روز قیامت بترساند؛ ۱۵ روزی که همگان نمایان شوند و چیزی از آنها بر خدا پوشیده نباشد. امروز فرمانروایی از آن کیست؟ از آن خدای یکتای قهار است ۱۶

(۴۶۸)

امروز هر کس مطابق کارهایی که کرده جزا داده می شود. امروز به کسی ستم نمی شود. آری، حسابرسی خدا سریع است ۱۷ و آنها را از آن روز نزدیک بترسان. روزی که دل ها لبریز از وحشت و اندوه به گلوها می رسد. در آن روز ستمگران هیچ دوست و شفیی که سخنش را بشنوند ندارند ۱۸ خدا نگاه های دزدانه خیانت آمیز، و آنچه را که در دل ها نهان می دارند می داند ۱۹ خدا به حق داوری و حکم می کند، و کسانی که آنها را به جای خدای یکتا به خدایی می خوانند هیچ داوری و حکمی نمی کنند. چون خداست که شنوا و بیناست ۲۰ آیا در زمین گردش نمی کنند تا ببینند عاقبت کسانی که پیش از آنها بودند چگونه بود؟ آنها از اینها نیرومندتر بودند و آثارشان در زمین بیشتر بود. خدا آنها را به سزای گناهانشان گرفتار عذاب کرد، و آنها در برابر خدا هیچ نگهدارنده و حمایتگری نداشتند ۲۱ این به خاطر آن بود که پیامبران با دلایل روشن پیش آنها آمدند، ولی آنها انکار کردند و خدا هم ایشان را گرفتار عذاب کرد، زیرا خدا قوی و سنگین مجازات است ۲۲ موسی را با آیات خود و حجتی آشکار فرستادیم، ۲۳ پیش فرعون و هامان و قارون، ولی آنها گفتند: موسی جادوگری دروغگوست ۲۴ چون موسی حق را از جانب ما برای آنها آورد، گفتند: پسران کسانی را که با موسی به خدا ایمان آورده اند بکشید، و زناشان را زنده بگذارید. اما نیرنگ کافران تباه و بی نتیجه بود ۲۵

(۴۶۹)

فرعون گفت: بگذارید موسی را بکشم و او خداوندش را به کمک بخواند. من می ترسم او دین شما را تغییر دهد، یا در این سرزمین فساد به وجود آورد ۲۶ موسی گفت: من از هر گردنکشی که به روز حساب ایمان ندارد به خداوند خود و خداوند شما پناه می برم ۲۷ مردی مؤمن از خاندان فرعون، که ایمان خود را پنهان می داشت، گفت: آیا مردی را که می گوید: صاحب اختیار من خداست می کشید با آن که دلایل روشنی از جانب خداوندتان برای شما آورده است؟ اگر دروغگو باشد، دروغش به زیان خود اوست، و اگر راست می گوید، برخی از عذاب هایی که به شما وعده می دهد به شما می رسد. خدا کسی را که متجاوز و دروغگو باشد هدایت نمی کند ۲۸ ای قوم من، امروز فرمانروایی از آن شماست، و در این سرزمین قدرت دارید، اما اگر عذاب خدا به ما برسد چه کسی ما را کمک می کند؟ فرعون گفت: چیزی جز آنچه مصلحت می بینم به شما نمی گویم. و من شما را به راه راست راهنمایی می کنم ۲۹ آن کسی که ایمان آورده بود گفت: ای قوم من، من بر شما از روزی مثل روز هلاک آن گروه ها می ترسم؛ ۳۰ مانند بلایی که بر سر قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنها بودند آمد، حال آن که خدا هیچ ستمی بر بندگان خود نمی خواهد ۳۱ ای قوم من، من بر شما از روزی که مردم با فریاد از یکدیگر کمک می طلبند می ترسم، ۳۲ روزی که پشت کرده فرار می کنید، و کسی نیست که شما را از عذاب خدا نگاه دارد. و هر که را خدا گمراه کند، هیچ راهنمایی ندارد ۳۳

(۴۷۰)

پیش از این یوسف برای شما دلایل روشن آورد، و شما همواره از آنچه آورده بود در شک بودید. تا وقتی که او درگذشت، گفتید: خدا بعد از او هرگز پیامبری نخواهد فرستاد. خدا کسی را که متجاوز و شکاک است این چنین گمراه می کند ۳۴ شکاکانی که درباره آیات خدا

بدون دلیلی که برای آنها آمده باشد، مجادله می‌کنند. این ستیزه‌ها نزد خدا و مؤمنان دشمنی بزرگی است. خدا بر قلب هر گردنکش زورگویی این‌گونه مهر می‌زند ۳۵ فرعون گفت: ای هامان، برای من کاخی بلند بساز، شاید من به راه‌ها و درها برسم، ۳۶ راه‌ها و درهای آسمان‌ها، تا خدای موسی را ببینم. من فکر می‌کنم موسی دروغ‌گوست. بدین‌سان کار بد فرعون در نظرش آراسته شد، و از راه راست باز ماند. و نیرنگ فرعون تباہ و بی‌نتیجه بود ۳۷ آن کس که ایمان داشت گفت: ای قوم من، از من پیروی کنید، تا شما را به راه راست راهنمایی کنم ۳۸ ای قوم من، این زندگی دنیا فقط اندک مایه بهره‌مندی است، و حال آن‌که آخرت سرای پایدار است ۳۹ هر که کار بد کند فقط به مانند آن مجازات می‌شود، و هر مرد یا زنی که کار درست و شایسته کند و ایمان داشته باشد وارد بهشت می‌شود، و در آنجا بی‌حساب روزی داده می‌شود ۴۰

(۴۷۱)

ای قوم من، چه شده که من شما را به نجات دعوت می‌کنم، و شما مرا به آتش جهنم می‌خوانید؟ ۴۱ مرا می‌خوانید که منکر خدا شوم و چیزی را که نمی‌شناسم و به حقانیت آن اعتقادی ندارم شریک خدا سازم، و من شما را به‌سوی خدای توانا و آمرزنده دعوت می‌کنم ۴۲ آنچه مرا به پرستش آن می‌خوانید، در دنیا و آخرت به چیزی دعوت نمی‌کند، و حال آن‌که بازگشت ما پیش خداست و اسرافکاران اهل آتش جهنم هستند ۴۳ به‌زودی آنچه را به شما می‌گویم به یاد خواهید آورد، و من کارم را به خدا واگذار می‌کنم، که خدا به حال بندگانش بیناست ۴۴ پس، خدا او را از بدی‌های نیرنگی که برای او می‌اندیشیدند نگه داشت، و آن عذاب سخت فرعونیان را فروگرفت ۴۵ آنها هر صبح و شام بر آتش جهنم عرضه می‌شوند، و روزی که قیامت برپا شود، خطاب شود که فرعونیان را به سخت‌ترین عذاب درآورید ۴۶ آنگاه که در آتش با هم مناقشه می‌کنند. ناتوانان به گردنکشان که بزرگی می‌کردند، می‌گویند: ما پیرو شما بودیم، آیا می‌توانید اندکی از این آتش را از ما بازدارید؟ ۴۷ کسانی که گردنکشی و بزرگی می‌کردند، می‌گویند: همه ما در آتشیم، زیرا خدا میان بندگانش داوری کرده است ۴۸ کسانی که در آتشند به نگهبانان جهنم می‌گویند: از خداوند خود بخواهید تا یک روز از عذاب ما کم کند ۴۹

(۴۷۲)

می‌گویند: آیا پیامبرانتان دلایل روشن برای شما نیاوردند؟ می‌گویند: چرا. می‌گویند: پس حالا دعا کنید، که دعای کافران بی‌نتیجه است ۵۰ ما پیامبرانمان و مؤمنان را، در زندگی دنیا و در روزی که گواهان برای گواهی دادن به پا می‌خیزند، یاری می‌کنیم ۵۱ روزی که پوزش خواستن ستمگران فایده‌ای برایشان ندارد. لعنت بر آنهاست و جایگاه بدی دارند ۵۲ ما به موسی کتاب هدایت، تورات، را دادیم و آن کتاب را به بنی‌اسرائیل به میراث دادیم، ۵۳ که راهنما و تذکر و پندی برای خردمندان است ۵۴ صبر کن، که وعده خدا راست است. و برای گناهت آمرزش بخواه، و شبانگاهان و بامدادان به ستایش خداوندت تسبیح‌گوی ۵۵ کسانی که بدون دلیلی که از آسمان برایشان آمده باشد، درباره آیات خدا مجادله و ستیزه می‌کنند، در دلشان فقط تکبر و بزرگی کردن است، که به آن هم نخواهند رسید. پس به خدا پناه ببر که او شنوا و بیناست ۵۶ مسلماً آفرینش آسمان‌ها و زمین بزرگ‌تر از آفرینش مردم است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند ۵۷ نابینا و بینا یکسان نیستند؛ و کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته می‌کنند نیز با بدکاران یکسان نیستند. چه اندک توجه می‌کنید و پند می‌پذیرید ۵۸

(۴۷۳)

قیامت آمدنی است و هیچ تردیدی در آن نیست، ولی بیشتر مردم باور نمی‌کنند ۵۹ خداوند شما فرمود: مرا بخوانید تا دعای شما را اجابت کنم. کسانی که خود را بزرگ‌تر از آن می‌پندارند که مرا بندگی کنند، به‌زودی با خواری به جهنم وارد می‌شوند ۶۰ خدا کسی است که شب را برای شما پدید آورد تا در آن استراحت کنید، و روز را روشن ساخت، زیرا خدا به بندگان خود لطف دارد، ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند ۶۱ این است خدای یکتا، صاحب‌اختیار شما، که آفریننده هر چیزی است. هیچ خدایی جز او نیست. چگونه منحرف می‌شوید؟ ۶۲ کسانی که آیات خدا را انکار می‌کنند، این‌چنین منحرف می‌شوند ۶۳ خدا کسی است که زمین را قرارگاه شما ساخت، و آسمان را چون بنایی بیافراشت، و شما را نقش‌بندی کرد و صورت‌های شما را نیکو کرد، و از خوردنی‌های پاک به شما روزی داد. این است خدای یکتا، صاحب‌اختیار شما. بزرگ است خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان ۶۴ او زنده جاوید است. هیچ خدایی جز او نیست. او را بخوانید و دین را برای او خالص کنید، که سپاس و ستایش فقط خاصّ خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان است ۶۵ بگو: من از بندگی کردن کسانی که به‌جای خدای یکتا می‌خوانید، نهی شده‌ام، زیرا که دلایل روشنی از جانب خداوند برای من آمده است؛ و فرمان یافته‌ام که فقط تسلیم صاحب‌اختیار جهانیان باشم

۶۶

(۴۷۴)

او کسی است که شما را از خاک و سپس از نطفه و بعد از لخته خونی آفرید. و آنگاه شما را به‌صورت کودکی از شکم مادر بیرون می‌آورد، تا به جوانی و نیرومندی خود برسید، و سپس پیر شوید. برخی از شما پیش از رسیدن به پیری می‌میرند، تا سرانجام بقیّه به آن زمان معین که مقرر است، برسید، باشد که بیندیشید و حقیقت را تشخیص دهید ۶۷ او کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند؛ و چون به‌کاری اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش؛ و می‌باشد ۶۸ آیا کسانی را که درباره آیات خدا مجادله و ستیزه می‌کنند ندیده‌ای که چگونه منحرف می‌شوند؟ ۶۹ آنها که کتاب آسمانی و تعلیماتی را که پیامبران را به ابلاغ آن فرستاده‌ایم دروغ می‌شمرند، به‌زودی خواهند دانست ۷۰ هنگامی که غل‌ها و زنجیرها در گردنشان است و آنها را می‌کشند، ۷۱ در میان آب جوشان کشیده می‌شوند، و سپس در آتش جهنم برافروخته می‌گردند ۷۲ آنگاه به آنها گفته می‌شود: شریکانی که برای خدا درست می‌کردید کجا هستند؟ ۷۳ می‌گویند: آنها را گم کرده‌ایم. اصلاً ما پیش از این چیزی را به خدایی نمی‌خواندیم. خدا این‌چنین کافران را گمراه می‌کند ۷۴ این مجازات به‌خاطر آن است که به ناحق در زمین سرمستی می‌کردید، و به‌خاطر آن است که به خود می‌نازیدید ۷۵ از درهای جهنم داخل شوید، و برای همیشه در آن بمانید. جای گردنکشان چه جای بدی است ۷۶ صبر کن، وعده خدا راست است. یا برخی از عذاب‌هایی را که به آنها وعده داده‌ایم به تو نشان می‌دهیم، یا تو را می‌میرانیم و آنها پیش ما بازگردانیده می‌شوند ۷۷

(۴۷۵)

پیش از تو پیامبرانی فرستادیم. داستان بعضی از آنها را برای تو گفته‌ایم، و حکایت بعضی را برایت نگفته‌ایم. هیچ پیامبری را نرسد که بدون اجازه خدا آیه و معجزه‌ای بیاورد. و چون فرمان خدا بیاید، به‌حق داوری شود. و آنجاست که اهل باطل زیان می‌کنند ۷۸ خدا کسی است که چهارپایان را برای شما آفرید، تا بر برخی از آنها سوار شوید، و گوشت و شیر برخی از آنها را بخورید ۷۹ و برای شما در آنها سودهاست، تا با سواری گرفتن از آنها نیازهای خود را برطرف کنید. و شما بر آنها و بر کشتی‌ها سوار و حمل می‌شوید ۸۰ خدا آیات خویش را به شما نشان می‌دهد. کدام یک از آیات خدا را انکار می‌کنید؟ ۸۱ آیا در زمین گردش نکرده‌اند تا ببینند سرانجام کار کسانی که پیش از آنها بودند چگونه بود؟ آنها تعدادشان زیاده‌تر و قدرتش بیشتر و آثارشان در روی زمین فراوان‌تر بود. اما کارهایی که می‌کردند، فایده‌ای برایشان نداشت ۸۲ چون پیامبرانشان دلایل روشن برایشان آوردند، به دانشی که داشتند دل خوش کردند، و همان عذابی که تمسخرش می‌کردند، آنها را فروگرفت ۸۳ و چون عذاب ما را دیدند، گفتند: ما به خدای یکتا ایمان آوردیم، و چیزهایی را که

شریک او ساخته بودیم انکار می‌کنیم ۸۴ اما هنگامی که عذاب ما را دیدند، دیگر ایمان آوردنشان فایده‌ای برایشان نداشت. این سنت خداست که درباره بندگان جاری بوده است، و آنجاست که کافران زیان کرده‌اند ۸۵

(۴۷۶)

سوره فُصِّلَتْ ۴۱ مکی و دارای پنجاه و چهار آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم ۱ قرآن از جانب خداوند بخشنده مهربان نازل شده است ۲ کتابی است که آیات آن به روشنی بیان گردیده است. قرآنی است به زبان عربی، برای مردمی که دانا هستند ۳ مژده‌دهنده و بیم‌دهنده است، ولی بیشترشان روی گردانیده‌اند و به آن گوش نمی‌دهند ۴ و گفتند: دل‌های ما از آنچه ما را بدان می‌خوانی، در پوشش است و گوش‌هایمان سنگین است، و میان ما و تو مانعی وجود دارد. پس تو کار خود را بکن که ما هم کار خود را می‌کنیم ۵ بگو: من بشری مثل شما هستم، که به من وحی می‌شود که خدای شما، خدایی یگانه است. پس راست و استوار به او روی آورید، و از او آمرزش بخواهید. و وای بر مشرکان، ۶ همان کسانی که زکات نمی‌دهند، و آخرت را انکار می‌کنند ۷ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای درست و شایسته می‌کنند، پاداشی بی‌پایان دارند ۸ بگو: آیا شما منکر کسی می‌شوید که زمین را در دو روز آفرید، و برای او همتایان درست می‌کنید؟ او صاحب‌اختیار جهانیان است ۹ و کوه‌ها را در روی زمین پدید آورد، و زمین را برکت داد، و روزی‌های آن را در چهار روز مقرر فرمود، که برای خواهندگان متناسب و برای همه آنها یکسان است ۱۰ سپس به آسمان پرداخت و آن دودی بود، و به آسمان و زمین فرمود: به میل یا به کراهت بیایید. گفتند: فرمانبردار آمدیم ۱۱

(۴۷۷)

آنگاه هفت آسمان را در دو روز به وجود آورد، و در هر آسمانی کار و قانونش را به آن وحی کرد. و آسمان نزدیک شما را با چراغ ستارگان بیاراستیم و آن را استوار نگاه داشتیم. این تدبیر و اندازه نهادن خداوند توانا و داناست ۱۲ اگر روی برتافتند، به آنها بگو: من شما را از صاعقه‌ای، چون صاعقه‌ای که بر عاد و ثمود فرود آمد، می‌ترسانم ۱۳ آنگاه که پیامبران از هر سو برایشان آمدند، و گفتند که فقط خدا را بندگی کنید. آنها گفتند: اگر خداوند ما می‌خواست، فرشتگان را نازل می‌کرد. ما رسالتی را که شما مدعی آن هستید نمی‌پذیریم ۱۴ اما عاد، به ناحق در زمین گردنکشی کردند و گفتند: چه کسی از ما نیرومندتر است؟ آیا ندیدند که خدا، که آنها را آفریده، از آنها نیرومندتر است؟ آنها آیات ما را انکار می‌کردند ۱۵ ما هم تنبذادی سخت سرد در روزهایی شوم بر آنها فرستادیم تا در زندگی دنیا عذاب خواری را به آنها بچشانیم و مسلماً عذاب آخرت خوارکننده‌تر از عذاب دنیا است، و کسی هم به آنها کمکی نخواهد کرد ۱۶ و اما ثمود، ما آنها را هدایت کردیم، ولی آنها کوری و کوردلی را بر هدایت ترجیح دادند. بنابراین به سبب کارهایی که می‌کردند صاعقه عذاب خوارکننده آنها را فروگرفت ۱۷ و کسانی را که ایمان آورده و پرهیزگار بودند، نجات دادیم ۱۸ روزی که دشمنان خدا را برای درافکندگی شدن به آتش جهنم گردآوردند، و آنها را برانند، ۱۹ تا چون به کنار آتش رسند، گوش و چشم و پوست بدنشان درباره کارهایی که می‌کردند، بر ضد آنها شهادت دهند ۲۰

(۴۷۸)

آنها به پوست‌های خویش گویند: چرا بر ضدّ ما شهادت دادید؟ می‌گویند: خدا، که هر چیزی را گویا کرده، ما را به سخن آورد. اوست که نخستین بار شما را آفرید، و پیش او بازگردانده می‌شوید **۲۱** شما که کارهایتان را پنهان می‌کردید به‌خاطر آن نبود که گوش و چشم و پوستتان نتوانند بر ضدّ شما شهادت دهند، بلکه برای آن بود که گمان می‌کردید که خدا بسیاری از کارهایی را که می‌کنید و پنهان می‌دارید نمی‌داند **۲۲** این گمانی بود که به خداوند خود می‌بردید و همین باعث هلاکت شما شد و زیانکار شدید **۲۳** اینک اگر شکیبایی کنید، جایشان در آتش است، و اگر عذرخواهی کنند، عذرشان پذیرفته نشود **۲۴** و برای آنها هم‌نشینی قرار دادیم که وضع حال و آینده را در نظرشان بیاراستند، و کلمه عذاب بر آنها، همانند پیشینیانشان از جنّیان و آدمیان، مقرر شد، و آنها زیانکار بودند **۲۵** کافران گفتند: به این قرآن گوش ندهید و سخنان بیهوده وارد آن کنید، تا پیروز شوید **۲۶** ما هم به کافران عذابی سخت می‌چشانیم و آنها را با عذابی بدتر از کاری که می‌کردند، مجازات می‌کنیم **۲۷** این سزای دشمنان خداست: آتش، که در آن خانه همیشگی دارند. این کیفر آنهاست، زیرا آیات ما را انکار می‌کردند **۲۸** در آن هنگام کافران می‌گویند: خداوند، جنّیان و آدمیانی را که ما را گمراه کردند، به ما نشان بده، تا آنها را زیر پاهایمان بیفکنیم تا حقیر و خوار شوند **۲۹**

(۴۷۹)

کسانی که گفتند: صاحب‌اختیار ما خدای یکتاست و آنگاه بر آن پایداری ورزیدند، فرشتگان بر آنها فرود می‌آیند و می‌گویند که نترسید و اندوهگین نباشید و به بهشتی که بدان وعده داده شده‌اید شاد باشید **۳۰** ما در زندگی دنیا و در آخرت دوستان شما هستیم، و در بهشت هرچه دلتان بخواهد و هرچه طلب کنید برای شما هست **۳۱** این پذیرایی از جانب خداوند آمرزنده مهربان است **۳۲** و کیست نیکو گفتارتر از آن‌کس که مردم را به‌سوی خدا دعوت می‌کند و کار درست و شایسته انجام می‌دهد و می‌گوید: من از کسانی هستم که تسلیم فرمان خدا هستند **۳۳** خوبی و بدی یکسان نیست. بدی را به بهترین وجه پاسخ ده، چون در آن‌صورت میان تو و کسی که دشمن توست، دوستی صمیمانه‌ای به‌وجود می‌آید **۳۴** البته کسانی که شکیبا هستند، و کسانی که از ایمان و اخلاق بهره‌ای بزرگ دارند، از این خصلت برخوردار می‌شوند **۳۵** اگر از شیطان و سوسه‌ای به تو رسید، به خدا پناه ببر، که او شنوا و داناست **۳۶** و از نشانه‌های قدرت و حکمت خدا شب و روز و خورشید و ماه است. به خورشید و ماه سجده نکنید. به خدای یکتا، که آنها را آفریده است، سجده کنید، اگر فقط او را بندگی می‌کنید **۳۷** اگر تکبر ورزیدند، آنها که پیش خداوند تو هستند، شب و روز او را نیایش می‌کنند و خسته و ملول نمی‌شوند **۳۸**

(۴۸۰)

و از نشانه‌های قدرت خدا این است که زمین را خشک و پژمرده می‌بینی؛ و چون باران بر آن فروریزیم، به جنبش آید و گیاه برویاند. همان کسی که زمین را زنده می‌کند، زنده‌کننده مردگان است، که او بر هر کاری تواناست **۳۹** کسانی که درباره آیات ما کجروی کرده و آنها را انکار می‌کنند، بر ما پوشیده نیستند. آیا کسی که در آتش افکنده می‌شود بهتر است یا کسی که روز قیامت آسوده خاطر می‌آید؟ هر کاری می‌خواهید بکنید، چون خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۴۰** کسانی که چون قرآن برای آنها آمد به آن کافر شدند اهل آتش جهنّمند. و به‌راستی قرآن کتابی ارجمند است **۴۱** نه در زمان حال و نه در آینده چیزی که آن را باطل کند برای آن نمی‌آید، زیرا که از جانب خداوند حکیم ستوده نازل شده است **۴۲** به تو همان چیزی گفته می‌شود که به پیامبران پیش از تو گفته شده است. به‌راستی که خداوند تو، هم دارای آمرزش و هم دارای عذابی دردناک است **۴۳** اگر قرآن را به زبانی غیر از زبان عربی نازل می‌کردیم، اعراب می‌گفتند: چرا آیات آن به‌روشنی بیان نشده است؟ آیا برای اعراب به زبان غیرعربی سخن می‌گویند؟ بگو: قرآن برای مردم بالیمان هدایت و شفاست. و گوش کسانی که ایمان نمی‌آورند سنگین است و بصیرتی بدان ندارند. چنانند که گویی آنها را از جایی دور ندا می‌دهند، که متوجه سخن نمی‌شوند **۴۴** به موسی تورات را عطا کردیم، ولی مردم در آن اختلاف کردند. اگر سخن خداوندت، که از

پیش گفته شده بود، نبود، میانشان حکم می‌شد، که آنها درباره آن در تردیدند ۴۵ هر کس کار درست و شایسته کند، به سود خود اوست، و هر کس کار بد کند، به زیان خود اوست، و خداوند تو به بندگان خویش ستم نمی‌کند ۴۶

(۴۸۱)

علم زمان وقوع قیامت فقط اختصاص به خدا دارد. هر میوه‌ای که از غلاف و شکوفه‌اش بیرون می‌آید، و هر مادینه‌ای که آبستن می‌شود و می‌زاید، خدا بدان آگاه است. و آن روز که خدا آنها را ندا می‌دهد و می‌گوید: شریکانی که برای من قایل می‌شدید کجا هستند؟ می‌گویند: به تو اعلام می‌کنیم که شاهی از ما که بر وجود و خدایی آنها گواهی دهد وجود ندارد ۴۷ و کسانی را که پیش از آن به خدایی می‌خواندند نمی‌یابند، و متوجه می‌شوند که دیگر آنها را هیچ راه گریزی نیست ۴۸ انسان از دعای خیر و خواستن نیکی خسته و ملول نمی‌شود، و اگر بدی به او برسد و وضع بدی برایش پیش آید مأیوس و نومید می‌گردد ۴۹ و اگر پس از محنتی که به او رسیده، از جانب خویش رحمتی به او بچشانیم، می‌گوید: این سزاوار من است و من فکر نمی‌کنم که قیامت برپا شود. و اگر هم مرا پیش خداوند بازگردانند، پیش او پاداش خوبی دارم. مسلماً کافران را از نتیجه کارهایی که می‌کردند آگاه می‌کنیم، و عذابی سخت به آنها می‌چشانیم ۵۰ و چون به انسان نعمتی عطا کنیم، از ما روی می‌گرداند و با گردنکشی از ما دوری می‌کند. و چون آسیبی به او رسد، آنگاه بسیار دعا می‌کند ۵۱ بگو: چه می‌گویید، اگر قرآن از جانب خدا باشد و شما آن را انکار کنید و نپذیرید؟ کیست گمراه‌تر از آن کس که همچنان با آن در مخالفتی سخت است؟ ۵۲ نشانه‌های قدرت و حکمت خود را در آفاق و در وجود خودشان به آنها می‌نمایانیم، تا برایشان روشن شود که خدا حق است. آیا این کافی نیست که خداوند تو، خود شاهد هر چیزی است؟ ۵۳ بدانید که آنها در دیدار خداوند خویش تردید دارند. بدانید که خدا به همه چیز احاطه دارد ۵۴

(۴۸۲)

سوره شوری ۴۲ مکی و دارای پنجاه و سه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

حاً، میم ۱ عین، سین، قاف ۲ خدای توانا و حکیم این چنین به تو و به کسانی که پیش از تو بودند، وحی می‌کند ۳ هر چه در آسمان‌ها و هر چه در زمین است از آن اوست، و او والا و بزرگ است ۴ نزدیک است که آسمان‌ها از فراز یکدیگر بشکافند، و فرشتگان به ستایش خداوندشان تسبیح می‌گویند و برای کسانی که در زمین هستند آموزش می‌طلبند. بدانید که خدا آمرزنده و مهربان است ۵ خدامراقب اعمال کسانی است که غیر از او یاورانی برای خود گرفته‌اند، و تو کارساز آنها نیستی ۶ و این چنین قرآن را به زبان عربی به تو وحی کردیم تا اهل مکّه و کسانی را که پیرامون آنند از عواقب کارهایشان بترسانی، و آنها را از روز گرد آمدن مردم، که هیچ شکّی در آن نیست، بیم دهی. در آن روز گروهی در بهشت و گروهی در آتش سوزان جهنّم خواهند بود ۷ اگر خدا می‌خواست آنها را یک امت می‌کرد. ولی هر که را بخواهد مشمول رحمت خویش می‌گرداند، و ستمگران یار و یآوری ندارند ۸ آیا به جای خدای یکتا دوستان و یاورانی برای خود گرفته‌اند؟ و حال آن که دوست و یاور حقیقی خداست؛ و اوست که مردگان را زنده می‌کند و اوست که بر هر کاری تواناست ۹ درباره هر چیزی که اختلاف کردید، داوریش با خداست. این خدای یکتا صاحب اختیار من است. بر او توکل کرده‌ام و به او روی می‌آورم ۱۰

پدید آورنده آسمان‌ها و زمین است. از جنس خودتان برای شما همسر و برای چهارپایان نیز جفت‌هایی آفرید. بدین‌وسيله شما را زیاد می‌گرداند. چیزی همانند او نیست. و او شنوا و بیناست **۱۱** کلیدهای آسمان‌ها و زمین از آن اوست. روزی هر کس را که بخواهد فراخ یا تنگ می‌گرداند. او به همه چیز آگاه است **۱۲** برای شما از دین، همان چیزی را مقرر کرد که نوح را به آن سفارش کرده بود، و همان چیزی است که به تو وحی کردیم، و همان چیزی است که ابراهیم و موسی و عیسی را به آن سفارش کردیم، که دین را به پای دارید و آن را اجرا کنید و در آن تفرقه و اختلاف ایجاد نکنید. این چیزی که مشرکان را بدان فرامی‌خوانی، بر آنها سنگین و دشوار است. خدا هر کس را بخواهد به‌سوی خود برمی‌گزیند، و هر کس را که به او روی آورد به‌سوی خود هدایت می‌کند **۱۳** آنها فقط پس از این که علم برایشان حاصل شد و حقیقت را دانستند، از روی حسادت نسبت به همدیگر دچار اختلاف و تفرقه شدند. اگر خداوند تو پیش از این تا مدتی معین مهلت نداده بود، مسلماً در مورد ایشان حکم به عذاب می‌شد. و کسانی که پس از آنها وارث کتاب آسمانی شدند، درباره آن دچار شک شده‌اند **۱۴** تو مردم را به اجرای دین و پرهیز از تفرقه در آن دعوت کن و همان طور که به تو فرمان داده شده، در این کار پایداری کن، و از دلخواه آنها پیروی نکن، و بگو: من به هر کتابی که خدا نازل کرده ایمان دارم، و فرمان یافته‌ام که میان شما به عدالت رفتار کنم. خدا صاحب‌اختیار ما و صاحب‌اختیار شماست. کارهای ما از آن ما و کارهای شما از آن شماست. هیچ بحث و ستیزه‌ای میان ما و شما نیست. خدا روز قیامت ما را در یک جا گرد می‌آورد، و بازگشت همه به‌سوی اوست **۱۵**

کسانی که پس از آن که دعوت خدا را پذیرفتند، درباره او بحث و ستیزه می‌کنند، حجتشان پیش خداوندشان باطل است، و مورد خشم خدا هستند، و عذابی سخت دارند **۱۶** خدا کسی است که کتاب آسمانی و وسیله سنجش [قانون الهی] را بحق نازل کرد. و تو چه می‌دانی، شاید قیامت نزدیک باشد **۱۷** کسانی که قیامت را باور ندارند، می‌خواهند که آن هرچه زودتر بیاید، و کسانی که ایمان دارند، از آن می‌ترسند و می‌دانند که قیامت حق است. بدانید کسانی که درباره قیامت شک دارند و در مورد آن مجادله و ستیزه می‌کنند، سخت در گمراهی هستند **۱۸** خدا به بندگان خود لطف دارد. هر که را بخواهد روزی می‌دهد. و او نیرومند و تواناست **۱۹** هر که پاداش آخرت خواهد، بر پاداش او می‌افزاییم، و هر که پاداش دنیوی خواهد، از آن به او می‌دهیم، ولی در آخرت نصیبی ندارد **۲۰** آیا آنها برای خدا شریکانی دارند که در دین، در آنچه خدا بدان اجازه نداده، برایشان قانونگذاری می‌کنند؟ اگر سخن قطعی خدا بر تأخیر عذاب و به‌پایان رسیدن مهلتشان نبود، در مورد آنها حکم به عذاب می‌شد. ستمگران عذابی دردناک دارند **۲۱** ستمگران را می‌بینی که از کارهایی که کرده‌اند هراسانند، و البته کیفر آن به ایشان خواهد رسید. و کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، در باغ‌های بهشتند، و هرچه بخواهند پیش خداوندشان دارند، و این همان لطف و فضل بزرگ است **۲۲**

این آن چیزی است که خدا به بندگان خود، آنها که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، مژده می‌دهد. بگو: من برای رسالت خود پاداشی به جز دوست‌داشتن خویشاوندان، از شما نمی‌خواهم. و هر که کار نیکی کند بر پاداش نیک او می‌افزاییم، زیرا خدا آمرزنده و قدرشناس است **۲۳** آیا می‌گویند که پیامبر بر خدا دروغ می‌بندد و به‌دروغ سخنانی را به خدا نسبت می‌دهد؟ اگر خدا بخواهد بر قلب تو مهر می‌نهد. خدا با کلمات خود باطل را نابود می‌سازد و حق را استوار و پابرجا می‌گرداند، چون او آنچه را که در دل‌هاست به‌خوبی می‌داند **۲۴** او کسی است که توبه را از بندگان خود می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد، و کارهایی را که می‌کنید می‌داند **۲۵** و دعای کسانی را که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، اجابت می‌کند، و از فضل خویش به آنها زیاده‌تر هم می‌دهد. و

کافران عذابی سخت دارند **۲۶** اگر خدا روزی بندگانش را زیاد کند، حتما در زمین سرکشی و ستم می‌کنند، ولی آن را به اندازه‌ای که می‌خواهد فرومی‌فرستد، چون او به طبیعت بندگان خویش آگاه و به آن بیناست **۲۷** او کسی است که باران را، پس از آن که مردم نومید شدند، فرومی‌فرستد، و رحمت خویش را می‌گستراند. او مددکار و ستوده است **۲۸** و از نشانه‌های قدرت خدا آفرینش آسمان‌ها و زمین و پراکندن جنبندگان در آنهاست. و او هرگاه بخواهد بر گردآوردن آنها تواناست **۲۹** هر مصیبتی به شما می‌رسد به سبب کارهایی است که خود کرده‌اید، و خدا بسیاری از آنها را نیز می‌بخشد **۳۰** شما نمی‌توانید در زمین خدا را درمانده کنید و از او بگریزید، و جز خدا یار و یآوری ندارید **۳۱**

(۴۸۶)

و از نشانه‌های قدرت او کشتی‌هایی چون کوه است که در دریا روانند **۳۲** اگر خدا بخواهد باد را از حرکت بازمی‌دارد تا کشتی‌ها روی دریا بی‌حرکت بمانند. در این امر برای مردم صبور سپاسگزار نشانه‌ها و عبرت‌هاست **۳۳** یا کشتی نشینان را به سبب کارهایی که کرده‌اند هلاک می‌کند. و خدا از بسیاری از خطاها در می‌گذرد **۳۴** کسانی که در آیات ما مجادله و ستیزه می‌کنند، بدانند که هیچ راه گریزی ندارند **۳۵** چیزهایی که به شما داده شده وسیله زندگی دنیاست، و آنچه پیش خداست برای کسانی که ایمان دارند و بر خداوندشان توکل می‌کنند، بهتر و پایدارتر است **۳۶** و آنها که از گناهان بزرگ و کارهای زشت دوری می‌کنند، و چون به خشم آیند گذشت می‌نمایند **۳۷** و آنها که دعوت خداوندشان را اجابت می‌کنند، و نماز می‌خوانند، و کارشان را با مشورت میان خود انجام می‌دهند، و از آنچه روزیشان کرده‌ایم انفاق می‌کنند **۳۸** و آنها که چون ستم به ایشان رسد، یاری می‌طلبند و انتقام می‌گیرند **۳۹** جزای بدی، بدی‌ای مانند آن است. اما کسی که گذشت کند و کار را اصلاح کند، پاداشش با خداست، چون خدا ستمگران را دوست ندارد **۴۰** و کسانی که پس از ستم دیدن یاری طلبیده و انتقام می‌گیرند، ملامتی بر ایشان نیست **۴۱** کسانی باید مورد ملامت قرار گیرند که به مردم ستم می‌کنند و به ناحق در زمین سرکشی می‌نمایند. آنها عذابی دردناک دارند **۴۲** و هر که صبر کند و از گناه دیگران درگذرد، مسلماً این از کارهای پسندیده‌ای است که اراده قوی لازم دارد **۴۳** کسی را که خدا گمراه کند، از آن پس هیچ یار و مددکاری نخواهد داشت. و ستمگران را می‌بینی که چون عذاب را ببینند می‌گویند: آیا راهی برای بازگشت هست؟ **۴۴**

(۴۸۷)

آنها را می‌بینی که به سوی جهنمشان می‌برند، درحالی که با خواری سر تسلیم فرود آورده‌اند، و از گوشه چشم، ترسان و پنهان می‌نگرند. آنها که ایمان دارند می‌گویند: زیانکاران کسانی هستند که روز قیامت خود و خانواده‌شان را دچار زیان کرده و گرفتار عذاب ابدی ساخته‌اند. بدانید که ستمگران در عذاب همیشگی هستند **۴۵** و جز خدا یاورانی ندارند که به آنها کمک کنند. هر که را خدا گمراه کند، هیچ راهی برای او نیست **۴۶** پیش از آن که روزی بیاید که از جانب خدا بازگشتی ندارد، دعوت خداوند خود را اجابت کنید. آن روز هیچ پناهگاهی برای شما نیست و کارها و گناهان خود را هم انکار نتوانید کرد **۴۷** اگر روی گردانیدند و نپذیرفتند، ما تو را به نگهبانی ایشان نفرستاده‌ایم. وظیفه تو فقط ابلاغ وحی و رساندن پیام خداست. و ما چون از جانب خویش رحمتی به انسان بچشانیم، شادمان می‌شود، و اگر به سبب کارهایی که کرده بدی به او برسد، ناسپاسی می‌کند، زیرا انسان طبیعتاً ناسپاس است **۴۸** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاصّ خداست. هرچه بخواهد می‌آفریند. به هر که خواهد فرزند دختر می‌دهد، و به هر که خواهد فرزند پسر می‌دهد **۴۹** یا پسر و دختر را با هم می‌دهد، و هر که را بخواهد نازا می‌کند، چون او دانا و تواناست **۵۰** هیچ بشری را نرسد که خدا با او سخن گوید، مگر به وحی، یا از پشت حجابی، یا فرشته‌ای می‌فرستد تا به فرمان خدا آنچه می‌خواهد به او وحی کند، که او بسی والا و حکیم است **۵۱**

(۴۸۸)

و این چنین، به فرمان خود قرآن را به تو وحی کردیم. تو نمی دانستی که کتاب و ایمان چیست، ولی ما قرآن را نوری ساختیم که هر یک از بندگان را که بخواهیم به وسیله آن هدایت می کنیم. و البته تو مردم را به راه راست هدایت می کنی؛ ۵۲ راه آن خدایی که هر چه در آسمان ها و زمین است از آن اوست. بدانید که همه کارها به خدا بازمی گردد ۵۳

سوره زُخْرُف ۴۳ مکی و دارای هشتاد و نه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم ۱ سوگند به این کتاب روشن و روشنگر، ۲ که ما آن را قرآنی به زبان عربی کردیم تا در آن بیندیشید ۳ و قرآن در کتاب اصلی پیش ماست و بسی والا و حکمت آمیز است ۴ آیا چون شما مردمی گزافکارید، قرآن را از شما دریغ کنیم؟ ۵ پیامبران بسیاری به میان اقوام گذشته فرستادیم ۶ اما هیچ پیامبری برایشان نمی آمد، مگر آن که او را مسخره می کردند ۷ ما هم آنها را که نیرومندتر از اینها بودند نابود کردیم، و داستان پیشینیان برای شما گفته شد ۸ اگر از آنها بپرسی: چه کسی آسمان ها و زمین را آفریده است؟ حتما می گویند: آنها را خدای توانا و دانا آفریده است ۹ خدایی که زمین را محل آسایش شما ساخت و برایتان در آن راهها پدید آورد تا راه را بشناسید ۱۰

(۴۸۹)

خدایی که از آسمان آب باران را به اندازه فرو فرستاد، و به وسیله آن سرزمین مرده را زنده کردیم. شما هم این چنین زنده و از گور بیرون آورده می شوید ۱۱ خدایی که انواع موجودات را آفرید، و برای شما از کشتی و چهارپایان وسیله سواری فراهم آورد، ۱۲ تا بر پشت آنها قرار گیرید. و چون بر روی آنها قرار گرفتید، نعمت خداوندتان را یاد کنید، و بگویید: منزّه و بالاست خدایی که اینها را برای ما رام کرد، و گرنه ما خود توانایی آن را نداشتیم، ۱۳ و ما به سوی خداوندمان بازمی گردیم ۱۴ برای خدا بعضی از بندگان را فرزند قرار دادند. واقعا که انسان آشکارا ناسپاس است ۱۵ آیا خدا از میان آفریدگانش دختران را برای خود انتخاب کرد و پسران را به شما اختصاص داد؟ ۱۶ و حال آن که چون به یکی از آنها مژده دختری دهند، مثل همان چیزی که خود به خدای رحمان نسبت داده، چهره اش از شدت خشم سیاه می شود، در حالی که خشم خود را فرومی خورد ۱۷ آیا کسی را که در زیور و آرایش پرورش می یابد و در بحث و جدال بیان رسا ندارد برای خدا قرار می دهند؟ ۱۸ و فرشتگان را که بندگان خدای رحمانند دختر پنداشتند. آیا آنها شاهد آفرینش ایشان بوده اند؟ شهادت آنها نوشته می شود و مورد بازخواست قرار می گیرند ۱۹ گفتند: اگر خدای رحمان می خواست ما آنها را نمی پرستیدیم. آنها بدین سخن دانشی ندارند. آنها فقط حدس می زنند و به دروغ سخن می گویند ۲۰ آیا پیش از این قرآن کتابی آسمانی به آنها داده ایم که آنها به آن متمسک می شوند و از آن سخن می گویند؟! ۲۱ نه، بلکه گفتند: ما پدرانمان را بر آیینی یافتیم و در پی آنها رفته و هدایت شده ایم ۲۲

(۴۹۰)

همچنین ما پیش از تو به هیچ شهری بیم دهنده ای نفرستادیم، مگر آن که متنعمان و ثروتمندان آن گفتند: ما پدرانمان را بر آیینی یافتیم و به آنها اقتدا می کنیم ۲۳ پیامبران به آنها گفت: هر چند من آیین درست تر و هدایت کننده تری، از آنچه پدرانتان را بر آن یافتید، برای شما آورده باشم؟ گفتند: ما آیینی را که شما برای آن به رسالت فرستاده شده اید، نمی پذیریم ۲۴ بنابراین ما هم از آنها انتقام

گرفتیم. بین عاقبت کسانی که رسالت پیامبران را دروغ می‌شمردند چگونه بود؟ ۲۵ و یاد کن آنگاه که ابراهیم به پدر و قوم خود گفت: من از آنچه شما می‌پرستید بیزارم، ۲۶ به جز خدایی که مرا آفریده و البته او مرا هدایت خواهد کرد ۲۷ و سخن یکتاپرستی را در فرزندان خود، سخن جلودان ساخت، باشد که همواره به خدا بازگردند ۲۸ من اینها و پدرانشان را بهره‌مند ساختم، تا آنگاه که حق و پیامبری روشنگر برایشان آمد ۲۹ ولی چون حق برایشان آمد، گفتند: این جادوست و ما آن را نمی‌پذیریم ۳۰ و گفتند: چرا این قرآن بر مردی بزرگ از این دو شهر نازل نشده است؟ ۳۱ آیا آنها رحمت خداوند تو را تقسیم می‌کنند؟ ماییم که روزی آنها را در زندگی دنیا میانشان تقسیم کرده‌ایم، و بعضی از آنها را به مرتبت بر بعضی دیگر برتری داده‌ایم، تا یکدیگر را به خدمت گیرند. و رحمت خداوند تو بهتر از چیزهایی است که آنها می‌اندوزند ۳۲ اگر به‌خاطر این نبود که مردم همه یک امت شوند، سقف‌های خانه‌های کسانی را که منکر خدای رحمان می‌گشتند، از نقره می‌کردیم، با نردبان‌هایی از نقره که بر آن خانه‌های رفیع بالا روند ۳۳

(۴۹۱)

و برای خانه‌های بزرگشان درهای بسیار می‌ساختیم و تخت‌هایی که بر آنها تکیه زنند ۳۴ و نیز زر و زیورهای دیگر در اختیار آنها قرار می‌دادیم. اما همه اینها وسیله زندگی دنیاست، حال آن‌که آخرت پیش خداوند تو برای پرهیزگاران است ۳۵ هر کس از یاد و از کتاب خدای رحمان روی برتابد، شیطانی بر او می‌گماریم تا همنشین او باشد ۳۶ و شیطان‌ها آنها را از راه راست بازمی‌دارند، و آنها می‌پندارند که هدایت‌یافتگانند ۳۷ تا آنگاه که پیش ما آید، به شیطان همدمش گوید: ای کاش میان من و تو فاصله میان مشرق و مغرب بود. تو چه بد همنشینی بودی ۳۸ امروز این پشیمانی سودی به حال شما ندارد، چون ستم کردید. شما در عذاب با هم شریکید ۳۹ ای پیامبر، آیا تو می‌توانی کران را سخن بشنوانی، یا کوران و کسی را که در گمراهی آشکاری است راه بنمایی؟ ۴۰ اگر تو را از دنیا ببریم، ما از آنها انتقام می‌گیریم، ۴۱ یا عذابی را که به آنها وعده داده‌ایم، به تو نشان می‌دهیم، که ما بر آنها مسلط هستیم ۴۲ بنابراین به آنچه به تو وحی شده است چنگ بزن، که تو بر راه راستی ۴۳ قرآن برای تو و برای قوم تو تذکر و پندی است، و از شما درباره آن بازخواست خواهد شد ۴۴ از پیامبران ما که پیش از تو فرستادیم پرس که آیا به جز خدای رحمان خدایان دیگری هم برای آنها قرار داده بودیم که مورد پرستش قرار گیرند؟ ۴۵ موسی را با معجزات خویش پیش فرعون و بزرگان قومش فرستادیم. موسی به آنها گفت: من فرستاده خداوند جهان‌یانم ۴۶ و چون معجزات ما را برای آنها آورد، همه به آن خندیدند ۴۷

(۴۹۲)

هیچ معجزه‌ای به آنها نشان ندادیم مگر آن‌که از معجزه دیگر بزرگ‌تر بود. و آنها را به عذاب گرفتیم، شاید از گمراهی بازگشته و به راه آیند ۴۸ گفتند: ای جادوگر، خداوند خود را، به آن عهدی که با تو دارد، برای ما بخوان، که ما به راه آمده‌ایم ۴۹ اما چون عذاب را از آنها برداشتیم، پیمان خود را شکستند ۵۰ فرعون در میان قومش بانگ برآورد و گفت: ای قوم من، آیا فرمانروایی مصر و این نهرها که در قلمرو من روان است، از آن من نیست؟ آیا عظمت و جلال مرا نمی‌بینید؟ ۵۱ من بهترم یا این مرد خوار و ذلیل که نمی‌تواند درست سخن بگوید؟ ۵۲ چرا او را با دستبندهای طلا نیاراسته‌اند؟ یا چرا گروهی از فرشتگان همراه او نیستند؟ ۵۳ پس با این نیرنگ قوم خود را فریفت و گمراه ساخت، و آنها هم از او اطاعت کردند. آنها مردمی بودند که از خدا اطاعت نمی‌کردند ۵۴ چون ما را به خشم آوردند، از آنها انتقام گرفتیم، و همه آنها را غرق کردیم ۵۵ و آنها را در شمار گذشتگان درآوردیم، و عبرتی برای آیندگان ساختیم ۵۶ و چون داستان پسر مریم گفته شد، قوم تو از پذیرفتن آن خودداری کردند ۵۷ و گفتند: آیا خدایان ما بهترند یا او؟ و این سخن را برای جدال و ستیزه با تو گفتند. آنها مردمی ستیزه‌جو هستند ۵۸ عیسی پسر مریم فقط بنده‌ای بود که ما به او احسان کردیم، و او را نشانه و نمونه‌ای برای بنی اسرائیل ساختیم ۵۹ اگر می‌خواستیم به جای شما فرشتگانی می‌آفریدیم که در زمین جانشین شما باشند ۶۰

و عیسی نشانه‌ای برای راست بودن رستاخیز است. پس در آن شک نکنید، و از من پیروی کنید. راه راست این است **۶۱** و شیطان شما را از راه راست منحرف نکند، چون او دشمن آشکار شماست **۶۲** چون عیسی معجزات روشن آورد، گفت: برای شما حکمت آورده‌ام، و آمده‌ام تا بعضی از چیزهایی را که در آن اختلاف می‌کنید برای شما بیان کنم. پس، از خدا بترسید و از من اطاعت کنید **۶۳** صاحب‌اختیار من و صاحب‌اختیار شما فقط خدای یکتاست. او را بندگی کنید. راه راست این است **۶۴** اما گروه‌ها با هم اختلاف کردند. وای بر ستمگران از عذاب روزی دردناک **۶۵** آیا جز قیامت انتظاری دارند که ناگهان و درحالی‌که متوجه نیستند بر آنها بیاید؟ **۶۶** در آن روز، دوستان، به جز پرهیزگاران، دشمن یکدیگرند **۶۷** ای بندگان من، امروز دیگر هیچ بیم و اندوهی نخواهید داشت **۶۸** همان کسانی‌که به آیات ما ایمان آورده و تسلیم فرمان ما بوده‌اند **۶۹** شما با همسرانتان شادان و شادکام وارد بهشت شوید **۷۰** سینی‌های زرین و کوزه‌های طلایی پر از خوردنی و نوشیدنی بر آنها دور می‌گردانند. و در آنجا هرچه دل بخواهد و دیده از آن لذت برد هست، و شما جاودانه در آن خواهید بود **۷۱** این بهشتی است که به پاداش کارهای درست و شایسته‌ای که کرده‌اید به میراث می‌برید **۷۲** در آنجا برای شما میوه‌های فراوان هست که از آنها می‌خورید **۷۳**

گناهکاران در عذاب جهنم جاویدانند **۷۴** عذابشان کم نمی‌شود و بی‌هیچ امیدی در آن خواهند بود **۷۵** ما به آنها ستم نکرده‌ایم، بلکه آنها خود ستمکار بودند و به خویشان ستم کردند **۷۶** و فریاد برمی‌آورند و می‌گویند: ای مالک، ای نگهبان جهنم، بگو تا خداوند تو ما را بمیراند تا به مرگ از این عذاب برهیم. نگهبان جهنم به آنها می‌گوید: شما در جهنم ماندنی هستید **۷۷** خداوند به آنها می‌فرماید: ما حق را برای شما آوردیم، ولی بیشتر شما از حق خوشتان نمی‌آمد **۷۸** آیا آنها در کارشان اصرار کرده‌اند؟ ما هم در کار خود اصرار می‌کنیم **۷۹** یا می‌پندارند که ما راز آنها و سخنان درگوشی ایشان را نمی‌شنویم؟ چرا، می‌شنویم و فرشتگان ما پیش آنها هستند و آن را می‌نویسند **۸۰** بگو: اگر خدای رحمان فرزندی داشت، من نخستین کسی بودم که بنده او می‌شدم **۸۱** منزّه است و بسی والاتر خداوند آسمان‌ها و زمین و خداوند عرش از این چیزهایی که به او نسبت می‌دهند **۸۲** آنها را بگذار که به سخنان بیهوده و باطل مشغول و به بازی سرگرم باشند، تا روزی را که بدان وعده داده می‌شوند ببینند **۸۳** و اوست که در آسمان خداست و در زمین خداست، و او حکیم و داناست **۸۴** بزرگ است آن که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست از آن اوست، و علم قیامت نزد اوست، و همه پیش او بازگردانده می‌شوند **۸۵** و کسانی‌که آنها را به جای خدای یکتا به خدایی می‌خوانند، اختیار شفاعت ندارند، مگر آنها که به حق گواهی داده‌اند، و خود حقیقت را می‌دانند **۸۶** اگر از آنها بپرسی چه کسی ایشان را آفریده است؟ حتماً می‌گویند: خدا. پس چرا از حق روی می‌گردانند؟ **۸۷** و پیامبر گفت: خداوند، اینها مردمی هستند که ایمان نمی‌آورند **۸۸** خداوند فرمود: از آنها درگذر و بگو: به سلامت. به زودی خواهند دانست **۸۹**

سوره دُخان ۴۴

مکی و دارای پنجاه و نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم ۱ سوگند به این کتاب روشن و روشنگر، ۲ که ما قرآن را در شبی مبارک نازل کردیم. ما هشداردهنده بوده ایم ۳ در آن شب هر کار از روی حکمت فیصله می یابد ۴ فرمانی از جانب ماست که فرستنده آن هستیم ۵ این رحمتی از جانب خداوند توست، که او شنوا و داناست ۶ اگر یقین داشته باشید می دانید که او صاحب اختیار آسمان ها و زمین و آنچه میان آنهاست می باشد ۷ هیچ خدایی جز او نیست. زنده می کند و می میراند. صاحب اختیار شما و صاحب اختیار نیاکان شماست ۸ اما آنها در شک و تردید خویش سرگردمند ۹ منتظر روزی باش که آسمان دودی نمایان بیاورد، ۱۰ که مردم را فرامی گیرد. این عذابی دردناک است ۱۱ گویند: خداوند، این عذاب را از ما بردار که ما ایمان آورده ایم ۱۲ چگونه پند می گیرند، و حال آن که برای آنها پیامبری روشنگر آمد ۱۳ اما از او روی گردانیدند و گفتند: این سخنان را کسانی به او آموخته اند، و او دیوانه است ۱۴ ما عذاب را اندکی بر می داریم، ولی شما دوباره به کیش خود بازمی گردید ۱۵ روزی که بر آنها خشم آوریم و آنها را به عذابی سخت فروگیریم. ما انتقام می گیریم ۱۶ پیش از آنها قوم فرعون را آزمودیم، و پیامبری بزرگوار برایشان آمد ۱۷ گفت که بندگان خدا را به من بسپارید، زیرا من برای شما پیامبری امینم ۱۸

(۴۹۶)

و بر خدا برتری نجوید که من برای شما دلیلی روشن آورده ام ۱۹ و من از این که مرا سنگسار کنید به خداوند خود و خداوند شما پناه می برم ۲۰ و اگر به من ایمان نمی آورید، پس، از من کناره گیرید ۲۱ آنگاه موسی دعا کرد و از خداوند خود کمک خواست و گفت که اینها مردمی بزهکارند ۲۲ خداوند به او فرمود: بندگان مرا شبانه بیرون ببر، تا به دنبال شما بیایند ۲۳ و دریا را با آرامش پشت سر بگذار، آنها سپاهی هستند که غرق می شوند ۲۴ چه باغها و چشمه سارهایی که بعد از خود به جای نهادند، ۲۵ و کشتزارها و خانه های نیکو، ۲۶ و نعمتهایی که از آن برخوردار و بدان شادمان بودند ۲۷ این چنین بود. و ما همه آنها را به مردمی دیگر واگذاشتیم ۲۸ و آسمان و زمین هم بر آنها نگریست، و مهلت نیز نیافتند ۲۹ و بنی اسرائیل را از عذاب خوارکننده رها نکردیم: ۳۰ از فرعون که برتری طلب و متجاوز بود ۳۱ و آنها را، آگاهانه و از روی دانش، بر جهانیان برگزیدیم ۳۲ و به آنها آیات و نشانه هایی عطا کردیم که در آن آزمایشی هویدا بود ۳۳ اینها می گویند: ۳۴ سرانجام فقط همین مرگ نخستین دنیوی است، و ما دیگر زنده نخواهیم شد ۳۵ و اگر راست می گویند و دوباره زنده شدنی در کار هست، پس پدران ما را که از دنیا رفته اند، دوباره باز آورید ۳۶ آیا آنها بهترند یا قوم تبع و کسانی که پیش از آنها بودند؟ ما آنها را نابود کردیم، چون آنها بزهکار بودند ۳۷ ما آسمان ها و زمین و آنچه را میان آنهاست، به بازی نیافریده ایم ۳۸ ما آنها را بحق آفریده ایم، ولی بیشترشان نمی دانند ۳۹

(۴۹۷)

روز قیامت، روز داوری و جداسازی، وعده گاه همه آنهاست ۴۰ روزی که هیچ دوستی برای دوست خود کاری نسازد و به حال او سودی ندارد، و یاری نیز نخواهند شد ۴۱ مگر کسی که خدا به او رحم کند، زیرا او توانا و مهربان است ۴۲ درخت زقوم، ۴۳ غذای گناهکار است ۴۴ چون مس گداخته در شکم ها می جوشد، ۴۵ مانند جوشیدن آب جوشان ۴۶ او را بگیرد و به میان جهنمش بکشد، ۴۷ آنگاه

روی سرش آب جوشان فروریزید ۴۸ بچش، که تو خود را توانا و بزرگوار می‌پنداشتی ۴۹ این همان چیزی است که به آن شک می‌کردید ۵۰ پرهیزگاران در جایگاهی امن و آسوده‌اند، ۵۱ در بوستان‌ها و کنار چشمه‌سارها ۵۲ جامه‌هایی از حریر نازک و سببر می‌پوشند، و رو به روی هم می‌نشینند ۵۳ چنین است، و حوران درشت چشم را همسر ایشان می‌کنیم ۵۴ در آنجا با خاطری آسوده هر میوه‌ای را که بخواهند می‌طلبند ۵۵ و طعم مرگ را، جز همان مرگ نخستین دنیوی، دیگر نمی‌چشند، و خدا آنها را از عذاب جهنم نگاه می‌دارد ۵۶ این بخششی از خداوند توست. و این همان کامیابی بزرگ است ۵۷ ما قرآن را به زبان تو آسان کردیم، باشد که متوجه شوند و پند گیرند ۵۸ تو منتظر و مراقب باش که آنها نیز منتظر و مراقبند ۵۹

(۴۹۸)

سوره جاثیه ۴۵ مکی و دارای سی و هفت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم ۱ قرآن از جانب خدای توانا و حکیم نازل شده است ۲ در آسمان‌ها و زمین برای مؤمنان نشانه‌ها و عبرت‌هاست ۳ و در آفرینش خودتان و پراکنده شدن جانوران برای اهل یقین نشانه‌هاست ۴ و در آمد و شد شب و روز، و بارانی که خدا از آسمان نازل می‌کند و به وسیله آن زمین مرده را زنده می‌کند، و در گردش بادهای برای مردمی که می‌اندیشند عبرت‌هاست ۵ اینها آیات خداست، که به راستی و درستی بر تو می‌خوانیم. بعد از سخن خدا و آیات او به کدام سخن ایمان می‌آورند؟ ۶ وای بر هر دروغگوی گناهکاری ۷ آیات خدا را که بر او خوانده می‌شود می‌شنود، و آنگاه با گردنکشی سماعت می‌ورزد، چنان که گویی اصلاً آن را نشنیده است. او را به عذابی دردناک بشارت بده ۸ و چون چیزی از آیات ما بداند، آن را مسخره می‌کند. اینها عذابی خوارکننده دارند ۹ پیش رویشان جهنم است، و آنچه اندوخته‌اند و دوستان و یاورانی که غیر از خدا گرفته‌اند، هیچ فایده‌ای برای آنها ندارند، و عذابی بزرگ دارند ۱۰ این قرآن راهنماست و کسانی که آیات خداوندشان را انکار می‌کنند، عذابی از سخت‌ترین عذاب‌های دردناک دارند ۱۱ خدا کسی است که دریا را رام شما کرد، تا به فرمان او کشتی‌ها در آن روان شوند، و تا شما از فضل او روزی بجوید، باشد که سپاسگزاری کنید ۱۲ و هرچه را در آسمان‌هاست و هرچه را در زمین است، و همه از آن اوست، برای شما رام ساخت. در این امر برای اهل تفکر نشانه‌هاست ۱۳

(۴۹۹)

به کسانی که ایمان آورده‌اند بگو: از کسانی که به روزهای خدا ایمان و به آن امید ندارند درگذرند، تا خدا هر گروهی را مطابق کارهایی که کرده‌اند جزا دهد ۱۴ هر کس کار درست و شایسته کند به سود خود اوست، و هر کس کار بد کند به زیان خود اوست. سپس همه پیش خداوندتان بازگردانده می‌شوید ۱۵ به بنی اسرائیل کتاب آسمانی و فرمانروایی و پیامبری عطا کردیم، و از چیزهای پاکیزه روزیشان دادیم، و آنها را بر جهانیان برتری دادیم ۱۶ و در امر دین دلایلی روشن به آنها دادیم. اختلاف آنها، پس از آن که حقیقت را دانستند، فقط به سبب حسادت و کینه‌توزی میان خودشان بود. خداوند تو روز قیامت در مورد چیزهایی که در آن اختلاف کردند، میانشان داوری می‌کند ۱۷ سپس تو را بر شریعتی از دین قرار دادیم. از همان پیروی کن، و از دلخواه کسانی که آگاهی ندارند پیروی نکن ۱۸ آنها نمی‌توانند در برابر خدا کاری برای تو انجام دهند. و ستمگران دوستان و یاران یکدیگرند. و خدا دوستدار و پشتیبان پرهیزگاران است ۱۹ این قرآن برای مردم مایه بصیرت و برای اهل یقین هدایت و رحمت است ۲۰ آیا کسانی که کارهای بد می‌کنند می‌پندارند که

آنها را همانند کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند قرار می‌دهیم تا زندگی و مرگشان یکسان باشد؟ چه بد داوری می‌کنند ۲۱ خدا آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید، تا هر کس را مطابق کاری که کرده است جزا دهد، و به آنها ستم نخواهد شد ۲۲

(۵۰۰)

آیا دیدی آن کس را که دلخواه خود را خدای خویش ساخت، و خدا او را، با وجود دانشی که داشت، با دانایی گمراه کرد، و بر گوش و دلش مهر نهاد و بر چشمش پرده افکند؟ چه کسی پس از خدا او را هدایت می‌کند؟ آیا متوجه نمی‌شوید و پند نمی‌گیرید؟ ۲۳ گفتند: جز زندگی این دنیا، دیگر هیچ نیست. می‌میریم و زنده می‌شویم، و فقط روزگار ما را هلاک می‌کند. آنها بدین‌امر هیچ دانشی ندارند. آنها فقط گمان می‌کنند ۲۴ و چون آیات ما برای آنها خوانده شود، دلیشان فقط این است که می‌گویند: اگر راست می‌گویید پدران ما را زنده کنید و بیاورید ۲۵ بگو: خدا شما را زنده می‌کند و سپس می‌میراند، و آنگاه همه شما را در روز قیامت، که هیچ شکّی در آن نیست، گرد می‌آورد، ولی بیشتر مردم این حقیقت را نمی‌دانند ۲۶ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاصّ خداست، و روزی که قیامت برپا شود، خواستاران باطل زبان می‌کنند ۲۷ در آن‌روز هر گروهی را به زانو درآمده می‌بینی. و هر گروهی به نامه اعمالش خوانده می‌شود. و به آنها می‌گویند که امروز جزای کارهایی را که کرده‌اید می‌بینید ۲۸ این نوشته ماست که به‌راستی و درستی به زبان شما سخن می‌گوید. ما کارهایی را که می‌کردید، می‌نوشتیم ۲۹ اما کسانی که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، خداوندشان آنها را به رحمت خویش داخل می‌کند. و این همان کامیابی آشکار است ۳۰ و اما کسانی که کافر شدند، به آنها خطاب می‌شود: آیا آیات من بر شما خوانده نمی‌شد؟ ولی شما تکبر می‌ورزیدید و گردنکشی می‌کردید و مردمی بدکار بودید ۳۱ و چون گفته می‌شد که وعده خدا راست است و در قیامت تردیدی نیست، می‌گفتید: ما نمی‌دانیم قیامت چیست. ما فقط گمانی می‌بریم و یقین نداریم ۳۲

(۵۰۱)

کارهای بدی که کرده‌اند برایشان آشکار می‌شود، و همان غذایی که ریشخندش می‌کردند، آنها را فرومی‌گیرد ۳۳ و به آنها خطاب می‌شود: ما امروز شما را فراموش می‌کنیم، همان طور که شما دیدار این روزتان را فراموش کردید. جای شما در آتش است، و هیچ یار و یآوری ندارید ۳۴ این به‌خاطر آن است که شما آیات خدا را به ریشخند گرفتید، و زندگی دنیا فریبتان داد. بنابراین امروز از این آتش بیرونشان نیاورند و عذرشان را نپذیرند ۳۵ ستایش فقط خاصّ خدای یکتاست که صاحب‌اختیار آسمان‌ها و صاحب‌اختیار زمین و صاحب‌اختیار جهانیان است ۳۶ و بزرگی در آسمان‌ها و زمین مخصوص اوست، و او توانا و حکیم است ۳۷

سوره احقاف ۴۶

مکی و دارای سی و پنج آیه به‌نام خداوند بخشنده مهربان

ها، میم ۱ قرآن از جانب خدای توانا و حکیم نازل شده است ۲ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست بحق و برای مدتی معین آفریدیم، و کافران از آنچه هشدار داده می‌شوند، رویگرداند ۳ بگو: به من بگویید، چیزهایی که به‌جای خدای یکتا به خدایی و کمک می‌خوانید، به من نشان بدهید که چه چیزی از این زمین آفریده‌اند، یا مگر در آفرینش آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟ اگر راست می‌گویید، دلیلی از کتابی آسمانی که پیش از این قرآن نازل شده باشد، و یا اثری از دانش در این مورد، برای من بیاورید ۴ و کیست گمراه‌تر از آن کس که به‌جای خدای یکتا کسی را به کمک می‌خواند که تا روز قیامت دعای او را اجابت نمی‌کند، و آنها از کمک‌خواهی ایشان بی‌خبرند ۵

و چون در روز قیامت مردم را گردآورند، بتان دشمن بت پرستان باشند، و عبادتشان را انکار کنند^۶ چون آیات روشن ما برای آنها خوانده شود، کافران درباره حقی که برای آنها آمده است، می گویند: این جادویی آشکار است^۷ یا می گویند: این قرآن دروغی است که او خود آن را بافته است. بگو: اگر من خود آن را بافته باشم، شما نمی توانید در برابر خدا کاری به سود من انجام دهید و خشم او را از من بازدارید. او سخنان طنزآمیز شما را درباره قرآن بهتر می داند. خدا برای شهادت میان من و شما کافی است، و او آمرزنده و مهربان است^۸ بگو: من نخستین پیامبر نیستم [تا از آمدن من تعجب کنید] و نمی دانم که با من و شما چه خواهند کرد. من فقط از آنچه به من وحی می شود پیروی می کنم، و من فقط هشداردهنده ای آشکارم^۹ بگو: چه می کنید اگر قرآن از جانب خدا باشد و شما آن را انکار کنید؟ و حال آن که شاهی از بنی اسرائیل به آن شهادت داد و ایمان آورد، ولی شما تکبر ورزیدید و گردنکشی کردید. مسلماً خدا مردم ستمکار را هدایت نمی کند^{۱۰} کافران به مؤمنان گفتند: اگر قرآن خوب بود، هیچ کس در ایمان آوردن به آن بر ما پیشی نمی گرفت. و چون بدان هدایت نیافته اند، می گویند: این دروغی قدیمی است^{۱۱} و حال آن که پیش از قرآن کتاب موسی راهنما و رحمت بود. و این قرآن کتابی است که آن را تصدیق می کند و به زبان عربی است، تا ستمگران را از عواقب کارهایشان بترساند، و برای نیکوکاران مژده ای باشد^{۱۲} کسانی که گفتند: صاحب اختیار ما خداست، و سپس بر آن پایداری ورزیدند، هیچ بیم و اندوهی نخواهند داشت^{۱۳} آنها اهل بهشتند و به پادشاه کارهایی که کرده اند، جاودانه در آن خواهند ماند^{۱۴}

ما انسان را به نیکی کردن به پدر و مادر خود سفارش کردیم. مادرش با زحمت و سختی بار حمل او را متحمل می شد، و با دشواری و رنج او را به دنیا آورد. و بارداری و شیردادن او سی ماه شد. تا هنگامی که به رشد و قوت خود رسید و چهل ساله شد، گفت: خداوند، مرا توفیق عطا فرما که شکر نعمتی را که به من و به پدر و مادرم ارزانی داشته ای به جای آورم، و کار درست و شایسته ای که مورد رضایت تو باشد انجام دهم و فرزندان مرا صالح گردان. من به درگاه تو روی آورده ام و تسلیم فرمان تو هستم^{۱۵} اینها کسانی هستند که بهترین اعمالی را که انجام داده اند، از آنها می پذیریم، و از گناهانشان در می گذریم، و در زمره بهشتیان هستند. این وعده راستی است که به آنها داده شده است^{۱۶} و آن کس که به پدر و مادر خود گوید: اُف بر شما، آیا به من وعده می دهید که از گور زنده بیرون آورده می شوم؟ و حال آن که پیش از من مردمان بسیاری از دنیا رفته اند و کسی باز نیامده است. پدر و مادرش به درگاه خدا زاری می کنند، و می گویند: وای بر تو، ایمان بیاور، وعده خدا راست است. و او می گوید: اینها فقط افسانه های پیشینیان است^{۱۷} اینها کسانی هستند که همراه با گروه هایی از جنیان و آدمیان که قبلاً از دنیا رفته اند، وعده عذاب بر آنها محقق گشت. آنها البته زیانکار بودند^{۱۸} و برای هر یک مطابق کارهایی که کرده اند مرتبتی است، تا خدا پاداش اعمالشان را به طور کامل به آنها بدهد، و به ایشان ستم نخواهد شد^{۱۹} روزی که کافران را بر آتش جهنم عرضه کنند، به آنها می گویند: شما خوشی ها و لذت های خود را در زندگی دنیا به پایان بردید و از آن بهره مند شدید، بنابراین امروز به سزای آن که در زمین به ناحق گردنکشی می کردید، و به سبب آن که نافرمانی می نمودید، به عذاب خواری مجازات می شوید^{۲۰}

برادر قوم عاد، هود را به یاد آور، آنگاه که قوم خود را در سرزمین احقاف [ریگستانها] از عواقب کارهایشان بیم داد، درحالی که پیش از او نیز پیامبرانی آمده بودند. هود به آنها گفت: هیچ کس جز خدای یکتا را نپرستید، که من از عذاب روزی بزرگ بر شما می ترسم^{۲۱} گفتند: آیا پیش ما آمده ای که ما را از خداپایمان برگردانی؟ اگر راست می گویی عذابی را که به ما وعده می دهی بر سر ما بیاور^{۲۲}

گفت: علم زمان نزول عذاب فقط پیش خداست، و من فقط آنچه را که برای ابلاغ آن به رسالت فرستاده شده‌ام به شما می‌رسانم، اما می‌بینم که شما مردمی نادان هستید **۲۳** چون ابری را دیدند که به‌سوی سرزمینشان می‌آید، گفتند: این ابری است که برای ما می‌بارد. هود گفت: نه، این‌طور نیست، بلکه این همان عذابی است که آن را به شتاب می‌خواستید. بادی است که در آن عذابی دردناک است، **۲۴** که به فرمان خداوند خود همه‌چیز را نابود می‌کند. پس چنان نابود شدند که فقط بقایای خانه‌هایشان دیده می‌شود. ما گناهکاران را این چنین مجازات می‌کنیم **۲۵** ما به آنها چنان قدرت و امکاناتی داده بودیم که به شما نداده‌ایم. و به آنها گوش و چشم و دل داده بودیم، ولی چون آیات خدا را انکار کردند، گوش و چشم و دلشان برایشان فایده‌ای نداشت، و عذابی که آن را به ریشخند می‌گرفتند، آنها را فروگرفت **۲۶** ما شهرهای پیرامون شما را نابود ساختیم، و آیات را گونه‌گون بیان کردیم، شاید که از گمراهی به راه خدا بازگردند **۲۷** چرا آن کسانی، که ایشان را برای تقرب به خدا، به خدایی گرفته بودند، آنها را یاری نکردند؟ بلکه از نظرشان محو شدند. و این دروغ آنها بود و آنچه از خود می‌یافتند **۲۸**

(۵۰۵)

و به یاد آر آنگاه که گروهی از جنیان را پیش تو فرستادیم تا قرآن را بشنوند. چون نزد پیامبر رسیدند، گفتند: خاموش باشید و گوش دهید. وقتی تلاوت قرآن به‌پایان رسید، پیش قومشان بازگشته و آنها را از عواقب کارهایشان بیم می‌دادند **۲۹** گفتند: ای قوم ما، ما کتابی را شنیدیم که پس از موسی نازل شده و تصدیق‌کننده کتاب‌های آسمانی پیش از خود است، و مردم را به‌سوی حق و به راه راست هدایت می‌کند **۳۰** ای قوم ما، دعوت کسی را که به راه خدا می‌خواند اجابت کنید، و به او ایمان آورید، تا خدا گناهانتان را ببامزد، و از عذابی دردناک پناهتان دهد **۳۱** و هر کس دعوتگر خدا را اجابت نکند، نمی‌تواند در زمین، خدا را ناتوان کند، و او را جز خدا هیچ یار و یآوری نیست، و در گمراهی آشکاری است **۳۲** آیا متوجه نشده‌اند که خدا، که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و در آفریدن آنها ناتوان و درمانده نشد، می‌تواند مردگان را هم زنده کند؟ آری، خدا بر هر کاری تواناست **۳۳** روزی که کافران را بر آتش عرضه کنند، از آنها می‌پرسند: آیا این آتش حقیقت ندارد؟ می‌گویند: چرا، به خداوندمان سوگند که حقیقت دارد. خداوند می‌فرماید: پس به کیفر آن که انکار می‌کردید، عذاب را بچشید **۳۴** پس ای پیامبر، شکیبایی و پایداری کن، همچنان که پیامبران با اراده شکیبایی و پایداری کردند، و برای عذابشان شتاب نکن. روزی که عذابی را که به آنها وعده داده شده ببینند، پندارند که فقط ساعتی از روز را در دنیا مانده‌اند. این قرآن رساندن پیام خداست. آیا جز مردم نافرمان بدکار هلاک می‌شوند؟ **۳۵**

(۵۰۶)

سوره محمد (ص) ۴۷ مدنی و دارای سی و هشت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

کسانی که کافر شدند و مردم را از راه خدا بازداشتند، خدا اعمالشان را تباه ساخت **۱** و کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند و به آنچه بر محمد(ص) نازل شد، که حق و از جانب خداوندشان است، ایمان آوردند، خدا از گناهانشان درگذشت، و وضعشان را اصلاح نمود **۲** این به‌خاطر آن است که کافران از باطل پیروی کردند، و کسانی که ایمان داشتند از آن حق که از جانب خداوندشان است پیروی نمودند. خدا برای مردم این چنین مثل می‌زند **۳** چون با کافران در کارزار روبه‌رو شدید، گردن‌هایشان را بزنید. و چون با خونریزی بر آنها چیره شدید، از ایشان اسیر گیرید و بندها را محکم کنید. و سپس، یا منت نهید و آزادشان کنید و یا فدیة و عوض بگیرید و رهایشان سازید، تا آنگاه که جنگ به‌پایان آید. این حکم خداست. اگر خدا می‌خواست خود از آنها انتقام می‌گرفت، ولی می‌خواهد تا شما را به یکدیگر بیازماید. و کسانی که در راه خدا کشته شدند، خدا هرگز کارهایشان را تباه نمی‌سازد **۴** آنها را هدایت می‌کند و وضعشان را

نیکو می‌گرداند^۵ و آنها را به بهشتی که برایشان وصف کرده و آن را به ایشان شناسانده، داخل می‌کند^۶ ای مؤمنان، اگر خدا را یاری کنید، خدا هم شما را یاری می‌کند، و قدم‌های شما را استوار می‌دارد^۷ وای بر کافران؛ خداوند اعمالشان را باطل ساخته است^۸ این به‌خاطر آن است که آنها از آنچه خدا نازل کرده کراهت داشتند، و بنابراین خداوند اعمالشان را تباه ساخت^۹ آیا در زمین نگشته‌اند تا ببینند عاقبت کار کسانی که پیش از آنها بودند چگونه بود؟ خدا آنها را نابود کرد. کافران هم سرانجامی مانند ایشان دارند^{۱۰} این به‌خاطر آن است که خدا یار و یاور مؤمنان است، و کافران یار و یآوری ندارند^{۱۱}

(۵۰۷)

خدا کسانی را که ایمان داشته و کارهای درست و شایسته کرده‌اند، به بهشت‌هایی وارد می‌کند که در آن جویبارها روان است. و کافران در دنیا بهره‌مند می‌شوند، و چون چهارپایان می‌خورند، ولی آتش جایگاه آنهاست^{۱۲} شهرهای بسیاری بودند که مردمش نیرومندتر از مردم شهری بودند که تو را از آن بیرون کردند. ما آنها را نابود کردیم، و هیچ یار و یآوری نداشتند^{۱۳} آیا آن کس که دلیلی روشن از جانب خداوند خویش دارد، مانند کسی است که کار بدش در نظرش آراسته شده، و از خواهش‌های دل خود پیروی می‌کند؟^{۱۴} وصف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده چنین است که در آن نهرهایی است از آبی که رنگ و بو و طعمش دگرگون نمی‌شود، و نهرهایی از شیری که مزه‌اش تغییر نمی‌کند و نهرهایی از شرابی که برای نوشندگان لذت بخش است، و نهرهایی از عسل صافی و ناب. و در آنجا از هرگونه میوه‌ای برای آنها فراهم است و [از همه آنها بهتر] آمرزش خداوندشان است. آیا آنها مانند کسانی هستند که در آتش جاودانند، و آبی جوشان به آنها نوشانده می‌شود که روده‌هایشان را پاره پاره می‌گرداند؟^{۱۵} برخی از آنها ظاهراً به تو گوش می‌دهند، ولی چون از پیش تو بیرون روند به اهل علم می‌گویند که این مرد چه گفت؟ آنها کسانی هستند که خدا بر دل‌هایشان مهر زده و از هوس‌های خود پیروی می‌کنند^{۱۶} و کسانی که هدایت یافته‌اند، خدا بر هدایتشان می‌افزاید، و به آنها پرهیزگاری و قدرت تسلط بر نفس عطا می‌کند^{۱۷} آیا جز این انتظار دارند که قیامت ناگهان بر آنها بیاید؟ نشانه‌های قیامت هم اکنون آشکار شده است. چون قیامت بیاید، آنگاه دیگر پند گرفتنشان چه سود دارد؟^{۱۸} بدان که هیچ خدایی جز خدای یکتا نیست. برای گناه خود و برای گناهان مردان و زنان مؤمن آمرزش بخواه. خدا محل رفت و آمد و جای آرمیدن شما را می‌داند^{۱۹}

(۵۰۸)

کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: چرا سوره‌ای نازل نمی‌شود؟ ولی وقتی سوره‌ای محکم نازل شود و در آن واجب بودن جنگ ذکر گردد، کسانی را که در دل‌هایشان مرضی است می‌بینی که مانند کسی که بیهوشی مرگ بر او چیره شده به تو می‌نگرند^{۲۰} اطاعت از حکم خدا و گفتار نیک برای آنها سزاوارتر است. و چون تصمیم به جنگ گرفته شد، اگر با خدا راستی کنند، برایشان بهتر است^{۲۱} آیا اگر به حکومت رسیدید، می‌خواهید در زمین فساد کنید، و خویشاوندی‌هایتان را بگسلید؟^{۲۲} اینها کسانی هستند که خدا لعنتشان کرده، و بنابراین آنها را کر ساخته و چشمانشان را کور نموده است تا سخن حق را نشنوند و حقیقت را نبینند^{۲۳} آیا در آیات قرآن نمی‌اندیشند یا بر دل‌هایشان قفل زده شده است؟^{۲۴} کسانی که پس از آن که راه راست هدایت برای آنها روشن شد، به عقب و به کفر و شرک بازگشتند، شیطان آنها را فریب داده و اسیر آرزوها کرده است^{۲۵} این بدان سبب است که آنها به کسانی که از آنچه خدا نازل کرده کراهت داشتند، گفتند: در برخی از کارها از شما اطاعت خواهیم کرد. و خدا از کارهای پنهانی آنها آگاه است^{۲۶} چگونه‌اند آنگاه که فرشتگان جانشان را می‌گیرند و بر چهره و پشتشان می‌زنند؟^{۲۷} این به‌خاطر آن است که آنها از آنچه مورد خشم خداست پیروی کردند، و خشنودی خدا را خوش نداشتند؛ بنابراین خداوند هم اعمالشان را تباه ساخت^{۲۸} آیا کسانی که در دلشان بیماری شک و نفاق است پنداشته‌اند که خدا هرگز کینه‌هایشان را آشکار نخواهد کرد؟^{۲۹}

اگر بخواهیم آنها را به تو نشان می‌دهیم و تو آنها را از سیمایشان و از آهنگ و شیوه سخن گفتنشان می‌شناسی. خدا از کارهای شما آگاه است ۳۰ و البته شما را می‌آزماییم تا مجاهدان و شکیبایان شما را معلوم کنیم و خبرهای شما را آزمایش نماییم ۳۱ کسانی که کافر شدند و مردم را از راه خدا بازداشتند و پس از آن که راه راست هدایت برایشان آشکار شد، با پیامبر مخالفت کردند، هرگز به خدا هیچ زبانی نمی‌رسانند و خدا اعمالشان را تباه و بی‌نتیجه خواهد ساخت ۳۲ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا اطاعت کنید و از پیامبر اطاعت کنید و اعمال خویش را باطل و تباه نسازید ۳۳ کسانی که کافر شدند و مردم را از راه خدا بازداشتند و در حال کفر مردند، خدا هرگز آنها را نمی‌آمرزد ۳۴ سست نشوید تا به آشتی بخوانید. شما برترید، و خدا با شماست، و هرگز از پاداش اعمالتان نمی‌کاهد ۳۵ زندگی دنیا بازی و سرگرمی است. اگر ایمان بیاورید و پرهیزگاری کنید، خدا پاداشتان را می‌دهد، و امواتان را نمی‌خواهد ۳۶ اگر مال شما را بخواهد و در این کار اصرار کند، بخل می‌ورزید، و بدین‌گونه کینه‌های شما را آشکار می‌سازد ۳۷ متوجه باشید که شما همان مردمی هستید که از شما دعوت می‌شود که در راه خدا اتفاق کنید. ولی برخی از شما بخل می‌ورزند. هر که بخل ورزد به زیان خویش بخل می‌ورزد. خدا بی‌نیاز است و شما فقیر و نیازمندید. اگر نپذیرید و پشت کنید، خدا مردم دیگری را به جای شما می‌آورد که چون شما نباشند ۳۸

سوره فتح ۴۸

مدنی و دارای بیست و نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ما تو را پیروزی دادیم، پیروزی نمایانی ۱ تا خدا گناه گذشته و آینده تو را بیاورزد، و نعمت خود را بر تو تمام کند، و تو را به راه راست هدایت نماید ۲ و تو را با کمکی ارزشمند یاری کند ۳ خدا کسی است که آرامش را بر دل‌های مؤمنان فروفرستاد، تا بر ایمان آنها بیفزاید. و سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن خداست. و خدا توانا و حکیم است ۴ تا مردان و زنان مؤمن را به بهشت‌هایی داخل کند که در آن جویبارها روان است، و در آنجا جاویدانند، و گناهانشان را ببخشد. و این پیش خدا کامیابی بزرگی است ۵ و تا مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را، که به خدا گمان بد می‌برند، عذاب کند. روزگار بد و پیشامد بد بر آنها باد. خدا بر آنها خشم گرفته، و آنها را لعنت کرده، و جهنم را برایشان آماده ساخته است. و جهنم بد سرانجامی است ۶ سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن خدا و در اختیار اوست. و خدا توانا و حکیم است ۷ ای پیامبر، ما تو را گواه و مؤده‌دهنده و بیم‌دهنده فرستادیم ۸ تا شما مردم به خدا و پیامبران او ایمان بیاورید، و او را یاری کنید، و خدا را بزرگ شمارید و او را بامدادان و شامگاهان نیایش کنید ۹

کسانی که با تو بیعت می‌کنند، در حقیقت با خدا بیعت می‌کنند. دست خدا هم روی دست‌های آنهاست. پس هر کس پیمان بشکند، به زیان خویش پیمان می‌شکند، و هر کس که به پیمانی که با خدا بسته است وفا کند، خدا به او پاداشی بزرگ خواهد داد ۱۰ کسانی از

صحرائشینان که از رفتن به جنگ خودداری کردند به تو خواهند گفت: اموالمان و زنان و فرزندانمان ما را سرگرم و گرفتار کردند. پس برای ما از خدا آمرزش بخواه. به زبان چیزی را می‌گویند که در دل به آن اعتقاد ندارند. بگو: اگر خدا بخواهد به شما زیان یا سودی رساند، چه کسی می‌تواند از آن جلوگیری کند؟ خدا از تمام کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۱** شما می‌پنداشتید که پیامبر و مؤمنان دیگر هرگز به نزد کسان خویش باز نخواهند گشت. و این پندار در دل شما آراسته شد و مقبول افتاد، و گمان بد بردید، و مردمی سزاوار مرگ بودید **۱۲** و هر کس به خدا و پیامبر او ایمان نیاورده است، بداند که کافر است، و ما برای کافران آتش سوزان آماده کرده‌ایم **۱۳** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین خاصّ خداست. هر که را بخواهد می‌بخشد و هر که را بخواهد عذاب می‌کند. و خدا آمرزنده و مهربان است **۱۴** چون برای گرفتن غنایم حرکت کنید، کسانی که به جنگ نرفته‌اند خواهند گفت: بگذارید ما هم با شما بیاییم. می‌خواهند سخن خدا را دگرگون کنند. بگو: هرگز به دنبال ما نخواهید آمد. خدا از پیش درباره شما چنین فرموده است. آنها خواهند گفت که شما بر ما حسد می‌برید. نه، چنین نیست، بلکه آنها فقط اندکی می‌فهمند **۱۵**

(۵۱۲)

به صحرائشینانی که به جنگ نرفتند، بگو: به‌زودی شما برای جنگ با مردمی بسیار قدرتمند فراخوانده می‌شوید که با آنها بجنگید یا آن‌که اسلام آورند. اگر اطاعت کنید، خدا به شما پاداشی نیکو خواهد داد، و اگر سر باز زنید و پشت کنید، همان طور که پیش از این سر باز زدید و پشت کردید، خدا شما را به عذابی دردناک عذاب خواهد کرد **۱۶** بر نابینا گناهی نیست، و بر لنگ گناهی نیست، و بر بیمار گناهی نیست که در جنگ شرکت نکنند. هر که از خدا و پیامبر او اطاعت کند، خدا او را به بهشت‌هایی وارد می‌کند که در آن جویبارها روان است. و هر که روی بگرداند، خدا او را به عذابی دردناک عذاب می‌نماید **۱۷** خدا از مؤمنان، آنگاه که در زیر آن درخت با تو بیعت می‌کردند، خشنود شد، و دانست که چه در دل دارند. پس بر آنها آرامش فروفرستاد، و به فتحی نزدیک پاداششان داد، **۱۸** با غنیمت‌های بسیار که به‌دست می‌آورند. و خدا توانا و حکیم است **۱۹** خدا غنیمت‌های فراوان دیگری به شما وعده داده که به‌دست می‌آورید، ولی این یکی را زودتر به شما ارزانی داشت، و دست‌های مردم را از شما بازداشت تا برای مؤمنان نشانه و عبرتی باشد، و خدا شما را به راه راست هدایت می‌کند **۲۰** و غنیمت‌های دیگری هم هست که هنوز بدان‌ها دست نیافته‌اید، ولی خدا به آنها آگاهی و احاطه دارد. و خدا بر هر چیزی تواناست **۲۱** اگر کافران با شما بجنگند، پشت کرده می‌گریزند، و دیگر هیچ یار و یآوری برای خود نمی‌یابند **۲۲** این سنت و روش خداست که از پیش چنین بوده است، و در سنت خدا هرگز تغییری نخواهی یافت **۲۳**

(۵۱۳)

او خدایی است که در نزدیک مکه، پس از آن که شما را بر مکیان پیروز کرد، دست آنها را از شما و دست شما را از آنها، کوتاه ساخت. و خدا تمام کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۲۴** آنها کسانی هستند که رسالت پیامبر را انکار کردند، و شما را از رفتن به مسجدالحرام بازداشتند، و نگذاشتند که قربانی به قربانگاهش برسد. اگر در مکه مردان و زنان بالیامانی، که شما آنها را نمی‌شناسید، نبودند و بیم آن نمی‌رفت که هنگام حمله به مکه پایمالشان کنید و نادانسته مرتکب گناه شوید و پاسخگوی خون آنها باشید، [خداوند دست شما را از آنها باز نمی‌داشت و به شما فرمان حمله به مکه می‌داد،] تا خدا هر کس را بخواهد به رحمت خویش داخل کند. اگر مؤمن و کافر از یکدیگر جدا می‌بودند، کافران را به عذابی دردناک عذاب می‌کردیم **۲۵** آنگاه که کافران دل به تعصّب جاهلانه سپردند، خدا آرامش خویش را بر پیامبر خود و بر مؤمنان فروفرستاد، و آنها را به تقوا مکلف فرمود، که آنها خود سزاوار تقوا و اهل آن بودند. خدا هر چیزی را خوب می‌داند **۲۶** خدا این رؤیای پیامبر خویش را تحقّق بخشید، که اگر خدا بخواهد، ایمن و آسوده خاطر، حتما وارد مسجدالحرام می‌شوید، درحالی که موی سر خود را تراشیده یا کوتاه کرده‌اید، و ترسی ندارید. خدا چیزی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید. و جز این باز هم فتحی نزدیک برای شما مقرر کرد **۲۷** او خدایی است که پیامبر خویش را با هدایت و دین حق فرستاد، تا او را به‌طور کامل بر تمام دین آگاه سازد. [یا: تا آن دین را بر همه دین‌ها پیروز گرداند] و گواه بودن خدا کافی است **۲۸**

محمّد(ص) پیامبر خداست. و کسانی که با او هستند با کافران سختگیر و با یکدیگر مهربانند. آنها را می‌بینی که رکوع و سجده می‌کنند، و فضل و خشنودی خدا را می‌جویند. اثر سجده در چهره‌هایشان هویداست. این وصف آنها در تورات و در انجیل است: آنها چون کشته‌ای هستند که جوانه خود را از خاک برآورد و آن را قوّت بخشد تا ستر شود و بر ساقه‌های خود راست و استوار بایستد، آن سان که برزگران را به شگفت آورد، و تا خدا کافران را بدان‌ها به خشم آورد. خدا به کسانی از ایشان که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند آموزش و پاداشی بزرگ وعده داده است. ۲۹

سوره حُجُرَات ۴۹

مدنی و دارای هجده آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در هیچ کاری بر خدا و پیامبر او پیشی نگیرید، و از نافرمانی خدا بترسید، که خدا شنوا و داناست. ۱ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، صدای خود را از صدای پیامبر بلندتر نکنید، و همچنان که با یکدیگر به صدای بلند سخن می‌گویید، با او به صدای بلند سخن نگویند که اعمالتان تباه می‌شود و پاداش کارهایتان از بین می‌رود، بی‌آن که متوجه باشید. ۲ کسانی که پیش پیامبر صدایشان را پایین می‌آورند، همان کسانی هستند که خدا دل‌های آنها را برای تقوا امتحان کرده است. آنها آموزش و پاداشی بزرگ دارند. ۳ کسانی که تو را از پشت اتاق‌ها به صدای بلند می‌خوانند، بیشترشان بی‌خردند. ۴

اگر صبر کنند تا تو بیرون بیایی و پیش آنها بروی، برایشان بهتر است، و خدا آمرزنده و مهربان است. ۵ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر فاسقی [کسی که از فرمان‌های خدا اطاعت نمی‌کند] برای شما خبری آورد، درباره آن تحقیق کنید و درستی یا نادرستی آن خبر را روشن نمایید. مبادا، پیش از تحقیق و در اثر این خبر، از روی نادانی به مردمی آسیب برسانید و سپس از کاری که کرده‌اید پشیمان شوید. ۶ بدانید که پیامبر خدا در میان شماست. اگر در بسیاری از کارها از شما اطاعت کند، به رنج می‌افتد. ولی خدا ایمان را برای شما دوست داشتنی گردانید و آن را در دل‌هایتان بیاراست، و کفر و نافرمانی و سرکشی را برای شما ناخوشایند ساخت. آنها راه درست را یافته و هدایت شده‌اند. ۷ این به‌خاطر لطف و نعمت خداست، و خدا دانا و حکیم است. ۸ اگر دو گروه از مؤمنان با هم به جنگ برخاستند، میان آنها را اصلاح کنید. و اگر یکی از آنها به دیگری ستم و تعدی کرد، با آن که تعدی می‌کند بجنگید، تا به اطاعت از حکم خدا بازگردد. اگر بازگشت، میان آنها را به عدالت سازش دهید، و عدالت کنید، که خدا دادگران را دوست دارد. ۹ مؤمنان با هم برادرند، پس میان برادرانتان را سازش دهید. و از نافرمانی خدا بترسید تا مورد رحمت قرار گیرید. ۱۰ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، گروهی گروه دیگر را مسخره نکنند، بسا که آنها از کسانی که ایشان را مسخره می‌کنند بهتر باشند. زنان نیز زنان دیگر را مسخره نکنند، شاید کسانی که مورد تمسخر قرار گرفته‌اند از آنها بهتر باشند. و از هم عیب جویی نکنید. و به همدیگر لقب‌های زشت ندهید. نام زشت پس از ایمان بد است. کسانی که توبه نکنند و از این کار دست برندارند، ستمکارند. ۱۱

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از گمان زیاد درباره یکدیگر پرهیزید، چون بعضی از گمان‌ها گناه است. و در کارهای خصوصی هم کاوش و جست و جو نکنید. و برخی از شما در غیاب دیگران عیب آنها را نگویند. آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده‌اش را بخورد؟ [غیبت کردن نیز چنین است] شما از این کار کراهت دارید. از نافرمانی خدا بترسید، [و توبه کنید،] که خدا توبه‌پذیر و مهربان است **۱۲** ای مردم، ما شما را از مردی و زنی آفریدیم، و شما را به صورت ملت‌ها و قبیله‌ها درآوردیم، برای این که همدیگر را بشناسید. گرامی‌ترین شما پیش خدا، پرهیزگارترین شماست. و خدا دانا و آگاه است **۱۳** بادیه نشینان گفتند: ایمان آوردیم. بگو: ایمان نیاورده‌اید، بلکه بگویید: تسلیم شدیم و اسلام آوردیم. و هنوز ایمان در دل‌های شما داخل نشده است. اگر از خدا و پیامبر او اطاعت کنید، از پاداش اعمال شما چیزی نمی‌کاهد. زیرا خدا آمرزنده و مهربان است **۱۴** مؤمنان فقط کسانی هستند که به خدا و پیامبر او ایمان آوردند و پس از آن دیگر شک نکردند، و با مال و جان‌شان در راه خدا جهاد کردند. اینها راستگو هستند **۱۵** بگو: آیا خدا را به دینداری خود آگاه می‌کنید؟! و حال آن که خدا آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است می‌داند. خدا هر چیزی را می‌داند **۱۶** بر تو منت می‌نهند که اسلام آورده‌اند. بگو: منت مسلمانی خویش بر من ننهید، بلکه اگر واقعا راست می‌گویید و تسلیم خدا شده‌اید، خدا بر شما منت دارد که شما را به ایمان هدایت کرده است **۱۷** خدا نهان و ناپیدای آسمان‌ها و زمین را می‌داند. خدا کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۱۸**

(۵۱۷)

سوره ق ۵۰ مکی و دارای چهل و پنج آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

قاف. سوگند به این قرآن باشکوه، **۱** که آنها از این که هشدارنده‌ای از خودشان برایشان آمد، تعجب کردند و کافران گفتند: این چیزی عجیب است **۲** آیا وقتی ما مردیم و خاک شدیم باز دوباره زنده می‌شویم؟ این بازگشتی غیرممکن است **۳** ما می‌دانیم که زمین چه مقدار از شمار و نیز از اجساد آنها می‌کاهد. و پیش ما کتابی است که همه چیز در آن نگاهداری می‌شود **۴** وقتی حق برایشان آمد، آن را دروغ شمردند. آنها در کاری آشفته‌اند **۵** آیا به آسمان بالای سرشان نمی‌نگرند، که ما چگونه آن را ساخته‌ایم و آراسته‌ایم و هیچ شکافی در آن نیست؟ **۶** و زمین را گسترده‌ایم، و در آن کوه‌های بلند افکندیم، و از هرگونه گیاه زیبا در آن رویانیدیم **۷** تا برای هر بنده‌ای که به خدا روی می‌آورد، مایه بصیرت و تذکر باشد **۸** و از آسمان آبی پربرکت فرود آوردیم، و بدان آب باغ‌ها و دانه‌های درو شدنی رویانیدیم **۹** و درختان بلند خرما، که خوشه‌های روی هم چیده دارند **۱۰** تا روزی بندگان باشد. و بدان آب سرزمین مرده را زنده کردیم. زنده شدن و بیرون آمدن از گورها در رستخیز نیز چنین است **۱۱** پیش از آنها قوم نوح و اصحاب رَس و ثمود، **۱۲** و قوم عاد و فرعون و برادران لوط، **۱۳** و اصحاب آیکه و قوم تُبَع همگی پیامبران را دروغگو خواندند، و بنابراین سزاوار عذاب من شدند **۱۴** آیا از آفرینش نخستین آنها درمانده شدیم که آنها دوباره آفرینش دوباره خودشان در قیامت تردید دارند؟ **۱۵** ما انسان را آفریده‌ایم و از وسوسه‌های نفس او آگاهییم. ما از رگ گردن به او نزدیک‌تریم **۱۶**

(۵۱۸)

هنگامی که آن دو فرشته مأمور نوشتن اعمال، در طرف راست و چپ آدمی نشستند، و کارهایش را ثبت می‌کنند ۱۷ آدمی هیچ سخنی نمی‌گوید مگر آن که مراقبی نزد او حاضر است ۱۸ بیهوشی مرگ بحق فرارسید. این همان چیزی است که از آن می‌گریختی ۱۹ و در صور دمیده شود. این روز موعود و هنگام وعده عذاب است ۲۰ و هر کسی می‌آید درحالی که با او فرشته‌ای است که او را می‌راند و فرشته‌ای است که برایش گواهی می‌دهد ۲۱ تو از این حال غافل بودی. پس ما پرده از چشمت برداشتیم و چشم تو امروز تیزبین است ۲۲ فرشته همراه او به وی می‌گوید: این است کارهایی که می‌کردی، که پیش من آماده است و من آنها را ثبت کرده‌ام ۲۳ خطاب قهر رسد که هر کافر کینه توزی را به جهنم درافکنید، ۲۴ آن که مانع کار خیر می‌شد، و تجاوزکار بود، و شک می‌آورد؛ ۲۵ همان که با خدای یکتا، خدای دیگری می‌گرفت. پس او را در عذاب سخت بیفکنید ۲۶ شیطان همنشین او می‌گوید: خداوند، من او را به سرکشی و انداشتم، بلکه خود سخت در گمراهی بود ۲۷ خداوند می‌فرماید: در پیشگاه من با یکدیگر ستیزه نکنید که من پیش از این به شما وعده عذاب داده بودم ۲۸ سخن نزد من، و وعده‌ای که داده‌ام، دگرگون نمی‌شود، و من به بندگانم ستم نمی‌کنم ۲۹ روزی که به جهنم می‌گوییم: آیا پر شدی؟ و جهنم می‌گوید: آیا بیش از این هم هست؟ ۳۰ و بهشت را برای پرهیزگاران نزدیک آورند، تا از آن دور نباشند ۳۱ این همان وعده‌ای است که به هر توبه‌کننده‌ای که خود را از حرام حفظ کند داده شده بود: ۳۲ آن کسی که در نهان از خدا بترسد و با دلی توبه‌کار بازآید ۳۳ به آنها گویند: به سلامت و شادکامی وارد بهشت شوید، که این روز جاودانگی است ۳۴ در آنجا هرچه بخواهند برایشان هست، و بیشتر از آن هم پیش ماست ۳۵

(۵۱۹)

چه بسیار مردمی را پیش از آنها نابود کردیم که از ایشان نیرومندتر بودند و در شهرها به دنبال راهی برای فرار می‌گشتند. آیا هیچ گریزگاهی بود؟ ۳۶ در این سخن برای کسی که دلی دارد یا با حضور قلب گوش فرادهد، تذکر و اندرزی است ۳۷ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست در شش روز آفریدیم، و دچار خستگی نشدیم ۳۸ بر آنچه می‌گویند صبر کن، و پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب، به ستایش خداوندت تسبیح‌گوی ۳۹ و در پاره‌ای از شب و پس از هر سجده نیز، او را تسبیح‌گوی ۴۰ روزی که منادی از جایی نزدیک آواز می‌دهد، گوش فرادار ۴۱ روزی که آن خروش هولناک آسمانی را بحق می‌شنوند، آن روز، روز بیرون شدن از گورهاست ۴۲ ماییم که زنده می‌کنیم و می‌میرانیم و بازگشت پیش ماست ۴۳ روزی که زمین بشکافد و آنها به سرعت بیرون آیند. این روز حشر و برانگیختن و گردآوردن مردم است که برای ما آسان است ۴۴ ما به آنچه می‌گویند داناتریم، و تو بر آنها چیره و مسلط نیستی. بنابراین هر کس را که از وعده عذاب من می‌ترسد، به وسیله این قرآن تذکر و اندرز ده ۴۵

سوره ذاریات ۵۱ مکی و دارای شصت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به بادهایی که می‌پراکنند، ۱ و سوگند به ابرهای گرانبهار، ۲ و سوگند به کشتی‌هایی که به آسانی روانند، ۳ و سوگند به فرشتگانی که تقسیم‌کننده کارهایند، ۴ که آنچه وعده داده می‌شوید، راست است، ۵ و روز جزا آمدنی است ۶

(۵۲۰)

و سوگند به آسمان که دارای راه‌هاست،^۷ که شما درباره قرآن گوناگون سخن می‌گویید.^۸ کسی که منحرف شده، از قرآن منحرف می‌شود.^۹ مرگ بر دروغگویان ^{۱۰} آنها که به غفلت در جهل به‌سرمی‌برند ^{۱۱} می‌پرسند: روز جزا کی خواهد بود؟^{۱۲} روزی است که در آتش عذاب می‌شوند ^{۱۳} نتیجه انحراف خود را بچشید. این عذاب همان چیزی است که آن را دروغ می‌شمردید و از روی استهزاء آن را به شتاب می‌خواستید ^{۱۴} پرهیزگاران در بهشت‌ها و کنار چشمه ساراند ^{۱۵} آنچه را خداوندشان به ایشان عطا فرموده می‌گیرند، چون آنها در دنیا نیکوکار بودند ^{۱۶} اندکی از شب را می‌خوابیدند ^{۱۷} و هنگام سحر از خدا طلب آمرزش می‌کردند ^{۱۸} و در اموالشان برای خواهنده نیازمند و محروم حقی بود ^{۱۹} و در زمین برای اهل یقین نشانه‌هایی عبرت‌آموز است،^{۲۰} و هم در وجود خودتان. آیا نمی‌بینید؟^{۲۱} و روزی شما و آنچه وعده داده شده‌اید، در آسمان است ^{۲۲} سوگند به خداوند آسمان و زمین، که این سخن حقیقت دارد، همچنان که سخن گفتن شما واقعیت دارد ^{۲۳} آیا حکایت مهمانان ابراهیم به تو رسیده‌است؟^{۲۴} هنگامی که بر او وارد شدند و سلام گفتند. ابراهیم گفت: سلام، شما مردمی ناشناسید ^{۲۵} آنگاه پیش همسرش رفت و گوساله فربه‌ی آورد ^{۲۶} و طعام را پیش آنها گذاشت و گفت: چرا نمی‌خورید؟^{۲۷} و در دلش از آنها احساس ترس کرد. گفتند: ترس. و او را به پسر دانا مژده دادند ^{۲۸} همسرش فریادکنان پیش آمد و بر چهره خود زد و گفت: چگونه فرزندی بی‌اورم که من پیرزنی نازایم ^{۲۹} مهمانان گفتند: خداوند چنین فرموده است. و او حکیم و داناست ^{۳۰}

(۵۲۱)

ابراهیم به آنها گفت: ای فرستادگان خدا، برای چه کاری آمده‌اید؟^{۳۱} گفتند: ما به‌سوی مردمی تبهکار فرستاده شده‌ایم،^{۳۲} تا بر سرشان سنگ‌هایی از گل بباریم،^{۳۳} سنگ‌هایی که پیش خداوند تو برای متجاوزان نشان‌گذاری شده است ^{۳۴} و کسانی‌را که ایمان داشتند از آن شهر بیرون بردیم ^{۳۵} اما فقط در یک خانه مردم مؤمن و فرمانبردار خدا یافتیم ^{۳۶} و در آنجا برای کسانی که از عذاب دردناک الهی می‌ترسند نشانه و عبرتی بر جای گذاشتیم ^{۳۷} در داستان موسی هم نشانه و عبرتی است، آنگاه که او را با معجزه‌ای نمایان پیش فرعون فرستادیم ^{۳۸} ولی او به‌سبب قدرتی که داشت نپذیرفت و گفت: این مرد جادوگر یا دیوانه است ^{۳۹} پس ما او و سپاهیان‌ش را فروگرفتیم و آنها را در دریا افکندیم. او سزاوار سرزنش بود ^{۴۰} در سرگذشت قوم عاد هم عبرتی است. هنگامی که باد نابودکننده‌ای به‌سوی آنها فرستادیم،^{۴۱} که بر هرچه می‌وزید آن را چون استخوان پوسیده می‌کرد ^{۴۲} در سرگذشت قوم ثمود هم عبرتی وجود دارد، آنگاه که به آنها گفته شد: تا هنگامی معین از نعمت‌های زندگی برخوردار شوید ^{۴۳} آنها از فرمان خداوند خود سرپیچیدند، و در نتیجه درحالی که می‌نگریستند، صاعقه آنها را فروگرفت ^{۴۴} آن چنان که توانایی برخاستن نداشتند، و کسی هم به آنها کمک نکرد ^{۴۵} و قوم نوح را پیش از این هلاک کردیم، زیرا که مردمی نافرمان و بدکار بودند ^{۴۶} و آسمان را به‌دست قدرت خود برافراشتیم، و آن را گسترش می‌دهیم ^{۴۷} و زمین را گسترده‌ایم، و نیکو گسترش‌دهنده‌ای هستیم ^{۴۸} و از هر چیزی دو گونه نر و ماده آفریدیم، شاید شما متوجه حکمت و قدرت خدا شوید و عبرت بگیرید ^{۴۹} پس به‌سوی خدا بگریزید، که من از جانب او شما را هشداردهنده‌ای آشکارم ^{۵۰} و با خدای یکتا خدای دیگری نگیرید. من از جانب او آشکارا به شما هشدار می‌دهم ^{۵۱}

(۵۲۲)

همچنین کسانی که پیش از اینها بودند نیز هر پیامبری برایشان آمد گفتند: جادوگر یا دیوانه است ^{۵۲} آیا همدیگر را به آن کار سفارش کرده بودند؟ نه، بلکه آنها مردمی سرکش بودند ^{۵۳} پس، از آنها روی‌بگردان، که تو سزاوار سرزنش نیستی ^{۵۴} و تذکر و اندرز بده که تذکر و اندرز برای مؤمنان سودمند است ^{۵۵} جنیان و آدمیان را برای این آفریدم که فقط مرا بندگی کنند ^{۵۶} من از آنها هیچ رزقی نمی‌خواهم، و نمی‌خواهم که مرا طعام دهند ^{۵۷} خدای یکتا خود روزی‌دهنده نیرومند و تواناست ^{۵۸} این ستمگران گناهان و کیفری

چون گناهان و کیفر یاران گذشته خود دارند. پس در خواستن عذاب شتاب نکنند ۵۹ و ای بر کافران از آن روزی که وعده‌شان می‌دهند ۶۰

سوره طور ۵۲

مکی و دارای چهل و نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به کوه طور، ۱ و سوگند به کتاب نوشته شده، ۲ در صفحه‌ای گشوده و گسترده، ۳ و سوگند به این خانه آباد، ۴ و سوگند به این سقف برافراشته، ۵ و سوگند به آن دریای پر و آکنده، ۶ که عذاب خداوندت واقع خواهد شد، ۷ و هیچ کس نمی‌تواند مانع آن شود، ۸ روزی که آسمان سخت بجنبد و بچرخد، ۹ و کوه‌ها با شتاب روان گردند ۱۰ آن روز وای بر کسانی که قیامت را دروغ می‌خوانند ۱۱ آنها که با افکار و اعمال خود به بازی سرگرمند ۱۲ روزی که آنها را به سختی به سوی آتش جهنم می‌رانند ۱۳ و به آنها می‌گویند: این همان آتشی است که آن را دروغ می‌شمردید ۱۴

(۵۲۳)

آیا این جادوست یا شما نمی‌بینید؟ ۱۵ به آن داخل شوید! شکیبایی کنید یا شکیبایی نکنید به حال شما یکسان است. شما تنها جزای کارهایی را که کرده‌اید می‌بینید ۱۶ پرهیزگاران در بهشت‌ها و در ناز و نعمتند ۱۷ به خاطر آنچه خداوندشان به ایشان داده شادمانند، و خداوندشان آنها را از عذاب جهنم حفظ کرده است ۱۸ به پاداش کارهایی که کرده‌اید، بخورید و بیاشامید، گوارایتان باد ۱۹ بر تخت‌هایی که در ردیف هم چیده شده تکیه می‌زنند، و حوران درشت چشم را همسر آنها می‌کنیم ۲۰ کسانی که ایمان آوردند و فرزندان‌شان در ایمان از آنها پیروی کردند، فرزندان‌شان را به آنها ملحق می‌کنیم، و از پاداش عملشان چیزی نمی‌کاهیم، که هر کس در گروهی کارهای خویش است ۲۱ و با هرگونه میوه و گوشتی که دلخواه‌شان باشد، از آنها پذیرایی می‌کنیم ۲۲ در آنجا جامی را دست به دست می‌دهند، که بیهوده گویی و گناه نمی‌آورد ۲۳ و خادم‌شان، که پسرانی همچون مروارید پنهان در صدف هستند، برای خدمت به گردشان می‌گردند ۲۴ به صحبت روی به یکدیگر می‌کنند و از حال هم می‌پرسند ۲۵ می‌گویند: پیش از این ما در میان خانواده خود خداترس بودیم ۲۶ خدا هم بر ما منت نهاد و ما را از عذاب سوزان حفظ کرد ۲۷ ما پیش از این او را می‌خواندیم و به درگاه او دعا می‌کردیم، چون او نیکوکار و مهربان است ۲۸ پس تذکر و اندرز بده، که تو به لطف خداوندت کاهن و دیوانه نیستی ۲۹ یا می‌گویند: او شاعر است و ما منتظر مرگ او هستیم ۳۰ بگو: انتظار بکشید که من هم با شما منتظر می‌مانم ۳۱

(۵۲۴)

آیا پندارهایشان آنها را به این کار وامی‌دارد یا مردمی سرکش اند؟ ۳۲ یا می‌گویند: پیامبر این قرآن را خود به هم بافته است. چنین نیست، بلکه آنها ایمان ندارند ۳۳ پس اگر راست می‌گویند، سخنی مانند آن بیاورند ۳۴ یا آنها بی‌هیچ آفریدگاری آفریده شده‌اند؟ یا خود آفریدگار خویشند؟ ۳۵ یا آسمان‌ها و زمین را آنها آفریده‌اند؟ نه، بلکه یقین ندارند ۳۶ یا مگر خزاین خداوند تو در اختیار آنهاست؟ یا آنها بر همه چیز مسلط‌اند؟ ۳۷ یا نردبانی دارند که با آن بر آسمان بالا روند و خبرهای وحی را بشنوند؟ اگر چنین است، پس آن کس که شنیده باید دلیلی روشن بیاورد ۳۸ یا خدا دختر دارد و شما پسر دارید؟ ۳۹ یا مگر تو از آنها مزدی می‌خواهی و آنها زیر بار سنگین آن درمانده‌اند؟ ۴۰ یا مگر علم غیب دارند و از آنجا می‌نویسند؟ ۴۱ یا می‌خواهند نیرنگی کنند؟ که کافران خود گرفتار نیرنگند ۴۲ یا آنها

خدایی غیر از خدای یکتا دارند؟ منزّه است خدای یکتا و بسی والّا تر از آنچه شریک او می‌سازند ۴۳ اگر ببینند که قطعه‌ای از آسمان در حال فروافتادن است، می‌گویند: ابری متراکم است ۴۴ آنها را به حال خود بگذار تا روزی را که در آن هلاک می‌شوند ببینند ۴۵ روزی که نیرنگشان هیچ‌کاری برایشان نسازد و کسی هم به آنها کمک نکند ۴۶ و ستمگران باز هم عذابی غیر از این دارند، ولی بیشترشان نمی‌دانند ۴۷ با شکیبایی منتظر فرمان خداوند خود باش، که تو زیر نظر و تحت حمایت مایی. و چون بر می‌خیزی برای ستایش خداوندت تسبیح‌گوی ۴۸ و در پاره‌ای از شب و به هنگام ناپدید شدن ستارگان در سحرگاهان نیز او را تسبیح‌گوی ۴۹

(۵۲۵)

سوره نجم ۵۳ مکی و دارای شصت و دو آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به ستاره وقتی که فرود آید، ۱ که دوست شما، پیامبر، همراه نیست و فریب نخورده است، ۲ و به دلخواه خود سخن نمی‌گوید ۳ قرآن فقط وحی الهی است که به او وحی می‌شود ۴ وجود بسیار نیرومندی آن را به او تعلیم داده است، ۵ فرشته توانمندی که نمایان شد، ۶ و او در افق بالا بود ۷ سپس نزدیک شد و نزدیک‌تر شد، ۸ به اندازه دو کمان یا نزدیک‌تر از آن ۹ و خدا به بنده خویش آنچه را که باید وحی کند، وحی کرد ۱۰ دل پیامبر آنچه را دید دروغ نشمرد ۱۱ آیا در آنچه می‌بیند با او ستیزه می‌کنید؟ ۱۲ و پیامبر آن فرشته نیرومند را بار دیگر نیز بدید، ۱۳ نزدیک سدره‌المنتهی، ۱۴ جایی که اقامتگاه بهشت کنار آن است ۱۵ آن وقتی که درخت سدره را چیزی در خود می‌پوشانید ۱۶ چشم پیامبر اشتباه نکرد و از حدّ درنگذشت و آنچه را باید ببیند، بی‌هیچ کم و بیش مشاهده کرد ۱۷ و مسلماً برخی از آیات بزرگ خداوند خویش را بدید ۱۸ درباره بتهای خود لات و عزیّ چه می‌گویید؟ ۱۹ و منات که سومین آنهاست؟ ۲۰ آیا شما مشرکان می‌گویید که شما پسر دارید و خدا دختر دارد؟ ۲۱ اگر چنین باشد، باز هم این تقسیمی ناعادلانه است ۲۲ این بتهای نام‌های بی‌حقیقتی هستند که شما و پدرانتان به آنها داده‌اید، و خدا هیچ دلیلی بر حقانیت آنها نازل نکرده است. آنها فقط از گمان و آنچه دل‌هایشان می‌خواهد پیروی می‌کنند و حال آن‌که از جانب خداوندشان هدایت برای آنها آمده است ۲۳ آیا انسان هرچه آرزو کند خواهد داشت؟ ۲۴ نه، بلکه آن جهان و این جهان تنها از آن خداست و به هر کس هرچه خواهد می‌دهد ۲۵ فرشتگان بسیاری در آسمان‌ها هستند که شفاعتشان هیچ سود نکند، مگر پس از آن‌که خدا برای کسی که بخواهد و بپسندد اجازه دهد ۲۶

(۵۲۶)

کسانی که به آخرت ایمان ندارند، فرشتگان را زن پنداشته و نام زنان را بر آنها می‌نهند ۲۷ آنها هیچ دانشی بدین سخن که می‌گویند ندارند، و فقط از گمان خویش پیروی می‌کنند، و حال آن‌که گمان برای شناخت حقیقت کمترین فایده‌ای ندارد ۲۸ بنابراین از کسی که از یاد ما و از کتاب ما روی می‌گرداند و فقط زندگی دنیا را می‌خواهد، روی بگردان ۲۹ این منتهای دانش آنهاست. خداوند تو کسی را که از راه او منحرف شده بهتر می‌شناسد و کسی را هم که هدایت شده خوب می‌شناسد ۳۰ هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است از آن خداست، تا خدا کسانی را که کار بد کرده‌اند مطابق کارشان کیفر دهد، و کسانی را هم که کار نیک کرده‌اند به نیکی پاداش دهد ۳۱ آنها که از گناهان بزرگ و کارهای زشت دوری می‌کنند، مگر آن‌که گاه گناهی کوچک از آنها سر زند. خداوند تو آمرزش پادمانه‌ای دارد. او به وضع شما، از همان هنگام که شما را از زمین پدید آورد، و از همان وقتی که در شکم مادرانتان نهفته بودید، از همه آگاه‌تر است.

بنابراین خودستایی نکنید و خود را پاک نشمارید. خدا خود کسی را که پرهیزگاری کرده بهتر می‌شناسد ۳۲ آیا آن کس را که از ایمان روی برتافت دیدی؟ ۳۳ که اندکی بخشید و در انفاق بخل ورزید؟ ۳۴ آیا او علم غیب دارد و می‌بیند؟ ۳۵ یا از آنچه در کتاب آسمانی موسی آمده بی‌خبر مانده است؟ ۳۶ یا از مطالب صحیفه‌های ابراهیم، که وظیفه رسالتش را به‌طور کامل انجام داد؟ ۳۷ که هیچ‌کس بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد؟ ۳۸ و انسان چیزی جز حاصل کوشش خویش ندارد؟ ۳۹ و نتیجه کوشش او به‌زودی دیده شود؟ ۴۰ و سپس او را به‌طور کامل و تمام پاداش دهند؟ ۴۱ و پایان کار به‌سوی خداوند توست؟ ۴۲ و اوست که انسان را می‌خنداند و می‌گریاند؟ ۴۳ و اوست که می‌میراند و زنده می‌کند؟ ۴۴

(۵۲۷)

و اوست که جفت‌های نر و ماده را می‌آفریند، ۴۵ از نطفه، آنگاه که به‌رحم ریخته می‌شود؟ ۴۶ و آفرینش دیگر در رستخیز هم به عهده اوست؟ ۴۷ و اوست که بی‌نیاز کند و مال بخشد؟ ۴۸ و اوست که خداوند ستاره شیعی است؟ ۴۹ و اوست که قوم عاد نخستین را نابود کرد؟ ۵۰ و از قوم ثمود هیچ‌کس را باقی نگذاشت؟ ۵۱ و پیش از آن قوم نوح را هلاک کرد، زیرا آنها ستمکارتر و سرکش‌تر بودند؟ ۵۲ و شهرهای قوم لوط را زیر و رو کرد، ۵۳ و آنها را فروپوشانید، باران سنگی که آنها را فروپوشانید؟ ۵۴ پس به کدام‌یک از نعمت‌های خداوند شک می‌کنی؟ ۵۵ این پیامبر نیز بیم‌دهنده‌ای چون بیم‌دهندگان پیشین است؟ ۵۶ قیامت نزدیک شد؟ ۵۷ جز خدا کسی نمی‌تواند آن را آشکار کند؟ ۵۸ آیا از این سخن تعجب می‌کنید؟ ۵۹ و می‌خندید و نمی‌گریید؟ ۶۰ و شما غافلید؟ ۶۱ پس خدا را سجده نمایید و او را بندگی کنید؟ ۶۲

سوره قمر ۵۴

مکی و دارای پنجاه و پنج آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

قیامت نزدیک شد و ماه بشکافت ۱ اگر کافران هر نشانه و معجزه‌ای ببینند، از آن روی می‌گردانند و می‌گویند: این جادویی است که ادامه دارد؟ ۲ آن را دروغ شمرند، و از دلخواه خود پیروی کردند. و هر کاری را قرار و قرارگاهی است؟ ۳ از اخبار گذشتگان مطالبی برای آنها گفته شد که آنها را از گناه دور می‌کند؟ ۴ حکمتی رساست، ولی هشدارها بی‌فایده است؟ ۵ بنابراین از آنها روی‌بگردان، تا روزی که آن دعوتگر ایشان را به چیزی سخت ناخوشایند فراخواند، ۶

(۵۲۸)

با دیدگان از وحشت فروافتاده، چون ملخ‌های پراکنده، از گورها خارج می‌شوند، ۷ شتابان به‌سوی آن دعوتگر روان می‌گردند، و کافران می‌گویند: این روز سختی است؟ ۸ پیش از آنها هم قوم نوح بنده ما نوح را دروغگو خواندند و گفتند: دیوانه است. و از آنها آزار کشید؟ ۹ نوح دعا کرد و از خداوند خویش کمک خواست و گفت: من مغلوب شده‌ام، مرا یاری کن و انتقام بگیر؟ ۱۰ ما هم درهای آسمان را به آبی ریزان گشودیم، ۱۱ و از زمین چشمه‌ها روان ساختیم تا آب آسمان و زمین برای کاری که مقرر شده بود به هم پیوست؟ ۱۲ و نوح را بر آن کشتی، که از تخته‌ها و میخ‌ها ساخته شده بود، سوار کردیم، ۱۳ که زیر نظر ما روان بود. این پاداش کسی بود که مورد انکار قرار گرفته بود؟ ۱۴ و ما آن کشتی را نشانه و عبرتی ساختیم. آیا کسی هست که توجه کند و پند گیرد؟ ۱۵ عذاب و هشدارهای من چگونه

بود؟ **۱۶** ما قرآن را برای پندگرفتن [از نشانه‌های خدا و از سرگذشت و سرنوشت اقوام بی‌ایمان] آسان کرده‌ایم؛ آیا پند گیرنده‌ای هست؟ **۱۷** قوم عاد هم پیامبر خود را دروغگو خواندند. عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟ **۱۸** ما بر آنها در روزی شوم و طولانی طوفانی سخت فرستادیم، **۱۹** که مردم را از جای می‌کند، گویی که آنها تنه‌های نخل از ریشه برآمده بودند **۲۰** عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟ **۲۱** ما قرآن را برای پندگرفتن [از نشانه‌های خدا و از سرگذشت و سرنوشت اقوام بی‌ایمان] آسان کرده‌ایم؛ آیا پند گیرنده‌ای هست؟ **۲۲** قوم ثمود هم هشداردهندگان را دروغگو خواندند **۲۳** و گفتند: آیا از انسانی چون خود پیروی کنیم؟ اگر چنین کنیم گمراه و دیوانه‌ایم **۲۴** آیا از میان ما کلام خدا تنها به او القا شده است؟ نه، بلکه او دروغگویی خودپسند است **۲۵** فردا خواهند دانست که دروغگوی خودپسند کیست **۲۶** ما برای آزمایش آنها آن ماده شتر را می‌فرستیم. مراقبشان باش و صبر کن **۲۷**

(۵۲۹)

و به آنها خبر بده که آب میانشان تقسیم شده و هر کدام در نوبت خود برای نوشیدن باید حاضر آیند **۲۸** پس دوستشان را صدا کردند، و او شمشیر برگرفت و شتر را کشت **۲۹** عذاب و هشدارهای من چگونه بود؟ **۳۰** ما بر آنها فقط یک خروش سهمناک آسمانی فرستادیم و آنها چون علف‌های خشک ریزریز شدند **۳۱** ما قرآن را برای پندگرفتن [از نشانه‌های خدا و از سرگذشت و سرنوشت اقوام بی‌ایمان] آسان کرده‌ایم؛ آیا پند گیرنده‌ای هست؟ **۳۲** قوم لوط هم هشداردهندگان را دروغگو خواندند **۳۳** ما بر آنها بادی سنگبار فرستادیم و فقط خانواده لوط را سحرگاهان نجات دادیم **۳۴** این نعمتی از جانب ما بود. ما کسانی را که سپاس می‌دارند این چنین پاداش می‌دهیم **۳۵** لوط آنها را از عذاب ما ترساند، ولی آنها درباره هشدارها به ستیزه برخاستند **۳۶** آنها از مهمانان لوط کام خواستند. ما چشمان آنها را کور کردیم، و گفتیم: عذاب و هشدارهای مرا بچشید **۳۷** و سپیده‌دم عذابی پایدار آنها را فروگرفت **۳۸** و گفتیم: عذاب و حاصل بی‌اعتنایی به هشدارهای مرا بچشید **۳۹** ما قرآن را برای پندگرفتن [از نشانه‌های خدا و از سرگذشت و سرنوشت اقوام بی‌ایمان] آسان کرده‌ایم؛ آیا پند گیرنده‌ای هست؟ **۴۰** هشداردهندگان پیش فرعونیان آمدند **۴۱** ولی آنها همه آیات و معجزات ما را دروغ خواندند. ما هم آنها را به عذاب فروگرفتیم، فروگرفتن زورمندی مقتدر **۴۲** آیا کافران شما از آنها بهترند، یا برای شما در کتاب‌های آسمانی امانی وجود دارد؟ **۴۳** یا می‌گویند: ما متحد و پیروزیم **۴۴** آن جمع شکست خواهد خورد و فرار خواهند کرد **۴۵** وعده‌گاه آنها روز قیامت است، و عذاب قیامت سخت‌تر و تلخ‌تر از عذاب دنیا است **۴۶** گناهکاران در گمراهی و آتش سوزانند **۴۷** روزی که آنها را بر چهره‌هایشان در آتش می‌کشند و به آنها می‌گویند: آتش جهنم را بچشید **۴۸** ما هر چیزی را به اندازه آفریده‌ایم **۴۹**

(۵۳۰)

فرمان ما فقط یک بار و چون چشم بر هم زدنی است **۵۰** ما امثال شما را نابود کردیم. آیا کسی هست که از سرانجام کار آنها پند گیرد؟ **۵۱** و هر کاری کرده‌اند در نامه‌های اعمالشان ثبت شده است **۵۲** و هر کار کوچک و بزرگی نوشته شده است **۵۳** پرهیزگاران در بهشت‌ها و کنار جویبارانند، **۵۴** در جایگاهی پسندیده، نزد فرمانروایی مقتدر **۵۵**

سوره رحمن ۵۵

مدنی و دارای هفتاد و هشت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

خدای رحمان، **۱** قرآن را آموخت **۲** انسان را آفرید، **۳** و به او سخن گفتن را یاد داد **۴** خورشید و ماه به حسابی دقیق در حرکتند **۵** گیاه و درخت سجده‌اش می‌کنند **۶** و آسمان را برافراشت و میزان و ترازو را مقرر داشت، **۷** تا در اندازه و میزان تجاوز نکنید و از حد درنگزید **۸**

و در وزن کردن عدالت را رعایت کنید و در آن کم نگذارید^۹ و زمین را در اختیار مردم گذاشت،^{۱۰} که در آن میوه‌هاست، و درختان خرما با خوشه‌های غلاف‌دار،^{۱۱} و دانه‌های پوست دار حبوبات و گیاهان خوشبو^{۱۲} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۱۳} انسان را از گلی خشک چون سفال آفرید^{۱۴} و جن را از شعله‌ای از آتش خلق کرد^{۱۵} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۱۶}

(۵۳۱)

خداوند دو مشرق و خداوند دو مغرب است^{۱۷} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۱۸} دو دریا را روان ساخت تا به هم رسند^{۱۹} میانشان حایلی است که از آن تجاوز نمی‌کنند و به هم در نمی‌آمیزند^{۲۰} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۲۱} از هر دو دریا مروارید و مرجان بیرون می‌آید^{۲۲} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۲۳} و کشتی‌هایی دارد همانند کوه که در دریا روان می‌شوند^{۲۴} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۲۵} هر که بر روی زمین است از بین رفتنی است^{۲۶} و فقط ذات خداوند باشکوه و ارجمند تو باقی می‌ماند^{۲۷} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۲۸} هر کس که در آسمان‌ها و زمین است از او درخواست می‌کند؛ و او هر روز در کاری است^{۲۹} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۳۰} ای دو موجود گرانقدر، ای جنیان و آدمیان، به‌زودی به حساب شما خواهیم رسید^{۳۱} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۳۲} ای گروه جنیان و آدمیان، اگر می‌توانید که از کرانه‌های آسمان‌ها و زمین نفوذ کنید و بیرون شوید، پس بیرون شوید. ولی بیرون نتوانید شد، مگر با داشتن قدرت و امکاناتی^{۳۳} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۳۴} شراره‌هایی از آتش و مس گداخته بر شما فروفرستاده شود، و شما نتوانید به هم کمک و از خود دفاع کنید^{۳۵} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۳۶} آنگاه که آسمان بشکافد و چون چرم سرخ فام شود^{۳۷} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۳۸} در آن‌روز هیچ انسان و جنی را از گناهش نپرسند^{۳۹} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۴۰}

(۵۳۲)

گناهکاران از سیمایشان شناخته می‌شوند و پیشانی و پاهایشان را می‌گیرند تا آنها را با قهر و خشونت به آتش دوزخ افکنند^{۴۱} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۴۲} این همان جهنمی است که گناهکاران دروغش می‌خواندند^{۴۳} در میان جهنم و در میان آب جوشان می‌گردند^{۴۴} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۴۵} و هر کس که از مقام خداوند خود و از ایستادن در پیشگاه او بترسد، دو باغ دارد^{۴۶} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۴۷} آن دو باغ پر از انواع درختانند^{۴۸} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۴۹} در آن دو باغ، دو چشمه روان است^{۵۰} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۵۱} در آن باغ‌ها از هر میوه‌ای دو گونه است^{۵۲} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۵۳} بر بسترهایی که آستر آن از حریر است، تکیه می‌زنند، و میوه‌های درختانش در دسترس آنهاست^{۵۴} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۵۵} در آنجا زنان باحیایی هستند که پیش از آنها دست هیچ انسان و جنی به ایشان نرسیده است^{۵۶} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۵۷} گویی که آنها یاقوت و مرجانند^{۵۸} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۵۹} آیا پاداش نیکی جز نیکی است؟^{۶۰} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۶۱} و غیر از آن دو باغ، دو باغ دیگر هم هست^{۶۲} پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟^{۶۳} پس پردرخت و سبز که سیه‌گون

می‌نماید ۶۴ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۶۵ در آنها دو چشمه جوشان هست ۶۶ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۶۷

(۵۳۳)

در آنها درختان میوه و خرما و انار هست ۶۸ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۶۹ در آنجا زنان نیک خوی زیبا هست ۷۰ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۷۱ حوران زیبا چشمی که در سراپردها از نظرها پوشیده هستند ۷۲ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۷۳ زنانی که پیش از آنها دست هیچ انسان و جنّی به ایشان نرسیده است ۷۴ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۷۵ بر بالش‌های سبز و فرش‌های نیکو تکیه زده‌اند ۷۶ پس کدام یک از نعمت‌های خداوندتان را انکار می‌کنید؟ ۷۷ فرخنده باد نام خداوند پرشکوه و بزرگوار تو ۷۸

سوره واقعه ۵۶

مَکّی و دارای نود و شش آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

چون قیامت واقع شود، ۱ و وقوع آن دروغ نیست، ۲ گروهی را خوار کند و گروهی را رفعت بخشد ۳ آنگاه که زمین سخت بلرزد، ۴ و کوه‌ها متلاشی و ریزریز شوند، ۵ و غباری پراکنده گردند ۶ و شما سه گروه شوید: ۷ نیک‌بختان. نیک بختان چه حال دارند؟ ۸ و تیره‌بختان. تیره‌بختان چه حال دارند؟ ۹ و پیشگامان، که پیشی گرفته‌اند ۱۰ آنها مقرب‌اند ۱۱ در بهشت‌های پر نعمت ۱۲ گروهی از پیشینیانند، ۱۳ و اندکی از کسانی که بعد از آنها آمده‌اند ۱۴ روی تخت‌های جواهرنشان، ۱۵ روبه‌روی هم بر آنها تکیه زده‌اند ۱۶

(۵۳۴)

پسرانی همیشه جوان به خدمت بر گردشان می‌گردند، ۱۷ با قدح‌ها و کوزه‌ها و جام‌هایی از باده ناب گوارا، ۱۸ که از نوشیدن آنها سردرد نگیرند و بیخود هم نشوند ۱۹ و میوه از هرچه انتخاب کنند ۲۰ و گوشت پرنده از هرچه میل داشته باشند ۲۱ و حوران زیباچشم، ۲۲ که چون مروارید نهفته در صدفند ۲۳ همه پاداشی است برای کارهایی که می‌کرده‌اند ۲۴ در آنجا سخن لغو و گناه آلود نمی‌شنوند ۲۵ گفتارشان سلام است و سلام ۲۶ اما نیک‌بختان. نیک‌بختان چه حال دارند؟ ۲۷ در زیر درختان سدر بی‌خار، ۲۸ و درختان موز پر بار، ۲۹ و سایه کشیده و دایم، ۳۰ و آب روان، ۳۱ و میوه فراوان، ۳۲ که تمام نمی‌شود و از خوردن ممانعت نمی‌کنند ۳۳ و زنان بلند بالا، ۳۴ که ما آنها را آفریده‌ایم، آفریدنی به کمال، ۳۵ و آنها را دوشیزه ساخته‌ایم، ۳۶ شوهر دوست و همسال هم، ۳۷ برای نیک بختان ۳۸ که گروهی از پیشینیانند، ۳۹ و گروهی از کسانی که بعد از آنها آمده‌اند ۴۰ و اما تیره بختان. تیره‌بختان چه حال دارند؟ ۴۱ آنها در باد سوزان و آب جوشانند، ۴۲ و سایه‌ای از دود غلیظ، ۴۳ که خنک و خوشایند نیست ۴۴ آنها پیش از این، در دنیا، در نعمت و لذّت بودند، ۴۵ و بر گناه بزرگ کفر و شرک اصرار می‌ورزیدند، ۴۶ و می‌گفتند: آیا وقتی ما مردیم و خاک و استخوان شدیم، باز دوباره زنده می‌شویم؟ ۴۷ و آیا نیاکان ما هم زنده می‌شوند؟ ۴۸ بگو: اولین و آخرین، ۴۹ همگی به وقت آن‌روز معلوم گردآورده می‌شوند ۵۰

آنگاه شما ای گمراهان دروغگو، ۵۱ از درخت زَقُوم می‌خورید ۵۲ و شکم‌ها را از آن پر می‌سازید ۵۳ آنگاه روی آن آب جوشان می‌نوشید، ۵۴ و آن آب را چنان می‌نوشید که شتران تشنه آب می‌نوشند ۵۵ در روز جزا پذیرایی از آنها چنین است ۵۶ ما شما را آفریده‌ایم چرا تصدیق نمی‌کنید؟ ۵۷ آیا آن منی را که می‌ریزید دیده‌اید؟ ۵۸ آیا شما آن را می‌آفرینید یا ما آفرینده‌ایم؟ ۵۹ ما مرگ را بر شما مقدر کرده‌ایم و کسی نمی‌تواند از فرمان ما جلوگیری کند ۶۰ اگر بخواهیم امثال شما را به‌جای شما می‌آوریم و شما را در وضعی که نمی‌دانید از نو می‌آفرینیم ۶۱ شما از چگونگی آفرینش نخستین خود آگاه شدید، پس چرا پند و عبرت نمی‌گیرید؟ ۶۲ آیا چیزی را که می‌کارید دیده‌اید؟ ۶۳ آیا شما آن را می‌رویانید یا ما رویاننده‌ایم؟ ۶۴ اگر بخواهیم آن را خشک می‌گردانیم، و شما دچار افسوس و شگفتی می‌شوید ۶۵ و می‌گویید که ما زیان کرده‌ایم، ۶۶ بلکه بی‌نصیب مانده‌ایم ۶۷ آیا آبی را که می‌نوشید دیده‌اید؟ ۶۸ آیا شما آن را از ابر فرود آورده‌اید یا ما فرود آورنده‌ایم؟ ۶۹ اگر بخواهیم آن را تلخ می‌گردانیم، پس چرا سپاسگزاری نمی‌کنید؟ ۷۰ آیا آن آتشی را که می‌افروزید دیده‌اید؟ ۷۱ آیا شما درخت آن را پدید آورده‌اید یا ما پدید آورنده‌ایم؟ ۷۲ ما آن آتش را وسیله توجه و استفاده مسافران ساختیم ۷۳ پس به‌نام خداوند بزرگ خویش تسبیح‌گوی ۷۴ سوگند به جایگاه ستارگان، ۷۵ و اگر بدانید، این سوگندی بزرگ است؛ ۷۶

که این قرآنی است ارجمند، ۷۷ در کتابی نهفته و محفوظ، ۷۸ که فقط پاکان به آن دسترسی دارند، ۷۹ و فروفرستاده شده از جانب خداوند جهانیان است ۸۰ آیا شما این سخن را دروغ می‌شمارید؟ ۸۱ و بهره خود را این قرار می‌دهید که آن را انکار کنید؟ ۸۲ پس چرا آنگاه که جان به گلو رسد، ۸۳ و شما در آن هنگام می‌نگرید، کاری نمی‌توانید بکنید؟ ۸۴ و ما به او از شما نزدیک تریم، ولی شما نمی‌بینید ۸۵ اگر قیامت را باور ندارید و در روز رستاخیز دوباره زنده نمی‌شوید و به اعمال خویش جزا نمی‌یابید، ۸۶ پس اگر راست می‌گویید و شما را آفریننده و صاحب‌اختیاری نیست و کار به‌دست شماست، هم اکنون دوباره جان را به او بازگردانید ۸۷ اما اگر از مقربان باشد، ۸۸ آسایش و روزی نیکو و بهشت پر نعمت برای اوست ۸۹ و اما اگر از نیک بختان باشد، ۹۰ از نیک بختان بر تو سلام است ۹۱ و اما اگر از دروغپردازان باشد، ۹۲ با آب جوشان از او پذیرایی کنند، ۹۳ و به جهنّمش درافکنند ۹۴ این سخن به یقین راست و حقیقت است ۹۵ پس به‌نام خداوند بزرگ خویش تسبیح‌گوی ۹۶

سوره حدید ۵۷

مدنی و دارای بیست و نه آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

هرچه در آسمان‌ها و زمین است خدا را تسبیح می‌گویند، و او توانا و حکیم است ۱ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست. زنده می‌کند و می‌میراند. و او بر هر کاری تواناست ۲ او ازلی و ابدی است، و پیدا و نهان است، و همه‌چیز را می‌داند ۳

اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید، آنگاه بر عرش قرار گرفت. آنچه در زمین فرورود و آنچه از آن بیرون آید، و آنچه از آسمان فرود آید و آنچه بر آسمان بالا رود، همه را می‌داند. و هر جا باشید او با شماست. خدا تمام کارهایی را که می‌کنید می‌بیند **۴** فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست، و همه کارها به خدا بازمی‌گردد **۵** شب را داخل روز می‌کند و روز را داخل شب می‌کند، و به آنچه در دل‌هاست آگاه است **۶** به خدا و پیامبر او ایمان بیاورید، و از آنچه شما را در آن جانشین دیگران کرده انفاق کنید. کسانی از شما که ایمان آورده و انفاق کرده باشند، پاداشی بزرگ دارند **۷** چرا به خدا ایمان نمی‌آورید؟ و حال آن که پیامبر شما را دعوت می‌کند که به خداوند خود ایمان بیاورید. اگر باور دارید، خداوند پیش از این، در این مورد از شما تعهد گرفته است **۸** اوست که بر بنده خود آیاتی روشن نازل می‌کند تا شما را از تاریکی‌ها بیرون آورده و به نور برد، زیرا خدا نسبت به شما رؤف و مهربان است **۹** چرا در راه خدا انفاق نمی‌کنید؟ و حال آن که میراث آسمان‌ها و زمین از آن خداست. کسانی که پیش از فتح مکه انفاق کردند و در راه خدا جنگیدند، با دیگران برابر نیستند. آنها به مرتبت از کسانی که بعد از فتح مکه انفاق کردند و در راه خدا جنگیدند، برتر و بالاترند، ولی خدا به همه آنها پاداشی نیکو وعده داده است. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است **۱۰** کیست که به خدا قرض‌الحسنه و وام نیکو دهد تا خدا آن را برای او چند برابر کند، و پاداشی پرازش داشته باشد؟ **۱۱**

(۵۳۸)

روزی که مردان و زنان مؤمن را می‌بینی که نورشان پیشاپیشان و در سمت راستشان به شتاب می‌رود. امروز شما را مژده باد به بهشت‌هایی که جویبارها در آن روان است، و در آن جاودان خواهید بود. و این همان کامیابی بزرگ است **۱۲** روزی که مردان و زنان منافق به کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: بگذارید تا ما نیز از نور شما بگیریم. به آنها گفته می‌شود: به عقب برگردید و نوری بجوید. در این هنگام میان آنها دیواری برآرد که دری دارد. داخل آن رحمت و بیرون آن عذاب است **۱۳** منافقان، مؤمنان را ندا می‌دهند که آیا ما با شما نبودیم؟ می‌گویند: چرا، بودید. ولی شما خود را به بلا افکندید و به انتظار نشستید و شک کردید و آرزوها شما را فریفت، تا این که فرمان خدا آمد و شیطان فریبکار شما را درباره خدا فریب داد **۱۴** بنابراین امروز از شما و از کافران عوض و توانی پذیرفته نمی‌شود. جایگاهتان آتش است، و آتش سزاوار شماست، که بد سرانجامی است **۱۵** آیا هنگام آن نرسیده است که کسانی که ایمان آورده‌اند دل‌هایشان به یاد خدا و آن سخن حق که نازل کرده است نرم و فروتن گردد؟ و مانند کسانی نباشند که پیش از این به آنها کتاب داده شد، و چون زمانی دراز بر آنها گذشت دل‌هایشان سخت شد، و بسیاری از ایشان از اطاعت خدا بیرون رفتند **۱۶** بدانید که خدا زمین را پس از مرگش زنده می‌کند. ما نشانه‌های خود را به روشنی برای شما بیان کرده‌ایم، تا درباره آنها بیندیشید **۱۷** مردان و زنانی که صدقه می‌دهند و انفاق می‌کنند و به خدا قرض‌الحسنه و وام نیکو می‌دهند، خدا آن را برای آنها چند برابر می‌کند و پاداشی پرازش دارند **۱۸**

(۵۳۹)

کسانی که به خدا و پیامبران او ایمان آوردند، راستگو و پیش خداوندشان گواه می‌باشند. آنها پاداش و نور خویش را دارند. و کسانی که کافر شدند و آیات ما را دروغ شمردند، اهل جهنم هستند **۱۹** بدانید که زندگی دنیا بازی و سرگرمی و تجمل و فخرفروشی به یکدیگر و افزون‌طلبی در اموال و فرزندان است. مانند بارانی که گیاه رویانیدن آن کشاورزان را به شگفت آورد. سپس آن گیاه پژمرده شود و آن را زرد بینی، و آنگاه خشک و خاشاک گردد. و در آخرت، هم عذاب سخت و هم آموزش و خشنودی خدا هست. و زندگی دنیا فقط وسیله فریب است **۲۰** برای رسیدن به آموزش خداوندتان و بهشتی که پهنای آن چون پهنای آسمان و زمین است، و برای کسانی که به خدا و پیامبران او ایمان دارند آماده شده، بر یکدیگر پیشی گیرید. این فضل خداست که آن را به هر کس بخواهد می‌دهد، و خدا دارای بخشایش و لطف بی‌کران است **۲۱** هر مصیبتی که در زمین یا در جان‌هایتان به شما می‌رسد، پیش از آن که آن را پدید آوریم، در کتابی

نوشته شده است. این کار برای خدا آسان است ۲۲ تا بر آنچه از دست شما می‌رود اندوهگین نشوید و برای آنچه به شما می‌دهد شادمانی و سرمستی نکنید. خدا هیچ متکبر فخر فروشی را دوست ندارد، ۲۳ آنها که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وامی‌دارند. هر که نپذیرد و روی بگرداند بداند که خدا بی‌نیاز و سزاوار ستایش است ۲۴

(۵۴۰)

ما پیامبرانمان را با دلایل روشن فرستادیم، و با آنها کتاب آسمانی و وسیله سنجش حق و عدل نازل کردیم تا مردم عادل باشند و عدالت را برقرار کنند. و آهن را، که در آن نیرویی سخت و هم سودهایی برای مردم است، فرو فرستادیم، تا خدا کسانی را که در نهان و از صمیم قلب، او و پیامبرانش را یاری می‌کنند معلوم دارد، که خدا نیرومند و تواناست ۲۵ ما نوح و ابراهیم را به رسالت فرستادیم، و در میان فرزندانیشان نبوت و کتاب آسمانی نهادیم. برخی از آنها هدایت شدند، ولی بسیاریشان از اطاعت خدا بیرون رفتند ۲۶ سپس، از پی ایشان پیامبرانمان را فرستادیم. و به دنبال آنها عیسی بن مریم را به رسالت فرستادیم و به او انجیل را عطا کردیم، و در دل کسانی که از او پیروی کردند نرمی و مهربانی نهادیم. و رهبانیت و ترک دنیا کردنی را که از خود ساختند، ما بر آنها واجب نکرده بودیم، بلکه خود در آن خشنودی خدا را می‌جستند، ولی آن را آن طور که سزاوار بود رعایت نکردند. ما به کسانی از ایشان که ایمان آوردند پاداششان را دادیم، ولی بسیاری از آنها از فرمان خدا اطاعت نمی‌کنند ۲۷ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی خدا بترسید و به پیامبر او ایمان بیاورید تا از رحمت خویش شما را دو بهره دهد و به شما نوری عطا کند که بدان راه بجوید و به راه راست روید و شما را بیمارزد، که خدا آمرزنده و مهربان است ۲۸ تا اهل کتاب بدانند که اختیار فضل خدا به دست آنها نیست، و فضل و بخشایش تنها به دست خداست، که آن را به هر کس بخواهد عطا می‌کند و خدا دارای لطف و بخشایش بی‌کران است ۲۹

(۵۴۱)

سوره مجادله ۵۸ مدنی و دارای بیست و دو آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

خدا سخن آن زن را، که درباره شوهرش با تو گفت و گو می‌کرد و به خدا شکایت می‌نمود، شنید. خدا گفت و گوی شما را می‌شنود، چون خدا شنوا و بیناست ۱ کسانی از شما که زنان خویش را ظهار می‌کنند [به آنها می‌گویند که پشت تو برای من چون پشت مادر می‌باشد. یعنی از این پس، تو بر من حرام هستی و من دیگر با تو نزدیکی نمی‌کنم، سخنان بی‌پایه است]، زنانشان مادرانشان نیستند. مادرانشان تنها زنانی هستند که آنها را زاییده‌اند. آنها سخنی ناروا و دروغ می‌گویند. و خدا درگذرنده و آمرزنده است ۲ کسانی که زنان خویش را ظهار می‌کنند، و سپس از گفته خود برمی‌گردند، پیش از آن که با یکدیگر نزدیکی کنند، باید بنده‌ای را آزاد کنند. این پندی است که به شما داده می‌شود. خدا از تمام کارهایی که می‌کنید آگاه است ۳ کسی که بنده‌ای برای آزاد کردن نیابد، باید پیش از نزدیکی با زن خود دو ماه پیاپی روزه بگیرد. و هر که نتواند، باید شصت مستمند را طعام دهد. این کفاره برای آن است که به خدا و پیامبر او ایمان بیاورید. این حدود خداست و منکران عذابی دردناک دارند ۴ کسانی که با خدا و پیامبر او مخالفت می‌کنند خوار می‌شوند، چنان که پیشینیانشان خوار شدند. ما آیاتی روشن نازل کرده‌ایم، و کافران عذابی خوارکننده دارند ۵ روزی که خدا همه آنها را برای رسیدگی به حساب اعمالشان زنده می‌کند، و آنها را از نتیجه کارهایی که می‌کردند آگاه می‌سازد. خدا حساب اعمال آنها را دارد و حال که آنها خود، آن را از یاد برده‌اند. خدا بر هر چیزی گواه است ۶

آیا ندانسته‌ای که خدا هرچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؟ هیچ سه نفری با هم نجوا نکنند و رازی نگویند، مگر این که خدا چهارمین آنهاست، و نه هیچ پنج نفری، مگر این که او ششمین آنهاست، و نه کمتر از آن و نه بیشتر، مگر این که خدا با آنهاست، هر جا که باشند. آنگاه روز قیامت آنها را از تمام کارهایی که کرده‌اند آگاه می‌کند، زیرا که خدا هر چیزی را می‌داند. **۷** کسانی را که از نجوا نهی شده‌اند ندیدی که باز هم کاری را که از آن منع شده بودند انجام می‌دهند، و به گناه و دشمنی و نافرمانی از پیامبر آهسته و نهانی با یکدیگر گفت و گو می‌کنند، و وقتی پیش تو می‌آیند به گونه‌ای تو را سلام و درود می‌گویند که خدا تو را بدان گونه سلام و درود نگفته است، و در دل خود می‌گویند: چرا خدا ما را به خاطر سخنانی که می‌گوییم عذاب نمی‌کند؟ جهنم برای آنها کافی است که بدان درافکنده می‌شوند، و جهنم چه بدسرانجامی است! **۸** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی با یکدیگر آهسته و نهانی گفت و گو می‌کنید، از روی گناه و دشمنی و نافرمانی پیامبر نجوا نکنید، بلکه به نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر نجوا کنید، و از نافرمانی خدا، که پیش او گرد می‌آیید، بترسید. **۹** نجواکردن کار شیطان است، برای این که مؤمنان را اندوهگین سازد، و حال آن که جز به اذن خدا هیچ زبانی به آنها نمی‌رساند. و مؤمنان باید بر خدا توکل کنند. **۱۰** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی به شما گفته می‌شود: در مجالس جای باز کنید، جای باز کنید، تا خدا هم در کار شما گشایش ایجاد کند. و چون به شما گفته می‌شود: برخیزید، برخیزید. خدا مقام مؤمنان شما و دانشمندان را به درجات بالا می‌برد. خدا از تمام کارهایی که می‌کنید خبر دارد. **۱۱**

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی می‌خواهید با پیامبر نجوا کنید، پیش از گفت و گوی خود صدقه‌ای بدهید. این کار برای شما بهتر و پاک‌تر است. اما اگر چیزی برای صدقه‌دادن نداشتید، خدا آمرزنده و مهربان است. **۱۲** آیا ترسیدید پیش از نجوا کردنتان صدقه‌ای بدهید؟ چون این کار را نکردید، و خدا هم توبه شما را پذیرفت، پس نماز بخوانید و زکات بدهید و از خدا و پیامبر او اطاعت کنید، که خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است. **۱۳** آیا ندیدی کسانی را که با مردمی که خدا بر آنها خشم گرفته دوستی می‌کنند؟ آنها از شما مسلمانان نیستند و از آنها نیز نیستند. آنها بر دوستی شما به دروغ سوگند می‌خورند و خود می‌دانند که دروغ می‌گویند. **۱۴** خدا برای آنها عذابی سخت آماده کرده است، چون کارهایی که می‌کنند بد است. **۱۵** سوگندهای خود را چون سپری ساخته‌اند، و مردم را از راه خدا بازداشته‌اند. آنها عذابی خوارکننده دارند. **۱۶** اموال و فرزندان آنها در برابر خدا هیچ به کارشان نیاید. آنها اهل آتشند و همیشه در آن خواهند ماند. **۱۷** روزی که خدا همه آنها را دوباره زنده می‌کند، و برای خدا سوگند می‌خورند، همان طور که برای شما سوگند می‌خورند، و می‌پندارند که از این کار سودی خواهند برد. بدانید که آنها دروغگو هستند. **۱۸** شیطان بر آنها مسلط شده و یاد خدا را از خاطرشان برده است. آنها حزب شیطانند. بدانید که حزب شیطان همان زیانکارانند. **۱۹** کسانی که با خدا و پیامبر او مخالفت و دشمنی می‌کنند، در زمره خوارترین مردمانند. **۲۰** خدا مقرر کرده است که من و پیامبرانم البته پیروز می‌شویم، زیرا خدا نیرومند و تواناست. **۲۱**

مردمی را پیدا نمی‌کنی که به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشند و با کسانی که با خدا و پیامبر او مخالفت و دشمنی می‌ورزند، دوستی کنند، اگرچه پدرانشان یا فرزندانشان یا برادرانشان و یا خویشانشان باشند. اینها هستند که خدا ایمان را در دل‌هایشان نگاشته، و با روحی از جانب خود نیرومندشان ساخته است، و آنها را به بهشت‌هایی داخل می‌کند که در آن جویبارها روان است، و در آنجا جاودانند. خدا از آنها خشنود است و آنها هم از خدا خشنودند. آنها حزب خدا هستند. بدانید که حزب خدا همان رستگارانند. **۲۲**

سوره حَشَر ۵۹

مدنی و دارای بیست و چهار آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است خدا را تسبیح می‌گویند، و او توانا و حکیم است ۱ اوست که کافران اهل کتاب را برای نخستین بار از سرزمینشان بیرون کرد. شما گمان نمی‌کردید که آنها بیرون روند. آنها هم می‌پنداشتند که حصارهای شهرشان در برابر خدا نگهدارشان خواهد بود. خدا از جایی که تصور آن را نمی‌کردند سراغ آنها آمد و در دل‌هایشان ترس افکند، آن چنان که خانه‌هایشان را به‌دست خود و به‌دست مؤمنان خراب می‌کردند. ای اهل بصیرت، عبرت بگیرید ۲ اگر خدا ترک دیار را بر آنها مقرر نکرده بود، قطعاً آنها را در دنیا عذاب می‌کرد، و آنها در آخرت عذاب آتش دارند ۳

(۵۴۵)

این عقوبت به‌خاطر آن بود که آنها با خدا و پیامبر او مخالفت و دشمنی کردند. و هر که با خدا مخالفت و دشمنی کند، بداند که خدا سخت کیفر است ۴ هر درخت خرمایی که بریدید یا آن را بر جای خود باقی گذاشتید، به اذن خدا بود، تا خدا کسانی را که از فرمان او اطاعت نمی‌کنند خوار کند ۵ آنچه خدا از اموال آنها به پیامبر خود به غنیمت داد، شما برای به‌دست آوردن آن هیچ اسب و اشتی نتاختید، ولی خدا پیامبران خود را بر هر کسی که بخواهد مسلط می‌سازد. خدا بر هر کاری تواناست ۶ و آنچه خدا از اموال اهل آن قریه‌ها به غنیمت نصیب پیامبر خود کرد، متعلق به خدا و پیامبر و خویشان و یتیمان و مستمندان و در راه‌ماندگان است، تا میان ثروتمندان شما دست به‌دست نگردد. هرچه پیامبر به شما داد بگیرید، و از آنچه شما را از آن بازداشت، بازایستید. از نافرمانی خدا بترسید، که خدا سخت کیفر است ۷ مقداری از این غنائم متعلق به مهاجران فقیری است که از دیارشان و اموالشان رانده شده‌اند، و فضل و خشنودی خدا را می‌جویند، و خدا و پیامبر او را یاری می‌کنند. اینها راستگو هستند ۸ و کسانی که پیش از آمدن مهاجران، در سرای هجرت [مدینه] بوده‌اند و ایمان آورده‌اند، هر کس را که به‌سوی آنها هجرت کرده دوست می‌دارند، و نسبت به آنچه به ایشان داده شده در دل خویش احساس حسد نمی‌کنند، و آنها را بر خود مقدم می‌دارند، هر چند خود بدان احتیاج داشته باشند. و کسانی که از بخل خویش در امان بمانند رستگارند ۹

(۵۴۶)

و کسانی که پس از مهاجران و انصار آمده‌اند می‌گویند: خداوند، ما و برادرانمان را که پیش از ما ایمان آورده‌اند، بیامرز، و در دل‌های ما کینه‌ای نسبت به کسانی که ایمان دارند قرار نده. خداوند، تو رثوف و مهربانی ۱۰ آیا منافقان را ندیدی که به دوستانشان از اهل کتاب، که کافر بودند، می‌گفتند: اگر شما را بیرون کنند، ما نیز با شما بیرون می‌آییم، و بر ضد شما هرگز از کسی فرمان نمی‌بریم، و اگر با شما بجنگند، شما را یاری می‌کنیم؟ خدا گواهی می‌دهد که آنها دروغ می‌گویند ۱۱ اگر آنها را بیرون کنند، با ایشان بیرون نمی‌روند، و اگر بر ضد آنها جنگی درگیرد، یاریشان نمی‌کنند، و اگر هم به یاری آنها بروند، پشت کرده می‌گریزند و کمکی به آنها نمی‌شود ۱۲ ترسی که از شما در دل دارند بیشتر از ترسی است که از خدا دارند. این بدان سبب است که آنها مردمی هستند که نمی‌فهمند ۱۳ آنها فقط دستجمعی در شهرهای حصاردار یا از پس دیوارها با شما می‌جنگند. اختلافاتشان میان خودشان زیاد است. تو آنها را با هم متحد می‌پنداری، و حال آن که دل‌هایشان از هم جداست. این به‌سبب آن است که آنها مردمی بی‌خردند ۱۴ اینها همانند کسانی هستند که

اندک زمانی پیش کیفر کارشان را چشیدند. آنها عذابی دردناک دارند ۱۵ همانند شیطان که به انسان گفت: کافر شو. و چون کافر شد، گفت: من از تو بیزارم، من از خدا صاحب‌اختیار جهانیان می‌ترسم ۱۶

(۵۴۷)

و سرانجام آن دو این شد که هر دو به آتش افتند و برای همیشه در آن بمانند. و سزای ستمگران همین است ۱۷ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی خدا بترسید. و هر کس باید ببیند که برای فردای خود چه کاری می‌کند. از نافرمانی خدا بترسید، زیرا خدا از تمام کارهایی که می‌کنید آگاه است ۱۸ و مانند کسانی نباشید که خدا را از یاد بردند، و خدا هم توجه به خودشان را از خاطرشان برد. آنها کسانی هستند که از اطاعت خدا بیرون رفته‌اند ۱۹ دوزخیان با بهشتیان یکسان نیستند. بهشتیان موفق و کامیابند ۲۰ اگر این قرآن را بر کوه نازل می‌کردیم، آن را از ترس خدا فروتن و از هم پاشیده می‌دیدید. این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم، باشد که ببیندیشند ۲۱ او خدای یگانه‌ای است که جز او خدایی نیست. دانای نهان و آشکار است و بخشنده و مهربان است ۲۲ او خدای یگانه‌ای است که جز او خدایی نیست. او فرمانروای پاک، منزّه از هر عیب و نقص، ایمنی‌بخش، نگهبان همه‌چیز و همه کس، و توانای با جبروت بزرگ است. منزّه است خدای یکتا و بسی برتر و والاتر از چیزهایی است که با او شریک می‌سازند ۲۳ او خدای آفریننده هستی‌بخش صورتگر است. نام‌های نیکو از آن اوست. هرچه در آسمان‌ها و زمین است همه تسبیح او می‌گویند، و او توانا و حکیم است ۲۴

(۵۴۸)

سوره مُمتَحَنَه ۶۰ مدنی و دارای سیزده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را به دوستی نگیرید. شما با آنها اظهار دوستی می‌کنید، و حال آن که آنها به سخن حقی که برای شما آمده ایمان ندارند و آن را انکار می‌کنند، و پیامبر و شما را به‌خاطر این که به خدای یگانه، صاحب‌اختیاران، ایمان آورده‌اید از دیارتان بیرون می‌کنند. اگر برای جهاد در راه من و در طلب خشنودی من بیرون آمده‌اید، چرا پنهانی با آنها دوستی می‌کنید؟ من چیزهایی را که پنهان می‌دارید و چیزهایی را که آشکار می‌کنید می‌دانم. هر کس از شما که با آنها دوستی کند، از راه راست منحرف شده است ۱ اگر بر شما دست یابند، دشمن شما باشند، و دست و زبانشان را به آزارتان می‌کشایند، و دوست دارند که شما نیز کافر شوید ۲ در روز قیامت خویشان و فرزندان‌تان هرگز به شما سودی نمی‌رسانند. خدا میان شما جدایی می‌افکند. خدا تمام کارهایی را که می‌کنید می‌بیند ۳ ابراهیم و کسانی که با او بودند برای شما سرمشق خوبی هستند، آنگاه که به قوم خود گفتند: ما از شما و از هرچه جز خدای یکتا می‌پرستید بیزاریم. ما آیین و روش شما را قبول نداریم، و میان ما و شما همیشه دشمنی و کینه خواهد بود، مگر این که تنها به خدای یگانه ایمان بیاورید. جز در گفتار ابراهیم به پدرش، که به او گفت: برای تو از خدا آمرزش می‌طلبم، ولی برای اجابت دعایم ضمانتی از جانب خدا ندارم. خداوند، بر تو توکل کردیم، و به تو روی آوردیم، و بازگشت به سوی توست ۴ خداوند، ما را وسیله آزمایش کافران نگردان. خداوند، ما را بیمارز، که تو توانا و حکیمی ۵

(۵۴۹)

آنها سرمشق خوبی برای شما هستند، برای کسی که به خدا و روز قیامت امید دارد. و هر کس نپذیرد و روی بگرداند، بداند که خدا بی نیاز و ستوده است. **۶** شاید خدا میان شما و کسانی از آنها که با ایشان دشمنی دارید، دوستی پدید آورد. خدا تواناست، و خدا آمرزنده و مهربان است. **۷** خدا شما را از نیکی کردن و عدالت کردن با کسانی که در امر دین با شما جنگیده اند و شما را از سرزمینتان بیرون نکرده اند باز نمی دارد، زیرا خدا مردم عادل را دوست دارد. **۸** خدا فقط شما را از دوستی با کسانی که با شما به خاطر دینتان جنگیدند و شما را از سرزمینتان بیرون کردند و بر بیرون کردنشان به هم کمک کردند بازمی دارد. کسانی که با آنها دوستی کنند، ستمکارند. **۹** ای کسانی که ایمان آورده اید، هرگاه زنان باایمان مهاجر پیش شما آیند، آنها را بیازمایید. البته خدا به ایمان آنها داناترست. اگر آنها را مؤمن شناختید، پیش کافران بازشان نگردانید. این زنان برای مردان کافر حلال نیستند. و مردان کافر نیز برای این زنان حلال نیستند. و هرچه آنها برای این زنان خرج کرده اند [مهریه ای] را که به این زنان داده اند به ایشان بدهید. و بر شما گناهی نیست که با آنها ازدواج کنید، هرگاه مهرشان را به ایشان بدهید. و عقد زنان کافر را دستاویز قرار ندهید و زنان کافر خود را نگه ندارید. و [اگر زنان شما به کفر بازگشتند و پیش کافران رفتند] هرچه [مهریه ای] که برای آنها هزینه کرده اید، از کافران بخواهید، و هرچه آنها خرج کرده اند، باید از شما بخواهند. این حکم خداست که میان شما حکم می کند. و خدا دانا و حکیم است. **۱۰** و اگر زنانی از شما به سوی کافران رفتند، و آنها آنچه را که برای آن زنان هزینه کرده اید ندادند، و نوبت به شما رسید و در مقام مقابله به مثل برآمدید، به کسانی که همسرانشان رفته اند، به اندازه هزینه ای که برای آنها کرده اند، بدهید، و از نافرمانی خدا، که به او ایمان دارید، بترسید. **۱۱**

(۵۵۰)

ای پیامبر، هرگاه زنان باایمان پیش تو آیند که با تو بیعت کنند، بر این شرط که چیزی را با خدا شریک نسازند، و دزدی نکنند، و زنا نکنند، و فرزندان خود را نکشند، و فرزندی را که در شکم دارند و از دیگری است به دروغ به شوهر خود نسبت ندهند، و در کارهای نیک تو را نافرمانی نکنند، با آنها بیعت کن و برایشان از خدا آمرزش بخواه، که خدا آمرزنده و مهربان است. **۱۲** ای کسانی که ایمان آورده اید، با مردمی که خدا بر آنها خشم گرفته دوستی نکنید. آنها از آخرت نومیدند، همچنان که کافران از خفتگان در گور قطع امید کرده اند. **۱۳**

سوره صفه ۶۱

مدنی و دارای چهارده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

هرچه در آسمان ها و هرچه در زمین است خدا را تسبیح می گویند. و او توانا و حکیم است. **۱** ای کسانی که ایمان آورده اید، چرا به چیزی که می گوئید عمل نمی کنید؟ **۲** خدا سخت به خشم می آید که چیزی بگوئید و به آن عمل نکنید. **۳** خدا کسانی را دوست دارد که متحد و متشکل، همچون دیوار استواری که یکپارچه از سرب ریخته باشند، در راه او می جنگند. **۴** و یاد کن آنگاه که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من، چرا مرا می آزارید، درحالی که می دانید من پیامبر خدا برای شما هستم؟ پس چون منحرف شدند، خدا هم دل های آنها را منحرف کرد. خدا مردمی را که از او فرمان نمی برند، هدایت نمی کند. **۵**

(۵۵۱)

و باز یاد کن آنگاه که عیسی بن مریم گفت: ای بنی اسرائیل، من پیامبر خدا برای شما هستم. تورات را که پیش از من بوده تصدیق می کنم، و شما را به پیامبری که پس از من می آید و نام او احمد است، بشارت می دهم. اما چون آن پیامبر برای آنها آیات روشن آورد،

گفتند: این جادویی آشکار است^۶ و کیست ستمکارتر از آن کس که بر خدا دروغ بندد و از قول او دروغ بگوید، درحالی که به اسلام دعوت می‌شود؟ خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند^۷ می‌خواهند با سخنان خود نور خدا را خاموش کنند، اما خدا نور خود را کامل می‌کند، هر چند کافران را خوش نیاید^۸ او خدایی است که پیامبر خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا او را به‌طور کامل بر تمام دین آگاه سازد، هر چند مشرکان را خوش نیاید^۹ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، آیا شما را به تجارتی راهنمایی کنم که شما را از عذاب دردناک می‌رهاند؟^{۱۰} به خدا و پیامبر او ایمان بیاورید، و در راه خدا با مال و جانتان جهاد کنید. اگر دانا باشید می‌دانید که این به‌سود شماست^{۱۱} خدا گناهانتان را می‌بخشد، و شما را به بهشت‌هایی که در آن جویبارها روان است، و به خانه‌های پاکیزه و خوش در بهشت‌های جاوید، داخل می‌کند. این کامیابی بزرگ است^{۱۲} و نعمت دیگری که آن را دوست دارید: کمک الهی و فتحی نزدیک است. و مؤمنان را بدان بشارت ده^{۱۳} ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یار و مددکار خدا باشید، همچنان که عیسی بن مریم به حواریون گفت: یار و مددکار من در راه خدا کیست؟ حواریون گفتند: ما یار و مددکار خدا هستیم. پس گروهی از بنی‌اسرائیل ایمان آوردند و گروهی کافر شدند. و ما کسانی را که ایمان آورده بودند بر ضد دشمنانشان کمک کردیم تا پیروز شدند^{۱۴}

(۵۵۲)

سوره جُمُعَه ۶۲ مدنی و دارای یازده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است خدای یکتا، آن فرمانروای پاک توانای حکیم را نیایش می‌کنند^۱ او خدایی است که در میان بی‌سوادان پیامبری از خودشان برانگیخت تا آیات او را بر آنها بخواند و پاکشان سازد و به آنها کتاب و حکمت بیاموزد، هر چند که پیش از آن در گمراهی آشکار بودند^۲ و نیز آن پیامبر را بر گروه‌های دیگری از ایشان، که هنوز به آنها نپیوسته‌اند به رسالت فرستاد. و او توانا و حکیم است^۳ این لطف خداست که آن را به هر کس خواهد عطا می‌کند. و خدا دارای لطف بیکران است^۴ حکایت کسانی که تورات به آنها داده شد و به آن مکلف شدند، ولی به آن عمل نکردند، همچون داستان خری است که کتاب‌هایی را حمل می‌کند [اما از آنها هیچ نمی‌فهمد و بهره‌ای نمی‌برد]. چه بد است داستان مردمی که آیات خدا را دروغ شمرند. خدا مردم ستمگر را هدایت نمی‌کند^۵ بگو: ای یهودیان، اگر می‌پندارید که در میان مردم فقط شما دوستان خدا هستید، پس اگر راست می‌گویید آرزوی مرگ کنید^۶ اما آنها به‌خاطر کارهایی که کرده‌اند هرگز آرزوی مرگ نمی‌کنند. خدا ستمگران را خوب می‌شناسد^۷ بگو: این مرگی که از آن می‌گریزید، قطعاً به شما می‌رسد. آنگاه پیش آن دانای نهان و آشکار بازگردانده می‌شوید، و خدا شما را از کارهایی که می‌کردید، آگاه می‌سازد^۸

(۵۵۳)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون برای نماز روز جمعه آواز دهند، به نماز بشتابید و داد و ستد را رها کنید. اگر دانا باشید، متوجه خواهید شد که این کار برای شما بهتر است^۹ و چون نماز پایان یافت، در زمین پراکنده شوید، و به دنبال کسب معاش بروید و فضل خدا را بجویید، و خدا را بسیار یاد کنید، تا رستگار شوید^{۱۰} و چون تجارت یا سرگرمی‌ای ببینند، به‌سوی آن می‌روند و تو را ایستاده در حال نماز رها می‌کنند. بگو: آنچه پیش خداست از سرگرمی و تجارت بهتر است، و خدا بهترین روزی‌دهندگان است^{۱۱}

سوره منافقون ۶۳
مدنی و دارای یازده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

چون منافقان پیش تو آیند گویند: گواهی می‌دهیم که تو پیامبر خدایی. خدا می‌داند که تو پیامبر او هستی، و خدا گواهی می‌دهد که منافقان به دروغ چنین سخنی می‌گویند^۱ سوگندهای خود را سپری ساخته‌اند تا مردم را از راه خدا منحرف کنند. آنها کار بدی می‌کنند^۲ این بدان سبب است که آنها ایمان آوردند، و سپس کافر شدند؛ بنابراین بر دل‌هایشان مهر زده شد، و از این رو دیگر حقیقت را درک نمی‌کنند^۳ چون آنها را ببینی ظاهرشان تو را به شگفت می‌آورد، و چون سخن گویند به گفتارشان گوش می‌دهی، گویی که چوب‌هایی تکیه داده به دیوارند. هر صدایی را بر ضدّ خود می‌پندارند. آنها دشمنند، از آنها برحذر باش. خدا بکشدشان که این چنین از حق منحرف می‌شوند^۴

(۵۵۴)

چون به آنها گفته شود: بیایید تا پیامبر برای شما از خدا آمرزش بخواهد، سرهای خود را برمی‌گردانند، و آنها را می‌بینی که با تکبر از این کار خودداری می‌کنند^۵ به حالشان تفاوتی نکند، چه برایشان آمرزش بخواهی و چه برایشان آمرزش نخواهی، خدا هرگز آنها را نمی‌بخشد. خدا مردمی را که از فرمانش اطاعت نمی‌کنند هدایت نمی‌نماید^۶ آنها کسانی هستند که می‌گویند: به آنها که پیش پیامبر خدا هستند چیزی ندهید تا از اطراف او پراکنده شوند، و حال آن که گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین از آن خداست، ولی منافقان این را در نمی‌یابند^۷ می‌گویند: چون به مدینه بازگردیم، قدرتمندان ما زبوان را از آنجا بیرون می‌کنند، و حال آن که عزّت از آن خدا و پیامبر او و مؤمنان است، ولی منافقان این را نمی‌دانند^۸ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال و فرزندان‌تان شما را از یاد خدا غافل نکند، و هر که چنین کند، زیانکار است^۹ از آنچه روزی شما کرده‌ایم انفاق کنید، پیش از آن که مرگ یکی از شما فرارسد و بگوید: خداوندا، چرا مرگ مرا اندکی به تأخیر نینداختی تا صدقه دهم و از شایستگان باشم؟^{۱۰} چون اجل کسی فرارسد خدا هرگز آن را به تأخیر نمی‌اندازد. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است^{۱۱}

(۵۵۵)

سوره تغابن ۶۴
مدنی و دارای هجده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

هرچه در آسمان‌ها و هرچه در زمین است خدا را نیایش می‌کنند. فرمانروایی خاصّ اوست، و ستایش فقط سزاوار اوست، و او بر هر چیزی تواناست^۱ اوست که شما را آفرید. برخی از شما کافر و برخی از شما مؤمنید. و خدا تمام کارهایی را که می‌کنید می‌بیند^۲ آسمان‌ها و زمین را بحق آفرید، و شما را نقشبندی کرد و صورت‌های شما را نیکو کرد. و بازگشت همه به پیشگاه اوست^۳ آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند، و آنچه را که پنهان می‌کنید و آنچه را که آشکار می‌کنید نیز می‌داند، و خدا به راز دل‌ها داناست^۴ آیا

خبر کسانی که پیش از این کافر شدند به شما نرسیده است؟ آنها عقوبت اعمالشان را چشیدند، و در آخرت هم عذابی دردناک خواهند داشت. **۵** این عقوبت و عذاب به سبب آن است که پیامبرانشان دلایل روشن برایشان آوردند، اما آنها گفتند: آیا بشری می‌خواهد ما را هدایت کند؟ بنابراین منکر رسالت آنها شدند و روی برتافتند، و خدا از ایمان آوردن آنها بی‌نیاز بود. خدا بی‌نیاز و سزاوار ستایش است. **۶** کافران پنداشته‌اند که هرگز دوباره زنده و برانگیخته نمی‌شوند. بگو: چرا، به خداوند سوگند، که شما حتماً دوباره زنده و برانگیخته می‌شوید، و آنگاه شما را از کارهایی که کرده‌اید آگاه می‌کنند. و این کار برای خدا آسان است. **۷** پس به خدا و پیامبر او و نوری که نازل کرده‌ایم ایمان بیاورید. خدا از کارهایی که می‌کنید آگاه است. **۸** روزی که خدا همه شما را برای روز قیامت گرد می‌آورد. آن روز، روز زبان و حسرت و افسوس و پشیمانی است. و هر که به خدا ایمان بیاورد و کار درست و شایسته کند، خدا گناهانش را می‌بخشد و او را به بهشت‌هایی که در آن جویبارها روان است داخل می‌کند، که برای همیشه در آن خواهد ماند. این همان کامیابی بزرگ است. **۹**

(۵۵۶)

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را دروغ خواندند، اهل آتشند، و برای همیشه در آن خواهند ماند. و جهنم چه بدرانجامی است! **۱۰** هیچ مصیبتی جز به اذن خدا نمی‌رسد. هر کس به خدا ایمان بیاورد، خدا قلبش را هدایت می‌کند. خدا به هر چیزی داناست. **۱۱** از خدا اطاعت کنید و از پیامبر اطاعت کنید. اگر از این کار خودداری کنید، بدانید که وظیفه پیامبر ما فقط رساندن آشکار پیام ماست. **۱۲** خدای یکتاست که هیچ خدایی جز او نیست، و مؤمنان باید تنها بر خدا توکل کنند. **۱۳** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برخی از همسران و فرزندان شما دشمن شما هستند. از آنها حذر کنید. و اگر درگذرید و چشم ببوشید و ببخشایید، خدا هم آمرزنده و مهربان است. **۱۴** اموال و فرزندان شما فقط برای آزمایش شما هستند، و پاداش بزرگ پیش خداست. **۱۵** بنابراین تا می‌توانید از نافرمانی خدا بپرهیزید، و بشنوید، و اطاعت کنید و اتفاق کنید که برای خود شما بهتر است. و هر که از بخل نفس خویش در امان ماند موفق و رستگار است. **۱۶** اگر به خدا قرض الحسنه و وامی نیکو دهید، آن را برای شما چند برابر می‌کند، و شما را می‌آمزد. خدا قدرشناس و بردبار است. **۱۷** و دانای نهان و آشکار است و توانا و حکیم است. **۱۸**

(۵۵۷)

سوره طلاق ۶۵

مدنی و دارای دوازده آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ای پیامبر، وقتی می‌خواهید زنان را طلاق دهید، آنها را به هنگام عده ایشان [بعد از سرآمدن قاعدگی و پس از پاک شدن آنها از آن، که در آن پاکی آمیزش هم صورت نگرفته باشد، یعنی زمانی که عده می‌تواند آغاز شود] طلاق دهید، و حساب عده را نگه دارید، و از نافرمانی خدا که صاحب اختیار شماست بپرهیزید. و آنها را تا در عده‌اند از خانه‌هایشان بیرون نکنید، و خود نیز بیرون نروند، مگر آن که کار زشت آشکاری [زنا] مرتکب شوند. این حدود خداست. و هر که از حدود خدا تجاوز کند، به خود ستم کرده است. تو چه می‌دانی، شاید خدا پس از این وضعیتی تازه پدید آورد. **۱** و چون عده آنها به پایان رسید، یا به نیکی نگاهشان دارید و یا به نیکی از آنها جدا شوید، و دو تن عادل از خودتان را به شهادت گیرید، و شهادت را به‌خاطر خدا با راستی و درستی ادا کنید. این چیزی است که هر کس که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، بدان اندرز داده می‌شود. و هر کس از نافرمانی خدا بپرهیزد، خدا برای او راهی برای بیرون شدن [از گناه و

اندوه می‌گشاید،^۲ و از جایی که گمان نمی‌برد او را روزی می‌دهد. و هر کس بر خدا توکل کند، خدا برای او کافی است. چون خدا کار خود را انجام می‌دهد. خدا برای هر چیزی اندازه‌ای معین کرده است^۳ از زنان شما، آنها که از حیض و قاعده شدن نومید شده‌اند، اگر شک دارید، عده‌شان سه ماه است. و نیز زنانی که با آن که در سن حیض دیدن هستند ولی هنوز حیض ندیده‌اند عده‌شان سه ماه است. و زنان بارداری عده‌شان تا هنگامی است که وضع حمل کنند. و هر کس از نافرمانی خدا بپرهیزد، خدا کار او را آسان می‌کند^۴ این فرمان خداست که برای شما نازل کرده است. و هر کس از نافرمانی خدا بپرهیزد، خدا گناهانش را می‌بخشد و پاداشش را بزرگ می‌گرداند^۵

(۵۵۸)

زنان [طلاق داده شده] را [تا سرآمدن عده‌شان] در همان‌جا که خود سکونت دارید، به‌قدر توانایی خویش، منزل دهید. و آنها را نیاز دارید تا بر آنها تنگ گیرید [و آنها مجبور شوند برای رهایی خود، از حقوق خویش بگذرند]. و اگر باردارند، خرجشان را بدهید تا وضع حمل کنند. و اگر فرزند شما را شیر می‌دهند مزدشان را بدهید. و با یکدیگر به نیکی و شایستگی مشورت و سازش کنید. و اگر به توافق نرسیدید، زن دیگری [دایه] کودک را شیر دهد^۶ هر که توانگرست، به اندازه توانایی خود خرج کند، و هر که تنگدست است، به اندازه‌ای که خدا به او داده است، خرج کند. خدا هیچ‌کس را، جز به اندازه‌ای که به او داده است، مکلف نمی‌کند. خدا پس از سختی آسانی پدید می‌آورد^۷ چه بسیار شهرها که از فرمان خداوندشان و پیامبران او سرپیچی کردند و ما به سختی از آنها حساب کشیدیم، و به عذابی زشت عذابشان کردیم^۸ تا کیفر کردار خویش را چشیدند، و عاقبت کارشان زیانکاری بود^۹ خدا برای آنها عذابی سخت آماده کرده است. بنابراین ای خردمندانی که ایمان آورده‌اید، از نافرمانی خدا بپرهیزید. خدا برای شما قرآن را نازل کرده است؛^{۱۰} پیامبری که آیات روشن و روشنگر خدا را برای شما می‌خواند، تا کسانی‌را که ایمان آورده و کارهای درست و شایسته کرده‌اند از تاریکی‌ها به نور برد. هر که به خدا ایمان بیاورد و کار درست و شایسته کند، خدا او را به بهشت‌هایی داخل می‌کند که جویبارها در آن روان است و برای همیشه در آنجا خواهد ماند. محققاً خدا روزی او را نیکو ساخته است^{۱۱} خدا کسی است که هفت آسمان و همانند آنها زمین بیافرید. فرمان او میان آنها فرود می‌آید، تا بدانید که خدا بر هر چیزی تواناست، و علم خدا هر چیزی را دربر گرفته است^{۱۲}

(۵۵۹)

سوره تحریم ۶۶ مدنی و دارای دوازده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ای پیامبر، چرا چیزی را که خدا برای تو حلال کرده، به‌خاطر خشنود ساختن همسرانت، بر خود حرام می‌کنی؟ و خدا آمرزنده و مهربان است^۱ خدا برای شما گشودن سوگندهایتان را [در صورتی که آن سوگندها برخلاف حکم خدا باشد] واجب کرده است. خدا مولای شماست، و او دانا و حکیم است^۲ آنگاه که پیامبر با یکی از همسرانش سخنی به راز گفت، چون همسرش آن راز را به زن دیگر گفت، و خدا پیامبر را بر این امر آگاه کرد، پیامبر برخی از آن را به او گفت، و از برخی دیگر چشم پوشید. چون آن را به همسر خود گفت، همسرش به او گفت: چه کسی تو را از این امر آگاه کرد؟ پیامبر گفت: خدای دانای آگاه به من خبر داد^۳ اینک اگر شما دو زن به درگاه خدا توبه کنید سزااست، زیرا که دل‌هایتان منحرف شده است، و اگر بر ضد او با هم همدست شوید، خدا و جبرئیل و مؤمنان درستکار و شایسته یار و یاور او هستند، و غیر از آنها فرشتگان هم پشتیبان او می‌باشند^۴ اگر پیامبر شما را طلاق دهد، چه‌بسا که خدا زنانی بهتر از شما به او عوض دهد: زنانی که تسلیم حکم خدا، مؤمن، فرمانبردار، توبه‌گر، عبادت پیشه و روزه‌دار باشند؛ چه شوهر دیده و چه دوشیزه^۵ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خود و خانواده تان را از آتشی که سوخت آن، مردم و سنگ‌ها هستند، حفظ کنید؛ آتشی که بر

آن فرشتگان خشن و سختگیر نگهبانند، و از آنچه خدا به آنها فرمان داده سرپیچی نمی‌کنند، و هر فرمانی که به آنها داده شود، انجام می‌دهند. **۶** ای کافران، امروز عذر نیاورید. شما فقط جزای کارهایی را که کرده‌اید می‌بینید. **۷**

(۵۶۰)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، صمیمانه و از روی اخلاص به درگاه خدا توبه کنید، باشد که خداوندتان گناهانتان را ببخشد و شما را به بهشت‌هایی داخل کند که در آن جویبارها روان است، در روزی که خدا، پیامبر و کسانی را که با او ایمان آورده‌اند خوار نمی‌سازد. نورشان پیشاپیششان و سمت راستشان می‌رود و می‌گویند: خداوند، نور ما را کامل گردان و ما را بیمارز، که تو بر هر کار توانایی **۸** ای پیامبر، با کافران و منافقان مبارزه کن و بر آنها سخت گیر. جای آنها جهنم است که بدسرانجامی است. **۹** خدا برای کافران، زن نوح و زن لوط را مَثَل زده است، که این دو، همسر دو بنده شایسته و درستکار از بندگان ما بودند، و به آنها خیانت کردند. و آن دو پیامبر نتوانستند در برابر خدا کاری برای آنها انجام دهند. و به آنها گفته شد: با دیگر دوزخیان داخل آتش شوید. **۱۰** و خدا برای مؤمنان همسر فرعون را مَثَل زده است، آنگاه که گفت: خداوند، برای من پیش خودت در بهشت خانهای بساز، و مرا از فرعون و کردار او نجات بده و مرا از مردم ستمکار برهان. **۱۱** و نیز مریم دختر عمران را مَثَل زده است که عفت خود را حفظ کرد و ما از روح خود در او دمیدیم. و او سخنان خداوند خویش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از فرمانبرداران خدا بود. **۱۲**

(۵۶۱)

سوره ملک ۶۷ مکی و دارای سی آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

بزرگ است خدایی که فرمانروایی به دست اوست، و او بر هر چیزی تواناست. **۱** خدایی که مرگ و زندگی را آفرید تا شما را بیازماید که کدامتان به عمل بهترید، و او توانا و آمرزنده است. **۲** همان که هفت آسمان را طبقه طبقه روی هم بیافرید. در آفرینش خدای رحمان هیچ بی‌نظمی و نقصانی نمی‌بینی. باز بنگر آیا خلل و کمبودی می‌بینی؟ **۳** باز دوباره همه‌جا را نگاه کن، تا نگاهت خسته و درمانده به سویت بازگردد. **۴** ما آسمان دنیا را به چراغ ستارگان بیاراستیم، و آنها را وسیله دورکردن شیاطین گردانیدیم، و برای آنها عذاب آتش سوزان آماده کرده‌ایم. **۵** کسانی که به خداوند خود کافر شدند، عذاب جهنم را در پیش دارند. و جهنم چه بدسرانجامی است. **۶** چون در جهنم افکنده شوند، خروش جانخراش آن را درحالی که می‌جوشد می‌شنوند. **۷** نزدیک است که جهنم از شدت خشم پاره پاره شود. هرگاه که گروهی در آن افکنده شوند، نگهبانان آن از ایشان می‌پرسند: آیا پیامبری که شما را از عذاب خدا بیم دهد برایتان نیامد؟ **۸** می‌گویند: آری، بیم‌دهنده آمد، ولی ما او را دروغگو خواندیم، و گفتیم که خدا چیزی نازل نکرده است و شما در گمراهی بزرگی هستید. **۹** و می‌گویند: اگر ما سخن ایشان را می‌شنیدیم و یا خود می‌اندیشیدیم، اینک از اهل جهنم نبودیم. **۱۰** پس به گناه خویش اعتراف می‌کنند. بدا به حال اهل آتش، که لعنت خدا بر آنهاست. **۱۱** کسانی که در نهان و در دل خود از نافرمانی خداوندشان می‌ترسند، آمرزش الهی و پاداشی بزرگ دارند. **۱۲**

اگر سخن خود را پنهان دارید یا آن را آشکار کنید، خدا آن را می‌داند، چون او به راز دل‌ها آگاه است **۱۳** آیا آن کس که چیزی را آفریده، آن را نمی‌شناسد و از آن اطلاع ندارد؟ و حال آن‌که او دقیق و آگاه است **۱۴** او خدایی است که زمین را برای شما رام ساخت، پس در اطراف آن بگردید، و از روزی او بخورید، و بدانید که دوباره زنده شدن و برانگیخته شدن شما به‌سوی اوست **۱۵** آیا از خدایی که در آسمان است امان یافته‌اید که زمین را به لرزش درآورد و زمین شما را در خود فروبرد؟ **۱۶** آیا از خدایی که در آسمان است امان یافته‌اید که بادی سنگبار بر شما فرستد؟ به‌زودی خواهید دانست که عذاب من چگونه است **۱۷** کسانی که پیش از آنها بودند نیز پیامبران و وعده عذاب را دروغ شمردند. عذاب من چگونه بود؟ **۱۸** آیا پرندگانی را که در بالای سرشان در پروازند ندیده‌اند که گاه بال می‌کشایند و گاه بال می‌زنند؟ هیچ‌کس جز خدای رحمان آنها را در هوا نگه نمی‌دارد، که او به همه‌چیز بیناست **۱۹** یا آن کس که سپاه شما باشد و شما را کمک کند، غیر از خدای رحمان کیست؟ کافران دچار فریب هستند **۲۰** یا کیست که به شما روزی دهد، اگر خدا روزی خود را بازدارد؟ اما کافران در سرکشی و نفرت فرو رفته‌اند **۲۱** آیا آن کس که نگونسار بر چهره خود راه می‌رود هدایت یافته‌تر است یا کسی که بر پای ایستاده و بر راه راست می‌رود؟ **۲۲** بگو: خداست که شما را بیافرید، و به شما گوش و چشم و دل عطا کرد. اما شما چه کم سپاس می‌گزارید **۲۳** بگو: خداست که شما را در زمین پراکند، و شما در قیامت دوباره زنده شده و پیش او جمع می‌شوید **۲۴** می‌گویند: اگر راست می‌گویید این وعده کی خواهد بود؟ **۲۵** بگو: علم آن فقط پیش خداست و من فقط به‌طور آشکار و صریح شما را از عواقب کفر و زشتکاری و از عذاب خدا می‌ترسانم **۲۶**

و آنگاه که آن وعده و عذاب را نزدیک ببینند، چهره‌های کافران در هم رود و گرفته شود و به آنها گفته شود: این همان چیزی است که می‌خواستید **۲۷** بگو: به من بگویید که اگر خدا مرا و کسانی‌را که با من‌اند هلاک کند یا بر ما رحمت آورد، چه کسی کافران را از عذاب درناک خدا در امان نگه می‌دارد؟ **۲۸** بگو: او خدای رحمان است؛ به او ایمان آوردیم، و بر او توکل کردیم. و شما به‌زودی خواهید دانست که چه کسی در گمراهی آشکار است **۲۹** بگو: به من بگویید که اگر آب شما به زمین فرو رود، چه کسی باز برایتان آب روان گوارا می‌آورد؟ **۳۰**

سوره قلم ۶۸

مکی و دارای پنجاه و دو آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

نون. سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند، **۱** که تو به لطف خداوندت دیوانه نیستی **۲** و تو پاداشی بی‌پایان داری **۳** و تو اخلاقی والا داری **۴** به‌زودی خواهی دید و آنها هم خواهند دید، **۵** که کدام یک از شما کم خرد و فریب خورده است **۶** خداوند تو کسی‌را که از راه او منحرف شده خوب می‌شناسد، و او هدایت‌یافتگان را نیز از همه بهتر می‌شناسد **۷** بنابراین، از منکران دروغ‌پرداز اطاعت نکن **۸** دوست دارند که تو نرمی کنی تا آنها هم نرمی کنند **۹** و از هر سوگند خورنده فرومایه‌ای هم اطاعت نکن، **۱۰** که عیب‌جوست و برای سخن چینی اینجا و آنجا می‌رود، **۱۱** و مانع خیر است و متجاوز و گناهکار است، **۱۲** و درشت‌خو و زنازاده است، **۱۳** و این کارهایی که می‌کند به‌علت آن است که دارای مال و فرزندان است **۱۴** چون آیات ما بر او خوانده شود، گوید: اینها افسانه‌های پیشینیان است **۱۵**

بر بینی او داغ خواهیم نهاد ۱۶ ما آنها را آزمودیم، همچنان که صاحبان آن باغ را آزمودیم، آنگاه که سوگند یاد کردند که صبحگاهان میوه‌های باغ را خواهند چید ۱۷ و **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** نگفتند ۱۸ پس شبانگاه که آنها در خواب بودند به فرمان خداوندت آفتی بر باغ رسید ۱۹ و باغ خشک و خالی از میوه شد ۲۰ سحرگاهان یکدیگر را صدا زدند، ۲۱ که اگر می‌خواهید میوه بچینید، صبح زود به‌سوی کشت خویش بروید ۲۲ پس به راه افتادند و آهسته به هم می‌گفتند، ۲۳ که امروز نگذارید هیچ بینوایی در باغ به شما وارد شود ۲۴ و صبحگاهان بیرون شدند، درحالی‌که خود را بر منع بینوایان و برداشت میوه‌ها توانا می‌پنداشتند ۲۵ چون باغ را دیدند گفتند: ما راه را گم کرده‌ایم ۲۶ نه، بلکه به کلی محروم شده‌ایم ۲۷ خردمندترینشان گفت: آیا به شما نگفتم که چرا خدا را تسبیح نمی‌گویید؟ ۲۸ گفتند: منزّه است خداوند ما، ما ستمکار بوده‌ایم ۲۹ پس روی به یکدیگر کرده و به سرزنش هم پرداختند ۳۰ و گفتند: وای بر ما، که سرکش بوده‌ایم ۳۱ امید است که خداوند ما در عوض، بهتر از آن را به ما عطا کند، که ما به خداوند خود مشتاقیم ۳۲ عذاب دنیا چنین است، و عذاب آخرت، اگر بدانند، مسلماً بزرگ‌تر است ۳۳ پرهیزگاران پیش خداوندشان بهشت‌های پر نعمت دارند ۳۴ آیا ما کسانی‌را که تسلیم فرمان ما هستند همچون گناهکاران قرار می‌دهیم؟ ۳۵ شما را چه می‌شود، چگونه داوری می‌کنید؟ ۳۶ آیا کتابی آسمانی دارید که آن را می‌خوانید، ۳۷ و هرچه دلخواه شماست در آن نگاشته شده است؟ ۳۸ یا با ما پیمانی دارید که تا روز قیامت می‌رسد، و طبق آن شما حق دارید که هرچه می‌خواهید حکم کنید؟ ۳۹ از آنها پرس که کدامشان ضامن این ادعاست؟ ۴۰ یا آنها شریکانی برای خدا دارند؟ اگر راست می‌گویند شریکانشان را بیاورند ۴۱ روزی که قیامت بیاید و پرده برداشته شود و آنها را به سجده خدا بخوانند، اما سجده کردن نتوانند ۴۲

دیدگانشان از وحشت به زیر افتاده و خواری و ذلت آنها را فرو گرفته است. پیش از آن، آنگاه که تندرست بودند، به سجده دعوت می‌شدند، اما سجده نمی‌کردند ۴۳ پس مرا با کسی که قرآن را دروغ می‌شمرد واگذار. اندک‌اندک آنها را، چنان‌که در نیابند، فرومی‌گیریم ۴۴ و به آنها مهلت می‌دهم، که مکر و تدبیر من دقیق و استوار است ۴۵ یا مگر از آنها مزدی می‌خواهی که بار غرامتش برایشان گران است؟ ۴۶ یا از غیب آگاهند و آن را می‌نویسند؟ ۴۷ منتظر فرمان خداوند خود باش، و چون صاحب ماهی [یونس] نباش که به دلی پرانده در شکم ماهی ندا داد و خدا را خواند ۴۸ اگر لطف خداوندش شامل حالش نبود، نکوهش شده [از شکم ماهی] به صحرای خشک می‌افتاد ۴۹ پس خداوندش او را برگزید و از شایستگی‌اش کرد ۵۰ کافران چون قرآن را شنیدند، نزدیک بود که با چشمان [و نگاه] خود، تو را بلغزانند، و می‌گویند که او دیوانه است ۵۱ و حال آن‌که قرآن تذکر و پندی برای جهانیان است ۵۲

سوره حاقّه ۶۹

مکی و دارای پنجاه و دو آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

آن رخداد به حقیقت پیوستنی ۱ آن رخداد به حقیقت پیوستنی چیست؟ ۲ و تو چه می‌دانی که آن رخداد به حقیقت پیوستنی چیست؟ ۳ قوم ثمود و قوم عاد آن رویداد در هم کوبنده [قیامت] را دروغ شمردند ۴ اما قوم ثمود به آن بانگ هولناک هلاک شدند ۵ و اما قوم عاد به تندی سخت و سرد نابود گردیدند، ۶ که خداوند آن را هفت شب و هشت روز پیاپی بر آنها گماشت. و در آنجا مردم را می‌دید

که چون تنه‌های خشک و بر خاک افتاده درختان خرما بر زمین افتاده و از پای درآمده‌اند^۷ آیا از آنها کسی را می‌بینی که باقی مانده باشد؟^۸

(۵۶۶)

و فرعون و کسانی که پیش از او بودند و مردم شهرهای زیر و رو شده قوم لوط کارهای خطا می‌کردند^۹ آنها از فرمان پیامبر خداوندشان سرپیچیدند، و خداوند نیز آنها را به غذایی سخت گرفتار کرد^{۱۰} چون آب طغیان کرد، ما شما را بر کشتی سوار کردیم،^{۱۱} تا آن را برای شما تذکر و پندی سازیم، و گوش‌های شنوا آن پند را بشنود و آن را فراگیرد^{۱۲} و چون یک بار در صور دمیده شود،^{۱۳} و زمین و کوه‌ها از جای برکنده شوند و یک‌باره در هم کوبیده و متلاشی گردند،^{۱۴} آن روز واقعه قیامت رخ داده است^{۱۵} و آن روز آسمان سست شود و بشکافد^{۱۶} و فرشتگان بر کناره‌های آسمان باشند، و آن روز عرش خداوندت را هشت فرشته بر فراز سرشان حمل می‌کنند^{۱۷} آن روز شما به پیشگاه خدا عرضه می‌شوید، و هیچ کارتان پنهان نمی‌ماند^{۱۸} اما کسی که نامه اعمالش به‌دست راستش داده شود، می‌گوید: بیاید و نامه اعمال مرا بخوانید^{۱۹} من یقین داشتم که حسابم را خواهم دید^{۲۰} پس او در زندگانی خوش و پسندیده‌ای است: ^{۲۱} در بهشت برین، ^{۲۲} که میوه‌هایش در دسترس است ^{۲۳} بخورید و بیاشامید، گواراتان باد، به پاداش کارهایی که در روزگاران گذشته، در دنیا انجام داده‌اید^{۲۴} و اما کسی که نامه اعمالش به‌دست چپش داده شود، می‌گوید: ای کاش نامه اعمالم به من داده نمی‌شد^{۲۵} و من نمی‌دانستم حسابم چیست^{۲۶} ای کاش مرگ پایان کار بود^{۲۷} ثروتم برایم فایده‌ای نداشت^{۲۸} و قدرتم از دست رفت^{۲۹} خطاب قهر رسد که بگیریش و زنجیرش کنید^{۳۰} آنگاه به جهنمش درافکنید^{۳۱} و او را با زنجیری که درازای آن هفتاد ذراع است سخت ببندید [و به میان آتشش بکشید]^{۳۲} زیرا که او به خدای بزرگ ایمان نداشت^{۳۳} و مردم را به غذادادن به بینویان تشویق نمی‌کرد^{۳۴}

(۵۶۷)

پس امروز او در اینجا هیچ دوستی که حمایتش کند، ندارد^{۳۵} و غذایی جز چرک و خون دوزخیان ندارد،^{۳۶} که آن را فقط خطاکاران می‌خورند^{۳۷} سوگند به آنچه می‌بینید،^{۳۸} و آنچه نمی‌بینید،^{۳۹} که قرآن سخن فرستاده‌ای بزرگوار است،^{۴۰} و سخن شاعری نیست. اندکی از شما ایمان می‌آورید^{۴۱} و سخن کاهنی نیز نیست. چه اندک پند می‌گیرید^{۴۲} فروفرستاده‌ای از جانب خداوند جهانیان است^{۴۳} اگر پیامبر بعضی از سخنان را به ما می‌بست و به‌دروغ از قول ما می‌گفت،^{۴۴} ما با دست قدرت خود او را می‌گرفتیم،^{۴۵} و رگ دلش را پاره می‌کردیم،^{۴۶} و هیچ‌یک از شما هم نمی‌توانست مانع شود^{۴۷} قرآن تذکری برای پرهیزگاران است^{۴۸} ما می‌دانیم که برخی از شما آن را دروغ می‌شمارید^{۴۹} و این قرآن مایه حسرت کافران است^{۵۰} و این قرآن حقیقت محض است^{۵۱} پس به‌نام خداوند بزرگ خویش تسبیح‌گوی^{۵۲}

سوره معارج ۷۰

مکی و دارای چهل و چهار آیه

به‌نام خداوند بخشنده مهربان

کسی درباره عذابی که فرود خواهد آمد، سؤال کرد، ۱ عذابی که هیچ کس نمی تواند آن را از کافران بازدارد ۲ از جانب خداست، که مالک آسمان هاست ۳ فرشتگان و روح، در روزی که مقدار آن پنجاه هزار سال است، به سوی او بالا می روند ۴ پس صبر کن، صبری نیکو ۵ آنها آن روز را دور می بینند، ۶ و ما آن را نزدیک می بینیم ۷ روزی که آسمان چون فلز گداخته شود، ۸ و کوه ها چون پشم زده، متلاشی گردد، ۹ و هیچ خویشاوند و دوستی از حال خویشاوند و دوست خود نپرسد، ۱۰

(۵۶۸)

به یکدیگر نشانان می دهند. گناهکار آرزو می کند که کاش می توانست فرزندان را، ۱۱ و همسر و برادرش را، ۱۲ و خویشاوندانش را، که پناهش می دادند، ۱۳ و هر که را در روی زمین است، همه را یکجا به عوض دهد تا خود از عذاب آن روز نجات پیدا کند ۱۴ نه، هرگز چنین نخواهد شد، که جهنم شعله ور است، ۱۵ و آتش آن پوست سر و تن را می کند ۱۶ و هر کس را که به حق پشت کرده و از فرمان خدا سرپیچیده، ۱۷ و آن را که مال گردآورده و اندوخته به خود می خواند ۱۸ به راستی که انسان حریص و بی تاب آفریده شده است ۱۹ چون بدی و رنجی به او رسد، بی تابی می کند؛ ۲۰ و چون خیری و مالی به او رسد، از رساندن آن به دیگران خودداری می ورزد ۲۱ مگر نمازگزاران: ۲۲ آنها که پیوسته نمازشان را به جای می آورند ۲۳ و آنها که در اموالشان حقی است معلوم، ۲۴ برای خواهند و محروم ۲۵ و آنها که روز جزا را باور دارند ۲۶ و آنها که از عذاب خداوندشان هراسانند، ۲۷ چون هیچ کس از عذاب خداوندش در امان نیست ۲۸ و آنها که شرمگاه خود را نگه می دارند، ۲۹ مگر در مورد همسران یا کنیزانشان، که در این صورت سزاوار سرزنش نیستند ۳۰ اما کسانی که غیر از این بجویند، تجاوزکارند ۳۱ و آنها که امانت ها و پیمان خویش را مراعات می کنند ۳۲ و آنها که شهادت های خود را به راستی و درستی ادا می کنند ۳۳ و آنها که از نمازشان مواظبت می کنند ۳۴ اینها هستند که در بهشت، محترم و گرامی هستند ۳۵ برای چه کافران به سوی تو می شتابند؟ ۳۶ گروه گروه، از راست و از چپ ۳۷ آیا هر یک از آنها امید دارد که به بهشت پر نعمت داخل شود؟ ۳۸ نه، هرگز چنین نیست. ما آنها را از چیزی که خود می دانند آفریده ایم، ۳۹

(۵۶۹)

به خداوند مشرق ها و مغرب ها سوگند که ما تواناییم، ۴۰ که مردمی بهتر از ایشان به جایشان بیاوریم، و در این کار وامانده نخواهیم شد ۴۱ بگذار تا با بیهوده گویی های خود سرگرم باشی و با بازیچه دنیا بازی کنی، تا روزی را که وعده داده شده اند، ببینند ۴۲ روزی که شتابان از گورها بیرون آیند، چنان که گویی به سوی بتانشان می دوند ۴۳ دیدگان شان از وحشت فروافتاده و خواری آنها را فروگرفته است. این همان روزی است که به آنها وعده داده می شد ۴۴

سوره نوح ۷۱

مکی و دارای بیست و هشت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

ما نوح را پیش قومش فرستادیم و به او گفتیم که به قومت، پیش از آن که عذابی دردناک به آنها برسد، هشدار بده ۱ نوح به قوم خود گفت: ای قوم من، من آشکارا به شما هشدار می دهم، ۲ که خدای یگانه را بندگی کنید و از نافرمانی و عذاب او بترسید و از من اطاعت کنید، ۳ تا خدا گناهانتان را بیامرزد، و مرگ شما را تا هنگامی معین به تأخیر اندازد. چون اگر بدانید، وقتی مهلت خدا به سر آید، دیگر به

تاخیر نمی‌افتد ۴ چون سخن نوح را نپذیرفتند، نوح گفت: خداوند، من قوم خود را شب و روز دعوت کردم، ۵ اما دعوت من فقط بر فرار آنها افزود ۶ من هرگاه آنها را دعوت کردم که کاری کنند تا تو آنها را بیمارزی، انگشتانشان را در گوش‌هایشان کردند و جامه‌هایشان را بر سر کشیدند، تا مرا نبینند و سخمن را نشنوند، و در کار خود اصرار کردند و سخت تکبر و سرکشی نمودند ۷ پس به آواز بلند دعوتشان کردم ۸ آنگاه دعوتم را علنی ساختم و باز آشکارا و نهان آنها را خواندم ۹ و به آنها گفتم: از خداوند خود آمرزش بخواهید که او آمرزگار است ۱۰

(۵۷۰)

تا از آسمان برایتان باران فراوان فرستد، ۱۱ و شما را به اموال و فرزندان کمک کند، و برایتان باغ‌ها و نه‌رها پدید آورد ۱۲ شما را چه شده که متوجه عظمت خدا نیستید؟ ۱۳ و حال آن‌که او [به حکمت بالغه و قدرت کامله خود، به‌طوری بس شگفت‌انگیز] شما را به مراحل مختلف و [به‌صورت‌ها و اندام‌ها و رنگ‌های] گوناگون آفریده است ۱۴ آیا نمی‌بینید که خدا چگونه هفت آسمان را طبقه طبقه روی هم بیافزید؟ ۱۵ و ماه را در آنها تابان ساخت، و خورشید را چراغی درخشان کرد؟ ۱۶ خدا شما را چون گیاهی از زمین برویانید ۱۷ سپس شما را به آن بازمی‌گرداند، و باز شما را برای دادن جزای اعمالتان از آن بیرون می‌آورد ۱۸ خدا زمین را برای شما چون فرشی بگسترده، ۱۹ تا در راه‌های فراخ آن راه بسپرید ۲۰ نوح گفت: خداوند، آنها از فرمان من سرپیچی کردند، و از کسی پیروی نمودند که مال و فرزندش فقط بر زیان او افزود ۲۱ و نیرنگ کردند، نیرنگی بزرگ ۲۲ و گفتند: خدایان خود را رها نکنید، و از پرستش «وَدّ» و «سُوع» و «یَعُوْث» و «یَعُوْق» و «نَسْر» دست برندارید ۲۳ و بسیاری را گمراه کردند. و خداوند، تو بر گمراهی ستمگران بیفزای ۲۴ به کیفر گناهانشان غرق شدند، و به آتش داخل گشتند، و جز خدا هیچ یار و یآوری برای خود نیافتند ۲۵ نوح گفت: خداوند، هیچ‌کس از کافران را بر روی زمین باقی نگذار، ۲۶ که اگر آنها را باقی بگذاری بندگان را گمراه می‌کنند و فقط بندگان بدکار و کافر می‌زایند ۲۷ خداوند، مرا و پدر و مادرم را و مؤمنی را که به خانه من وارد شود و همه مردان و زنان مؤمن را بیمارزی، و ستمگران را فقط بر نابودیشان بیفزای ۲۸

(۵۷۱)

سوره جن ۷۲ مکی و دارای بیست و هشت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

بگو: به من وحی شده است که گروهی از جنیان به قرآن گوش فراداشتند و گفتند: ما قرآنی شگفت شنیدیم، ۱ که مردم را به راه راست هدایت می‌کند. پس ما به آن ایمان آوردیم، و هرگز کسی را شریک خداوندمان نمی‌سازیم ۲ و عظمت و شکوه خداوند ما بسی برتر و والاست، و همسر و فرزندی اختیار نکرده است ۳ و البته نابخردان ما درباره خدا سخنان ناروا می‌گفتند ۴ و ما می‌پنداشتیم که آدمی و جن هرگز از قول خدا دروغ نمی‌گویند ۵ و مردانی از آدمیان به مردانی از جن پناه می‌بردند و بر سرکشی آنها می‌افزودند ۶ و آنها، همچنان که شما می‌پنداشتید، گمان می‌بردند که خدا هرگز کسی را برای دادن جزای اعمالش دوباره زنده نمی‌کند ۷ ما بر آسمان بالا رفتیم، و آن را پر از نگهبانان سخت‌گیر و شهاب‌ها یافتیم ۸ و ما در آنجا برای شنیدن در کمین می‌نشستیم. اما اکنون هر که گوش نشیند، شهاب آسمانی را در کمین خود می‌یابد ۹ و ما نمی‌دانیم که آیا برای کسانی که در زمین‌اند بدی خواسته‌اند، یا خداوندشان برایشان هدایت خواسته است؟ ۱۰ و از ما برخی درستکار و شایسته‌اند و برخی غیر از این هستند. ما گروه‌هایی گوناگونیم ۱۱ ما

می‌دانیم که هرگز نمی‌توانیم خدا را در زمین ناتوان کنیم، و هرگز نمی‌توانیم از او بگریزیم ۱۲ و ما چون سخن هدایت قرآن را شنیدیم به آن ایمان آوردیم. و هر که به خداوند خود ایمان بیاورد، از کاستی و ستم نمی‌ترسد ۱۳

(۵۷۲)

و بعضی از ما مسلمان [تسلیم فرمان خدا] و بعضی از ما ستمکارند. و کسانی که تسلیم خدا شدند و اسلام آوردند، در پی راه راست بوده و آن را یافته‌اند ۱۴ اما ستمگران هیزم جهنم خواهند بود ۱۵ و اگر مردم بر راه راست و آیین اسلام پایداری کنند، از آبی گوارا و فراوان سیرابشان می‌کنیم، ۱۶ تا آنها را بدان بیازماییم. و هر که از یاد و از کتاب خداوند خود روی بگرداند، خدا او را به عذابی سخت گرفتار سازد ۱۷ مسجدها از آن خداست، پس در کنار خدا کسی را به خدایی و کمک نخوانید ۱۸ و چون بنده خدا، پیامبر، به پا خواست تا در نماز و تلاوت قرآن خدا را بخواند، گرد او ازدحام کردند، و نزدیک بود که بر سر او فروافتند ۱۹ بگو: من فقط خداوند را می‌خوانم و هیچ کس را با او شریک نمی‌سازم ۲۰ بگو: من اختیار زیان رسانیدن به شما یا به کمال بردن شما را ندارم ۲۱ بگو: هیچ کس نمی‌تواند مرا از عذاب خدا پناه دهد، و من هرگز جز او پناهگاهی نمی‌یابم ۲۲ وظیفه من فقط رساندن پیام خدا به مردم و انجام رسالت‌های اوست. و هر کس از فرمان خدا و پیامبر او سرپیچد، آتش جهنم نصیب اوست، که برای همیشه در آن خواهد ماند ۲۳ هنگامی که آنچه را که به آنها وعده داده شده ببینند، آنگاه خواهند دانست که چه کسی یارانش ناتوان‌تر و به تعداد کمتر است ۲۴ بگو: من نمی‌دانم آن وعده‌ای که به شما داده شده نزدیک است، یا خداوند من برای آن زمانی قرار داده است؟ ۲۵ خدا دانای غیب است، و کسی را بر غیب خود آگاه نمی‌سازد، ۲۶ مگر پیامبرانی را که خود پسندد، و از پیش روی و از پشت سر آنها مراقبی می‌گمارد، ۲۷ تا معلوم کند که آنها پیام‌های خداوندشان را رسانیده‌اند؛ و خدا به آنچه پیش آنهاست احاطه دارد، و همه‌چیز را به عدد شمار کرده است ۲۸

(۵۷۳)

سوره مُزَّمِّل ۷۳ مَکّی و دارای بیست آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ای جامه به خود پیچیده، ۱ شب را، به جز اندکی، به پا خیز، ۲ نیمی از شب را، یا اندکی از نیمه کم کن، ۳ یا اندکی بر آن بیفزای و قرآن را شمرده و آرام بخوان ۴ ما بر تو سخنی سنگین القا خواهیم کرد ۵ مسلماً ساعات شب برای موافقت دل و خاطر مناسب‌تر، و برای سخن گفتن با خدا بهتر است ۶ که تو در روز کارهای بسیار داری ۷ نام خداوند خود را یاد کن، و تنها به او توجه داشته باش ۸ خداوند مشرق و مغرب است. هیچ خدایی جز او نیست. پس تنها او را تکیه گاه و کارساز خویش گیر ۹ و در مورد چیزهایی که می‌گویند صبر و تحمّل داشته باش، و به شیوه‌ای نیکو از آنها دوری کن ۱۰ و منکران صاحب نعمت را به من واگذار، و اندکی مهلتشان ده ۱۱ ما غل و زنجیر و جهنم داریم، ۱۲ و غذایی گلوگیر و عذابی دردناک ۱۳ روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه درآیند و کوه‌ها چون توده‌های ریگ روان گردند ۱۴ ما پیش شما پیامبری فرستادیم که گواه بر شماست، همچنان که پیش فرعون هم پیامبری فرستادیم ۱۵ اما فرعون از راهنمایی آن پیامبر سرپیچید و ما او را به سختی مجازات کردیم ۱۶ اگر امروز کافر باشید، پس چگونه خود را از عذاب روزی که کودکان را پیر می‌کند، حفظ می‌کنید؟ ۱۷ در آن روز آسمان شکافته شود. وعده خدا انجام یافتنی است ۱۸ این آیات، تذکر و پندی است. پس هر که بخواهد راهی به سوی خداوند خویش در پیش می‌گیرد ۱۹

خداوند تو می‌داند که تو و گروهی از آنها که با تواند، نزدیک به دو ثلث شب یا نصف آن یا ثلث آن را بر می‌خیزی. خدا شب و روز را مقرر و اندازه آن را معین می‌کند، و می‌داند که شما هرگز نمی‌توانید تمام آن را به خواندن قرآن و نماز و به عبادت بگذرانید. پس بر شما ببخشود. بنابراین تا آنجا که می‌توانید قرآن بخوانید. خدا می‌داند که برخی از شما بیمار می‌شوند، و بعضی دیگر برای به‌دست آوردن روزی در زمین به سفر می‌روند، و گروهی دیگر در راه خدا پیکار می‌کنند، با وجود این، تا آنجا که می‌توانید قرآن بخوانید، و نماز بگذارید، و زکات بدهید، و به خدا و امی نیکو بدهید [در راه خدا اتفاق کنید و به بندگان او قرض الحسنه بدهید] و هر کار نیکی که برای خود پیش فرستید آن را نزد خدا می‌یابید، که آن بسی بهتر و پاداشش بزرگ‌تر است. و از خدا آمرزش بخواهید، که خدا آمرزنده و مهربان است ۲۰

سوره مدثر ۷۴

مکی و دارای پنجاه و شش آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ای جامه به خود پیچیده، ۱ برخیز و مردم را از عواقب کفر و زشتکاری بترسان ۲ و خداوند خویش را بزرگ دار ۳ و جامه‌ات را پاکیزه دار ۴ و از پلیدی دوری کن ۵ و منت نگذار که بیشتر بخواهی ۶ و در راه خداوندت صبر و پایداری کن ۷ آنگاه که در صور دمیده شود، ۸ آن‌روز، روز سختی است، ۹ و بر کافران آسان نیست ۱۰ مرا با کسی که او را به تنهایی آفریده‌ام واگذار ۱۱ به او مال فراوان دادم، ۱۲ و پسرانی حاضر در نزد وی، ۱۳ و همه‌چیز را به نیکویی برای او آماده کردم ۱۴ و باز طمع دارد که بر آن بیفزایم ۱۵ نه، هرگز. چون او دشمن سرسخت آیات ماست ۱۶ به‌زودی او را به تنگنایی سخت دچار خواهیم کرد ۱۷

او اندیشید و طرحی ریخت ۱۸ مرگ بر او باد، چگونه طرحی ریخت؟ ۱۹ باز هم مرگ بر او باد، چگونه طرحی ریخت؟ ۲۰ سپس نگاه کرد، ۲۱ و روی ترش کرد و چهره در هم کشید ۲۲ آنگاه پشت کرد و بزرگی نمود ۲۳ و گفت: این قرآن فقط جادویی است که به او آموخته‌اند ۲۴ این چیزی جز سخن بشر نیست ۲۵ به‌زودی او را به جهنم می‌افکنم ۲۶ و تو چه می‌دانی که جهنم چیست؟ ۲۷ جایی است که آتشش نه باقی می‌گذارد و نه رها می‌کند ۲۸ و پوست‌ها را می‌سوزاند ۲۹ بر آن جهنم نوزده فرشته نگهبانند ۳۰ ما نگهبانان آتش را فقط از فرشتگان قرار دادیم. و عده آنها را فقط آزمایشی برای کافران نمودیم، تا اهل کتاب به یقین رسند، و بر ایمان مؤمنان بیفزاید، و اهل کتاب و مؤمنان شک نکنند. و تا کسانی که در دلشان بیماری است و کافران بگویند: خدا با این مثل چه خواسته است؟ این چنین خدا هر که را بخواهد گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌نماید. هیچ‌کس از شمار سپاهیان خداوند تو، جز خودش، آگاه نیست. و این آیات فقط تذکری برای انسان‌هاست ۳۱ این‌طور که کافران می‌پندارند، نیست. سوگند به ماه، ۳۲ و سوگند به شب چون رو به‌پایان نهد، ۳۳ و سوگند به صبح چون آشکار و روشن شود، ۳۴ که این، یکی از نشانه‌های بزرگ است ۳۵ و هشدار برای انسان‌هاست ۳۶ برای هر کس از شما که بخواهد پیش افتد یا باز ماند ۳۷ هر کس در گروهی کارهای خویش است، ۳۸ مگر نیک بختان، ۳۹ که در بهشت‌ها هستند و می‌پرسند، ۴۰ از گناهکاران، ۴۱ که چه چیز شما را به جهنم کشانید؟ ۴۲ می‌گویند: ما نماز

نمی‌خواندیم، ۴۳ و به بینوا غذا نمی‌دادیم، ۴۴ و با کسانی که در افکار باطل فرو رفته و سخنان باطل می‌گفتند همفکری کرده و هماواز می‌شدیم، ۴۵ و روز جزا را دروغ می‌شمردیم، ۴۶ تا مرگ ما فرارسید ۴۷

(۵۷۶)

پس شفاعتِ شفاعت‌کنندگان سودشان نبخشید ۴۸ چرا آنها از قرآن رویگرداندند؟ ۴۹ همچون گورخرانی رمیده، ۵۰ که از شیر می‌گریزند ۵۱ شاید هر یک از آنها انتظار دارد که از جانب خدا نامه‌ای گشاده به او داده شود ۵۲ نه، هرگز. بلکه آنها از آخرت نمی‌ترسند ۵۳ آری، قرآن فقط تذکر و اندرزی است ۵۴ پس هر کس بخواهد به آن توجه می‌کند و از آن پند می‌گیرد ۵۵ و توجه نمی‌کند و پند نمی‌گیرند، مگر این که خدا بخواهد، که او سزاوار آن است که از او بترسند و او اهل آموزش است ۵۶

سوره قیامت ۷۵ مکی و دارای چهل آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند می‌خورم به روز قیامت، ۱ و سوگند می‌خورم به نفس ملامتگر ۲ آیا انسان می‌پندارد که ما هرگز استخوان‌هایش را جمع نمی‌کنیم و به هم نمی‌پیوندیم؟ ۳ آری، ما قادریم که خطوط سر انگشتان او را هم دوباره درست کنیم ۴ آدمی می‌خواهد که تا پایان عمر بدکاری کند ۵ می‌پرسد که روز قیامت کی خواهد بود؟ ۶ آنگاه که چشم‌ها از هول و وحشت خیره شود، ۷ و ماه تاریک گردد، ۸ و خورشید و ماه با هم جمع شوند ۹ آن روز انسان می‌گوید که راه گریز کجاست؟ ۱۰ هرگز گریزگاه و پناهگاهی نیست ۱۱ آن روز انسان‌ها همه در پیشگاه خداوند تو قرار می‌گیرند ۱۲ در آن روز آدمی را از هر آنچه از پیش فرستاده یا بعد فرستاده آگاه می‌کنند ۱۳ انسان خود را خیلی خوب می‌شناسد، ۱۴ اگرچه هرگونه عذر و بهانه‌ای آورد ۱۵ زبان خود را به تلاوت قرآن حرکت نده که درباره آن شتاب کنی ۱۶ جمع کردن و خواندن آن به عهده ماست ۱۷ پس چون ما آن را خواندیم، تو هم خواندن آن را پیروی کن ۱۸ آنگاه بیان و توضیح آن به عهده ماست ۱۹

(۵۷۷)

شما این دنیای زودگذر را دوست دارید، ۲۰ و آخرت را وامی‌گذارید ۲۱ در روز قیامت چهره‌هایی شاداب و بشاش‌اند، ۲۲ و به خداوند خود چشم می‌دارند ۲۳ و چهره‌هایی گرفته و در هم کشیده‌اند، ۲۴ می‌دانند که عذابی کمرشکن بر آنها واقع خواهد شد ۲۵ آری، آنگاه که جان به گلو رسد، ۲۶ و گفته شود: چه کسی چاره ساز است؟ ۲۷ و یقین کند که هنگام جدایی است، ۲۸ و ساق‌های پا به هم بیچد، ۲۹ آن روز پیش خداوندت برده می‌شوی ۳۰ او نه تصدیق کرد و نه نماز خواند، ۳۱ بلکه انکار کرد و روی گرداند ۳۲ آنگاه خرامان پیش خانواده‌اش رفت ۳۳ وای بر تو، وای بر تو، ۳۴ باز هم وای بر تو، وای بر تو ۳۵ آیا انسان می‌پندارد که او را بدون تکلیف رها کرده و به حال خود وا گذاشته‌اند؟ ۳۶ آیا او نطفه‌ای از منی نبود که در رحم ریخته شد؟ ۳۷ سپس لخته خونی شد و خدا او را آفرید و آراست؟ ۳۸ و از او دو گونه مرد و زن ساخت؟ ۳۹ آیا چنین خدایی قادر نیست که مردگان را زنده کند؟ ۴۰

سوره انسان ۷۶

مدنی و دارای سی و یک آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

آیا مدت زمانی بر انسان نگذشت که او چیزی در خور ذکر نبود؟ **۱** ما انسان را از نطفه‌ای به هم آمیخته آفریدیم، و او را می‌آزماییم، و به همین جهت او را شنوا و بینا ساختیم **۲** ما راه را به او نشان دادیم، خواه سپاسگزار باشد و یا ناسپاس **۳** ما برای کافران زنجیرها و غل‌ها و آتش سوزان آماده کرده‌ایم **۴** نیکوکاران از جامی می‌نوشند که آمیخته به کافور است [طبعش سرد و بویش خوش است] **۵**

(۵۷۸)

چشمه‌ای که بندگان خدا از آن می‌نوشند و آن را به هر جا که بخواهند روان می‌سازند **۶** همان بندگان که به نذر خود وفا می‌کنند، و از روزی که شرّ آن فراگیر است می‌ترسند **۷** و طعام را، با این که خود آن را دوست دارند، به‌خاطر دوستی خدا، به بینوا و یتیم و اسیر می‌خورانند **۸** و نیتشان این است که ما برای رضای خدا به شما غذا می‌دهیم و از شما انتظار پاداش و سپاسی نداریم **۹** ما از خداوندمان، در روزی که گرفته و سخت و هولناک است، می‌ترسیم **۱۰** پس خدا هم آنها را از آسیب و گزند آن‌روز نگاه می‌دارد، و به ایشان شادابی و شادی می‌بخشد **۱۱** و آنها را به‌خاطر آن که شکیبایی کردند، بهشت و جامه‌های دیا پاداش می‌دهد **۱۲** در آن بهشت بر تخت‌ها تکیه می‌زنند. و در آنجا آفتاب سوزان و سرمای سخت نمی‌بینند **۱۳** سایه‌های درختانش بر سر آنها، و میوه‌هایش در دسترس و به اختیار ایشان است **۱۴** و جام‌های سیمین و سبوه‌های بلورین بر آنها دور می‌گردانند، **۱۵** سبوه‌های بلورین نقره فام که به اندازه درست کرده‌اند **۱۶** در آن بهشت به آنها جامی می‌نوشانند که آمیخته به زنجبیل است [طبعش گرم و عطراگین است]، **۱۷** از چشمه‌ای در آنجا که نامش «سلسبیل» است **۱۸** و بر گرد آنها پسرانی همیشه جوان به خدمت می‌گردند، که چون آنها را بینی، پنداری که مرواریدهای پراکنده‌اند **۱۹** و چون آنجا را بنگری، سرزمینی پر از نعمت و بزرگ می‌بینی **۲۰** بر تنشان جامه‌هایی از حریر سبز نازک و ستبر است. و با دستبندهای سیمین آراسته شده‌اند. و خداوندشان شرابی پاک به آنها می‌نوشاند **۲۱** این بهشت پاداش شماست و از کوششتان قدردانی شده است **۲۲** ما قرآن را بر تو نازل کردیم، نازل کردنی به کمال و نیکو **۲۳** برای اجرای فرمان خداوندت صبر و استقامت داشته باش، و از هیچ گناهکار یا کافر و ناسپاسی از ایشان اطاعت نکن **۲۴** و بامدادان و شامگاهان نام خداوندت را یاد کن **۲۵**

(۵۷۹)

و در پاره‌ای از شب خدا را سجده کن، و در طول شب او را تسبیح‌گوی **۲۶** اینها این دنیای زودگذر را دوست دارند، و روز سنگین و سخت قیامت را پشت سرمی‌افکنند **۲۷** ما آنها را آفریدیم و آفرینششان را محکم کردیم، و هرگاه بخواهیم به‌جای آنها کسانی مانند ایشان می‌آوریم **۲۸** این قرآن تذکر و پندی است. پس هر که خواهد راهی به‌سوی خداوند خویش پیش می‌گیرد **۲۹** و شما نمی‌خواهید، مگر این که خدا بخواهد، که خدا دانا و حکیم است **۳۰** هر که را خواهد مشمول رحمت خود می‌سازد، و برای ستمگران عذابی دردناک آماده کرده است **۳۱**

سوره مُرْسَلَات ۷۷
مکی و دارای پنجاه آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به فرستاده‌شدگانی که پیایی می‌آیند، ۱ و سوگند به تندبادهایی که سخت می‌وزند، ۲ و سوگند به پراکنده‌کنندگانی که سخت از هم می‌پراکنند، ۳ و سوگند به جداکنندگانی که حق و باطل را از هم جدا می‌کنند، ۴ و سوگند به آنها که قرآن را القا می‌کنند، ۵ خواه برای عذر باشد، یا برای بیم‌دادن، ۶ که آنچه وعده داده می‌شوید، البته رخ خواهد داد، ۷ پس آنگاه که ستارگان تاریک و محو شوند، ۸ و آنگاه که آسمان بشکافد، ۹ و آنگاه که کوه‌ها از جای برکنده و چون غباری پراکنده شوند، ۱۰ و آنگاه که برای پیامبران وقت حضور در میعاد معین شود، ۱۱ چه روزی وقت این وعده معین شده است؟ ۱۲ برای روز داوری و جداسازی، ۱۳ و تو چه می‌دانی که روز داوری و جداسازی چیست؟ ۱۴ آن روز وای بر منکران، ۱۵ آیا پیشینیان را هلاک نکردیم؟ ۱۶ سپس به دنبال آنها دیگران را می‌بریم، ۱۷ ما با گناهکاران چنین می‌کنیم، ۱۸ آن روز وای بر منکران، ۱۹

(۵۸۰)

آیا ما شما را از آبی پست و بی‌مقدار نیافریدیم؟ ۲۰ آنگاه آن را در جایگاهی استوار قرار دادیم، ۲۱ تا مدتی مقرر و معلوم، ۲۲ ما بر این کار توانا بودیم، و چه نیکو توانایی هستیم، ۲۳ آن روز وای بر منکران، ۲۴ آیا زمین را قرارگاه ساختیم، ۲۵ برای زندگان و مردگان؟ ۲۶ و در آن کوه‌های بلند نهادیم، و به شما آبی گوارا نوشاندیم، ۲۷ آن روز وای بر منکران، ۲۸ به راه بیفتید به سوی آنچه که دروغش می‌خواندید، ۲۹ بروید به سوی آن دود سه شاخه، ۳۰ که سایه‌ای ندارد و شما را از حرارت آتش حفظ نمی‌کند، ۳۱ آتشی که چون کاهی بلند شراره می‌افکند، ۳۲ و شعله‌های آن گویی شترانی زردمویند، ۳۳ آن روز وای بر منکران، ۳۴ این روزی است که آنها سخن نمی‌توانند گفت، ۳۵ و اجازه نمی‌یابند تا پوزش بخواهند، ۳۶ آن روز وای بر منکران، ۳۷ این همان روز داوری و جداسازی است که شما و همه پیشینیان را گردآورده‌ایم، ۳۸ اینک اگر نیرنگی دارید به کار برید، ۳۹ آن روز وای بر منکران، ۴۰ پرهیزگاران در سایه‌ها و کنار چشمه ساراند، ۴۱ با هر میوه‌ای که میل داشته باشند، ۴۲ بخورید و بیاشامید، گواراتان باد. اینها پاداش کارهایی است که در دنیا می‌کردید، ۴۳ ما نیکوکاران را این چنین پاداش می‌دهیم، ۴۴ آن روز وای بر منکران، ۴۵ ای کافران و زشتکاران، در این جهان بخورید و اندکی برخوردار شوید، که شما گناهکارید، ۴۶ آن روز وای بر منکران، ۴۷ و چون به آنها گویند: در برابر خداوند رکوع کنید و نماز بخوانید، رکوع نمی‌کنند و نماز نمی‌خوانند، ۴۸ آن روز وای بر منکران، ۴۹ پس آنها بعد از قرآن به کدامین سخن ایمان می‌آورند و آن را باور می‌کنند؟ ۵۰

(۵۸۱)

سوره نَبَأُ ۷۸

مَکّی و دارای چهل آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

از چه چیز می پرسند؟ ۱ از آن خبر بزرگ، ۲ که درباره آن با هم اختلاف دارند ۳ نه چنان است که پنداشته اند، به زودی خواهند دانست ۴ باز هم نه چنان است که پنداشته اند، به زودی خواهند دانست ۵ آیا ما زمین را بستر آسایش و قرارگاه شما نساختیم؟ ۶ و کوه ها را میخ هایی که بر زمین فرورفته و آن را آرام نگاه داشته اند، نکردیم؟ ۷ و شما را جفت های مرد و زن آفریدیم ۸ و خواب شما را مایه استراحت و آسایش قرار دادیم ۹ و شب را پوششی ساختیم ۱۰ و روز را هنگام کسب معاش نمودیم ۱۱ و بر فراز شما هفت آسمان محکم بنا کردیم ۱۲ و در آن چراغی فروزان نهادیم ۱۳ و از ابرهای به هم فشرده، آبی ریزان فروفرستادیم، ۱۴ تا بدان دانه و گیاه برویانیم ۱۵ و باغ های پردرخت پدید آوریم ۱۶ روز داوری و جداسازی وعده گاه ما با شماست: ۱۷ روزی که در صور دمیده شود، و شما گروه گروه به محشر بیایید ۱۸ و آسمان بشکافد، و درهای آن گشوده شود ۱۹ و کوه ها روان شوند، و چون سرابی گردند ۲۰ جهنّم در کمین و در انتظار است، ۲۱ که سرانجام و جایگاه سرکشان است ۲۲ و زمانی دراز در آن می ماند ۲۳ در آنجا هیچ خنکی و نوشیدنی نمی چشند، ۲۴ مگر آب جوشان و چرکابه و خونابه ۲۵ پاداشی فراخور کارهایشان ۲۶ آنها به روز حساب امید و آن را باور نداشتند ۲۷ و آیات ما را سخت دروغ می شمردند ۲۸ و ما همه چیز را به شمار آورده و در کتابی نوشته ایم ۲۹ حالا عذاب را بچشید، که ما فقط بر عذاب شما می افزاییم ۳۰

(۵۸۲)

رستگاری و کامیابی از آن پرهیزگاران است: ۳۱ باغ ها و تاکستان ها، ۳۲ و دخترانی همه همسال، با سینه های برجسته، ۳۳ و جام های لبالب ۳۴ در آنجا سخن بیهوده و دروغ نمی شنوند ۳۵ این پاداشی نیکو و موهبتی سزاوار از خداوند توسّ، ۳۶ صاحب اختیار آسمان ها و زمین و آنچه میان آنهاست، خدای رحمان، که کسی را یارای خطاب به او نیست ۳۷ روزی که جبرئیل و فرشتگان به صف می ایستند، و کسی سخن نگوید، مگر آن که خدای رحمان به او اجازه دهد، و او سخن راست و درست گوید ۳۸ این است آن روز حق که آمدنی است. پس هر که خواهد راه بازگشتی به سوی خداوند خویش در پیش می گیرد ۳۹ ما شما را از عذابی که به زودی فرامی رسد بیم می دهیم، روزی که انسان به کارهایی که کرده است می نگرد، و کافر می گوید: ای کاش من خاک بودم [تا به عذاب سخت آخرت گرفتار نمی شدم] ۴۰

سوره نازعات ۷۹

مَکّی و دارای چهل و شش آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به برکنندگان که [جان کافران را] به قوّت و سختی بر می گیرند، ۱ و سوگند به آن بیرون کشندگان که [جان مؤمنان را] به نرمی و آسانی بیرون می کشند، ۲ و سوگند به آن شناوران که [در مسیر خود] در حرکتند، ۳ و سوگند به آنها که پیشی می گیرند، ۴ و سوگند به آنها که تدبیر امور می کنند، ۵ روزی که آن لرزاننده بلرزاند، ۶ و لرزاننده دیگر در پی آن بیاید ۷ در آن روز دل هایی هراسانند، ۸ و

دیدگانشان فروافتاده است ۹ می‌گویند: آیا ما باز دوباره زنده و به حالت نخستین بازگردانده خواهیم شد، ۱۰ آنگاه که استخوان‌های پوسیده‌ای باشیم؟ ۱۱ می‌گویند: این بازگشتی زیانبار است ۱۲ آن فقط یک فریاد سهمگین است ۱۳ آنوقت همه در صحرای محشر خواهند بود ۱۴ آیا داستان موسی به تو رسیده است؟ ۱۵

(۵۸۳)

آنگاه که خداوندش او را در سرزمین مقدس طوی ندا داد، ۱۶ که پیش فرعون برو که او سرکشی کرده است ۱۷ به او بگو: آیا می‌خواهی پاکیزه شوی؟ ۱۸ و تو را به‌سوی خداوندت راه بنمایم تا پروا کنی؟ ۱۹ پس معجزه بزرگ خود را به او نشان داد ۲۰ اما فرعون آن را دروغ خواند و نافرمانی کرد ۲۱ آنگاه پشت کرد و بکوشید، ۲۲ و مردم را گردآورد و ندا داد، ۲۳ و گفت: من صاحب‌اختیار برتر و والامقام شما هستم ۲۴ پس خدا هم او را به مجازات آخرت و دنیا گرفتار کرد ۲۵ در سرگذشت او، برای کسی که از خدا می‌ترسد، عبرتی است ۲۶ آیا آفرینش شما سخت‌تر است یا آسمان، که آن را بنا کرد؟ ۲۷ سقفش را برافراشت و آن را بیاراست، ۲۸ و شیش را تاریک کرد، و روزش را آشکار ساخت ۲۹ و پس از آن زمین را بگسترده، ۳۰ و آبش و گیاهانش را از آن بیرون آورد، ۳۱ و کوه‌ها را استوار ساخت، ۳۲ تا وسیله بهره‌مندی شما و چهارپایانتان باشد ۳۳ چون آن واقعه بزرگ در رسد، ۳۴ آن‌روز انسان کارهایی را که کرده است به‌خاطر آورد ۳۵ و جهنم برای هر که ببیند آشکار شود ۳۶ اما هر که سرکشی کرد، ۳۷ و زندگی این دنیا را برگزید، ۳۸ جهنم جایگاه اوست ۳۹ و اما هر که از حضور در پیشگاه خداوند خود ترسید، و خود را از هوی پرستی بازداشت، ۴۰ بهشت جایگاه اوست ۴۱ از تو درباره قیامت می‌پرسند که چه وقت برپا می‌شود؟ ۴۲ تو از آن چه‌می‌دانی؟ ۴۳ پایان کار آن با خداوند توست ۴۴ تو فقط کسی‌را که از آن می‌ترسد، هشدار می‌دهی ۴۵ چون آن را ببینند، گمان برند که در این دنیا فقط شبی یا روزی درنگ کرده‌اند؟ ۴۶

(۵۸۴)

سوره عَبَسَ ۸۰

مکی و دارای چهل و دو آیه به‌نام خداوند بخشنده مهربان

چهره در هم کشید و روی‌گرداند، ۱ چون آن نابینا پیش او آمد ۲ تو چه‌می‌دانی، شاید او تزکیه و پاک شود، ۳ یا توجه پیدا کند و پند گیرد، و این توجه و پند برای او سودمند باشد ۴ اما آن‌که توانگرست، ۵ تو به او توجه می‌کنی؟ ۶ و حال آن‌که اگر تزکیه و پاک نشود، مسئولیتی متوجه تو نیست ۷ اما آن‌که شتابان پیش تو آمده است، ۸ و از خدا می‌ترسد، ۹ تو از او غفلت می‌کنی ۱۰ هرگز چنین نکن. این قرآن تذکر و پندی است، ۱۱ تا هر که خواهد به آن توجه کند و از آن پند گیرد ۱۲ این قرآن در صحیفه‌های ارجمند است، ۱۳ صحیفه‌های والا و پاک، ۱۴ به‌دست پیام‌آورانی، ۱۵ بزرگوار و نیکوکار ۱۶ مرگ بر انسان، چه کافر و ناسپاس است ۱۷ او را از چه‌چیز آفریده است؟ ۱۸ از نطفه‌ای ناچیز آفریدش، و اندازه‌اش نهاد ۱۹ سپس راه را برای او آسان ساخت ۲۰ آنگاه او را میراند و در گور کرد ۲۱ و هرگاه بخواهد دوباره زنده‌اش می‌کند ۲۲ این‌طور که فکر می‌کند نیست. هنوز آنچه را خدا به او فرمان داده، به‌جای نیاورده است ۲۳ انسان باید به غذای خود بنگرد: ۲۴ ما باران را فروریختیم، ۲۵ و زمین را بشکافتیم، ۲۶ و در آن دانه رویاندیم، ۲۷ و انگور و سبزی، ۲۸ و زیتون و درخت خرما، ۲۹ و باغ‌های پردرخت، ۳۰ و میوه و علف، ۳۱ تا شما و چارپایانتان از آن استفاده کنید ۳۲ چون آن خروش هولناک بیاید، ۳۳ روزی که انسان از برادرش، ۳۴ و از مادر و پدرش، ۳۵ و از همسر و فرزندانش می‌گریزد ۳۶ در آن‌روز هر

کس کاری دارد که او را به خود مشغول می‌دارد ۳۷ در آن روز چهره‌هایی درخشانند، ۳۸ خندانند و شادانند ۳۹ و در آن روز چهره‌هایی غبار آلودند، ۴۰ و سیاهی آنها را پوشانده است ۴۱ آنها کافران و بدکارانند ۴۲

(۵۸۵)

سوره تکویر ۸۱ مکی و دارای بیست و نه آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

آنگاه که خورشید در هم پیچیده و بی‌نور شود، ۱ و آنگاه که ستارگان تیره شوند و فروریزند، ۲ و آنگاه که کوه‌ها از جای برکنده و روان شوند، ۳ و آنگاه که شتران آبستن به حال خود رها شوند، ۴ و آنگاه که حیوانات وحشی گردآورده شوند، ۵ و آنگاه که دریاها شعله‌ور شوند، ۶ و آنگاه که جان‌ها باتن‌ها جفت شوند، ۷ و آنگاه که از دختر زنده بگور پرسیده شود، ۸ که به چه گناهی کشته شده است؟ ۹ و آنگاه که نامه‌های اعمال گشوده شود، ۱۰ و آنگاه که آسمان از جای برکنده شود، ۱۱ و آنگاه که جهنم افروخته و شعله‌ور شود، ۱۲ و آنگاه که بهشت پیش آورده و نزدیک شود، ۱۳ در آن روز هر کس بداند که چه حاضر آورده است ۱۴ سوگند به ستارگان بازگردنده، ۱۵ آن گردش‌کنندگان پنهان شونده، ۱۶ و سوگند به شب چون تاریک شود، ۱۷ و سوگند به صبح چون بدمد، ۱۸ که قرآن سخن فرستاده‌ای بزرگوار است، ۱۹ که فرشته‌ای نیرومند است و در پیش خداوند عرش منزلت دارد، ۲۰ و فرمانروای فرشتگان است، و در رساندن وحی امین است ۲۱ و دوست شما، پیامبر، دیوانه نیست ۲۲ و فرشته وحی را در افق روشن دیده است ۲۳ و در رساندن وحی به مردم بخیل نیست ۲۴ و قرآن سخن شیطان رانده شده نیست ۲۵ پس به کجا می‌روید؟ ۲۶ این قرآن فقط تذکر و پندی برای جهانیان است؛ ۲۷ برای هر کس از شما که بخواهد به راه راست رود ۲۸ و شما نمی‌خواهید، مگر این که خدای یکتا، صاحب‌اختیار جهانیان بخواهد ۲۹

(۵۸۶)

سوره انفطار ۸۲
مکی و دارای نوزده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

آنگاه که آسمان بشکافد، ۱ و آنگاه که ستارگان پراکنده شوند و فرو ریزند، ۲ و آنگاه که دریاها شکافته و روان شوند و به هم بپیوندند، ۳ و آنگاه که گورها زیر و رو شوند، ۴ در آن روز هر کس بداند چه چیز پیش فرستاده، و چه چیز از آثار اعمال خویش بعد از خود برای خویشتن اندوخته است ۵ ای انسان، چه چیز تو را نسبت به خداوند بزرگوارتر مغرور کرده است؟ ۶ خدایی که تو را بیافرید و بیاراست و متناسب ساخت ۷ و به هر صورتی که خواست تو را ترکیب کرد ۸ این طور که فکر می کنی نیست، بلکه شما روز جزا را دروغ می شمارید ۹ حال آن که بر شما مراقبانی گمارده شده اند، ۱۰ فرشتگان بزرگواری که نویسندگان اعمال شما هستند، ۱۱ و کارهایی را که می کنید، می دانند ۱۲ نیکان در بهشت پرنعمت اند ۱۳ و بدکاران در جهنم ۱۴ که در روز جزا بدان داخل می شوند، ۱۵ و از آن بیرون نیایند ۱۶ و تو چه می دانی که روز جزا چیست؟ ۱۷ باز تو چه می دانی که روز جزا چیست؟ ۱۸ روزی است که کسی درباره کسی هیچ اختیاری ندارد و کسی برای کسی هیچ کاری نمی تواند کرد. در آن روز فرمان فقط خداست ۱۹

(۵۸۷)

سوره مطففین ۸۳
مکی و دارای سی و شش آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

وای بر کم فروشان، ۱ آنها که چون از مردم پیمانه ستانند، تمام می ستانند؛ ۲ و چون برای مردم پیمانه کنند یا وزن کنند، کم می دهند ۳ آیا اینها نمی دانند که دوباره زنده خواهند شد، ۴ در روزی بزرگ، ۵ روزی که مردم در پیشگاه صاحب اختیار جهانیان می ایستند؟ ۶ این طور که می پندارند نیست. نامه اعمال بدکاران در «سجین» است ۷ و تو چه می دانی که سجین چیست؟ ۸ کتابی است نوشته ۹ آن روز وای بر منکران ۱۰ آنها که روز جزا را دروغ می شمردند ۱۱ و فقط هر متجاوز گناهکاری آن را دروغ می شمرد ۱۲ همان که چون آیات ما برای او خوانده شود، گوید: اینها افسانه های پیشینیان است ۱۳ این طور که می پندارند نیست، بلکه کارهایی که کرده اند زنگار دل هایشان شده است ۱۴ حقا که آنها در آن روز از رحمت خداوند خود محرومند ۱۵ آنگاه به جهنم داخل می شوند ۱۶ و به آنها گفته می شود: این همان چیزی است که آن را دروغ می شمردید ۱۷ این طور که می پندارند نیست. نامه اعمال نیکوکاران در «علیین» است ۱۸ و تو چه می دانی که علیین چیست؟ ۱۹ کتابی است نوشته، ۲۰ که فرشتگان مقرب بر آن گواهی می دهند ۲۱ نیکوکاران در بهشت پرنعمت اند ۲۲ بر تخت ها نشسته می نگرند ۲۳ در چهره هایشان طراوت نعمت را می شناسی ۲۴ از شرابی سر به مهر سیراب می شوند، ۲۵ که مهر آن از مشک است و راغبان و مشتاقان در استفاده از آن بر هم پیشدستی می کنند ۲۶ و آمیزه آن از چشمه «تسنیم» است، ۲۷ چشمه ای که مقربان خدا از آن می نوشند ۲۸ گناهکاران پیش از این در دنیا مؤمنان را مسخره می کردند ۲۹ و چون بر آنها می گذشتند، با چشم و ابرو به هم اشاره می کردند ۳۰ و چون پیش خانواده خود بازمی گشتند، دلشاد از کاری که کرده بودند، بازمی گشتند ۳۱ و چون مؤمنان را می دیدند، می گفتند: اینها گمراه هستند ۳۲ و حال آن که آنها را به نگهبانی مؤمنان و نظارت بر اعمال ایشان نفرستاده بودند ۳۳ و امروز مؤمنان به کافران می خندند ۳۴ بر تخت ها نشسته اند و می نگرند ۳۵ آیا کافران پاداش کارهای خود را یافته اند؟ ۳۶

سوره انشِاق ۸۴
مکی و دارای بیست و پنج آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

آنگاه که آسمان بشکافد، ۱ و به فرمان خداوندش گوش کند و حق هم همین است ۲ و آنگاه که زمین کشیده و گسترده شود، ۳ و آنچه را که در آن است بیرون افکند و تهی گردد، ۴ و به فرمان خداوندش گوش کند و حق هم همین است ۵ ای انسان، تو با کوشش و رنج بسیار به سوی خداوند خود می روی، و او را ملاقات خواهی کرد ۶ اما کسی که نامه اعمالش به دست راستش داده شود، ۷ برایش حسابی آسان کنند، ۸ و شادمان پیش خانواده اش بازگردد ۹ و اما کسی که نامه اعمالش از پشت سرش به او داده شود، ۱۰ به زودی تقاضای مرگ کند، ۱۱ و به آتش افروخته جهنم درافکنده شود ۱۲ او در میان خانواده اش بسیار شادمان بود، ۱۳ و گمان می کرد که هرگز برای دریافت جزای اعمالش باز نخواهد گشت ۱۴ آری، خداوند او کارهایش را می دید ۱۵ سوگند می خورم به شفق، ۱۶ و سوگند به شب و آنچه گرد آورد و فروپوشد، ۱۷ و سوگند به ماه چون بدر تمام شود، ۱۸ که شما قطعاً احوال گوناگون خواهید یافت و مراحل مختلفی را خواهید گذراند ۱۹ پس چرا ایمان نمی آورند؟ ۲۰ و چون قرآن بر آنها خوانده شود سجده نمی کنند؟ ۲۱ بلکه کافران آن را دروغ می شمارند ۲۲ و خدا از آنچه در دل پنهان می دارند به خوبی آگاه است ۲۳ پس آنها را به عذابی دردناک بشارت بده، ۲۴ مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند. آنها پاداشی بی منت و بی پایان دارند ۲۵

سوره بُرُوج ۸۵
مکی و دارای بیست و دو آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به آسمان که دارای برج هاست، ۱ و سوگند به روز موعود، ۲ و سوگند به گواه و آنچه بدان گواهی دهند، ۳ که مرگ بر اهل خندق آتش باد ۴ آن آتش افروخته از هیزم بسیار ۵ آنگاه که آنها برای تماشا بر کنار آن نشسته بودند، ۶ و بر آنچه با مؤمنان می کردند، گواه بودند ۷ آنها از مؤمنان فقط برای این انتقام می گرفتند که به خدای توانای ستوده ایمان آورده بودند؛ ۸ خدایی که فرمانروایی آسمان ها و زمین از آن اوست. و خدا بر هر چیزی گواه است ۹ کسانی که مردان و زنان مؤمن را شکنجه کردند و بعد هم توبه نکردند، عذاب جهنم و عذاب سوزان دارند ۱۰ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، بهشت هایی دارند که جویبارها در آن روان است. و این همان کامیابی بزرگ است ۱۱ بدان که عذاب خداوندت بسیار سخت است ۱۲ اوست که به وجود می آورد و در قیامت دوباره بازمی گرداند ۱۳ و او آمرزگار و دوستدار مؤمنان است ۱۴ خداوند عرش ارجمند است ۱۵ هر کاری که بخواهد می کند ۱۶ آیا حکایت آن سپاهیان را شنیده ای؟ ۱۷ سپاهیان فرعون و قوم ثمود را؟ ۱۸ اما کافران همچنان انکار می کنند ۱۹ و خدا بر آنها احاطه دارد ۲۰ آری، این قرآن باشکوه است، ۲۱ که در لوح محفوظ است ۲۲

سوره طارق ۸۶
مکی و دارای هفده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به آسمان و سوگند به طارق، ۱ و تو چه می دانی که طارق چیست؟ ۲ طارق همان ستاره درخشان است، ۳ که هر کس نگهبانی دارد ۴ انسان باید بنگرد که از چه آفریده شده است؟ ۵ از آبی جهنده آفریده شده است، ۶ که از میان پشت پدر و استخوان های سینه مادر بیرون می آید ۷ و خداوند بر بازگردانیدن او تواناست، ۸ در روزی که اسرار درونی انسان ها آشکار می شود، ۹ و او را نه نیرویی و نه یابوری است ۱۰ سوگند به آسمان باران زا، ۱۱ و سوگند به زمین شکاف دار رویاننده، ۱۲ که قرآن سخن قاطع و جداکننده حق از باطل است، ۱۳ و سخن بیهوده و شوخی نیست ۱۴ آنها نیرنگ می کنند ۱۵ من هم نیرنگ می کنم ۱۶ پس به کافران مهلت ده، آنها را اندکی مهلت ده ۱۷

سوره اعلیٰ ۸۷
مکی و دارای نوزده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

نام خداوند والای خویش را به پاکی یاد کن ۱ آن که آفرید و کامل ساخت ۲ و آن که اندازه معین کرد و هدایت نمود ۳ و آن که چمنزارهای سبز و خرم را به وجود آورد، ۴ و بعد آن را خشک و سیاه گردانید ۵ ما قرآن را بر تو می خوانیم و تو آن را فراموش نمی کنی، ۶ مگر آنچه را که خدا بخواهد، که او آشکار و نهان را می داند ۷ ما تو را به شریعت آسان راه می نماییم ۸ بنابراین تو تذکر و پند ده، اگر تذکر و پند سود بخشد ۹ کسی که از خدا می ترسد، توجه خواهد کرد و پند خواهد گرفت ۱۰ و تیره بخت از آن کناره می گیرد: ۱۱ همان کس که به آن آتش بزرگ داخل شود، ۱۲ آنگاه در آن نه بمیرد و نه زنده باشد ۱۳ محققا رستگار شد هر کس که تزکیه نفس کرد و جان خود را پاک ساخت، ۱۴ و نام خداوند خویش را یاد کرد و نماز خواند ۱۵ آری، شما زندگی دنیا را بر می گزینید، ۱۶ حال آن که آخرت بهتر و پایدارتر است ۱۷ این سخن در کتاب های آسمانی پیشین هست، ۱۸ در کتاب های ابراهیم و موسی ۱۹

سوره غاشیه ۸۸

مکی و دارای بیست و شش آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

آیا خبر غاشیه [پوشنده فراگیر، رستاخیز] به تو رسیده است؟ ۱ آن روز چهره‌هایی ترسان و خوارند ۲ کوشش بی‌فایده کرده و بیهوده رنج برده‌اند ۳ به آتش سوزان جهنّم داخل می‌شوند ۴ از چشمه‌ای داغ آبشان دهند ۵ غذایی جز خار خشک ندارند، ۶ که نه فربه می‌کند و نه سیر می‌کند ۷ و در آن روز چهره‌هایی شادابند ۸ از کوشش و کردار خویش خشنودند ۹ در بهشت برین‌اند ۱۰ که در آن سخن بیهوده نشنوند ۱۱ در آن چشمه‌ای روان است ۱۲ در آن تخت‌های بلند است ۱۳ و سبوه‌ای نهاده، ۱۴ و بالش‌های به ردیف چیده، ۱۵ و فرش‌های گسترده ۱۶ آیا به شتر نمی‌نگرند که چگونه آفریده شده؟ ۱۷ و به آسمان که چگونه برافراشته شده؟ ۱۸ و به کوه‌ها که چگونه برپا و استوار شده؟ ۱۹ و به زمین که چگونه گسترده شده است؟ ۲۰ تو تذکر بده، که تو فقط تذکرده‌ای، ۲۱ و بر آنها مسلّط نیستی ۲۲ اما کسی که روی‌بگرداند و کافر شود، ۲۳ خدا او را به آن عذاب بزرگ‌تر عذاب می‌کند ۲۴ بازگشت آنها پیش ماست؛ ۲۵ و آنگاه رسیدگی به حسابشان هم با ماست ۲۶

(۵۹۲)

سوره فجر ۸۹

مکی و دارای سی آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به سپیده‌دم، ۱ و سوگند به شب‌های دهگانه، ۲ و سوگند به جفت و طاق، ۳ و سوگند به شب وقتی رو به روشنایی رود ۴ آیا اینها برای خردمند سوگندی کافی است؟ ۵ آیا ندیدی که خداوند تو با قوم عاد چه کرد؟ ۶ با اِرم که ستون‌ها و کاخ‌های بلند داشت، ۷ و مانندش در هیچ شهری ساخته نشده بود؟ ۸ و با قوم ثمود که در آن سرزمین برای ساختمان‌هایشان سنگ‌ها را می‌بریدند؟ ۹ و با فرعون، صاحب آن سراپرده‌ها و بناهای بلند؟ ۱۰ همانها که در شهرها سرکشی کردند، ۱۱ و در آنها بسی فساد کردند ۱۲ و خداوند تو تازیانه عذاب را بر آنها فرود آورد، ۱۳ چون خداوند تو در کمین و مراقب اعمال انسان‌هاست ۱۴ اما انسان، چون خداوندش او را بیازماید و به او لطف کند و نعمت دهد، می‌گوید: خداوند مرا گرامی داشته است ۱۵ و اما چون او را بیازماید و روزی وی را بر او تنگ کند، می‌گوید: خداوند مرا خوار ساخته است ۱۶ نه، این‌طور نیست. بلکه شما یتیم را نمی‌نوازید، ۱۷ و یکدیگر را بر سیرکردن بینوا تشویق نمی‌کنید، ۱۸ و میراث را به تمام و یکجا می‌خورید، ۱۹ و مال را بسیار دوست دارید ۲۰ این‌طور که فکر می‌کنید نیست. آنگاه که زمین سخت در هم کوبیده شود، ۲۱ و فرمان خداوندت برسد، و فرشتگان صف در صف بیایند، ۲۲ و جهنّم را در آن روز بیارند. آن روز انسان متوجه حقیقت می‌شود، و این توجه دیگر چه فایده‌ای برای او دارد؟ ۲۳ می‌گوید: ای کاش برای زندگانیم در آخرت کاری در دنیا کرده بودم ۲۴ در آن روز هیچ‌کس چون عذاب‌کردن او، عذاب نکند، ۲۵ و هیچ‌کس چون به زنجیر کشیدن او، به زنجیر نکشد ۲۶ ای جان آرامش یافته، ۲۷ که تو از خدا خشنودی و خدا هم از تو خشنود است، پیش خداوندت بازگرد، ۲۸ و در زمره بندگان من درآی، ۲۹ و به بهشت من داخل شو ۳۰

سوره بَلَد ۹۰
مکی و دارای بیست آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند می‌خورم به این شهر، ۱ درحالی که تو در این شهر اقامت داری، ۲ و سوگند به پدر و فرزندی که به وجود آورد، ۳ که ما انسان را در رنج آفریده‌ایم ۴ آیا می‌پندارد که هیچ کس بر او قدرت و تسلطی ندارد؟ ۵ می‌گوید: مال فراوانی تباه کردم ۶ آیا می‌پندارد کسی او رانده است؟ ۷ آیا به او دو چشم ندادیم؟ ۸ و یک زبان و دو لب؟ ۹ و دو راه خیر و شر را به او ننمودیم؟ ۱۰ پس چرا از عقبه [راه سخت و رنج‌آور، کار مشکل] عبور نکرد؟ ۱۱ و تو چه می‌دانی که عقبه چیست؟ ۱۲ عقبه آزاد کردن بنده‌ای است، ۱۳ یا غذا دادن در روز گرسنگی و قحطی، ۱۴ به یتیمی خویشاوند، ۱۵ یا به بی‌نواهی خاک نشین ۱۶ و آنگاه از کسانی باشد که ایمان آورده و یکدیگر را به صبر و مهربانی و بخشایش سفارش می‌کنند ۱۷ اینها نیک‌بختانند ۱۸ و کافران که آیات ما را انکار کردند، تیره بختانند، ۱۹ که آنها را آتشی انبوه و سرپوشیده فرامی‌گیرد ۲۰

سوره شمس ۹۱
مکی و دارای پانزده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به خورشید و تابش آن، ۱ و سوگند به ماه چون از پی آن برآید، ۲ و سوگند به روز چون جهان را روشن کند، ۳ و سوگند به شب چون آن را فروپوشد، ۴ و سوگند به آسمان و آن که آن را برافراشت، ۵ و سوگند به زمین و آن که آن را بگسترده، ۶ و سوگند به نفس و آن که آن را نیکو بیافرید، ۷ و بدکاری و پرهیزگاریش را به آن الهام کرد، ۸ که هر که آن را پاک ساخت، موفق و رستگار شد، ۹ و هر که آن را بیالود، زیانکار و نومید گشت ۱۰ قوم ثمود به سبب طغیانشان پیامبر خود را دروغگو خواندند ۱۱ آنگاه که بدترینشان برخاست ۱۲ پیامبر خدا به آنها گفت: شتر خدا و آب خوردنش را رعایت کنید ۱۳ ولی آنها او را دروغگو خواندند، و شتر را کشتند. پس خداوندشان به سزای گناهشان عذابشان کرد و هلاکشان ساخت و با خاک یکسانشان نمود ۱۴ و از عاقبت نابودی آنها هم نترسید ۱۵

سوره لیل ۹۲
مکی و دارای بیست و یک آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به شب آنگاه که همه‌جا را فراگیرد، ۱ و سوگند به روز آنگاه که روشن شود، ۲ و سوگند به آن که نر و ماده را آفرید، ۳ که کوشش شما بسیار گوناگون است: ۴ اما هر که احسان کرد و پرهیزگاری نمود، ۵ و نیکی را تصدیق کرد، ۶ ما کار دنیا و آخرت را برای او آسان می‌کنیم ۷ و اما هر که بخل ورزید و خود را از خدا و دین و ثواب الهی بی‌نیاز دانست، ۸ و نیکی را انکار کرد، ۹ ما نیز کار را برای او

سخت می‌کنیم ۱۰ و چون به هلاکت افتد، مالش او را سود نبخشد ۱۱ هدایت مردم به عهده ماست ۱۲ و آن جهان و این جهان از آن ماست ۱۳ من شما را از آتشی که زبانه می‌کشد می‌ترسانم ۱۴ فقط تیره بخت‌ترین مردم داخل آن می‌شود: ۱۵ همان که قیامت را دروغ شمرد و از حق روی گرداند ۱۶ و پرهیزگارترین مردم از آن دور داشته می‌شود: ۱۷ همان که مالش را می‌دهد تا خود پاک شود، ۱۸ و هیچ‌کس را بر او حق نعمتی نیست تا بخواهد این‌چنین بدان پاداش دهد و آن را جبران کند، ۱۹ بلکه فقط خشنودی خداوند والای خویش را می‌جوید ۲۰ و خود نیز به‌زودی خشنود خواهد شد ۲۱

(۵۹۵)

سوره ضحیٰ ۹۳
مکی و دارای یازده آیه
به‌نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به روشنایی روز، ۱ و سوگند به شب چون آرام گیرد، ۲ که خداوندت تو را ترک نکرده و بر تو خشم نگرفته است ۳ مسلماً آخرت برای تو بهتر از دنیا است ۴ و به‌زودی خداوندت به تو عطا می‌کند تا خشنود شوی ۵ آیا تو را یتیم نیافت و پناهت داد؟ ۶ و راه گم کرده‌ات یافت و راه نمود؟ ۷ و نیازمندت یافت و بی‌نیاز کرد؟ ۸ پس با یتیم تندی نکن، ۹ و خواهنده نیازمند را نران، ۱۰ و از نعمت خداوند خویش سخن بگوی ۱۱

سوره شَرَح ۹۴
مکی و دارای هشت آیه
به‌نام خداوند بخشنده مهربان

آیا سینه‌ات را برای نگشادیم [و به تو حوصله و تحمل عطا نکردیم؟] ۱ و بار گرانت را از تو برنداشتیم، ۲ بار گرانی که پشت تو را شکسته بود؟ ۳ و نامت را بلند آوازه نساختم؟ ۴ پس با هر سختی، آسانی است ۵ با سختی‌ها، آسانی است ۶ چون فراغت یافتی به عبادت کوش ۷ و به خداوند خویش مشتاق باش و به او روی آور ۸

(۵۹۶)

سوره تین ۹۵
مکی و دارای هشت آیه
به‌نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به انجیر و سوگند به زیتون، ۱ و سوگند به کوه سینا، ۲ و سوگند به این شهر امن، ۳ که ما انسان را به نیکوترین ترکیب آفریدیم ۴ سپس او را به پست‌ترین درجات بازگردانیدیم، ۵ مگر کسانی‌را که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، که آنها پاداشی بی‌منّت و بی‌پایان دارند ۶ پس چه چیز تو را به انکار حساب و پاداش روز قیامت وامی‌دارد؟ ۷ آیا خدا بهترین داور و حکم‌کننده نیست؟ ۸

سوره علق ۹۶ مکی و دارای نوزده آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

بخوان به نام خداوندت که بیافرید ۱ خداوندی که انسان را از نطفه و لخته خونی آفرید ۲ بخوان، و خداوند تو بزرگوartرین است ۳ خدایی که به وسیله قلم یاد داد، ۴ و به انسان آنچه را که نمی‌دانست، آموخت ۵ آری، انسان سرکشی می‌کند، ۶ هرگاه خود را بی‌نیاز ببیند ۷ محققا بازگشت همه پیش خداوند توست ۸ آیا دیدی آن کس را که بازمی‌داشت، ۹ بنده‌ای را آنگاه که نماز می‌خواند؟ ۱۰ چه می‌گویی اگر آن بنده بر راه راست باشد؟ ۱۱ یا مردم را به پرهیزگاری وادارد؟ ۱۲ چه می‌گویی اگر انکار کند و روی‌گرداند؟ ۱۳ آیا نمی‌داند که خدا می‌بیند؟ ۱۴ این‌طور که فکر می‌کنند نیست. اگر بس نکند پیشانی او را می‌گیریم و می‌کشیم، ۱۵ پیشانی دروغگویی خطاکار را ۱۶ پس او خویشان و همشینیانش را به کمک بخواند ۱۷ ما هم آتشیانان دوزخ را فرامی‌خوانیم ۱۸ نه، هرگز، از او اطاعت نکن، و سجده کن، و به خدای خود نزدیک شو ۱۹

(۵۹۷)

سوره قدر ۹۷ مکی و دارای پنج آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

ما قرآن را در شب قدر نازل کردیم ۱ و تو چه می‌دانی که شب قدر چیست؟ ۲ شب قدر بهتر از هزار ماه است ۳ در آن شب فرشتگان و جبرئیل به اذن خداوندشان، برای هر کار و فرمان نازل می‌شوند ۴ آن شب تا سپیده‌دم همه سلام و درود و پاکی است ۵

سوره بینه ۹۸ مدنی و دارای هشت آیه به نام خداوند بخشنده مهربان

کافران اهل کتاب و مشرکان دست بر نمی‌داشتند تا آن حجت روشن برایشان آمد: ۱ پیامبری از جانب خدا که کتاب‌های پاک آسمانی و آیات قرآن را برای آنها می‌خواند، ۲ که در آنها نوشته‌های استوار و راست و درست است ۳ اهل کتاب فقط پس از آن که آن حجت روشن برایشان آمد، به راه تفرقه رفته و پراکنده شدند ۴ و حال آن‌که به آنها فرمان داده شده بود که خدای یکتا را بندگی کنند، درحالی‌که دین را برای او خالص نمایند، و یگانه پرست و حق‌گرای باشند، و نماز بخوانند، و زکات بدهند. و دین درست این است ۵ کافران اهل

کتاب و مشرکان در آتش جهنّمند، و برای همیشه در آن خواهند ماند. آنها بدترین آفریدگانند ۶ کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، آنها بهترین آفریدگانند ۷ پاداش آنها پیش خداوندشان بهشت‌های جاویدی است که جویبارها در آن روان است، و برای همیشه در آن خواهند ماند. خدا از آنها خشنود است و آنها هم از خدا خشنودند. این پاداش مخصوص کسی است که از خداوند خود بترسد ۸

(۵۹۸)

سوره زلزله ۹۹
مدنی و دارای هشت آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

آنگاه که زمین به لرزش سخت خود لرزانده شود، ۱ و زمین بارهای سنگینش را بیرون افکند، ۲ و انسان گوید: زمین را چه شده است؟ ۳ آن روز زمین خبرهای خویش را بازگوید، ۴ برای آن که خداوند تو به آن وحی کرده است ۵ آن روز مردم پراکنده از گورها بیرون آیند، تا کارهایشان را به آنها نشان دهند ۶ هر کس هموزن ذره‌ای کار نیک کند، پاداش آن را می‌بیند ۷ و هر کس هموزن ذره‌ای کار بد کند، کیفر آن را می‌بیند ۸

سوره عادیات ۱۰۰
مکی و دارای یازده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به اسبان تیزرو که هنگام دویدن نفس نفس می‌زنند، ۱ و سوگند به اسبانی که در تاختن با سمّ خود از سنگ آتش می‌جهانند، ۲ و سوگند به اسبانی که صبحگاهان هجوم آورند، ۳ و گرد و غبار برانگیزند، ۴ و در میان دشمن درآیند، ۵ که انسان نسبت به خداوند خویش ناسپاس است، ۶ و او خود بر این امر گواه است ۷ و او مال را سخت دوست دارد ۸ آیا انسان نمی‌داند که چون خفتگان قبور زنده شوند و از گورها بیرون ریخته شوند، ۹ و آنچه در دل‌ها نهان بوده آشکار شود، ۱۰ خداوندشان در آن روز به خوبی به حالشان آگاه است؟ ۱۱

(۵۹۹)

سوره قارعه ۱۰۱
مکی و دارای یازده آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

آن رویداد درهم کوبنده [قیامت] ۱ چیست آن رویداد درهم کوبنده؟ ۲ و تو چه می‌دانی که آن رویداد درهم کوبنده چیست؟ ۳ روزی که مردم چون پروانگان پراکنده باشند، ۴ و کوه‌ها چون پشم زده متلاشی شود ۵ اما هر که ترازوی اعمال نیک او سنگین باشد، ۶ زندگانی

پسندیده و خوشی دارد ۷ و اما هر که ترازوی اعمال نیک او سبک باشد، ۸ جایش در هاویه است ۹ و تو چه می دانی که هاویه چیست؟ ۱۰ آتشی سخت سوزنده و گدازنده است ۱۱

سوره تکاثر ۱۰۲

مکی و دارای هشت آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

افزون طلبی نسبت به دیگران شما را سرگرم ساخت، ۱ تا به گورها رسیدید ۲ این طور که فکر می کنید نیست، به زودی خواهید دانست ۳ باز هم بدانید این طور که فکر می کنید نیست، به زودی خواهید دانست ۴ این طور که فکر می کنید نیست، اگر به علم یقین و بدون هیچ شک بدانید، ۵ البته جهنم را خواهید دید ۶ سپس آن را به چشم یقین و بی هیچ تردید خواهید دید ۷ و در آن روز درباره نعمت هایی که در دنیا به شما داده شده بود، از شما پرسش و بازخواست می کنند ۸

(۶۰۰)

سوره عصر ۱۰۳

مکی و دارای سه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

سوگند به عصر، ۱ که انسان در زیان است، ۲ مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای درست و شایسته کردند، و یکدیگر را به حق سفارش کردند، و یکدیگر را به صبر سفارش کردند ۳

سوره همزه ۱۰۴

مکی و دارای نه آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

وای بر هر عیب جوی طعنه زن؛ ۱ آن که مالی گرد می آورد و دایم حساب آن را نگه می دارد ۲ می پندارد که مالش عمر جاوید به او می بخشد ۳ این طور که فکر می کند نیست، حتما در حطمه [آتش دوزخ] افکنده می شود ۴ و تو چه می دانی که حطمه چیست؟ ۵ آتش افروخته خداست، ۶ که بر دل ها چیره می شود، ۷ و از هر سو آنها را در میان می گیرد، ۸ در ستون هایی دراز و کشیده ۹

سوره فیل ۱۰۵

مکی و دارای پنج آیه

به نام خداوند بخشنده مهربان

آیا ندیدی که خداوندت با اصحاب فیل چه کرد؟ **۱** آیا نیرنگشان را تباه نساخت؟ **۲** و پرندگانی را گروه گروه بر سر آنها فرستاد، **۳** تا آنها را با سنگ‌هایی از گِل خشک‌شده سخت، سنگباران کنند **۴** و سرانجام آنها را چون کاه جویده شده، خرد و نابود کرد **۵**

(۶۰۱)

سوره قُریش ۱۰۶
مکی و دارای چهار آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

به پاس الفت‌دادن و پیوند دادن قریش به یکدیگر، **۱** الفت و پیوندشان در کوچ زمستانی و تابستانی، **۲** باید خداوند این خانه را بندگی کنند؛ **۳** همان خدایی که آنها را از گرسنگی رهانید و سیر کرد و از ترس ایمنشان ساخت **۴**

سوره ماعون ۱۰۷
مکی و دارای هفت آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

آیا آن کس را که روز جزا را دروغ می‌خواند دیدی؟ **۱** او همان کسی است که یتیم را به قهر می‌راند، **۲** و مردم را بر سیرکردن بینوا تشویق نمی‌کند **۳** پس وای بر آن نمازگزاران، **۴** که نسبت به نمازشان سهل انگارند، **۵** همانها که ریا می‌کنند، **۶** و از احسان به نیازمندان خودداری می‌نمایند **۷**

سوره کوثر ۱۰۸
مکی و دارای سه آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

ای پیامبر، ما به تو خیر بسیار عطا کردیم **۱** پس تو هم برای خداوندت نماز بخوان و قربانی کن، **۲** که دشمن تو، خود بدون فرزند است و نسلی از او باقی نمی‌ماند **۳**

(۶۰۲)

سوره کافرون ۱۰۹
مکی و دارای شش آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

بگو: ای کافران، ۱ من چیزهایی را که شما بندگان می‌کنید، بندگان نمی‌کنم، ۲ و شما هم کسی را که من بندگان می‌کنم، بندگان نمی‌کنید ۳ من بنده چیزهایی که شما آنها را بندگان می‌کنید نیستم، ۴ و شما هم بنده کسی که من او را بندگان می‌کنم نیستید ۵ شما دین خود را داشته باشید، من هم دین خود را دارم ۶

سوره نصر ۱۱۰
مدنی و دارای سه آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

چون یاری خدا و پیروزی فرارسد، ۱ و مردم را ببینی که گروه گروه به دین خدا درمی‌آیند، ۲ به ستایش خداوند خویش تسبیح‌گوی، و از او آمرزش بخواه، که او توبه‌پذیر است ۳

سوره مَسَد ۱۱۱
مکی و دارای پنج آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

بریده باد دو دست ابولهب و مرگ بر او باد ۱ مالش و آنچه اندوخته بود، فایده‌ای به حالش نداشت ۲ به‌زودی به آتشی شعله‌ور داخل خواهد شد ۳ و زنش هیزم‌کش این آتش است، ۴ درحالی که بر گردنش طنابی از لیف خرما دارد ۵

(۶۰۳)

سوره اخلاص ۱۱۲
مکی و دارای چهار آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

بگو: او خدای یکتاست، ۱ خدایی که بی‌نیاز و برآورنده نیازهاست ۲ کسی را نزاده و زاییده نشده است، ۳ و هیچ‌کس همتای او نیست ۴

سوره قَلَق ۱۱۳
مکی و دارای پنج آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

بگو: پناه می‌برم به خداوند سپیده‌دم، ۱ از شرّ تمام چیزهایی که آفریده است، ۲ از شرّ تاریکی، هنگامی که همه‌جا را فراگیرد، ۳ و از شرّ زنان دمنده‌ای که در گره‌ها افسون می‌دمند، ۴ و از شرّ حسود، آنگاه که حسد می‌ورزد. ۵

سوره ناس ۱۱۴
مکی و دارای شش آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

بگو: پناه می‌برم به صاحب‌اختیار مردم، ۱ فرمانروای مردم، ۲ خدای مردم، ۳ از شرّ وسوسه‌گر نهانی، ۴ همان که در دل‌های مردمان وسوسه می‌کند، ۵ خواه از جنیان باشد یا از آدمیان. ۶

(۶۰۴)

و تَمَّتْ کَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَ عَدْلًا
لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَتِهِ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
سخن خداوند تو از روی راستی و عدالت به‌پایان رسید.
کسی نیست که بتواند آن را دگرگون کند، و او شنوا و داناست.

«قرآن کریم، سوره مبارکه انعام، آیه شریفه ۱۱۵»

صَدَقَ اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ
وَ صَدَقَ رَسُولُهُ النَّبِيُّ الْأَمِينُ الْكَرِيمُ

(۶۰۵)

علامات وقف و اصطلاحات ضبط

علامت وقف لازم

علامت وقف ممنوع

علامت وقف جایز که وصل در آن بهتر است.

علامت وقف جایز که وقف در آن بهتر است.

علامت وقف جایز که وقف و وصل در آن یکسان است.

علامت تعانق وقف که اگر بر یکی از آنها وقف شود، وقف بر دیگری درست نیست.

علامت زائد بودن حرف که نباید تلفظ شود.

علامت زائد بودن حرف در حال وصل

علامت سکون حرف

علامت اقلاب

علامت اظهار و آشکار ساختن تنوین

علامت ادغام و اخفاء

علامت لزوم تلفظ حروف متروکه

علامت لزوم تلفظ به سین به جای صاد و اگر این علامت در زیر صاد باشد تلفظ به صاد مشهورتر است.

علامت لزوم مدّ اضافی

علامت جای سجده

علامت آغاز جزء یا حزب و نصف یا ربع آن

علامت پایان آیه و شماره آن آیه

فهرست سوره‌های مبارکه قرآن شریف

ترتیب	نام سوره	صفحه	ترتیب	نام سوره	صفحه
۱	سوره فاتحه	۱	۱۶	سوره نحل	۲۶۷
۲	سوره بقره	۲	۱۷	سوره اسراء	۲۸۲
۳	سوره آل عمران	۵۰	۱۸	سوره كهف	۲۹۳
۴	سوره نساء	۷۷	۱۹	سوره مريم	۳۰۵
۵	سوره مائده	۱۰۶	۲۰	سوره طه (طاها)	۳۱۲
۶	سوره انعام	۱۲۸	۲۱	سوره انبياء	۳۲۲
۷	سوره اعراف	۱۵۱	۲۲	سوره حج	۳۳۲
۸	سوره انفال	۱۷۷	۲۳	سوره مؤمنون	۳۴۲
۹	سوره توبه	۱۸۷	۲۴	سوره نور	۳۵۰
۱۰	سوره يونس	۲۰۸	۲۵	سوره فرقان	۳۶۰
۱۱	سوره هود	۲۲۱	۲۶	سوره شعراء	۳۶۷
۱۲	سوره يوسف	۲۳۵	۲۷	سوره نمل	۳۷۷
۱۳	سوره رعد	۲۴۹	۲۸	سوره قصص	۳۸۵
۱۴	سوره ابراهيم	۲۵۵	۲۹	سوره عنكبوت	۳۹۶
۱۵	سوره حجر	۲۶۲	۳۰	سوره روم	۴۰۵

(۶۰۷)

فهرست سوره‌های مبارکه قرآن شریف

ترتیب	نام سوره	صفحه	ترتیب	نام سوره	صفحه
۳۱	سوره لقمان	۴۱۱	۴۶	سوره احقاف	۵۰۲
۳۲	سوره سجده	۴۱۵	۴۷	سوره محمد (ص)	۵۰۷
۳۳	سوره احزاب	۴۱۸	۴۸	سوره فتح	۵۱۱
۳۴	سوره سبأ	۴۲۸	۴۹	سوره حُجُرَات	۵۱۵

۳۵	سوره فاطر	۴۳۴	۵۰	سوره ق (قاف)	۵۱۸
۳۶	سوره یس (یا، یسین)	۴۴۰	۵۱	سوره ذاریات	۵۲۰
۳۷	سوره صافات	۴۴۶	۵۲	سوره طور	۵۲۳
۳۸	سوره ص (صاد)	۴۵۳	۵۳	سوره نجم	۵۲۶
۳۹	سوره زمر	۴۵۸	۵۴	سوره قمر	۵۲۸
۴۰	سوره غافر	۴۶۷	۵۵	سوره رحمن (رحمان)	۵۳۱
۴۱	سوره فصلت	۴۷۷	۵۶	سوره واقعه	۵۳۴
۴۲	سوره شوری	۴۸۳	۵۷	سوره حدید	۵۳۷
۴۳	سوره زخرف	۴۸۹	۵۸	سوره مجادله	۵۴۲
۴۴	سوره دخان	۴۹۶	۵۹	سوره حشر	۵۴۵
۴۵	سوره جاثیه	۴۹۹	۶۰	سوره ممتحنه	۵۴۹

(۶۰۸)

فهرست سوره‌های مبارکه قرآن شریف

ترتیب	نام سوره	صفحه	ترتیب	نام سوره	صفحه
۶۱	سوره صفّ	۵۵۱	۷۶	سوره انسان	۵۷۸
۶۲	سوره جمعه	۵۵۳	۷۷	سوره مرسلات	۵۸۰
۶۳	سوره منافقون	۵۵۴	۷۸	سوره نبا	۵۸۲
۶۴	سوره تغابن	۵۵۶	۷۹	سوره نازعات	۵۸۳
۶۵	سوره طلاق	۵۵۸	۸۰	سوره عبس	۵۸۵
۶۶	سوره تحریم	۵۶۰	۸۱	سوره تکویر	۵۸۶
۶۷	سوره ملک	۵۶۲	۸۲	سوره انفطار	۵۸۷
۶۸	سوره قلم	۵۶۴	۸۳	سوره مطفّین	۵۸۸
۶۹	سوره حاقّه	۵۶۶	۸۴	سوره انشقاق	۵۸۹
۷۰	سوره معارج	۵۶۸	۸۵	سوره بروج	۵۹۰
۷۱	سوره نوح	۵۷۰	۸۶	سوره طارق	۵۹۱
۷۲	سوره جنّ	۵۷۲	۸۷	سوره اعلی	۵۹۱
۷۳	سوره مزمل	۵۷۴	۸۸	سوره غاشیه	۵۹۲
۷۴	سوره مدثر	۵۷۵	۸۹	سوره فجر	۵۹۳

۷۵	سوره قیامت	۵۷۷	۹۰	سوره بلد	۵۹۴
----	------------	-----	----	----------	-----

(۶۰۹)

فهرست سوره‌های مبارکه قرآن شریف

ترتیب	نام سوره	صفحه	ترتیب	نام سوره	صفحه
۹۱	سوره شمس	۵۹۵	۱۰۳	سوره عصر	۶۰۱
۹۲	سوره لیل	۵۹۵	۱۰۴	سوره هُمَزَه	۶۰۱
۹۳	سوره ضُحی	۵۹۶	۱۰۵	سوره فیل	۶۰۱
۹۴	سوره شَرَح	۵۹۶	۱۰۶	سوره قُرَیش	۶۰۲
۹۵	سوره تین	۵۹۷	۱۰۷	سوره ماعون	۶۰۲
۹۶	سوره عَلَق	۵۹۷	۱۰۸	سوره کوثر	۶۰۲
۹۷	سوره قَدَر	۵۹۸	۱۰۹	سوره کافرون	۶۰۳
۹۸	سوره بَیِّنَه	۵۹۸	۱۱۰	سوره نَصْر	۶۰۳
۹۹	سوره زلزله	۵۹۹	۱۱۱	سوره مَسَد	۶۰۳
۱۰۰	سوره عادیات	۵۹۹	۱۱۲	سوره اخلاص	۶۰۴
۱۰۱	سوره قَارِعَه	۶۰۰	۱۱۳	سوره فَلَاق	۶۰۴
۱۰۲	سوره تَکَاثُر	۶۰۰	۱۱۴	سوره ناس	۶۰۴

(۶۱۰)

قرآن کریم
ترجمه ساده و روان فارسی

خطّاط: عثمان طه

مترجم: هوشنگ آبان

تهیه و تنظیم: سیّد محمود بنی فاطمی

نظارت فنی: محسن حقیقی

نوبت چاپ: اوّل

طرح جلد: مسعود معدن دار

صفحه آرایی: عادل قشقایی

حروفچینی: هانیه سلحشور فرد

لیتوگرافی: گرافیک گلمهر

چاپ: ذره

صحافی: افشین

ناشر: هوشنگ آبان

تعداد: ۵۰۰۰ جلد

محل و تاریخ نشر: تهران ۱۳۸۷

مرکز پخش: تلفن ۶۶۹۱۱۶۶۲

شابک ۷-۱۹۹۷-۰۴-۹۶۴-۹۷۸ ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۱۹۹۷-۷

کلیه حقوق چاپ و نشر برای مترجم محفوظ است

عنوان قراردادى: قرآن. فارسى - عربى

عنوان و نام پديدآور: قرآن كريم: ترجمه ساده و روان فارسى / مترجم هوشنگ آبان.

مشخصات نشر: تهران: هوشنگ آبان، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهرى: [۶۲۰ ص.]

شابک: ۷-۱۹۹۷-۰۴-۹۶۴-۹۷۸

وضعيت فهرست‌نويسى: فپا

(۶۱۲)

يادداشت: فارسى - عربى.

يادداشت: چاپ قبلى: فرناس، ۱۳۸۵.

شناسه افزوده: آبان، هوشنگ، ۱۳۱۶-، مترجم.

رده‌بندى كنگره: ۲ ۱۳۸۷ آ / ۶۶ / ۵۹ BP

رده‌بندى ديويى: ۲۹۷ / ۱۴۱

شماره كتابشناسى ملي: ۱۲۵۲۴۶۱

(۶۱۳)
